

355-00911

๐ ๘ ๔ ๑ ๐

5-2

การศึกษาความเป็นไปได้ในการจัดตั้งสถาบันบัณฑิตทางการทหาร

ปริญญานิพนธ์

ของ

พันตรี วีระ วงศ์สรณ์

๒๕๓๓. ๒๕๓๔

เสนอต่อมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร

เพื่อเป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตร

ปริญญาการศึกษาพระปริยัติธรรม

พุทธทศวรรษ ๒๕๓๐

ลิขสิทธิ์เป็นของมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ

164045

คณะกรรมการที่ปรึกษาประจำตัวนิสิตและคณะกรรมการสอบ ได้พิจารณาปัญหานี้
พจนธฉบับนี้แล้ว เห็นสมควรรับเป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรปริญญาการศึกษา
คุณวุฒิบัณฑิตของมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒได้

คณะกรรมการที่ปรึกษา

ร.ร. ม.ร.ร. ประธาน
ร.ร. กรรมการ
ร.ร. กรรมการ

คณะกรรมการสอบ

ร.ร. ม.ร.ร. ประธาน
ร.ร. กรรมการ
ร.ร. กรรมการ
ร.ร. กรรมการ

ประกาศคุณูปการ

ปริญญานิพนธ์ฉบับนี้ สำเร็จลงด้วยความกรุณาช่วยเหลือจากบุคคลหลายฝ่าย โดยเฉพาะอย่างยิ่ง รองศาสตราจารย์ ดร. สำเริง บุญเรืองรัตน์ รองศาสตราจารย์ ดร. วิชัย วงษ์ใหญ่ และนางาเอก สุริยะ ศรีโพธิ์เราะ ซึ่งเป็นคณะกรรมการที่ปรึกษาได้กรุณาให้แนวคิด ให้คำแนะนำ ให้กำลังใจ และให้ความอนุเคราะห์ในการดำเนินการวิจัยตลอดมา จนกระทั่งปริญญานิพนธ์ฉบับนี้ สำเร็จด้วยความเรียบร้อย ผู้วิจัยขอกราบขอบพระคุณเป็นอย่างสูง

ขอกราบขอบพระคุณ ศาสตราจารย์ ดร. สมพร บัวทอง พลอากาศเอก วีระ ไชยกล้า พลโท สมคิด เจริญชา นาวาเอก ไพฑู อปรารักษ์ พันโท สนิท วิศิษฐ์ภาณุ และ อาจารย์สุนันทา ชมธวัช ที่ได้กรุณาให้คำแนะนำที่เป็นประโยชน์ต่อการวิจัยเรื่องนี้

ขอกราบขอบพระคุณ ศาสตราจารย์ นาวาอากาศเอก กร. จุน จันทรสุตา ที่ได้กรุณาให้คำแนะนำ และเสนอแนะแนวทางในการดำเนินการวิจัย ตลอดจนให้ความอนุเคราะห์เป็น กรรมการภายนอกด้วย

นอกจากนี้ ขอขอบพระคุณ ผู้บังคับบัญชาในหน่วยงานต่าง ๆ ชีวราชการทหาร อาจารย์ ผู้สอนในสถานศึกษาของกระทรวงกลาโหม นักเรียนนายร้อย นักเรียนนายเรือ และนักเรียน นายเรืออากาศ ทุกท่าน ที่ได้กรุณาให้ความอนุเคราะห์และร่วมมือในการให้สัมภาษณ์ และตอบ แบบสอบถาม ตลอดจนให้ข้อมูลที่จำเป็นประโยชน์ต่อการวิจัยครั้งนี้

พันตรี วีระ วงศ์สรรค์

กุมภาพันธ์ 2530

สารบัญ

บทที่	หน้า
1 บทนำ	1
ความเป็นมาของปัญหา	1
ปัญหาของการวิจัย	13
วัตถุประสงค์ของการวิจัย	14
ขอบเขตของการวิจัย	14
ความสำคัญของการวิจัย	14
นิยามศัพท์เฉพาะ	15
2 เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง	21
การจัดส่วนราชการและภารกิจของกระทรวงกลาโหม	22
บทบาทของกองทัพไทย	47
การจัดการศึกษาเพื่อพัฒนากำลังพลของกองทัพ	54
กฎหมายรองรับสถาบันทางการศึกษา	94
แนวคิดและหลักการประเมินความต้องการทางการศึกษา	96
งานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการประเมินความต้องการทางการศึกษา ...	102
หลักและวิธีการศึกษาความเป็นไปได้ของโครงการ	104
งานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการศึกษาความเป็นไปได้ของโครงการ	142
ตัวแปรที่บ่งชี้ถึงความเป็นไปได้ของการวิจัย	156
ขั้นตอนในการศึกษาความเป็นไปได้ ในการจัดตั้งสถาบันบัณฑิตทาง ..	
การทหาร	159
3 วิธีดำเนินการวิจัย	162
การดำเนินการวิจัย	162
กลุ่มตัวอย่างและวิธีการเลือกกลุ่มตัวอย่าง	163

ตัวแปรที่ใช้ในการศึกษา	154
เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย	157
การสร้างและการทดสอบใช้เครื่องมือ	170
การเก็บรวบรวมข้อมูล	171
การวิเคราะห์ข้อมูล	172
สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล	174
4 ผลการวิเคราะห์ข้อมูล	176
สัญลักษณ์และอักษรย่อ	176
เกณฑ์ที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล	177
ผลการวิเคราะห์ข้อมูล ตอนที่ 1	178
ผลการศึกษาความเป็นไปได้ในการจัดตั้งสถาบันบัณฑิตทางการทหาร ..	178
ข้อมูลส่วนตัวของกลุ่มตัวอย่าง	178
ความเป็นไปได้ในการจัดตั้งสถาบันบัณฑิตทางการทหาร	193
ความเป็นไปได้ทางด้านสังคม	193
ความเป็นไปได้ทางด้านการบริหารและการจัดการ	211
ความเป็นไปได้ทางด้านการลงทุน	226
ความเป็นไปได้ทางด้านทรัพยากร	230
ความกึกกั่นและข้อเสนอแนะทั่วไป ในการจัดตั้งสถาบันบัณฑิต ทางการทหาร	248
ผลการวิเคราะห์ข้อมูล ตอนที่ 2	261
ผลการศึกษาสาขาวิชาที่กองทัพ ต้องการให้จัดการศึกษาตาม ความจำเป็นเร่งด่วน และความเป็นไปได้ในการจัดการศึกษาใน สาขาวิชาที่จำเป็นเร่งด่วนเหล่านี้	261

ความต้องการพัฒนาความรู้ของกำลังพลในกองทัพ	261
สาขาวิชาที่กองทัพต้องการรับความรู้ความสำคัญ	266
ความเป็นไปได้ในการจัดการศึกษาตามสาขาวิชาที่กองทัพต้องการ รับความรู้	277
ความพร้อมด้านทรัพยากร	278
ความพร้อมของอาจารย์ผู้สอน	285
ความต้องการศึกษาต่อในสาขาวิชาต่าง ๆ ของข้าราชการ ทหาร	291
ความต้องการศึกษาต่อในสาขาวิชาต่าง ๆ ของนักเรียน เหล่าทัพต่าง ๆ	294
5 สรุปผลการวิจัย อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ	301
วัตถุประสงค์ของการวิจัย	301
วิธีดำเนินการวิจัย	301
สรุปผลการวิจัย	303
ผลการวิจัย ตอนที่ 1	303
ความเป็นไปได้ในการจัดตั้งสถาบันผลิตทางการทหาร	303
ผลการวิจัย ตอนที่ 2	308
สาขาวิชาที่กองทัพต้องการให้จัดการศึกษาตามความจำเป็นรับความรู้	308
ความเป็นไปได้ในการจัดการศึกษาตามสาขาวิชาที่กองทัพ ต้องการรับความรู้	308
อภิปรายผลการวิจัย	312

บทที่

หน้า

ข้อเสนอแนะสำหรับการนำผลการวิจัยไปใช้เพื่อกำเนินการ	322
ข้อเสนอแนะเพื่อการวิจัยต่อไป	323
บรรณานุกรม	324
ภาคผนวก	332
ภาคผนวก ก พระราชบัญญัติที่เกี่ยวข้องกับการจัดการศึกษาของกระทรวงกลาโหม	333
ภาคผนวก ข ตารางสัมพันธเพื่อช่วยในการตัดสินใจ (Decision Matrix) ..	341
ภาคผนวก ค ค่าใช้จ่ายในการจัดตั้งสถาบันนิติเวชทางการแพทย์	347
ภาคผนวก ง เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย	355

บัญชีตาราง

ตาราง

หน้า

1	จำนวนข้าราชการของกองทัพ ที่ไปศึกษาต่อระดับปริญญาโททั้งภายใน. ประเทศและต่างประเทศ	6
2	จำนวนประชากรและกลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการศึกษา	164
3	ข้อมูลส่วนตัวของผู้บังคับบัญชา จำแนกตามสังกัด	179
4	ข้อมูลส่วนตัวของข้าราชการทหาร จำแนกตามสังกัด	182
5	ข้อมูลส่วนตัวของอาจารย์ผู้สอน ในสถานศึกษาของกระทรวงกลาโหม ...	187
6	จำนวนนักเรียน จำแนกตามเหล่าทัพต่าง ๆ	193
7	ค่าคะแนนเฉลี่ยและค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐานของความเป็นไปได้ ทางด้านการเมืองและการปกครอง ตามความคิดเห็นของ ผู้บังคับบัญชา จำแนกตามสังกัด	194
8	ค่าคะแนนเฉลี่ยและค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐานของความเป็นไปได้ ทางด้านเศรษฐกิจ ตามความคิดเห็นของผู้บังคับบัญชา จำแนกตามสังกัด	197
9	ค่าคะแนนเฉลี่ยและค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐานของความเป็นไปได้ ทางด้านความพึงพอใจ ของผู้บังคับบัญชา จำแนกตามสังกัด	200
10	ค่าคะแนนเฉลี่ยและค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐานของความเป็นไปได้ ทางด้านความพึงพอใจ ของข้าราชการทหาร จำแนกตามสังกัด	203
11	ค่าคะแนนเฉลี่ยและค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐานของความเป็นไปได้ ทางด้านความพึงพอใจ ของอาจารย์ผู้สอนในสถานศึกษาของทหาร จำแนกตามสังกัด	206
12	ค่าคะแนนเฉลี่ยและค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐานของความเป็นไปได้ ทางด้านความพึงพอใจ ของนักเรียน จำแนกตามเหล่าทัพต่าง ๆ	209

13	ค่าคะแนนเฉลี่ยและค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐานของความเป็นไปได้ ทางด้านนโยบายการพัฒนากำลังพลของกองทัพบก ตามความคิดเห็น ของผู้บังคับบัญชา จำแนกตามสังกัด	219
14	ค่าคะแนนเฉลี่ย และค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐานของความเป็นไปได้ ทางด้านการบริหารสถาบันตามความคิดเห็นของผู้บังคับบัญชา จำแนกตามสังกัด	224
15	ค่าคะแนนเฉลี่ยและค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐานของความพร้อม ด้านทรัพยากรตามความคิดเห็นของผู้บังคับบัญชา จำแนกตามสังกัด	231
16	ค่าคะแนนเฉลี่ยและค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐานของความต้องการ และความพร้อมในการศึกษาต่อในสถาบันบัณฑิตทางการทหาร ของข้าราชการทหาร จำแนกตามสังกัด.....	239
17	ค่าคะแนนเฉลี่ยและค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐานของความต้องการ และความพร้อมในการศึกษาต่อของนักเรียนจำแนกตาม เหล่าทัพต่าง ๆ	244
18	ผลการวิเคราะห์ความเป็นไปได้ของตัวแปรด้านต่าง ๆ ที่แสดงถึง ความเป็นไปได้ในการจัดตั้งสถาบันบัณฑิตทางการทหาร	260
19	ความต้องการพัฒนากำลังพลของหน่วยงานต่าง ๆ ในกระทรวง กลาโหม	265
20	สาขาวิชาที่หน่วยงานต่าง ๆ ในกระทรวงกลาโหมจัดส่งข้าราชการ ไปศึกษาต่อระดับปริญญาโท	267
21	ผลการวิเคราะห์ความสอดคล้องของสาขาวิชาที่หน่วยงานในสังกัดต่าง ๆ จัดส่งข้าราชการทหารไปศึกษาระดับปริญญาโท ภายนอกกองทัพบก	269

22	ลำดับที่ของสาขาวิชาที่กองทัพอากาศต้องการให้จัดการศึกษาอย่างรีบด่วน จำแนกตามสังกัด	272
23	ตารางการกักสัณใจ แสดงลำดับความสำคัญของสาขาวิชาที่กองทัพอากาศ ต้องการให้จัดการศึกษา ในสถาบันบัณฑิตทหาร ตามลำดับ ก่อน - หลัง	274
24	ลำดับความพร้อมด้านอาคารสถานที่ สำหรับจัดการศึกษาใน สาขาวิชาที่กองทัพอากาศต้องการรีบด่วน	279
25	ลำดับความพร้อมด้านวัสดุอุปกรณ์ สำหรับจัดการศึกษาในสาขาวิชา ที่กองทัพอากาศต้องการรีบด่วน	281
26	ลำดับความพร้อมด้านเอกสาร และผลงานทางวิชาการสำหรับใช้ในการ จัดการศึกษาในสาขาวิชาที่กองทัพอากาศต้องการรีบด่วน	282
27	ลำดับความพร้อมด้านทรัพยากร สำหรับจัดการศึกษาในสาขาวิชาที่ กองทัพอากาศต้องการรีบด่วน	285
28	ลำดับความรู้ของอาจารย์ผู้สอนในสาขาวิชาต่าง ๆ ที่กองทัพอากาศ ต้องการ	286
29	ลำดับความสามารถในการสอนของอาจารย์ สำหรับการสอนสาขาวิชา ต่าง ๆ ที่กองทัพอากาศต้องการรีบด่วน	287
30	ลำดับประสบการณ์ในการสอนของอาจารย์ ที่สอนในสาขาวิชาที่กองทัพอากาศ ต้องการรีบด่วน	288
31	ลำดับความพร้อมด้านการสอนของอาจารย์ ในการสอนสาขาวิชาต่าง ๆ ที่กองทัพอากาศต้องการรีบด่วน	289
32	ลำดับความพร้อมของอาจารย์ผู้สอน ในการจัดการศึกษาตามสาขาวิชา ที่กองทัพอากาศต้องการรีบด่วน	290
33	ลำดับความต้องการศึกษาต่อในสถาบันบัณฑิตทหาร ในสาขาวิชา ที่กองทัพอากาศต้องการรีบด่วน ของข้าราชการทหาร	292

- 34 ลำดับความถี่ของการศึกษาต่อในสถาบันบัณฑิตทางการทหาร
ในสาขาวิชาที่กองทัพต้องการรับด่วน ของนักเรียนเหล่าทัพ
ต่าง ๆ 295
- 35 ตารางการตัดสินใจ แสดงลำดับความพร้อมของสาขาวิชาต่าง ๆ
ที่ควรเปิดสอนตามลำดับ ก่อน - หลัง โดยพิจารณาจาก
ผลรวมลำดับที่ความพร้อมของตัวแปรต่าง ๆ 298

บัญชีภาพประกอบ

ภาพประกอบ

หน้า

1	ผังการจัดส่วนราชการของสถาบันบัณฑิตทางการทหาร	20
2	ผังการจัดส่วนราชการของกระทรวงกลาโหม	22
3	ผังการจัดส่วนราชการของสำนักงานเลขาธิการรัฐมนตรี	23
4	ผังการจัดส่วนราชการของสำนักงานปลัดกระทรวง	24
5	ผังการจัดส่วนราชการของกองบัญชาการทหารสูงสุด	26
6	ผังการจัดส่วนราชการของกองทัพบก	30
7	ผังการจัดส่วนราชการของกองทัพอากาศ	37
8	ผังการจัดส่วนราชการของกองทัพบก	42
9	ตัวแปรในการศึกษาความเป็นไปได้ ของจันทนา จันทโร และ ศิริจันทร์ ทองประเสริฐ	111
10	โครงสร้างของการศึกษาความเป็นไปได้ของวิมลสิทธิ์ หรยางกูร	115
11	กระบวนการวิเคราะห์ตลาด	119
12	กระบวนการวิเคราะห์ทางด้านเทคนิค	121
13	กระบวนการวิเคราะห์ทางด้านการเงิน	123
14	การวิเคราะห์แนวความคิดแง่มุมต่าง ๆ ของการศึกษาความเป็นไปได้ ในการวางแผนทางการศึกษา ของเวอร์เดลิน	125
15	กระบวนการวิเคราะห์ความเป็นไปได้ ความแนวคิดของ มณเฑียร ประจวบดี	131
16	ขั้นตอนของการศึกษาความเป็นไปได้ความแนวคิดของ ฮัสเซน	133
17	กระบวนการวิเคราะห์ความเป็นไปได้ของโครงการ ตามแนวคิดของ กลีฟตัน	136
18	ขั้นตอนการศึกษาความเป็นไปได้ตามแนวคิดของ เวอร์เดลิน	140
19	ขั้นตอนการศึกษาความเป็นไปได้ ในการจัดตั้งสถาบันบัณฑิตทาง การทหาร	161

ความเป็นมาของปัญหา

กองทัพแห่งชาติเป็นองค์กรหนึ่งของประเทศที่มีบทบาทหน้าที่สำคัญยิ่งในการเตรียมการรบ โดยจัดเตรียมกำลังทหารไว้ ทำการรบหรือการสงคราม เพื่อรักษาความมั่นคงของราชอาณาจักรจากภัยคุกคามทั้งภายนอกและภายในประเทศ ซึ่งได้แก่ การปราบปรามกบฏ และการจลาจลต่าง ๆ (กองบัญชาการทหารสูงสุด 2525 : 419) ซึ่งนับว่าเป็นหน้าที่สำคัญเป็นพิเศษแตกต่างไปจากองค์กรอื่น ๆ แต่อย่างไรก็ตามกองทัพก็ยังมีหน้าที่ในการพัฒนาประเทศให้เจริญก้าวหน้าควบคู่กันไป เช่นเดียวกับองค์กรอื่น ๆ ด้วย ทั้งนี้ พลเอกอาทิตย์ กำลังเอก (อาทิตย์ กำลังเอก 2529 : 177 - 199) ได้กล่าวว่า "หน้าที่หลักของทหารนั้น จะต้องทำการรบต่อสู้ป้องกัน เพื่อรักษาความเป็นเอกราชของชาติไว้ เป็นประการสำคัญ นอกจากนี้ยังต้องมีหน้าที่อื่น ๆ อีกด้วย โดยเฉพาะการพัฒนาประเทศ โดยร่วมมือกับหน่วยงานหรือองค์กรอื่น ๆ ในการแก้ปัญหาของประเทศ ในด้านต่าง ๆ ทั้ง ด้านการเมือง การปกครอง เศรษฐกิจและสังคม อาทิในด้านการเมืองการปกครองนั้นได้ให้ความช่วยเหลือแก่ผู้สืบทอดอำนาจในด้านมนุษยธรรม ทั้งนี้โดยคำนึงถึงความมั่นคงของประเทศ ทำการต่อสู้เพื่อเอกราช และป้องกันภัยจากคอมมิวนิสต์ โดยเฉพาะพรรคคอมมิวนิสต์ในประเทศไทย ที่มีเจตนาจะล้มล้างการปกครองระบอบประชาธิปไตย อันมีพระมหากษัตริย์เป็นประมุข ในด้านเศรษฐกิจนั้น มีการจัดหน่วยการพัฒนาเคลื่อนที่ เพื่อปฏิบัติการทางจิตวิทยาช่วยเหลือประชาชน ทั้งในด้านการแพทย์และความเป็นอยู่ ในด้านสังคมนั้น มีบทบาทในการป้องกันประเทศ คุ้มครอง ในชีวิตและทรัพย์สินของประชาชน"

จากบทบาทและหน้าที่ของกองทัพดังกล่าว แสดงให้เห็นว่า กองทัพไทยนั้นมีความสำคัญยิ่งต่อความมั่นคง ปลอดภัย และความเจริญก้าวหน้าของประเทศ หากเมื่อใดก็ตามที่กองทัพอ่อนแอลง ประเทศชาติก็ย่อมกระทบกระเทือนด้วย และเมื่อกองทัพเข้มแข็ง ประเทศชาติก็จะมีความสงบสุข สามารถพัฒนาทางด้านเศรษฐกิจและสังคม ให้เจริญก้าวหน้าไปตาม

เป้าหมาย (กองบัญชาการทหารสูงสุด 2525 : 418) อย่างไรก็ตามการที่กองทัพจะสามารถปฏิบัติภารกิจหน้าที่ในการรักษาความปลอดภัยเพื่อความมั่นคงของชาติและพัฒนาประเทศให้เจริญก้าวหน้าตามเป้าหมายได้นั้น การบริหารการปฏิบัติงานภายในกองทัพเองก็จำเป็นต้องมีความแข็งแกร่ง ด้วยการพัฒนากำลังพลของกองทัพให้สามารถปฏิบัติงานได้อย่างมีประสิทธิภาพ โดยเฉพาะในปัจจุบันนี้ประเทศชาติกำลังอยู่ในระยะของการเร่งรัดพัฒนาออร์กับกับสังคมมีความเจริญก้าวหน้าไปอย่างรวดเร็ว โดยเฉพาะทางด้านวิชาการและเทคโนโลยี ได้พัฒนาไปเป็นอันมาก อาวุธยุทโธปกรณ์และเครื่องมือเครื่องใช้สำหรับกองทัพ ก็ได้รับการพัฒนาและเปลี่ยนแปลงไป ดังนั้นกำลังพลของกองทัพก็จำเป็นที่จะต้องพัฒนาควบคู่กันไป เพื่อให้มีความรู้ความสามารถสูงขึ้นอย่างพอเพียงในการปฏิบัติและสามารถใช้อาวุธยุทโธปกรณ์เหล่านั้นได้อย่างถูกต้องเหมาะสมกับสถานการณ์และอย่างมีประสิทธิภาพ ดังที่พลตรี สมคิด เจริญชา (สมคิด เจริญชา 2528 : 1) ได้กล่าวว่า "เนื่องจากประเทศชาติกำลังเร่งรัดพัฒนา กองทัพซึ่งเป็นส่วนหนึ่งของประเทศก็ย่อมต้องเร่งรัดพัฒนาทุกด้านเช่นกัน โดยเฉพาะในยามที่ภัยคุกคามจากนอกประเทศนับวันจะมีอันตรายมากขึ้น ปัญหาที่สำคัญยิ่งของการพัฒนา กองทัพนั้น ส่วนหนึ่งก็คือ ปัญหาของการพัฒนาบุคลากร ให้มีความรู้ความสามารถทันกับความเจริญก้าวหน้าของสังคมและเทคโนโลยีต่าง ๆ" ซึ่งสอดคล้องกับ สมพงษ์ เกษมสัน (สมพงษ์ เกษมสัน 2512 : 6) ได้กล่าวถึงความจำเป็นในการพัฒนาบุคลากรของหน่วยงานใด ๆ ว่า "การพัฒนาบุคลากร เป็นวิธีการที่จะเพิ่มพูนประสิทธิภาพในการทำงานของผู้ปฏิบัติงานทั้งในด้านความคิด การกระทำ ความรู้ความสามารถ ความชำนาญ และท่าทีต่าง ๆ อันเป็นกระบวนการที่ต่อเนื่อง เพื่อการปฏิบัติงานอย่างมีประสิทธิภาพ ซึ่งจะเป็ประโยชน์โดยตรงต่อการพัฒนาประเทศ"

ด้วยความสำคัญและความจำเป็นของการพัฒนาบุคลากรให้พัฒนาทันต่อความเจริญก้าวหน้าของเทคโนโลยีต่าง ๆ ดังกล่าว การพัฒนากำลังพลทั้งในด้านปริมาณและประสิทธิภาพ จึงเป็นนโยบายหลักในการพัฒนากองทัพตลอดมาจนถึงปัจจุบันนี้ (กองบัญชาการทหารสูงสุด 2525 : 42) ดังที่พลเอกเชาวลิต ยงใจยุทธ (เชาวลิต ยงใจยุทธ 2529 : 2) ได้กล่าวในงานพิธีเปิดหลักสูตรเตรียมการรบสำหรับผู้บังคับหน่วยรุ่นที่ 5 ว่า "เราถือว่ากองทัพเป็นหน่วยรบหลัก

ที่สำคัญที่สุด หากการปฏิบัติของหน่วยไม่ว่าก็ไม่สามารถจะพัฒนากำลังพลให้ดำเนินการได้อย่างมีประสิทธิภาพได้" และได้กล่าวไว้ว่าในการพัฒนากองทัพนั้นจะต้องมีการเปลี่ยนแปลงให้สอดคล้องกับสภาวะหรือเทคโนโลยีในปัจจุบัน หรือสภาพการรบที่จะเกิดขึ้นในอนาคต ดังนั้นจึงกล่าวได้ว่าการพัฒนากำลังพลของกองทัพ เป็นหัวใจที่สำคัญที่สุดประการหนึ่งในการพัฒนากองทัพให้มีความเข้มแข็ง และมีประสิทธิภาพในการป้องกันภัย รักษาความมั่นคงและความมั่นคงของประเทศชาติ เพื่อนำไปสู่การพัฒนาประเทศให้เจริญก้าวหน้าทัดเทียมกับนานาประเทศ

การศึกษานับว่าเป็นเครื่องมือสำคัญในการพัฒนาบุคลากรไม่ว่าในองค์กรใด ๆ และระบบการจัดการศึกษาที่ดี มีคุณภาพ จะสามารถพัฒนาคนให้มีความรู้ ความสามารถ ทักษะทัศนคติที่ดีและถูกต้องต่อการปฏิบัติงานในหน้าที่ได้อย่างมีประสิทธิภาพ (สำนักงานสภาพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ 2525 - 2529 : 445, กระทรวงศึกษาธิการ 2528 : 1) สำหรับการพัฒนากำลังพลในกองทัพนั้น ถือว่าการจัดการศึกษาให้แก่กำลังพลเป็นสิ่งที่จำเป็นและสำคัญที่สุด ทั้งนี้เพราะการปฏิบัติงานในกองทัพนั้นต้องอาศัยกำลังพลที่มีความรู้ ความสามารถเป็นพิเศษเกี่ยวกับเรื่อง เทคนิคหรือหลักการทางทหารโดยเฉพาะได้แก่เรื่องราวเกี่ยวกับการฝึกซ้อมการรบ ยุทธศาสตร์การสงคราม การใช้อาวุธยุทโธปกรณ์ต่าง ๆ ซึ่งเป็นเครื่องมือที่สำคัญที่สุดในการสงคราม ตลอดจนยุทธวิธีต่าง ๆ ในการรบให้ทันต่อความเปลี่ยนแปลงก้าวหน้าไปอย่างรวดเร็วตามสภาพของสังคมและเทคโนโลยี

นโยบายสำคัญในการจัดการศึกษาเพื่อพัฒนากำลังพลของกองทัพนั้น มุ่งพัฒนากำลังพลให้มีความรู้ความสามารถสูงขึ้นตามความก้าวหน้าทางเทคโนโลยีและอาวุธยุทโธปกรณ์สมัยใหม่ (หนังสือ สบส. ที่ กทง 0468/1845 ลงวันที่ 15 ต.ค. 28, คำสั่งกองทัพเรือที่ 369/2523 และกองทัพอากาศ 2524 : 2) โดยให้กำลังพลได้รับการศึกษาให้สูงขึ้น ในวิทยาการทางทหารตามความต้องการเพื่อการพัฒนาให้ทันกับวิวัฒนาการทางวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยีที่ก้าวหน้าอย่างรวดเร็ว โดยเฉพาะอย่างยิ่งอาวุธที่ใช้ในการรบทั้งหมด ตลอดจนเครื่องจักรและอุปกรณ์ต่าง ๆ ให้พัฒนาไปเป็นอันมาก มีความสลับซับซ้อนทั้งด้านตัวอาวุธและเครื่องควบคุมการยิงที่ใช้ในการปฏิบัติการรบ ดังนั้นผู้ที่ทำหน้าที่เกี่ยวข้องจำเป็นจะต้องมีความรู้ ทันต่อวิวัฒนาการและเทคโนโลยีในทางการทหารด้วย (สมหวัง พิมมสันธิ์ 2526 : 1) จึงกล่าวได้ว่าการพัฒนากำลังพลให้มีความรู้สูงขึ้นนั้น เป็นภารกิจที่จำเป็นอย่างยิ่งของการบริหารงานภายในกองทัพ

อนึ่ง กำลังพลที่จะเข้าปฏิบัติงานในกองทัพนั้น นอกจากจะต้องมีความรู้พื้นฐานในระดับประถมและมัธยมศึกษา ตามพระราชบัญญัติการศึกษาของชาติแล้ว จะต้องมีความรู้ความสามารถทางหลักวิชาทางทหารโดยเฉพาะ ซึ่งกองทัพบกเป็นผู้ดำเนินการจัดการศึกษาในส่วนที่พิเศษแตกต่างไปจากสถานศึกษาต่าง ๆ ของรัฐ สำหรับหลักสูตรวิชาชีพระยะทหารซึ่งกองทัพบกดำเนินการจัดการศึกษาให้เป็นพิเศษแก่บุคคลที่จะรับราชการทหารนั้น มีตั้งแต่ระดับชั้นประทวน กล่าวคือผลิตและพัฒนากำลังพลให้มีความรู้ในการปฏิบัติงานเกี่ยวกับการกิจการทหารทั่ว ๆ ไป เช่น การข่าว การโยธา งานช่าง ตลอดจนยุทธวิธีในการรบ เป็นต้น จนถึงระดับที่สูงที่สุด คือ การผลิตนายทหารที่มีความรู้ความสามารถเทียบเท่าหลักสูตรปริญญาตรีของสถานศึกษาของรัฐทั่ว ๆ ไป ได้แก่ โรงเรียนนายร้อยพระจุลจอมเกล้า โรงเรียนนายเรือ และโรงเรียนนายเรืออากาศเพื่อเข้ารับราชการในกองทัพบก กองทัพเรือ และกองทัพอากาศ สำหรับหลักสูตรปริญญาตรีทางการทหารนั้น ได้บรรจุเนื้อหาสาระเกี่ยวกับวิชาทหาร เป็นเพียงวิชาทหารขั้นพื้นฐานทางยุทธวิธีและเทคนิคของเหล่าต่าง ๆ เท่านั้น เน้นหนักเรื่องการทำหน่วยเข้าทำการรบ ยุทธวิธีของหน่วยทหารขนาดเล็ก รูปแบบสงครามต่าง ๆ ตลอดจนแนวความคิดและหลักนิยมในการทำสงคราม ให้ชนะสงครามปฏิวัติของพวกคอมมิวนิสต์แห่งประเทศไทย (โรงเรียนนายร้อยพระจุลจอมเกล้า 2527 : 1 - 2) ซึ่งยังไม่เป็นการเพียงพอที่จะนำไปปฏิบัติงานเพื่อให้ทันกับความเปลี่ยนแปลงของสังคมและความก้าวหน้าของเทคโนโลยีทางทหาร และหากว่าจะมีการเพิ่มหลักสูตรในระดับปริญญาตรีที่มีอยู่ ก็ไม่สามารถที่จะทำได้ ทั้งนี้เพราะหลักสูตรปริญญาตรีมีเนื้อหาหนัก

นอกจากนี้ยังจำกัดเรื่องระยะเวลาในการเรียนที่มีอยู่อย่างจำกัดด้วย ดังนั้น จึงจำเป็นต้องมีการจัดการศึกษาที่สูงขึ้นจนถึงปริญญาโทให้กำลังพลของแต่ละกองทัพบกได้มีโอกาสศึกษาเพิ่มพูนความรู้ความสามารถเพื่อนำไปปฏิบัติงานในหน้าที่ ซึ่งสอดคล้องกับผลการศึกษาวิจัยของ พลอากาศตรี วีระ กิจจาทร (วีระ กิจจาทร 2527 : บทคัดย่อ) ที่ทำการศึกษาเรื่องอนาคตของกองทัพบกได้ข้อสรุปว่า ในด้านการผลิตนายทหารให้แก่กองทัพบกในอนาคตนั้น ควรจะผลิตให้ครบถ้วนทุกสาขาวิชาตามที่กองทัพบกต้องการ ให้มีผลงานวิจัยของนักเรียนและของอาจารย์และควรขยายหลักสูตรถึงขั้นปริญญาโท

สำหรับสถาบันการศึกษาชั้นสูงอื่น ๆ ของกองทัพ ซึ่งได้แก่ โรงเรียนเสนาธิการทหารบก โรงเรียนเสนาธิการทหารเรือ โรงเรียนเสนาธิการทหารอากาศ โรงเรียนเสนาธิการทหาร และสถาบันวิชาการทหารชั้นสูงนั้น เป็นสถาบันการศึกษาสำหรับเพิ่มพูนความรู้ และประสบการณ์ด้านอำนวยการ หรือการบริหารงาน แก่ข้าราชการชั้นผู้ใหญ่หรือข้าราชการในระดับผู้บริหาร ซึ่งมีใช้เป็นสถาบันที่จัดการศึกษาเพื่อเพิ่มพูนความรู้ทางเทคนิค และหลักการทางวิชาการทหาร สำหรับข้าราชการทหารทั่ว ๆ ไป ดังนั้นข้าราชการทหาร ซึ่งเป็นผู้ปฏิบัติ จึงมีโอกาสดำเนินการรับการศึกษาในสถาบันเหล่านี้ได้น้อย แต่ด้วยความจำเป็นที่จะต้องพัฒนากำลังพลซึ่งเป็นผู้ปฏิบัติให้มีความรู้สูงขึ้นทางด้านเทคนิคทางการรบ หรือวิชาการทางทหาร เพื่อพัฒนากองทัพให้มีประสิทธิภาพเหมาะสมกับสภาพความก้าวหน้าของสังคมและเทคโนโลยีต่าง ๆ ตามนโยบายการพัฒนากำลังพลของกองทัพ กระทรวงกลาโหมจึงได้จัดสรรงบประมาณไว้จำนวนหนึ่ง เพื่อสนับสนุนให้ข้าราชการทหารได้ไปศึกษาต่อในระดับปริญญาที่สูงขึ้น คือระดับปริญญาโทและปริญญาเอกในสถาบันศึกษาต่าง ๆ ภายนอกกองทัพ (กองทัพบก 2528 : 1 - 7 และกองทัพอากาศ 2524 : 2) ดังจะเห็นได้จากสถิติการส่งข้าราชการของหน่วยงานต่าง ๆ ไปศึกษาในระดับปริญญาโท ทั้งภายในประเทศและต่างประเทศ ตั้งแต่ปีงบประมาณ 2526 จนถึงปัจจุบันนี้ รายละเอียดดังแสดงในตาราง 1

ตาราง 1 จำนวนข้าราชการของกองทัพบก ที่ไปศึกษาในระดับปริญญาโททั้งภายในประเทศ
และต่างประเทศ จำแนกตามสังกัดต่าง ๆ

กองทัพบก	สำนักงานปลัดกระทรวง		กองบัญชาการทหารสูงสุด		กองทัพบก		กองทัพอากาศ		กองทัพอากาศ	
	ใน ประเทศ	ต่าง ประเทศ	ใน ประเทศ	ต่าง ประเทศ	ใน ประเทศ	ต่าง ประเทศ	ใน ประเทศ	ต่าง ประเทศ	ใน ประเทศ	ต่าง ประเทศ
2526	1	1	10	5	6	11	5	12	4	7
2527	1	1	11	5	5	16	6	17	4	12
2528	2	1	14	5	5	9	3	21	3	11
2529	2	1	10	5	8	9	7	24	5	15

ที่มา : กองแผนงาน สำนักงานปลัดกระทรวง

กองการศึกษา กรมการศึกษาวัยจัญ กองบัญชาการทหารสูงสุด

กองการศึกษา กรมยุทธศึกษาทหารบก กองทัพบก

กองการศึกษา กรมกำลังพลทหารเรือ กองทัพเรือ

กองการศึกษา กรมกำลังพลทหารอากาศ กองทัพอากาศ

ในการจัดส่งข้าราชการไปศึกษาต่อระดับปริญญาโทในสถาบันอื่น ๆ ทั้งภายในประเทศ
และในต่างประเทศนั้น คำเนินการตลอดมาจนถึงปัจจุบันนี้ อย่างไรก็ตาม แม้ว่ากองทัพบกจะสามารถ
พัฒนากำลังพลให้มีความรู้สูงขึ้น ในระดับปริญญาโท ตามนโยบายของกองทัพบกได้โดยวิธีการ
ดังกล่าวแล้วก็ตาม แต่กองทัพบก ก็ประสบปัญหาต่าง ๆ จากโครงการนี้หลายประการด้วยกัน
ซึ่งสรุปได้ดังนี้คือ (ชวาล วิสุวรรณ์ 2521 : 44 - 51; วีระ ไทยกกล้า 2524 :
1 - 7, โกศล จินะวัฒน์ 2525 : 56 - 67, และ สมหวัง พิมพ์พันธ์ 2526 :
52 - 61)

1. ความจำกัดของเรื่องงบประมาณ! แม้ว่ากองทัพจะได้จัดสรรงบประมาณเพื่อจัดเป็นทุนสำหรับข้าราชการที่จะไปศึกษาในสถาบันอื่นนอกกองทัพ แต่จำนวนทุนมีไม่มากนัก ทั้งนี้เพราะงบประมาณ จะต้องถูกแบ่งไปใช้ในการดำเนินงานด้านอื่น ๆ ด้วย ดังนั้นในแต่ละปี จึงไม่สามารถจัดส่งข้าราชการไปศึกษาต่อได้มากนัก ในบางกรณีข้าราชการทหารก็อาจต้องไปศึกษาด้วยทุนส่วนตัว

2. จำนวนกำลังพลในกองทัพมีจำกัดเฉพาะแต่ละหน่วยงาน เมื่อมีผู้ไปศึกษาต่อเป็นจำนวนมาก ทำให้เหลือกำลังพลปฏิบัติงานลดน้อยลง และอาจไม่พอเพียงในบางหน่วยงาน กอปรกับเวลาในการศึกษาต่อที่นานยาวนานถึง 3 ปี ดังนั้น ถ้าส่งข้าราชการทหารไปศึกษาทุกปี และเป็นจำนวนมาก จะทำให้กองทัพขาดแคลนกำลังพลในการปฏิบัติงาน แม้ว่าข้าราชการจะขอใช้ทุนส่วนตัวไปศึกษาต่อก็ตาม ทางกองทัพก็ไม่สามารถสนับสนุนให้ไปศึกษาต่อได้ตามความต้องการของข้าราชการทหารและกองทัพได้

3. หลักสูตรหรือความรู้ที่ข้าราชการไปศึกษาต่อนั้นไม่ตรงตามความต้องการของกองทัพ เนื่องในการจัดส่งข้าราชการไปศึกษาต่อในสถาบันทางการทหาร ณ ต่างประเทศนั้น ส่วนใหญ่จะไม่ตรงตามความต้องการของกองทัพไทย ทั้งนี้เพราะหลักสูตรที่จัดในสถาบันในต่างประเทศนั้น จัดขึ้นสำหรับข้าราชการในต่างประเทศ มิได้จัดหลักสูตรเพื่อกองทัพไทยโดยเฉพาะ ถึงแม้ว่าต่อมากองทัพไทยได้มีโอกาสเป็นผู้เสนอสาขาวิชาที่กองทัพไทยต้องการให้สถาบันนั้น ๆ จัดหลักสูตรให้ก็ตาม ผลก็ยังปรากฏว่าหลักสูตรที่จัดสำหรับข้าราชการทหารไทยก็ไม่เป็นไปดังที่ได้เสนอความต้องการไป (กองทัพเรือ 2527 : 2, กองทัพอากาศ 2521 : 49)

ซึ่งนอกจากจะเป็นการเสียเงินงบประมาณ และเวลาของข้าราชการทหารแล้วยังเป็นการเสียกำลังพลของกองทัพในการปฏิบัติงานอีกด้วย นอกจากนี้ เนื่องจากสภาพเศรษฐกิจสังคมและวัฒนธรรมของต่างประเทศนั้น แตกต่างออกไปจากสภาพในประเทศไทย การที่จะนำความรู้ความสามารถที่ได้รับจากต่างประเทศมาแก้ปัญหาและพัฒนากองทัพไทยจึงไม่ประสบผลสำเร็จเท่าที่ควร ด้วยเหตุผลดังกล่าวแล้วจึงสามารถสรุปได้ว่า สถาบันการศึกษาอื่น ๆ ในต่างประเทศไม่สามารถจะสนองความต้องการในการพัฒนากำลังพลของกองทัพไทยได้ และยังเป็นการสิ้นเปลืองเงินเป็นอย่างมากโดยได้รับประโยชน์ไม่คุ้มกับการลงทุน

สำหรับการจัดส่งข้าราชการไปศึกษาต่อในสถาบันหรือสถานศึกษาภายนอกกองทัพ ที่เป็นมหาวิทยาลัยต่าง ๆ ภายในประเทศไทยนั้น สถาบันการศึกษาทุกแห่งจะจัดหลักสูตรสาขาวิชาต่าง ๆ ที่เป็นกลาง ๆ แก่อาชีพทั่ว ๆ ไป ซึ่งได้แก่ สาขาการศึกษา เศรษฐกิจ การเมือง การปกครอง การช่างและอาชีพอื่น ๆ ไม่มีสถาบันใดที่จัดการศึกษาวิชาทางการทหาร ข้าราชการทหารที่มาศึกษาต่อในสถาบันเหล่านี้จึงไม่ได้ศึกษาในวิชาที่เกี่ยวกับการทหารโดยเฉพาะ แต่ศึกษาในสาขาอื่น ๆ ทั่ว ๆ ไป นอกจากนี้ข้อมูลบางอย่างทางการทหารนั้นเป็นความลับไม่อาจที่จะเปิดเผยหรือนำออกมาเผยแพร่ได้ เช่นเดียวกับข้อมูลด้านอื่น ๆ การศึกษาในสถานศึกษาเหล่านี้จึงไม่สามารถที่จะนำมาใช้ประโยชน์หรือใช้ได้โดยตรงกับกิจการทางการทหารได้

(วีระ ไทยกล่า 2524 : 3) จึงกล่าวได้ว่า การศึกษาในสถาบันอื่น ๆ นอกกองทัพนั้นนอกจากจะไม่ตรงตามความต้องการของกองทัพแล้วยังสิ้นเปลืองงบประมาณและเวลาในการปฏิบัติราชการอีกด้วย

4. ความจำกัดของที่นั่งของสถาบันต่าง ๆ ภายนอกกองทัพ เนื่องจากสถานการศึกษาทั้งภายในและต่างประเทศ มักจะไม่สามารถเจียดง่ายที่นั่งให้แก่ข้าราชการทหารได้มากนักเพราะมีจำนวนผู้เรียนเป็นจำนวนมาก แม้ว่าสาขาวิชาที่ไปศึกษานั้น จะตรงตามความต้องการของกองทัพก็ตาม แต่ก็ไม่สามารถจัดส่งข้าราชการไปศึกษาในสถานศึกษาเหล่านั้นได้

ด้วยปัญหาดังกล่าวข้างต้น การพัฒนากำลังพลของกองทัพจึงไม่สามารถจะสนองนโยบายของกองทัพได้อย่างเต็มที่ และกองทัพก็ยังคงขาดแคลนกำลังพลที่มีความรู้ความสามารถสูงขึ้นไป การปฏิบัติงานเพื่อเป็นการแก้ปัญหาต่าง ๆ ให้หมดไป และเป็นการสนองความต้องการตามนโยบายของกองทัพอย่างแท้จริง กองทัพจำเป็นต้องจัดตั้งสถานศึกษาขึ้นเพื่อจัดการศึกษาระดับปริญญาโท ภายในกองทัพเอง นอกจากจะเป็นการแก้ปัญหาต่าง ๆ ให้หมดไปแล้ว ยังเป็นการประหยัดเงินงบประมาณในการจัดสรรเงินทุนไปศึกษาต่อในสถาบันอื่น สามารถนำไปใช้ประโยชน์ในด้านอื่นต่อไป

สำหรับสถานศึกษาที่มีอยู่ในกองทัพขณะนี้ ส่วนใหญ่เป็นสถานศึกษาที่จัดตั้งขึ้นเฉพาะหน่วยงานสังกัดต่าง ๆ เช่น จัดเฉพาะ กองทัพบก กองทัพเรือ และกองทัพอากาศ เป็นต้น หากมิได้เป็นสถานศึกษาสำหรับการศึกษาร่วมกันของข้าราชการทหารทุกคนในกองทัพ แต่เมื่อพิจารณาถึงหน้าที่และภารกิจหลักของกองทัพ จะเห็นได้ว่า กองทัพมีหน้าที่ในการเตรียมกำลังพล

เพื่อความพร้อมรบ และเพื่อทำสงครามเป็นประการสำคัญ การที่กองทัพจะปฏิบัติภารกิจได้อย่างมีประสิทธิภาพนั้น ต้องอาศัยความร่วมมือกันอย่างใกล้ชิดของหน่วยงานต่าง ๆ จึงจะปฏิบัติหน้าที่ให้เกิดประโยชน์ได้อย่างสูงสุด ดังกล่าวกันว่า สงครามในอดีตและปัจจุบันได้ให้บทเรียนอย่างแน่ชัดว่า การปฏิบัติภารกิจในอนาคตของกองทัพ จะต้องเป็นการ "ร่วมมือ" อย่างหลีกเลี่ยงไม่ได้ จึงเป็นความจำเป็นที่หน่วยงานต่าง ๆ ของกองทัพจะต้องมีการประสาน และปฏิบัติการร่วมกันอย่างใกล้ชิด (โรงเรียนเตรียมทหาร 2510 : 5) นอกจากนี้ พลเรือโท ประพัฒน์ จันทวีรัช (ประพัฒน์ จันทวีรัช 2519 : 3) ได้กล่าวถึงการปฏิบัติการทางการทหารในปัจจุบันว่าการดำเนินการทางการทหารในปัจจุบัน หน่วยงานต่าง ๆ ในกองทัพต้องอาศัยซึ่งกันและกันมากขึ้นทุกที

ดังนั้นในการจัดการศึกษา เพื่อเพิ่มพูนความรู้ของข้าราชการทหารให้สูงขึ้นจนถึงระดับปริญญาโท จึงเป็นการสมควรอย่างยิ่งที่จะจัดให้เป็นสถานศึกษาที่มีลักษณะเป็นสถาบันเดียวกันสำหรับข้าราชการทหารทุกคนในกระทรวงกลาโหม ที่จะเข้ามาศึกษาด้วยกัน ซึ่งนอกจากจะเป็นการประหยัดค่าใช้จ่ายต่าง ๆ แล้ว ยังจำทำให้ข้าราชการทหารทุกคนได้มีโอกาสอยู่ใกล้ชิด สนับสนุน เกิดความสามัคคีในอันที่จะปฏิบัติภารกิจต่าง ๆ ร่วมกันและก่อให้เกิดความมีจิตสำนึกในการเป็นกำลังรบร่วมกันอย่างแท้จริงด้วย

อนึ่งการจัดการศึกษาของกองทัพตั้งแต่ในสมัยอดีตนั้น ในปี พ.ศ. 2500 กระทรวงกลาโหมได้มีนโยบายในอันที่จะจัดการศึกษาของกองทัพทั้งหลายไว้ในสถาบันเดียวกัน ด้วยเหตุผลดังกล่าวแล้วเกี่ยวกับความจำเป็นที่ต้องรวบรวม เป็นประการสำคัญ กล่าวคือในปี พ.ศ. 2500 พลโทถนอม กิตติขจร รัฐมนตรีว่าการกระทรวงกลาโหม และรองประธานสภากลาโหม ได้เสนอแนวความคิดต่อสภากลาโหมว่า ควรให้ที่พิจารณารวมโรงเรียนนายร้อย นายเรือ และนายเรืออากาศไว้ ณ ที่แห่งเดียวกัน ทั้งนี้เพื่อให้เกิดความสามัคคีซึ่งกันและกัน ระหว่างนายทหารของกองทัพ หรือถ้าหากยังทำไม่ได้ในขณะนั้นอย่างน้อยชั้นโรงเรียนเตรียมทหารก็ควรจะรวมกันไว้ให้ได้ก่อน เพื่อเป็นการตัดทอนรายจ่ายให้น้อยลง (กระทรวงกลาโหม 2500 : 6) ซึ่งในเรื่องนี้สภากลาโหมเห็นด้วย และได้มีการพิจารณารวมโรงเรียนเตรียมนายร้อย นายเรือ และนายเรืออากาศไว้ด้วยกันเป็นประการแรก ดังปรากฏเป็น

โรงเรียนเตรียมทหารในทุกวันนี้ ส่วนโรงเรียนนายร้อย นายเรือ และนายเรืออากาศ
ยังคงแยกกันอยู่ ซึ่งจะได้พิจารณาารวมกันในภายหลัง

ด้วยเหตุผลดังกล่าวต่าง ๆ แล้วจะเห็นได้ว่าการพัฒนากำลังพลของกองทัพให้สูงขึ้น
ตามสภาพความก้าวหน้าอย่างรวดเร็วของเทคโนโลยีและสังคมนั้น เป็นสิ่งจำเป็นที่กองทัพต้องการ
มากและเพื่อให้การปฏิบัติงานตามนโยบายและภารกิจอันสำคัญยิ่ง ที่กองทัพจะต้องปฏิบัติการรบ
ร่วมกัน จึงเป็นการสมควรอย่างยิ่งที่จะจัดการศึกษาในระดับปริญญาโทอยู่ในสถาบันเดียวกัน ซึ่ง
นับได้ว่าเป็นนโยบายของกระทรวงกลาโหมอยู่แล้วที่จะพิจารณารวมสถาบันการศึกษาภายใน
กองทัพไว้ในสถาบันเดียวกัน หากแต่ยังมีอาจกระทำได้ ขณะนี้เห็นว่าเป็นโอกาสอันดีที่จะขยาย
การศึกษาของข้าราชการทหารให้สูงขึ้นในระดับปริญญาโท ก็สมควรอย่างยิ่งที่จะจัดการศึกษา
ไว้ในสถาบันเดียวกัน โดยจัดตั้งเป็นสถาบันบัณฑิตทางการทหารขึ้น ซึ่งสถาบันนั้นนอกจากจะเป็น
สถาบันที่จัดการศึกษาในระดับที่สูงกว่าปริญญาตรีขึ้นไปให้แก่องค์กรทางทหารแล้ว สถาบันนี้จะเป็น
ศูนย์กลางทางการศึกษาของกองทัพที่ประสานงานทางด้านวิชาการแก่องค์กรทางทหารและแสดง
ถึงความเป็นเอกภาพของทางการทหารที่แสดงถึงความสามัคคีเป็นน้ำหนึ่งใจเดียวกัน เพื่อพลักรบ
ร่วมกันอย่างมีประสิทธิภาพ โดยเฉพาะอย่างยิ่งจะเป็นการประหยัดงบประมาณของกองทัพ และ
ประหยัดทรัพยากรอื่น ๆ ในการดำเนินงานเพราะสามารถจัดหาไว้ใช้ภายในสถาบันเดียวกัน

ในการจัดตั้งสถาบันบัณฑิตทางการทหารเพื่อจัดการศึกษาในระดับปริญญาโท ในสาขา
วิชาต่าง ๆ ตามความต้องการพัฒนาากำลังพลของกองทัพนั้น จะทำให้ระบบการจัดการศึกษา
ของทหารพัฒนาสูงขึ้น เช่นเดียวกับองค์กรอื่น ๆ ซึ่งเมื่อพิจารณาจากหน้าที่ของกองทัพที่มีการกิจ
สำคัญมากกว่าองค์กรอื่น ๆ เป็นพิเศษแล้ว เห็นว่าเป็นการสมควรอย่างยิ่งที่จะจัดการศึกษา
ในระดับปริญญาโทขึ้นภายในกองทัพเอง โดยที่ไม่จำเป็นต้องเสียเงินงบประมาณเป็นจำนวนมาก
เพื่อจัดส่งนายทหารไปศึกษาภายนอกกองทัพ และปัญหาต่าง ๆ ที่เกิดจากการส่งข้าราชการ
ไปศึกษาภายนอกกองทัพก็จะหมดไปโดยสิ้นเชิง โดยเฉพาะอย่างยิ่งกองทัพจะสามารถบริหาร
หลักสูตรได้ตรงตามความต้องการ และสามารถใช้อุปกรณ์ต่าง ๆ ที่มีอาจเปิดเผยแก่บุคคล
ภายนอกได้อย่างเต็มที่ ซึ่งจะทำให้กองทัพมีกำลังพลที่มีความรู้ความสามารถสูงขึ้นในการปฏิบัติงาน
อันจะเป็นผลทำให้กองทัพมีความมั่นคงเข้มแข็ง และเป็นผลทำให้ประเทศชาติมีความมั่นคง
สามารถพัฒนาได้ตรงตามเป้าหมายที่ต้องการ

สำหรับวัตถุประสงค์หลักสำคัญในการจัดตั้งสถาบันบัณฑิตทางการทหารมีดังต่อไปนี้คือ (กองทัพอากาศ 2524 : 1, กองทัพเรือ 2526 : 1 - 2, และกองทัพบก 2528 : 2)

1. ผลิตภัณฑ์ความรู้ในระดับปริญญาโทในสาขาต่าง ๆ ความต้องการของกองทัพ หรือ กระทรวงกลาโหม โภภีให้มีความรู้ความสามารถในด้านการวิจัย และเทคโนโลยีในทางทหาร โดยเฉพาะ ซึ่งให้แก่ การพัฒนายุทธศาสตร์ชาติและยุทธวิธีในการรบขึ้นสูง รวมทั้งความรู้ในด้านต่าง ๆ ที่เป็นการสนับสนุนกำลังการรบ อาทิ ระบบการสนับสนุนกำลังทางทหารทั้งใน ยามปกติและยามสงคราม ความสัมพันธ์ระหว่างกำลังอำนาจของชาติทางทหารที่มีต่อระบบ เศรษฐกิจ ระบบการเมือง ลักษณะทางสังคม จีวิทยาและเทคโนโลยีต่าง ๆ ที่จำเป็นต่อ กิจการทางทหาร

2. เพื่อเป็นแหล่งผลิตเอกสารงานวิจัยต่าง ๆ ที่มีคุณภาพ ได้มาตรฐานเกี่ยวกับ กิจการทางทหาร เพื่อใช้ประกอบการพิจารณาในการพัฒนากองทัพ กลุ่มบุคคลที่สำเร็จการศึกษา ระดับปริญญาโทหลักสูตรต่าง ๆ จากสถาบันบัณฑิตทางการทหาร นอกจากจะมีความรอบรู้ด้าน วิชาการทางทหารมากยิ่งขึ้นแล้ว ยังมีความรู้และความคุ้นเคยต่อระบบการ วิจัย และการพัฒนา เกิดความเชื่อมั่นในตนเอง สามารถผลิตผลงานที่มีประโยชน์และคุณค่าแก่กองทัพต่อไป

3. เพื่อเปิดโอกาสให้มีการแลกเปลี่ยนความคิดเห็นและความร่วมมือทางวิชาการ ระหว่างนายทหาร และฝ่ายพลเรือนในระดับอุดมศึกษาชั้นสูงของประเทศในโอกาสที่มี การเรียนร่วมกัน การแลกเปลี่ยนถาวรผู้บรรยายพิเศษระหว่างสถาบันหรือร่วมเป็น คณะกรรมการวิทยานิพนธ์ ตลอดจนการจัดการสัมมนาทางวิชาการร่วมกันเป็นต้น การเปิด โอกาสให้มีการแลกเปลี่ยนความคิดเห็นและความร่วมมือทางวิชาการนี้ย่อมก่อให้เกิดประโยชน์ ต่อการพัฒนา ระบบการศึกษาและเทคโนโลยีของชาติ รวมทั้งการพัฒนา ระบบการป้องกันประเทศชาติ ร่วมกันให้กว้างขวางยิ่งขึ้น

จากวัตถุประสงค์ดังกล่าว จะเห็นได้ว่าไม่สามารถจะจัดกิจกรรมการเรียนการสอน ได้ในมหาวิทยาลัยทั่ว ๆ ไป ซึ่งจัดการศึกษาเป็นกลาง ๆ (วาระ ไทยกล้า 2524 : 3) ดังนั้นกระทรวงกลาโหมจึงควรที่จะจัดตั้งสถาบันบัณฑิตทางการทหารเพื่อจัดการศึกษาทางด้าน วิชาการทางทหารโดยเฉพาะ เพื่อสนองวัตถุประสงค์ที่จำเป็นดังกล่าวแล้ว ส่วนสาขาวิชา

ต่าง ๆ ที่จะจัดการศึกษาในสถาบันบัณฑิตทางการทหารนั้น จำเป็นจะต้องพิจารณาจากความต้องการที่จะพัฒนากำลังพลของกองทัพ ตามความจำเป็นที่รับด่วน เพื่อให้สถาบันสามารถผลิตและพัฒนา กำลังพลในระดับปริญญาโท สนองความต้องการของกองทัพเพื่อความมั่นคงของชาติอย่างแท้จริง

อนึ่ง การจัดการศึกษาในสถาบันบัณฑิตทางการทหาร เพื่อจัดการศึกษาในระดับปริญญาโทนั้น แม้ว่ากองทัพจะมี ความต้องการและเป็นนโยบายที่จะจัดการศึกษาให้กำลังพลมีความรู้สูงขึ้น ก็ตาม แต่ก็ยังมิได้มีการศึกษาถึงข้อมูลพื้นฐานและสภาพความพร้อมของ อาคารสถานที่ วัสดุอุปกรณ์ เครื่องอำนวยความสะดวกต่าง ๆ ความพร้อมของอาจารย์ ความสามารถในการสอน ตลอดจนสาขาวิชาที่จำเป็นที่รับด่วนตามความต้องการของกองทัพ นอกจากนี้ เรื่อง การจัดการศึกษาในระดับปริญญาโท นั้น ผู้มีอำนาจพิจารณาตัดสินใจในเรื่องนี้ได้ชี้แจงว่า นอกจากมีความห่วงใยเรื่องการฝึกศึกษาให้ชัดเจนแล้ว ยังมีความห่วงใยในเรื่องอื่น ๆ อีก เช่น ความเหมาะสมและความคุ้มค่ากับการที่จัดส่งข้าราชการทหารไปศึกษานอกกองทัพ (ฝ่ายเสนาธิการทหารบก 2529 : 4) นอกจากนี้หลักสูตรปริญญาโทที่ร่างขึ้นนั้น ต้องพิจารณา ให้เหมาะสมกับการปฏิบัติงานในตำแหน่งที่จำเป็นคือผู้ใช้ผู้ทรงคุณวุฒิ ระดับปริญญาโท (กองทัพอากาศ 2524 : 6) ดังนั้นจะเห็นได้ว่าการศึกษาข้อมูลพื้นฐานต่าง ๆ ก่อนพิจารณา ตัดสินใจดำเนินการจัดตั้งสถาบัน เป็นสิ่งจำเป็นอย่างยิ่ง

การศึกษาหาข้อมูลต่าง ๆ ก่อนดำเนินโครงการใด ๆ นั้น กริฟตันและฟิฟี่ (Clifton and Fyffe. 1977 : 2) กล่าวว่า ก่อนจะเริ่มดำเนินโครงการหรือกิจกรรม ใหม่ ๆ ใด ๆ ก็ตาม จะต้องมีการสำรวจหรือศึกษาความเป็นไปได้ของโครงการนั้น ๆ ก่อน ไม่ว่าจะเป็นการดำเนินงานอย่างเป็นทางการหรือไม่ก็ตาม แต่ถ้าหากเป็นโครงการใหญ่ ๆ ที่ต้องมีการลงทุนมาก จำเป็นจะต้องศึกษาความเป็นไปได้อย่างเป็นทางการ เพราะผู้ลงทุนต้อง มีความแน่ใจในประเด็นต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้องโดยตรงกับโครงการนั้น ๆ เช่นในวงการธุรกิจ หากต้องมีการลงทุนโครงการใด ๆ จะต้องมีการศึกษาความเป็นไปได้ ทั้งในด้านการผลิต การตลาด เทคโนโลยี และค่าใช้จ่ายในการลงทุน เป็นต้น สำหรับในทางการศึกษานั้น

เวอร์เคิลิน (Werdelin. 1977 : 273 - 278) ได้กล่าวว่า ในการวางแผนการศึกษา หรือก่อนเริ่มโครงการทางการศึกษานั้น จำเป็นจะต้องมีการศึกษาความเป็นไปได้ในแง่มุมต่าง ๆ

ซึ่งได้แก่ ด้านเศรษฐกิจ กำลังคน เทคโนโลยีและกฎหมายเป็นต้น ตลอดจนผลการดำเนินงานตามแผน โดยพิจารณาความเป็นไปได้จากขอบข่ายของทรัพยากรที่มีอยู่ รวมทั้งวิธีเตรียมการเพื่อวางแผนการดำเนินงานตามโครงการให้ได้ผลตรงตามเป้าหมาย

ดังนั้นก่อนที่จะมีการพิจารณาจัดตั้งสถาบันบัณฑิตทางการทหาร เพื่อจัดการศึกษาในระดับปริญญาโทในสาขาต่าง ๆ นั้น จึงจำเป็นอย่างยิ่งที่จะต้องมีการศึกษาความเป็นไปได้ของข้อมูลพื้นฐานต่าง ๆ ตลอดจนสภาพความพร้อม ความเป็นไปได้ของทรัพยากรต่าง ๆ รวมทั้งความต้องการของกองทัพ ในการที่จะพัฒนากำลังพลในด้านใดอย่างแท้จริง ที่เป็นความจำเป็นรีบด่วน ทั้งนี้เพื่อจะได้ ข้อมูลที่เป็นประโยชน์ต่อผู้บังคับบัญชา ในการพิจารณาตัดสินใจจัดตั้งหรือไม่มีการจัดตั้งสถาบันบัณฑิตทางการทหาร และพิจารณาเลือกกำหนดหลักสูตรตามสาขาวิชาที่จำเป็นรีบด่วนตามความต้องการ โดยมีความผิดพลาดน้อยที่สุด

ด้วยสภาพความเป็นมาของปัญหา และผลของการศึกษาที่จะเป็นประโยชน์อย่างยิ่งต่อการพัฒนากำลังพลของกองทัพ เพื่อความพร้อมรบ และการรักษาความปลอดภัยมั่นคงของชาติ ผู้วิจัยจึงศึกษาความเป็นไปได้ในการจัดตั้งสถาบันบัณฑิตทางการทหาร เพื่อจัดการศึกษาระดับปริญญาโท โดยมีความเห็นว่า การศึกษาระดับนี้ จะเป็นประโยชน์อย่างยิ่งในการให้ข้อมูลในแง่มุมต่าง ๆ แก่กองทัพ หรือกระทรวงกลาโหม สำหรับการพิจารณาตัดสินใจ เลือกและสนับสนุนโครงการจัดตั้งสถาบันบัณฑิตทางการทหารดังกล่าวแล้ว และพิจารณาเลือกจัดการศึกษาในสาขาวิชาที่กองทัพต้องการตามความจำเป็นรีบด่วนต่อไป

การศึกษาระดับนี้ มุ่งศึกษาเพื่อตอบปัญหาของการ วิจัยดังต่อไปนี้

ปัญหาของการวิจัย

จากความเป็นมาของการศึกษาเรื่องนี้ สามารถกำหนดเป็นปัญหาของการวิจัยได้ดังนี้
คือ

1. มีความเป็นไปได้หรือไม่ ในการจัดตั้งสถาบันบัณฑิตทางการทหาร
2. สาขาวิชาใดที่กองทัพต้องการให้จัดการศึกษาตามความจำเป็นรีบด่วน และมีความเป็นไปได้หรือไม่ ที่จะจัดการศึกษาตามสาขาวิชาที่จำเป็นรีบด่วนเหล่านั้น

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์ดังต่อไปนี้ คือ

1. เพื่อศึกษาความเป็นไปได้ในการจัดตั้งสถาบันบัณฑิตทางการทหาร
2. เพื่อศึกษาสาขาวิชา ที่กองทัพต้องการให้จัดการศึกษาตามความจำเป็นรับด่วน

และความเป็นไปได้ในการจัดการศึกษาตามสาขาวิชาที่กองทัพต้องการ เหล่านี้

ขอบเขตของการวิจัย

✓ การศึกษาความเป็นไปได้ในการจัดตั้งสถาบันบัณฑิตทางการทหารในครั้งนี้ ศึกษาเฉพาะความเป็นไปได้ในการจัดตั้งสถาบันบัณฑิตทางการทหาร เพื่อจัดการศึกษาระดับปริญญาโท ให้แก่ข้าราชการทหารในกระทรวงกลาโหมที่จบการศึกษาระดับปริญญาตรีหรือเทียบเท่า จากกลุ่มตัวอย่างที่เป็นข้าราชการและนักเรียนเหล่าทัพต่าง ๆ ในกระทรวงกลาโหม

ความสำคัญของการวิจัย

ผลจากการศึกษาความเป็นไปได้ในการจัดตั้งสถาบันบัณฑิตทางการทหาร จะเป็นประโยชน์ต่อกองทัพ และความมั่นคงของประเทศชาติ ตลอดจนผู้เกี่ยวข้องดังต่อไปนี้

- ✓ 1. ทำให้ทราบความพร้อมที่จะจัดตั้งสถาบันบัณฑิตทางการทหาร
2. ทำให้ทราบถึงความต้องการ ของกองทัพ ที่จะพัฒนาความรู้ความสามารถของกำลังพล เพื่อสนองความต้องการของกองทัพที่ยังขาดหรือด้อยอยู่
- / 3. ทำให้ทราบถึงสาขาวิชาต่าง ๆ ที่กองทัพต้องการและจำเป็นรับด่วนที่จะจัดการศึกษาในระดับปริญญาโท เพื่อพัฒนากำลังพลของกองทัพ
- ✓ 4. ทำให้ทราบความพร้อมที่จะจัดการศึกษาระดับปริญญาโทในสาขาวิชาที่กองทัพ

ต้องการตามความจำเป็นรับด่วน

5. ทำให้ทราบถึงความคุ้มค่าในการจัดตั้งสถาบันบัณฑิตทางการทหาร เมื่อเปรียบเทียบระหว่างค่าใช้จ่ายรายตัวและค่าใช้จ่ายทั้งหมด ในการศึกษาในสถาบันบัณฑิตทางการทหารและการศึกษาต่อในต่างประเทศ

6. ผลจากการวิจัยจะเป็นข้อมูลเพื่อนำเสนอต่อผู้บังคับบัญชา ในการพิจารณาตัดสินใจ จัดตั้งสถาบันบัณฑิตทางการทหาร และเลือกจัดการศึกษาในสาขาวิชา ตามความต้องการที่ จำเป็นของกองทัพบก

นิยามศัพท์เฉพาะ

ความหมายของคำศัพท์เฉพาะบางคำที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ ได้แก่

การศึกษาความเป็นไปได้ หมายถึง การศึกษาและสำรวจข้อมูลที่เป็นตัวชี้แจง ก่อนเริ่มดำเนินโครงการ เพื่อเป็นข้อมูลประกอบการพิจารณาตัดสินใจในการเลือกปฏิบัติงาน ตามโครงการ หรือล้มเลิกโครงการ

กองทัพบก หมายถึง หน่วยงานในกระทรวงกลาโหมที่สังกัดสำนักงานปลัดกระทรวง กองบัญชาการทหารสูงสุด กองทัพบก กองทัพเรือ และกองทัพอากาศ

ภารกิจ หมายถึง บทบาทและหน้าที่ของกองทัพบก ที่จะต้องปฏิบัติตามที่กฎหมายกำหนดไว้

กำลังพล หมายถึง ข้าราชการทหารทุกคนที่ปฏิบัติงานในหน่วยงานต่าง ๆ ของ กระทรวงกลาโหม

ผู้บังคับบัญชา หมายถึง หัวหน้าหน่วยงานในสังกัดหน่วยงานต่าง ๆ ของกระทรวงกลาโหม ที่มีชั้นยศตั้งแต่พลตรี พลเรือตรี หรือพลอากาศตรีขึ้นไป

ข้าราชการทหาร หมายถึง ข้าราชการทุกคนที่ปฏิบัติงานในกระทรวงกลาโหม ซึ่งจบการศึกษาในระดับปริญญาตรีหรือเทียบเท่า

อาจารย์ผู้สอน หมายถึง ผู้ที่ทำการสอนในสถานศึกษาสังกัดกระทรวงกลาโหม และมีวุฒิปริญญาโทขึ้นไป ในสาขาวิชาที่เกี่ยวข้องกับสาขาวิชาที่กองทัพบกต้องการ

นักเรียนเหล่าทัพต่าง ๆ หมายถึง นักเรียนที่กำลังศึกษาอยู่ในชั้นปีที่ 5 ของ โรงเรียนนายร้อยพระจุลจอมเกล้า โรงเรียนนายเรือ และโรงเรียนนายเรืออากาศ ในปีระวงที่ 2529

ความพึงพอใจ หมายถึง การเห็นด้วยว่าการจัดตั้งสถาบันบัณฑิตทางการทหาร จะเป็นประโยชน์ต่อการพัฒนากำลังพลของกองทัพบกให้ปฏิบัติงานได้อย่างมีประสิทธิภาพ เพื่อ ความมั่นคงของชาติ พร้อมทั้งให้การสนับสนุนและร่วมมือเป็นอย่างดี

ทรัพยากร หมายถึง บุคคล สถานที่ และสิ่งของ ที่สามารถให้ความร่วมมือหรือใช้ในการจัดการศึกษาในสถาบันบัณฑิตทางการทหาร ซึ่งได้แก่

- ✓ 1. อาคารสถานที่ ได้แก่ สถานที่เรียน ห้องสมุด แหล่งฝึกงาน เป็นต้น
- ✓ 2. วัสดุอุปกรณ์ เครื่องมือเครื่องใช้ต่าง ๆ
- ✓ 3. เอกสารและผลงานด้านวิชาการ ได้แก่ เอกสารประกอบการศึกษา

ตำราเรียน และผลงานวิจัย

- ✓ 4. บุคลากร ได้แก่ อาจารย์ผู้สอน เจ้าหน้าที่ประจำสำนักงาน ข้าราชการทหาร และนักเรียนเหล่าทัพต่าง ๆ

5. งบประมาณ

ความเป็นไปได้ในการจัดตั้งสถาบัน หมายถึง ผลการศึกษาข้อมูลต่าง ๆ ที่จำเป็นก่อนเริ่มดำเนินโครงการจัดตั้งสถาบันบัณฑิตทางการทหาร โดยพิจารณาจากความเป็นไปได้ของตัวแปรต่าง ๆ ต่อไปนี้คือ ความเป็นไปได้ทางด้านสังคม ความเป็นไปได้ทางด้านการบริหารและการจัดการ ความเป็นไปได้ทางด้านการลงทุน และความเป็นไปได้ทางด้านทรัพยากร

ความเป็นไปได้ทางด้านสังคม หมายถึง ความเป็นไปได้ทางด้านการเมือง และการปกครอง และทางด้านเศรษฐกิจ ที่ไม่เป็นอุปสรรคและสนับสนุนต่อการจัดตั้งสถาบันบัณฑิตทางการทหาร รวมทั้งความพึงพอใจของบุคคลต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้องกับการจัดตั้งสถาบัน

ความเป็นไปได้ทางด้านการบริหารและการจัดการ หมายถึง ความสามารถในการบริหารและการจัดการ เกี่ยวกับการจัดการศึกษาระดับปริญญาโทในสถาบันบัณฑิตทางการทหารของผู้บังคับบัญชาและกองทัพ ให้บรรลุเป้าหมายและนโยบายการพัฒนากำลังพลของกองทัพ

ความเป็นไปได้ทางด้านการลงทุน หมายถึง ความเป็นไปได้ของการใช้จ่ายเงินงบประมาณ เพื่อดำเนินการจัดตั้งสถาบันและดำเนินการจัดการศึกษาในสาขาวิชาต่าง ๆ ให้อย่างประหยัดทั้งนี้ โดยใช้งบประมาณเท่ากับหรือน้อยกว่างบประมาณในการจัดส่งข้าราชการไปศึกษาต่อในต่างประเทศ

ความเป็นไปได้ทางด้านทรัพยากร หมายถึง ความเป็นไปได้ของการใช้ทรัพยากรต่าง ๆ ซึ่งมีความพร้อมตามเกณฑ์ที่กำหนด เพื่อบริหารสถาบันบัณฑิตทางการทหาร ซึ่งได้แก่ ความพร้อมด้านอาคารสถานที่ ความพร้อมด้านวัสดุอุปกรณ์และเครื่องมือเครื่องใช้ ความพร้อมด้านวิชาการ ความพร้อมด้านอาจารย์ผู้สอน ความต้องการและความพร้อมในการศึกษาต่อของข้าราชการและนักเรียนเหล่าที่ต่าง ๆ

สถาบันบัณฑิตทางการทหาร หมายถึง สถาบันการศึกษาที่มีหน้าที่ในการพัฒนากำลังพลของกองทัพให้มีความรู้ความสามารถสูงขึ้น ทันต่อความก้าวหน้า และความเปลี่ยนแปลงทางสังคมและเทคโนโลยีต่าง ๆ เพื่อสนองความต้องการของกองทัพ โดยการให้การฝึกและศึกษาแก่ข้าราชการทหารที่จบปริญญาตรีหรือเทียบเท่า ที่ปฏิบัติงานในกระทรวงกลาโหม ผู้ที่สำเร็จการศึกษาในหลักสูตรต่าง ๆ ที่จัดการศึกษาในสถาบันบัณฑิตทางการทหาร จะได้รับปริญญามหาบัณฑิตตามระเบียบของกระทรวงกลาโหม และตามมาตรฐานของทบวงมหาวิทยาลัย

สถาบันบัณฑิตทางการทหารประกอบด้วยโครงสร้างพื้นฐานดังนี้

1. โครงสร้างด้านอาคารสถานที่
2. โครงสร้างด้านทรัพยากร
3. โครงสร้างด้านการบริหารงานของสถาบัน ฯ
4. โครงสร้างด้านการบริหารหลักสูตร

รายละเอียดของโครงสร้างแต่ละด้าน สรุปได้ดังต่อไปนี้

1. โครงสร้างด้านอาคารสถานที่

1.1 ลักษณะของสถาบัน ฯ และสถานที่ตั้ง

สถาบัน ฯ มีลักษณะเป็น เอกเทศ มีฐานะเทียบเท่ากรมการบริหารงานขึ้นตรงต่อกองบัญชาการทหารสูงสุด หรือกระทรวงกลาโหม มีอาคารเป็นของสถาบัน ฯ ตั้งอยู่ภายในบริเวณสถานศึกษาของกองทัพ หรือสถานที่อื่น ตามความเห็นชอบของสภากลาโหม ในขั้นแรก จะมีอาคารอย่างน้อย 1 หลัง ที่มีขนาดกว้างและใหญ่พอที่จะจัดเป็นสถานศึกษา มีบริเวณกว้างขวางพอที่จะใช้เป็นสนามฝึก และสถานที่สำหรับการสนทนา และการกว้างขวางมากพอที่จะสามารถขยายสถาบัน ฯ ได้ในโอกาสต่อไป

1.2 สถานที่สำหรับการฝึกและศึกษา

สถาบัน ฯ จะจัดสถานที่สำหรับบริหารงานทั่วไป และบริหารการเรียนการสอน โดยให้มีสถานที่ต่าง ๆ เหล่านี้ อย่างน้อยรายการละ 1 ห้อง ดังต่อไปนี้คือ

- 1) ห้องเรียน
- 2) ห้องสมุด
- 3) ห้องพักอาจารย์
- 4) ห้องทำงานของอาจารย์
- 5) ห้องพักและห้องทำงานของนักศึกษา
- 6) ห้องปฏิบัติการคอมพิวเตอร์
- 7) ห้องปฏิบัติการทางไฟฟ้า และอิเล็กทรอนิกส์
- 8) ห้องประชุม
- 9) ห้องอาหาร
- 10) ห้องทำงานด้านธุรการต่าง ๆ
- 11) ห้องน้ำ - ห้องส้วม
- 12) สนามฝึกซ้อมทางการทหาร
- 13) ห้องปฏิบัติการอื่น ๆ ที่จำเป็น
- 14) สถานที่ฝึกงาน

นอกจากห้องต่าง ๆ สำหรับการบริหารของสถาบัน ฯ ดังกล่าวแล้ว อาจจะจัดให้มีสถานที่อื่น ๆ อีกตามความจำเป็นของสถาบัน ฯ

2. โครงสร้างด้านทรัพยากร

โครงสร้างด้านทรัพยากรประกอบด้วยทรัพยากรต่าง ๆ ที่จำเป็นที่สถาบัน ฯ ต้องจัดให้มีในขั้นแรก คือ

2.1 วัสดุอุปกรณ์ เครื่องมือเครื่องใช้ต่าง ๆ สำหรับการจัดการศึกษา

ทางการทหาร

2.2 งบประมาณ สำหรับดำเนินงานทั่ว ๆ ไป ของสถาบัน ฯ

2.3 หนังสือ คำราเรียน เอกสารต่าง ๆ และงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับ
วิชาการทางทหาร และสาขาวิชาที่จะจัดการศึกษา

2.4 อาจารย์ผู้สอน สถาบัน ฯ จะต้องจัดให้มีอาจารย์ผู้สอนให้เป็นไปตาม
เกณฑ์ในการเปิดการศึกษาในระดับปริญญาโทตามเกณฑ์ของทบวงมหาวิทยาลัย คือ ให้มี
อาจารย์ผู้จัดตรงตามสาขาวิชาที่เปิดสอนอย่างน้อย 5 คน โดยให้มีวุฒิปริญญาเอก หรือเทียบเท่า
อย่างน้อย 1 คน

2.5 จำนวนนักศึกษาที่จะรับเข้าเรียนในสถาบัน ฯ ควรประมาณสาขา
วิชาละ 20 คน จากส่วนราชการต่าง ๆ ของกระทรวงกลาโหม

2.6 เจ้าหน้าที่สำหรับปฏิบัติงานต่าง ๆ ในสถาบัน ฯ ต้องจัดให้มีตาม
ความเหมาะสม และความจำเป็น

3. โครงสร้างด้านการบริหารงานของสถาบัน ฯ

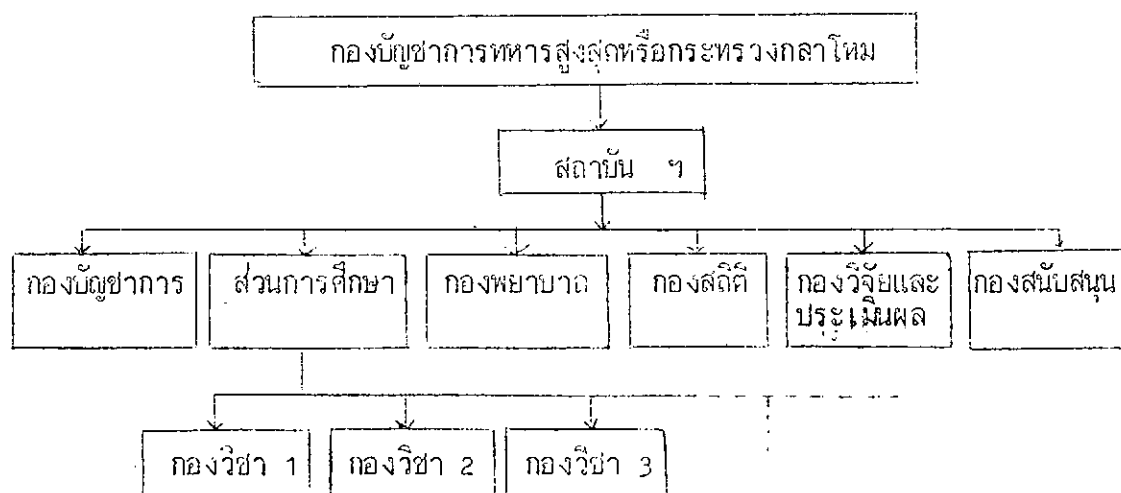
การบริหารงานของสถาบัน ฯ อยู่ในความดูแลรับผิดชอบของสภากาการศึกษาวิชาทหาร
ของกระทรวงกลาโหม และผู้บริหารงานของสถาบัน ฯ ซึ่งประกอบไปด้วยผู้บัญชาการสถาบัน
ผู้อำนวยการส่วนการศึกษา และหัวหน้ากองต่าง ๆ

การบริหารงานของสถาบัน ฯ แบ่งออกเป็นส่วนราชการต่าง ๆ ดังต่อไปนี้

- 1) กองบัญชาการ
- 2) ส่วนการศึกษา
- 3) กองพยาบาล
- 4) กองสภิติ
- 5) กองวิจัยและประเมินผล
- 6) กองสนับสนุน

ในแต่ละส่วนราชการดังกล่าวแล้ว มีการจัดงานออกเป็นฝ่ายต่าง ๆ ตามความจำเป็น
สำหรับส่วนการศึกษานั้นแบ่งออกเป็นกองวิชาต่าง ๆ ดังแสดงในผังการจัดส่วนราชการต่อไปนี้

ผังการจัดส่วนราชการของสถาบัน ฯ

ภาพประกอบ 1 ผังการจัดส่วนราชการของสถาบัน

4. โครงสร้างด้านการบริหารหลักสูตร

ในการบริหารหลักสูตรของสถาบัน ฯ นี้ สภาการศึกษาวิชาทหารจะเป็นผู้พิจารณาอนุมัติให้จัดการศึกษาตามหลักสูตรที่สถาบัน ฯ ได้จัดทำขึ้นตามความต้องการของกองทัพออย่างน้อย 1 สาขาวิชา

อนึ่ง ในการจัดการเรียนการสอนนั้น แม้ว่าจะจัดหลักสูตรหลายสาขาวิชาสำหรับกองทัพบก กองทัพเรือ และกองทัพอากาศ ก็จะจัดบางวิชาให้เรียนร่วมกัน สำหรับสถานที่เรียนหรือสถานที่ฝึกปฏิบัติงานนั้น อาจจะไปใช้สถานที่เรียนหรือสถานที่ฝึกงานนอกสถาบัน ฯ (ในกองทัพอหรือสถานศึกษาอื่น ฯ) ในบางโอกาสตามความจำเป็น

เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

การศึกษาความเป็นไปได้ในการจัดตั้งสถาบันผลิตทางการทหาร เพื่อจัดการศึกษา
ในระดับปริญญาโทในครั้งนี้ ได้เสนอผลการศึกษาเอกสาร หลักการและแนวคิดตลอดจนงานวิจัย
ที่เกี่ยวข้องในแง่มุมต่าง ๆ ซึ่งมีรายละเอียดตามลำดับดังนี้

1. การจัดส่วนราชการและภารกิจของกระทรวงกลาโหม
2. บทบาทของกองทัพไทย
3. การจัดการศึกษาเพื่อพัฒนากำลังพลของกองทัพ
4. กฎหมายรองรับสถาบันทางการศึกษา
5. แนวคิดและหลักการประเมินความต้องการทางการศึกษา
6. งานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการประเมินความต้องการ
- ✓ 7. หลักและวิธีการศึกษาความเป็นไปได้ของโครงการ
8. งานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการศึกษาความเป็นไปได้ของโครงการ
9. ตัวแปรที่บ่งชี้ถึงความเป็นไปได้ในการวิจัย

การจัดส่วนราชการและภารกิจของกระทรวงกลาโหม

กระทรวงกลาโหม

กระทรวงกลาโหมมีอำนาจและหน้าที่เกี่ยวกับการป้องกัน และรักษาความมั่นคงของราชอาณาจักร จากภัยคุกคามทั้งภายนอกและภายในของประเทศ โดยจัดให้มีกำลังทหารไว้เพื่อการรบ หรือการสงคราม เพื่อปกป้องสถาบันพระมหากษัตริย์ เพื่อปราบปรามกบฏและการจลาจล เพื่อช่วยการพัฒนาประเทศและเพื่อรักษาประโยชน์ของชาติในประการอื่นตามที่กฎหมายกำหนด โดยมีรัฐมนตรีว่าการกระทรวงกลาโหม เป็นผู้บังคับบัญชารับผิดชอบ

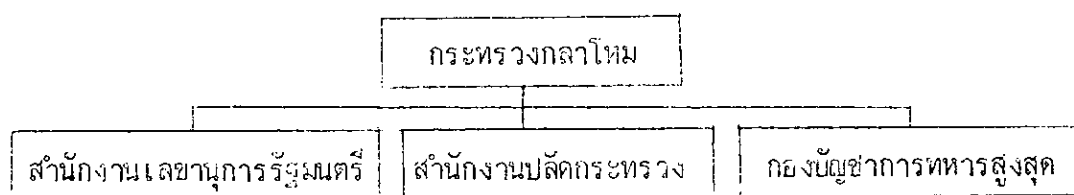
กระทรวงกลาโหมแบ่งส่วนราชการดังนี้

1. สำนักงานเลขานุการรัฐมนตรี
2. สำนักงานปลัดกระทรวง
3. กองบัญชาการทหารสูงสุด

การแบ่งส่วนราชการของกระทรวงกลาโหม สรุปเป็นผังการจัดได้ดังนี้

(กรมการศึกษาวิจัย ม.บ.ป. : 67)

ผังการจัด

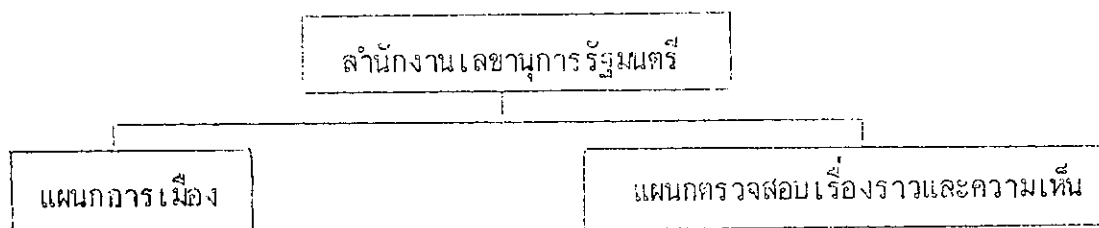
ภาพประกอบ 2 ผังการจัดส่วนราชการของกระทรวงกลาโหม

1. สำนักงานเลขานุการรัฐมนตรี

สำนักงานเลขานุการรัฐมนตรี มีหน้าที่เกี่ยวกับราชการทางการเมือง มีเลขานุการรัฐมนตรี เป็นผู้บังคับบัญชารับผิดชอบ

การแบ่งส่วนราชการของสำนักงานเลขานุการรัฐมนตรี สรุปเป็นผังการจัดได้ดังนี้
(กรมการศึกษาวิจัย ม.ป.ป. : 68)

ผังการจัด

ภาพประกอบ 3 ผังการจัดส่วนราชการของสำนักงานเลขานุการรัฐมนตรี

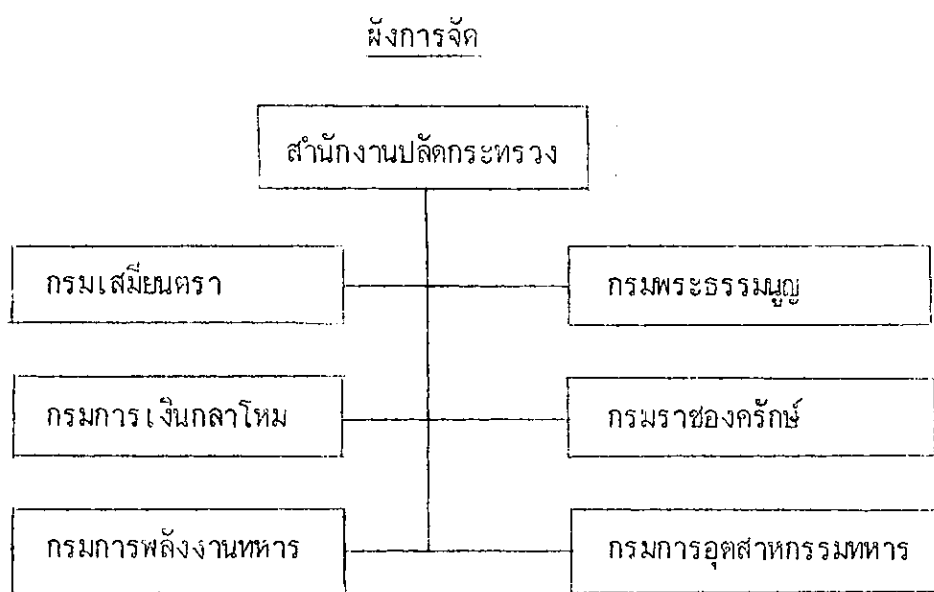
หน้าที่ของส่วนราชการสำนักงานเลขานุการรัฐมนตรี กระทรวงกลาโหมมีดังนี้
(กรมการศึกษาวิจัย ม.ป.ป. : 68)

1. แผนกการเมือง มีหน้าที่ราชการทางการเมืองที่เกี่ยวกับกระทรวงกลาโหม
2. แผนกตรวจสอบเรื่องราวและความเห็น มีหน้าที่เกี่ยวกับตรวจสอบเรื่องราวการสารบรรณ , การเงินและการพัสดุการของสำนักงานเลขานุการรัฐมนตรี

2. สำนักงานปลัดกระทรวง

สำนักงานปลัดกระทรวง มีหน้าที่เกี่ยวกับราชการประจำทั่วไปของกระทรวง และนอกจากนี้ยังมีหน้าที่เกี่ยวกับราชการส่วนหนึ่งส่วนใดของกระทรวง ซึ่งมีได้แยกให้เป็นหน้าที่ของส่วนราชการอื่นอีกด้วย

การแบ่งส่วนราชการของสำนักงานปลัดกระทรวง สรุปเป็นผังการจัดได้ดังนี้
(กรมการศึกษาวิจัย ม.ป.ป. : 69)

ภาพประกอบ 4 ผังการจัดส่วนราชการของสำนักงานปลัดกระทรวง

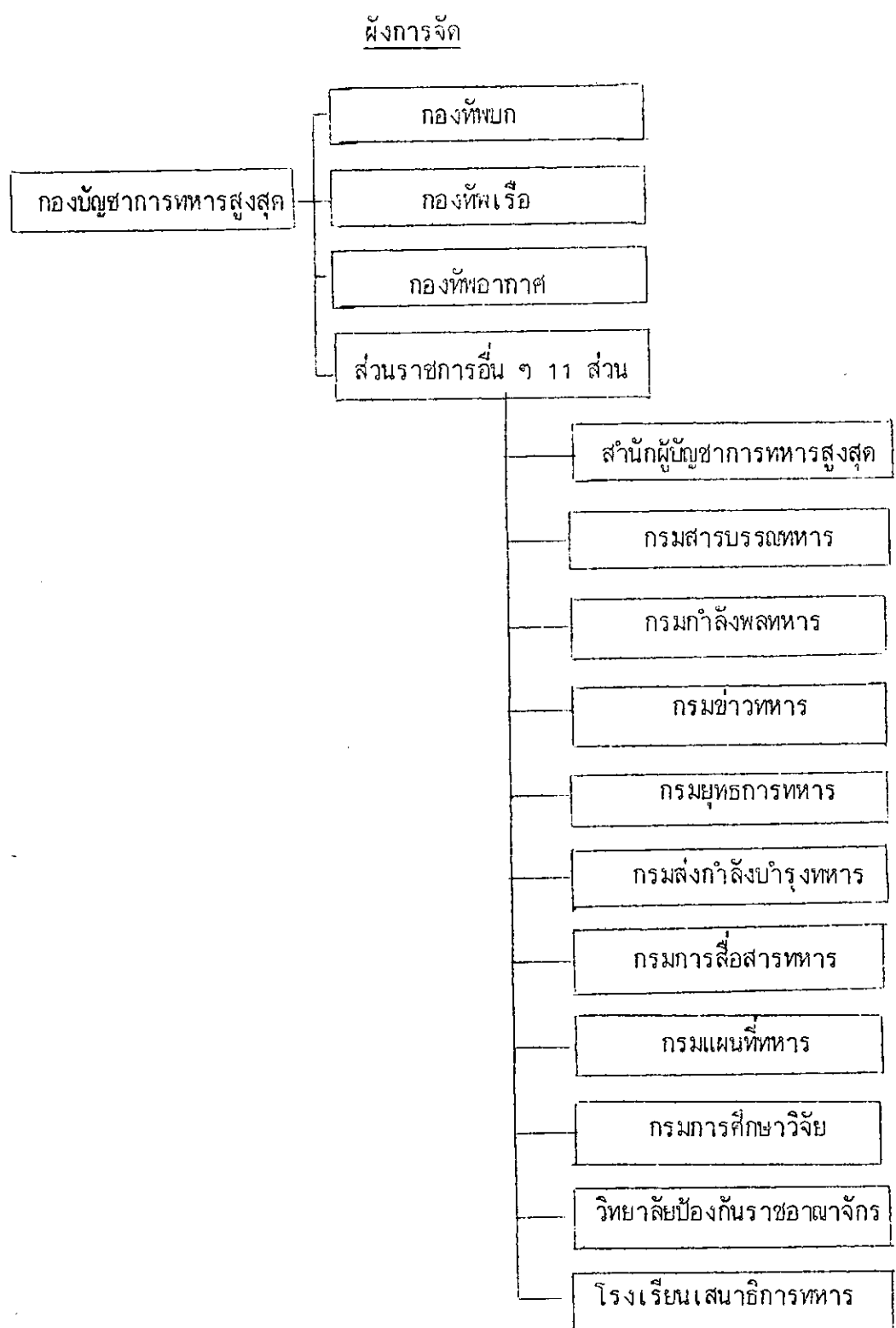
หน้าที่ของส่วนราชการสำนักงานปลัดกระทรวง กระทรวงกลาโหม มีดังนี้
(กรมการศึกษาวิจัย ม.ป.ป. : 69)

1. กรมส่งเสริมการค้า มีหน้าที่เกี่ยวกับการสารบรรณ การกำลัังพล การสัสดีและกิจการของสภากลาโหม ตลอดจนราชการประจำทั่วไปของกระทรวงกลาโหม
2. กรมพระธรรมนูญ มีหน้าที่เกี่ยวกับการศาลทหาร อัยการทหาร นายทหารพระธรรมนูญ ราชการในส่วนธุรการและวิชาที่เกี่ยวกับกฎหมายและสังคมศาสตร์
3. กรมการเงินกลาโหม มีหน้าที่เกี่ยวกับการงบประมาณการเงิน การบัญชีเงิน การตรวจเงิน เบี้ยหวัดเบี้ยบำนาญ ควบคุมการใช้จ่ายเงินให้เป็นไปตามระเบียบแบบแผนของทางราชการ และการที่ดินของกระทรวงกลาโหม
4. กรมราชองครักษ์ มีหน้าที่ตามกฎหมายว่าด้วยราชองครักษ์
5. กรมการพลังงานทหาร มีหน้าที่วางแผน ดำเนินการควบคุม วิจัย พัฒนา ผลิตจัดหา สะสม และให้บริการเกี่ยวกับน้ำมัน เชื้อเพลิงหรือผลิตภัณฑ์ปิโตรเลียมและการพลังงานอื่นตามนโยบายของกระทรวงกลาโหม ควบคุมและส่งเสริมกิจการขององค์การซึ่งผลิตหรือทำการค้าน้ำมัน เชื้อเพลิงหรือผลิตภัณฑ์ปิโตรเลียมตามที่ได้รับมอบหมาย

3. กองบัญชาการทหารสูงสุด

กองบัญชาการทหารสูงสุด มีหน้าที่เตรียมกำลังรบและป้องกันราชอาณาจักร โดยมีผู้บัญชาการทหารสูงสุดเป็นผู้บังคับบัญชารับผิดชอบ

การแบ่งส่วนราชการของกองบัญชาการทหารสูงสุด สรุปเป็นผังการจัดได้ดังนี้
(กรมการศึกษาวิจัย ม.ป.ป. : 70)

ภาพประกอบ 5 ผังการจัดส่วนราชการของกฤษฎีกาการทหารสูงสุด

หน้าที่ของส่วนราชการกองบัญชาการทหารสูงสุด ยกเว้นกองทัพบก กองทัพเรือ และกองทัพอากาศ มีดังนี้ (กรมการศึกษาวิจัย 2525 : 394 - 399)

1. สำนักผู้บัญชาการทหารสูงสุด มีหน้าที่ดำเนินการเกี่ยวกับการประชาสัมพันธ์ การงบประมาณ และปฏิบัติการกิจอื่น ๆ ซึ่งมีได้้อยู่ภายในวงอำนาจและหน้าที่ของส่วนราชการ ในกองบัญชาการทหารสูงสุดโดยเฉพาะ มีผู้บัญชาการทหารสูงสุดเป็นผู้บังคับบัญชา รับผิดชอบ

2. กรมสารบรรณทหาร มีหน้าที่ดำเนินการเกี่ยวกับงานธุรการ การปกครอง การเงิน การจัดหาพัสดุและบริการ การพาหนะ การคดีและนิติกรรมของส่วนราชการต่าง ๆ มีเจ้ากรมสารบรรณทหาร เป็นผู้บังคับบัญชารับผิดชอบ

3. กรมกำลังพลทหาร มีหน้าที่พิจารณาเสนอความเห็นเกี่ยวกับนโยบายการกำลังคน กำลังพลและวางแผนการบรรจุ เลื่อน ปลด ย้าย พิจารณาวางแผนและประสานแผนของ กองทัพบก กองทัพเรือ และกองทัพอากาศ เกี่ยวกับการจัดหากำลัง การทดแทนกำลังการปลดพล การรักษาระเบียบวินัย การสารวัตรทหาร การรักษาแบบธรรมเนียมทหาร และกิจการเกี่ยวกับ ข้าราชการ มีเจ้ากรมกำลังพลทหาร เป็นผู้บังคับบัญชารับผิดชอบ

4. กรมข่าวทหาร มีหน้าที่พิจารณาเสนอความเห็นเกี่ยวกับนโยบายการข่าว และ วางแผนการข่าวกรอง เพื่อรักษาความมั่นคงแห่งชาติ ตลอดจนอำนวยการและดำเนินการให้เป็นไปตามแผนประสานงานข่าวกรองของกองทัพบก กองทัพเรือ และกองทัพอากาศ ติดต่อ งานข่าวกรองกับส่วนราชการที่เกี่ยวข้อง พิจารณากำหนดผู้แทนของกระทรวงกลาโหมเข้าร่วม ในกิจกรรมข่าวกรองของชาติและระหว่างชาติ อำนวยการรักษาความปลอดภัยในกองบัญชาการ- ทหารสูงสุด ประสานและอำนวยการศึกษาวิทยาการข่าว ประสานการอุดมศึกษา พิจารณา กำหนดการแจกจ่ายแผนที่ทหารและประสานความต้องการ และพิจารณากำหนดและประสาน การข่าวลับ มีเจ้ากรมข่าวทหาร เป็นผู้บังคับบัญชารับผิดชอบ

5. กรมยุทธการทหาร มีหน้าที่พิจารณาเสนอความเห็นเกี่ยวกับนโยบายการทหาร และวางแผนยุทธศาสตร์ ประสานแผนการยุทธของกองทัพบก กองทัพเรือ และกองทัพอากาศ และแผนการป้องกันร่วมตามสัญญาระหว่างประเทศ และสนธิสัญญาทางทหารประสานกิจการ รักษาดินแดนกับกระทรวงมหาดไทย ประสานแผนการป้องกันภัยทางอากาศของทหารที่เกี่ยวข้อง กับฝ่ายพลเรือน ดำเนินการเกี่ยวกับการทหารต่างประเทศ พิจารณาเสนอแนะนโยบายและแผนการฝึกผสม

การฝึกร่วมการยุทธพิเศษ และการปกครองในยามสงคราม มีเจ้ากรมยุทธการทหาร เป็นผู้บังคับบัญชารับผิดชอบ

6. กรมส่งกำลังบำรุงทหาร มีหน้าที่พิจารณาเสนอความเห็นเกี่ยวกับนโยบายการส่งกำลังบำรุง และวางแผนการส่งกำลังบำรุงทางยุทธศาสตร์ ประสานแผนการส่งกำลังบำรุงของกองทัพบก กองทัพเรือ และกองทัพอากาศ และแผนการส่งกำลังบำรุงในการป้องกันร่วมกันตามสัญญาระหว่างประเทศ และสนธิสัญญาทางทหาร ประสานกิจการส่งกำลังบำรุงกับส่วนราชการที่เกี่ยวข้อง ประสานการช่วยเหลือทางทหารกับต่างประเทศ การรวบรวมหลักฐานและสถิติในด้านสรรพกำลังต่าง ๆ ซึ่งเป็นประโยชน์ในการสนับสนุนการดำเนินการยุทธ เว้นหลักฐานและสถิติในด้านกำลังพล มีเจ้ากรมส่งกำลังบำรุงทหาร เป็นผู้บังคับบัญชารับผิดชอบ

7. กรมการสื่อสารทหาร มีหน้าที่อำนวยความสะดวกและดำเนินการเกี่ยวกับกิจการทหารสื่อสาร การข่าวลับทางการสื่อสาร และการส่งครามอิเล็กทรอนิกส์ พิจารณาวางแผนการสื่อสารเพื่อสนับสนุนแผนปฏิบัติการทางทหารในการป้องกันประเทศ และประสานแผนการสื่อสารของฝ่ายทหารและพลเรือน ปฏิบัติการสื่อสารให้แก่กองบัญชาการทหารสูงสุดทั้งยามปกติและยามสงคราม นอกจากกรสื่อสารของกองทัพบก กองทัพเรือ กองทัพอากาศ รวมทั้งดำเนินการสื่อสารร่วมกับต่างประเทศตามสัญญาระหว่างประเทศและสนธิสัญญาทางทหาร มีเจ้ากรมการสื่อสารทหาร เป็นผู้บังคับบัญชารับผิดชอบ

8. กรมแผนที่ทหาร มีหน้าที่ดำเนินการสำรวจทางพื้นดินและการสำรวจทางอากาศ เพื่อจัดทำและผลิตแผนที่พื้นดินภายในประเทศที่ใช้ในราชการ ผลิตเจ้าหน้าที่สำรวจและช่างแผนที่ให้แก่ส่วนราชการ มีเจ้ากรมแผนที่ทหาร เป็นผู้บังคับบัญชารับผิดชอบ

9. กรมการศึกษาวิจัย มีหน้าที่พิจารณาเสนอความคิดเห็นเกี่ยวกับการศึกษาทางทหาร วิจัยงานที่เกี่ยวกับความมั่นคงแห่งชาติในด้านทางทหาร ดำเนินการเผยแพร่วิทยาการเกี่ยวกับการทหาร ติดต่อบริษัทงานกับสถาบันการศึกษาและการวิจัยของส่วนราชการอื่นและต่างประเทศ ดำเนินงานเกี่ยวกับกิจการของสภาการศึกษาวิชาการทหาร ศึกษาและรวบรวมประวัติศาสตร์การทหาร จัดและดำเนินการพิพิธภัณฑ์ทหารและห้องสมุด และอำนวยความสะดวกเกี่ยวกับการทหารต่าง ๆ ตามที่จะได้รับมอบหมายจากรัฐมนตรีว่าการกระทรวงกลาโหม มีเจ้ากรมการศึกษาวิจัย เป็นผู้บังคับบัญชารับผิดชอบ

10. วิทยาลัยป้องกันราชอาณาจักร มีหน้าที่ประสานวิทยาการ เกี่ยวกับการป้องกัน ราชอาณาจักรให้แก่ข้าราชการชั้นผู้ใหญ่ทั้งฝ่ายทหารและฝ่ายพลเรือน เพื่อให้เกิดความเข้าใจ ในความรับผิดชอบร่วมกันในการรักษาความมั่นคงแห่งชาติ และเพื่อประโยชน์ในการกำหนด นโยบายเกี่ยวกับการวางแผนและการอำนวยการรักษาความมั่นคงแห่งชาติ มีผู้อำนวยการ วิทยาลัยป้องกันราชอาณาจักร เป็นผู้บังคับบัญชารับผิดชอบ

11. โรงเรียนเสนาธิการทหาร มีหน้าที่ประสานวิทยาการให้แก่นายทหารชั้นผู้ใหญ่ ในวิชาที่เกี่ยวกับการยุทธผลผล การยุทธร่วมและวิชาอื่น ๆ อันจะเป็นประโยชน์ในการวางแผน และการอำนวยการยุทธ มีบัญชาการโรงเรียนเสนาธิการทหาร เป็นผู้บังคับบัญชารับผิดชอบ

3.1 กองทัพบก

กองทัพบกมีหน้าที่ เตรียมกำลังกองทัพบกและป้องกันราชอาณาจักร มีบัญชาการ ทหารบกเป็นผู้บังคับบัญชารับผิดชอบ

การแบ่งส่วนราชการ ของกองทัพบก สรุปเป็นผังการจัดได้ดังนี้ (กรมการศึกษาวิจัย ม.ป.ป. : 71)

หน้าที่ของส่วนราชการกองทัพบก กองบัญชาการทหารสูงสุด กระทรวงกลาโหม มีดังนี้ (ราชกิจจานุเบกษาฉบับพิเศษ เล่ม 96 ตอนที่ 42 ลงวันที่ 25 มีนาคม 2522)

1. สำนักงานเลขานุการกองทัพบก มีหน้าที่เกี่ยวกับงานทางธุรการของผู้บัญชาการทหารบก รองผู้บัญชาการทหารบก ผู้ช่วยผู้บัญชาการทหารบก เสนาธิการทหารบก และผู้ดำรงตำแหน่งอื่นตามที่ผู้บัญชาการทหารบกจะได้มอบหมาย วางแผน อำนวยการ และประสานงานการประชาสัมพันธ์ของกองทัพบก

2. กรมกำลังพลทหารบก มีหน้าที่วางแผน อำนวยการ ประสานงานและกำกับการเกี่ยวกับกิจการกำลังพลทั้งปวง ได้แก่การเตรียมกำลังพลการกำหนดความต้องการและการควบคุมกำลังพลการปกครองและบำรุงขวัญกำลังพล แนะนำและควบคุมการกำลังสำรองทหารบก กรมการสารวัตรทหารบก กรมสวัสดิการทหารบก และกรมสารบรรณทหารบก เกี่ยวกับการกำลังพล

3. กรมข่าวทหารบก มีหน้าที่วางแผนการอำนวยการ ประสานงานและกำกับการเกี่ยวกับข่าว ได้แก่การดำเนินการในเรื่องการข่าว การรักษาความปลอดภัย การข่าวลับ การทูตฝ่ายทหารบกไทยในต่างประเทศ การติดต่อกับหน่วยทูตฝ่ายทหารบกต่างประเทศในประเทศไทย การพิธีการทูตที่กองทัพบกต้องร่วมด้วย การฝึกและการศึกษาของเจ้าหน้าที่ข่าวของกองทัพบก การเตรียมชุดเจ้าหน้าที่ข่าวกรองทางทหารสำหรับปฏิบัติงาน กำหนดความต้องการและควบคุมการแจกจ่ายแผนที่ทหาร

4. กรมยุทธการทหารบก มีหน้าที่วางแผน อำนวยการยุทธศาสตร์และยุทธการ แผนการใช้กำลังทหารในเรื่องที่ได้รับมอบ การกำหนดและการจัดตั้งและวางกำลังหน่วยทหาร วางแผนและนโยบายในการจัด การฝึกการศึกษาอบรมการระดมพล การปลดพล การบินทหาร การสงครามพิเศษ การปกครองในยามสงคราม ดำเนินงานประวัติศาสตร์และพิพิธภัณฑ์ทหาร กำกับการและประสานงานให้เป็นไปตามแผนและนโยบายที่ได้วางไว้ ดำเนินกิจการตามสนธิสัญญาป้องกันร่วมเท่าที่เกี่ยวกับกองทัพบก อำนวยการ วางแผน ประสานงานและกำกับการวิจัยของกองทัพบก ควบคุมกิจการศึกษาของกองทัพบก

5. กรมส่งกำลังบำรุงทหารบก มีหน้าที่วางแผน อำนวยการ กำหนดนโยบาย โครงการและงบประมาณเกี่ยวกับการส่งกำลังบำรุง กำหนดนโยบาย ประสานงานและกำกับการเกี่ยวกับความต้องการ การจัดหาสิ่งอุปกรณ์และยุทธโปกรณ์ ควบคุมและกำกับการเกี่ยวกับ

การเก็บรักษา การแจกจ่ายและจำหน่าย การรักษาพยาบาล การส่งกลับ การขนส่ง การบริการทางการส่งกำลังบำรุง จัดการเกี่ยวกับอสังหาริมทรัพย์ ประสานงาน ควบคุมและกำกับดูแลฝ่ายยุทธบริการกำหนดภารกิจ การจัดระเบียบปฏิบัติ การดำเนินการกำลังพล การฝึกและการศึกษาวิชาการ ส่งกำลังบำรุงรักษางบประมาณ การวิจัยและพัฒนาการ รวมทั้งกำหนดนโยบายเกี่ยวกับธุรการและอุตสาหกรรมที่เกี่ยวข้อง

6. สำนักงานปลัดบัญชากองทัพบก มีหน้าที่ประมวลและวิเคราะห์ผลการตรวจสอบและวิเคราะห์โครงการของกองทัพบกเป็นส่วนรวม จัดทำ ประสานงานและกำกับการเกี่ยวกับการงบประมาณการบัญชี การเงิน การตรวจสอบภายในและการบริหารทรัพยากร กำหนดระบบการรายงานผลตามโครงการและการรายงานทางสถิติ ควบคุมการรายงานของกองทัพบกสำรวจตรวจสอบเพื่อปรับปรุงการจัดและการดำเนินงานโดยทั่วไป อำนวยการศึกษาในกิจการปลัดบัญชา กำกับดูแลกรมการเงินทหารบกและสำนักตรวจบัญชีกองทัพบกในการกำหนดภารกิจการจัดระเบียบและการบริหารงาน

7. กรมการกำลังสำรองทหารบก มีหน้าที่ประสานงาน แนะนำและกำกับการในเรื่องการเตรียมการการกำหนดความถูกต้อง การควบคุม การปกครองและบำรุงขวัญ การฝึกและศึกษาเกี่ยวกับกิจการกำลังสำรองทั้งปวง ดำเนินการเกี่ยวกับการสัสดีและร่วมมือกับกรมสารบรรณทหารบกในเรื่องเกี่ยวกับการฝึกและศึกษาวิชาการสัสดี และการปกครองโดยฝ่ายทหาร

8. กรมการเงินทหารบก มีหน้าที่ดำเนินการเกี่ยวกับการเบิก รั้งจ่าย และเก็บรักษาเงินและการบัญชีของกองทัพบกตามระเบียบแบบแผนของทางราชการ การฝึกและศึกษาวิชาการเหล่าทหารการเงิน

9. กรมการสารวัตรทหารบก มีหน้าที่ดำเนินการวางแผน ประสานงานและกำกับการเกี่ยวกับการรักษาระเบียบวินัยการจับกุมทหารที่กระทำความผิด การเรือนจำ การจราจรในกิจการทหาร การรักษาความปลอดภัย การฝึกและศึกษาวิชาการเหล่าทหารสารวัตร การสืบสวนและสอบสวนคดีอาญา ซึ่งอยู่ในอำนาจทหาร การป้องกันและวิจัยอาชญากรรมในกองทัพบก พิจารณาอำนวยการในยามสงครามเกี่ยวกับทหารพลตหน่วยเขลยศึกษาชาติศัตรูและผู้ลี้ภัย

10. กรมจเรทหาร มีหน้าที่ดำเนินการเกี่ยวกับการตรวจราชการสืบสวนและสอบสวนในเรื่องที่เกี่ยวกับประสิทธิภาพ และราชการของหน่วยต่าง ๆ ของกองทัพบก สืบสวนและพิจารณาเรื่องราวร้องทุกข์ และการร้องเรียนที่เกี่ยวกับราชการหรือทหาร หรือข้าราชการกองทัพบก

11. กรมสวัสดิการทหารบก มีหน้าที่ดำเนินการเกี่ยวกับสวัสดิการและบำนาญผู้บาดเจ็บผู้ชราทั้งในด้านทรัพย์สินและสิ่งอุปโภคบริโภค แนะนำและส่งเสริมวิชาชีพและการกีฬาทั้งนี้เกี่ยวกับทหาร ข้าราชการ และครอบครัวในกองทัพบก

12. กรมสารบรรณทหารบก มีหน้าที่ดำเนินการเกี่ยวกับกิจการทางธุรการ ได้แก่ งานทางหนังสือราชการของกองทัพบก พิธีการ การจัดหาและแจกจ่ายสิ่งพิมพ์ ดำเนินการเกี่ยวกับการจัดการกำลังพล กฎหมาย การฝึกและศึกษาวิชาการเหล่าทหารสารบรรณ

13. กรมการขนส่งทหารบก มีหน้าที่วางแผน อำนาจการ ประสานงาน แนะนำกำกับ การดำเนินการ วิจัยและพัฒนาเกี่ยวกับการจัดหา ส่งกำลังซ่อมบำรุง และการบริการกำหนดหลักนิยมและทำตำรา ตลอดทั้งการฝึกและศึกษาทั้งนี้เกี่ยวกับกิจการและสิ่งอุปกรณ์ของเหล่าทหารขนส่ง

14. กรมการทหารช่าง มีหน้าที่วางแผน อำนาจการ ประสานงาน แนะนำกำกับการ ดำเนินการ วิจัยและพัฒนาเกี่ยวกับการผลิต จัดหา ส่งกำลัง ซ่อมบำรุงและการบริการ กำหนดหลักนิยมและทำตำรา ตลอดทั้งการฝึกและศึกษา ทั้งนี้เกี่ยวกับกิจการและสิ่งอุปกรณ์ของเหล่าทหารช่าง

15. กรมการทหารสื่อสาร มีหน้าที่วางแผน อำนาจการ ประสานงาน แนะนำกำกับการดำเนินการวิจัยและพัฒนาเกี่ยวกับการผลิต จัดหา ส่งกำลัง ซ่อมบำรุงและการบริการ กำหนดหลักนิยมและทำตำรา ตลอดทั้งการฝึกและศึกษา ทั้งนี้เกี่ยวกับกิจการและสิ่งอุปกรณ์ของเหล่าทหารสื่อสาร

16. กรมการสัตวทหารบก มีหน้าที่วางแผน อำนาจการ ประสานงาน แนะนำกำกับการดำเนินการวิจัยและพัฒนาเกี่ยวกับการผลิต จัดหาส่งกำลัง ซ่อมบำรุง บริการเวชกรรมป้องกันรักษาพยาบาลผสมพันธุ์สัตว์ การเลี้ยงสัตว์ กำหนดหลักนิยมและทำตำรา ตลอดทั้งการฝึกและศึกษาทั้งนี้เกี่ยวกับกิจการและสิ่งอุปกรณ์ของเหล่าทหารการสัตว

17. กรมพลธิการทหารบก มีหน้าที่วางแผน อำนวยการ ประสานงาน แนะนำ กำกับการดำเนินการวิจัยและพัฒนาเกี่ยวกับการผลิต จัดหา ส่งกำลัง ซ่อมบำรุงและการบริการ กำหนดหลักนิยมและทำตำราตลอดทั้งการฝึกและรักษา ทั้งนี้เกี่ยวกับกิจการและสิ่งอุปกรณ์ของเหล่าทหารพลธิการ

18. กรมแพทย์ทหารบก มีหน้าที่วางแผน อำนวยการ ประสานงาน แนะนำ กำกับการดำเนินการวิจัยและพัฒนาเกี่ยวกับการผลิต จัดหา ส่งกำลัง ซ่อมบำรุง บริการ พยาธิวิทยา เวชกรรมป้องกันทันตกรรมและการรักษาพยาบาล กำหนดหลักนิยมและทำตำราตลอดทั้งการฝึกและการศึกษา ทั้งนี้เกี่ยวกับกิจการและสิ่งอุปกรณ์ของเหล่าทหารแพทย์

19. กรมยุทธโยธาทหารบก มีหน้าที่วางแผน อำนวยการ ประสานงาน แนะนำ กำกับการดำเนินการวิจัยและพัฒนาเกี่ยวกับการจัดหา ก่อสร้าง ส่งกำลังและซ่อมบำรุง เกี่ยวกับสิ่งก่อสร้าง และอสังหาริมทรัพย์ของกองทัพบก

20. กรมสรรพวุธทหารบก มีหน้าที่วางแผน อำนวยการ ประสานงาน แนะนำ กำกับการดำเนินการวิจัยและพัฒนาเกี่ยวกับการผลิต จัดหา ส่งกำลัง ซ่อมบำรุงและบริการ กำหนดหลักนิยมและทำตำรา ตลอดทั้งการฝึกและการศึกษา ทั้งนี้เกี่ยวกับกิจการและสิ่งอุปกรณ์ของเหล่าทหารสรรพวุธและการสงครามเคมี

21. กรมวิทยาศาสตร์ทหารบก มีหน้าที่วางแผน อำนวยการ ประสานงาน กำกับ การวิจัยและพัฒนาเกี่ยวกับการผลิต ส่งกำลัง ซ่อมบำรุงและการบริการ กำหนดหลักนิยมและ ทำตำราตลอดทั้งการฝึกและการศึกษา ทั้งนี้เกี่ยวกับการปฏิบัติการและการป้องกันทางเคมี ชีวะ รังสี ตลอดจนกิจกรรมวิทยาศาสตร์ของกองทัพบก

22. กองทัพอากาศที่ 1 มีหน้าที่ปกครองบังคับบัญชา มณฑลทหารบกที่ 1 มณฑลทหารบก ที่ 2 จังหวัดทหารบกฉะเชิงเทรา จังหวัดทหารบกชลบุรี และหน่วยทหารที่กระทรวงกลาโหมกำหนด

23. กองทัพอากาศที่ 2 มีหน้าที่ปกครองบังคับบัญชามณฑลทหารบกที่ 3 มณฑลทหารบก ที่ 6 จังหวัดทหารบกอุบล และหน่วยทหารที่กระทรวงกลาโหมกำหนด

24. กองทัพอากาศที่ 3 มีหน้าที่ปกครองบังคับบัญชามณฑลทหารบกที่ 4 มณฑลทหารบก ที่ 7 จังหวัดทหารบกเชียงราย และหน่วยทหารที่กระทรวงกลาโหมกำหนด

25. กองทัพอากาศที่ 4 มีหน้าที่ปกครองบังคับบัญชามณฑลทหารบกที่ 5 จังหวัดทหารบก-สงขลา และหน่วยทหารที่กระทรวงกลาโหมกำหนด

26. กรมยุทธศึกษาทหารบก มีหน้าที่ประสานงาน แนะนำ กำกับการ และตรวจตราเกี่ยวกับการฝึกและศึกษาของบุคคลและหน่วยต่าง ๆ ในและนอกกองทัพบก และในต่างประเทศ อำนวยการฝึกและศึกษาวิทยาการเหล่าทหารราบ เหล่าทหารม้า เหล่าทหารปืนใหญ่ การบินทหารบก และการอนุศาสนาจารย์ของกองทัพบก ปกครองบังคับบัญชาหน่วยทหารที่กระทรวงกลาโหมกำหนด

✓ 27. สถาบันวิชาการทหารบกชั้นสูง มีหน้าที่ให้การฝึกและศึกษาแก่นายทหารสัญญาบัตรของกองทัพบกในทางยุทธศาสตร์ ยุทธวิธี การช่วยรบ และเสนาธิการกิจฯ ของหน่วยทหารตั้งแต่ระดับกองพลขึ้นไป เพื่อให้สามารถปฏิบัติหน้าที่ของผู้บังคับบัญชา และฝ่ายอำนวยการได้ ดำเนินการวิจัย พัฒนา และกำหนดหลักนิยมในทางวิทยาการที่เกี่ยวข้อง

28. โรงเรียนนายร้อยพระจุลจอมเกล้า มีหน้าที่ให้การศึกษา อบรม และดำเนินการฝึกนักเรียนนายร้อย

29. กรมการรักษาดินแดน มีหน้าที่ส่งเสริมกำลังของกองทัพบกในการป้องกันราชอาณาจักร วางแผน อำนวยการ กำกับการ และดำเนินการฝึกบุคคลเป็นผู้บังคับบัญชาสำรอง และกำลังอาสา รักษาดินแดน

30. ศูนย์สงครามพิเศษ มีหน้าที่วางแผน อำนวยการ กำกับการ และดำเนินการฝึกและศึกษาเกี่ยวกับการสงครามพิเศษ การส่งกำลังทางอากาศ และการยุทธส่งทางอากาศ ดำเนินการวิจัย พัฒนา กำหนดหลักนิยมและทำตำราในทางวิทยาการที่เกี่ยวข้อง ปกครองบังคับบัญชา หน่วยทหารที่กระทรวงกลาโหมกำหนด

31. ศูนย์การบินทหารบก มีหน้าที่วางแผน อำนวยการ กำกับการ และดำเนินการฝึกและศึกษาเกี่ยวกับกิจการบินของกองทัพบก ดำเนินการวิจัย พัฒนา กำหนดหลักนิยมและทำตำราในทางวิทยาการที่เกี่ยวข้อง ปกครองบังคับบัญชาหน่วยทหารที่กระทรวงกลาโหมกำหนด

32. สำนักงานตรวจบัญชีกองทัพบก มีหน้าที่ดำเนินการตรวจสอบภายในโดยอิสระ เพื่อประเมินค่าประสิทธิภาพในทางควบคุมและบริหารทรัพยากรตามความมุ่งหมายของกองทัพบก

33. ศูนย์อำนวยการสร้างอาวุธกองทัพบก มีหน้าที่วางแผน อำนวยการ ประสานงาน จัดตั้งและควบคุมโรงงานให้การศึกษา วิจัยและพัฒนาเกี่ยวกับการสร้างอาวุธที่สำคัญและมีเทคโนโลยีสูง ตามที่กองทัพบกกำหนดและสนับสนุนส่วนราชการอื่น ๆ ในการสร้างอาวุธตามนโยบายของกองทัพบก ให้การสนับสนุนแก่สถาบันวิจัยของส่วนราชการและหน่วยงานอื่น ๆ เพื่อประโยชน์ในการสร้างอาวุธ

34. กรมกิจการพลเรือนทหารบก มีหน้าที่เสนอแนะนโยบาย วางแผน ประสานงาน กำกับดูแลและอำนวยการเกี่ยวกับกิจการพลเรือน ดำเนินการทางการเมืองในหน่วยทหาร และปฏิบัติการทางทหาร เสนอนโยบาย วางแผน ประสานงาน กำกับดูแล และอำนวยการ เกี่ยวกับการฝึกและศึกษาด้านกิจการพลเรือน งานการเมืองในหน่วยทหารและการปฏิบัติการ จิตวิทยา

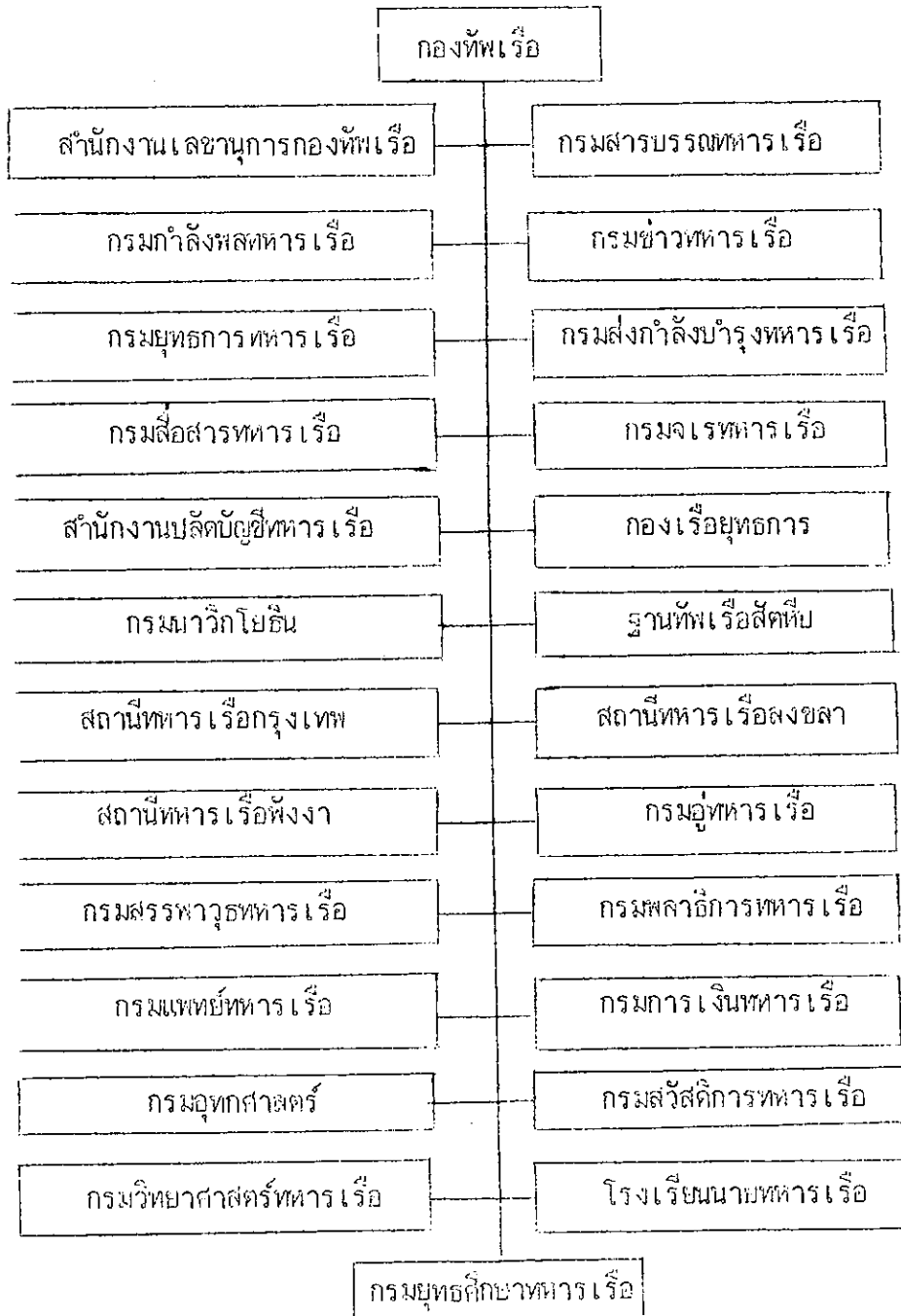
35. ในหน่วยทหารอื่นซึ่งมีฐานะเทียบเท่ากองร้อย กองพันกรมหรือกองพลซึ่งขึ้นตรงต่อ กองทัพบก มีหน้าที่ตามที่กระทรวงกลาโหมกำหนด

3.2 กองทัพเรือ

กองทัพเรือมีหน้าที่เตรียมกำลังกองทัพเรือ และป้องกันราชอาณาจักร มีผู้บัญชาการทหารเรือ เป็นผู้บังคับบัญชารับผิดชอบ

การแบ่งส่วนราชการของกองทัพเรือ ระบุเป็นผังการจัดได้ดังนี้ (กรมการศึกษาวิจัย ม.ป.ป. : 72)

ผังการจัด

ภาพประกอบ 7 ผังการจัดส่วนราชการของกองทัพบเรือ

หน้าที่ของส่วนราชการกองทัพเรือ กองบัญชาการทหารสูงสุด กระทรวงกลาโหม มีดังนี้ (ราชกิจจานุเบกษา เล่ม 95 ตอนที่ 30 ลงวันที่ 16 มีนาคม 2521)

1. สำนักงานเลขานุการกองทัพเรือ มีหน้าที่ปฏิบัติงานทางธุรการของผู้บัญชาการทหารเรือ รองผู้บัญชาการทหารเรือ ผู้ช่วยผู้บัญชาการทหารเรือ เสนาธิการทหารเรือและของผู้ดำรงตำแหน่งอื่นตามแต่ผู้บัญชาการทหารเรือจะได้อนุมัติหมาย อำนาจการและประสานงาน ประชาสัมพันธ์
2. กรมสารบรรณทหารเรือ มีหน้าที่ปฏิบัติการในเรื่องงานสารบรรณ งานธุรการ และการกฎหมาย ตลอดจนการฝึกและการศึกษาของเหล่าทหารสารบรรณ
3. กรมกำลังพลทหารเรือ มีหน้าที่วางแผน อำนาจการประสานงาน และกำกับการในเรื่องการกำลังพลทั้งปวง ได้แก่การกำหนดและจัดทำอัตรากำลัง การเตรียมกำลังพล การจัดการกำลังพล การปกครองกำลังพล การสวัสดิการ การศึกษา การสวัสดิการ การบำรุงขวัญ และวินัยทหาร
4. กรมข่าวทหารเรือ มีหน้าที่วางแผน อำนาจการ ประสานงานกำกับการและดำเนินการ ในเรื่องการข่าว การรักษาความปลอดภัย การทูตฝ่ายทหารเรือในต่างประเทศ การติดต่อกับทูตฝ่ายทหารต่างประเทศในประเทศไทย การพิธีการทูตที่กองทัพเรือต้องร่วมด้วย การฝึกและการศึกษาของเจ้าหน้าที่ข่าว
5. กรมยุทธการทหารเรือ มีหน้าที่วางแผน อำนาจการประสานงาน กำกับการและดำเนินการ ในเรื่องยุทธการ การฝึกการใช้กำลังทหาร การสงครามจิตวิทยา และดำเนินการทางประวัติศาสตร์และพิพิธภัณฑ์ทหาร และกิจการตามสนธิสัญญาป้องกันร่วมเท่าที่เกี่ยวกับกองทัพเรือ
6. กรมส่งกำลังบำรุงทหารเรือ มีหน้าที่วางแผน อำนาจการ ประสานงาน และกำกับการ ในเรื่องการส่งกำลัง การซ่อมบำรุง การลำเลียง การบริการ การรักษาพยาบาล และการส่งกลับ การก่อสร้าง การที่เกี่ยวข้องกับอสังหาริมทรัพย์ การฐานทัพ การท่าเรือ สิ่งอำนวยความสะดวกและการอุตสาหกรรมที่เกี่ยวข้อง รวมทั้งดำเนินการในเรื่องการสถิติ การวิจัยและพัฒนา ตลอดจนการฝึกและการศึกษาที่เกี่ยวข้องกับการส่งกำลังบำรุง

7. กรมสื่อสารทหารเรือ มีหน้าที่วางแผน อำนวยการประสานงาน กำกับการ และดำเนินการ ในเรื่องการสื่อสารและการรหัส ตลอดจนการฝึกและการศึกษาของเจ้าหน้าที่สื่อสาร

8. กรมจเรทหารเรือ มีหน้าที่ส่งคำสั่งและตรวจตราการปฏิบัติตามของหน่วยต่าง ๆ ในเรื่องการปฏิบัติตามระเบียบแบบแผนและข้อบังคับ ตลอดจนสืบสวนในเรื่องที่ได้รับมอบหมาย

9. สำนักงานปลัดบัญชาทหารเรือ มีหน้าที่วางแผน อำนวยการประสานงาน กำกับการและดำเนินการ ในเรื่องระบบงบประมาณการเงิน การบัญชี การตรวจสอบบัญชี และการควบคุมบัญชีทรัพย์สินและพัฒนาระบบและควบคุมการรายงานทางการเงินงบประมาณ การเงินการบัญชี และการสถิติ ประมวลวิเคราะห์และประเมินค่าผลการตรวจสอบทางการเงิน และโครงการของกองทัพเรือเป็นส่วนรวม ดำเนินงานวิเคราะห์จัดระบบและพัฒนาเกี่ยวกับการจัดหน่วยงานและการบริหารทรัพยากร รวมทั้งดำเนินงานศูนย์ประสานกรรมวิธีข้อมูล ตลอดจนการฝึก และการศึกษาในกิจการ ของปลัดบัญชาและศูนย์ประสานกรรมวิธีข้อมูล

10. กองเรือยุทธการ มีหน้าที่จัดและเตรียมกำลังทางเรือและกำลังทางอากาศ อำนวยการฝึกและอบรมหน่วยในบังคับบัญชาให้มีสมรรถภาพและอยู่ในฐานะพร้อมที่จะทำการรบได้

11. กรมนาวิกโยธิน มีหน้าที่จัดและเตรียมกำลังฝ่ายนาวิกโยธิน อำนวยการฝึกและอบรมหน่วยในบังคับบัญชาให้มีสมรรถภาพและอยู่ในฐานะพร้อมที่จะทำการรบได้

12. ฐานทัพเรือสัตหีบ มีหน้าที่ดำเนินการในเรื่องการฐานทัพการป้องกันพื้นที่ การรักษาความสงบเรียบร้อยและระเบียบวินัยของทหาร การสารวัตรทหาร การรักษาความปลอดภัยฐานที่ตั้งหน่วยทหาร เขตปลอดภัยในราชการทหารและพื้นที่ที่ได้รับมอบหมาย การเรือนจำ ตลอดจนการสวัสดิการ การฝึกและการศึกษาในส่วนที่ได้รับมอบหมาย

13. สถานีทหารเรือกรุงเทพ มีหน้าที่ดำเนินการในเรื่องการป้องกันพื้นที่ การรักษาความสงบเรียบร้อยและระเบียบวินัยของทหาร การสารวัตรทหาร การรักษาความปลอดภัยฐานที่ตั้งหน่วยทหารและพื้นที่ที่ได้รับมอบหมาย การดุริยางค์ การขนส่งทั้งทางบกและทางน้ำ การเรือนจำ ตลอดจนการฝึกและการศึกษาของเหล่าทหารดุริยางค์และเหล่าทหารขนส่ง

14. สถานีทหารเรือสงขลา มีหน้าที่ดำเนินการในเรื่องการฐานทัพ การป้องกันพื้นที่ การรักษาความสงบเรียบร้อยและระเบียบวินัยของทหาร การสารวัตรทหาร การรักษาความปลอดภัยที่ฝั่งหน่วยทหารและพื้นที่ที่ได้รับมอบหมาย ตลอดจนการเรือนจำ

15. สถานีทหารเรือพังงา มีหน้าที่ดำเนินการในเรื่องการฐานทัพ การป้องกันพื้นที่ การรักษาความสงบเรียบร้อยและระเบียบวินัยของทหาร การสารวัตรทหาร การรักษาความปลอดภัยที่ฝั่งหน่วยทหารและพื้นที่ที่ได้รับมอบหมาย ตลอดจนการเรือนจำ

16. กรมอู่ทหารเรือ มีหน้าที่อำนวยการ ประสานงาน แนะนำ กำกับ การ และดำเนินการ ในเรื่องการซ่อมสร้างเรือ ยานพาหนะและอุปกรณ์ทุกประเภท การก่อสร้างซ่อมบำรุงอาคารสถานที่ การวิจัยและพัฒนาการช่าง ตลอดจนการฝึกและการศึกษาของเหล่าทหารช่างยุทธโยธา

17. กรมสรรพาวุธทหารเรือ มีหน้าที่อำนวยการ ประสานงาน แนะนำ กำกับ การ และดำเนินการ ในเรื่องการเก็บรักษา ผลิต ซ่อมบำรุงสรรพาวุธ การวิจัยและพัฒนาการสรรพาวุธ

18. กรมพลธิการทหารเรือ มีหน้าที่อำนวยการ ประสานงาน แนะนำ กำกับ การ และดำเนินการ ในเรื่องการจัดหา ผลิต เก็บรักษา จ่าย และจัดส่งอุปกรณ์ในสายพลธิการ และจัดทำสถิติของงานนั้น ๆ ตลอดจนการบริการ การฝึกและการศึกษาของเหล่าทหารพลธิการ

19. กรมแพทย์ทหารเรือ มีหน้าที่อำนวยการ ประสานงาน แนะนำ กำกับ การ และดำเนินการ ในเรื่องการรักษาพยาบาล การสุขาภิบาล การอนามัย การวิจัยและพัฒนาการแพทย์ ตลอดจนการฝึกและการศึกษาของเหล่าทหารแพทย์

20. กรมการเงินทหารเรือ มีหน้าที่ดำเนินการเกี่ยวกับการเก็บรับ จ่าย และเก็บรักษาเงิน และจัดทำบัญชีและสถิติ ตลอดจนการฝึกและการศึกษาของเหล่าทหารการเงิน

21. กรมอุทกศาสตร์ มีหน้าที่สำรวจ เรววจสอบ วิจัย ผลิต จัดหา และแจกจ่ายแผนที่ บรรณสาร อุปกรณ์เกี่ยวกับอุทกศาสตร์ การสมุทรศาสตร์ การอุตุนิยมวิทยา การเดินเรือ การเดินอากาศ และการดำเนินการในเรื่องเครื่องหมายทหารเรือ ตลอดจนการฝึกและการศึกษาของเหล่าทหารอุทกศาสตร์

22. กรมสวัสดิการทหารเรือ มีหน้าที่ดำเนินการในเรื่องการสวัสดิการของทหารข้าราชการในกองทัพเรือและครอบครัว ตลอดจนแนะนำและส่งเสริมการอาชีพทั่วไป

23. กรมวิทยาศาสตร์ทหารเรือ มีหน้าที่ดำเนินการในเรื่องการวิทยาศาสตร์ทางทหาร การวิเคราะห์ ทดสอบ วิจัย พัฒนา และผลิตวัตถุทางวิทยาศาสตร์ ตลอดจนแนะนำ กำกับ ฝึกอบรม ประสานงานและควบคุมกิจการทางวิทยาศาสตร์ของหน่วยต่าง ๆ

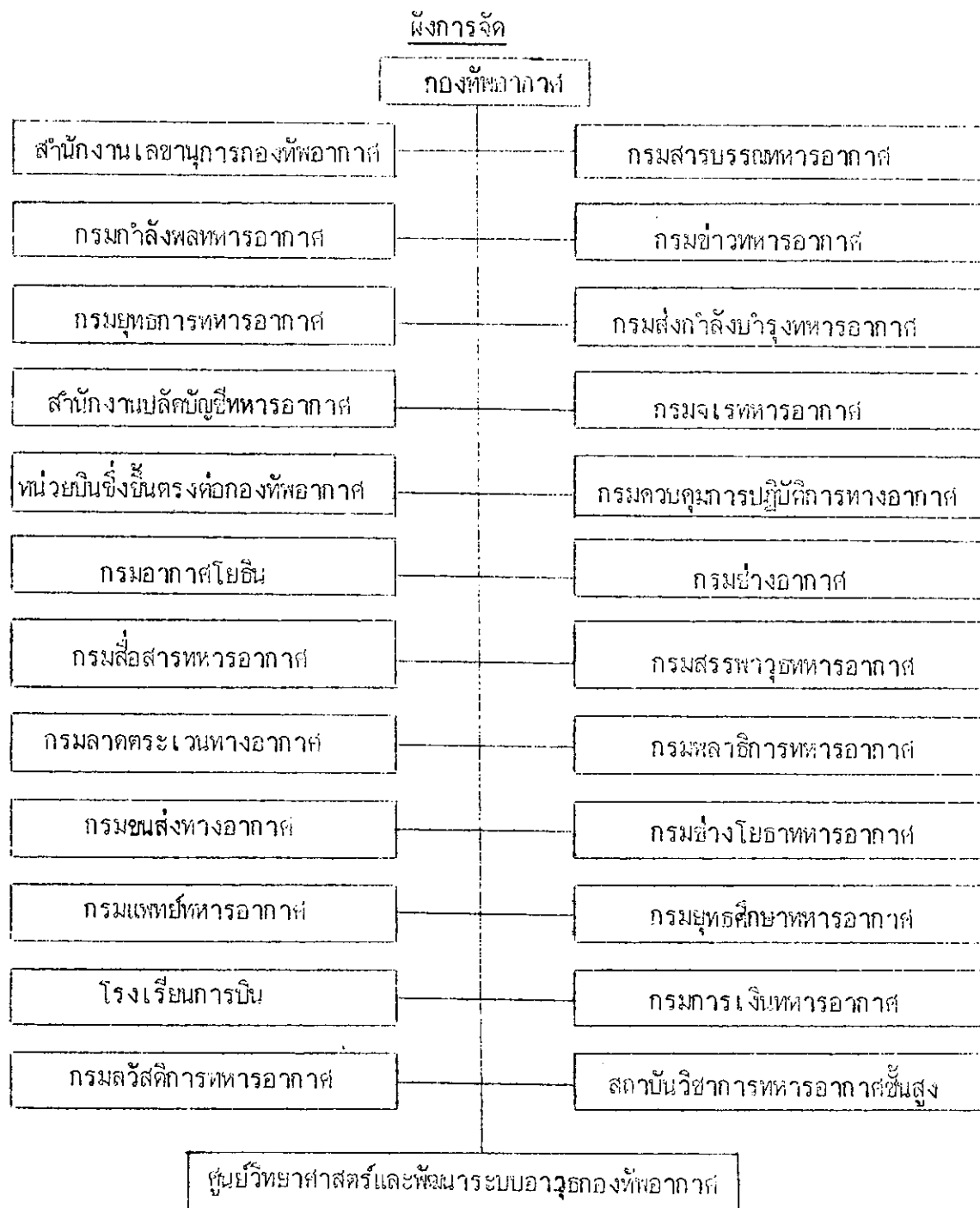
24. โรงเรียนนายทหารเรือ มีหน้าที่อำนวยการศึกษาและอบรมนายทหารสัญญาบัตร ให้มีความรู้ในวิชาการทหารเรือชั้นสูง

25. กรมยุทธศึกษาทหารเรือ มีหน้าที่อำนวยการ แนะนำ กำกับ การ ประสานงาน ตรวจสอบ ควบคุม และดำเนินการในเรื่องการศึกษอบรมทั่วไป ตลอดจนการอนุศาสนาจารย์

3.3 กองทัพอากาศ

กองทัพอากาศมีหน้าที่เตรียมกำลังกองทัพอากาศ และป้องกันราชอาณาจักร มีผู้บัญชาการทหารอากาศ เป็นผู้บังคับบัญชารับผิดชอบ

การแบ่งส่วนราชการของกองทัพอากาศ สรุปเป็นผังการจัดได้ดังนี้ (กรมการศึกษาวิจัย ม.ป.ป. : 73)

ภาพประกอบ 8 ผังการจัดส่วนราชการของกองทัพอากาศ

หน้าที่ของส่วนราชการกองทัพอากาศ กองบัญชาการทหารสูงสุด กระทรวงกลาโหม มีดังนี้ (ราชกิจจานุเบกษานับพิเศษ เล่ม 98 ตอนที่ 210 ลงวันที่ 23 ธันวาคม 2524 และเล่ม 99 ตอนที่ 137 ลงวันที่ 26 กันยายน 2525)

1. สำนักงานเลขานุการกองทัพอากาศ มีหน้าที่ปฏิบัติงานเลขานุการให้กับ ผู้บัญชาการทหารอากาศ รองผู้บัญชาการทหารอากาศ ผู้ช่วยผู้บัญชาการทหารอากาศ เสนาธิการทหารอากาศ และผู้ดำรงตำแหน่งอื่นตามที่ผู้บัญชาการทหารอากาศมอบหมาย กับมีหน้าที่เผยแพร่ความรู้ วางแผน อำนวยการ ดำเนินการ และประสานงานเกี่ยวกับการประชาสัมพันธ์ของกองทัพอากาศ ตลอดจนให้การฝึก ศึกษา และควบคุมตรวจตรากิจการ ในสายวิทยาการฝ่ายประชาสัมพันธ์
2. กรมสารบรรณทหารอากาศ มีหน้าที่ดำเนินการเกี่ยวกับการสารบรรณ การธุรการ การพิธีภัณฑ์และตำนาน การกฎหมาย กิจการโรงพิมพ์ กับมีหน้าที่ในการฝึก ศึกษา และควบคุม ตรวจตรากิจการในสายวิทยาการเหล่าทหารสารบรรณ และเหล่าทหารพระธรรมนูญ
3. กรมกำลังพลทหารอากาศ มีหน้าที่วางแผน อำนวยการ ประสานงาน กำกับ การควบคุม และดำเนินการเกี่ยวกับกิจการกำลังพล การสัสดี กับมีหน้าที่ให้การฝึก ศึกษา และควบคุม ตรวจตรากิจการในสายวิทยาการฝ่ายกำลังพล
4. กรมข่าวทหารอากาศ มีหน้าที่วางแผน อำนวยการ ประสานงาน กำกับ การควบคุมและดำเนินการเกี่ยวกับการข่าวกรอง การต่อต้านการข่าวกรอง การรักษาความปลอดภัย กิจการทหารต่างประเทศ ควบคุมข้าราชการและนักเรียนของกองทัพอากาศในต่างประเทศ กับมีหน้าที่ให้การฝึก ศึกษา และควบคุมตรวจตรากิจการในสายวิทยาการฝ่ายการข่าว และการรักษาความปลอดภัย
5. กรมยุทธการทหารอากาศ มีหน้าที่วางแผน อำนวยการ ประสานงาน กำกับ การควบคุมและดำเนินการเกี่ยวกับการฝึกหน่วย การจัดและการใช้กำลังกองทัพอากาศ การสื่อสาร อิเลคทรอนิกส์ทางยุทธการ การประวัติศาสตร์ทหาร การสงครามพิเศษ กิจการตามสนธิสัญญา ป้องกันร่วมที่เกี่ยวข้องกับกองทัพอากาศ กับมีหน้าที่ให้การฝึก ศึกษา และควบคุมตรวจตรากิจการในสายวิทยาการฝ่ายยุทธการเหล่าทหารนักบิน และเหล่าทหารพื้นดินฝ่ายผู้ทำงานในอากาศ
6. กรมส่งกำลังบำรุงทหารอากาศ มีหน้าที่วางแผน อำนวยการ ประสานงาน กำกับ การควบคุม และดำเนินการเกี่ยวกับการส่งกำลังบำรุง และทรัพย์สินของทางราชการ

กับมีหน้าที่ให้การฝึก ศึกษา และควบคุมตรวจตรากิจการในสายวิทยาการฝ่ายส่งกำลังบำรุง และเหล่าทหารแผนที่

7. สำนักงานปลัดบัญชาทหารอากาศ มีหน้าที่วางแผน อำนวยการ ประสานงาน กำกับ การควบคุม วิจัย พัฒนา เสนอแนะ และดำเนินการเกี่ยวกับการบริหารทรัพยากร การงบประมาณ การเงิน การบัญชี การตรวจบัญชี การจัดดำเนินงาน การวิเคราะห์ การสถิติ และการประสานกรรมวิธีข้อมูลของกองทัพอากาศ กับมีหน้าที่ให้การฝึก ศึกษา และควบคุมตรวจตรากิจการในสายวิทยาการฝ่ายปลัดบัญชา

8. กรมจเรทหารอากาศ มีหน้าที่ตรวจตราการปฏิบัติราชการ ของส่วนราชการ ต่าง ๆ ของกองทัพอากาศ ให้เป็นไปตามนโยบาย และแบบธรรมเนียมของทหาร ดำเนินการ เกี่ยวกับกิจการนิรภัย สืบสวน สอบสวนข้อเท็จจริงในเรื่องที่เกี่ยวข้อง กับมีหน้าที่ให้การฝึก ศึกษา และควบคุมตรวจตรากิจการในสายวิทยาการฝ่ายนิรภัย

9. หน่วยบินซึ่งขึ้นตรงต่อกองทัพอากาศ มีหน้าที่เตรียมการและปฏิบัติการใช้กำลัง ทางอากาศ ตามที่กองทัพอากาศกำหนด

10. กรมควบคุมการปฏิบัติทางอากาศ มีหน้าที่เตรียมระบบควบคุม และสั่งการ การใช้กำลังทางอากาศ ระบบการรวบรวม ระบบการป้องกันทางอากาศ การบริการ การจราจรทางอากาศ การค้นหาและช่วยเหลือผู้ประสบภัยจากอากาศยานอุบัติเหตุ และ ช่างอากาศยาน กับมีหน้าที่ให้การฝึก ศึกษา และควบคุมตรวจตรากิจการในสายวิทยาการฝ่าย บังคับการบินและเหล่าทหารอุตุ

11. กรมอากาศโยธิน มีหน้าที่ป้องกันและรักษาความปลอดภัยที่ตั้งทางทหาร อำนวยการ ควบคุม กำกับ การ ดำเนินการเกี่ยวกับการปฏิบัติการพิเศษ การสารวัตรทหาร การตุรียงค์ การเรือนจำ และสนับสนุนกิจการที่ตั้งทางทหารตามที่ได้รับมอบหมาย กับมีหน้าที่ ให้การฝึก ศึกษา และควบคุมตรวจตรากิจการในสายวิทยาการเหล่าทหารอากาศโยธิน เหล่าทหาร- สารวัตร และเหล่าทหารตุรียงค์

12. กรมช่างอากาศยาน มีหน้าที่ในการสร้าง และดัดแปลง อากาศยาน เครื่องยนต์ และอุปกรณ์การบิน การพัสดุสายช่างอากาศ วิจัยและพัฒนาทางช่างอากาศ กับมีหน้าที่ให้การฝึก ศึกษา และควบคุมตรวจตรากิจการในสายวิทยาการเหล่าทหารช่างอากาศ

13. กรมสื่อสารทหารอากาศ มีหน้าที่ในการสร้าง ซ่อม และดัดแปลงเครื่องมือสื่อสาร และเครื่องอิเล็กทรอนิกส์ ปฏิบัติการเกี่ยวกับการสื่อสารอิเล็กทรอนิกส์ การทดสอบสายสื่อสาร ปรับเทียบมาตรฐานเครื่องมือ เครื่องวัด วิจัยและพัฒนาทางสื่อสารและอิเล็กทรอนิกส์ กับมีหน้าที่ให้การฝึก ศึกษา และควบคุมตรวจตรากิจการในสายวิทยาการเหล่าทหารสื่อสาร

14. กรมสรรพาวุธทหารอากาศ มีหน้าที่ในการสร้าง ซ่อม และดัดแปลงสรรพาวุธ การทดสอบสายสรรพาวุธ การทำลายวัตถุระเบิด วิจัยและพัฒนาทางสรรพาวุธ กับมีหน้าที่ให้การฝึก ศึกษา และควบคุมตรวจตรากิจการในสายวิทยาการเหล่าทหารสรรพาวุธ

15. กรมการลาดตระเวนทางอากาศ มีหน้าที่ดำเนินการ และควบคุมเทคนิคการใช้ อุปกรณ์การลาดตระเวนทางอากาศ การพราง ผิดและตีความภาพถ่ายทางอากาศ ถ่ายภาพนิ่ง ภาพยนตร์และโทรทัศน์ วิจัยและพัฒนาอุปกรณ์สายการถ่ายรูป ตลอดจนเทคนิคการใช้การทดสอบสายการถ่ายรูป สร้าง ซ่อม และดัดแปลงอุปกรณ์สายการถ่ายรูป กับมีหน้าที่ให้การฝึก ศึกษา และควบคุมตรวจตรากิจการในสายวิทยาการเหล่าทหารถ่ายรูป

16. กรมพลธิการทหารอากาศ มีหน้าที่ในการสร้าง ซ่อม และดัดแปลงหัตถ์สายพลธิการ การบริการสายพลธิการ ดำเนินกิจการหัตถ์สายพลธิการ วิจัยและพัฒนาเกี่ยวกับการสายพลธิการ และสายหัตถ์ กับมีหน้าที่ให้การฝึก ศึกษา และควบคุมตรวจตรากิจการในสายวิทยาการเหล่าทหารพลธิการและเหล่าทหารหัตถ์

17. กรมช่างโยธาทหารอากาศ มีหน้าที่ในการสร้าง ซ่อม และดัดแปลงหัตถ์สายช่างโยธา การทดสอบสายช่างโยธา วิจัยและพัฒนางานสายช่างโยธา กับมีหน้าที่ให้การฝึก ศึกษา และควบคุมตรวจตรากิจการในสายวิทยาการเหล่าทหารช่างโยธา

18. กรมขนส่งทหารอากาศ มีหน้าที่ในการสร้าง ซ่อม และดัดแปลงหัตถ์ และยานพาหนะสายการขนส่ง ดำเนินงานเกี่ยวกับการทดสอบสายการขนส่ง บริการด้านขนส่ง วิจัยและพัฒนาเกี่ยวกับการทดสอบและยานพาหนะสายการขนส่ง กับมีหน้าที่ให้การฝึก ศึกษา และควบคุมตรวจตรากิจการในสายวิทยาการเหล่าทหารขนส่ง

19. กรมแพทย์ทหารอากาศ มีหน้าที่เกี่ยวกับการแพทย์ทหาร การแพทย์ทั่วไป เวชศาสตร์การบิน การพิสูจน์และซ่อมบำรุงอุปกรณ์สายการแพทย์ วิจัยและพัฒนาการแพทย์ทหาร แพทย์ทั่วไป และเวชศาสตร์การบิน กับมีหน้าที่ให้การฝึก ศึกษาวิทยาการแพทย์ และควบคุมตรวจตรากิจการ

ทั่วไปในสายวิทยาการเหล่านี้

20. กรมยุทธศึกษาทหารอากาศ มีหน้าที่ดำเนินการด้านการศึกษาอบรมทั่วไป
 อำนาจการศึกษา พิจารณากำหนดหลักสูตร และแนวสอนให้แก่สถานศึกษาของกรมยุทธศึกษา
 ทหารอากาศ การอนุศาสนาจารย์ กับมีหน้าที่ควบคุมตรวจตรากิจการในสายวิทยาการฝ่าย
 การศึกษาและการฝึก

21. สถาบันวิชาการทหารอากาศชั้นสูง มีหน้าที่ให้การฝึก และศึกษาแก่นายทหาร-
 สัตว์แพทย์ของกองทัพอากาศ ในทางยุทธศาสตร์ ยุทธวิธี การช่วยรบ และเสนาธิการกิจของ
 หน่วย กับมีหน้าที่ดำเนินการวิจัยและพัฒนา กำหนดหลักนิยมในวิทยาการที่เกี่ยวข้อง กำหนด
 หลักสูตรและแนวสอนให้แก่สถานศึกษาของสถาบันวิชาการทหารอากาศชั้นสูง

22. โรงเรียนการบิน มีหน้าที่ดำเนินการด้านการฝึกอบรมศิษย์การบิน ธุรการบิน
 ฝึกการยิงปืน และอำนาจการศึกษา กำหนดหลักสูตร และแนวสอนให้แก่หน่วยฝึกศึกษาของ
 โรงเรียนการบิน

23. กรมการเงินทหารอากาศ มีหน้าที่ดำเนินการ กำกับ การ ควบคุมการใช้จ่ายเงิน
 งบประมาณ และเงินนอกงบประมาณ การเบิก รับ จ่าย และเก็บรักษาเงิน การทำบัญชีเงิน
 และสถิติการเงิน ให้สอดคล้องกับนโยบาย และปฏิบัติตามระเบียบแผนของทางราชการ
 วิจัยและพัฒนาวิทยาการเกี่ยวกับการเงิน กับมีหน้าที่ให้การฝึก ศึกษา และควบคุมตรวจตรากิจการ
 ในสายวิทยาการเหล่านี้ทางการเงิน

24. กรมสวัสดิการทหารอากาศ มีหน้าที่ในการสวัสดิการ การสงเคราะห์ การกีฬา
 แก่กำลังพลและครอบครัว กับมีหน้าที่ให้การฝึก ศึกษา และควบคุมตรวจตรากิจการในสายวิทยาการ
 ฝ่ายสวัสดิการ

25. ศูนย์วิทยาศาสตร์และพัฒนาระบบอาวุธกองทัพอากาศ มีหน้าที่วางแผน อำนาจการ
 ประสานงาน ให้การศึกษา วิจัยและพัฒนาเกี่ยวกับการสร้างอาวุธยุทธภัณฑ์ที่สำคัญ ซึ่งต้องใช้
 วิทยาศาสตร์และเทคโนโลยีสูง ดำเนินการเกี่ยวกับเคมี ปิ๋วระ ระเบิด และกิจการวิทยาศาสตร์
 การใช้เครื่องจักรคำนวณ สนับสนุนในการวิจัยระบบอาวุธยุทธภัณฑ์ การส่งกำลังบำรุง และ
 การบริหารงานของกองทัพอากาศ ให้การสนับสนุนแก่สถาบันวิจัยของส่วนราชการและหน่วยงาน
 อื่น ๆ เพื่อนำผลมาใช้ในการสร้างอาวุธยุทธภัณฑ์ ตลอดจนประสานงานกับโรงงานอุตสาหกรรม
 ของส่วนราชการและหน่วยงานอื่น ๆ เพื่อประโยชน์ในการสร้างอาวุธยุทธภัณฑ์

บทบาทของทัพไทย

กองทัพไทยมีประวัติความเป็นมาอันยาวนานควบคู่กับประเทศไทยตลอดมา ความเจริญและความเสื่อม หรือความเข้มแข็งและความอ่อนแอของกองทัพไทยย่อมมีผลกระทบกระเทือนโดยตรงต่อประเทศไทย และในทำนองเดียวกัน ถ้าสิ่งเหล่านี้เกิดขึ้นกับประเทศไทย ก็ย่อมมีผลกระทบต่อกองทัพไทยเช่นเดียวกัน หากจะมองย้อนไปในอดีตแล้วพบทวนความเป็นไปที่เกิดขึ้น ก็จะเห็นได้ชัดเจนว่า ยามใดที่กองทัพไทยมีความเข้มแข็งเกรียงไกร ก็จะอยู่ในสภาพที่มั่นคง มีอธิปไตยและอำนาจอธิปไตยสมบูรณ์ เห็นที่เกรงขามแก่รื้อราชศัตรูทั้งภายนอกและภายใน แต่ถ้ายามใดมีความอ่อนแอ ขาดความเข้มแข็งขึ้นในกองทัพ ประเทศไทยก็มักจะอยู่ในสภาพที่อ่อนแอไม่มั่นคง บางครั้งก็ถูกรุกรานจากศัตรูภายนอก บางครั้งก็ถูกรบกวนจากศัตรูภายในจนเกิดความวุ่นวาย ระส่ำระสายในบ้านเมืองไปด้วย และเป็นเช่นนี้อยู่เสมอ

อย่างไรก็ดี กองทัพไทยก็ได้วิวัฒนาการมาตามลำดับ ทั้งในด้านการจัดการฝึกอบรมแบบแผนและยุทธวิธี ตลอดจนการใช้อาวุธยุทโธปกรณ์ ควบคู่กับมากับความเจริญก้าวหน้าของประเทศไทยตามลำดับ จนถึงปัจจุบันนี้ นับว่ากองทัพไทยได้ประสบผลสำเร็จในวิวัฒนาการด้านต่าง ๆ ตามสมควร มีสมรรถภาพแข็งแกร่ง สามารถที่จะต่อสู้ด้านทหารรื้อราชศัตรู เพื่อธำรงไว้ซึ่งอธิปไตยและความมั่นคงของประเทศไทยได้เป็นอย่างดี ดังนั้นจึงกล่าวได้ว่า กองทัพไทยมีบทบาทที่สำคัญยิ่ง อย่างใกล้ชิดพร้อม ๆ กับความเจริญก้าวหน้าของประเทศไทยตลอดมา จนถึงปัจจุบันนี้ ซึ่งกล่าวโดยสรุปแล้ว บทบาทของกองทัพไทยในปัจจุบัน พิจารณาได้ 2 ลักษณะคือ

1. บทบาทตามภารกิจที่กำหนดไว้เป็นลายลักษณ์อักษร ในรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย และในในพระราชบัญญัติจัดระเบียบราชการกระทรวงกลาโหม มีดังนี้คือ

1.1 ภารกิจของกองทัพไทย ตามที่ได้ระบุไว้ในรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช 2521 หมวด 5 แผนวโยบายแห่งรัฐ มาตรา 56 (รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย 2521 : 16) มีดังนี้ รัฐต้องจัดให้มีกำลังทหารไว้เพื่อรักษาเอกราชความมั่นคงของรัฐ และผลประโยชน์แห่งชาติ กำลังทหารพึงใช้เพื่อการรบหรือการสงคราม เพื่อปกป้องสถาบันพระมหากษัตริย์ เพื่อปราบปรามการกบฏและการจลาจล เพื่อรักษาความมั่นคงแห่งรัฐ และเพื่อการพัฒนาประเทศ

1.2 การกิจของกองทัพไทย ตามพระราชบัญญัติจัดระเบียบราชการกระทรวงกลาโหม พุทธศักราช 2503 มาตรา 4 (พระราชบัญญัติจัดระเบียบราชการกระทรวงกลาโหม 2503 : 128) มีดังนี้ "กระทรวงกลาโหม มีอำนาจและหน้าที่เกี่ยวกับการรักษาความมั่นคงของราชอาณาจักร จากภัยคุกคามทั้งภายในและภายนอกประเทศ โดยจัดให้มีกำลังทหารไว้เพื่อการรบหรือสงคราม เพื่อป้องกันสถาบันพระมหากษัตริย์ เพื่อการปราบปรามการกบฏ และการจลาจล เพื่อช่วยการพัฒนาระประเทศ และเพื่อรักษาผลประโยชน์ของชาติในประเทศอื่นตามกฎหมายกำหนด"

2. บทบาทที่มีได้เป็นไปตามภารกิจที่กำหนดไว้เป็นลายลักษณ์อักษร เป็นบทบาทที่มีขึ้นมาจากคุณลักษณะพิเศษของกองทัพไทย กล่าวคือ กองทัพไทยเป็นชุมกำลังของบุคคลสัญชาติไทยที่รวมตัวกันขึ้น หรือเกิดขึ้นโดยถูกต้องตามกฎหมายเป็นกลุ่มบุคคลที่ประกอบขึ้นจากรูปการจัดเป็นปีกแผนอย่างมีระเบียบมีการฝึกและศึกษาตามวิธีการทางทหาร มีการปกครองบังคับบัญชาที่มีลักษณะเข้มงวดกดขี่กว่าหน่วยงานหรือกลุ่มบุคคลอื่น ๆ ที่มีอาวุธยุทธโปกรณ์ที่จำเป็นและทันสมัย เพื่อให้สามารถปฏิบัติการตามที่กำหนดไว้ล่วงหน้าได้ นอกจากนี้ยังเป็นกลุ่มบุคคลที่ได้รับการฝึกอบรมให้อยู่ในระเบียบวินัย และมีความเชื่อถ้อยดีมั่นต่อผู้บังคับบัญชาตามลำดับชั้นเป็นพิเศษ คุณลักษณะพิเศษนี้ จึงทำให้กองทัพไทย มีบทบาทในตัวเอง ในอันที่จะป้องกัน ปราบปรามการกระทำที่มุ่งร้ายต่อสถาบันชาติ ศาสนา และพระมหากษัตริย์อย่างได้ผล แต่ในขณะเดียวกัน ก็มีบทบาทเกี่ยวข้องกับการเมืองด้วย เช่น เข้าร่วมการปฏิวัติ การปฏิรูปการปกครองแผ่นดิน การกบฏ เป็นต้น ล้วนแล้วแต่ให้อาศัยกำลังทหารของกองทัพไทยเข้าไปมีบทบาทหรือเป็นเครื่องมือสำคัญในการดำเนินการทั้งสิ้น ดังคำกล่าวของ อาทิตย์ กำลังเอก (อาทิตย์ กำลังเอก 2529 : 15) ที่กล่าวว่า "สำหรับในด้านการทหารนั้น กำลังป้องกันประเทศเป็นปัจจัยสำคัญในการรักษาเอกราช อธิปไตย และความมั่นคงปลอดภัยของชาติ ศาสนา และพระมหากษัตริย์ ตลอดจนผลประโยชน์ของชาติ และมีส่วนร่วมในการพัฒนาประเทศร่วมกับประชาชนในชาติ กองทัพบก กองทัพเรือ และกองทัพอากาศ จึงเป็นกำลังสำคัญในการป้องกันประเทศโดยรวมเมื่อเทียบกับกำลังป้องกันประเทศส่วนอื่น ๆ โดยปฏิบัติการกิจทั้งปวงที่ได้รับมอบหมายจากหน่วยเหนือให้เป็นผลสำเร็จ"

สำหรับบทบาทของกองทัพไทยอันเนื่องมาจากการกิจที่กำหนดไว้เป็นลายลักษณ์อักษรนั้น กองทัพไทยถือว่าเป็น ภาระอันยิ่งใหญ่และสำคัญยิ่งที่จะต้องปฏิบัติให้ลุล่วงไปด้วยดี เพราะภารกิจที่กำหนดไว้นั้นได้ระบุไว้ในรัฐธรรมนูญของประเทศ และกำหนดไว้ในพระราชบัญญัติ ซึ่งได้รับความเห็นชอบจากรัฐสภาอันเป็นผู้แทนของปวงชน อาจแบ่งออกเป็น 3 ประการคือ (กรมการศึกษาวิจัย 2525 : 420 - 425)

1. การกีดกันการป้องกันราชอาณาจักร จากการรุกรานภายนอกประเทศ
2. การกีดกันรักษาความมั่นคงและปลอดภัยภายในประเทศ
3. การกีดกันในการพัฒนาประเทศ

1. การกีดกันการป้องกันราชอาณาจักร กองทัพไทยได้วางแผนระยะยาวในการป้องกันประเทศ และปรับปรุงแก้ไขให้เหมาะสมกับสถานการณ์ต่าง ๆ ที่เปลี่ยนแปลงโดยมีบทบาทดังนี้

1.1 การพัฒนาโครงสร้างกำลังรบ ได้มีการขยายกำลังและการจัดตั้งหน่วยใหม่ขึ้นทั้งสามเหล่าทัพ และมีการปรับที่ตั้งและการวางกำลังหน่วยต่าง ๆ บางหน่วย ทั้งที่ตั้งปกติและที่ตั้งใบสนาม เพื่อให้สามารถใช้กำลังทหารในการเผชิญสถานการณ์คุกคามทั้งจากภายนอกและภายในประเทศได้พร้อมกันทั้ง 2 ทาง นอกจากนี้ ยังรวมถึง กำลังพล การประกอบอาวุธยุทโธปกรณ์ ตลอดจนการส่งกำลังบำรุงที่สำคัญ ซึ่งจะต้องพัฒนาทั้งในด้านปริมาณ และประสิทธิภาพอีกด้วย

1.2 การพัฒนากำลังพลของกองทัพ มีการเพิ่มทุนและกวาดชั้นการฝึกอบรมให้เป็นทหารที่มีคุณภาพ ทั้งในการปฏิบัติตามปกติ และการปฏิบัติการยุทธ ไม่ว่าจะเป็นภายในเหล่าทัพของตน ในการปฏิบัติการร่วมกับเหล่าทัพอื่น หรือแม้แต่ในการปฏิบัติการผสมกับกองกำลังของชาติพันธมิตรก็ตาม นอกจากนี้ยังให้มุ่งพัฒนาให้ทหาร ทั้งที่เป็นรายบุคคลและเป็นหน่วยมีความยึดมั่นในหลักการบังคับบัญชาและหลักการรับผิดชอบอย่างแท้จริง รวมทั้งการเสริมสร้างให้เกิดเอกภาพทางความคิดและทางการปฏิบัติ ทั้งแต่หน่วยระดับต่ำสุดขึ้นมาจากระดับกองทัพไทยเป็นส่วนรวม

นอกจากนี้ การพัฒนากำลังพลของกองทัพที่สำคัญที่สุดคือการจัดการศึกษาให้แก่กำลังพล เป็นหน้าที่หรือภารกิจที่สำคัญยิ่งที่จะต้องจัดการศึกษาอบรมให้แก่กำลังพลให้มีความรู้

ความสามารถสูงขึ้น หันต่อความเจริญก้าวหน้าของวิทยาศาสตร์เทคโนโลยีและสังคมที่เปลี่ยนแปลง อยู่ตลอดเวลา โดยเฉพาะให้มีความรู้ความสามารถใช้อาวุธยุทธโธปกรณ์สมัยใหม่ ที่มีราคาแพง อย่างคุ้มค่า และให้เกิดประโยชน์สูงสุดในการใช้เพื่อป้องกันภัยรุกรานจากภายนอกประเทศ

1.3 การพัฒนาอาวุธยุทธโธปกรณ์ที่สำคัญ เนื่องจากภารกิจหน้าที่ที่สำคัญใน การป้องกันภัยที่จะเกิดจากการรุกรานของต่างประเทศ กองทัพจำเป็นต้องมีอาวุธยุทธโธปกรณ์ ที่ทันสมัยและมีประสิทธิภาพ โดยการปรับปรุงและพัฒนาให้การใช้เป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพสูงสุด กองทัพไทยได้รับการสนับสนุนอย่างเต็มที่จากรัฐบาลและจากต่างประเทศ ในด้านการประดิษฐ์ คิดค้นและพัฒนาอาวุธยุทธโธปกรณ์ต่าง ๆ จนกระทั่งในปัจจุบันนี้ ประเทศไทยมีระบบอาวุธสมัยใหม่ ที่มีอำนาจการยิงและการทำลายสูง มีการประกอบอาวุธยุทธโธปกรณ์สำคัญ ๆ ให้สามารถปฏิบัติ การเคลื่อนที่เร็วได้ทั้งทางพื้นดิน ทางน้ำและทางอากาศ และมีขีดความสามารถในการรบ ในระยะเวลายาวนานยิ่งขึ้นเป็นอันมาก นอกจากนี้ยังได้มีการทำความตกลงและวางแผนร่วมกัน กับมิตรประเทศ ซึ่งสามารถมั่นใจได้ว่า กองทัพไทยจะได้รับอาวุธยุทธโธปกรณ์สำคัญ ๆ อีก เป็นจำนวนมากในยามฉุกเฉิน โดยที่กำลังพลของกองทัพมีความรู้ความชำนาญสูงพอที่จะใช้อาวุธ เหล่านั้นอย่างมีประสิทธิภาพ รวมทั้งการปรับปรุงขนาดของหน่วยและกำลังพล ที่จำเป็นที่จะต้อง ใช้ในการส่งกำลังบำรุงที่สำคัญ ๆ ทุกสายงานให้สามารถสนับสนุนการรบของทุกเหล่าทัพได้ โดยต่อเนื่องอย่างกว้างขวาง และรวดเร็วเป็นที่วางใจได้

1.4 การพัฒนาระบบการป้องกันชายแดน กองทัพไทยมิได้มีการดำเนินการพัฒนา แต่เฉพาะชายแดนด้านที่คาดว่าจะมีภัยคุกคามเท่านั้น หากแต่ยังได้พัฒนาอย่างทั่วถึงตามจุด ที่มีหรือคาดว่าจะมีปัญหากว่า ๆ โดยรอบประเทศอีกด้วย รวมทั้งระบบป้องกันน่านน้ำและน่านฟ้า

ระบบการป้องกันชายแดนที่เป็นความรับผิดชอบโดยตรงของกองทัพไทยนั้น กองทัพได้ เร่งพัฒนาระบบที่สำคัญต่าง ๆ นับตั้งแต่การสำรวจและการหมายแนวเขตแดนให้ถูกต้องทันสมัย ระบบการแจ้งเตือนการรุกรานตั้งแต่ในระยะไกล ระบบการวางฉากขัดขวาง ระบบการวางอำนาจ การยิงเพื่อสะกดกัน ตัดรอนและทำลายล้าง และระบบการจัดพื้นที่สังหาร เป็นต้น ซึ่งเป็นผลให้ กองทัพไทยสามารถปฏิบัติการป้องกันพระราชอาณาจักร ได้อย่างกว้างขวางและมีประสิทธิภาพ ขึ้น ไม่ว่าในสถานการณ์ตั้งรับ หรือในสถานการณ์ที่ต้องปฏิบัติการรุกโต้ตอบ

สำหรับระบบป้องกันชายแดนที่เป็นความรับผิดชอบร่วมกันระหว่างกองทัพไทยกับ
ส่วนราชการอื่น ๆ และกับพลังมวลชนต่าง ๆ นั้น นอกจากจะเป็นการจัดพื้นที่ตั้งรับให้มีความลึก
มากพอที่จะสามารถใช้อำนาจการยิงและการดำเนินกลยุทธ์ได้อย่างคล่องแคล่ว มีประสิทธิภาพแล้ว
ส่วนใหญ่เป็นการจัดตั้งและพัฒนาระบบให้ประชาชนที่อยู่ห่างไกลตามแนวชายแดน สามารถป้องกัน
ตนเองในระยะแรก ๆ ได้ ก่อนที่กำลังส่วนอื่นจะเข้าไปช่วยเหลือ โดยที่ประชาชนเหล่านั้นยัง
สามารถดำรงชีวิตและทำมาหากินได้อยู่ ยิ่งกว่าสภาพก่อนการพัฒนาระบบขึ้นอีกด้วย นอกเหนือ
ไปจากนี้ กองทัพไทยกำลังสำรวจและดำเนินการโครงการชุมชนที่อิงที่อยู่ใจกลางภาคหรือ
ใจกลางประเทศ ซึ่งเป็นชุมชนใหญ่ ๆ ที่อยู่ในเมือง ให้ทำหน้าที่เป็นชุมชนเพื่อการช่วยเหลือ
ให้ความอนุเคราะห์ในด้านการพัฒนาให้แก่ชุมชนที่อิงที่อยู่ห่างไกลออกไปได้อย่างมีประสิทธิภาพ
ซึ่งในขณะเดียวกันชุมชนที่อยู่ห่างไกลออกไปก็จะทำหน้าที่ป้องกันประเทศให้แก่ชุมชนในใจกลาง
ประเทศด้วยร่วมกับกองทัพไทย ส่วนราชการ และพลังมวลชนอื่น ๆ ซึ่งลักษณะการป้องกัน
และพัฒนาที่สอดคล้องกันตามแนวความคิดนี้ จะเป็นการรวมใจคนไทยทั้งชาติเข้าด้วยกัน
และจะสามารถสนองความต้องการสูงสุดของยุทธศาสตร์การป้องกันและพัฒนาประเทศใน
ระบบการผนึกกำลังแบบเบ็ดเสร็จได้อย่างแท้จริง

2. การกิจรักษาความมั่นคงและปลอดภัยภายในประเทศ เป็นภารกิจที่สำคัญยิ่ง
อีกประการหนึ่ง เพราะนอกจากจะเป็นการสร้างภูมิคุ้มกันมิให้มีการเข้าแทรกแซงหรือรุกราน
จากภายนอกได้โดยง่ายแล้ว ความสงบสุขยังนับว่าเป็นรากฐานของการสร้างสรรค์ความเจริญ
ในทุก ๆ ด้าน อันจะเป็นหนทางให้ประชาชนได้อยู่ดีมีความสุขและให้ประเทศชาติมีความเจริญ
รุ่งเรืองและก้าวรุดไปข้างหน้าอย่างมีเกียรติ ด้วยเหตุนี้กองทัพไทยจึงมีบทบาทในการร่วมมือ
กับหน่วยต่าง ๆ แก่ปัญหาต่าง ๆ ภายในประเทศ ซึ่งจะเป็นเหตุให้กระทบกระเทือนถึงความมั่นคง
ของชาติให้หมดไป ปัญหาดังกล่าวได้แก่ปัญหาเกี่ยวกับการเมือง เศรษฐกิจและสังคม ซึ่งเป็น
ปัญหาที่ละเอียดอ่อนและมีผลกระทบซึ่งกันและกันอย่างใกล้ชิด จึงจำเป็นต้องให้ความสำคัญ
และมุ่งแก้ปัญหาไปพร้อม ๆ กันทุกด้าน (อาทิตย์ กำลังเอก 2529 : 184 - 185)

กองทัพไทย มีบทบาทช่วยแก้ไขปัญหาดังกล่าว ๑ ในเรื่องการเมืองนั้น กองทัพเข้าร่วมแก้ปัญหาโดยการบรรเทา หรือกำจัดภัยคุกคามหลายรูปแบบ เช่น ผู้หลบหนีเข้าเมือง นับจำนวนแสน ภัยจากโจรสลัดชาติต่าง ๆ ภัยจากการยุบขบวนทำลายและก่อความไม่สงบ ภัยจากขบวนการโจรก่อการร้ายในรูปแบบต่าง ๆ ตลอดจนภัยจากการก่อการร้ายทั้งในชนบท และในเมืองของกลุ่มที่มีการกระทำเป็นคอมมิวนิสต์ สำหรับปัญหาด้านเศรษฐกิจนั้น ส่วนใหญ่เป็นปัญหาเกี่ยวกับปากท้องของประชาชน เป็นส่วนใหญ่ ซึ่งมีผลทำให้กระทบกระเทือนเศรษฐกิจของประเทศด้วย ทหารได้มีส่วนร่วมหรือบทบาทในด้านนี้ โดยจัดหน่วยงานคือกองอำนวยการรักษาความมั่นคงภายในภาค ๑ ส่วนที่ ๑ ปฏิบัติภารกิจจิตวิทยา ช่วยเหลือประชาชนในด้านต่าง ๆ เช่น การแพทย์ และอนามัย การพัฒนาท้องถิ่น การสร้างถนนหนทาง แนะนำด้านการเกษตร ตลอดจนให้มีการพึ่งตนเอง และร่วมมือร่วมใจการพัฒนาท้องถิ่นต่อไป ผลของการดำเนินการดังกล่าว นอกจากจะช่วยแก้ปัญหาผู้ก่อการร้ายคอมมิวนิสต์แล้ว ยังเป็นผลดีในการแก้ปัญหาทางเศรษฐกิจในชนบทที่ห่างไกล ทำให้ประชาชนมีรายได้ ไม่ต้องอพยพเข้าเมือง ซึ่งจะก่อให้เกิดปัญหาทางสังคมต่อไป ซึ่งได้แก่ ปัญหาด้านการศึกษา การว่างงาน ยาเสพติด และความไม่ปลอดภัยต่าง ๆ ทหารที่มีบทบาทในการช่วยเหลือประชาชนเมื่อเกิดปัญหาดังกล่าว ขึ้น โดยร่วมมือกับหน่วยราชการอื่น ๆ ด้วย

ในด้านรักษาความมั่นคงภายในประเทศนี้ นอกจากกองทัพไทยจะได้ดำเนินการตามนโยบายของรัฐบาล มิให้ตกอยู่ในฐานะต้องหัวสงครามแล้ว ยังได้ดำเนินการมาตรการสำคัญไปพร้อม ๆ กัน 2 มาตรการคือ

มาตรการที่ 1 เป็นมาตรการเตรียมการป้องกันตัวโดยไม่ประมาท แต่ก็ไม่หวั่นไหวใคร เพื่อสละสภาพของสถานการณ์ใกล้สงครามกับประเทศเพื่อนบ้านลงบ้างให้เหลือเพียงระดับสงครามเย็น หรือระดับปกติสุขต่อกัน

มาตรการที่ 2 เป็นมาตรการสำหรับบรรเทาและกำจัดภายในโดยเฉพาะให้กองทัพสามารถเผชิญศึกสองด้านทั้งภายในและภายนอกประเทศได้ทันต่ออย่างมีประสิทธิภาพ

3. การก่อกำเนิดในการพัฒนาประเทศ กองทัพไทยมีภารกิจที่จะต้องเข้าร่วมกับส่วนราชการ และองค์กรอื่น ๆ ทั้งในภาครัฐและภาคเอกชน ในการพัฒนาประเทศเป็นภารกิจที่กองทัพไทย จะต้องใช้ทรัพยากรของคนที่ได้มาจากประชาชนกลับไปทำคุณประโยชน์ให้แก่ประชาชน ทั้งในรูปแบบของการช่วยเหลือประชาชนผู้ยากไร้ หรือประสบหตุการณ์ร้ายแรง และในรูปแบบของการพัฒนาประเทศ เป็นส่วนรวม

กองทัพไทยได้ปฏิบัติภารกิจนี้ด้วยการริเริ่มของตนเอง และด้วยการดำเนินงาน สนองนโยบายของรัฐบาล ตลอดจนด้วยการสนองโครงการตามพระราชดำริอีกเป็นจำนวนมาก ทั้งนี้โดยผ่านทางกองอำนวยการร่วมของทั้ง 3 เภรดำทัพ หรือที่เรียกกันโดยทั่วไปว่า "กรบ.กลาง" และผ่านโดยตรงจากเหล่าทัพทั้งสาม อย่างไรก็ตาม งานพัฒนาส่วนใหญ่ที่กองทัพไทยปฏิบัติไปนั้น ส่วนใหญ่เป็นเรื่องการพัฒนาแหล่งน้ำ การพัฒนาอาชีพ เส้นทางคมนาคม บริการด้านการแพทย์ การอนามัย และการสาธารณสุข ตลอดจนการเข้าช่วยในการบรรเทาสาธารณภัย การช่วยเหลือ ประชาชนชาวไทย ตามบริเวณชายแดนซึ่งได้รับความเดือดร้อนจากการสู้รบในประเทศข้างเคียง และจากผู้หลบหนีเข้าเมืองกับทั้งยังได้ปฏิบัติกรช่วยเหลือเพื่อนมนุษย์ธรรมแก่ผู้หลบหนีเข้าเมือง อันเนื่องมาจากสงครามในประเทศเพื่อนบ้านอีกด้วย

จากภารกิจและบทบาทของกองทัพดังกล่าวแล้ว ชี้ให้เห็นถึงความสำคัญของกองทัพ ที่มีต่อประเทศชาติ อย่างไรก็ตาม การที่กองทัพจะสามารถปฏิบัติภารกิจให้สำเร็จลุล่วงไปด้วยดีนั้น กองทัพจะต้องมีความพร้อมรบ และจะต้องเพิ่มคุณสมบัติภาพทั้งในด้านการกำลังพล และอาวุธยุทโธปกรณ์ ด้วย เหตุนี้กองทัพจึงต้องมีการขยายตัว มีหน่วยเพิ่มมากขึ้น และมีการพัฒนากำลังพลให้มีความรู้ ความสามารถเพิ่มขึ้น เพื่อให้กองทัพสามารถปฏิบัติงานได้อย่างมีประสิทธิภาพ

การจัดการศึกษาเพื่อพัฒนากำลังพลของกองทัพบก

การบริหารงานในหน่วยงานใด ๆ ก็ตาม จำเป็นอย่างยิ่งที่จะต้องพยายามพัฒนา
งานให้มีประสิทธิภาพสูงสุด โดยพยายามเพิ่มพูนประสิทธิภาพในการทำงานของบุคลากรให้สูงขึ้น
หรือกล่าวอีกนัยหนึ่งก็คือ ต้องพยายามพัฒนาบุคลากรในหน่วยงานนั้น ๆ ให้ปฏิบัติงานอย่างมี
ประสิทธิภาพนั่นเอง ทั้งนี้เพราะการพัฒนาบุคลากรนั้น เป็นกระบวนการหรือกรรมวิธีต่าง ๆ
ที่มุ่งจะเพิ่มพูน ความรู้ความชำนาญ และประสบการณ์ เพื่อให้ทุกคนในหน่วยงานใดหน่วยงานหนึ่ง
สามารถปฏิบัติหน้าที่อยู่ในความรับผิดชอบให้ดียิ่งขึ้น (สมพงษ์ เกษมสิน 2512 : 4 - 5)
นอกจากนี้ การพัฒนาบุคลากร ยังมีความมุ่งหมายที่จะพัฒนาทัศนคติของผู้ปฏิบัติงานให้เป็นไปใน
ทางที่ดี มีกำลังใจรักงาน มีขวัญในการทำงาน และมีความคิดที่จะปรับปรุงการปฏิบัติงานให้
ดียิ่งขึ้น

หลักสำคัญในการพัฒนาบุคลากรก็คือ การที่จะเพิ่มพูนประสิทธิภาพของการทำงานให้
สูงขึ้น โดยการเปลี่ยนท่าทีและพฤติกรรมในการทำงานให้เป็นไปในทางที่ดี สำหรับการวาง
โครงการที่จะพัฒนาบุคลากรนั้นจะต้องพิจารณาถึงความจำเป็นและความต้องการในการ
พัฒนาบุคลากรด้วย (โกศล จินะวัฒน์ 2525 : 8 - 9)

สำหรับวิธีการพัฒนาบุคลากรนั้น สรุปได้เป็น 3 วิธีคือ-

1. การจัดการศึกษาทั่วไป (Formal Education)

2. การเพิ่มพูนทักษะและความรู้เฉพาะอย่างได้แก่กิจกรรมประเภทการปฐมนิเทศ

(Orientation) และการลงมือทำงาน (On - the job) เป็นต้น

3. การพัฒนาตนเอง (Self development)

(โกศล จินะวัฒน์ 2525 : 12 - 17, สมหวัง ทิมสพันธ์ 2526 : 7)

การจัดการศึกษานับว่าเป็นกระบวนการที่สำคัญที่สุดกระบวนการหนึ่งในการพัฒนาบุคลากร
ให้มีประสิทธิภาพในการปฏิบัติงานสูงขึ้น ไม่ว่าในองค์กรใด ๆ โดยเฉพาะอย่างยิ่งในองค์กรทางทหาร
ซึ่งเป็นองค์กรที่มีหน้าที่อันสำคัญยิ่งเป็นพิเศษมากกว่าองค์กรอื่น ๆ ในอันที่จะป้องกันภัย รักษา
ความมั่นคงและความเป็นเอกราชของชาติ ดังนั้น การจัดการศึกษาเพื่อพัฒนากำลังพลในองค์กร
ทางทหารหรือในกองทัพบก จึงนับว่าเป็นภารกิจที่สำคัญที่สุดประการหนึ่งที่กองทัพบกจะต้องคำนึงถึงและ

พัฒนาระบบการจัดการศึกษาเพื่อพัฒนากำลังพลในกองทัพ ให้มีความรู้ความสามารถสูงขึ้นเพื่อปฏิบัติงานอันเป็นหน้าที่หลักสำคัญในกองทัพ ให้มีประสิทธิภาพสูงขึ้นทันกับความเจริญก้าวหน้าของสังคมและเทคโนโลยีต่าง ๆ ที่ก้าวหน้าไปอย่างรวดเร็ว

การจัดการศึกษาในองค์กรทางทหารหรือในกองทัพไทยนั้น เมื่อพิจารณาจากหน่วยงานต่าง ๆ ในกระทรวงกลาโหมที่สำคัญ ได้แก่ สำนักงานปลัดกระทรวง กองบัญชาการทหารสูงสุด กองทัพบก กองทัพเรือ และกองทัพอากาศ ซึ่งนับว่าเป็นส่วนราชการที่มีบทบาทมากที่สุดในการป้องกันและรักษาความมั่นคงของชาติ มีวิธีการจัดการศึกษาจำแนกออกเป็น 3 วิธี คือ

1. ทุกกองทัพอำนวยการศึกษาร่วมกัน โดยขึ้นตรงต่อกองบัญชาการทหารสูงสุด ซึ่งได้แก่ วิทยาลัยป้องกันราชอาณาจักร (วปอ.๑) โรงเรียนเสนาธิการทหาร โรงเรียนเตรียมทหาร และโรงเรียนช่างฝีมือทหาร
2. แต่ละกองทัพอำนวยการศึกษาภายในกองทัพเอง
3. ฝากเรียนสถาบันอื่นนอกกองทัพ ถ้าหากในกองทัพใดไม่มีสถานศึกษาตามความต้องการของกองทัพ ก็จะจัดการศึกษาให้กำลังพลโดยฝากให้เรียนในกองทัพอื่น ๆ และมีโครงการให้ข้าราชการไปศึกษาในสถาบันอื่นทั้งภายในประเทศและนอกประเทศ สำหรับรายละเอียดของการจัดการศึกษาเพื่อพัฒนากำลังพลของแต่ละกองทัพบ้างต่อไปนี้

1. การจัดการศึกษากับการพัฒนากำลังพลของสำนักงานปลัดกระทรวง

สำนักงานปลัดกระทรวง เป็นหน่วยงานที่ขึ้นตรงต่อกระทรวงกลาโหม มีหน้าที่เกี่ยวกับงานราชการประจำทั่ว ๆ ไปของกระทรวง และมีหน้าที่เกี่ยวข้องกันหน่วยราชการส่วนอื่น ๆ ของกระทรวงที่ไม่ได้แยกให้เป็นหน้าที่ของส่วนราชการใดในกระทรวงกลาโหม

การจัดการศึกษาของสำนักงานปลัดกระทรวง

1. นโยบายการศึกษาของสำนักงานปลัดกระทรวง

เนื่องจากสำนักงานปลัดกระทรวง เป็นหน่วยงานที่ประสานงานกับหน่วยงานต่าง ๆ ในกองทัพ ข้าราชการที่ปฏิบัติงานส่วนใหญ่ไม่ได้เป็นผู้ออกปฏิบัติการโดยตรง แต่ข้าราชการก็มีความจำเป็นต้องมีความรู้ความสามารถสูง ทันต่อความเจริญก้าวหน้าของสังคมในด้านที่เกี่ยวข้องกับทางการทหาร ดังนั้นสำนักงานปลัดกระทรวงจึงมีนโยบายที่จะพัฒนาข้าราชการให้มีความรู้ความสามารถสูงขึ้น ในสาขาวิชาที่จะเป็นประโยชน์ต่อการปฏิบัติงานในสำนักงาน ดังนี้

1.1 พัฒนาความรู้ ความสามารถ ให้แก่ผู้บังคับบัญชา หรือฝ่ายอำนวยการ ซึ่งจะเป็นผู้ดำรงตำแหน่งสูงขึ้นไปในหน่วยงานต่าง ๆ ของสำนักงาน

1.2 พัฒนาศักยภาพโดย จัดสรรทุนการศึกษาไว้ให้แก่ข้าราชการของสำนักงาน ไปศึกษาต่อ เพื่อเพิ่มพูนความรู้ ภายนอกกองทัพ

1.3 ส่งเสริมและสนับสนุน ให้ข้าราชการมีโอกาสศึกษาต่อ เพื่อเพิ่มพูนความรู้ ในสถานศึกษาต่าง ๆ ภายในกองทัพ ในสาขาวิชาต่าง ๆ ที่จะประโยชน์ต่อการปฏิบัติงาน

2. ระบบการจัดการศึกษาในสำนักงานปลัดกระทรวง

สำนักงานปลัดกระทรวงไม่มีสถานศึกษา สำหรับผลิตกำลังพล และไม่มีสถานศึกษา สำหรับเพิ่มพูนความรู้ให้แก่กำลังพล ดังนั้นในการพัฒนากำลังพลของสำนักงานปลัดกระทรวง จึงใช้วิธีการ ฝากเรียนในสถานศึกษา ของหน่วยงานอื่น ๆ ในกองทัพ นอกจากนี้ มีการจัดส่งไปศึกษาต่อในมหาวิทยาลัยต่าง ๆ ภายนอกกองทัพ ทั้งภายในประเทศและต่างประเทศ ตามความต้องการของหน่วยงานต่าง ๆ ในสำนักงานปลัดกระทรวง

2. การจัดการศึกษากับการพัฒนากำลังพลของกองบัญชาการทหารสูงสุด

กองบัญชาการทหารสูงสุด เป็นหน่วยงานที่กระทรวงกลาโหมได้พิจารณาปรับปรุงจัดตั้งขึ้น เพื่อสนองความต้องการในการปกครอง บังคับบัญชาตลอดจนการประสานงานและการปฏิบัติการ ร่วมกันทั้ง 3 กองทัพ ให้เป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพภายใต้ผู้บังคับบัญชาคนเดียวกัน เพื่อ ความสามัคคีและความเข้าใจอันดีซึ่งกันและกัน และทำงานสำเร็จจะล่วงไปด้วยความรวดเร็ว ปราศจากความขัดแย้งกัน

การจัดการศึกษาของกองบัญชาการทหารสูงสุด

1. นโยบายการศึกษาของกองบัญชาการทหารสูงสุด

กองบัญชาการทหารสูงสุดมีนโยบายทางการศึกษา ดังนี้คือ

1.1 ผลิตกำลังพล เพื่อไปปฏิบัติงานในหน่วยราชการต่าง ๆ ตามความต้องการ ของกองทัพ

1.2 พัฒนาความรู้ ความสามารถให้แก่ผู้บังคับบัญชา หรือฝ่ายอำนวยการ ซึ่งจะเป็นผู้ดำรงตำแหน่งสูงขึ้นไปในหน่วยราชการต่าง ๆ ในกองทัพ

1.3 ให้นโยบายการโดยจัดสรรทุนการศึกษาให้แก่ข้าราชการของกองบัญชาการทหารสูงสุด ไปศึกษาต่อทั้งภายในและภายนอกประเทศ

1.4 ให้แต่ละหน่วยงานจัดทำแผนพัฒนาบุคลากรระยะ 5 ปี ว่าแต่ละหน่วยงานมีความต้องการจะพัฒนากำลังพลในด้านใด กองบัญชาการทหารสูงสุดจะได้จัดการศึกษาเพื่อพัฒนากำลังพลตามความต้องการนั้น ๆ

1.5 ให้นโยบายของหน่วยงานต่าง ๆ ที่สังกัดกองบัญชาการสูงสุดให้มีความรู้ความสามารถทันต่อความก้าวหน้าทางเทคโนโลยีและสังคม ส่งเสริมและสนับสนุนโดยจัดการศึกษาในกองบัญชาการสูงสุดเอง หรือฝากเรียนในหน่วยราชการอื่น ๆ ทั้งภายในและภายนอกกองทัพ รวมทั้งจัดส่งไปศึกษาต่อในต่างประเทศ ทั้งนี้ตามความต้องการที่จำเป็นของหน่วยงานต่าง ๆ

2. ระบบการจัดการศึกษาในกองบัญชาการทหารสูงสุด

ในด้านการจัดการศึกษาเพื่อผลิตกำลังพลนั้น กองบัญชาการทหารสูงสุดไม่มีสถาบันสำหรับผลิตกำลังพลเป็นของตนเองซึ่งต่างจากกองทัพอื่น ๆ เช่น โรงเรียนนายร้อย พระจุลจอมเกล้าของกองทัพบก หรือโรงเรียนนายเรืออากาศ ของกองทัพอากาศ เป็นต้น แต่อย่างไรก็ตาม สถาบันการศึกษาในกองบัญชาการทหารสูงสุดก็มีบางส่วนซึ่งเป็นแหล่งผลิตกำลังพลตามความต้องการของส่วนราชการอื่น ๆ รวมทั้งความต้องการของกองบัญชาการทหารสูงสุดเองด้วย ดังนั้นกล่าวได้ว่า การจัดการศึกษาในกองบัญชาการทหารสูงสุดนั้น แบ่งออกเป็น 3 ประเภทคือ

2.1 การจัดการศึกษาเพื่อผลิตกำลังพลตามความต้องการของส่วนราชการต่าง ๆ ในกระทรวงกลาโหม ซึ่งมีสถาบันการศึกษาที่อยู่ในความรับผิดชอบของกองบัญชาการทหารสูงสุด 3 สถาบันคือ

1. โรงเรียนแผนที่ เพื่อผลิตนายทหารประทวนเหล่าแผนที่
2. โรงเรียนเตรียมทหาร ผลิตนักเรียนเตรียมทหาร เพื่อส่งเข้าศึกษาต่อในโรงเรียนนายร้อยพระจุลจอมเกล้า โรงเรียนนายเรือ โรงเรียนนายเรืออากาศ และโรงเรียนนายร้อยตำรวจ
3. โรงเรียนช่างฝีมือทหาร ผลิตช่างฝีมือสาขาต่าง ๆ ตามความต้องการของส่วนราชการในกระทรวงกลาโหม

2.2 กองบัญชาการทหารสูงสุด จัดการศึกษาเพื่อพัฒนาบุคลากรร่วมกันทั้ง

3 กองทัพ โดยมีจุดมุ่งหมายเพื่อให้ข้าราชการทหารของกองทัพ 3 กองทัพและกองบัญชาการสูงสุดเองได้เข้ามามีบทบาทในสถาบันเดียวกัน ทั้งนี้ก็ด้วยหลักการที่ว่า กองทัพทั้ง 3 นั้น ต้องมีความสามัคคี และเป็นกำลังรบร่วมกันของประเทศ สถาบันการศึกษาที่อยู่ในความรับผิดชอบของกองบัญชาการทหารสูงสุดมีดังต่อไปนี้

1. วิทยาลัยป้องกันราชอาณาจักร (วปอ.) เป็นสถาบันที่พัฒนาความรู้ด้านการป้องกันราชอาณาจักร แก่ข้าราชการชั้นผู้ใหญ่ทางฝ่ายทหารและตำรวจรวมทั้งสิ้นประมาณ 30 นาย และข้าราชการพลเรือนจากกระทรวงทบวงกรมต่าง ๆ อีกประมาณ 30 นาย รวมทั้งสิ้นประมาณ 60 นาย ระยะเวลาการศึกษาจำนวน 1 ปี โดยให้การศึกษาเวลาครึ่งวันตอนเช้า คุณสมบัติของผู้เข้าศึกษา มียศ อัตราเงินเดือนขั้นพันเอก (พิเศษ) หรือข้าราชการชั้นพิเศษขึ้นไป มีอายุ 40 - 54 ปี

2. โรงเรียนเสนาธิการทหาร เป็นสถาบันที่พัฒนาความรู้เกี่ยวกับวิชาที่ว่าด้วยการยุทธผสม การยุทธร่วมและวิชาอื่น อันจะเป็นประโยชน์ในการวางแผน และอำนวยการยุทธ ให้แก่นายทหารทั้ง 3 กองทัพ กองบัญชาการทหารสูงสุด ข้าราชการสำนักงานปลัดในกระทรวงกลาโหม รวมทั้งข้าราชการตำรวจ ซึ่งมียศตั้งแต่พันโท จนถึงพันเอก รวมทั้งสิ้นจำนวนประมาณ 50 นาย ระยะเวลาที่ใช้ในการศึกษา จำนวน 7 เดือนครึ่ง

3. โรงเรียนสงครามจิตวิทยา จัดการศึกษาเกี่ยวกับเรื่องของจิตวิทยาในการทำสงคราม ให้แก่ข้าราชการทหารของทั้ง 3 กองทัพ กองบัญชาการทหารสูงสุดและข้าราชการในสำนักงานปลัดกระทรวงกลาโหมและตำรวจ รวมทั้งข้าราชการพลเรือนจำนวนตามมติของคณะรัฐมนตรียศชั้นพันโท หรือเทียบเท่าขึ้นไป

4. สถาบันภาษากองบัญชาการทหารสูงสุด จัดทำเป็นโครงการอบรมภาษาต่างประเทศประจำปี ตามความต้องการของส่วนราชการต่าง ๆ ในกระทรวงกลาโหม เช่น อบรมภาษาอังกฤษ ภาษาฝรั่งเศส เยอรมัน จีน มลายู เขมร เวียดนาม เป็นต้น

5. โรงเรียนรักษาความปลอดภัย ของศูนย์รักษาความปลอดภัย จัดการศึกษาหลักสูตรการข่าว ข่าวกรองทางยุทธศาสตร์ การรักษาความปลอดภัย การตีความหมายภาพถ่ายทางอากาศ ชักถามเชลยศึก และทำเนียบกำลังรบ การรวบรวมข่าวกรองทางทหาร และการต่อต้านข่าวกรอง เป็นต้น

2.3 การจัดการศึกษาเพื่อพัฒนากำลังพลให้แก่ข้าราชการในกองบัญชาการทหารสูงสุด โดยวิธีการให้ไปศึกษาในกองบัญชาการทหารสูงสุด

แม้ว่ากองบัญชาการทหารสูงสุด จะมีสถาบันสำหรับจัดการศึกษาในหน่วยงานเอง เพื่อผลิตและพัฒนากำลังพลให้แก่หน่วยราชการต่าง ๆ ตามความต้องการของหน่วยงานราชการนั้น ๆ ดังที่ได้กล่าวไว้ในตอนต้นก็ตาม แต่จากนโยบายการผลิตและพัฒนากำลังพลที่มุ่งเน้นในการปฏิบัติงาน เพื่อการรักษาความปลอดภัยและมั่นคงของชาตินั้น จำเป็นจะต้องอาศัยกำลังพลที่มีความรู้ความสามารถเพิ่มขึ้นให้ทันกับความเจริญก้าวหน้าทางเทคโนโลยีและสังคม นอกจากนี้วิทยาการด้านต่าง ๆ ก้าวหน้าไปอย่างรวดเร็วมาก ๆ วิชาอยู่หรือไฮเปอร์ต่าง ๆ จำเป็นต้องใช้ผู้ที่มีความรู้ความสามารถสูงให้เหมาะสมกับงานที่จัดทำมา ดังนั้นจึงจำเป็นที่จะต้องพัฒนากำลังพลให้มีความรู้ความสามารถเพิ่มขึ้นตามความต้องการของหน่วยงานภายในกองบัญชาการทหารสูงสุด ทั้งนี้โดยดำเนินการดังนี้คือ

2.3.1 ผ่าข้าราชการไปศึกษาเพิ่มเติมในสถาบันการศึกษาของกองทัพอื่น ๆ

2.3.2 ส่งหรือสนับสนุนให้ข้าราชการไปศึกษาเพิ่มเติมในสถาบันการศึกษาอื่น ๆ นอกกองทัพบกในประเทศไทย

2.3.3 ส่งหรือสนับสนุนให้ข้าราชการไปศึกษาเพิ่มเติมในสถาบันการศึกษาในต่างประเทศ

รายละเอียดสำหรับการจัดการศึกษาในข้อ 2.3 สรุปได้ดังต่อไปนี้

2.3.1 การผ่าข้าราชการไปศึกษาเพิ่มเติมในสถาบันการศึกษาของกองทัพอื่น ๆ

2.3.1.1 สถาบันการศึกษาของกองทัพบกที่ข้าราชการของกองบัญชาการทหารสูงสุดไปศึกษาเพิ่มเติม ได้แก่

- (1) วิทยาลัยการทัพบก
- (2) โรงเรียนเสนาธิการทหารบก
- (3) โรงเรียนทหารราบ ศูนย์การทหารราบ
- (4) โรงเรียนนายร้อยพระจุลจอมเกล้า

- (5) โรงเรียนนายสิบทหารบก
- (6) โรงเรียนพยาบาลทหารบก
- (7) โรงเรียนทหารม้า ศูนย์การทหารม้า
- (8) โรงเรียนทหารปืนใหญ่ ศูนย์การทหารปืนใหญ่
- (9) โรงเรียนทหารช่าง กรมการทหารช่าง
- (10) โรงเรียนทหารสื่อสาร กรมการทหารสื่อสาร
- (11) โรงเรียนทหารขนส่ง กรมการทหารขนส่ง
- (12) โรงเรียนทหารสรรพากร
- (13) โรงเรียนทหารพลอาธิการ
- (14) โรงเรียนทหาร เสนารักษ์
- (15) โรงเรียนการเงินทหารบก
- (16) โรงเรียนสารวัตรทหารบก
- (17) โรงเรียนทหารสงครามพิเศษ
- (18) โรงเรียนทหารสารบรรณทหารบก
- (19) โรงเรียนทหารส่งกำลังบำรุง
- (20) กองภาษากรมยุทธศึกษาทหารบก
- (21) โรงเรียนดุริยางค์ทหารบก
- (22) โรงเรียนช่างรองทหารบก

2.3.1.2 สถาบันการศึกษาของกองทัพเรือ ที่ข้าราชการของกองบัญชาการทหารสูงสุดไปศึกษาเพิ่มเติมได้แก่

- (1) วิทยาลัยการทัพเรือ
- (2) โรงเรียนเสนาธิการทหารเรือ
- (3) โรงเรียนนายทหารเรืออาวุโส
- (4) โรงเรียนนายทหารเรือชั้นต้น
- (5) โรงเรียนแก้จ่า

2.3.1.3 สถาบันการศึกษาของกองทัพอากาศที่ข้าราชการของกองบัญชาการทหารสูงสุดไปศึกษาเพิ่มเติมได้แก่

- (1) วิทยาลัยการทัพอากาศ
- (2) โรงเรียนเสนาธิการทหารอากาศ
- (3) โรงเรียนนายทหารชั้นผู้บังคับฝูง
- (4) โรงเรียนนายทหารชั้นผู้บังคับหมวด
- (5) โรงเรียนการรบร่วม
- (6) โรงเรียนเข้าवरองทางอากาศ

2.3.2 การส่งหรือสนับสนุนให้ข้าราชการทหารไปศึกษาเพิ่มเติมในสถาบันการศึกษาอื่นนอกกองทัพภายในประเทศ

นอกจากสถานศึกษาในกระทรวงกลาโหมคือ สถานศึกษาของกองบัญชาการทหารสูงสุดและ 3 กองทัพตามที่กล่าวมาแล้ว กองบัญชาการทหารสูงสุดได้สนับสนุนให้ข้าราชการได้มีโอกาสไปศึกษาในสถาบันนอกกระทรวงกลาโหมอีกเป็นจำนวนมาก ซึ่งได้แก่ กรมประชาสัมพันธ์ กรมตำรวจ สถาบันการศึกษาที่สังกัดทบวงมหาวิทยาลัยทุกแห่ง สมาคมห้องสมุดแห่งประเทศไทย ศูนย์เพิ่มผลผลิตแห่งประเทศไทย และสถาบันอื่น ๆ ที่ใช้เวลาศึกษานอกเวลาราชการ

2.3.3 การส่งหรือสนับสนุนให้ข้าราชการทหารไปศึกษาเพิ่มเติมในสถาบันการศึกษาอื่นนอกกองทัพในต่างประเทศ

นอกจากการฝากข้าราชการทหารให้ไปศึกษาเพิ่มเติมในสถาบันการศึกษาอื่น ๆ ทั้งในกองทัพอื่น ๆ และนอกกองทัพแล้ว กองบัญชาการทหารสูงสุดยังมีนโยบายสนับสนุนให้ข้าราชการในสังกัดได้มีโอกาสไปศึกษา ฝึกงาน หรือดูงาน ณ ต่างประเทศ เพื่อเพิ่มพูนความรู้ ความชำนาญ หรือประสบการณ์ แล้วนำความรู้ใหม่ ๆ มาปฏิบัติงานให้เกิดประโยชน์แก่ทางราชการอย่างมีประสิทธิภาพ

การส่งข้าราชการไปศึกษา ฝึกงาน หรือดูงานต่างประเทศนั้น มีจุดมุ่งหมายและนโยบายดังนี้

1. เพื่อเพิ่มพูนความรู้ของข้าราชการให้มีมาตรฐานและเป็นประโยชน์ต่อการปฏิบัติหน้าที่ของตนในปัจจุบัน และการปฏิบัติงานตามแผนของกองทัพไทย

2. เพื่อนำความรู้ที่ศึกษามาใช้ประโยชน์ในการปรับปรุงหน่วย หรือถ่ายทอดความรู้ให้กับข้าราชการ และนายทหารนักเรียนในสถาบันการศึกษาของกองบัญชาการทหารสูงสุด
3. เพื่อประโยชน์ในการปฏิบัติงานประสานกับประเทศภาคี และพันธมิตรอื่น ๆ
4. เพื่อช่วยเสริมสร้างมิตรภาพและความสัมพันธ์อันดีกับประเทศที่ส่งไปศึกษา
5. การจัดส่งข้าราชการไปศึกษา ฝึกงาน ถือเป็นความสำคัญอันดับแรก ส่วนการไปปฏิบัติงานให้มีเท่าที่จำเป็นจริง ๆ

6. หลักสูตรใดที่มีผู้ไปศึกษาเป็นจำนวนมากพอสมควรแล้ว ก็ให้พิจารณาลดจำนวนลง เพื่อจะได้จัดส่งไปศึกษาในหลักสูตรที่มีความจำเป็นมากขึ้น หรือหลักสูตรที่ยังไม่มีผู้ศึกษามาก่อน

7. การจัดสรรงบประมาณทุนการศึกษาประเภทต่าง ๆ ขึ้นอยู่กับการช่วยเหลือของประเทศที่ให้ทุนไปศึกษา ฝึกงาน และดูงาน ซึ่งต้องได้รับอนุมัติหลักการจากผู้บัญชาการทหารสูงสุดก่อน สำหรับทุนที่สนับสนุนการศึกษานั้น แบ่งออกเป็น 4 ประเภท คือ

1. ทุนของกองบัญชาการทหารสูงสุด (ทุนราชการ) ซึ่งเป็นผู้ออกค่าใช้จ่ายทั้งหมด รวมทั้งค่าโดยสารเครื่องบินด้วย ทุนนี้มี 2 ชนิดคือ สำหรับข้าราชการในสังกัด และบุตรข้าราชการในสังกัด

2. ทุน SATP (Security Assistance Training Program) เป็นทุนที่ได้รับการยอมรับโครงการช่วยเหลือทางการทหารของสหรัฐ โดยหน่วยต่าง ๆ ในกองทัพเสนอความต้องการหลักสูตรต่าง ๆ ไปยังจัสเมก สหรัฐอเมริกา ทุนนี้สหรัฐเป็นผู้ออกค่าใช้จ่ายให้ทั้งหมด

3. ทุนรัฐบาลต่างประเทศ เป็นทุนที่รัฐบาลหรือองค์การต่างประเทศเสนอให้รัฐบาลไทยผ่านกรมวิเทศสหการ กระทรวงการต่างประเทศ สำหรับบางทุนที่กรมวิเทศสหการเห็นว่า มีประโยชน์แก่กระทรวงกลาโหม ก็จะแจ้งเรื่องผ่านกระทรวงกลาโหม เพื่อให้แต่ละหน่วยในกองทัพบก ได้พิจารณาติดต่อขอรับทุนต่อไป สำหรับทุนประเภทนี้ เจ้าของทุนจะออกค่าใช้จ่ายเฉพาะค่าเครื่องบิน และค่าใช้จ่ายในการศึกษาให้เท่านั้น

4. ทุนส่วนตัว เป็นทุนที่ข้าราชการ ที่มีความประสงค์จะขออนุญาตไปศึกษาต่อ ณ ต่างประเทศโดยทุนส่วนตัว ซึ่งเป็นสาขาวิชาที่กองบัญชาการทหารสูงสุดเห็นว่าวิชานั้น เป็นประโยชน์ต่อทางราชการ และตรงความสายงานที่ปฏิบัติ ผู้ศึกษาได้รับเงินเดือนเท่าที่ได้รับอยู่ประจำ การนับอายุราชการ เช่นเดียวกับข้าราชการที่ได้รับทุนประเภทอื่น ๆ การพิจารณาบำเหน็จประจำปีจะพิจารณาหลังจากผู้นั้นกลับจากการศึกษา

3. แนวโน้มความต้องการกำลังพลในกองบัญชาการทหารสูงสุด

เนื่องจากกองบัญชาการทหารสูงสุดมีหน้าที่เตรียมกำลังรบและป้องกันราชอาณาจักร โดยมีบทบาทที่สำคัญเพื่อรวมกำลังรบทั้ง 3 กองทัพให้อยู่ภายในบังคับบัญชาของบุคคลเดียวกัน พิจารณาเสนอความเห็นเกี่ยวกับงานในหน้าที่ฝ่ายเสนาธิการ คือ กำลังพล การข่าว ยุทธการ และการส่งกำลังบำรุง ของกองทัพไทย กับประสานแผนของกองทัพบก กองทัพเรือ และกองทัพอากาศ รวมทั้งพิจารณาแผนการป้องกันร่วมตามสนธิสัญญาทางทหารระหว่างประเทศ ให้ปฏิบัติงานไปได้เป็นอันหนึ่งอันเดียวกันด้วยความเรียบร้อย ดังนั้นในการปฏิบัติงานจึงต้องใช้กำลังพลที่มีความรู้ความสามารถและประสบการณ์จากทั้ง 3 กองทัพ และกำลังพลบางส่วนต้องรับจากบุคคลภายนอก ตามเทคนิคและวิทยาการที่ต้องการ

โดยหลักการ งานในระดับต่าง ๆ ของกองบัญชาการทหารสูงสุด กรมกำลังพลทหาร ได้เสนอแนวทางในการบรรจุกำลังพลตามอัตราส่วนของทั้ง 3 กองทัพไว้ดังนี้

อัตราส่วน	กองทัพบก	กองทัพเรือ	กองทัพอากาศ
นายทหารสัญญาบัตร	9	: 3	: 3
นายทหารต่ำกว่าสัญญาบัตร	9	: 2	: 2

แต่ในปัจจุบันหน่วยงานต่าง ๆ ของกองทัพต่างก็ขาดแคลนกำลังพลและมีความต้องการกำลังพลที่มีขีดความสามารถสูงไว้ปฏิบัติงาน จึงมีข้อจำกัดในการสนับสนุนกำลังพลที่มีความรู้ความสามารถเจียดมาให้กองบัญชาการทหารสูงสุด นอกจากนี้ ตามข้อตกลงกันระหว่างกองทัพให้มีการหมุนเวียนกำลังพลมาร่วมกันปฏิบัติงานในช่วงระยะเวลาหนึ่ง 3 - 4 ปี แต่ปรากฏว่าการหมุนเวียนข้าราชการทหารไม่เป็นไปตามหลักการ กอปรกับปัญหาเรื่องอัตรา และชั้นยศ ตำแหน่งของกำลังพลในกองบัญชาการทหารสูงสุดขยายไปอย่างกว้างขวางจนเกินขีดความสามารถของกองทัพจะสนับสนุนได้ จึงทำให้กองบัญชาการทหารสูงสุดขาดแคลนกำลังพลที่มีความรู้ความสามารถสูงตลอดมา (ศิริชัย โภษะกฤษณ์ 2518 : 49)

4. ปัญหาและความต้องการในการจัดการศึกษาเพื่อพัฒนากำลังพล

ปัญหาและความต้องการในการจัดการศึกษาเพื่อพัฒนากำลังพลในกองบัญชาการทหารสูงสุดสรุปได้ดังนี้

1. เนื่องจากทุกกองทัพบกต่างก็ประสบปัญหาการขาดแคลนกำลังพล และมีความต้องการกำลังพลที่มีความรู้ความสามารถไปปฏิบัติงาน จึงมีความจำเป็นที่จะต้องหลีกเลี่ยงการส่งกำลังพลที่มีความรู้ความสามารถให้กองบัญชาการทหารสูงสุด
2. เนื่องจากชั้นยศ และตำแหน่งในกองบัญชาการทหารสูงสุดขยายกว้างขวางขึ้น ดังนั้นกำลังพลที่ได้รับมาจากกองทัพอื่น ๆ จึงต้องนำมาให้รับภาระเพื่อให้เกิดการศึกษาเพิ่มเติม ซึ่งทำให้เสียเวลามาก
3. บุคลากรที่รับมาจากภายนอกกองทัพบก ก็ยังอยู่ในระดับชั้นผู้น้อย ไม่อาจปฏิบัติงานในระดับสูงได้ ต้องใช้เวลารับราชการและให้การศึกษาเพิ่มเติมกันอีกนาน
4. เนื่องจากกองบัญชาการทหารสูงสุด ไม่มีสถาบันทางการศึกษาของตนเอง เพื่อผลิตและเพิ่มพูนความรู้ความสามารถของกำลังพลให้มีคุณภาพสูงขึ้นในการปฏิบัติงาน จึงจำเป็นอย่างยิ่งที่จะต้องมีการเข้าศึกษาในสถานศึกษาอื่น ทั้งในกองทัพบกและนอกกองทัพบก ซึ่งปรากฏว่า ในสถาบันอื่น ๆ ก็มีที่นั่งศึกษาให้อย่างจำกัด ไม่สามารถสนองความต้องการได้อย่างพอเพียง
5. จากปัญหาในข้อ 4 เป็นเหตุให้ต้องส่งให้ข้าราชการไปศึกษาในต่างประเทศ ซึ่งปรากฏว่า วิชาหรือความรู้ที่ไปศึกษาเพิ่มเติมในบางรายก็ไม่ตรงตามความต้องการของหน่วยงาน กลายเป็นการเพิ่มเติมวิทยฐานะเฉพาะตัวบุคคลไปเสียบ้าง ซึ่งเท่ากับเป็นการจำกัดสิทธิ์ของข้าราชการผู้อื่นที่จะไปศึกษาเพื่อนำความรู้มาปฏิบัติงานไปในตัว
6. นอกจากปัญหาในข้อ 5 แล้ว ด้วยขีดจำกัด ทางด้านงบประมาณก็เป็นปัญหาที่ทำให้ไม่อาจส่งเสริมกำลังพลให้มีความรู้ความสามารถตามที่หน่วยงานต้องการได้

ดังนั้น จะเห็นได้อย่างชัดเจนว่า กองบัญชาการทหารสูงสุดนั้น มีความต้องการกำลังพลที่มีความรู้ความสามารถในการปฏิบัติงาน แต่ก็ยังขาดแคลนพร้อมกันนั้นก็ยังมีความต้องการที่จะพัฒนากำลังพลโดยการให้การศึกษาเพิ่มเติมให้มีความรู้ความสามารถสูงขึ้น แต่ก็ประสบปัญหาในเรื่องสถานศึกษา และปัญหาอื่น ดังกล่าวแล้วในตอนต้น ซึ่งเป็นการชี้ให้เห็นอย่างเด่นชัดว่า

เรื่องการจัดการศึกษาเพื่อแก้ปัญหาต่าง ๆ ในการพัฒนากำลังพลนั้น เป็นเรื่องที่จะต้องทำกัน
 อย่างเป็นการรีบด่วนเพื่อประโยชน์แก่การรักษาความมั่นคงของประเทศชาติเป็นประการสำคัญ

3. การจัดการศึกษากับการพัฒนากำลังพลของกองทัพบก

กองทัพบกเป็นส่วนราชการที่ขึ้นตรงต่อกองบัญชาการทหารสูงสุด มีหน้าที่เตรียมกำลัง
 กองทัพ และป้องกันราชอาณาจักร โดยต้องเตรียมกำลังให้พร้อมตลอดเวลาที่จะต้องปฏิบัติการ
 ได้ทุกขณะ ทั้งการรบตามแบบและการรบนอกแบบ รวมทั้งหน้าที่ในการพัฒนาประเทศด้วย
 กล่าวโดยทั่วไป กองทัพบกมีหน้าที่สำคัญ ๆ สรุปได้ดังนี้

1. มีหน้าที่ในการรบเมื่อจำเป็น
 2. มีหน้าที่ในการเตรียมการและสนับสนุนหน่วยที่ปฏิบัติการรบ
 3. มีหน้าที่ในการสร้างคุณภาพของกำลังพลของกองทัพบกทั้งในปัจจุบันและอนาคต
- สำหรับหน้าที่ในประการที่ 3 นี้ ได้แก่ การฝึกสอน อบรมกำลังพลของกองทัพบก

ให้มีประสิทธิภาพด้วยการให้ได้รับการฝึกและศึกษาอย่างต่อเนื่อง นับว่าเป็นส่วนหนึ่งที่จะทำให้
 กำลังพลซึ่งถือกันว่าเป็นทรัพยากรที่สำคัญของกองทัพบก ให้มีประสิทธิภาพสูงยิ่งขึ้น โดยเฉพาะใน
 ด้านการจัดการศึกษานั้น มีจุดมุ่งหมายเพื่อพัฒนากำลังพลเป็นบุคคลที่มีความรู้ในวิชาชีพ
 เพื่อให้สามารถปฏิบัติหน้าที่ในตำแหน่งที่ดำรงอยู่และที่จะได้เลื่อนสูงขึ้นไปตามลำดับได้ นอกจากนั้น
 การศึกษาทางทหารยังมีความมุ่งหมายเพื่อเปิดโอกาสให้กำลังพลได้รับความก้าวหน้าในการ
 รับราชการอีกด้วย

การจัดการศึกษาในกองทัพบก

การจัดการศึกษาในกองทัพบกมีรายละเอียดดังต่อไปนี้

1. นโยบายการศึกษาของกองทัพบก

กองทัพบกได้พิจารณาเห็นความสำคัญของการศึกษายันเป็นปัจจัยสำคัญยิ่งต่อการพัฒนา
 กำลังพลของกองทัพบกให้มีประสิทธิภาพ ทั้งนี้เพื่อให้สอดคล้องกับแผนพัฒนาการศึกษาของชาติ
 และความมั่นคงของประเทศ จึงได้กำหนดจุดมุ่งหมายของการจัดการศึกษาดังนี้ (คำสั่ง--
 กองทัพบกที่ 31/2524 เรื่อง นโยบายการศึกษาของทหารบก พ.ศ. 2524 - 2529
 ลงวันที่ 16 มกราคม 24)

- (1) พัฒนาการศึกษากำล้างพลประจำการ ให้เพิ่มพูนความรู้ในทางทหาร เศรษฐกิจ สังคม และการปกครอง ระบอบประชาธิปไตย อันมีพระมหากษัตริย์เป็นประมุข
- (2) พัฒนาการศึกษากำล้างพลหลักของทหารบก ได้แก่ โรงเรียนนายร้อย พระจุลจอมเกล้าและสถาบันอื่นในกองทัพบก เพื่อสร้างผู้นำทางการทหารที่มีคุณค่าสูงส่ง อุทิศตนเพื่อชาติ ศาสนาและพระมหากษัตริย์ และผลิตผู้ชำนาญการและผู้ทรงคุณวุฒิที่ทันสมัย เฉพาะ เหล่าและหน้าที่ให้สอดคล้องกับความต้องการทางด้านสังคมและเทคโนโลยี เพื่อสนับสนุนกิจการ ของทหารบก อันได้แก่การใช้กำลังทหาร เพื่อป้องกันประเทศโดยตรง การต่อสู้เพื่อเอาชนะ คอมมิวนิสต์ และการใช้กำลังทหาร เพื่อพัฒนาประเทศ เป็นต้น
- (3) พัฒนาการศึกษาด้านกำลังสำรองของทหารบก เพื่อเสริมสร้างคุณลักษณะ และประสิทธิภาพให้เป็นผู้นำทางการทหาร ที่มีคุณค่าเพียงพอที่จะเป็นผู้บังคับบัญชาสำรองในระดับ บัณฑิตหมู่ และผู้บังคับหมวด บัณฑิตฝูงอุดมการณ์ให้มีความยึดมั่นในชาติ ศาสนา พระมหากษัตริย์ และการปกครองระบอบประชาธิปไตย โดยมีพระมหากษัตริย์เป็นประมุข ตลอดจนวัฒนธรรม และประเพณีของชาติ

สำหรับนโยบายการศึกษาของกองทัพบกนั้น ระบุไว้ดังนี้คือ

1.1 นโยบายทั่วไป

1.1.1 ปรับปรุงพัฒนาการศึกษาและหลักนิยมของทหารบกทั้งวิชาทหาร และวิทยาการอื่น ๆ ที่เกื้อหนุนต่อความสำเร็จในภารกิจของทหารบกอย่างมีประสิทธิภาพสูงสุด กล่าวคือสามารถรักษาไว้ซึ่งเอกราชและอธิปไตย อันเป็นความมั่นคงของประเทศ จากภัยคุกคาม หรือการสงครามทั้งภายในและภายนอกประเทศทุกรูปแบบ กับทั้งให้สามารถช่วยเหลือในการพัฒนา ประเทศทั้งด้านเศรษฐกิจ การเมืองและสังคม

1.1.2 เร่งรัดจัดการปรับปรุงและพัฒนาการศึกษาของทุกหน่วยและ เหล่าสายวิทยาการให้สอดคล้องกับนโยบายการฝึกของทหารบก พ.ศ. 2525 - 2529

1.1.3 พัฒนาการศึกษาให้สอดคล้องกับวิวัฒนาการทางวิทยาการและเทคโนโลยีสมัยใหม่นำมาประยุกต์ใช้ให้เกิดประโยชน์สูงสุดต่อกองทัพบก โดยให้หน่วยและ เหล่าสายวิทยาการที่จำเป็นทั้งกองอำนวยการหรือเทคนิคชั้นสูง ได้จัดโครงการศึกษาเพิ่มเติม

โดยพิจารณาคัดเลือกกำลังพลส่งเข้ารับการศึกษารับอบรมเพิ่มเติมในสถาบันการศึกษา ภายในหรือต่างประเทศ ตามความเหมาะสมโดยต่อเนื่อง เพื่อใช้กำลังพลส่วนนี้เป็นเจ้าหน้าที่หลักทางด้านวิทยาการขั้นสูงของหน่วย หรือเหล่าสายวิทยาการต่อไป

1.1.4 ให้หน่วย เหล่า และสายวิทยาการ ริเริ่มเปิดโรงเรียนหน่วย ให้การศึกษา อบรม ความรู้ตามหน้าที่ ที่กำหนด ที่ยังขาดแคลน โรงเรียนของเหล่าสายวิทยาการ เปิด หลักสูตรวิชาเฉพาะที่เกินขีดความสามารถของหน่วย และจัดการศึกษาอบรมแบบเคลื่อนที่ถึงหน่วย โดยเฉพาะหน่วยกำลังรบให้มากที่สุด

1.1.5 พัฒนาการทหารด้านศึกษาวิจัย ขีปนาวุธ และยุทธโศปกรณ์ของกองทัพบก อย่างมีเป้าหมาย โดยให้หน่วยเหล่าสายวิทยาการและสถาบันการศึกษา ประสาน แลกเปลี่ยนการค้นคว้าวิจัยเพื่อพัฒนาระบบอาวุธและยุทธโศปกรณ์ขึ้นใช้เองในกองทัพบก และให้การศึกษาแก่กำลังพลของกองทัพบกได้อย่างมีประสิทธิภาพ

1.1.6 พัฒนาหลักสูตรการศึกษาในโรงเรียนเสนาธิการทหารบก และวิทยาลัยทัพบก ให้สอดคล้องกับวิวัฒนาการด้านการศึกษาตามหลักสูตรสากลและหลักนิยมของทหารบกโดยประยุกต์ให้เข้ากับสภาพการณ์ที่เป็นจริงที่ประเทศต้องเผชิญอยู่กับสงครามภายในหรือสงครามปฏิวัติของพรรคคอมมิวนิสต์ ซึ่งใช้สงครามกองโจรทำการอย่างต่อเนื่องเรื่อยมา ชี้แจงเพื่อพัฒนาแนวความคิดทางด้านยุทธศาสตร์ ยุทธวิธี ในการต่อสู้ เพื่อเอาชนะคอมมิวนิสต์ (คำสั่งสำนักนายกรัฐมนตรีที่ 66/2523 สั่ง ณ วันที่ 23 เมษายน 2523)

1.1.7 พัฒนาหลักสูตรการศึกษาในโรงเรียนประจำเหล่าสำหรับนายทหารสัญญาบัตรและนายทหารประทวน ทั้งหลักสูตรหลักตามแนวทางรับราชการและหลักสูตรงานเฉพาะหน้าที่โดยใช้หลักนิยมของกองทัพบก ปลุกฝังลัทธิประชาธิปไตย สร้างความเป็นผู้นำ และพัฒนาจิตใจในการต่อสู้ด้วยวิธีการรุกทางยุทธวิธีและทางยุทธศาสตร์ ทั้งทางด้านการเมืองและการทหาร ให้ชนะสงครามปฏิวัติของพรรคคอมมิวนิสต์ แห่งประเทศไทย เพื่อรักษาไว้ซึ่งสถาบัน ชชาติ ศาสนา พระมหากษัตริย์ อย่างมั่นคงยั่งยืน

1.2. นโยบายเฉพาะ

ในหัวขระยะ 5 ปีข้างหน้า จะต้องจัดให้กำลังพลของกองทัพบกได้รับการศึกษาตามความมุ่งหมายโดยเคร่งครัด เพื่อเร่งรัดปรับปรุงสภาพความพร้อมรบของหน่วยให้ทันต่อสถานการณ์ที่เปลี่ยนแปลงไปอย่างทันการ เพื่อความมั่นคงของประเทศ และเสริมสร้างการพัฒนาของกองทัพบกให้เป็นกองทัพที่ทันสมัยโดย

1.2.1 เร่งรัดปรับปรุงการศึกษาต่อกำลังพลหลักของกองทัพบกซึ่งได้แก่ โรงเรียนนายร้อยพระจุลจอมเกล้า โรงเรียนนายสิบทหารบก และโรงเรียนประจำเหล่านักเรียนนายสิบ ซึ่งเป็นแหล่งผลิตกำลังพลหลัก ทั้งนี้โดยยึดนโยบาย ดังนี้

พิจารณาแก้ไข ปรับปรุง พัฒนาหลักสูตรและการวัดผลเพื่อผลิตนายทหารสัญญาบัตร และนายทหารประทวน ให้มีคุณลักษณะ มีความรู้ความสามารถในการปฏิบัติงานได้อย่างเหมาะสมกับตำแหน่งหน้าที่และมีประสิทธิภาพ นอกจากนี้การปรับหลักสูตรให้คำนึงถึงสัดส่วนระหว่างวิชาการทหารกับวิทยายาการด้านอื่น ๆ ซึ่งให้คงรักษาระดับปริญญาตรี (วทบ.พบ.) สำหรับวิชาการทางทหารเพ่ง เล็งเป็นพิเศษในด้านเนื้อหาสาระที่ตรงและเกิดประโยชน์มากที่สุดต่อสายงานของแต่ละเหล่า รวมทั้งเนื้อหาวิชาที่จะอำนวยความสะดวกต่อการปฏิบัติงานของกองทัพบก ในการใช้กำลังทหารเพื่อการพัฒนาประเทศ โดยเฉพาะในด้านเศรษฐกิจการเกษตร คลยคจนด้านการเมือง และสังคมอีกด้วย

1.2.2 เร่งรัดปรับปรุงการศึกษาต่อกำลังสำรองของกองทัพบก ได้แก่ การฝึกนักศึกษาวิชาทหาร โดยยึดนโยบายสำคัญดังนี้

พิจารณาปรับปรุง หลักสูตรการฝึกวิชาทหารให้สอดคล้องกับสภาวะการณ์และสัมพันธ์กับระบบการศึกษาของชาติ พัฒนาในเรื่องเกี่ยวกับกำลังพลคุณภาพของครูฝึก และการฝึกให้มีประสิทธิภาพสูง โดยให้นักศึกษาวิชาทหาร มีความรู้และความสามารถทั้งด้านหลักการและยุทธวิธีเพียงพอที่จะเข้ารับการฝึกเพิ่มเติม

1.2.3 การปรับปรุงการสนับสนุนการศึกษา เพื่อให้การศึกษามรรลุดุคประสงค์ทางทหารตามนโยบายนี้ กรมยุทธศึกษาทหารบก หน่วยเหล่าและสายวิทยาการได้ร่วมพิจารณาปรับปรุง พัฒนาการศึกษากองทัพบก ให้ทันสมัยตามนโยบายนี้ ทั้งนี้ในด้านครูอาจารย์

หลักสูตร เอกสาร คำว่า ห้องเรียน การบริหารภายใน ทั้งสายงานและหัวบุคคล ตลอดจนสิ่งอำนวยความสะดวกต่าง ๆ ทั้งนี้ให้สอดคล้องกับงบประมาณที่ได้รับ การขอรับการสนับสนุนเพิ่มเติมจากกองทัพบกให้พิจารณาตามความสำคัญและความจำเป็นเร่งด่วนเท่านั้น

2. ระบบการจัดการศึกษาในกองทัพบก

2.1 สถานศึกษา

กองทัพบกได้จัดการศึกษาเพื่อให้สอดคล้องกับนโยบายการพัฒนาของกองทัพโดยมีสถานการศึกษาเพื่อผลิตและพัฒนากำลังพลภายในกองทัพ ดังนั้นจึงไม่น่าจำเป็นจะต้องไปฝากเรียนในกองทัพอื่นหรือในสถานอื่น ๆ แต่อย่างไรก็ตาม เพื่อเป็นการเพิ่มฐาน ความรู้ความสามารถแก่กำลังพลของกองทัพตามหน่วยต่าง ๆ ต้องการ [REDACTED] สามารถจัดให้ศึกษาได้ในสถาน การศึกษาของกองทัพ กองทัพบกก็จัดส่งและสนับสนุนให้ข้าราชการไปอบรมดูงาน และศึกษาเพิ่มเติมในสถานการศึกษานอื่น ๆ นอกกองทัพ ทั้งภายในประเทศและต่างประเทศด้วย ดังนั้น สรุประบบการจัดการศึกษาในกองทัพบกออกเป็น 2 ประเภทคือ

ก. ชั้นเตรียมเป็นนายทหาร (Army pre-commission school)

ประกอบด้วยโรงเรียนที่ผลิตนายทหารเพื่อเข้ารับราชการในกองทัพ ดังนี้คือ

(1) โรงเรียนนายร้อยพระจุลจอมเกล้า เป็นสถานที่ผลิตนายทหารบก ซึ่งเรียนจบมาจากโรงเรียนเตรียมทหารหลักสูตร 1 ปี ตามหลักสูตรนี้กำหนดให้เรียน 5 ปี จะได้รับปริญญาทางวิศวกรรมบัณฑิต (ว.ทบ.)

ข. ชั้นโรงเรียนประจำเหล่า (Branch school) สถานศึกษาคือ โรงเรียนประจำเหล่า มีหลักสูตรชั้นนายร้อย หลักสูตรชั้นนายพัน และหลักสูตรเทคนิคต่าง ๆ ตามแนวทางรับราชการ

ค. โรงเรียนชั้นสูง (Senior school) เป็นสถานศึกษาที่เพิ่มฐานความรู้ให้นายทหารสัญญาบัตรที่สมควรจะดำรงตำแหน่งในหน้าที่ผู้บังคับบัญชา ประกอบด้วย สถานศึกษา 2 แห่งคือ

(1) โรงเรียนเสนาธิการทหารบก สำหรับเพิ่มทุนหรือพัฒนา

ความรู้ความสามารถด้านอำนวยการแก่นายทหารสัญญาบัตร ที่มีคุณลักษณะเหมาะสมในหน้าที่ผู้บังคับบัญชาหรือฝ่ายอำนวยการ ซึ่งเหมาะสมที่จะได้รับให้ดำรงตำแหน่งที่สูงขึ้นไป หลักสูตรนี้มีระยะเวลาเรียน 1 ปี

(2) วิทยาลัยการทัพบก เป็นสถานศึกษาสำหรับข้าราชการ

ชั้นผู้ใหญ่ที่มียศไม่ต่ำกว่าพันเอก ซึ่งเคยผ่านการศึกษาในโรงเรียนเสนาธิการมาแล้ว

ง. ขั้นการศึกษาร่วม (Highest school) สำหรับการศึกษาในระดับ

นี้ เป็นการเพิ่มพูนความรู้ให้แก่นายทหารชั้นผู้ใหญ่ของกองทัพ ในการไปศึกษานั้นต้องไปศึกษาร่วมกับข้าราชการของกองทัพอื่น ในสถาบันซึ่งเป็นสถานที่ศึกษาร่วมกันของทั้ง 3 กองทัพ ทั้งนี้เป็นสถาบันที่อยู่ในความรับผิดชอบของกองบัญชาการทหารสูงสุด ซึ่งมีดังนี้ คือ

(1) โรงเรียนเสนาธิการทหาร

(2) วิทยาลัยป้องกันราชอาณาจักร

2.1.1 การจัดการศึกษาเพื่อพัฒนากำลังพลให้แก่กองทัพบกโดย

การส่งเสริมหรือสนับสนุนให้ไปเรียนต่อในสถาบันอื่น ๆ ที่อยู่นอกกองทัพ ทั้งภายในประเทศและในต่างประเทศ

(1) สถาบันการศึกษาภายในประเทศ กองทัพบกจะส่งเสริมและสนับสนุนข้าราชการที่ต้องการหาความรู้เพิ่มเติม เพื่อนำมาเป็นประโยชน์ในการปฏิบัติงานตามตำแหน่งหน้าที่ให้เจริญก้าวหน้ายิ่งขึ้น ซึ่งจะเป็ประโยชน์ต่อกองทัพบกและต่อกำลังพลทั้งนี้โดยที่กองทัพบกไม่มีหลักสูตรนั้น ๆ เปิดสอนอยู่ และสถานที่ไปศึกษานั้นต้องเป็นสถานศึกษาของรัฐ ข้าราชการสามารถไปศึกษาได้ทั้งในเวลาราชการและนอกเวลาราชการหรือการใช้เวลาราชการบางส่วน

(2) สถาบันการศึกษาในต่างประเทศ การไปศึกษาต่อในต่างประเทศของข้าราชการในกองทัพบก ก็ได้รับการสนับสนุนและส่งเสริมเช่นเดียวกันกับการกำหนดการศึกษาในกองบัญชาการทหารสูงสุด กล่าวคือ สนับสนุนให้ข้าราชการไปเพิ่มพูนความรู้ความสามารถในสาขาวิชาตามที่กองทัพบกต้องการ โดยการใช้ทุนของกองทัพบก ทุนของประเทศต่าง ๆ ตามสาขาที่ต้องการ ทุนของประเทศสหรัฐอเมริกา และทุนส่วนตัว

2.2 หลักสูตรการศึกษาในกองทัพบก

ในการจัดการศึกษาของกองทัพบก ได้กำหนดหลักสูตรตามแนวทางรับราชการของ โรงเรียนเหล่าและสายวิทยาการ แบ่งออกเป็น 3 ประเภท คือ

2.2.1 หลักสูตรหลัก (Professional development course)

หลักสูตรหลักนี้เป็นหลักสูตรที่กำหนดขึ้นเพื่อให้การศึกษาแก่นายทหารสัญญาบัตรและทหารประทวน สำหรับเตรียมรับความรับผิดชอบสูงขึ้น ซึ่งแบ่งออกเป็น 2. ระดับ คือ

(1) หลักสูตรชั้นนายร้อย เป็นหลักสูตรเพื่อเตรียมนายทหารสัญญาบัตรไม่ว่าจะมาจากหน่วยใดก็ตาม ให้มีพื้นฐานเกี่ยวกับเหล่าเพียงพอที่จะปฏิบัติหน้าที่ตามตำแหน่งที่ได้รับบรรจุ

(2) หลักสูตรชั้น^{นาย}ในพัน เป็นหลักสูตรการศึกษาขั้นสูงเกี่ยวกับเหล่า จัดขึ้นเพื่อเตรียมนายทหารสำหรับบรรจุในตำแหน่งซึ่งมีความรับผิดชอบสูงขึ้น เช่น ตำแหน่งผู้บังคับกองร้อย ฝ่ายอำนวยการกองพัน และสูงขึ้นไปถึงระดับกรม

2.2.2 หลักสูตรผู้ชำนาญการ (Skill profession course)

กำหนดขึ้นเพื่อให้การศึกษาแก่นายทหารสัญญาบัตร เกี่ยวกับความชำนาญทางการทหารในตำแหน่งที่ได้รับการบรรจุ หรือได้รับการบรรจุแล้วแต่ยังไม่ได้รับการศึกษา

2.2.3 หลักสูตรเฉพาะหน้าที่ (Function course) กำหนดขึ้น

เพื่อที่จะเพิ่มพูนประสบการณ์และความรู้แก่กำลังพลของแต่ละเหล่าที่ปฏิบัติหน้าที่ให้มีประสิทธิภาพสูงขึ้น โดยเฉพาะต้องการให้ทราบเรื่องที่เกี่ยวข้องกับการปฏิบัติงานกว้าง ๆ หากกำลังพลผู้ใดจำเป็นต้องปฏิบัติหน้าที่เฉพาะอย่าง ก็จำเป็นจะต้องมาเข้ารับการศึกษาในหลักสูตรเฉพาะสาขาย่อยอีกต่อหนึ่ง

3. แนวโน้มความต้องการกำลังพลในกองทัพบก

แม้ว่ากองทัพจะมีสถาบันสำหรับผลิตและเพิ่มพูนความรู้ให้แก่กำลังพล ระดับต่าง ๆ ก็ตาม แต่ก็ยังไม่พอเพียงหรือเป็นไปตามความต้องการของหน่วยงานต่าง ๆ โดยเฉพาะในหน่วยงานทางภูมิภาค ขาดการสับเปลี่ยนหมุนเวียนกำลังพล กอปรกับปัจจุบันการรบและยุทธโศปกรณ์ได้พัฒนาไปมาก เฉพาะอย่างยิ่งหลักนิยมและยุทธวิธีที่ได้รับจากบทเรียนจากการรบ จึงจำเป็นอย่างยิ่งที่กองทัพบกจะต้องมีกำลังพลที่มีความรู้ความสามารถต่าง ๆ เพิ่มขึ้น

กำลังพลที่กองทัพบกมีความต้องการมากในขณะนี้ คือ กำลังพลประเภท ครู อาจารย์ ปัจจุบันกองทัพบกขาดแคลนครูอาจารย์ทั้งในด้านปริมาณและคุณภาพ เนื่องจากกองทัพบกจำเป็นต้องขยายกำลังรบขึ้นตามแผน ทำให้เหล่าสายวิทยาการต้องรับภาระการให้การฝึกแก่กำลังพลเพิ่มมากขึ้น ในขณะที่ครูมีอยู่จำนวนคงเดิม ดังนั้นความต้องการครูอาจารย์ในกองทัพบกจึงนับว่าเป็นความต้องการที่สำคัญที่สุดอีกด้านหนึ่งด้วย

4. ปัญหาและความต้องการในการจัดการศึกษาเพื่อพัฒนากำลังพล

ปัญหาในการจัดการศึกษาเพื่อพัฒนากำลังพลของกองทัพบกนั้น สรุปได้ดังนี้

1. ปัญหาด้านการจัดการศึกษา สถานศึกษาต่าง ๆ ของกองทัพบกมีปัญหาในเรื่องความสะดวกและไม่พอเพียงเกี่ยวกับ ห้องเรียน ที่พักสำหรับนักเรียน สนามฝึก อุปกรณ์ รวมทั้งสิ่งอำนวยความสะดวกต่าง ๆ ทำให้คุณภาพของกำลังพลไม่ดีตามความต้องการ
2. ปัญหาด้านหลักสูตร ในบางหลักสูตรมิได้กำหนดแน่ชัดว่า มีจุดมุ่งหมายอย่างไร ดังนั้น ในบางหลักสูตรจึงไม่เหมาะสมกับความต้องการของผู้ที่เข้ารับการศึกษา และความต้องการของหน่วยงาน และสถานการณ์ของประเทศ เพราะบางหลักสูตร ก็คัดลอกมาจากต่างประเทศ ซึ่งอาจกล่าวได้ว่า ได้บางสาขาวิชาที่มีผู้เรียนมาแล้วแต่ก็ไม่สามารถจะใช้ประโยชน์แก่กองทัพบกได้
3. ปัญหาด้านกำลังพล กำลังพลในบางหน่วยที่จำเป็นต้องศึกษาเพิ่มขึ้น มิได้รับการคัดเลือกเข้าศึกษา บางหน่วยกำลังพลเข้ารับการศึกษาในสาขาที่ไม่ตรงกับหน่วยงานและในบางหน่วยงาน ก็ไม่มีกำลังพลมากพอ หรือไม่สมารถจะคัดเลือกคนที่เหมาะสมเข้าศึกษาได้ จึงทำให้หน่วยงานที่มีความต้องการกำลังพลเฉพาะสาขาวิชาที่ยังคงขาดแคลนอยู่
4. ปัญหาที่สำคัญอีกประการหนึ่ง ก็คือ การขาดแคลนครูอาจารย์ที่มีคุณภาพหรือมีความรู้ ความสามารถ ที่สูงขึ้นอย่างพอเพียงกับความก้าวหน้าทางเทคโนโลยีและสังคม นอกจากขาดคุณภาพแล้ว จำนวนครูอาจารย์ก็ไม่พอเพียงที่จะพัฒนาการศึกษาของกองทัพบกให้มีประสิทธิภาพได้ตามต้องการ

จากสภาพปัญหาต่าง ๆ ดังกล่าวแล้ว ชี้ให้เห็นชัดเจนว่า การจัดการศึกษาเพื่อพัฒนากำลังพลในกองทัพบกนั้น ต้องการการพัฒนาเป็นอย่างมาก โดยเฉพาะอย่างยิ่ง การขาดแคลน

กำลังพล ด้านครู อาจารย์ ด้านเทคนิคต่าง ๆ เพื่อพัฒนาหรือปฏิบัติงานในหน้าที่ต่าง ๆ เพื่อความมั่นคงของชาตินั้น จำเป็นจะต้องแก้ไขหรือหาทางพัฒนาให้ดีขึ้นอย่างรีบด่วน โดยเฉพาะในสภาวะการที่ประเทศมีภัยคุกคาม และในสภาพของสังคมและเทคโนโลยีเจริญรุดหน้าไปอย่างรวดเร็ว

4. การจัดการศึกษากับการพัฒนากำลังพลของกองทัพเรือ

กองทัพเรือเป็นส่วนราชการที่ขึ้นตรงต่อการบัญชาการทหารสูงสุด เช่นเดียวกับกองทัพบก มีบทบาทและหน้าที่ในการเตรียมกำลังกองทัพเรือและป้องกันราชอาณาจักร เพื่อรักษาความปลอดภัยและความมั่นคงของชาติเป็นประการสำคัญ ด้วยบทบาทและหน้าที่อันสำคัญยิ่งนี้ กองทัพเรือจำเป็นอย่างยิ่งที่จะต้องพัฒนากำลังพลของกองทัพให้มีความรู้ความสามารถทันกับวิวัฒนาการทางวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี เพื่อปฏิบัติงานในหน่วยต่าง ๆ ของกองทัพให้อย่างมีประสิทธิภาพสูงสุด ดังนั้น กองทัพเรือ จึงดำเนินนโยบายและดำเนินการจัดการศึกษาเพื่อพัฒนากำลังพลของกองทัพ ดังต่อไปนี้

การจัดการศึกษาในกองทัพเรือ

1. นโยบายการศึกษาของกองทัพเรือ

เพื่อพัฒนาบุคลากรและกำลังพลในทุกระดับสาขาและหน่วยงานที่เกี่ยวข้องให้มีความรู้ความสามารถเพิ่มขึ้นทันกับความเจริญก้าวหน้าของเทคโนโลยีและสังคม และสนองความต้องการของกองทัพ กองทัพเรือจึงกำหนดนโยบายการศึกษาของกองทัพเรือ เพื่อเป็นแนวทางในการปฏิบัติ ดังต่อไปนี้ (คำสั่งกองทัพเรือ ที่ 369/2523 เรื่องนโยบายการศึกษาของกองทัพเรือ ลงวันที่ 7 พ.ย. 23)

1.1 ความมุ่งหมายของการศึกษาเพิ่มเติม ณ สถานศึกษาภายนอกกองทัพเรือ

- (1) เพื่อสนองนโยบายของกองทัพเรือในด้านการพัฒนาองค์บุคคล
- (2) เพื่อเพิ่มพูนความรู้ความสามารถให้กับครู และอาจารย์ในโรงเรียน

ต่าง ๆ ของกองทัพเรือ กองการฝึกกองเรือยุทธการ และศูนย์การฝึก กรมนาวิกโยธิน

- (3) เพื่อยกระดับความรู้ความสามารถให้กับหัวหน้าช่าง ตลอดจนนักบริหาร

ทางการช่าง

(4) เพื่อยกระดับความรู้ความสามารถให้กับครูและช่างทางด้านสรรพาวุธ โดยเฉพาะอย่างยิ่งอาวุธใหม่ที่มีใช้ในกองทัพเรือ

(5) เพื่อส่งเสริมให้นักเรียนนายเรือ ที่มีความรู้ความสามารถดีเด่น ได้ไปศึกษาในต่างประเทศ

(6) เพื่อส่งเสริมให้นายทหารประทวนและลูกจ้างประจำในโรงงาน ที่มีความรู้ความสามารถดีเด่น ได้เพิ่มพูนความรู้ในอาชีพ และได้รับการยกฐานะให้สูงขึ้น

1.2 นโยบายเพื่อวางแผน และกำหนดโครงการศึกษาในประเทศของข้าราชการ กองทัพเรือทุกประเภท และทุกระดับทุน

(1) การศึกษา ณ มหาวิทยาลัยในประเทศ ให้ส่งนักเรียนนายเรือไป ศึกษา ณ มหาวิทยาลัยแพทยศาสตร์ปีละประมาณ 10 คน หากสอบได้ และสำหรับมหาวิทยาลัย อื่น ๆ ให้ส่งไปศึกษาในระดับปริญญาตามสาขาวิชาที่ต้องการโดยพิจารณาจากความจำเป็น

(2) การศึกษาดำกว่าระดับมหาวิทยาลัย หากมีสถานศึกษาที่สามารถให้ การศึกษาได้ในสาขาวิชาที่ต้องการโดยเฉพาะทางการช่าง ก็ให้ส่งไปศึกษาตามความจำเป็น

(3) ส่งเสริมให้ข้าราชการเข้ารับการศึกษามหาวิทยาลัยในโรงเรียนต่าง ๆ ของ กองทัพเรือ ตามหลักเกณฑ์ที่กำหนด ตามขีดความสามารถของโรงเรียนที่จะรับได้

(4) การศึกษา ณ โรงเรียนทหารต่างเหล่าทัพ ในหลักสูตรที่เปิดประจำ เช่น โรงเรียนเสนาธิการทหาร ฯลฯ และในหลักสูตรชั่วคราว เช่น หลักสูตรของสำนักงานทหาร ให้พิจารณาส่งไปตามความจำเป็นและความต้องการของหน่วยงาน

1.3 หลักเกณฑ์ทั่วไปในการศึกษาภายในประเทศ

การศึกษาในมหาวิทยาลัย อนุโลมตามหลักเกณฑ์การศึกษาในมหาวิทยาลัยต่างประเทศ ยกเว้นการฝึกงาน ซึ่งถ้ามีความจำเป็นจะต้องฝึกงานภายในประเทศ กองทัพเรือจะได้พิจารณา เป็นราย ๆ ไป สำหรับระยะเวลาศึกษา ต้องเป็นไปตามที่มหาวิทยาลัยกำหนด สำหรับการศึกษา ในโรงเรียนทหารต่างเหล่าทัพ ให้เป็นไปตามหลักเกณฑ์ของสถานศึกษา

1.4 นโยบายเพื่อวางแผน และกำหนดโครงการศึกษาต่างประเทศ

(1) พัฒนาศักยภาพของกองทัพเรือให้ทันกับวิวัฒนาการทางด้านเทคโนโลยี และอาวุธยุทโธปกรณ์ ที่กองทัพเรือมีใช้ และมีแผนจะจัดหาไว้ใช้ โดยพิจารณาจัดส่งคนไปศึกษา ฝึกงานและฝึกงานต่างประเทศ ณ บริษัทที่เกี่ยวข้อง สถานศึกษาของทหารและสถานศึกษา ระดับมหาวิทยาลัย และระดับต่ำกว่ามหาวิทยาลัย

(2) ยกกระดับความรู้ของครูอาจารย์ในโรงเรียนต่าง ๆ ในกองทัพเรือ กองการฝึก กองเรือยุทธการ และศูนย์การฝึก กรมนาวิกโยธิน โดยการส่งไปศึกษาต่างประเทศ เช่นเดียวกับข้อ 1 ตามความเหมาะสม รวมทั้งสนับสนุนและส่งเสริมให้องค์บุคคล ได้รับการศึกษา ในระดับปริญญาที่เหมาะสมกับงาน ในสาขาวิชาที่จำเป็นและเน้นประโยชน์แก่กองทัพเรือ

(3) การศึกษาและฝึกอบรม ณ สถานศึกษาทางทหารของต่างประเทศ

1. จัดส่งข้าราชการไปศึกษาและฝึกอบรมในประเทศต่าง ๆ ที่ สามารถให้ความรู้ด้านอาวุธยุทโธปกรณ์ และสาขาวิชาที่กองทัพเรือต้องการ หากสามารถศึกษา ได้ในหลายประเทศ ก็ให้พิจารณาจัดส่งไปในประเทศที่เสียค่าใช้จ่ายน้อยที่สุดและเหมาะสมเป็นหลัก (ยกเว้นศึกษาในโรงเรียนนายเรือ และโรงเรียนเสนาธิการ)

2. จัดส่งนายทหารเรือไปศึกษาที่โรงเรียนเสนาธิการในต่างประเทศ เท่าที่จำเป็น เพื่อประโยชน์ทางวิชาการและมิตรภาพ

3. จัดส่งนักเรียนนายเรือไปศึกษาคือ ณ โรงเรียนนายเรือ ต่างประเทศ เฉพาะหลักสูตรที่จัดไว้สำหรับนักเรียนของประเทศนั้น ๆ ส่วนหลักสูตรที่จัดไว้เฉพาะ นักเรียนต่างชาติให้จัดส่งไปศึกษา

(4) การจัดบุคคลไปศึกษา ฝึกอบรมเพื่อทดแทนกำลังพลประจำเรือ หรือ ประจำอาวุธยุทโธปกรณ์ใหม่ ๆ ให้กระทำอย่างต่อเนื่อง และตามความจำเป็น

1.5 หลักเกณฑ์ทั่วไปในการศึกษา ฝึกงานและฝึกงาน ณ ต่างประเทศ

(1) หน่วยขึ้นตรงกองทัพเรือ จัดทำโครงการศึกษา ฝึกงานและฝึกงาน ของกองทัพเรือ ณ ต่างประเทศ ประจําปีทุกประเภทของทุน โดยจัดทำเป็นโครงการ 5 ปี ให้สอดคล้องกับความต้องการของหน่วยในอนาคต และปรับปรุงทุกปี ทั้งนี้ให้จัดทำตามความต้องการกำลังพลที่มีความรู้ต่าง ๆ ระดับปริญญาโทขึ้นไป

(2) จัดทำความต้องการการจัดส่งข้าราชการไปศึกษา ฝึกงาน ณ ต่างประเทศประจำปี ให้หน่วยขึ้นตรงกองทัพอากาศพิจารณา กำหนดความต้องการเป็น 3 ลักษณะ ดังนี้

1. การส่งข้าราชการไปทำปริญญาโท - เอก ณ มหาวิทยาลัย ต่างประเทศ ที่เปลี่ยนแปลง หรือเพิ่มขึ้นจากโครงการที่ได้รับอนุมัติไว้เดิม
2. การส่งคนไปศึกษาในโรงเรียนทหารต่างประเทศ เช่น อเมริกา อังกฤษ และประเทศอื่น ๆ
3. การส่งคนไปศึกษาหรือฝึกงาน เพื่อทดแทนและเสริมองค์บุคคล ประจำเรือ หรืออาวุธยุทธโธปกรณ์ใหม่ ๆ เช่น จรวด Ga breel เป็นต้น

(3) การส่งข้าราชการ ไปปฏิบัติงาน ณ ต่างประเทศ ให้จัดทำตาม ความต้องการตามความจำเป็นและประหยัด

1.6 หลักเกณฑ์การศึกษา ณ มหาวิทยาลัยต่างประเทศ และการฝึกงาน

(1) การส่งข้าราชการไปศึกษาในระดับปริญญาโท ต้องเป็นไปตาม ระยะเวลาที่สถานศึกษากำหนด และอย่างมากต้องไม่เกิน 3 ปี

(2) การส่งข้าราชการไปศึกษาในระดับปริญญาโท - เอก ซึ่งกำหนด ระยะเวลาไว้ 3 - 5 ปี หากไม่สามารถทำสำเร็จปริญญาโทได้ภายใน 3 ปี จะต้องถูกยกเลิกทุน และเดินทางกลับประเทศไทย

(3) ในปีหนึ่ง ๆ ข้าราชการที่ไปศึกษาจะต้องสมัครเข้าศึกษา เป็นจำนวน วิชาที่สมควร และจะต้องไม่ละทิ้งการเรียน วิชาที่สมัครไว้แล้วโดยไม่มีเหตุผลสมควร

(4) ให้หน่วยเจ้าของโครงการให้คำแนะนำเกี่ยวกับวิชาที่จะเลือกศึกษา ตลอดจนแนวทางที่จะทำวิทยานิพนธ์ เพื่อให้สำเร็จตามวัตถุประสงค์ของทางราชการ

(5) ข้าราชการผู้ใดที่ทางราชการส่งไปศึกษาในระดับปริญญาโท - เอก ณ มหาวิทยาลัยต่างประเทศ สามารถศึกษาจบได้ก่อนเวลาที่กำหนด และมีเวลาเหลือพอที่จะฝึกงาน ได้ก็ให้อยู่ฝึกงานต่อไปจนครบเวลาที่ได้รับอนุญาตให้ไปศึกษา แต่ต้องไม่เกิน 6 เดือน

2. ระบบการจัดการศึกษาในกองทัพเรือ

กองทัพเรือได้จัดระบบการศึกษาให้สอดคล้องกับนโยบายของกองทัพเพื่อพัฒนาองค์บุคคลให้มีความรู้ความสามารถทันกับเทคโนโลยีและสังคมที่เปลี่ยนแปลงไปอย่างรวดเร็ว โดยจัดการศึกษาในกองทัพเป็น 2 ประเภท คือ

2.1 การจัดการศึกษาเฉพาะในกองทัพเรือ โดยมีโรงเรียนและศูนย์การฝึกในหน่วยต่าง ๆ เป็นผู้รับผิดชอบ ได้แบ่งการศึกษาภายในกองทัพเรือ ออกเป็น 3 ส่วนคือ

(1) ส่วนการศึกษาที่ 1 คือโรงเรียนที่ขึ้นอยู่กับบัญชาของโรงเรียนนายทหารเรือจัดตั้งขึ้นเพื่ออำนวยความสะดวกแก่นายทหารสัญญาบัตรในกองทัพเรือที่ได้ผ่านการปฏิบัติราชการในตำแหน่งหน้าที่ต่าง ๆ มาแล้ว ให้มีความรู้ในวิชาทหารและวิชาอื่น ๆ กว้างขวางยิ่งขึ้น จนสามารถปฏิบัติราชการตามตำแหน่งหน้าที่ในระดับสูงขึ้นได้เป็นอย่างดี สถานศึกษาในส่วนนี้ ได้แก่

1. วิทยาลัยการทัพเรือ เป็นสถานศึกษาชั้นสูงสุดของกองทัพเรือ ที่มีความมุ่งหมายเพื่ออำนวยความสะดวก วิชาการทางยุทธศาสตร์ ยุทธวิธีขั้นสูงและวิชาอื่น ๆ อันจำเป็นสำหรับนายทหาร เพื่อทำหน้าที่เป็นผู้บังคับบัญชาในระดับผู้บังคับการเรือหรือเทียบเท่าขึ้นไป หรือเป็นฝ่ายอำนวยความสะดวกชั้นสูงในกองทัพเรือ

2. โรงเรียนนายทหารอาวุโส เป็นโรงเรียนที่มีความมุ่งหมายเพื่ออำนวยความสะดวกวิชาการบังคับบัญชาการบริหารงาน การปฏิบัติ และการประสานงานร่วมกันระหว่างหน่วยทหาร

3. โรงเรียนเสนาธิการทหารเรือ เป็นโรงเรียนที่มีความมุ่งหมายเพื่ออำนวยความสะดวกวิชาเสนาธิการกิจ และวิชาอื่น ๆ อันจำเป็นสำหรับผู้ปฏิบัติงานเสนาธิการ

4. โรงเรียนนายทหารชั้นต้นพรคนาวิน ประกอบด้วย

- หลักสูตรพรคนาวิน
- หลักสูตรทั่วไป
- หลักสูตรเพิ่มวิชา

เป็นโรงเรียนเพื่ออำนวยความสะดวกเกี่ยวกับวิชาการทหารเรือ

5. โรงเรียนนายทหารพรคกลิน ประกอบด้วย

- หลักสูตรนายช่างกลชั้นสูง
- หลักสูตรนายทหารชั้นต้นพรคกลิน

เป็นโรงเรียนเพื่ออำนวยความสะดวกเกี่ยวกับ การช่าง และเทคนิคในด้านช่างกลเรือ

(2) ส่วนการศึกษาที่ 2 คือโรงเรียนที่ขึ้นอยู่กับบัญชาของกรมยุทธศึกษา จัดขึ้นเพื่ออำนวยความสะดวก และอบรมนักเรียนทหารและบุคล/พลเรือนให้มีความรู้ความสามารถ และมีคุณสมบัติ เหมาะสมกับการที่จะเป็นนายทหารสัญญาบัตร นายทหารประทวน และพลทหาร เพื่อเลื่อนวิทยฐานะของนายทหารประทวนให้สูงขึ้น สถานศึกษาในส่วนนี้ ได้แก่

1. โรงเรียนนายเรือ เพื่ออำนวยความสะดวกฝึกหัดศึกษา และอบรม นักเรียนนายเรือ ให้มีความรู้ความสามารถในวิชาการทหารเรือ และวิชาอื่น ๆ ที่จำเป็น และให้มีคุณสมบัติเพียงพอพร้อมทุกอย่างสำหรับนายทหารสัญญาบัตร
2. โรงเรียนพันจ่า เพื่ออำนวยความสะดวกฝึกหัดศึกษาอบรมนายทหารประทวน ชั้นจ่าพันเอกที่สมควรจะได้รับการบรรจุเข้าทำการในหน้าที่สัญญาบัตร ให้มีสมรรถภาพและคุณสมบัติ เพียงพร้อมที่จะเป็นนายทหารสัญญาบัตรได้
3. โรงเรียนชุมพลทหารเรือ เพื่ออำนวยความสะดวกฝึกหัดศึกษา และ อบรมบุคล/พลเรือน ให้มีความรู้ความสามารถในวิชาการทหารเรือและเพียงพอพร้อมด้วยคุณสมบัติ ที่จะเป็นนายทหารประทวนได้
4. โรงเรียนพลทหาร เพื่ออำนวยความสะดวกฝึกหัดศึกษา และอบรมบุคลพลเรือนที่เข้ารับราชการทหาร หรือถูกเรียกเข้ากองประจำการ ให้มีความรู้ความสามารถใน วิชาการทหารเรือเบื้องต้น

(3) ส่วนการศึกษาที่ 3 คือ โรงเรียนอาชีพเฉพาะอย่างสำหรับทหาร ที่ขึ้นอยู่กับบัญชาของหน่วยต่าง ๆ ในกรมยุทธศึกษาทหารเรือ จัดขึ้นเพื่อการฝึกหัดศึกษา และอบรมนายทหารสัญญาบัตร นายทหารประทวน นักเรียนจ่า พลทหาร และบุคล/พลเรือน ให้มีความรู้ ความสามารถ ในวิชาชีพเฉพาะอย่าง จนสามารถปฏิบัติราชการตามตำแหน่งหน้าที่ และหน้าที่พิเศษได้เป็นอย่างดี ตามความต้องการของทางราชการกองทัพบกเรือ สถานศึกษาที่อยู่ใน ส่วนการศึกษานี้ ได้แก่

1. โรงเรียนสือสาร
2. โรงเรียนไผ่ฟ้า และอีเลคทรอนิกส์
3. โรงเรียนสรรหาวิธ
4. โรงเรียนพยาบาล
5. โรงเรียนพลาธิการ
6. โรงเรียนขนส่งทหารเรือ
7. โรงเรียนสารบรรณ
8. โรงเรียนการเงิน
9. โรงเรียนช่างเครื่องยนต์

สำหรับโรงเรียนอาชีพเฉพาะอย่างสำหรับพลเรือน เพื่อฝึกหัดศึกษาและอบรมพลเรือน ให้มีความรู้ความสามารถในวิชาเฉพาะอย่าง ตามความต้องการของทางราชการ กองทัพเรือ ซึ่งมีสถานศึกษา ดังต่อไปนี้คือ

1. โรงเรียนพยาบาลดุสิตดรุณและอนามัย
2. โรงเรียนช่าง (กรมอุทการเรือ)
3. โรงเรียนดุริยางค์

2.2 การจัดการศึกษาโดยการส่งองค์บุคคลไปศึกษา ฝึกอบรม และฝึกงานนอก กองทัพเรือ

(1) สถาบันการศึกษาภายในประเทศ การจัดส่งกำลังพลของกองทัพเรือ ไปศึกษา ณ สถาบันการศึกษาภายในประเทศ ทำเป็น 3 ลักษณะคือ

1. หลักสูตรการศึกษาที่ไม่สามารถจัดเข้าในโครงการได้ เช่น หลักสูตรวิทยาลัยป้องกันราชอาณาจักร หลักสูตรวิทยาลัยการทัพบก หลักสูตรวิทยาลัยการทัพอากาศ และหลักสูตรโรงเรียนเสนาธิการ กองทัพเรือจะเป็นผู้พิจารณาทหาร เข้าศึกษา
2. หลักสูตรที่หน่วยนอกกองทัพเรือไม่จัดสรรให้ หรือกองทัพเรือขอการสนับสนุน กองทัพเรือจะเสนอจัดบุคลากรภายนอกจากหน่วยที่เหมาะสมเข้าศึกษา

3. ส่วนใหญ่ของทัฟเรือจะมีโครงการฝากข้าราชการเข้าศึกษา

ในหน่วยงานของทัฟเรือ โดยส่งไปในสถานศึกษาของกองบัญชาการทหารสูงสุด กองทัพบก กองทัพอากาศ และสถานศึกษาอื่น เช่น มหาวิทยาลัยต่าง ๆ เป็นต้น

(2) สถาบันการศึกษานอกประเทศ กองทัฟเรือได้มีโครงการจัดส่งกำลังพลของหน่วยงานต่าง ๆ ในกองทัฟ ไปศึกษาอบรม และปฏิบัติงาน รวมทั้งฝึกงานด้วย ในประเทศต่าง ๆ ที่มีหลักสูตรที่ตรงตามความต้องการ โดยเฉพาะอย่างยิ่งหลักสูตรด้านวิชาชีพ เช่น วิชาการอาวุธ วิชาการกล และโรงเรียนทหารเรือ เป็นต้น ได้แก่ ประเทศ สหรัฐอเมริกา อังกฤษ เยอรมัน ออสเตรเลีย เป็นต้น

3. แนวโน้มความต้องการกำลังพลในกองทัฟเรือ

ปัจจุบันนี้ ความก้าวหน้าทางเทคโนโลยีเปลี่ยนแปลงไปอย่างรวดเร็ว และเนื่องจาก กองทัฟเรือยังอยู่ในระยะเริ่มแรกของการพัฒนากำลังพลอย่างจริงจัง ดังนั้น ในปัจจุบันนี้ กองทัฟเรือมีความต้องการกำลังพลที่มีคุณวุฒิระดับปริญญาโทและเอกสูงมาก (สมหวัง พิมพ์พันธ์ 2526 : 66) กำลังพลที่สำเร็จการศึกษากลับมาจากต่างประเทศยังมีน้อย ไม่พอเพียงกับ ความต้องการของหน่วยงานต่าง ๆ และนอกจากนั้นยังต้องผลิตเพิ่มเติม เพื่อทดแทนกำลังพล ที่จะต้องสูญเสียไปด้วย การจัดทำโครงการพัฒนาบุคลากรระดับอุดมศึกษาขึ้น ในแต่ละปีกองทัฟเรือ สามารถจัดส่งกำลังพลไปศึกษา ทั้งภายในประเทศและต่างประเทศได้จำนวนไม่มากนัก จึงทำให้ ไม่พอเพียงกับความต้องการดังกล่าวแล้ว

สำหรับเป้าหมายความต้องการกำลังพลในระดับปริญญาโท - เอก สรุปได้ดังนี้

กรมอู่ทหารเรือ ควรมีนายทหารในสาขาอิเล็กทรอนิกส์ ในระดับปริญญาโท จำนวน 30 นาย ระดับปริญญาเอก 10 นาย สาขาวิศวกรรมคอมพิวเตอร์ระดับปริญญาโท จำนวน 10 นาย และปริญญาเอก 3 นาย

นอกจากนี้ ถ้าสรุปความต้องการร่วมกันของกองทัฟเรือปรากฏว่า เป้าหมายความต้องการ กำลังพลระดับปริญญาโทหรือเอกมีดังนี้

ปริญญาเอกสาขาต่าง ๆ 14 สาขา รวมจำนวนนายทหาร 39 นาย

ปริญญาโทสาขาต่าง ๆ จำนวน 30 สาขา รวมจำนวนนายทหาร 203 นาย

จากจำนวนตัวเลขดังกล่าวจะเห็นได้ว่า แนวโน้มความต้องการกำลังพลของกองทัพเรือ นั้นมีความต้องการกำลังพลที่มีความรู้สูงเป็นจำนวนมาก ซึ่งยังขาดแคลนอยู่

4. ปัญหาและความต้องการในการจัดการศึกษาเพื่อพัฒนากำลังพล

ปัญหาและความต้องการในการจัดการศึกษาในกองทัพเรือ สรุปได้ดังนี้

4.1 การจัดการศึกษาในกองทัพเรือเอง ยังแยกกันเป็นส่วน ๆ และแต่ละส่วนก็มีผู้บังคับบัญชาของตน การจัดในลักษณะนี้จะต้องมีหน่วยรับผิดชอบเป็นส่วนรวม จึงจะสามารถประสานการปฏิบัติงานต่าง ๆ อย่างได้ผล หากมีฉะนั้นแล้ว จะทำให้เกิดการซ้ำซ้อน การศึกษาไม่ต่อเนื่องและสอดคล้องกัน ซึ่งยังเป็นปัญหาหนึ่งของการจัดการศึกษาในกองทัพเรือ

4.2 การจัดการศึกษา หรือการจกอบรมในสาขาวิชาที่เหมือนกัน ควรจะมีเพียงแห่งเดียว ไม่ควรกระจายไปอยู่ในศูนย์การฝึก และโรงเรียนต่าง ๆ ทำให้เกิดการเรียนในสถาบันที่ซ้ำซ้อนกัน ไม่เป็นการประหยัด และใช้ทรัพยากรไม่คุ้มค่า

4.3 การจัดการศึกษาภายในประเทศนอกกองทัพเรือ ได้เจริญก้าวหน้าเป็นอันมาก โดยเฉพาะอย่างยิ่ง การจัดการศึกษาทางฝ่ายพลเรือนในระดับปริญญาโท - เอก และได้เพิ่มสาขาวิชาซึ่งเป็นประโยชน์แก่กองทัพเรือมากขึ้น ดังนั้นเพื่อเป็นการประหยัด ควรจะลดกำลังพลที่จะส่งไปศึกษาภายในต่างประเทศในสาขาที่สามารถส่งมาเรียนในเมืองไทยได้ นอกจากนี้ การศึกษาภายในประเทศไทย ใช้ภาษาไทยเป็นสื่อในการสอน ทำให้ความเข้าใจบทเรียนน่าจะมีมากกว่าการศึกษาในต่างประเทศด้วย

4.4 เนื่องจากการพัฒนากำลังพลในกองทัพเรือ ถูกจำกัดด้วยงบประมาณ และข้อจำกัดอื่น ๆ จำนวนทุนจึงมีน้อย ผู้ที่จะไปศึกษาต่อจึงมีจำนวนน้อย เมื่อเปรียบเทียบกับความต้องการของหน่วย จึงเกิดปัญหาการต่อรองเรื่องการขอทุนและการกลับไปปฏิบัติงานในหน่วยงานของตน ฉะนั้นเพื่อแก้ปัญหานี้ควรมีหน่วยงานใดหน่วยงานหนึ่ง เป็นเจ้าของเรื่องรับผิดชอบในการพัฒนาองศ์บุคคล โดยเฉพาะ จะทำให้การผลิตและพัฒนากำลังพลมีเป้าหมาย และตรงตามความต้องการของหน่วยงานมากขึ้น

จากปัญหาดังกล่าวจะเห็นว่า กองทัพเรือจำเป็นต้องพัฒนากำลังพลให้สูงขึ้น โดยเฉพาะกำลังพลที่มีวุฒิปริญญาโท - เอก จะต้องพัฒนาให้มีจำนวนมากขึ้นและตรงตามความต้องการของหน่วย นอกจากนี้จะต้องพัฒนาและปรับปรุงนโยบายการศึกษาซึ่งไม่ทันสมัยและระบบการจัดการศึกษาให้ทันความเจริญก้าวหน้า

5. การจัดการศึกษากับการพัฒนากำลังพลของกองทัพอากาศ

กองทัพอากาศเป็นส่วนราชการที่ขึ้นตรงต่อกองบัญชาการทหารสูงสุด เช่นเดียวกับ กองทัพบกและกองทัพเรือ มีหน้าที่ เตรียมกำลังกองทัพอากาศและป้องกันราชอาณาจักรโดยเตรียมกำลังให้พร้อมตลอดเวลาที่จะปฏิบัติการได้ทันที นอกจากนี้ยังมีบทบาทหน้าที่ในการพัฒนาประเทศ ให้ทันกับความเจริญทางด้านวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยีที่ก้าวหน้าไปอย่างรวดเร็ว การพัฒนาที่สำคัญที่สุดประการหนึ่งก็คือ การพัฒนาบุคลากร หรือกำลังพลของกองทัพให้มีความรู้ความสามารถเพิ่มขึ้น เหมาะสมกับสภาพที่เปลี่ยนแปลงไปอย่างรวดเร็วของเทคโนโลยีและสังคม ดังนั้นกองทัพอากาศ จึงได้ดำเนินการจัดการศึกษาเพื่อพัฒนากำลังของกองทัพอากาศ ดังต่อไปนี้

การจัดการศึกษาในกองทัพอากาศ

1. นโยบายการศึกษาของกองทัพอากาศ

กองทัพอากาศได้ตระหนักถึงปัญหาและอุปสรรคในการปฏิบัติงานของข้าราชการใน กองทัพอากาศเป็นอย่างดี จึงได้กำหนดนโยบายและแผนการปฏิบัติงานให้แก่ข้าราชการ กองทัพอากาศ โดยให้มีการฝึกศึกษาในรูประบบเพื่อเป็นแนวทางในการเรียนรู้และ เข้าใจในหลักวิชาการทำให้เกิดแนวความคิด ความรับผิดชอบและวิธีปฏิบัติงานที่ถูกต้อง ซึ่งจะเป็นการเสริมสร้างคุณวุฒิ และสมรรถภาพในการปฏิบัติงานให้สูงขึ้น จึงกำหนดนโยบายการศึกษาของกองทัพอากาศไว้ดังนี้

1.1 ความมุ่งหมายของการฝึกและการจัดการศึกษา

ระบบการฝึกและการศึกษาของกองทัพอากาศ กำหนดความมุ่งหมายในการให้การ ฝึกศึกษาแก่บุคลากรที่เป็นข้าราชการทหารของกองทัพอากาศไว้ดังนี้ คือ

- (1) เป็นการปลูกฝังความเป็นทหารให้เกิดมีขึ้นในบุคคลพลเรือนที่ไม่เคย รับราชการทหารก่อน

(2) ให้ความรู้ในด้านวิทยาการ เฉพาะสาขาที่จะนำไปใช้ในการรับราชการ
ต่อไป

(3) เพิ่มพูนความรู้ในวิชาการสาขางานที่กำลังปฏิบัติ

(4) ให้ความรู้ในการปฏิบัติงานของฝ่ายอำนวยการและการเป็น

ผู้บังคับบัญชา

(5) เพิ่มพูนความรู้ความสามารถของข้าราชการทหารในหลายระดับให้
มีความเหมาะสมที่จะได้รับการพิจารณาเลื่อนวิทยะฐานะต่อไป

1.2 นโยบายในการจัดการฝึกและศึกษาเพื่อพัฒนากองทัพอากาศ

กองทัพอากาศ ถือนโยบายของรัฐบาลมาปฏิบัติ โดยการจัดสรรงบประมาณของ
กองทัพอากาศส่วนหนึ่งซึ่ง เป็นจำนวนมากนำไปใช้ประโยชน์ในด้านการฝึกและศึกษาของหน่วยต่าง ๆ
ในการจัดการศึกษาของกองทัพอากาศนั้นเป็นระบบโดยเริ่มตั้งแต่บุคคลขึ้นมาจนถึงการฝึกเป็นหน่วย
แบ่งมอบความรับผิดชอบต่อ ๆ กันไป หลักเกณฑ์และนโยบายในการจัดการศึกษาอย่างเป็นระบบ
ของกองทัพอากาศ เพื่อให้มีประสิทธิภาพและเป็นมาตรฐานเดียวกัน มีรายละเอียด ดังนี้
(ชวาล วิสุวรรถ 2521 : 3 - 4)

(1) การดำเนินการศึกษาในโรงเรียนเหล่าและโรงเรียนหลักโดยเฉพาะ
โรงเรียนที่เป็นหลักในชั้นต้นให้เป็นไปตามความมุ่งหมายโดยสมบูรณ์ไม่ปะปนกัน

(2) บุคคลพลเรือนที่สมัครเข้ารับราชการของกองทัพอากาศจะต้อง
ผ่านการฝึกศึกษาและอบรมในโรงเรียนหลักขั้นต้นก่อนทุกกรณี ก่อนที่จะมีสิทธิได้รับการแต่งตั้ง
ยศทหาร

(3) นายทหารประทวนอาวุโสที่อยู่ในเกณฑ์ที่จะได้รับการเลื่อนยศเป็น
นายทหารสัญญาบัตร จะต้องผ่านการฝึกศึกษาและอบรมในโรงเรียนหลักขั้นต้นก่อนทุกกรณีก่อนที่จะ
มีสิทธิได้รับการแต่งตั้งยศเป็นสัญญาบัตร

(4) บุคคลภายนอกที่สมัครเข้ารับราชการเป็นข้าราชการทหารของ
กองทัพอากาศที่ได้รับการยกเว้นไม่ต้องผ่านการฝึกศึกษา และอบรมในโรงเรียนหลักขั้นต้น
จะให้สิทธิได้รับการแต่งตั้งยศทหารได้ก็ต่อ

- ผู้ที่เป็นทหารกองหนุนประเภทหนึ่ง
- ผู้ที่สำเร็จการฝึกวิชาทหาร ตามกฎหมายว่าด้วยการส่งเสริมการฝึก

วิชาทหารตามหลักสูตรการฝึกวิชาทหาร ตั้งแต่ชั้นปีที่ 3 ขึ้นไป

(5) การเปิดการศึกษาของโรงเรียนเหล่า จะต้องเปิดการศึกษาในหลักสูตรที่อยู่ในความรับผิดชอบของโรงเรียนนั้น ๆ

(6) หลักสูตรที่ไม่อยู่ในความรับผิดชอบของโรงเรียนเหล่า หรือหลักสูตรที่อยู่ในความรับผิดชอบของหน่วยขึ้นตรง ซึ่งไม่มีอัตราโรงเรียนเหล่ากำหนดไว้ เมื่อมีความจำเป็นจะต้องดำเนินการให้ดำเนินการในลักษณะการอบรมแทนการ เปิดการศึกษา

(7) หลักสูตรที่ดัดแปลงมาจากระเบียบปฏิบัติประจำ ซึ่งเป็นภารกิจหน่วย ให้ดำเนินการในลักษณะการปฏิบัติการกิจของหน่วยแทนการ เปิดการศึกษา

(8) การกำหนดหลักสูตรการศึกษาของโรงเรียนต่าง ๆ ให้พิจารณากำหนดขึ้นตามความจำเป็นและเหมาะสม ประสานกลมกลืนกับโรงเรียนในระดับอื่นที่เกี่ยวข้อง และให้มีแบบฉบับเป็นมาตรฐานเดียวกันโดยตลอด

(9) หลักสูตรทุกหลักสูตรที่ใช้ในการศึกษาจะต้องมีการปรับปรุงแก้ไขอยู่ตลอดเวลา หรืออย่างน้อยที่สุด ทุก ๆ รอบการศึกษา 3 ปี

2. ระบบการจัดการศึกษาในกองทัพอากาศ

การฝึกและศึกษาของกองทัพอากาศ ให้จัดทำในรูปของระบบเพราะนโยบายหลักของการฝึกและศึกษาที่ใช้การฝึกและศึกษาร่วมกันกับหน่วยราชการต่าง ๆ ให้มีการประสานงานด้านการฝึกและศึกษา ร่วมกับทุกหน่วยราชการทั้งในและนอกกระทรวงกลาโหม นอกจากนี้ยังประสานการฝึกและศึกษา กับสถานศึกษาต่างประเทศ เช่น โครงการแลกเปลี่ยนนักเรียน เสนาธิการทหารอากาศกับประเทศต่าง ๆ ทั้งนี้เป็นการให้ทรัพยากรของประเทศที่มีอยู่อย่างประหยัอีกด้วย การจัดระบบการศึกษาของกองทัพอากาศแบ่งออกเป็น 2 ประเภทคือ

2.1 การจัดการศึกษาเฉพาะในกองทัพอากาศ การจัดการศึกษาใน

กองทัพอากาศมีทั้งรูปแบบการศึกษายภายในโรงเรียนและในรูปของการอบรม ซึ่งอาจกระทำได้ที่ทั้งภายในห้องเรียนหรือภายในสนามฝึก การจัดการศึกษาในลักษณะของโรงเรียนได้แบ่งสภาพหรือลักษณะของสถานศึกษาไว้ 4 ประเภทคือ

2.1.1 โรงเรียนหลักชั้นต้น เป็นโรงเรียนที่จัดตั้งขึ้นเพื่อให้เกิดการศึกษา แก่บุคคลพลเรือนที่สมัครเข้ารับราชการเป็นข้าราชการทหารของกองทัพอากาศ ทั้งในระดับสัญญาบัตร และประทวนในทุกสาขา โรงเรียนหลักชั้นต้นนี้ประกอบด้วยสถานศึกษาต่าง ๆ ดังต่อไปนี้คือ

1. โรงเรียนจ่าอากาศ
2. โรงเรียนพยาบาลทหารอากาศของกรมแพทย์ทหารอากาศ
3. โรงเรียนดุริยางค์ทหารอากาศ
4. โรงเรียนนายทหารชั้นผู้บังคับหมวดกรมยุทธศึกษาทหารอากาศ
5. โรงเรียนนายเรืออากาศ
6. โรงเรียนการบิน

2.1.2 โรงเรียนหลักชั้นปลาย เป็นโรงเรียนหรือสถานการศึกษาที่ จัดขึ้นเพื่อให้เกิดการศึกษอบรมแก่นายทหารสัญญาบัตรตั้งแต่เรืออากาศเอกขึ้นไป เพื่อให้มี ความรู้ความสามารถเหมาะสมที่จะปฏิบัติหน้าที่ ของฝ่ายอำนวยการ และผู้บังคับบัญชาใน หน่วยระดับต่าง ๆ รวมทั้งเป็นการส่งเสริมในการครองยศและตำแหน่งสูงขึ้นไปด้วย โรงเรียนหลักชั้นปลาย ประกอบด้วยสถานศึกษาต่อไปนี้คือ

1. โรงเรียนนายทหารชั้นผู้บังคับฝูง
2. โรงเรียนเสนาธิการทหารอากาศ
3. วิทยาลัยการทัพอากาศ

2.1.3 โรงเรียนเหล่าเป็นโรงเรียนที่จัดขึ้นเพื่อการพัฒนาความรู้ ในวิชาการสาขาที่ปฏิบัติอยู่ให้แก่นายทหารสัญญาบัตรและนายทหารประทวน และแก่ข้าราชการ พลเรือน ตลอดจนลูกจ้าง พนักงานในระดับต่าง ๆ สถานศึกษาในโรงเรียนเหล่ามีดังต่อไปนี้

1. โรงเรียนเหล่าทหารสารบรรณทหารอากาศ
2. โรงเรียนเหล่าทหารพระธรรมนูญทหารอากาศ
3. โรงเรียนกำลังพลทหารอากาศ
4. โรงเรียนช่างกรอทหารอากาศ
5. โรงเรียนเหล่าการเงินทหารอากาศ

6. โรงเรียนนิรภัยภาคพื้น
7. โรงเรียนเหล่าทหารอุตุนิยมวิทยา
8. โรงเรียนบังคับการบิน
9. โรงเรียนเหล่าสารวัตรทหารอากาศ
10. โรงเรียนเหล่าทหารช่างอากาศ
11. โรงเรียนเหล่าทหารสื่อสารทหารอากาศ
12. โรงเรียนเหล่าทหารสรรพากรทหารอากาศ
13. โรงเรียนทหารพลธิการทหารอากาศ
14. โรงเรียนเหล่าทหารช่างโยธาทหารอากาศ
15. โรงเรียนเหล่าทหารแผนที่ทหารอากาศ
16. โรงเรียนเหล่าทหารขนส่งทหารอากาศ
17. โรงเรียนเหล่าทหารแพทย์ทหารอากาศ
18. โรงเรียนเหล่าทหารดินแดน
19. โรงเรียนนิรภัยการบิน
20. โรงเรียนเหล่าทหารถ่ายภาพ
21. โรงเรียนทหารรวบรวม
22. โรงเรียนเหล่าทหารโยธิน

2.1.4 การอบรมพิเศษ นอกจากสถาบันและโรงเรียนต่าง ๆ แล้ว ยังมีหน่วยที่ขึ้นตรงต่อทัพอากาศ บางหน่วยที่ทางราชการกำหนดหน้าที่ให้เป็นผู้ให้การฝึกอบรมเจ้าหน้าที่เกี่ยวข้องในวิทยาการเฉพาะสาขา แต่มิได้มีอัตราในลักษณะโรงเรียนกำหนดไว้ เพื่อรับผิดชอบในกรณีเช่นนี้ กองทัพอากาศจะจัดให้หน่วยขึ้นตรงที่เกี่ยวข้อง เป็นผู้ให้การอบรม หลักสูตรต่าง ๆ เป็นพิเศษให้เป็นครั้งคราวตามความจำเป็น ซึ่งได้แก่หน่วยราชการต่อไปนี้

- (1) กรมยุทธการทหารอากาศ อบรมเรื่องสงครามจิตวิทยา
- (2) กรมส่งกำลังบำรุงทหารอากาศ อบรมเรื่องคอมพิวเตอร์ศาสตร์
- (3) กรมสวัสดิการทหารอากาศ อบรมเรื่องการสวัสดิการ

(5) ศูนย์ภาษา กรมยุทธศึกษาทหารอากาศ อบรมเรื่อง

ภาษาต่างประเทศ

(6) หน่วยฝึกการบิน พลเรือน กรมการบินพลเรือน ฝึกอบรม
เรื่องการบินพลเรือน

2.2 การจัดการศึกษาให้กำลังพล โดยการส่งไปศึกษา ณ สถานศึกษานอกกองทัพ
แม้ว่า กองทัพอากาศจะได้จัดเปิดสถาบันการศึกษาเพื่อผลิตและพัฒนากำลังพลของกองทัพอากาศเอง
แต่เนื่องจากเทคโนโลยีและวิทยาการก้าวหน้าอยู่ตลอดเวลา ดังนั้น ความรู้และวิทยาการบางอย่าง
ก็ยังไม่สามารถจัดการศึกษาในกองทัพได้ จึงจำเป็นต้องอาศัยการศึกษาค้นคว้าเพิ่มเติมจาก
ภายนอก กองทัพอากาศได้ส่งเสริมและสนับสนุน ให้ข้าราชการได้มีโอกาสไปศึกษาเพิ่มเติมจาก
สถาบันภายนอกกองทัพด้วย

2.2.1 การศึกษาในสถาบันภายในประเทศ

กองทัพอากาศได้สนับสนุนให้ข้าราชการลาไปศึกษาต่อในสถาบันการศึกษาอื่น ๆ
นอกกองทัพ ซึ่งได้แก่ กองบัญชาการทหารสูงสุด กองทัพบก และกองทัพอากาศ รวมทั้งมหาวิทยาลัย
ต่าง ๆ ซึ่งได้แก่ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย สถาบันบัณฑิตพัฒนบริหารศาสตร์ เป็นต้น ทั้งนี้
โดยให้ข้าราชการไปทั้งเต็มเวลาและในเวลาราชการบางส่วน

2.2.2 สถาบันการศึกษาในต่างประเทศ

นอกจากจะส่งเสริมให้ข้าราชการของกองทัพอากาศได้มีโอกาสศึกษาเพิ่มเติม
เพื่อเพิ่มพูนความรู้แล้ว กองทัพได้สนับสนุนและส่งเสริมให้ข้าราชการมีโอกาสได้ไปศึกษาต่อ
ต่างประเทศทั้งในระดับปริญญาโทและเอก ในสาขาวิชาต่าง ๆ ที่หน่วยต่าง ๆ ในกองทัพ
ต้องการ ทั้งนี้โดยการจัดสรรเงินทุนให้ เงินทุนของรัฐบาลต่างประเทศ และรวมถึงการใช้
ทุนส่วนตัวไปศึกษาต่อด้วย

3. แนวโน้มความต้องการกำลังพลของกองทัพอากาศ

กองทัพอากาศยังอยู่ในระหว่างการพัฒนากำลังรบ และเพิ่มพูนประสิทธิภาพของ
กำลังพลให้สูงขึ้น ดังนั้นจึงมีความต้องการให้กำลังพลได้มีความรู้ความสามาถทันกับความก้าวหน้า
ของเทคโนโลยีและสังคม โดยเฉพาะอย่างยิ่งความรู้ที่สูงขึ้นจากสถาบันการศึกษาที่กองทัพอากาศอยู่

คือ ในการศึกษาระดับปริญญาโท ซึ่งจะเห็นได้จากทุนของกองทัพที่จัดสรรให้ข้าราชการลาไปศึกษาต่อในระดับปริญญาโท - เอก ทั้งภายในประเทศและต่างประเทศเพิ่มขึ้นทุกปี และกองทัพจะต้องใช้จ่ายงบประมาณเพื่อการนี้มากกว่างบประมาณด้านอื่น ๆ

4. ปัญหาและความต้องการในการจัดการศึกษาเพื่อพัฒนากำลังพล

ปัญหาต่าง ๆ ในเรื่องเกี่ยวกับการจัดการศึกษาในกองทัพอากาศ สรุปได้ดังต่อไปนี้คือ

1. หลักสูตรในการจัดการศึกษา บางหลักสูตรยังไม่สนองความต้องการในอันที่จะนำไปปฏิบัติในหน่วยงานต่าง ๆ

2. ข้าราชการของกองทัพอากาศส่วนใหญ่มีความกระตือรือร้นและตื่นตัวในการที่จะได้รับความรู้เพิ่มเติม แต่เนื่องจาก ความจำกัดในเรื่องอัตรากำลังพลในการปฏิบัติงานและงบประมาณ จึงทำให้ข้าราชการไม่สามารถไปศึกษาได้ตามความต้องการของกำลังพลเองและในทำนองเดียวกันก็ทำให้ไม่สามารถสนองความต้องการของหน่วยงานได้อย่างพอเพียง

3. การส่งข้าราชการไปศึกษาในระดับปริญญาโท ณ ต่างประเทศนั้น ในบางประเทศสาขาวิชาตลอดจนหลักสูตรที่กำหนดให้เรียนนั้นไม่ตรงตามความต้องการของหน่วยต่าง ๆ ในกองทัพ ดังนั้นการส่งข้าราชการไปศึกษาจึงเป็นการสูญเสียทั้งด้านการเงินและเวลา แม้ว่าในระยะหลัง ๆ ทางกองทัพจะได้เสนอความต้องการพัฒนากำลังพลไปตามความต้องการของหน่วยต่าง ๆ แต่ปรากฏว่าหลักสูตรที่ต่างประเทศกำหนดให้เรียนก็ยังคงไม่เป็นไปตามความต้องการของกองทัพเท่าที่ควรจะเป็น ดังนั้นแม้ว่าจะได้รับความช่วยเหลือจากต่างประเทศในเรื่องนี้ ก็ยังนับว่าไม่ทำให้เกิดผลดีในด้านการพัฒนากำลังพลของกองทัพเท่าที่ควร

ดังนั้น แม้ว่าปัจจุบันนี้ เทคโนโลยีและวิทยาการได้ก้าวหน้าไปมากมายและการจัดการศึกษาในกองทัพอากาศจะได้พัฒนาไปแล้วก็ตาม แต่ในด้านกำลังพลนั้นยังมีความต้องการกำลังพลที่มีความรู้ความสามารถเพิ่มขึ้นโดยเฉพาะในระดับสูงเช่นปริญญาโท ที่มีความรู้และประสบการณ์ที่ตรงกับความต้องการที่จะพัฒนาการปฏิบัติงานตลอดจนการใช้อาวุธยุทธโธปกรณ์ต่าง ๆ เพื่อความมั่นคงและการปฏิบัติงานเพื่อความมั่นคงของประเทศชาติอยู่อีกเป็นจำนวนมาก ซึ่งกองทัพอากาศยังไม่สามารถจะพัฒนาได้ด้วยภายในกองทัพเอง

โดยสรุป การจัดการศึกษาเพื่อพัฒนากำลังพลของกองทัพ จะเห็นได้ว่า มีนโยบายหลักในการพัฒนากำลังพลเหมือนกัน แม้จะแตกต่างกันไปในรายละเอียดบ้างก็ตาม กล่าวคือ มุ่งใช้วิธีการจัดการศึกษาและอบรมเป็นวิธีหนึ่งที่สำคัญที่สุดในการพัฒนากำลังพลให้มีความรู้ความสามารถ และความชำนาญทันกับความจริงที่ก้าวหน้าอย่างรวดเร็ว กอปรกับในสภาพที่สังคมเปลี่ยนแปลงไปอย่างรวดเร็ว อาวุธยุทโธปกรณ์และเครื่องใช้ต่าง ๆ เพื่อความพร้อมรบของกองทัพเป็นสิ่งสำคัญที่สุด จัดหามาค่อนข้างแพงมาก ดังนั้นผู้ใช้ซึ่งก็คือกำลังพลของกองทัพนั่นเอง มีความจำเป็นอย่างยิ่งที่จะต้องมีรู้ความสามารถที่จะใช้ได้อย่างเหมาะสม ถูกต้องและมีประโยชน์ที่สุดอย่างคุ้มค่า นอกจากนี้ความรู้ความสามารถของกำลังพลในกองทัพก็จะช่วยให้การปฏิบัติงานในหน่วยงานต่าง ๆ ในกองทัพราบรื่นประสบผลสำเร็จ ซึ่งหมายถึงความปลอดภัยของประเทศชาตินั่นเอง

ดังนั้นการจัดการศึกษาจึงเป็นเรื่องที่สำคัญมาก ทางกองทัพเองก็ตระหนักในเรื่องนี้เป็นอย่างดี จะเห็นได้จาก แต่ละกองทัพเปิดโอกาสและสนับสนุนให้กำลังพลได้ไปศึกษาต่อ ขุนานและฝึกอบรมได้ แต่เนื่องจากสถาบันที่ผลิตและพัฒนาากำลังพลของกองทัพนั่น จะมีการผลิตนายทหารเพียงระดับปริญญาตรีเท่านั้น ซึ่งเมื่อพิจารณาหรือวิเคราะห์ตามสถานการณ์ปัจจุบันแล้วจะเห็นว่า หน่วยงานต่าง ๆ ต้องการกำลังพลที่มีรู้ความสามารถในระดับสูงกว่าเดิม กองทัพก็มีได้เฟิกเฉยเปิดโอกาส ให้กำลังพลไปศึกษาต่อเพิ่มเติมในสาขาที่ตนต้องการ ณ กองทัพอื่น ๆ รวมทั้งมหาวิทยาลัยอื่น ๆ ภายในประเทศ เช่น จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์เป็นต้น นอกจากนี้ยังจัดส่งไปเรียนต่างประเทศด้วย อนึ่งในการไปศึกษาต่อทั้งภายในกองทัพบกและต่างประเทศนั้นทางกองทัพได้จัดสรรเงินทุนให้ แม้กระนั้นก็ตาม ผู้ต้องการเรียนต่อมีมาก แต่งบประมาณมีจำกัด ดังนั้น กองทัพจึงเปิดโอกาสให้ข้าราชการที่ประสงค์จะเรียนโดยใช้ทุนส่วนตัวมีโอกาสไปเรียนด้วย

จากสถิติและข้อมูลต่าง ๆ ของกองทัพต่าง ๆ จะเห็นว่าจำนวนผู้เรียนต่อในระดับปริญญาโทหรือเอก มีจำนวนไม่มากนัก ทั้งนี้เพราะงบประมาณหรือทุนของแต่ละกองทัพมีจำนวนจำกัด กอปรกับที่หนึ่งที่สถาบันทางการศึกษาจัดสรรให้มีไม่มากนัก จากปัญหาและความต้องการพัฒนากำลังพลของแต่ละกองทัพจะเห็นว่า อยู่ในลักษณะยังขาดแคลน ด้วยความต้องการและความจำเป็นอย่างแท้จริง

ของกองทัพในเรื่องกำลังพล กองทัพต่าง ๆ จึงมีแนวคิดตรงกันในการแก้ปัญหาดังกล่าวแล้ว ในตอนต้น โดยการเสนอขอจัดการศึกษาระดับปริญญาโท ภายในแต่ละกองทัพเอง (กองทัพบก 2528 : 1 - 44, กองทัพเรือ 2527 : 1 - 13 และกองทัพอากาศ 2524 : 1 - 21) แต่ด้วยเหตุผลบางประการเกี่ยวกับข้อมูลพื้นฐานต่าง ๆ จึงทำให้ กองทัพบกได้รับอนุมัติให้จัดการศึกษาในระดับปริญญาโทได้แห่งเดียว เมื่อปี พ.ศ. 2529

อย่างไรก็ตาม จากเอกสารที่เกี่ยวกับการจัดการศึกษาเพื่อพัฒนากำลังพลของกองทัพ วิเคราะห์ได้ว่า เหนืองานปลัดกระทรวง กองบัญชาการทหารสูงสุด กองทัพบก เรือ และอากาศ ยังขาดแคลนกำลังพลที่มีความรู้ในระดับสูงเช่น ครู อาจารย์ และนายทหารที่จะมาปฏิบัติงาน เกี่ยวกับการใช้อาวุธยุทโธปกรณ์สมัยใหม่ต่าง ๆ และยังมีความต้องการข้าราชการทหารที่มีความรู้ความสามารถในระดับสูงมาปฏิบัติงานในกองทัพ ซึ่งควรจะหามาทางแก้ไขสภาพความ ขาดแคลนเพื่อสนองความต้องการของหน่วยงานในกองทัพและเพื่อความปสอดคล้องและมั่นคง ของประเทศชาติอย่างรีบด่วน

กฎหมายรองรับสถาบันทางการศึกษา

ในการพัฒนาหลักสูตรของสถาบันทางการศึกษาใด ๆ และในระดับใดก็ตาม จำเป็นอย่างยิ่ง ที่จะต้องปฏิบัติไปตามกฎหมายว่าด้วยการศึกษา จะต้องมียุทธศาสตร์รองรับสถาบันการศึกษาและ หลักสูตรที่พัฒนา จึงจะกำเนิการเรียนการสอนได้ ทั้งนี้เพื่อให้ส่วนราชการที่มีหน้าที่พิจารณา รับรองมาตรฐานของหลักสูตร และกำหนดเป็นพระราชบัญญัติว่าด้วยการศึกษาของหลักสูตรนั้น ๆ เพื่อทำการประกาศพระกาศนียบัตรหรือประกาศปริญญาตามหลักสูตรต่อไป

สำหรับการพัฒนาหลักสูตรในสถาบันอุดมศึกษานั้น จะต้องถือเกณฑ์ปฏิบัติตามเกณฑ์มาตรฐาน หลักสูตรของทบวงมหาวิทยาลัย โดยให้ทบวงมหาวิทยาลัยพิจารณารับรองมาตรฐานหลักสูตรและ ประกาศเป็นพระราชบัญญัติต่อไป ดังที่ระบุนำนาจของทบวงมหาวิทยาลัยในพระราชบัญญัติ ระเบียนการปฏิบัติราชการของทบวงมหาวิทยาลัย พ.ศ. 2520 ดังนี้ (ทบวงมหาวิทยาลัย 2528 : 1)

"มาตรา 4 ให้รัฐมนตรีว่าการทบวงมหาวิทยาลัย มีอำนาจหน้าที่ดังต่อไปนี้

- (1) กำหนดนโยบายและแผนการจัดการศึกษา ในระดับอุดมศึกษา
ให้สอดคล้องกับแผนการศึกษาแห่งชาติ
- (2) กำหนดมาตรฐานและให้ความเห็นชอบหลักสูตรของมหาวิทยาลัย
และสถาบันในสังกัด และสถาบันอุดมศึกษาของรัฐและ
วิทยาลัยเอกชน
- (3) กำหนดมาตรฐานการบริหารงานบุคคลของมหาวิทยาลัย
และสถาบันในสังกัด
- (4) "

✓ เกณฑ์มาตรฐานและระเบียบวิธีการต่าง ๆ ในการพิจารณาหลักสูตรบัณฑิตศึกษา
ตามระเบียบว่าด้วยเกณฑ์มาตรฐานหลักสูตรของทบวงมหาวิทยาลัยมีรายละเอียดดังต่อไปนี้

1. เกณฑ์มาตรฐานหลักสูตรปริญญาโท พ.ศ. 2522

ทบวงมหาวิทยาลัยได้กำหนดเกณฑ์มาตรฐานของหลักสูตรปริญญาโท พ.ศ. 2522
ไว้ดังนี้

1. เกณฑ์มาตรฐานนี้เรียกว่า "เกณฑ์มาตรฐานหลักสูตรปริญญาโท พ.ศ. 2522"
และให้ใช้สำหรับหลักสูตรปริญญาโททุกสาขาวิชาที่มีระยะเวลาการศึกษา 4 ภาคการศึกษาตาม
ระบบทวิภาค หรือที่มีระยะเวลาการศึกษาเทียบเท่า
2. จำนวนหน่วยกิตรวมตลอดหลักสูตรตามระบบทวิภาค จะต้องไม่น้อยกว่า
39 หน่วยกิต ทั้งนี้จะต้องใช้เวลาศึกษาอย่างมากไม่เกิน 5 ปี โดยให้แบ่งออกเป็น 2 แผนการศึกษา
คือ

แผน ก. ศึกษาจนรายวิชาไม่น้อยกว่า 24 หน่วยกิต แล้วทำวิทยานิพนธ์

แผน ข. ศึกษาจนรายวิชาอย่างเดียวนับไม่น้อยกว่า 39 หน่วยกิต

โดยไม่ต้องทำวิทยานิพนธ์ แต่ควรส่งเสริมให้มีประสบการณ์การศึกษาค้นคว้าด้วยตนเอง การจัด
ประสบการณ์ดังกล่าว หากจะต้องมีการกำหนดหน่วยกิตเป็นการเฉพาะ ก็ให้กำหนดได้ไม่เกิน
6 หน่วยกิต

3. การเทียบค่าน่วยกิตติวิทยานิพนธ์ ให้แต่ละสถาบันชี้แจงหลักเกณฑ์

การเทียบดังกล่าวไว้ในแต่ละหลักสูตรด้วย

4. การเรียกชื่อปริญญาและชื่อสาขาวิชา ให้ใช้คำว่า "มหาบัณฑิต" ต่อท้ายชื่อวิชาหลัก แล้วอาจตามด้วยชื่อสาขาวิชาภายในวงเล็บ

5. เกณฑ์มาตรฐานนี้ให้ใช้กับหลักสูตรที่จะเปิดใหม่ รวมถึงหลักสูตรเก่าที่จะปรับปรุงแก้ไขใหม่ต่อไป

สำหรับหลักสูตรที่มีระบบการศึกษาแตกต่างไปจากที่กำหนดไว้ข้างต้น ให้ใช้เกณฑ์มาตรฐานนี้โดยอนุโลม

ในกรณีจำเป็นต้องเปิดหลักสูตรที่ไม่อาจอนุโลมตามเกณฑ์มาตรฐานนี้ให้ทั้งหมด ให้สถาบันทำความเข้าใจกับทบวงมหาวิทยาลัยเป็นกรณีไป

2. แนวทางและวิธีการพิจารณาหลักสูตรระดับบัณฑิตศึกษา พ.ศ. 2527

เพื่อให้การพิจารณาหลักสูตรระดับบัณฑิตศึกษา ดำเนินการได้อย่างรวดเร็ว และได้มาตรฐานเดียวกัน ทบวงมหาวิทยาลัยจึงได้กำหนดแนวทางและวิธีการพิจารณาหลักสูตรระดับบัณฑิตศึกษา ไว้ดังต่อไปนี้

1. วัตถุประสงค์ของการพิจารณาหลักสูตร เพื่อประเมินหลักสูตรนั้น ๆ ว่าเป็นไปตามแผนพัฒนาการศึกษา มีมาตรฐานตามเกณฑ์ที่ทบวงมหาวิทยาลัยกำหนดและสถาบันอุดมศึกษาที่จะเปิดสอน มีความพร้อมหรือศักยภาพที่จะเปิดสอนตามหลักสูตรได้ตามปรัชญาหรือวัตถุประสงค์ของหลักสูตรเพียงใดหรือไม่ ทั้งนี้เพื่อให้ผู้สำเร็จการศึกษา มีความรู้ความสามารถในสาขาวิชานั้นอย่างแท้จริง

2. หน้าที่ของคณะกรรมการพิจารณาหลักสูตร ในกรณีทบวงมหาวิทยาลัย เห็นสมควรแต่งตั้งคณะกรรมการเพื่อพิจารณาหลักสูตร ทบวงมหาวิทยาลัยจะแต่งตั้งผู้ทรงคุณวุฒิเป็นอนุกรรมการ เพื่อทำหน้าที่พิจารณาและเสนอความเห็นในเรื่องต่าง ๆ ดังต่อไปนี้

2.1 มาตรฐานทางวิชาการ ของหลักสูตรว่าเป็นไปตามเกณฑ์มาตรฐานที่ทบวงมหาวิทยาลัยกำหนดหรือไม่ เพียงใด รวมถึงพิจารณาเนื้อหาสาระของหลักสูตรให้มีความเหมาะสมกับระดับและสอดคล้องกับปรัชญาและวัตถุประสงค์ของหลักสูตร

2.2 ความเหมาะสม ความพร้อมและศักยภาพในด้านต่าง ๆ ของ
สถาบันอุดมศึกษาที่จะเปิดสอนหลักสูตรนั้น

3. แนวทางในการพิจารณาหลักสูตรระดับบัณฑิตศึกษา สถาบันอุดมศึกษา
ที่จะเปิดสอนหลักสูตรระดับบัณฑิตศึกษาจะต้องคำนึงถึงเรื่องต่าง ๆ ดังต่อไปนี้

3.1 ความสอดคล้องและเหมาะสมกับความต้องการทางเศรษฐกิจ สังคม
และสภาวะการณ์ของประเทศ และเป็นไปตามวัตถุประสงค์และนโยบายของแผนพัฒนาการศึกษา
ระดับอุดมศึกษา

3.2 การมีวัตถุประสงค์ดังต่อไปนี้

- (1) เพื่อสนองความต้องการกำลังคนระดับสูงในสาขาวิชานั้น ๆ
- (2) เพื่อส่งเสริมความก้าวหน้าในสาขาวิชาต่าง ๆ โดยอาศัย

ผลการวิจัยค้นคว้าเป็นปัจจัยสำคัญและส่งเสริมประสิทธิภาพการสอน

(3) เพื่อส่งเสริมให้ผู้ศึกษาเป็นผู้มีความรู้ความสามารถวิชาการ
ในระดับสูง และเป็นผู้มีจริยธรรม

3.3 ต้องได้รับความเห็นชอบหรืออนุมัติจากสภามหาวิทยาลัยหรือสถาบัน
เจ้าของหลักสูตร ก่อนที่จะเสนอหลักสูตรให้ทบวงมหาวิทยาลัยพิจารณาและควร เป็นหลักสูตรที่
ได้รับการบรรจุไว้ในแผนพัฒนาการศึกษาระดับอุดมศึกษาแล้วเท่านั้น

3.4 สาขาวิชาที่เปิดไม่ควรซ้ำซ้อนกับหลักสูตรในสถาบัน เดียวกัน
ส่วนการ เปิดสอนหลักสูตรซ้ำซ้อนกันระหว่างสถาบันนั้น ควรพิจารณาความต้องการบัณฑิต
ในสาขาวิชานั้นของประเทศหรือแผนพัฒนาการศึกษาระดับอุดมศึกษาประกอบด้วย

4. เงื่อนไขในการพิจารณาหลักสูตร

4.1 ต้องมีโครงสร้างหรือองค์ประกอบของหลักสูตรสอดคล้องตามเกณฑ์มาตรฐาน
การศึกษาที่ทบวงมหาวิทยาลัยกำหนด

4.2 หลักสูตรปริญญาโทควรมีผู้เข้าศึกษาอย่างน้อยรุ่นละ 5 คน ส่วนหลักสูตร
ปริญญาเอก ให้เป็นไปตามความต้องการและความพร้อมของสถาบันอุดมศึกษานั้น

4.3 ต้องมีคณาจารย์ประจำทำหน้าที่ อาจารย์บัณฑิตศึกษาในสาขาวิชาที่เปิดสอนซึ่งมีคุณสมบัติครบถ้วนตามที่ได้กำหนดไว้ในข้อ 4.5 เป็นจำนวนอย่างน้อย 5 คน

(1) หลักสูตรปริญญาโท ต้องมีอาจารย์คุณวุฒิปริญญาเอก หรือเทียบเท่าอย่างน้อย 1 คน

(2) หลักสูตรปริญญาเอก ต้องมีอาจารย์คุณวุฒิปริญญาเอกหรือเทียบเท่าอย่างน้อย 3 คน

4.4 อาจารย์ผู้หนึ่งควรควบคุมการทำวิทยานิพนธ์ของนิสิตนักศึกษาระดับปริญญาโทและปริญญาเอกไม่เกิน 5 คน

4.5 คุณสมบัติของอาจารย์ผู้สอน ผู้สอบวิทยานิพนธ์และผู้ควบคุมวิทยานิพนธ์ระดับบัณฑิตศึกษา จะต้องมียุทธศาสตร์ดังนี้

(1) หลักสูตรปริญญาโท

ก. อาจารย์ผู้สอนและผู้สอบวิทยานิพนธ์ ต้องเป็นผู้ได้รับปริญญาเอกหรือเทียบเท่าในสาขาวิชานั้นหรือสาขาวิชาที่สัมพันธ์กัน หากมีคุณวุฒิต่ำกว่าปริญญาเอก ต้องเป็นผู้ดำรงตำแหน่งทางวิชาการ ไม่ต่ำกว่าผู้ช่วยศาสตราจารย์หรือเป็นผู้มีผลงานวิจัยเพิ่มเติมนอกเหนือจากงานวิจัยที่เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาเพื่อรับปริญญาหรือเป็นผู้ชำนาญพิเศษในสาขาวิชานั้น

ข. อาจารย์ผู้ควบคุมวิทยานิพนธ์ ต้องเป็นผู้ได้รับปริญญาเอกหรือเทียบเท่าในสาขาวิชานั้น หรือสาขาวิชาที่สัมพันธ์กัน และมีผลงานวิจัยเพิ่มเติม นอกเหนือจากงานวิจัยที่เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาเพื่อรับปริญญา หากมีคุณวุฒิต่ำกว่าปริญญาเอกต้องเป็นผู้ดำรงตำแหน่งทางวิชาการไม่ต่ำกว่ารองศาสตราจารย์หรือเป็นผู้ชำนาญพิเศษในสาขาวิชานั้น

4.6 เอกสารโครงการหลักสูตรที่สถาบันอุดมศึกษาเสนอให้ทบวงมหาวิทยาลัยพิจารณาให้ความเห็นชอบ ต้องมีหัวข้อและรายละเอียดการเสนอโครงการตามที่ทบวงมหาวิทยาลัยกำหนด

ในการเปิดเรียนระดับปริญญาโททางการทหารนั้นก็จำเป็นจะต้องมีพระราชบัญญัติว่าด้วยการกำหนดวิทยฐานะผู้สำเร็จวิชาการทหาร หรือดำเนินการแก้ไขพระราชกฤษฎีกาว่าด้วยการแบ่ง

ส่วนราชการ และกำหนดหน้าที่ของส่วนราชการ โดยเพิ่มอำนาจหน้าที่ให้แก่หน่วยที่รับผิดชอบ
ในการให้การศึกษาและประสาทปริญญา (กองทัพบก 2529 : 2)

อนึ่งสำหรับพระราชบัญญัติกำหนดวิทยฐานะผู้สำเร็จวิชาการทหาร ในปัจจุบันนี้
เป็นฉบับที่ 3 พ.ศ. 2513 ใต้ไว้ ณ วันที่ 14 สิงหาคม พ.ศ. 2513 มีใจความว่า

"... ให้ผู้สำเร็จวิชาการทหาร จากโรงเรียนนายร้อยพระจุลจอมเกล้าของ
กองทัพบก โรงเรียนนายเรือ ของกองทัพอากาศ และโรงเรียนนายเรืออากาศของกองทัพอากาศ
ได้รับปริญญาทางวิทยาศาสตร์ เรียกว่า วิทยาศาสตรบัณฑิต และให้ใช้อักษรย่อทั้งต่อไปนี้

(1) ผู้สำเร็จวิชาการทหารจากโรงเรียนนายร้อยพระจุลจอมเกล้า
ของกองทัพบก ใช้อักษรย่อว่า "วท.บ. (ทบ.)"

(2) ผู้สำเร็จวิชาการทหารจากโรงเรียนนายเรือของกองทัพอากาศ
ใช้อักษรย่อว่า "วท.บ. (ทร.)"

(3) ผู้สำเร็จวิชาการทหารจากโรงเรียนนายเรืออากาศ ของ
กองทัพอากาศ ใช้อักษรย่อว่า "วท.บ. (ทอ.)"

ให้ผู้สำเร็จวิชาการทหารจากโรงเรียนแผนที่ กองบัญชาการทหารสูงสุด ได้รับปริญญา
ทางวิศวกรรมศาสตร์ เรียกว่า วิศวกรรมศาสตรบัณฑิต และใช้อักษรย่อว่า "วศ.บ. (ผท.)"

จากพระราชบัญญัติดังกล่าวแล้ว จะเห็นได้ว่า การกำหนดวิทยฐานะผู้สำเร็จการศึกษา
วิชาทหารนั้น กำหนดไว้เพียง หลักสูตรปริญญาตรีเท่านั้น ดังนั้นหากมีการเปิดการเรียนในสถาบัน
บัณฑิตทางการทหารในระดับปริญญาโท ก็จำเป็นจะต้อง แก้ไขเพิ่มเติมพระราชกำหนดนี้ด้วย
เพื่อให้มีการรองรับหลักสูตรตามกฎหมาย ดังนั้นจึงจำเป็นจะต้องขอแก้ไขเพิ่มเติมพระราชบัญญัติ
ว่าด้วยการกำหนดวิทยฐานะผู้สำเร็จวิชาการทหาร และส่วนราชการต่าง ๆ ของกองทัพบก
เพื่อกำหนดมอบหมายหน้าที่ให้การศึกษาและประสาทปริญญาด้วย

แนวคิดและหลักการประเมินความต้องการทางการศึกษา

การประเมินความต้องการ (Needs Assessment)

ในการปฏิบัติงานใด ๆ ก็ตามจำเป็นจะต้องคำนึงถึงการบรรลุเป้าหมายเป็นประการสำคัญ การที่จะปฏิบัติงานให้บรรลุเป้าหมายตามที่กำหนดนั้นจะต้องมีการวางแผนเพื่อเป็นแนวทางการตัดสินใจในการปฏิบัติงานให้มีประสิทธิภาพ แต่อย่างไรก็ตาม แม้ว่าจะได้มีการวางแผนเพื่อปฏิบัติงานไว้แล้วก็ตาม การปฏิบัติงานก็อาจจะไม่บรรลุเป้าหมายได้อย่างสมบูรณ์ วิธีการหนึ่งที่จะช่วยให้การตัดสินใจวางแผนการปฏิบัติงานให้มีประสิทธิภาพก็คือ การประเมินความต้องการ (Needs Assessment) ซึ่งส่วนใหญ่จะเป็นขั้นตอนแรกของการวางแผนในการปฏิบัติงาน ถ้าเราพิจารณาการวางแผนการปฏิบัติงานทางการศึกษาก็เช่นเดียวกัน การศึกษาหรือประเมินความต้องการก่อนวางแผนปฏิบัติการทางการศึกษาจะช่วยให้การวางแผนในการปฏิบัติงานทางการศึกษานั้น ๆ สามารถนำไปปฏิบัติได้บรรลุเป้าหมายอย่างมีประสิทธิภาพยิ่งขึ้น ดังนั้นการประเมินความต้องการจึงเป็นส่วนสำคัญขั้นตอนหนึ่งในการวางแผนในการปฏิบัติงาน

ความหมายของความห้้องการ

ความต้องการ (Needs) เป็นความถึกรบยอที่ซับซ้อนชนิดหนึ่ง นักวิจัยและนักการศึกษาหลายท่านได้ให้ความหมายของความห้้องการที่เกี่วข้องกับการประเมินความต้องการไว้ดังนี้

สุนทร โคตรบรรเทา (Kothbantau. 1978 : 25) ได้ให้ความหมายของความห้้องการว่าเป็นความแตกต่างระหว่างผลลัพธ์ (outcome) ที่เป็นจริงกับผลลัพธ์ที่พึงประสงค์หรือความต้องการเป็นความแตกต่างระหว่างสภาพที่เป็นอยู่จริงกับสภาพที่ควรจะเป็น

แอนเดอร์สันและบอล (Anderson and Ball. 1976 : 254) และวิทกิน (Witkin. 1984 : 6) ได้ให้ความหมายของความห้้องการว่า "ความห้้องการ หมายถึงความไม่สอดคล้อง หรือช่องว่าง ระหว่างสภาพการณที่พึงปรารถนากับสภาพที่เป็นจริงหรือสภาพการณที่สังเกตได้"

คอฟแมนและเฟนวิก (Kaufman and Fenwick. 1979 : 6) ได้ให้ความหมายของคำว่า ความต้องการว่า ความต้องการหมายถึงช่องว่างระหว่างสภาพการณ์ที่เป็นอยู่กับสภาพการณ์ที่ควรจะเป็น ซึ่งสอดคล้องกับความหมายที่ เกย์ได้ให้ไว้

เกย์ (Gay. 1985 : 63) กล่าวว่า เมื่อมีช่องว่างระหว่างสภาพการณ์ที่เป็นอยู่ กับสภาพการณ์ที่ควรจะเป็น ก็จะเกิดเป็นความต้องการ ซึ่งได้ให้ความหมายของความต้องการนี้ว่าเป็นเป้าหมาย (Goal) หรือจุดมุ่งหมาย (Objective)

จากความหมายของความต้องการดังกล่าวแล้วในทอนตันสอดคล้องกับคำกล่าวของ สงบ ลักษณะ (สงบ ลักษณะ ม.ป.ป. : 1) ที่ได้ให้ความหมายของความจำเป็นหรือความต้องการว่าเป็นความแตกต่าง หรือช่องว่าง ระหว่างสิ่งที่พึงปรารถนาซึ่งเป็นเกณฑ์กับสิ่งที่ปรากฏจริง ซึ่งเป็นข้อมูลที่สังเกตพบ

ไพฑูรย์ โพธิ์สาร (ไพฑูรย์ โพธิ์สาร 2527 : 33 - 34) ได้ให้ความหมายของความต้องการไว้ดังนี้คือ ความต้องการเป็นสภาวะทางชีว-จิตวิทยา ที่จะนำบุคคลไปสู่ความสุข ความพึงพอใจ โดยบุคคลพยายามที่จะหลีกเลี่ยงสภาวะที่ไม่มีความสุข ไม่มีความพึงพอใจ โดยความหมายนี้สามารถแบ่งประเภทความต้องการออกเป็น 2 ประเภท คือ

1. ความต้องการขั้นพื้นฐานของมนุษย์ ได้แก่ ความต้องการทางกายภาพ ความต้องการเจริญเติบโต ความต้องการความมั่นคงภัย ความต้องการประสบการณ์ใหม่ ความต้องการความสำเร็จ และความต้องการยอมรับว่าตนเองมีคุณค่า
2. ความต้องการทางการศึกษา ซึ่งเป็นผลมาจากแรงกระตุ้นของความต้องการขั้นพื้นฐานของมนุษย์ร่วมกับสภาพแวดล้อมที่ทำให้บุคคลต้องการ เรียนรู้ในบางสิ่งบางอย่างที่ตนเองขาดแคลน เพื่อให้ตนเองดีขึ้น

จากการศึกษาความหมายของคำว่าความต้องการจากที่ผู้ได้กล่าวได้ดังกล่าวแล้วในทอนตัน สรุปได้ว่า ความต้องการหมายถึง ความแตกต่างหรือช่องว่างระหว่างสภาพการณ์ หรือเหตุการณ์ที่ควรจะเป็นกับสภาพการณ์ที่เป็นจริงที่สังเกตพบ ซึ่งแสดงถึงความต้องการให้ปรับปรุง

ความหมายของการประเมินความต้องการ

มีผู้ได้ให้ความหมายของการประเมินความต้องการไว้หลายท่านดังนี้

แอนเดอร์สันและบอลล์ (Anderson and Ball. 1976 : 254) ได้ให้ความหมายของการประเมินความต้องการว่า "การประเมินความต้องการ เป็นกระบวนการกำหนดความต้องการและการตัดสินใจในการจัดลำดับก่อนหลัง ระหว่างความต้องการเหล่านั้น"

คอฟแมนและเฟนวิก (Kaufman and Fenwick. 1979 : 4) กล่าวว่า การประเมินความต้องการ หมายถึง การวิเคราะห์อย่างเป็นทางการ ซึ่งแสดงให้เห็นถึงช่องว่างระหว่างสภาพการณ์ที่เป็นอยู่กับสภาพการณ์ที่ควรจะเป็น และการจัดลำดับความสำคัญก่อนหลังของความต้องการเหล่านั้นเพื่อนำมาพิจารณาในการแก้ปัญหาต่อไป

นอกจากนี้ วิทกิน (Witkin. 1984 : ix-x) ได้กล่าวถึงความสำคัญของการประเมินความต้องการว่า เป็นคำเฉพาะที่ใช้ในวิธีการที่เป็นระบบในการกำหนดลำดับของความสำคัญ สำหรับการปฏิบัติงานในอนาคต เพราะการประเมินความต้องการจะช่วยให้สามารถกำหนดทางเลือกระหว่างทางเลือกหลาย ๆ ทางได้ จากช่องว่างระหว่างจุดมุ่งหมายต่าง ๆ กับสภาพความเป็นจริงในปัจจุบันซึ่งกล่าวได้ว่า การประเมินความต้องการเป็นการแสวงหาข้อเท็จจริง และความถึคเห็น จากทั้งภายในและภายนอกหน่วยงาน ผลการประเมินจึงเป็นข้อมูลที่น่าเชื่อถือได้สูง การประเมินความต้องการจะช่วยให้ผู้วางแผนสามารถมองไปข้างหน้าและมีความมั่นใจเพียงพอที่จะใช้ทรัพยากรของหน่วยงานให้มีประสิทธิภาพ

✓ เกย์ (Gay. 1985 : 63 - 64) ได้ให้ความหมายของการประเมินความต้องการว่า การประเมินความต้องการ หมายถึง กระบวนการในการกำหนดความต้องการและการจัดลำดับความสำคัญก่อนหลังของความต้องการนั้น ๆ ทั้งนี้เพราะว่า ในระบบการจัดการศึกษานั้น มีจุดมุ่งหมายทางการศึกษาอยู่มากมาย ซึ่งเป็นไปไม่ได้ที่จะจัดให้บรรลุวัตถุประสงค์ที่มีอยู่ทั้งหมดได้ จึงเป็นหน้าที่ของผู้ที่มีส่วนในการจัดการศึกษาที่จะต้องเลือกจัดลำดับความสำคัญก่อนหลังของเป้าหมายหรือวัตถุประสงค์เหล่านั้น

นอกจากนี้ เกย์ได้กล่าวถึงความสำคัญของการประเมินความต้องการว่า สามารถใช้ประโยชน์ได้ทั้งในการตัดสินใจเกี่ยวกับหลักสูตรและการจัดทำโครงการต่าง ๆ เพื่อให้การดำเนินงานบรรลุผลสำเร็จภายในช่วงเวลาและงบประมาณที่จำกัด การประเมินความต้องการสามารถจัดทำได้ทุกระดับ โดยเฉพาะการประเมินความต้องการทางการศึกษา สามารถจัดทำได้ตั้งแต่ระดับห้องเรียน โครงการ โรงเรียน ระบบโรงเรียน ไปจนถึงรัฐ และระดับประเทศ เกย์ได้เสนอแนวความคิดเกี่ยวกับการประเมินความต้องการว่า ควรจะจัดทำอย่างเป็นทางการ และมีความระมัดระวังพอสมควร ถ้าไม่เช่นนั้นแล้วผลที่ได้ออกมาจะไม่มีแตกต่างจากผลที่ได้จากสามัญสำนึกมากนัก

นิศา ชูโต (นิศา ชูโต 2526 : 68) กล่าวว่า การประเมินผลความต้องการไม่เพียงแต่เป็นกิจกรรมที่สำคัญในการเตรียมการวางแผนโครงการเพื่อจัดทำกิจกรรมให้สนองตอบและตรงกับความต้องการที่แท้จริงของกลุ่มเป้าหมายเท่านั้น แต่การประเมินความต้องการยังเป็นกิจกรรมเพื่อตรวจสอบความคงอยู่ของความต้องการ หลังจากได้ดำเนินโครงการไประยะหนึ่ง

จากแนวคิดและความหมายที่ได้มีผู้กล่าวไว้ดังได้เสนอในตอนต้น สรุปได้ว่า การประเมินความต้องการเป็นกระบวนการในการหาช่องว่างหรือความแตกต่างกัน ระหว่างสภาพการณ์ที่เป็นอยู่กับสภาพการณ์ที่ควรจะเป็น ซึ่งเกี่ยวข้องกับการจัดหลักสูตรหรือการจัดทำโครงการเพื่อให้หลักสูตรหรือโครงการที่จัดขึ้นนั้นสามารถบรรลุวัตถุประสงค์ที่กำหนดไว้ได้อย่างมีประสิทธิภาพยิ่งขึ้น การประเมินความต้องการสามารถจัดกระทำได้ทั้งก่อนดำเนินโครงการและหลังจากการดำเนินโครงการไปแล้วระยะหนึ่ง

รูปแบบและวิธีการประเมินความต้องการ

รูปแบบของการประเมินความต้องการมีผู้เสนอไว้หลายรูปแบบแต่ทุกรูปแบบของการประเมินมีส่วนประกอบที่สำคัญคือ การรวบรวมรายการวัตถุประสงค์ที่เหมาะสม จัดลำดับความสำคัญของจุดมุ่งหมาย กำหนดระดับความไม่สอดคล้องหรือความแตกต่างระหว่างสภาพการณ์ที่เป็นอยู่กับสภาพการณ์ที่ควรจะเป็น และจัดอันดับความต้องการ ในเรื่องการใช้รูปแบบของการประเมินความต้องการนั้น วิทกิน (Witkin, 1984 : 31) มีความเห็นว่า การที่ผู้ประเมินจะ

เลือกรูปแบบใหม่ในการประเมิน จำเป็นที่ผู้ประเมินจะต้องพิจารณาถึงจุดมุ่งหมาย และสภาพแวดล้อม (Context) ของการประเมิน รวมทั้งลักษณะของการตัดสินใจที่เกี่ยวข้องกับผลที่จะได้ในการประเมิน เป็นเครื่องพิจารณาในการเลือกรูปแบบของการประเมิน สำหรับรูปแบบของการประเมินความต้องการ แบบ Human Service Decision Model มีลักษณะและขั้นตอนในการประเมินดังต่อไปนี้

รูปแบบการประเมินความต้องการแบบ Human Service Decision Model นี้เป็นแนวความคิดของ โคเฮน (B.J.Cohen) ซึ่งได้เสนอรูปแบบการประเมินความต้องการนี้ในปี พ.ศ. 1981 เพื่อให้ผู้วางแผนหรือผู้บริหารโครงการได้ใช้เป็นแนวทางในการประเมินความต้องการภายในหน่วยงานที่ปฏิบัติอยู่ โคเฮนมีความเห็นว่า การประเมินความต้องการส่วนใหญ่มักจะจบลงในตัวของมันเอง และได้ให้ความหมายของการประเมินความต้องการในลักษณะที่เป็นกระบวนการคล้ายกับการกำหนดปัญหาซึ่งมีความเกี่ยวข้องกับการบรรยายหรืออธิบายสภาพการณ์ปัจจุบันและสภาพการณ์ที่ควรจะเป็นในอนาคต ดังนั้นวิธีการหรือแนวทางกระบวนการในการประเมินความต้องการตามรูปแบบของการประเมินความต้องการแบบนี้ มีดังต่อไปนี้ คือ

1. กำหนดจุดมุ่งหมายของการประเมินความต้องการ
2. กำหนดขอบข่ายของผู้ถูกประเมิน กล่าวคือ กำหนดที่จะเป็นการประเมินความต้องการของใคร ควรกำหนดในขั้นนี้จะช่วยในการตอบคำถามเกี่ยวกับวิธีการในการเก็บรวบรวมข้อมูล
3. กำหนดว่า ใครจะเป็นผู้ใช้ผลการประเมินความต้องการ
4. กำหนดคุณค่าของผลที่ได้จากการประเมินความต้องการ
5. กำหนดขอบข่ายของผลที่ได้จากการประเมินความต้องการ
6. ตัดสินใจเกี่ยวกับเวลาที่ใช้ในการประเมินความต้องการ
7. วิเคราะห์ทรัพยากรที่จะหามาได้ในการประเมินความต้องการทั้งภายในและภายนอกองค์การ

ในการประเมินความต้องการนั้นโคเฮน ได้เสนอแนวความคิดว่า ไม่มีรูปแบบการประเมินแบบใดที่มีความเหมาะสมกับทุกวัตถุประสงค์และทุกสภาพแวดล้อม (Context) ของการประเมิน อย่างไรก็ตาม ยุทธศาสตร์หรือการวางลำดับขั้นตอนของงานและการควบคุมในการดำเนินงานให้เป็นไปตามแผนที่วางไว้ ที่ดีที่สุดของกระบวนการประเมินก็คือ การใช้รูปแบบของการประเมินหลาย ๆ รูปแบบในโอกาสเดียวกัน (Witkin. 1984 : 32 -- 33)

รูปแบบการประเมินอีกรูปแบบหนึ่งคือ รูปแบบการประเมินความต้องการของ แอนเดอร์สันและบอลล์ (Anderson and Ball. 1976 : 254 - 255) ซึ่งได้เสนอ รูปแบบการประเมินความต้องการ ทั้งที่เป็นแบบเชิงปรนัย (Objective) และเชิงอัตนัย (Subjective) สำหรับรูปแบบการประเมินเชิงปรนัยนั้นมีวิธีการหรือขั้นตอนกระบวนการในการประเมินดังต่อไปนี้

1. กำหนดเป้าหมายทางการศึกษาซึ่งพิจารณาว่ามีความสำคัญในระบบการศึกษานั้น ๆ เช่น ระดับห้องเรียน โรงเรียน หรือโครงการ
2. เลือกหรือพัฒนาการวัด (ตัวบ่งชี้) เข้ามาประเมิน ๆ
3. สร้างเครื่องมือวัด
4. ดำเนินการวัด
5. เปรียบเทียบผลที่ได้จากการประเมินกับสภาพที่ต้องการ ซึ่งเป็นผลที่ได้จากการวัดต่ำกว่าระดับที่พึงปรารถนา ซึ่งถือว่าเป็นการแสดงถึงความต้องการ

นอกจากรูปแบบการประเมินความต้องการดังได้เสนอไปแล้ว นีศา ชูโต (นีศา ชูโต 2526 : 69 - 70) ได้เสนอแนวความคิดเกี่ยวกับการวัดความต้องการเกี่ยวกับการดำเนินโครงการต่าง ๆ ซึ่งมีแนวคำถามในการวิเคราะห์ ดังต่อไปนี้คือ

1. อะไรเป็นสาเหตุเริ่มแรกที่ทำให้มีความต้องการดำเนินโครงการนี้เกิดขึ้น
2. ความต้องการดังกล่าวเป็นของใคร
3. เราารู้ได้อย่างไรว่า ความต้องการนั้นมีมากขนาดไหน ด้วยมาตรฐานของใคร และมีมากจนกระทั่งจะต้องจัดทำโครงการแทรกแซงขึ้น
4. เมื่อพอจะทราบถึงความต้องการแล้ว ต้องวิเคราะห์ดูเกี่ยวกับกำลังด้านทรัพยากร บุคลากร และเครื่องมือ เครื่องใช้ เป็นต้นว่า จะได้มาจากที่ใด แหล่งใด รัฐบาล หรือเอกชน ถ้าไม่สามารถจะทราบได้ จะใช้วิธีใด เพื่อขอความช่วยเหลือจากใคร และจะมีวิธีดำเนินการอย่างไรต่อไป

คำถามดังกล่าวแล้วเป็นสิ่งที่ผู้บริหารโครงการ ผู้ให้ทุนดำเนินโครงการและผู้ประเมิน จะต้องวางแผนไว้ในกระบวนการประเมิน ก่อนจะลงมือวางแผนปฏิบัติโครงการ

5. เมื่อโครงการอยู่ในระหว่างดำเนินงาน ก็ควรจะมีการประเมินความต้องการอีกครั้งหนึ่ง หรือเป็นระยะ ๆ เพื่อตรวจสอบว่า ความต้องการดำเนินโครงการยังมีอยู่อีกหรือไม่ หรือเปลี่ยนแปลงไป หรือได้รับการสนองตอบจนเสร็จสิ้นไปแล้ว เกณฑ์วัดความสำเร็จประการหนึ่งของโครงการก็คือ ถ้าความต้องการบริหารโครงการนั้น ๆ สิ้นสุดสิ้นไปแล้ว ย่อมจะถือได้ว่า โครงการนั้นประสบความสำเร็จ ควรจะยุติโครงการได้แล้ว แต่ความเป็นจริงเกี่ยวกับระบบงานราชการและในวงกว้างใหญ่ ๆ มีน้อยครั้งหรือแทบจะไม่มีเลย ที่เราจะยุติเลิกโครงการหรือยุบหน่วยงานของรัฐที่ได้ชื่อว่าทำงานประสบผลสำเร็จ และในทำนองเดียวกันเราก็ไม่เคยยุบเลิก หน่วยงานใดที่ขึ้นชื่อว่าทำงานล้มเหลวเช่นกัน

งานวิจัยที่เกี่ยวกับการประเมินความต้องการทางการศึกษา

งานวิจัยที่เกี่ยวกับการประเมินความต้องการทางการศึกษาที่จะเป็นประโยชน์และเป็นแนวทางแก่การประเมินความต้องการสาขาวิชาในการศึกษาคั้งนี้ มีสาระสำคัญดังต่อไปนี้

ซีสสันส์ (Scissons. 1983 : 20 - 28) ได้ประเมินความต้องการทางการศึกษา โดยนิยามความต้องการทางการศึกษาว่าประกอบด้วย องค์ประกอบความต้องการ 3 ด้าน การกำหนดความต้องการทางการศึกษาทำโดยการวัดปริมาณของแต่ละองค์ประกอบแล้วนำมาใช้วิธีการทางคณิตศาสตร์หาค่าความสัมพันธ์ร่วมกันขององค์ประกอบทั้ง 3 นั้น นำค่าความสัมพันธ์ร่วมกันขององค์ประกอบความต้องการทั้ง 3 นี้มาเรียงลำดับความสำคัญเป็นความต้องการทางการศึกษา

ซีสสันส์ นำรูปแบบการศึกษาความต้องการทางการศึกษาไปทดลองใช้กับกลุ่มตัวอย่าง ลูกจ้างธุรกิจต่าง ๆ จำนวน 700 ประเภทธุรกิจในนครเวสเทอร์น แคนาดา (Western Canada City) ลูกจ้างที่เป็นกลุ่มตัวอย่างเลือกมาจากบรรดาลูกจ้างที่เป็นสมาชิกของคณะกรรมการการค้าท้องถิ่น (Local Board of Trade) เป็นจำนวนธุรกิจละอย่างน้อย 25 คนถึง 750 คน เครื่องมือที่ใช้เป็นแบบสอบถามซึ่งสร้างโดยการวิเคราะห์กิจกรรมซึ่งลูกจ้างจะต้องปฏิบัติในหน้าที่ วัตถุประสงค์และการมุ่งใจต่อกิจกรรมนั้น ๆ แบบสอบถามเป็นแบบมาตราส่วนประมาณค่า 6 ระดับ รวบรวมข้อมูล โดยวิธีการส่ง

และรับคืนทางไปรษณีย์ ให้ผู้ตอบแต่ละคนตอบเพียง 2 องค์ประกอบเท่านั้น การวิเคราะห์ข้อมูล ใช้การวิเคราะห์ความแตกต่างระหว่างกลุ่มแบบคัสคิมิแนห์ อะนาไลซิส (Discriminant Analysis) ร่วมกับการวิเคราะห์คาโนนิคอล (Canonical Analysis) ผลการศึกษา คือความต้องการทางการศึกษา ซึ่งกำหนดโดยใช้องค์ประกอบความต้องการที่ต่างกัน จะให้ความต้องการที่แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ .0001 นั่นคือ องค์ประกอบความต้องการแต่ละองค์ประกอบเป็นอิสระต่อการกำหนดลำดับความสำคัญของความต้องการ

เอ็พสไตน์ (Epstein. 1984 : 2341 - A) ได้ศึกษาการวัดความต้องการ เกี่ยวกับการวางแผนพัฒนาหลักสูตรในโรงเรียนและเนื้อหาของหลักสูตร อันจะเป็นผลในการปรับปรุงหลักสูตรได้เป็นอย่างดี จุดมุ่งหมายของการศึกษา คือ

1. เพื่อพัฒนาเครื่องมือสำรวจความต้องการทางการศึกษาของชุมชน
2. กำหนดลำดับขั้นตอนการใช้เครื่องมือวัดความต้องการ
3. นำลำดับขั้นตอนที่กำหนดไว้ไปทดลองใช้ในโรงเรียนจำนวน 3 โรงเรียน

ผลการวิจัยปรากฏว่า

1. กลุ่มตัวอย่างกลุ่มต่าง ๆ มีความเห็นขัดแย้งกันเกี่ยวกับเนื้อหาที่จะสอนให้

บรรลุวัตถุประสงค์ด้านความรู้ และการปฏิบัติ

2. การนำขั้นตอน การวัดที่ได้พัฒนาแล้วไปทดลองใช้ในชุมชน ก็ต้องประสบกับปัญหา การขัดแย้งเช่นกัน เช่นความขัดแย้งระหว่างความชอบกับความต้องการระหว่างมาตรฐานกับ สิ่งที่ชุมชนเลือก และระหว่างค่านิยมกับการปฏิบัติในชีวิตจริง

3. การวัดความต้องการจะทำให้ทราบคุณลักษณะและจุดอ่อนของชุมชนและสถาบัน ที่ศึกษา ซึ่งเป็นข้อมูลที่จำเป็นต่อผู้วางแผนในการพัฒนาหลักสูตร

4. การนำแบบวัดความต้องการไปใช้ ต้องคำนึงถึงความแตกต่างระหว่างชุมชน

5. เครื่องมือวัดความต้องการที่พัฒนาแล้ว จะให้ข้อมูลพื้นฐานในการวางแผนเพื่อ

พัฒนาหลักสูตร

ไฮดี้ (Hyde. 1984 : 2352 - A - 2353 - A) ได้ศึกษาความต้องการ ผังกรอบของครูประจำการผู้สอนระดับประถมศึกษา จุดมุ่งหมายของการศึกษา เพื่อเปรียบเทียบ ความคิดเห็นเกี่ยวกับความต้องการของครูประถมศึกษา ระหว่างความคิดเห็นของครูประถมศึกษา

ผู้บริหารการศึกษาและนักวิชาการศึกษา กลุ่มตัวอย่างประกอบด้วยครูประถมศึกษาจำนวน 208 คน ผู้บริหารการศึกษาจำนวน 20 คน และนักวิชาการศึกษาจำนวน 66 คน ผลการศึกษาสรุปได้ว่า นักวิชาการทางการศึกษามีความคิดเห็นเกี่ยวกับความต้องการของครูประถมสูงกว่าความคิดเห็นของครูประถมศึกษาเอง และปฏิสัมพันธ์ระหว่างระดับของครู กับประสบการณ์ในการสอนไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ

เลนนอน (Lennon. 1985 : 49 - A) ได้วิเคราะห์ความต้องการ เพื่อการวางแผนสำหรับคนที่ใกล้ปลดเกษียณ จุดมุ่งหมายของการศึกษา เพื่อเปรียบเทียบความแตกต่างระหว่างความต้องการของกลุ่มตัวอย่างที่มี เพศ อายุ รายได้ ระดับการศึกษาและอาชีพที่แตกต่างกัน กลุ่มตัวอย่างเป็นลูกจ้างในบริษัทแห่งหนึ่ง จำนวน 286 คน ซึ่งสุ่มอย่างง่ายมาจากประชากร จำนวน 953 คน เครื่องมือที่ใช้ในการศึกษาเป็นแบบสำรวจรายการ (Checklist) จำนวน 53 ข้อ แบบมาตราส่วนประมาณค่าให้เลือกตอบ การวิเคราะห์ขั้นต้นโดยการวิเคราะห์ตัวประกอบ ปรากฏว่า เหลือข้อคำถาม 13 องค์ประกอบ และใช้เทคนิคการวิเคราะห์ความแปรปรวน ผลการศึกษารายงานว่า มีความแตกต่างกันในเรื่องความต้องการ ตามองค์ประกอบต่าง ๆ เช่น ความแตกต่างระหว่างเพศ ชี้ให้เห็นว่า ผู้หญิงมีความสนใจในด้านสุขภาพ อนามัย และจิตวิทยามากกว่าผู้ชาย กลุ่มตัวอย่างที่มีอายุน้อย มีความสนใจในเรื่องการเงิน กลุ่มตัวอย่างที่มีรายได้น้อย มีความสนใจเกี่ยวกับการช่วยเหลือของทางราชการมากกว่ากลุ่มตัวอย่างที่มีรายได้มาก กลุ่มตัวอย่างที่มีการศึกษาสูง กลุ่มตัวอย่างที่รับราชการ กลุ่มตัวอย่างที่มีรายได้น้อย และมีอายุน้อย ยังสนใจด้านการให้คำแนะนำด้านกฎหมาย กลุ่มที่มีรายได้น้อย และกลุ่มที่ทำงานหนัก มีความสนใจข้อมูลเกี่ยวกับกิจกรรมนันทนาการน้อยไป

/ ไพฑูรย์ โพธิ์สาร (ไพฑูรย์ โพธิ์สาร 2527 : 43 - 141) ได้ทำการศึกษาเรื่องความต้องการทางการศึกษาของหัวหน้าฝ่ายของศูนย์การศึกษานอกโรงเรียนจังหวัด มีวัตถุประสงค์เพื่อจะทำการศึกษาสภาพการปฏิบัติงานปัจจุบัน และความต้องการทางการศึกษาของหัวหน้าฝ่ายของศูนย์การศึกษานอกโรงเรียนจังหวัด เพื่อนำผลมาใช้ในการประกอบการพิจารณาจัดทำโครงสร้างหลักสูตรการฝึกอบรมหัวหน้าฝ่ายของศูนย์การศึกษานอกโรงเรียนจังหวัด กลุ่มตัวอย่างในการศึกษาได้แก่ข้าราชการครู สายปฏิบัติการซึ่งทำหน้าที่หัวหน้าฝ่ายของศูนย์การศึกษา-

นอกโรงเรียนจังหวัด จำนวน 110 คน และข้าราชการครูสายบริหารซึ่งดำรงตำแหน่งหัวหน้าศูนย์ การศึกษานอกโรงเรียนจังหวัดและหรือผู้อำนวยการศูนย์การศึกษานอกโรงเรียนจังหวัดจำนวน 15 คน ซึ่งสุ่มแบบแบ่งชั้นจากกลุ่มตัวอย่างศูนย์การศึกษานอกโรงเรียนจังหวัด จำนวน 20 ศูนย์

เครื่องมือที่ใช้ในการศึกษาเป็นแบบสอบถาม 2 ฉบับ สำหรับถามกลุ่มตัวอย่างกลุ่มละ 1 ฉบับ ซึ่งเป็นข้อคำถามเกี่ยวกับความต้องการทางการศึกษาของหัวหน้าฝ่ายของศูนย์การศึกษานอกโรงเรียน จังหวัด วัดองค์ประกอบความต้องการด้านสมรรถนะและองค์ประกอบความต้องการด้านความสอดคล้อง เก็บรวบรวมข้อมูลโดยส่งและรับคืนทางไปรษณีย์ ทำการวิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้สถิติพื้นฐานคือ ค่าเฉลี่ยและความเบี่ยงเบนมาตรฐาน และทดสอบความแตกต่างระหว่างตัวแปรที่ศึกษา คือ คุณวุฒิสูงสุด หน้าที่รับผิดชอบและประสบการณ์ในหน้าที่โดยใช้สถิติทดสอบ Kruskal - Wallis Tests และ Mann - Whitney Tests ตามลำดับ ผลการศึกษาพบว่า

1. หัวหน้าฝ่ายศูนย์การศึกษานอกโรงเรียนจังหวัดมีสภาพการปฏิบัติงานจำแนกเป็น สมรรถนะด้านความรู้และด้านทักษะไม่แตกต่างกันทุกองค์ประกอบความต้องการที่ศึกษา คุณวุฒิสูงสุด หน้าที่รับผิดชอบ และประสบการณ์ที่แตกต่างกันของหัวหน้าฝ่ายของศูนย์ ฯ ไม่มีผลทำให้สภาพ การปฏิบัติงานแตกต่างกันของหัวหน้าฝ่ายของศูนย์ ฯ

2. ความต้องการทางการศึกษาของหัวหน้าฝ่ายของศูนย์ที่กำหนดโดยหัวหน้าฝ่ายของศูนย์ กับความต้องการทางการศึกษาของหัวหน้าฝ่ายของศูนย์ซึ่งกำหนดโดยผู้บริหารศูนย์แตกต่างกัน อย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติทั้งในด้านสมรรถนะด้านความรู้ และสมรรถนะด้านทักษะ

จากแนวคิด หลักการและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการประเมินความต้องการทาง การศึกษาแสดงให้เห็นว่า ก่อนจะวางแผนการปฏิบัติงาน หรือโครงการใด ๆ ควรได้มีการประเมิน ความต้องการของกลุ่มเป้าหมายก่อนจะช่วยให้แผนงานหรือโครงการนั้นรัดกุม มีจุดมุ่งหมายปลายทาง ที่เด่นชัดสามารถสนองความต้องการ ของกลุ่มเป้าหมายที่แท้จริงสำหรับขั้นตอนและวิธีการศึกษานั้น จะเลือกแบบใดหรือวิธีการใดขึ้นอยู่กับเป้าหมายหรือวัตถุประสงค์ของการประเมิน เป็นประการ สำคัญด้วย

สำหรับในการศึกษาความเป็นไปได้ในการจัดตั้งสถาบันบัณฑิตทางการทหารในครั้ง นี้ จากการศึกษามูลเบื้องต้น เกี่ยวกับการจัดการศึกษาเพื่อพัฒนามนุษยชาติของกองทัพทั้ง 3 คือ

กองทัพบก กองทัพเรือ และกองทัพอากาศ ปรากฏผลชัดเจนว่า กองทัพว่างร มีความต้องการ จะจัดการศึกษาในระดับปริญญาโทให้แก่กำลังพลเพื่อเพิ่มพูนความรู้ความสามารถให้สูงขึ้น ความก้าวหน้าของสังคมและเทคโนโลยีต่าง ๆ ทั้งนี้ ผู้วิจัยจึงทำการศึกษาความเป็นไปได้ในการ จัดตั้งสถาบันบัณฑิตทางการทหาร เพื่อจัดการศึกษาในระดับปริญญาโท ตอบสนองความต้องการ พัฒนากำลังพลของกองทัพ อนึ่งจากการที่เทคโนโลยีต่าง ๆ ก้าวหน้าและเปลี่ยนแปลงไปทุก ๆ ด้านและกองทัพก็จำเป็นจะต้องพัฒนากำลังพลในทุก ๆ ด้านเช่นเดียวกัน แต่การที่จะจัดการศึกษา สนองต่อความก้าวหน้าทุกด้าน ในเวลาเดียวกันนั้นย่อมเป็นไปได้ทั้งนี้เพราะข้อจำกัดหลาย ประการทั้งทางด้านการบริหารและด้านทรัพยากร จึงจำเป็นอย่างยิ่งที่จะต้องมีการประเมิน ความต้องการเฉพาะสาขาวิชาที่จำเป็นและรีบด่วนเพื่อความมั่นคงของชาติ ดังนั้นผู้วิจัยจึง ทำการประเมินความต้องการสาขาวิชาที่กองทัพต้องการให้จัดการ เรียนการสอนในสถาบัน บัณฑิตทางการทหารตามความจำเป็นรีบด่วนอีกประการหนึ่งด้วย

หลักและวิธีการศึกษาความเป็นไปได้ของโครงการ

ความหมายของความเป็นไปได้

ได้มีผู้ให้ความหมายของคำว่า ความเป็นไปได้ไว้ดังนี้

/ ฮอร์นบี (Hornby. 1963 : 362) ได้สรุปความหมายของความเป็นไปได้ว่า ความเป็นไปได้ หมายถึง การสามารถปฏิบัติได้ จัดการได้ บริการได้ และมีเหตุผล

/ คอฟแมน (Kaufman. 1972 : 127) ได้ให้ความหมายของความเป็นไปได้ว่า หมายถึงความสามารถที่จะนำไปปฏิบัติให้บรรลุผลได้อย่างสมบูรณ์ตามที่ให้คาดการณ์ไว้ได้อย่าง มีนัยสำคัญ

โดยสรุปแล้ว กล่าวได้ว่าความเป็นไปได้หมายถึง ความสามารถในการปฏิบัติงาน ใด ๆ ให้สำเร็จตามที่เป้าหมายกำหนดไว้

ความหมายของการศึกษาความเป็นไปได้

ได้มีผู้ให้ความหมายของคำว่า การศึกษาความเป็นไปได้ ไว้ดังนี้

คอฟแมน (Kaufman. 1972 : 127) ได้สรุปความหมายของการศึกษาความเป็นไปได้ ว่า หมายถึงการศึกษาถึงความสามารถเกี่ยวกับการปฏิบัติ หรือความสามารถที่จะทำให้เสร็จสมบูรณ์

ฮัสเซน (Hussain. 1973 : 196 - 217) ได้กล่าวถึงความหมายของการศึกษาความเป็นไปได้ของโครงการต่าง ๆ ว่า เป็นความพยายามที่จะหาข้อเท็จจริงเพื่อนำข้อมูลที่จำเป็นเสนอเพื่อการตัดสินใจก่อนนำแผนไปปฏิบัติจริง รวมทั้งเพื่อหาข้อมูลพื้นฐานที่จำเป็นต่อการวางแผน ประเมินผลแผน และกำหนดปฏิบัติตามแผน นอกจากนี้ฮัสเซนได้กล่าวถึงความสำคัญของการศึกษาความเป็นไปได้ว่า เมื่อไรก็ตามที่จะมีการ เปลี่ยนแปลงระบบใหม่ที่จะจัดตั้งขึ้นนั้น จะสามารถ บรรลุวัตถุประสงค์ที่กำหนดไว้ภายใต้ข้อจำกัด (Constraints) ที่มีอยู่ได้หรือไม่ ข้อมูลที่ได้จากการศึกษาความเป็นไปได้อาจช่วยให้ผู้บริหารสามารถตัดสินใจได้ว่าควรสนับสนุนหรือระงับโครงการ การเปลี่ยนแปลงที่เสนอมานี้ ตามความเห็นของฮัสเซนนั้น โครงการใหม่ที่น่าไปปฏิบัติ ยังคงอาจประสบความล้มเหลวได้ในขั้นนำไปปฏิบัติ ทั้งนี้เพราะการนำโครงการไปปฏิบัติจะต้องประสบปัญหาเกี่ยวกับความเสี่ยงและความไม่แน่นอน แต่ถ้ามมีการลงทุนโครงการใด ๆ โดยปราศจากการศึกษาความเป็นไปได้อย่างเหมาะสมแล้วจะไม่สามารถลดหรือจำกัดความเสี่ยงลงได้ การศึกษาความเป็นไปได้อาจช่วยให้ค้นพบปัญหาที่จำเป็นจะต้องแก้ไข ซึ่งจะเป็นส่วนช่วยอันสำคัญในการปรับปรุงโครงการที่เสนอมานี้ให้มีโอกาสประสบผลสำเร็จมากขึ้น

คลิฟตันและฟูฟี่ (Clifton and Fuffe. 1977 : 1 - 2) ได้กล่าวถึงความสำคัญของการศึกษาความเป็นไปได้อีกว่า โดยทั่วไปแล้ว ก่อนที่จะมีการตัดสินใจอย่างมีเหตุผลในการลงทุนเกี่ยวกับโครงการใหม่ ๆ ใด ควรจะมีการศึกษาความเป็นไปได้อันเสียก่อนโดยอาจทำการศึกษาได้ทั้งอย่างเป็นทางการและไม่เป็นทางการ เพื่อให้ผู้มีอำนาจในการตัดสินใจ มีความแน่ใจว่ามีตลาดที่จะรองรับผลผลิตจากโครงการนั้น วัตถุดิบจะสามารถหามาได้เพียงพอ มีกำลังแรงงานอย่างพอเพียง เป็นต้น แต่สิ่งที่สำคัญที่สุดในการศึกษาความเป็นไปได้ในวงการธุรกิจ คือการศึกษาว่าในการลงทุนครั้งนี้จะมีรายได้คุ้มกับทุนหรือไม่

เวอร์เคิลิน (Verdelin. 1977 : 276 - 289) ได้เสนอแนวคิดเกี่ยวกับความหมายของการศึกษาความเป็นไปได้ของโครงการว่า การศึกษาความเป็นไปได้ทางการศึกษาก็คือการประเมินผลขั้นต้นหนึ่งซึ่งเป็นขั้นตอนหนึ่งในการวางแผนทางการศึกษา ซึ่งจะช่วยตอบคำถามที่นำไปสู่ความสำเร็จของการวางแผนว่า แผนนั้นจะปฏิบัติได้หรือไม่ และสามารถตรวจสอบควบคุมขั้นตอนและวิธีดำเนินงานให้เป็นไปตามความมุ่งหมายและเป้าหมายที่กำหนดไว้ให้

จันทนา จันทโร และศิริจันทร์ ทองประเสริฐ (จันทนา จันทโร และศิริจันทร์ ทองประเสริฐ 2524 : 2) ได้กล่าวถึงความหมายของการศึกษาความเป็นไปได้ของโครงการว่า หมายถึงการศึกษาเพื่อต้องการทราบผลที่จะเกิดขึ้นจากการดำเนินการตามโครงการนั้น โดยพิจารณาจากการศึกษาด้านการตลาด วิสวกรรมและการเงินของโครงการเป็นหลัก ทั้งนี้เพื่อช่วยประกอบการตัดสินใจของผู้ที่คิดจะลงทุนในโครงการนั้น ๆ ในการศึกษาดังกล่าวจะต้องบอกรายละเอียดและวิเคราะห์สิ่งที่จำเป็นที่เกี่ยวข้องเนื่องกับการผลิต รวมทั้งทางเลือกอื่น ๆ ของการผลิตด้วย นอกจากนี้จะต้องระบุกำลังการผลิต และสถานที่ตั้งของโครงการที่เหมาะสม การใช้เทคโนโลยีในการผลิต แบบใด มีค่าใช้จ่ายในการลงทุน และดำเนินกิจการมากน้อยเพียงไร ทั้งนี้เพื่อให้ได้ผลตอบแทนคุ้มค่าการลงทุนให้มากที่สุด

ณัฐพล ชันธไชย (ณัฐพล ชันธไชย 2526 : 12) กล่าวถึง การศึกษาก่อนการลงทุน หรือการศึกษาความเป็นไปได้ว่า ก่อนมีการดำเนินโครงการใด ๆ มักจะมีการศึกษาความเป็นไปได้เบื้องต้นของโครงการ โดยอาศัยข้อมูลและข้อเท็จจริง โดยเฉพาะอย่างยิ่งข้อมูลประเภทหตุภูมิที่พอจะหาได้ เพื่อช่วยการตัดสินใจเบื้องต้นว่า โครงการลงทุนนั้น ๆ มีหนทางพอที่จะดำเนินการได้หรือไม่ การศึกษาความเป็นไปได้ วิเคราะห์ด้านต่าง ๆ ได้แก่ ภาวะตลาด ด้านเทคนิค ด้านการเงินและความมีกำไรในสังคม

ประชุม รอดประเสริฐ (ประชุม รอดประเสริฐ 2527 : 60) ได้กล่าวถึงการศึกษาความเป็นไปได้ เกี่ยวโยงกับกระบวนการวิเคราะห์ระบบว่า กระบวนการวิเคราะห์ระบบประกอบด้วยกิจกรรมต่าง ๆ 10 ประการ สำหรับการกำหนดความเป็นไปได้นั้นเป็นขั้นตอนที่ 4 ของกระบวนการวิเคราะห์ระบบ คือหลังจากนั้นวางแผนได้มีการกำหนดปัญหาการเก็บรวบรวมข้อมูล การวิเคราะห์ข้อมูลและการวิเคราะห์หาทางเลือกเสร็จแล้ว

ขั้นตอนต่อไปก็เป็นการกำหนดความเป็นไปได้ ซึ่งเป็นขั้นตอนที่เป็นผลสืบเนื่องมาจากการตัดสินใจเลือกทางเลือกที่ดีที่สุดของฝ่ายบริหาร โดยทางเลือกที่ได้ตัดสินใจเลือกแล้วนั้น ไม่จำเป็นที่จะต้องใช้ปฏิบัติหรือดำเนินการได้ทันที แต่จะต้องได้รับการศึกษาวิเคราะห์ถึงความเป็นไปได้เสียก่อนว่าแนวทางเลือกนั้นจะประสบผลสำเร็จหรือไม่ และวัดการเสี่ยงมากน้อยเพียงไร และเป็นที่ยอมรับของฝ่ายอื่น ๆ หรือไม่

มณเฑียร ประจวบคี (มณเฑียร ประจวบคี 2528 : 34) กล่าวว่า การศึกษาความเป็นไปได้ เป็นวิธีการอย่างหนึ่งที่นิยมใช้ในการพิจารณาหาข้อยุติก่อนการตัดสินใจว่าผู้ตัดสินใจควรจะเลือกแนวทางปฏิบัติเกี่ยวกับการใช้ทรัพยากรที่มีอยู่เพื่องานใด หรือโครงการใด จึงจะเหมาะสมและคุ้มค่า นอกจากนี้ได้ให้คำจำกัดความของการศึกษาความเป็นไปได้อีกว่าเป็นการวิเคราะห์เพื่อดูความเหมาะสมของงาน หรือโครงการว่ามีเส้นทางที่จะทำสำเร็จได้เพียงใดหรือไม่ โดยพิจารณาความเป็นไปได้ในด้านต่าง ๆ เช่น ความต้องการของตลาดด้านเทคนิค การบริหาร การจัดการ การเศรษฐกิจ สังคม การเมือง และการเงิน เป็นต้น ผู้ที่ทำการศึกษาก็ต้องทราบความต้องการหรือวัตถุประสงค์ของผู้ตัดสินใจว่า ต้องการทราบข้อมูลความเป็นไปได้ในเรื่องอะไร และในประเด็นสำคัญอะไรบ้าง

วิมลสิทธิ์ หรยางกูร (วิมลสิทธิ์ หรยางกูร 2528 : 75 - 76) กล่าวว่า การศึกษาความเป็นไปได้ของโครงการเป็นงานในขั้นเริ่มต้นของโครงการที่มีการศึกษาอย่างครอบคลุมในด้านต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้องกับโครงการ เพื่อนำไปสู่การยอมรับโครงการหรือการยกเลิกโครงการ โครงการต่าง ๆ จะต้องมีการเริ่มโครงการโดยบุคคลหรือกลุ่มบุคคล เพื่อให้มีการตอบสนองเป้าหมาย และวัตถุประสงค์บางประการ โดยมีการวิเคราะห์อย่างคร่าว ๆ ก่อนเพื่อเป็นการกลั่นกรองขั้นหนึ่ง โดยอาศัยข้อเท็จจริงเท่าที่มีอยู่ประกอบกับความเห็นและการหยั่งรู้บางประการ ตามประสบการณ์ในกิจการของโครงการ การศึกษาความเป็นไปได้อย่างคร่าว ๆ ดังกล่าวเป็นการศึกษาความเป็นไปได้เบื้องต้น หากมีการยอมรับโครงการ ก็มักจะมีการตัดสินใจให้ทำการศึกษาความเป็นไปได้ของโครงการอย่างละเอียดต่อไป ตามความเหมาะสม โครงการที่มีความเป็นไปได้และเป็นที่ยอมรับของเจ้าของโครงการจะมีการดำเนินการในขั้นต่อไป ซึ่งได้แก่ การจัดทำรายละเอียดโครงการเพื่อการออกแบบ

อาคารและการวางแผนการดำเนินงานต่อไป ดังนั้นโครงการจะมีโอกาสเป็นจริงหรือไม่และจะมีแนวโน้มของความสำเร็จลุล่วงไปด้วยดีเพียงใดนั้น จึงขึ้นอยู่กับการศึกษาความเป็นไปได้ของโครงการเป็นสำคัญ

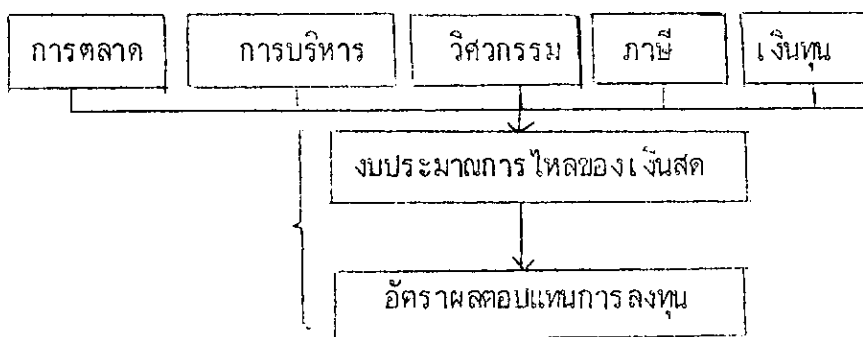
บุญเกียรติ ชีวะตระกูลกิจ (บุญเกียรติ ชีวะตระกูลกิจ 2529 : 22 - 23) กล่าวว่า การศึกษาความเป็นไปได้ของโครงการ หมายถึง การศึกษาเพื่อต้องการทราบผลที่จะเกิดขึ้นจากการดำเนินการตามโครงการนั้น โดยพิจารณาด้านการตลาด วิศวกรรมและการเงินของโครงการเป็นหลัก ทั้งนี้เพื่อช่วยประกอบการตัดสินใจของผู้ที่คิดจะลงทุนในโครงการนั้น ๆ ว่าสมควรที่จะลงทุนในธุรกิจนั้นหรือไม่

จากความหมายของคำว่า ความเป็นไปได้ และการศึกษาความเป็นไปได้หลาย ๆ แนวความคิดของชาวไทยและต่างประเทศ สามารถสรุปได้ว่า การศึกษาความเป็นไปได้ของโครงการใดก็ตาม หมายถึง การศึกษาและสำรวจข้อมูลต่าง ๆ ที่จำเป็นต่อโครงการนั้น ๆ ก่อนเริ่มดำเนินโครงการ โดยพิจารณาจาก ด้านการตลาด ด้านเทคนิควิธี ด้านกระบวนการและด้านการเงิน เป็นต้น เพื่อประกอบการพิจารณาว่าโครงการนั้น ๆ จะสามารถดำเนินการให้เป็นไปตามเป้าหมายได้หรือไม่ และจะเป็นการคุ้มค่าต่อการลงทุนเพียงใด ทั้งนี้เพื่อนำข้อมูลต่าง ๆ ในการศึกษาความเป็นไปได้ไปประกอบการพิจารณาตัดสินใจในการ เลือกปฏิบัติตามโครงการ หรือล้มเลิกโครงการนั้น ๆ

ตัวแปรในการศึกษาความเป็นไปได้ของโครงการ

ในปัจจุบันได้มีการศึกษาความเป็นไปได้ก่อนดำเนินโครงการใด ๆ กันอย่างกว้างขวางทั่วไป โดยเฉพาะทางด้านการลงทุน ด้านเศรษฐกิจและอุตสาหกรรม แม้แต่ในด้านการวางแผนทางการศึกษาก็ตาม สำหรับโครงการใด ๆ ที่ต้องใช้เงินลงทุนสูงซึ่งกล่าวได้ว่า ในการดำเนินโครงการนั้น ต้องใช้อัตราการเสี่ยงสูง จะมีการศึกษาความเป็นไปได้ในด้านต่าง ๆ ที่เป็นตัวแปรบ่งชี้ถึงความสำเร็จหรือความล้มเหลวในการจัดทำโครงการ เช่น ด้านวิศวกรรมและเทคนิค การตลาด การบริโภค การบริหารองค์การ รวมทั้งเงินทุนภาษีและกฎหมายที่เกี่ยวข้องกับโครงการ ตลอดจนผลกระทบที่จะเกิดจากการดำเนินโครงการ

(จันทนา จันทโร และ ศิริจันทร์ ทองประเสริฐ 2524 : 1 - 8, วีระพล สุวรรณนันท 2524 : 20 - 21) ในการศึกษาความเป็นไปได้ของแต่ละด้านนั้นมีรายละเอียดที่จะต้องศึกษาหลายประการเช่น ด้านวิศวกรรม ศึกษาเกี่ยวกับลักษณะของวัตถุที่จะผลิตกระบวนการผลิต และค่าตอบแทนเป็นต้น สำหรับตัวแปรต่าง ๆ ที่ศึกษาความเป็นไปได้ทางด้านอุตสาหกรรมนั้น จันทนา และศิริจันทร์ (จันทนา จันทโร และ ศิริจันทร์ ทองประเสริฐ 2524 : 8) ได้สรุปไว้ในแผนภูมิดังนี้

ภาพประกอบ 9 ตัวแปรในการศึกษาความเป็นไปได้ ของ จันทนา จันทโร
และศิริจันทร์ ทองประเสริฐ

ในการศึกษาความเป็นไปได้ ถ้าพิจารณาในแง่ของการวิเคราะห์แผน แผนงานและโครงการในลักษณะของการวิเคราะห์ระบบภายในโครงการหรือระบบปิด วีระพล สุวรรณนันท (วีระพล สุวรรณนันท 2524 : 1 - 22) ได้เสนอแนวคิดเกี่ยวกับปัจจัยหรือตัวแปรในการวิเคราะห์ความเป็นไปได้ของแผนงานหรือโครงการใด ๆ ว่า ประกอบด้วย

1. การวิเคราะห์ทางการเงิน เพื่อดูว่าโครงการที่จัดทำขึ้นมีลักษณะคุ้มทุนหรือไม่ ถ้าการลงทุนนั้นได้ผลตอบแทนมากกว่าทุนที่ลงไปก็แสดงว่าควรลงทุนได้ แต่ถ้าผลที่ได้รับเท่ากับหรือต่ำกว่าต้นทุน ก็คงจะต้องมีการพิจารณาตัดสินใจที่จะปรับปรุงหรือยุติโครงการนั้น
2. การวิเคราะห์ทางด้านบริหาร เนื่องจากผู้บริหารมีบทบาทสำคัญในการบริหารงานของโครงการ เพื่อให้บรรลุผลตามเป้าหมายที่ต้องการ จึงจำเป็นต้องมีการวิเคราะห์ทางด้านนี้เกี่ยวกับคุณสมบัติ คุณวุฒิ และประสบการณ์ของผู้บริหาร ตลอดจนระเบียบวิธีขั้นตอนต่าง ๆ ในการปฏิบัติงานที่ต้องมีความเกี่ยวข้องกับบุคคลอื่น ๆ ที่ร่วมงานหรือหน่วยงานอื่น ๆ ด้วย

3. การวิเคราะห์ทางด้านเทคนิค หมายถึง การวิเคราะห์ทางด้านอุปกรณ์เครื่องใช้ต่าง ๆ ว่าเหมาะสมและมีประโยชน์ต่อการดำเนินการโครงการเพียงใด ประโยชน์การใช้สอยเหมาะสมกับราคาเพียงใด และพิจารณา รวมไปถึงค่าใช้จ่ายในการซ่อมแซมด้วย

สำหรับการวิเคราะห์ความเป็นไปได้ของโครงการโดยพิจารณาจากระบบเปิด ซึ่งพิจารณาจากปัจจัย หรือตัวแปรภายนอกที่มากกระทบหรือเกี่ยวข้องกับแผนงานหรือโครงการ โดยวิเคราะห์ปัจจัยด้านต่าง ๆ ดังนี้

1. การวิเคราะห์ทางด้านการเปลี่ยนแปลงของวิชาการ เนื่องจากสิ่งของหรือปัจจัยในการผลิตบางอย่างสามารถมีสิ่งทดแทนที่ดีกว่า เช่น ราคาถูกกว่ามาทดแทนได้ ก็อาจจะทำให้ลดต้นทุนการผลิตได้ นอกจากนี้ ความก้าวหน้าทางเทคโนโลยีและวิชาการต่าง ๆ จากการค้นคว้าวิจัยอาจจะทำให้ผู้ดำเนินการโครงการสามารถใช้ปัจจัยใหม่ ๆ ทดแทนปัจจัยเก่า ที่มีต้นทุนการผลิตสูงกว่า ดังนั้นการวิเคราะห์ทางด้านนี้จึงมีความจำเป็นด้วย

2. การวิเคราะห์ทางด้านสังคม ปัจจัยต่าง ๆ ทางด้านสังคมที่อาจกระทบหรือเกี่ยวข้องกับแผนงานหรือโครงการ ที่ต้องคำนึงถึงในการศึกษาความเป็นไปได้ ได้แก่

2.1 ทางด้านศาสนา การทำโครงการบางโครงการต้องคำนึงถึงผลกระทบทางด้านศาสนาด้วย เช่น โครงการวางแผนครอบครัวในจังหวัดที่มีคนนับถือศาสนาอิสลาม เป็นส่วนใหญ่ หรือการทำงานในวันหยุดทางศาสนาเช่น วันพระ วันอาทิตย์ อาจกระทบกระเทือนบางศาสนา เป็นต้น

2.2 ขนบธรรมเนียมประเพณีและวัฒนธรรม โครงการบางโครงการอาจจะมีผลกระทบหรือขัดต่อขนบธรรมเนียมประเพณีและวัฒนธรรมเช่น โครงการย้ายที่อยู่จากการสร้างเขื่อนที่ยังขัดต่อความรู้สึกของประชาชนที่รักถิ่นอยู่ หรือโครงการสร้างโรงงานในจังหวัดภูเก็ตที่ยังขัดต่อความรู้สึกของประชาชนในเรื่องความปลอดภัย เป็นต้น

2.3 กฎหมาย การออกกฎหมายบางเรื่องอาจจะมีผลกระทบต่อโครงการได้ เช่น การออกกฎหมายให้เสียภาษีย้อนหลัง ทำให้ผู้ที่ไม่เคยเสียภาษีในอดีตไม่กล้าจะเสียภาษีในปัจจุบัน เป็นต้น

2.4 การเมืองและการปกครอง ในบางโครงการต้องคำนึงถึงการเมืองและการปกครองด้วย เช่น การลงทุนในโครงการบางประเภทต้องรอดูก่อนว่า พรรคไหนจะได้เป็นรัฐบาล และรัฐบาลมีนโยบายเป็นอย่างไร มิฉะนั้นอาจจะทำให้โครงการชะงักงันหรือได้รับความกระทบกระเทือนได้

3. การวิเคราะห์ทางด้านเศรษฐกิจ ในการศึกษาความเป็นไปได้ของโครงการนั้น โครงการบางโครงการต้องคำนึงถึงเศรษฐกิจด้วย ซึ่งอาจมีส่วนเกี่ยวข้องกับโครงการใน 2 กรณี คือ ความผันผวนทางเศรษฐกิจที่มีผลกระทบต่อโครงการและโครงการไปกระทบกับเศรษฐกิจโดยรวม ตัวอย่างเช่น ความผันผวนทางเศรษฐกิจในกรณีเกิดเหตุการณ์เงินเฟ้อ เงินฝืด หรือการลดค่าของเงิน ฯลฯ ผู้ทำโครงการจะต้องพิจารณาว่า เหตุการณ์ต่าง ๆ เหล่านี้จะกระทบกระเทือนโครงการหรือไม่ จะหลีกเลี่ยงได้อย่างไร

สำหรับบางโครงการอาจมีผลกระทบต่อเศรษฐกิจโดยรวม เช่น โครงการทางด่วนพิเศษ ช่วยลดการสูญเสียเวลา ประหยัดน้ำมัน โครงการก๊าซธรรมชาติ ทำให้ลดต้นทุนการผลิต เศรษฐกิจขยายตัว ประชาชนมีความอยู่ดีกินดี

4. การวิเคราะห์ด้านตลาด ในการวิเคราะห์ด้านตลาดนั้น จะต้องวิเคราะห์ในเรื่องต่าง ๆ ได้แก่

4.1 ความต้องการของผู้ใช้ผลผลิต ในการลงทุนโครงการใด ๆ จำเป็นจะต้องวิเคราะห์ถึงความต้องการของผู้ใช้ผลผลิตของโครงการ เช่น ผลผลิตบางอย่างใช้เฉพาะเด็กอ่อนเป็นต้น การวิเคราะห์ประเภทของผู้ใช้หรือลูกค้าทั้งหมดที่อยู่ในขอบเขตของโครงการ จะทำให้ทราบถึงจำนวนผู้ใช้ผลผลิตทั้งหมด เพื่อกำหนดผลผลิตได้อย่างถูกต้อง จะช่วยในการวางแผนการผลิตตลอดระยะเวลาของโครงการ

4.2 สถานภาพของโครงการ นอกจากจะพิจารณาความต้องการของผู้ใช้ผลผลิตแล้วยังต้องพิจารณาถึงสถานภาพของโครงการด้วยว่า โครงการที่กำลังดำเนินการนั้นมีโครงการเดียวหรือหลายโครงการ ถ้ามีโครงการเดียวก็สามารถผลิตผลผลิตให้ป้อนความต้องการทั้งหมดได้ ถ้ามีหลายโครงการก็จำเป็นต้องพิจารณาถึงโครงการอื่นที่เป็นคู่แข่งด้วย

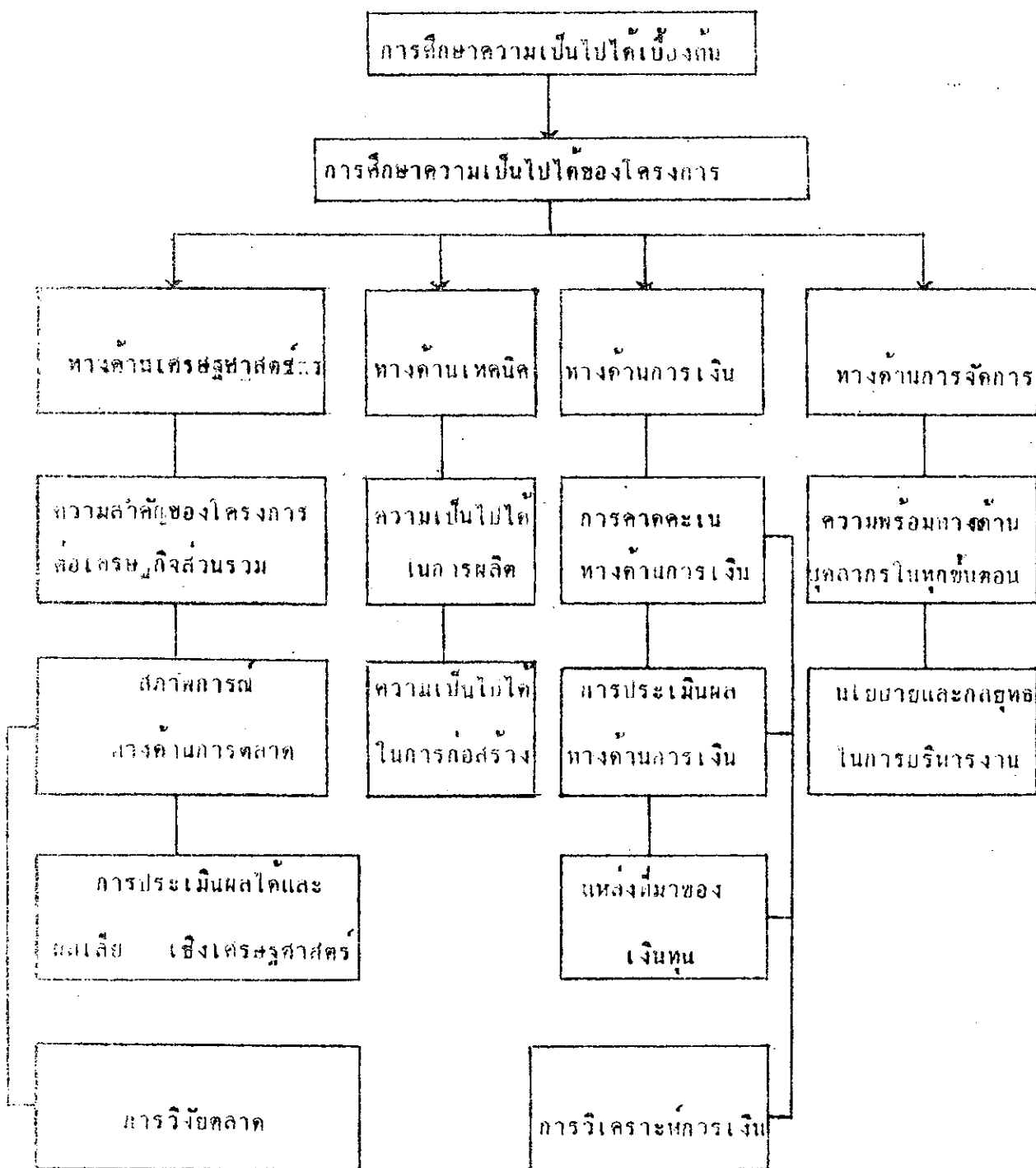
4.3 นอกจากพิจารณาถึงความต้องการและสถานภาพของโครงการแล้ว ต้องพิจารณาถึงการผลิตผลิตภัณฑ์เกี่ยวกับคุณภาพ รูปแบบ ราคา การให้บริการ การตั้งราคา

ซึ่งเกี่ยวกับเทคนิคการขาย การตั้งราคา เป็นต้น นอกจากนี้ต้องคำนึงถึงสถานที่การจำหน่าย การโฆษณา การส่งเสริมการขายต่าง ๆ เช่น การแจกของแถม เป็นต้น

วิบูลย์สิทธิ์ ทรายางกูร (วิบูลย์สิทธิ์ ทรายางกูร 2528 : 87) ได้กล่าวถึง ตัวแปรในการศึกษาความเป็นไปได้ว่า การศึกษาความเป็นไปได้ของโครงการจำเป็นต้องครอบคลุม ทุกแง่มุมที่จำเป็นต้องศึกษาเพื่อป้องกันและลดความเสี่ยงที่จะเกิดขึ้นในอนาคต การยอมเสีย เวลาและค่าใช้จ่ายในการศึกษาด้านต่าง ๆ ให้ครบถ้วนย่อมเป็นการคุ้มค่าอย่างแน่นอน

ในการศึกษาความเป็นไปได้ของโครงการใด ๆ นั้น ถ้าสามารถศึกษาตัวแปรทุก ๆ ด้าน และ เป็นตัวแปรที่สำคัญ ย่อมจะทำให้ได้พิจารณาทางเลือกหลัก ๆ ได้อย่างครบถ้วน และเท่ากับเป็น การประเมินผลดีผลเสียของทางเลือกต่าง ๆ เพื่อเสนอแนะทางเลือกที่เหมาะสมที่สุดและ ทางเลือกสำรองอื่น ๆ ที่เป็นไปได้ ซึ่งกล่าวได้ว่า เป็นการศึกษาความเป็นไปได้ที่สมบูรณ์

สำหรับตัวแปรหลักที่สำคัญที่ต้องศึกษาได้ครบถ้วนนั้น ครอบคลุมตัวแปรที่สำคัญ ๆ 4 ประการคือ ด้านเศรษฐศาสตร์ ด้านเทคนิค ด้านการเงิน และด้านการจัดการ ซึ่งได้เสนอแผนภูมิโครงสร้าง ตัวแปรของการศึกษาความเป็นไปได้ไว้ดังนี้

ภาพประกอบ 10 โครงสร้างของการศึกษาความเป็นไปได้ของโครงการของ วิมลสิทธิ์ ทรายางกูร

การศึกษาความเป็นไปได้ทางด้านธุรกิจ ในการลงทุนทางด้านธุรกิจใด ๆ ก็ตาม ปัญหาสำคัญของผู้ลงทุนก็คือ สมควรที่จะลงทุนในธุรกิจนั้น ๆ หรือไม่ และคำตอบที่ได้ก็โดยการ ศึกษาความเป็นไปได้ของโครงการที่จะลงทุนนั่นเอง (บุญเกียรติ ชีวะตระกูลกิจ 2529 : 23) สำหรับในการศึกษาความเป็นไปได้ในวงการธุรกิจนั้น ด้รูพล ชันธไชย (ด้รูพล ชันธไชย 2520 : 13 - 19) มณเฑียร ประจวบดี (มณเฑียร ประจวบดี 2528 : 35 - 36) และบุญเกียรติ ชีวะตระกูลกิจ (บุญเกียรติ ชีวะตระกูลกิจ 2529 : 23 - 25) ได้กล่าวถึงแง่มุมต่าง ๆ หรือตัวแปรในการศึกษาความเป็นไปได้ในโครงการทางธุรกิจนั้นประกอบด้วย

1. การวิเคราะห์ความเป็นไปได้ด้านการตลาด เป็นการศึกษาเกี่ยวกับสภาพของเศรษฐกิจของโครงการ เพื่อทราบความต้องการของผู้บริโภค อันจะเป็นเครื่องชี้แนะการดำเนินงานหรือการคาดคะเนการลงทุน ตามความต้องการของตลาด
2. การวิเคราะห์ความเป็นไปได้ด้านวิศวกรรมหรือด้านเทคนิค เป็นการศึกษาเกี่ยวกับความเป็นไปได้หรือความเหมาะสมต่าง ๆ ในด้าน เครื่องจักร วัตถุดิบ ที่ตั้งโรงงาน แรงงาน รวมทั้งกระบวนการผลิตต่าง ๆ
3. การวิเคราะห์ความเป็นไปได้ทางการเงิน เป็นการศึกษาเกี่ยวกับ ค่าใช้จ่ายต่าง ๆ ในการดำเนินโครงการ รวมทั้งพิจารณาแหล่งและความพอเพียงของเงิน รวมทั้งผลตอบแทนทางการเงินด้วย

นอกจากตัวแปรดังกล่าวแล้ว มณเฑียร ประจวบดี ได้เสนอตัวแปรที่จำเป็นในการศึกษาความเป็นไปได้ของโครงการอีกด้านหนึ่งคือ

การวิเคราะห์ความเป็นไปได้ด้านการบริหารงานและการควบคุมงาน ซึ่งเป็นการศึกษาเกี่ยวกับ การเตรียมการ การจัดองค์การ ระเบียบวิธีการปฏิบัติงาน ตลอดจนคุณสมบัติของเจ้าหน้าที่ระดับบริหารและปฏิบัติการ รวมทั้งวิธีการประสานงาน เป็นต้น

สำหรับ ด้รูพล ชันธไชย (ด้รูพล ชันธไชย 2526 : 19 - 21) ได้เสนอตัวแปรในการศึกษาความเป็นไปได้ นอกจากตัวแปรที่กล่าวแล้วในตอนต้นคือ

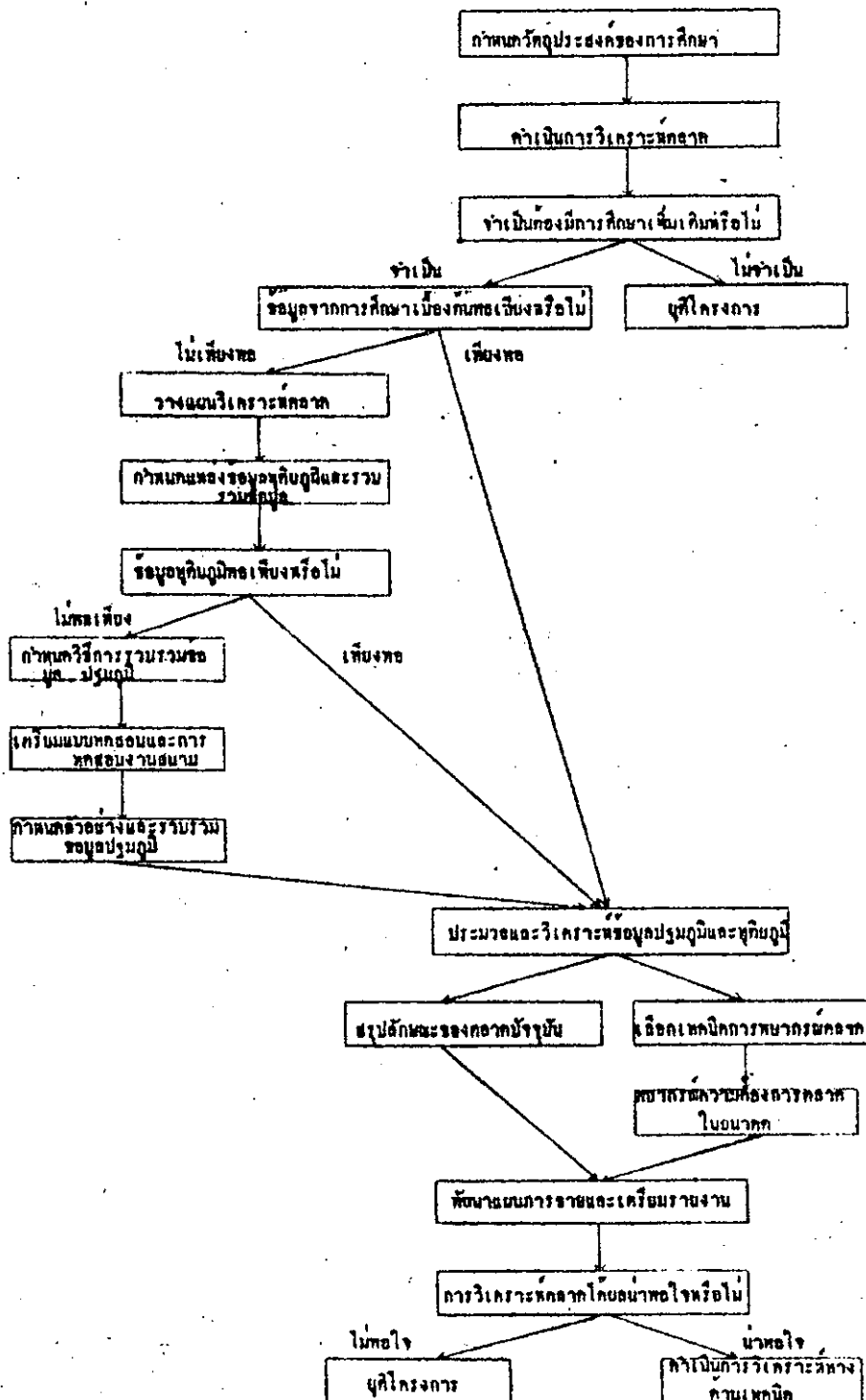
การวิเคราะห์ความมีกำไรทางสังคม ซึ่งเป็นการวิเคราะห์ผลประโยชน์ตอบแทนของโครงการที่เกิดแก่ระบบเศรษฐกิจหรือสังคมเป็นส่วนรวม การวิเคราะห์เรื่องนี้มักเป็นหน้าที่ในความรับผิดชอบของเจ้าหน้าที่ทางรัฐบาล เช่นผลกระทบของโครงการในด้านการจ้างงาน เป็นต้น ในการวิเคราะห์ความเป็นไปได้ด้านต่าง ๆ ดังกล่าวแล้วนั้น จะนำไปสู่การวิเคราะห์รายการและปริมาณค่าใช้จ่าย หรือรายจ่ายและผลตอบแทนหรือรายได้ต่าง ๆ ของโครงการ เพื่อประเมินว่าโครงการนั้นมีผลตอบแทนคุ้มค่าต่อการลงทุนหรือไม่

การศึกษาความเป็นไปได้ของโครงการเปลี่ยนระบบงาน เพื่อปรับปรุงประสิทธิภาพของงาน ให้มีปริมาณเพิ่มขึ้นหรือทันกับความก้าวหน้าทางเทคโนโลยี ซึ่ง ฮัสเซน (Hussain, 1973 : 214 - 215) ได้กล่าวว่า การศึกษาวิเคราะห์ความเป็นไปได้ จะต้องมิควัดดูประสงค์และนโยบายที่ต้องการปรับปรุงไว้ให้มั่นคง ข้อมูลหรือตัวแปรที่จำเป็นจะต้องศึกษาได้แก่ ตัวแปรด้านเศรษฐกิจ ด้านการจัดองค์กร ด้านเทคนิค และข้อจำกัดต่าง ๆ เช่น เวลา บุคลากร เป็นต้น นอกจากนี้ความคิดเห็นของฝ่ายบริหารและผู้อำนวยการที่เกี่ยวข้องเป็นสิ่งจำเป็นมาก ที่นักวิเคราะห์ระบบจะต้องรับฟังด้วยความสนใจอย่างยิ่ง

การศึกษาความเป็นไปได้ก่อนการลงทุนโครงการใด ๆ ก็ตาม คลิฟตัน (Clifton, 1977 : 1 - 10) กล่าวว่า มักมีการศึกษาหรือวิเคราะห์ความเป็นไปได้เบื้องต้นของโครงการโดยอาศัยข้อมูลข้อเท็จจริงต่าง ๆ ที่พอจะทำได้ เพื่อช่วยในการตัดสินใจเบื้องต้นว่าโครงการลงทุนนั้น ๆ มีผู้ทางพอที่จะดำเนินการได้หรือไม่ แล้วจึงตัดสินใจดำเนินการหรือเลิกสัมภาระดำเนินการ ในการวิเคราะห์ความเป็นไปได้ของโครงการนั้นประกอบด้วยตัวแปรต่าง ๆ ที่นำมาศึกษาได้แก่ การวิเคราะห์ตลาด การวิเคราะห์ทางด้านเทคนิค การวิเคราะห์ทางการเงิน หรืออาจศึกษาถึงความเป็นไปได้ทางด้านเศรษฐกิจด้วย นอกจากนี้ยังอาจมีการประเมินผลความเป็นไปได้ของโครงการโดยการวิเคราะห์ผลตอบแทนหรือความมีกำไรทางสังคม การวิเคราะห์ตัวแปรด้านต่าง ๆ ของการศึกษาความเป็นไปได้ สรุปได้ดังต่อไปนี้

1. การวิเคราะห์ตลาด การวิเคราะห์ตลาดเป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาความเป็นไปได้ทางด้านเศรษฐกิจของโครงการ ซึ่งนับว่าเป็นเครื่องมือในการกลั่นกรองแนวความคิดเกี่ยวกับการลงทุนและการประเมินความเป็นไปได้ของโครงการในสภาพการณ์ของการตลาด

การสิ้นสักและบริการที่มีโครงการจะเสนอ การวิเคราะห์ตลาดเพื่อประเมินความเป็นไปได้
 ของโครงการ ต้องใช้ข้อมูลต่าง ๆ หลาย ๆ ด้าน ซึ่งโดยทั่วไปการวิเคราะห์ตลาดควร
 ประกอบด้วย การบรรยายสรุปเกี่ยวกับการตลาด การวิเคราะห์ความต้องการทั้งในอดีตและ
 ปัจจุบัน วิเคราะห์การจัดหาทั้งในอดีตและปัจจุบัน การประมาณความต้องการผลิตภัณฑ์ในอนาคต
 และการประมาณส่วนของตลาด สำหรับกระบวนการวิเคราะห์ตลาดนั้น อาจเสนอเป็นแผนภาพ
 ได้ดังนี้

ภาพประกอบ 11 กระบวนการวิเคราะห์หลักสูตร

2. การวิเคราะห์ทางด้านเทคนิค เป็นการตรวจสอบดูว่าโครงการลงทุนนั้นโดยหลักการทางเทคนิคแล้ว เป็นสิ่งที่มีความเป็นไปได้หรือไม่เพียงใด การวิเคราะห์ทางด้านเทคนิคจะช่วยให้ข้อมูลสำหรับการประมาณค่าใช้จ่ายต่าง ๆ ของโครงการด้วยโดยเฉพาะค่าใช้จ่ายทางด้านเครื่องจักรและการก่อสร้าง นอกจากนั้นการวิเคราะห์ทางเทคนิคก็จะช่วยให้ได้มีโอกาสพิจารณาหนทางเลือกทางเทคนิคต่าง ๆ โดยทั่วไปการวิเคราะห์ด้านเทคนิคประกอบด้วย ลักษณะของผลิตภัณฑ์ ลักษณะของกระบวนการผลิต การกำหนดขนาดของโรงงาน และกำหนดการเกี่ยวกับการผลิต การเลือกเครื่องจักรกลและอุปกรณ์ การกำหนดลักษณะเฉพาะของเครื่องจักรที่ต้องการซื้อและแหล่งที่มาของผู้ขาย การระบุตำแหน่งของโครงการและโรงงานในส่วนที่เกี่ยวกับความเหมาะสมในด้านระยะทางจากแหล่งวัตถุดิบและตลาด การออกแบบแผนผังการจัดโรงงานและการประมาณค่าใช้จ่ายเกี่ยวกับการปรับปรุงพื้นที่และการจัดตั้งโรงงาน การศึกษาเกี่ยวกับสภาพการจัดหาวัตถุดิบและสิ่งจำเป็นในการผลิต การประมาณการความต้องการแรงงานสำหรับการผลิต การระบุถึงลักษณะประเภทและปริมาณของของเสียจากโรงงาน และวิธีการกำจัดค่าใช้จ่ายที่ต้องใช้ รวมถึงการประมาณค่าใช้จ่ายในการผลิตผลิตภัณฑ์สำหรับกระบวนการวิเคราะห์ทางด้านเทคนิคของโครงการแสดงเป็นแผนภาพได้ดังนี้

3. การวิเคราะห์ทางการเงิน การวิเคราะห์ทางการเงินเพื่อพิจารณาถึงความ เป็นไปได้ของโครงการ ประเด็นสำคัญได้แก่ การจัดเตรียมงบประมาณทางการเงินเพื่อ ประโยชน์ทางด้านการประเมิน ดูทางความเป็นไปได้เชิงพาณิชย์ของโครงการและประมาณการ ความต้องการทางการเงินของโครงการ การจัดทำประมาณการทางการเงิน จะกระทำใ้ กี่ต่อเมื่อได้มีการประมาณการทางด้านเทคนิคและการตลาดของโครงการเรียบร้อยแล้ว ใน บางกรณี การวิเคราะห์การเงินของโครงการอาจต้องใช้การวิเคราะห์ความไว (Sensitive Analysis) และการวิเคราะห์ความเสี่ยง (Risk Analysis) ช่วยด้วย การวิเคราะห์ ทางการเงินประกอบด้วยด้านต่าง ๆ ได้แก่ การวิเคราะห์ตรวจสอบบัญชีการเงิน วิเคราะห์ รายการค่าใช้จ่าย ประมาณการทางการเงิน การขาย การบริหารต่าง ๆ การวิเคราะห์ อัตราผลตอบแทนจากการลงทุน การวิเคราะห์ความไว และการวิเคราะห์ความเสี่ยง เป็นต้น กระบวนการวิเคราะห์ทางการเงินแสดงเป็นแผนภาพได้ดังนี้

4. การวิเคราะห์ผลตอบแทนหรือความคุ้มค่าในสังคม หมายถึง การวิเคราะห์ผลประโยชน์ตอบแทนของโครงการ ซึ่งจะบังเกิดแก่ระบบเศรษฐกิจหรือสังคมเป็นส่วนรวม การวิเคราะห์ในเรื่องนี้ มักเป็นเรื่องในหน้าที่รับผิดชอบของเจ้าหน้าที่ของรัฐบาล เช่น ผลกระทบของโครงการในด้านการจ้างงาน การประหยัดเงินตราต่างประเทศ และผลที่มีต่อการกระจายรายได้เป็นต้น เทคนิคที่ใช้มักจะได้แก่ การวิเคราะห์ค่าใช้จ่าย และผลตอบแทนทางสังคม ซึ่งมีหลักการในการคำนวณและตีค่าของค่าใช้จ่าย และผลตอบแทนแตกต่างจากหลักการที่ใช้ในทางธุรกิจทั่วไป การวิเคราะห์ผลตอบแทน หรือความคุ้มค่าในสังคมมีกระบวนการดังนี้

4.1 นิยาม คำ หรือข้อความทางเทคนิคที่ใช้ในบรรยายในโครงการ และทางเลือกต่าง ๆ ที่ควรพิจารณา

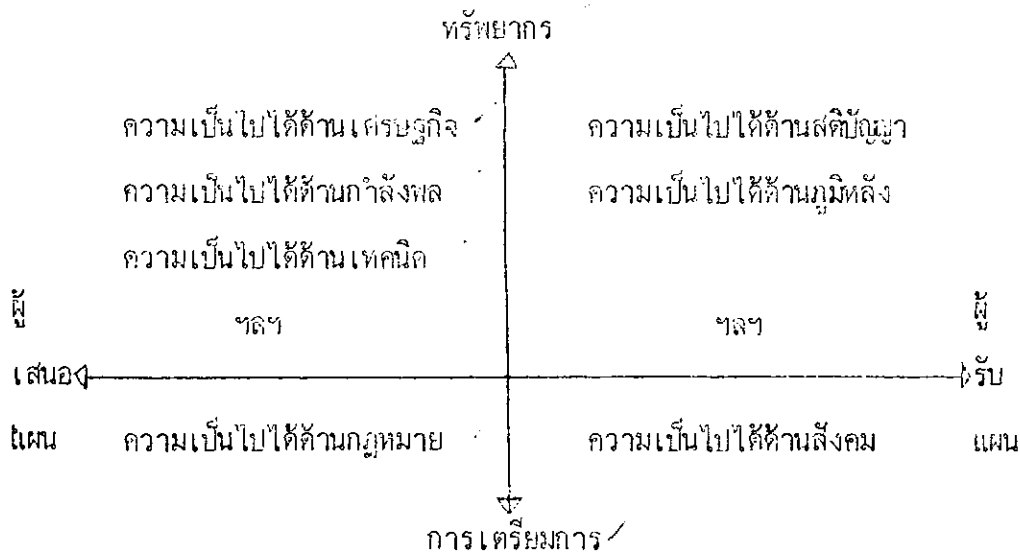
4.2 แจกแจงค่าใช้จ่ายและผลที่จะได้รับ และประเมิน ความเที่ยงตรง และคุณลักษณะของค่าใช้จ่ายและผลประโยชน์

4.3 รวบรวมข้อมูลที่ต้องการในการประเมิน ค่าใช้จ่ายและผลประโยชน์

4.4 วัดผลและตรวจสอบค่าใช้จ่าย และผลประโยชน์ของโครงการ

4.5 เสนอผลการศึกษา

ในด้านการศึกษาความเป็นไปได้ในการศึกษานี้ เวิร์ดเซลิน (Werdelin. 1977 : 273 - 281) กล่าวว่าในการศึกษาความเป็นไปได้ในด้านการวางแผนทางการศึกษานสามารถพิจารณาแยกออกเป็น 2 มิติคือ มิติของผู้เสนอแผน (Introducers) คือ ผู้ดำเนินโครงการ และผู้รับแผน (Recievers) ซึ่งเป็นผู้ที่ได้รับผลจากการดำเนินโครงการหรือแผนงานนั้น ๆ การวิเคราะห์ในแต่ละมิติ ต้องคำนึงถึงความเป็นไปได้ ของทรัพยากร (Resources) ที่จำเป็นต้องใช้ และการเตรียมการเพื่อดำเนินโครงการให้ไปตามเป้าหมายที่กำหนดไว้ แนวความคิดหรือปัจจัยในแง่มุมต่าง ๆ ของการศึกษาความเป็นไปได้ในการวางแผนทางการศึกษานั้น สรุปลงเป็นแผนภูมิได้ดังต่อไปนี้

ภาพประกอบ 14 การวิเคราะห์แนวความคิด แง่มุมต่าง ๆ ของการศึกษาความเป็นไปได้ของการวางแผนทางการศึกษาของเวอร์เคลิน

จากภาพประกอบที่ 14 แสดงให้เห็นปัจจัยต่าง ๆ ที่จำเป็นจะต้องพิจารณาในการศึกษาความเป็นไปได้ในการวางแผนทางการศึกษา ซึ่งเวอร์เคลินได้เสนอแนวความคิดไว้ 7 ด้าน เมื่อพิจารณาจากภาพประกอบอธิบายได้ดังนี้ คือ

1. ถ้าพิจารณาในแง่มีผู้เสนอแนะแผนและทรัพยากรที่ต้องใช้ ปัจจัยที่ต้องศึกษาความเป็นไปได้ประกอบด้วย ความเป็นไปได้ด้านเศรษฐกิจ กำลังคน และด้านเทคนิควิธี ฯลฯ
2. ถ้าพิจารณาในแง่มีผู้เสนอแผน และการเตรียมการเพื่อดำเนินการใช้แผน ปัจจัยที่ต้องศึกษาความเป็นไปได้ประกอบด้วย ความเป็นไปได้ด้านกฎหมายที่เกี่ยวข้องกับแผนงาน
3. ถ้าพิจารณาในแง่มีผู้รับแผนและทรัพยากรที่ต้องใช้ ปัจจัยที่ต้องศึกษาความเป็นไปได้ประกอบด้วย ความเป็นไปได้ด้านสติปัญญาและความเป็นไปได้ภูมิหลังของนักเรียนซึ่งเป็นผู้รับแผน ฯลฯ
4. ถ้าพิจารณาในแง่มีผู้รับแผนและการเตรียมการเพื่อดำเนินงาน ปัจจัยที่ต้องศึกษาความเป็นไปได้ประกอบด้วยความเป็นไปได้ทางทักษะสังคมที่แวดล้อมและเกี่ยวข้องกับแผนงานว่ามีความพร้อมและเต็มใจรับแผนหรือไม่เพียงใด ซึ่งได้แก่ ชุมชน ผู้ปกครอง และนักเรียน เป็นต้น

สำหรับปัจจัยแต่ละด้านดังกล่าวแล้วนั้น เวอร์เคลินได้เสนอรายละเอียดของปัจจัยแต่ละด้านดังนี้ (werdelin. 1977 : 282 - 288)

1. ความเป็นไปได้ทางด้านเศรษฐกิจ ศึกษาค่าลงเงินและค่าใช้จ่ายของโครงการที่กำหนดไว้รองรับจำนวนนักเรียนที่เปลี่ยนแปลงไป จำนวนครูที่เพิ่มขึ้น อาคารสถานที่ วัสดุ และเครื่องมือเครื่องใช้ต่าง ๆ อาหาร ยา และสุขภาพอนามัย การปรับปรุงองค์กรและสิ่งอื่นที่เกี่ยวข้อง ต้องคำนวณออกมาเป็นค่าใช้จ่ายที่เกี่ยวข้องกับโครงการมากที่สุด
2. ความเป็นไปได้ทางด้านทรัพยากรมนุษย์ ศึกษาความพร้อมของครูผู้สอน และบุคลากรที่ร่วมในโครงการ เช่น ผู้มีคุณสมบัติที่จะสร้างสื่อและผลิตวัสดุอุปกรณ์ เพื่อการสอนนักเรียน และการฝึกอบรมครู ครูใหม่ ศึกษาวิเทศ หรือบุคคลอื่น ๆ ในหน่วยงานให้สามารถทำงานได้ เรื่องต่าง ๆ เหล่านี้ให้ผู้เชี่ยวชาญในกลุ่มต่าง ๆ แสดงความคิดเห็น หรือสอบถามจากกลุ่มตัวอย่างโดยตรง บางครั้งข้อมูลต่าง ๆ เหล่านี้ต้องมีการทดลองเพื่อให้ได้ข้อมูลที่แน่นอน
3. ความเป็นไปได้ทางเทคนิค ต้องมีการวางแผนตรวจสอบเครื่องอำนวยความสะดวกต่าง ๆ เช่น เครื่องฉายวิทยุ หรือทีวี เครื่องพิมพ์ โรงงานที่จะผลิตวัสดุอุปกรณ์ และบริษัทรับเหมาก่อสร้างอาคาร และสิ่งอื่น ๆ ว่ามีอยู่หรือมีที่จะดำเนินการตามโครงการ
4. ความเป็นไปได้ทางด้านกฎหมาย ในการวางแผนหรือดำเนินโครงการต้องมีการศึกษากฎหมาย ระเบียบ ข้อตกลง และสัญญาต่าง ๆ รวมทั้งระบบการบริหารที่จำเป็นต่อการปฏิบัติงานตามโครงการสิทธิของครู อำนาจและหน้าที่ของผู้บริหารโรงเรียน และเจ้าหน้าที่ทางการศึกษาในท้องถิ่นที่จะดำเนินการ หรือเป็นอุปสรรคต่อการดำเนินการ
5. ความเป็นไปได้ทางสังคม ศึกษาบุคคลที่เกี่ยวข้องและได้รับผลจากโครงการ เช่น นักเรียน บิดามารดาของนักเรียน ครู และกลุ่มบุคคลต่าง ๆ เพื่อดูว่าจะยอมรับความเปลี่ยนแปลงหรือไม่เพียงใด วิธีการศึกษาอาจสุ่มตัวอย่างมาให้เห็นความเห็นหรือทัศนคติเกี่ยวกับการดำเนินงาน หรือผลที่จะได้จากโครงการโดยใช้เครื่องมือวัดทางจิตวิทยาและทางสังคมที่เหมาะสมมีความเที่ยงตรงและเชื่อถือได้
6. ความเป็นไปได้เกี่ยวกับความสามารถของนักเรียน ครู และบุคลากรอื่น ๆ ที่เกี่ยวข้อง อาจใช้ข้อมูลเก่าที่มีอยู่แล้ว หรือในบางกรณีอาจจำเป็นต้องรวบรวมจากกลุ่มตัวอย่างใหม่ โดยใช้แบบทดสอบวัดระดับสติปัญญา และความรู้ทักษะ และทัศนคติ หรือแบบวัดอื่น ๆ

เก็บรวบรวมข้อมูลจากกลุ่มตัวอย่าง ข้อจำกัดของการศึกษาในเรื่องนี้ คือ ไม่สามารถวัดภูมิหลังและความสามารถของนักเรียนและสถานการที่เป็นจริง ผลการคาดคะเนจึงอาจคลาดเคลื่อนไปบ้าง

✓ โดยสรุป ไม่ว่าจะเป็นการศึกษาความเป็นไปได้ทางด้านเศรษฐกิจ อุตสาหกรรม การเปลี่ยนแปลงระบบงาน ด้านธุรกิจ และด้านการศึกษาก็ตาม จะมีการศึกษาตัวแปรต่าง ๆ ที่เหมือนกัน จะแตกต่างกันออกไปบ้างก็เฉพาะในจุดประสงค์ที่เฉพาะเจาะจงของโครงการเท่านั้น โดยทั่ว ๆ ไปแล้วตัวแปรที่ศึกษาในการศึกษาความเป็นไปได้ของโครงการใด ๆ ได้แก่ (จันทนา จันทโร และ ศิริจันทร์ ทองประเสริฐ 2524 : 4 - 8, วีระพล สุวรรณนันท 2524 : 1 - 14, ณัฐพล ชันธไชย 2526 : 12 - 22, มนเฑียร ประจวบตี 2528 : 35 - 36; วิมลสิทธิ์ หรยางกูร 2528 : 85 - 89, บุญเกียรติ ชีวตระกูลกิจ 2529 : 23 - 25, Hussain. 1973 : 204 - 209, Clifton. 1977 : 34 - 177 และ Werdelin. 1977 : 277 - 297)

1. ความเป็นไปได้ทางด้านเศรษฐกิจและการเงิน เป็นการศึกษาและวิเคราะห์ถึงสภาพการเงินในการลงทุน และการลงทุนนั้นจะได้รับผลตอบแทนคุ้มหรือไม่และผู้ดำเนิน

โครงการมีงบประมาณเพื่อใช้จ่ายในการดำเนินโครงการมากน้อยเพียงใดและพอเพียงหรือไม่

2. ความเป็นไปได้ด้านเทคนิคหรือวิศวกรรม เป็นการศึกษาความเป็นไปได้เกี่ยวกับ เครื่องมือเครื่องใช้ เครื่องจักร วัตถุดิบ ว่าเหมาะสมกับงานที่จะดำเนินการหรือไม่ รวมไปถึงสถานที่ตั้งโรงงาน ตลอดจนขบวนการผลิต ผลิตภัณฑ์ที่ต้องการด้วย

3. การวิเคราะห์ด้านการตลาด เป็นการศึกษาถึงความต้องการผลิตภัณฑ์ของผู้บริโภคหรือผู้ใช้บริการ ตลอดจนสถานภาพของผู้ผลิตเมื่อเปรียบเทียบกับคู่แข่ง การวิเคราะห์อุปสงค์อุปทาน ทั้งในอดีต ปัจจุบัน และอนาคต ตลอดจนแผนการดำเนินงานเกี่ยวกับคุณภาพของสินค้าในการขายด้วย

4. ความเป็นไปได้ด้านการบริหารและการจัดการ เป็นการศึกษาถึงลักษณะของผู้บริหาร ซึ่งได้แก่ คุณสมบัติ คุณวุฒิ ประสบการณ์ในการทำงาน การจัดและบริหารหน่วยงานระเบียบวิธีในการปฏิบัติงาน และพฤติกรรมของผู้บริหาร รวมไปถึงการศึกษา การทำงานร่วมกันของผู้ได้บังคับบัญชา และผู้ร่วมงานด้วย

5. ความเป็นไปได้ทางด้านสังคม เป็นการศึกษาถึงสภาพของสังคม ซึ่งได้แก่ บุคคลต่าง ๆ ที่ได้รับผลกระทบจากการดำเนินงานตามโครงการ การยอมรับการเปลี่ยนแปลงต่าง ๆ อันเกิดจากโครงการ รวมทั้งปัจจัยต่าง ๆ ทางด้านสังคม ที่อาจมากระทบต่อแผนหรือโครงการ ซึ่งได้แก่ ศาสนา วัฒนธรรมนิยม ประเพณี กฎหมาย และการเมืองการปกครอง เป็นต้น

6. ความเป็นไปได้ทางด้านทรัพยากรมนุษย์ หรือด้านกำลังคน เป็นการศึกษาเกี่ยวกับความพร้อมของบุคคลต่าง ๆ ในการดำเนินการตามโครงการ ตลอดจนกระบวนการพัฒนาความพร้อม ซึ่งได้แก่ การฝึกอบรมบุคคลต่าง ๆ ให้ดำเนินการร่วมกันในโครงการ

นอกจากตัวแปรดังกล่าวแล้วข้างต้น ผู้ทำการศึกษาความเป็นไปได้อาจพิจารณาศึกษาตามความจำเป็น หรือวัตถุประสงค์ของโครงการ (มณเฑียร ประจวบคี 2528 : 39) แต่อย่างไรก็ตาม ในการศึกษาความเป็นไปได้ของโครงการจำเป็นจะต้องศึกษาให้ครอบคลุมทุกแง่มุม เพื่อป้องกันและลดความเสี่ยงที่จะเกิดขึ้นในอนาคต การยอมเสียเวลาและค่าใช้จ่ายในการศึกษาด้านต่าง ๆ ให้ครบถ้วนย่อมเป็นการคุ้มค่าอย่างแน่นอน เช่น การมีโอกาสได้พิจารณาทางเลือกทางด้านเทคนิคที่เหมาะสมที่สุดที่สามารถลดต้นทุนลง การมีโอกาสได้ศึกษาลักษณะความต้องการของตลาดที่แท้จริงหรือหาช่องทางแก้ปัญหาในด้านการตลาด เป็นต้น ข้อได้เปรียบในการดำเนินกิจการเหล่านี้ ย่อมเกิดจากการที่ได้ศึกษาความเป็นไปได้ของโครงการในทุก ๆ ด้าน และที่สำคัญคือได้พิจารณาทางเลือกหลัก ๆ แล้วอย่างครบถ้วนเท่าที่จะพิจารณาได้ และได้มีการประเมินผลดีผลเสียของทางเลือกต่าง ๆ เพื่อเสนอแนะทางเลือกที่เหมาะสมที่สุดและทางเลือกรอง ๆ อื่น ๆ ที่เป็นไปได้ จึงกล่าวได้ว่าเป็นการศึกษาความเป็นไปได้ที่สมบูรณ์ (วิลลิสท์รี ทรียงกูร 2528 : 87 อ้างอิงมาจาก Walsh. 1971 : 87) ตัวแปรในการศึกษาความเป็นไปได้ที่เป็นประเด็นหลักประกอบด้วย ด้านการตลาด ด้านเทคนิค ด้านการเงิน รวมถึงด้านเศรษฐศาสตร์ และด้านการจัดการ (วิลลิสท์รี ทรียงกูร 2528 : 87; Clifton. 1977 : 5)

ขั้นตอนของการศึกษาความเป็นไปได้ของโครงการ

นักการศึกษาทางด้านต่าง ๆ ได้เสนอแนวคิดเกี่ยวกับขั้นตอนหรือกระบวนการศึกษาความเป็นไปได้ไว้ดังต่อไปนี้ คือ

มณเฑียร ประจวบคี (มณเฑียร ประจวบคี 2528 : 36 - 40) ได้เสนอวิธีการศึกษาความเป็นไปได้ โดยแบ่งขั้นตอนในกระบวนการวิเคราะห์ไว้ 8 ขั้นตอน ดังนี้คือ

ขั้นที่ 1 การศึกษาปัญหา เป็นการพิจารณาและกำหนดขอบเขตของปัญหาโดยใช้แนวความคิดระบบ (System Approach) ประกอบการวิเคราะห์ เพื่อให้ทราบว่าอะไรคือสาเหตุที่แท้จริง อะไรเป็นสาเหตุที่ต่อเนื่องและเป็นปลายเหตุ

ขั้นที่ 2 การกำหนดวัตถุประสงค์ เป็นการตัดสินใจที่จะแก้ปัญหาว่าจะต้องการทำอะไร หรือผู้ตัดสินใจต้องการอะไร ซึ่งจะรวมถึงการประเมินสภาวะการณ์ของสิ่งที่จะเกิดขึ้นในอนาคตที่จะมีส่วนเกี่ยวข้องกับการกำหนด วัตถุประสงค์

ขั้นที่ 3 การกำหนดทางเลือก เป็นการพิจารณาและกำหนดแนวทางการแก้ปัญหา จะทำอย่างไรบ้างจึงจะบรรลุวัตถุประสงค์ที่กำหนดไว้ หลักเกณฑ์การกำหนดทางเลือกจะต้องพิจารณาเทคโนโลยี โครงสร้างการจัดหน่วย ความพร้อมของหน่วยงานทางเลือกที่กำหนดขึ้นจะเกี่ยวพันไปถึงการกำหนดประเภทของค่าใช้จ่ายและผลประโยชน์ของแต่ละทางเลือกด้วย

ขั้นที่ 4 การกำหนดสมมุติฐาน เป็นการกำหนดของเขตของปัญหาให้สมเหตุสมผลง่ายต่อการพิจารณา สมมุติฐานจะต้องเป็นสิ่งที่เกี่ยวข้องโดยตรงและคาดว่าจะเกิดขึ้นในอนาคต และสิ่งนั้นจะต้องมีผลกระทบต่อผลการตัดสินใจไม่นำมากำหนดไว้

ขั้นที่ 5 การประเมินค่า หรือการวิเคราะห์ทางเลือก เป็นการพิจารณาเปรียบเทียบผลได้ (Benefit) กับผลเสีย (Cost) ของแต่ละทางเลือก เพื่อนำผลที่ได้มาเปรียบเทียบแต่ละทางเลือกว่า ทางเลือกใดให้ผลดี และตรงกับวัตถุประสงค์ของการวิเคราะห์

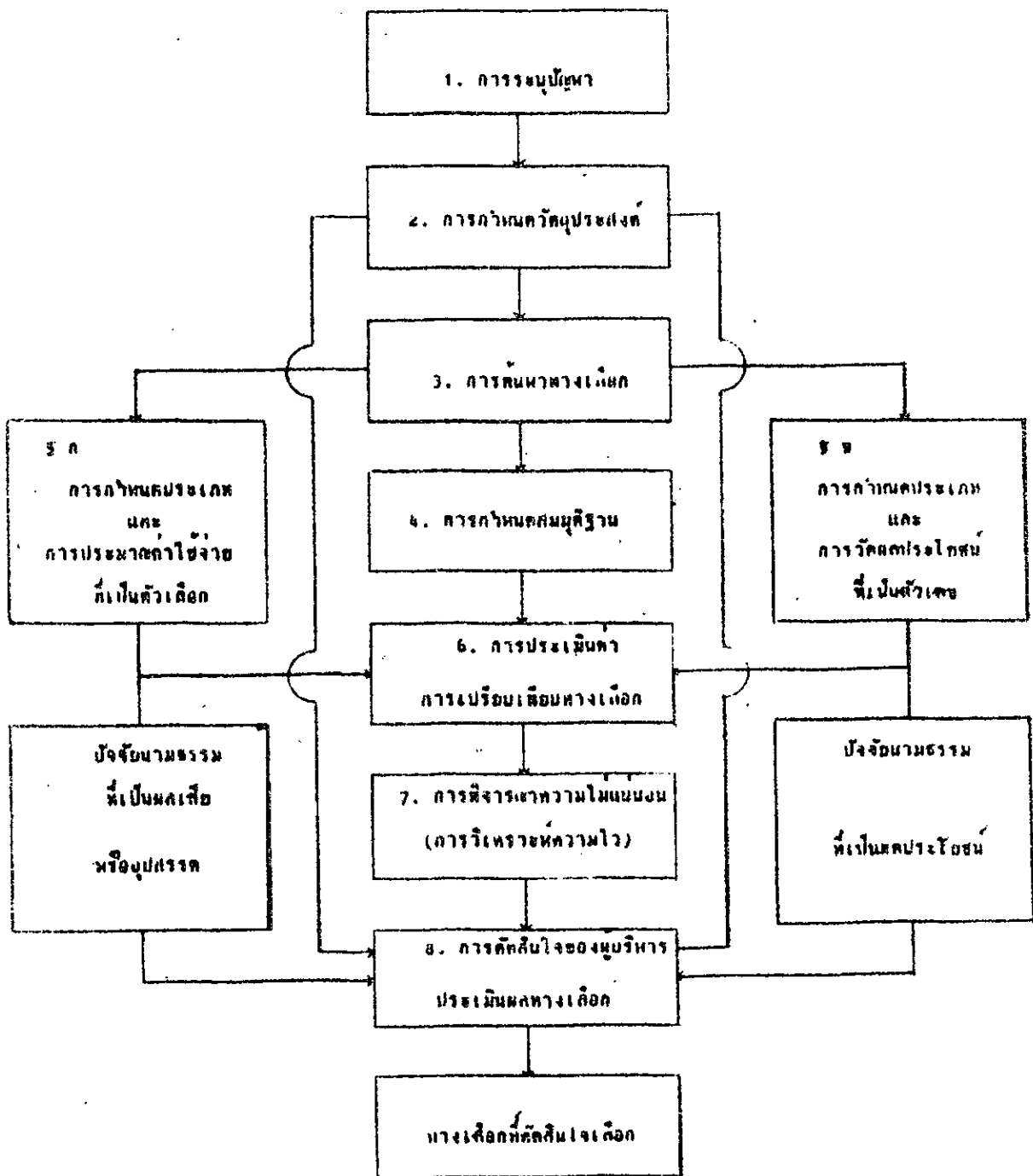
ขั้นที่ 6 การเปรียบเทียบทางเลือก และการจัดลำดับ เป็นการนำผลที่ได้จากขั้นที่ 5 มาเปรียบเทียบในรูปของกราฟหรืออัตราส่วน โดยมีเป้าหมายเพื่อแสดงให้เห็นว่าทางเลือกใดดี หรือเหนือกว่าทางเลือกใด หลังจากนำผลได้และผลเสียที่เกี่ยวข้องแต่ละทางเลือกมาเปรียบเทียบในรูปอัตราส่วน เช่น ผลประโยชน์ค่าใช้จ่าย หรือในรูปของกราฟแล้วก็สามารถทราบความแตกต่างของแต่ละทางเลือก แล้วจึงดำเนินการจัดอันดับทางเลือกโดยพิจารณาจากผลที่ได้

ขั้นที่ 7 การทดสอบทางเลือกภายใต้ความไม่แน่นอน ในการเปรียบเทียบทางเลือก โดยใช้ค่าใช้จ่ายและผลประโยชน์ของแต่ละทางเลือก ผู้วิเคราะห์ควรได้พิจารณาถึงความแตกต่างของเวลาและความไม่แน่นอนด้วย ทั้งนี้เพราะปัจจัยทั้งสองถือว่าเป็นข้อจำกัดที่สำคัญที่จะมีผลต่อการเลือกหนทางปฏิบัติของผู้ตัดสินใจ

ขั้นที่ 8 การตัดสินใจเป็นขั้นสุดท้ายของขบวนการวิเคราะห์ความเป็นไปได้ ผู้บริหารจะเป็นผู้นำผลของการวิเคราะห์ที่เสนอผ่านตามขั้นตอนของสายการบังคับบัญชาขึ้นมา นำไปพิจารณาจากรายงานผลการวิเคราะห์ที่เสนอมานั้น ผู้ตัดสินใจอาจจะส่งกลับไปให้ปรับปรุงแก้ไขถ้าพบว่าไม่สมบูรณ์หรือไม่ตรงกับวัตถุประสงค์ แต่ถ้าพิจารณาเห็นว่าตรงตามเป้าหมายก็จะพิจารณาประกอบพิจารณา และตัดสินใจสั่งการให้ดำเนินการอย่างใดอย่างหนึ่งต่อไป

ในการนำขั้นตอนไปปฏิบัติจริงนั้น อาจจะทอนหรือเพิ่มขึ้นได้ตามความเหมาะสมกับขอบเขตของปัญหา ความพร้อมของข้อมูล ระยะเวลาที่ใช้ในการวิเคราะห์และดุลยพินิจของผู้รับผิดชอบงานวิเคราะห์เป็นสำคัญ

ขั้นตอนในการวิเคราะห์สรุปเป็นแผนภูมิได้ดังนี้

ภาพประกอบ 15 กระบวนการวิเคราะห์ความเป็นไปได้ ตามแนวคิดของ มนเพียร ประจวบคี

ฮัสเซน (Hussain. 1973 : 195 - 219) ได้เสนอขั้นตอนการศึกษาความเป็นไปได้ของโครงการปรับปรุงระบบงานไว้ 4 ขั้นตอน โดยมีรายละเอียดดังนี้

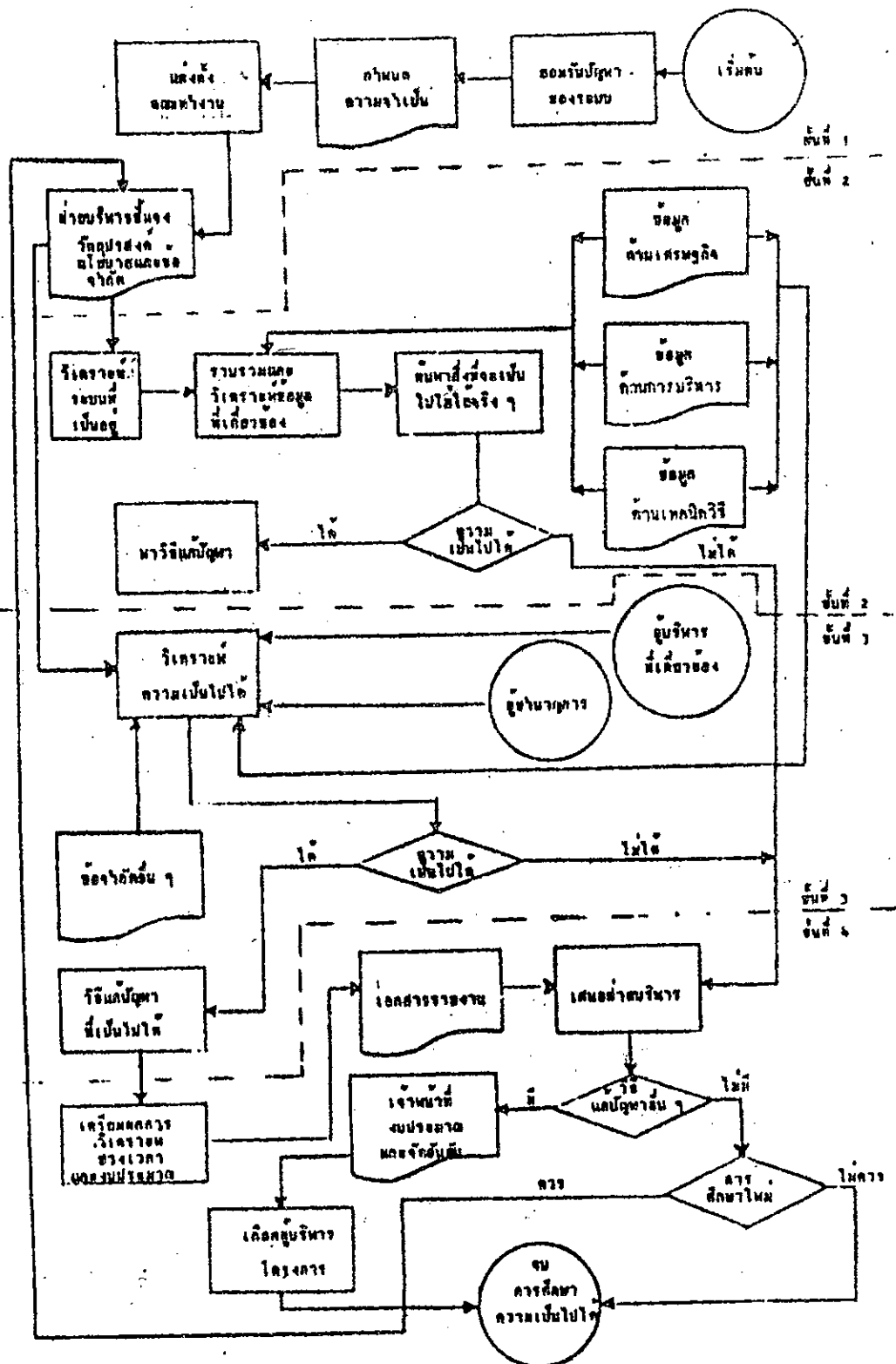
ขั้นที่ 1 การจัดองค์การสำหรับการศึกษาความเป็นไปได้ เป็นการยอมรับปัญหาของระบบ การระบุความจำเป็นที่ต้องเปลี่ยนระบบจากระบบเดิม มีการกำหนดบุคคลเพื่อศึกษาความเป็นไปได้ และการชี้แจงวัตถุประสงค์ นโยบาย รวมทั้งข้อจำกัดต่าง ๆ ต่อคณะผู้ทำงาน

ขั้นที่ 2 การค้นหาวิธีแก้ปัญหา เป็นการวิเคราะห์ระบบงานที่มีอยู่ โดยการรวบรวมและวิเคราะห์ข้อมูลด้าน เศรษฐกิจ การจัดองค์การ และด้านเทคนิควิธีต่าง ๆ เมื่อวิเคราะห์ดูแล้วไม่มีเหตุผลใดปรากฏอย่างชัดเจนว่าโครงการนั้นจะเป็นไปได้ จึงดำเนินการหาวิธีแก้ปัญหาที่เหมาะสมต่อไป หากพบว่ามีเหตุที่เป็นไปได้ ก็เสนอรายงานต่อผู้บริหารเพื่อตัดสินใจว่าจะศึกษาโครงการนี้ต่อไปหรือไม่

ขั้นที่ 3 การวิเคราะห์ความเป็นไปได้ เป็นการวิเคราะห์ความเป็นไปได้จากการพิจารณาเงื่อนไขและข้อจำกัดต่าง ๆ ของข้อมูลในขั้นที่ 2 การตัดสินใจความเป็นไปได้นั้น ขอคำแนะนำปรึกษาความคิดเห็นจากผู้บริหารหรือผู้เชี่ยวชาญ ตลอดจนข้อจำกัดต่าง ๆ อาจพบว่ามีทางเลือกที่เป็นไปได้หลายทาง แต่ไม่สามารถดำเนินการได้พร้อมกัน คณะผู้ศึกษาความเป็นไปได้ จะต้องจัดลำดับทางเลือก ก่อน-หลัง ไว้ให้เห็นด้วย

ขั้นที่ 4 การเลือกวิธีการแก้ปัญหา เป็นขั้นตอนสุดท้ายของกระบวนการประกอบด้วย การเสนอเอกสาร ข้อสรุปและข้อเสนอแนะให้แก่ผู้บริหารประกอบการพิจารณาวิธีแก้ปัญหาที่ดีที่สุด หากผู้บริหารเห็นว่า ทางเลือก ตามที่เสนอนั้นเป็นที่น่าพอใจ มีความเหมาะสมทั้งด้านงบประมาณ และด้านอื่น ๆ ก็จัดหาบุคลากรเพื่อดำเนินงานต่อไป หากไม่มีทางเลือกใดเป็นที่พอใจ ก็จำเป็นต้องมีการศึกษาและตรวจสอบความเป็นไปได้ใหม่ จากขั้นตอนที่ 1 - 4

ขั้นตอนการศึกษาความเป็นไปได้ แสดงเป็นแผนภาพได้ดังนี้

ภาพประกอบ 16 ขั้นตอนของการศึกษาความเป็นไปได้ตามแนวคิดของ ยี่ต๊ะ

คลิฟตัน (Clifton. 1977 : 1 - 8) ได้เสนอแนวคิด ขั้นตอนในการศึกษาความเป็นไปได้ของโครงการใด ๆ ไว้ดังนี้ คือ

1. ขั้นการระบุโครงการ เป็นจุดเริ่มแรกของการวิเคราะห์โครงการเพื่อกำหนดเป็นวัตถุประสงค์ ซึ่งวัตถุประสงค์นี้อาจจะชี้ให้เห็นความเป็นไปได้และความต้องการในการเพิ่มเครื่องมือ วัสดุอุปกรณ์ ที่มีอยู่แล้วในการผลิต ผลิตภัณฑ์หรือใช้ทรัพยากรที่เป็นประโยชน์ผู้วางแผน อาจได้แนวความคิดต่าง ๆ มาจาก การสำรวจการอุตสาหกรรมที่มีอยู่ การวิเคราะห์กิจการทางการอุตสาหกรรม การสำรวจแหล่งทรัพยากร หรือการศึกษาตลาดเพื่อวางแผนในการศึกษาโครงการที่ลงทุนต่อไป

2. ขั้นการเลือกโครงการเบื้องต้น ในขั้นนี้เป็นการศึกษาเพื่อตัดสินใจว่าจะตรวจสอบรายละเอียดของความเป็นไปได้ของโครงการหรือไม่ และถ้าจะทำการศึกษาต่อไปก็จะกำหนดขอบข่าย และประมาณการค่าใช้จ่ายของการศึกษาให้ชัดเจน เพื่อดำเนินการวิเคราะห์เบื้องต้นว่าโครงการมีความเป็นไปได้และน่าสนใจที่จะทำการลงทุนอย่างพอเพียงหรือไม่ในขั้นนี้มักจะมีการศึกษาความเป็นไปได้เบื้องต้นเกี่ยวกับ การบรรยายเกี่ยวกับการตลาด การประมาณการเกี่ยวกับการลงทุนที่จำเป็นและค่าใช้จ่ายในการดำเนินงาน เป็นต้น ทั้งนี้เพื่อตัดสินใจที่จะวางแผนในการวิเคราะห์ความเป็นไปได้ของโครงการต่อไป

3. ขั้นการวิเคราะห์ ในขั้นนี้เป็นการศึกษาทางเลือกหลาย ๆ ทาง เช่น การวิเคราะห์ทางด้านตลาด ทางด้านเทคนิค และข้อค้นพบจะเป็นข้อมูลที่สนับสนุนการตัดสินใจในการดำเนินโครงการต่อไป การศึกษาความเป็นไปได้ของโครงการสามารถทำการศึกษาในระดับที่ต่างกันออกไปในเรื่องของเวลา งบประมาณ บุคลากร ซึ่งขึ้นอยู่กับโอกาสในการทำการศึกษาด้วย การศึกษาความเป็นไปได้ที่สมบูรณ์มักจะประกอบไปด้วย การวิเคราะห์แง่มุมต่าง ๆ ดังนี้ การวิเคราะห์ด้านตลาด การวิเคราะห์เทคนิคและการวิเคราะห์ทางการเงิน ซึ่งอาจรวมไปถึงการศึกษาความเป็นไปได้ทางเศรษฐกิจด้วย ในบางกรณีการศึกษารายละเอียดบางด้านก็ไม่จำเป็นนัก ตัวอย่างเช่น การศึกษาโครงการที่ต้องการผลในเรื่องของผู้ซื้อ ดังนั้นการวิเคราะห์เรื่องการตลาดที่ลึกซึ้งก็เป็นสิ่งที่ไม่จำเป็น

4. ขั้นการออกแบบและการประเมินผล ในขั้นนี้เป็นขั้นที่จะตัดสินใจว่า โครงการนี้จะนำไปดำเนินการปฏิบัติหรือไม่ เป็นการประเมินผลจากการศึกษาในขั้นการวิเคราะห์

ความเป็นไปได้ของโครงการ ถ้าผลการประเมินผลปรากฏเป็นที่น่าพอใจ ซึ่งศึกษาได้จากการวิเคราะห์ด้านการเงิน ก็จะเตรียมการลงทุนต่อไป ในการประเมินผลความเป็นไปได้ของโครงการนั้น พิจารณาจากการวิเคราะห์ความเป็นไปได้ทางด้านเศรษฐกิจในเรื่องของผลตอบแทนหรือความมีกำไรทางสังคม โครงการจะมีคุณภาพสมควรแก่การดำเนินงานต่อไป ตามโครงการถ้าผลการประเมินผลการตอบแทนหรือความมีกำไรทางสังคมเป็นที่น่าพอใจ และเตรียมข้อเสนอการลงทุน เพื่อพิจารณาจัดหางบประมาณในการลงทุนต่อไป แก่ผู้ที่มีอำนาจในการพิจารณาตัดสินใจ

5. ขั้นตอนการปฏิบัติตามโครงการ หลังจากทำการศึกษาความเป็นไปได้ของโครงการได้ผลเป็นที่น่าพอใจแล้ว กล่าวคือมีความเป็นไปได้ที่จะทำการลงทุนโดยได้รับผลตอบแทนคุ้มค่า เป็นหน้าที่ของผู้ดำเนินโครงการที่จะวางแผนเกี่ยวกับหมายกำหนดการ เพื่อดำเนินงานตามแผนต่อไป

การศึกษาความเป็นไปได้ของโครงการ แสดงเป็นแผนภาพกระบวนการวิเคราะห์ได้ดังต่อไปนี้

เวอร์เคลิน (Werdelin. 1977 : 289 - 297) ได้เสนอขั้นตอนในการศึกษาความเป็นไปได้ในการวางแผนทางการศึกษาไว้ 18 ขั้นตอนดังต่อไปนี้

1. อธิบายสถานการณ์ในการวางแผน เพื่อให้มองเห็นภาพรวมที่สมบูรณ์ในเรื่องเกี่ยวกับส่วนใดของโรงเรียนที่จะได้รับผลตามแผน วิธีการใดที่จะทำให้แผนบรรลุตามเป้าหมาย มีใครหรือส่วนใดของระบบโรงเรียนและสังคม เช่น นักเรียน ครู ครูใหญ่ ผู้ปกครอง และอาคารเรียนที่จะได้รับผลจากโครงการรวมทั้งคุณสมบัติอะไรบ้างที่เกี่ยวข้องกับสิ่งต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้องกับโครงการ

2. อธิบายสถานการณ์การตัดสินใจ ในบางครั้งผู้บริหารมิได้มีอำนาจในการตัดสินใจในสิ่งที่ได้ศึกษาความเป็นไปได้เบื้องต้นมาแล้ว จึงมีความสำคัญอย่างยิ่งที่จะต้องรู้ให้ชัดเจนในเรื่องเกี่ยวกับการวางแผนหรือโครงการ เช่น ใครรับผิดชอบแผนหรือโครงการทั้งหมด ใครเป็นผู้ตัดสินใจว่าจะทำการสำรวจเบื้องต้น หรือนำแผนไปใช้เลย ใครเป็นผู้รับผิดชอบเกี่ยวกับเรื่องเศรษฐกิจการเงินในการดำเนินกิจกรรมของแผน เป็นต้น

3. รวบรวมหลักฐานที่มีอยู่ จุดมุ่งหมายก็คือ การรวบรวมข้อมูลต่าง ๆ ที่มีอยู่แล้ว โดยใช้ความรู้เบื้องต้นเกี่ยวกับข้อเท็จจริงต่าง ๆ และสามัญสำนึกในการเลือกข้อมูลเพื่อนำไปวิเคราะห์ในการศึกษาความเป็นไปได้ของแผนต่อไป

4. กำหนดกรอบร่างด้านต่าง ๆ ของแผน ซึ่งได้แก่ กรอบทางด้านเศรษฐกิจ ระยะเวลา ความพร้อมของบุคลากร วัสดุอุปกรณ์รวมทั้งทัศนคติของบุคคลต่าง ๆ ที่จะมีผลต่อแผนหรือโครงการ เป็นต้น

5. ศึกษาความเป็นไปได้จากการดำเนินงานที่ทำมาแล้วทั้งหมด อาจมีการปรึกษากันระหว่างผู้เชี่ยวชาญต่าง ๆ เพื่อตัดสินใจความเป็นไปได้ของแผนหากพบว่าเป็นไปได้ในขั้นนี้ก็จะได้ออกแบบปฏิบัติตามแผนต่อไป หากพบว่าข้อมูลต่าง ๆ ยังไม่เพียงพอในการดำเนินงานตามแผน ก็จะได้วางแผนในการศึกษาความเป็นไปได้ต่อไป

6. การรวบรวมหลักฐานหรือข้อมูลเพิ่มเติม ข้อมูลหรือหลักฐานที่รวบรวมมาได้ อาจไม่เพียงพอ ผู้เชี่ยวชาญมีหน้าที่ร่วมมือกับผู้วางแผนพิจารณา รวบรวมข้อมูลที่ต้องการต่อไป ซึ่งเครื่องมือที่ใช้ อาจเป็นแบบทดสอบหรือแบบสอบถามขึ้นอยู่กับลักษณะและธรรมชาติของข้อมูลที่ต้องการ

7. จัดการหาและตีความข้อมูล นำข้อมูลที่ได้มาใหม่และข้อมูลที่มีอยู่เดิมมาจัดกระทำร่วมกัน และตีความ เพื่อสรุป เป็นข้อเสนอผู้ที่มีอำนาจตัดสินใจดำเนินการต่อไปจนถึงขั้นที่ 10

8. บือนข้อมูลย้อนกลับไปยังแผน
9. พบทวนแผนจากข้อมูลที่รวบรวมได้
10. ตัดสินใจเพื่อดำเนินการต่อไป

ในขั้นที่ 10 นี้หากพบว่าไม่จำเป็นต้องมีการทดลองปฏิบัติตามแผนในกลุ่มย่อย ๆ ก่อน ก็ดำเนินการในขั้นต่อไป

11. การนำแผนไปใช้

ถ้าหากพบว่า จำเป็นต้องมีการทดลองปฏิบัติตามแผนกับกลุ่มย่อย ๆ ก่อน ก็ดำเนินการในขั้นต่อไป

12. การวางแผนการศึกษาเบื้องต้น ซึ่งหากผู้วางแผนมีประสบการณ์หรือความรู้ทางด้านการวิจัยทางการศึกษาก็ดำเนินการเอง แต่ในขั้นนี้มักต้องการผู้เชี่ยวชาญในด้านการวิจัยทางการศึกษาเป็นผู้ออกแบบเพื่อศึกษาวิจัยต่อไป

13. ทำการศึกษาเบื้องต้น จากในขั้นที่ 12
14. เก็บรวบรวมข้อมูล
15. จัดกระทำและตีความหลักฐานหรือข้อมูลทั้งหมด
16. บือนข้อมูลย้อนกลับไปยังแผน
17. พบทวนแผน
18. ตัดสินใจเพื่อดำเนินงานต่อไป

การตัดสินใจครั้งใหม่นี้ นำไปสู่ขั้นตอนต่อไป ซึ่งอาจเป็นไปได้ 2 ทางคือ

1. ถ้าพบว่าแผนเป็นที่น่าพอใจ ก็ดำเนินการต่อไปตามขั้นที่ 1 คือการนำแผนไป

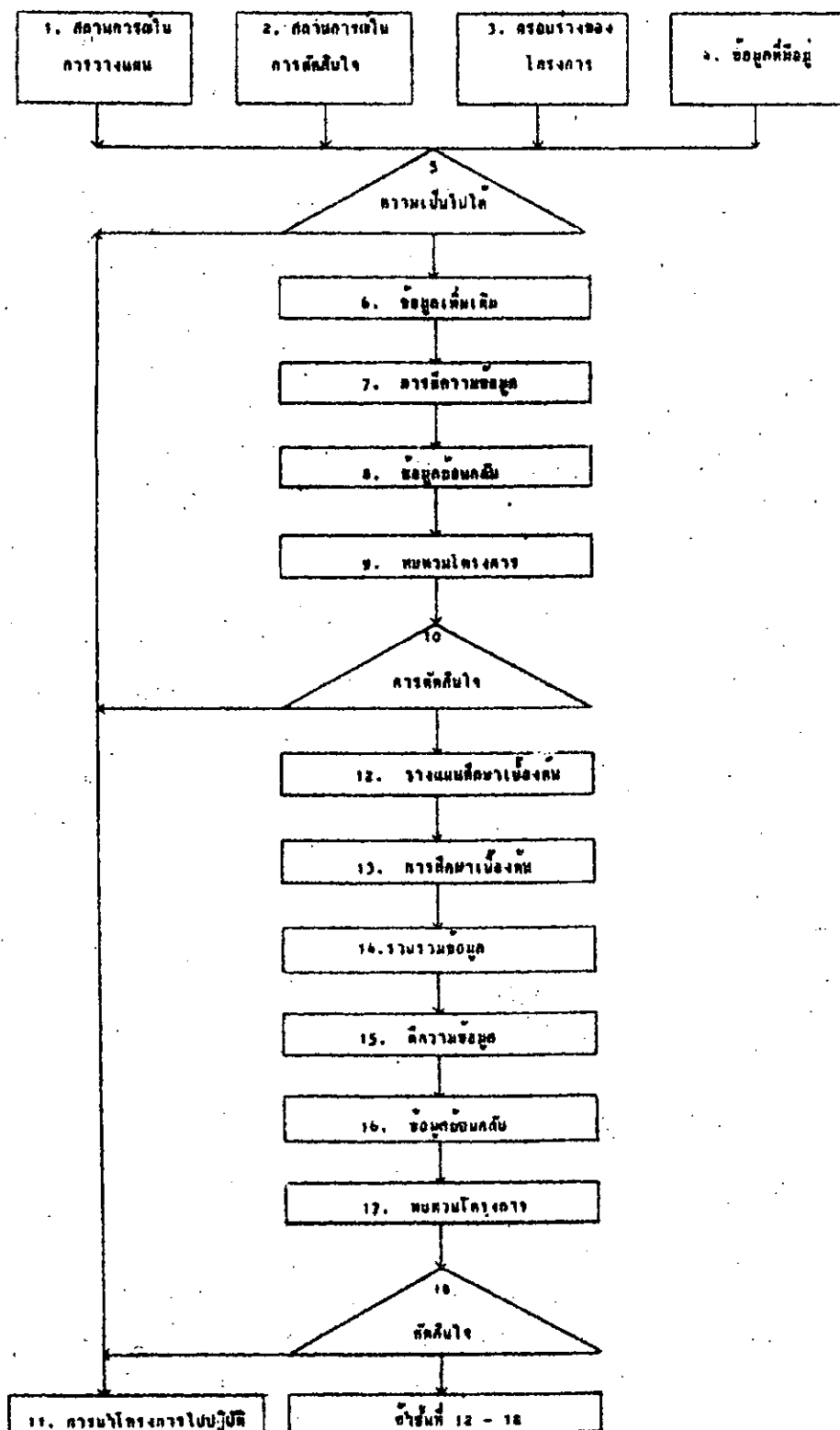
ปฏิบัติ

2. หากพบว่าจำเป็นต้องมีการทดลองในกลุ่มย่อย ๆ อีก จะต้องดำเนินการในขั้นที่

12 - 18 ใหม่อีกครั้งหนึ่ง จนกว่าจะตัดสินใจยอมรับแผนหรือยกเลิกแผนในที่สุด

ขั้นตอนต่าง ๆ ดังกล่าวมานี้ไม่จำเป็นต้องดำเนินการเรียงลำดับต่อกันเสมอไป ใน 4 ขั้นตอนแรกอาจกระทำไปพร้อม ๆ กันก็ได้ ในบางขั้นตอน เช่น 8, 9, 10 หรือ 16, 17 และ 18 ไม่จำเป็นต้องเรียงลำดับเสมอไป การทบทวนแผนหรือโครงการอาจกระทำก่อนหรือหลังการตัดสินใจเพื่อดำเนินการต่อไปก็ได้

ขั้นตอนการศึกษาความเป็นไปได้ตามแนวคิดของ เวอร์เคิลิน ตามที่เสนอไปแล้วนี้ เขียนสรุปเป็นแผนภาพได้ดังต่อไปนี้

ภาพประกอบ 18 ขั้นตอนการศึกษาความเป็นไปให้ตามแนวคิดของ เวอร์เตลิน

ในการศึกษาหรือวิเคราะห์ความเป็นไปได้ของโครงการใด ๆ นั้น มีขั้นตอนในการศึกษาจะแตกต่างกันออกไปบ้าง ตามวัตถุประสงค์ของผู้ทำการศึกษา แต่ในประเด็นสำคัญแล้ว ไม่ว่าจะเป็นการศึกษาความเป็นไปได้ของโครงการใด ๆ ก็ตาม จะดำเนินขั้นตอนของการศึกษาเป็นไปตามแบบฉบับของกระบวนการค้นคว้าทางวิทยาศาสตร์เช่นเดียวกัน

จึงกล่าวได้ว่าเป็นรูปแบบของการวิจัยแบบหนึ่ง ที่ถือว่าเป็นเครื่องมือชนิดหนึ่งที่มีคุณภาพต่อผู้บริหารเพื่อเป็นเครื่องช่วยในการพิจารณาหาทางเลือกที่เหมาะสมในการแก้ปัญหาการใช้ทรัพยากรที่มีอยู่อย่างจำกัด ขั้นตอนของการศึกษาความเป็นไปได้ตามที่ได้อธิบายไปแล้วนั้นเป็นเพียงแนวทางที่จะช่วยให้ผู้วิเคราะห์เกิดแนวความคิดว่าควรจะเริ่มขั้นตอนใดก่อน และหลัง และแต่ละขั้นตอนควรจะครอบคลุมอะไรบ้าง การนำไปใช้ปฏิบัติอาจจะต้องปรับปรุงโดยเพิ่มหรือตัดทอนขั้นตอนต่าง ๆ ให้เหมาะสมกับลักษณะ ขอบเขตของปัญหา ความพร้อมและข้อจำกัดของข้อมูลรวมทั้งระยะเวลาที่ใช้ในการศึกษา และดุลพินิจของผู้รับผิดชอบงานวิเคราะห์เป็นประการสำคัญ (มท.เพียร ประจวบคี 2528 : 39 - 40) /

อนึ่ง ในการพิจารณาวิเคราะห์ความเป็นไปได้ตามขั้นตอนต่าง ๆ นอกจากจะต้องคำนึงถึง ลักษณะของปัญหาข้อจำกัดของข้อมูลและเวลาที่มีแล้ว ยังต้องระลึกไว้เสมอว่า การศึกษาหรือวิเคราะห์ความเป็นไปได้นั้นอาจจะทำในหลายขั้นตอน ทั้งนี้ขึ้นอยู่กับผู้วิเคราะห์อยู่ในสถานภาพระดับใด อาจเป็นเจ้าของโครงการ หรืออยู่ในฐานะผู้ที่จะอนุมัติโครงการ ซึ่งมีจุดมุ่งหมายของการพิจารณาความเป็นไปได้ในลักษณะที่ให้ความสนใจแตกต่างกัน

แต่อย่างไรก็ตามเป้าหมายของการศึกษาความเป็นไปได้ของโครงการไม่ว่าจะพิจารณา ณ ระดับใดก็ตามเป้าหมายของการศึกษาความเป็นไปได้ของโครงการ จะมีเป้าหมายเหมือนกัน คือมุ่งพิจารณาว่าโครงการที่จะดำเนินในอนาคตนั้นมีหลักการที่ดีหรือไม่ มีทางที่จะเป็นไปได้หรือมีทางที่จะสำเร็จในแง่มูลค่าอย่างไร โดยเฉพาะอย่างยิ่งในอนาคตนั้นจะต้องมีความเหมาะสม และเป็นประโยชน์ต่อกลุ่มเป้าหมายทั้งในด้านความอยู่รอดและผลประโยชน์ในระยะยาวด้วย

งานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการศึกษาความเป็นไปได้ของโครงการ

งานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการศึกษาความเป็นไปได้ของโครงการต่าง ๆ ที่นำเสนอต่อไปนี้ เป็นงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการศึกษาความเป็นไปในลักษณะต่าง ๆ ของการวางแผนในการดำเนินงาน ซึ่งอาจจะไม่เกี่ยวข้องโดยตรงกับการจัดตั้งสถาบันการเรียนการสอนโดยตรงมากนัก หากแต่ประเด็นต่าง ๆ ขึ้นตอนวิธีดำเนินการ ตัวแปรที่นำมาศึกษา วิธีการศึกษา ตลอดจนผลของการศึกษาของผลงานวิจัย ที่นำมาเสนอนี้จะเป็นประโยชน์และแนวทางแก่การศึกษาวิจัยในครั้งนี้ด้วย สาระสำคัญของงานวิจัยต่าง ๆ สรุปได้ดังต่อไปนี้

แมทธิว (Mathews. 1978 : 3955 - A - 3956 - A) ศึกษาความเป็นไปได้ของการจัดโรงเรียนหลักสูตร 1 ปี ในฐานทัพอากาศ ดาเนดา เมืองโอกินาวา ประเทศญี่ปุ่น โดยมีจุดมุ่งหมายของการศึกษาเพื่อวัตถุประสงค์ของบิตามารดา ครู ผู้บัญชาการทหาร และผู้บริหารโรงเรียนสวัสดิการทหาร เกี่ยวกับการจัดหลักสูตรตลอดปี ตัวแปรที่ใช้ในการศึกษา คือ ทัศนคติเกี่ยวกับการจัดโรงเรียนหลักสูตรตลอดปี ของบิตามารดา ครู ผู้บัญชาการทหาร และผู้บริหารโรงเรียน ความคิดเห็นเกี่ยวกับการจัดโรงเรียนหลักสูตร 1 ปี กลุ่มตัวอย่างเป็น บิตามารดาของเด็กในฐานทัพ ซึ่งสุ่มมาจำนวน 100 คน ครูทุกคน ผู้บัญชาการฐานทัพ 6 คน ผู้บริหารโรงเรียน 12 คน เป็นครูใหญ่ 7 คน และผู้บริหารของเขต หรือตำบล 5 คน รวมทั้งข้าราชการสำคัญของฝ่ายจัดกรร รับ-ส่ง ฝ่ายจัดที่พัก ฝ่ายรักษากฎหมาย และฝ่ายสันหนการของฐานทัพ เก็บรวบรวมข้อมูลโดยใช้แบบสอบถาม กับบิตามารดา ครูและผู้บริหาร ส่วนข้าราชการคนอื่นใช้วิธีการสัมภาษณ์ ผลการศึกษาปรากฏว่า เสนอให้ศึกษาเพิ่มเติมในแนวลึก เพื่อกำหนดความละเอียดของแผนงานให้โรงเรียนและชุมชนได้พิจารณาก่อนที่จะยอมรับให้ดำเนินการได้ ให้ศึกษาว่าประหยัดค่าใช้จ่ายเพียงใด ให้มีการจัดตั้งคณะทำงาน ซึ่งประกอบด้วยผู้แทนฝ่ายต่าง ๆ ขึ้น เพื่อศึกษาผลที่จะเกิดขึ้นต่อเงินเดือนของครู การขนส่ง การจัดการอบรมครู และบุคลากรในฐานทัพ และควรที่จะจัดโรงเรียนปกติตามแบบเดิม เพื่อบริการเด็กและครูที่ไม่ประสงค์จะเรียนในโรงเรียนตลอดปี รวมทั้งการจัดแผนการเรียนให้กว้างขวางยิ่งขึ้น และใช้ทรัพยากรในชุมชนด้วย

มาฮอนเนย์ (Mahoney. 1979 : 2528 - A) ได้ศึกษาองค์ประกอบสำคัญ
เพื่อกำหนดความเป็นไปได้ของการจัดตั้งโรงเรียนมัธยมศึกษาออลิกันในพื้นที่ส่วนในของ
เมือง เซนต์หลุยส์ วิธีการศึกษาแบ่งเป็น 2 ตอน คือ

ตอนที่ 1 ในแบบสอบถามปลายเปิดศึกษาตัวแปรที่เป็นความคิดเห็นเกี่ยวกับการจัด
ตั้งโรงเรียนกับกลุ่มตัวอย่าง 148 คน ผลปรากฏว่ากลุ่มตัวอย่างเห็นด้วยที่จะให้มีการจัดตั้ง
โรงเรียน และจากแบบสอบถามทำให้ได้ข้อมูลที่ชัดเจนซึ่งนำไปเป็นพื้นฐานในการศึกษาขั้น
ต่อไป

ตอนที่ 2 ใช้แบบสอบถามศึกษาตัวแปรที่เป็นความคิดเห็นของประชากรกลุ่มเป้าหมาย
ในชุมชน ต่อรูปแบบการจัดตั้งโรงเรียนที่เสนอให้พิจารณา ผลปรากฏว่ากลุ่มตัวอย่างเห็นด้วย
กับรูปแบบการจัดโรงเรียน และเสนอให้จัดสร้างโดยเร็ว นอกจากนี้ได้ให้ความเห็นเกี่ยวกับ
รูปแบบการบริหารและการจัดองค์การในโรงเรียนอีกด้วย

ไอเกโด (Ighedo. 1979 : 2518 - A - 2519 - A) ศึกษาความเป็น
ไปได้ของแรงงานเพื่อใช้จัดการศึกษาด้านช่างเทคนิคในรัฐเบนเซลของประเทศไนจีเรีย
จุดหมายของการศึกษาเพื่อศึกษาความต้องการแรงงานที่ผ่านการฝึกอบรม วิเคราะห์การมี
งานทำของช่างเทคนิค ศึกษาความต้องการของนายจ้างที่ต้องการให้คนงานเข้ารับการอบรม
ในระหว่างปีคริสต์ทศวรรษ 1980 และ 1982 ศึกษาอัตราการเปลี่ยนงานในแต่ละปีของแรงงาน
และคาดคะเนจำนวนแรงงานระดับทักษะ และระดับเทคนิคที่ต้องการในปีคริสต์ทศวรรษ 1985
ตัวแปรที่นำมาศึกษาได้แก่ ความต้องการแรงงานที่ผ่านการฝึกอบรม การมีงานทำของช่างเทคนิค
ความต้องการให้คนงานเข้ารับการอบรมของนายจ้าง อัตราการเปลี่ยนงานในแต่ละปี และ
จำนวนแรงงานระดับทักษะและระดับเทคนิคที่ต้องการในปีคริสต์ทศวรรษ 1985 วิเคราะห์ข้อมูล
โดยใช้สมการพหุการถดถอยแบบเส้นตรง (General Linear Model) พหุการถดถอยจำนวน
แรงงานที่ต้องการในปีคริสต์ทศวรรษ 1985 และใช้วิธีการทดสอบไคสแควร์ (Chi-square)
ทดสอบการเปรียบเทียบจำนวนนักศึกษาที่เข้าเรียนในสถานฝึกอบรมต่าง ๆ ของรัฐกับความ
ต้องการกำลังคนที่เกี่ยวกับอาชีพนั้น ๆ

กาบัวร์ี (Gaboury. 1982 : 4987 - A) ได้ศึกษาความเป็นไปได้ของระบบความร่วมมือในท้องถิ่น เพื่อสนองความต้องการด้านบริการสื่อสารมวลชนในวิทยาลัยชุมชน ด้านตะวันออกเฉียงเหนือของรัฐแมสซาชูเซตส์ โดยมีวัตถุประสงค์ของการวิจัยเพื่อ ศึกษาความต้องการบริการสื่อสารมวลชนในปัจจุบันและอนาคตเพื่อประเมินสมรรถภาพทางเทคโนโลยี เพื่อระบุองค์ประกอบที่จำเป็นซึ่งความร่วมมือระหว่างทรัพยากรต่าง ๆ และเพื่อใช้ข้อมูลที่ได้ มาเปรียบเทียบเป็นพื้นฐานในการวางแผนระบบต่าง ๆ เพื่อจะได้ให้บริการด้านนี้อย่างสูงสุด โดยเสียค่าใช้จ่ายต่ำสุดเท่าที่จะทำได้ตัวแปรที่นำมาศึกษาได้แก่ ความต้องการบริการสื่อสารมวลชนในปัจจุบันและอนาคต สมรรถภาพทางเทคโนโลยี องค์ประกอบที่นำมาซึ่งความร่วมมือระหว่างทรัพยากรต่าง ๆ และค่านิยมเกี่ยวกับการเรียนการสอน กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัย ครั้งนี้ได้แก่ นักศึกษาที่เรียนภาคปกติ (fulltime) ผู้ประสานงาน ด้านบริการสื่อสารมวลชน และรองอธิบดีฝ่ายวิชาการ เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูลได้แก่ แบบสอบถามด้าน บริการสื่อสารมวลชนจำนวน 49 ข้อ พร้อมทั้งนี้ได้พัฒนาเครื่องมือประเมินผลสมรรถภาพ เทคโนโลยีของสถาบันวิทยาลัยชุมชนต่าง ๆ วิเคราะห์ข้อมูลโดยวิเคราะห์ความแปรปรวน ระหว่างภาควิชาต่าง ๆ ในคณะ และใช้สถิติ t - test วิเคราะห์ความสอดคล้องกัน ระหว่างด้านความเห็นระหว่างคณะวิชาต่าง ๆ กับผู้ประสานงานด้านสื่อสารมวลชน

/ จาวาเลอรร่า (Javalera 1984 : 1023 - A) ได้ศึกษาความต้องการ ทรัพยากรและความเป็นไปได้ในการเลือกรูปแบบการฝึกอบรมอาสาสมัครที่ทำงานเกี่ยวกับการศึกษานอกระบบในโบสถ์โปรเตสแตนต์ ซึ่งอยู่ทั้งในชนบทและในย่านเมืองของประเทศ ฟิลิปปีนส์ ในการศึกษาครั้งนี้มีจุดมุ่งหมายคือ เพื่อออกแบบรูปแบบการฝึกอบรมอาสาสมัคร จำนวน 3 รูปแบบ เพื่อประมาณค่าใช้จ่ายและความคุ้มค่าของแต่ละรูปแบบ และเพื่อศึกษา ความเป็นไปได้ในการใช้รูปแบบแต่ละรูปแบบ ตัวแปรที่ศึกษาได้แก่ การยอมรับรูปแบบการฝึกอบรม การยอมรับวิธีการฝึกอบรมของรูปแบบแต่ละรูปแบบ งบประมาณในการดำเนินการอบรม และ ความคิดเห็นในการใช้รูปแบบทั้ง 3 ในการอบรม กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัยได้แก่เจ้าหน้าที่ และผู้บริหารซึ่งกลุ่มจากโบสถ์ต่าง ๆ ที่มีสภาพแวดล้อม และลักษณะแตกต่างกันจำนวน 9 - 10 แห่ง ผลการวิจัยพบว่า

1. เจ้าหน้าที่ในโบสถ์ทั้งที่อยู่ในชนบทและชานเมืองยอมรับรูปแบบการฝึกอบรมทั้ง 3 รูปแบบ คือรูปแบบการศึกษาอบรมเป็นรายบุคคล การฝึกอบรมเป็นกลุ่ม และการฝึกอบรมโดยอาศัยประสบการณ์จริง แต่ได้มีการยอมรับรูปแบบการฝึกอบรมเป็นกลุ่ม มากที่สุด

2. เจ้าหน้าที่ที่ทำงานในชานเมืองให้การยอมรับทั้งการฝึกอบรมเป็นรายบุคคล และการฝึกอบรมโดยอาศัยประสบการณ์จริง แต่ไม่เห็นด้วยกับวิธีการฝึกอบรมเชิงปฏิบัติการ ในขณะที่ผู้บริหารในชนบทยอมรับการฝึกอบรมเป็นรายบุคคลน้อย แต่ยังเห็นด้วยกับวิธีการนี้มากกว่าอีก 2 วิธี

3. ผู้บริหารมีความเชื่อว่าโบสถ์ของเขามีนงบประมาณเพียงพอที่จะดำเนินการได้ทั้ง 3 รูปแบบที่เสนอไป

นอกจากนี้กลุ่มตัวอย่างได้แสดงความคิดเห็นและข้อเสนอแนะดังนี้

1. ควรมีการปรับปรุงรูปแบบการฝึกอบรมทั้ง 3 รูปแบบโดยอาศัยข้อเสนอแนะของกลุ่มตัวอย่าง โดยเฉพาะข้อเสนอแนะของผู้บริหาร

2. รูปแบบฝึกการฝึกอบรมที่ปรับปรุงเสร็จแล้วควรได้นำไปใช้พัฒนาการฝึกอบรมอาสาสมัครที่รับผิดชอบเกี่ยวกับการศึกษานอกระบบทั้งในชนบทและในชานเมืองของฟิลิปปินส์

3. ควรมีการวิจัยเพื่อศึกษาความเป็นไปได้ในการใช้รูปแบบในการฝึกอบรมอาสาสมัครที่ทำงานเกี่ยวกับการศึกษานอกระบบในชนบทและในชานเมืองทั้งในประเทศฟิลิปปินส์และประเทศอื่น ๆ ในเอเชีย

4. ควรมีคู่มือในการเลือก และการวางแผนการฝึกอบรมให้เหมาะสมกับสถานการณ์ และควรมีคู่มือเกี่ยวกับการวัดและประเมินผลการฝึกอบรมไว้ด้วย

พาลแลงก์ (Palank, 1984 : 1871 - A) ได้ศึกษาความเป็นไปได้ในการใช้ระบบข้อมูลเกี่ยวกับสุขภาพชีวิตของท้องถิ่น เพื่อใช้ในการวิเคราะห์นโยบายโดยมีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาความคิดเห็นของผู้นำชุมชนทั้งภาครัฐบาลและเอกชน เกี่ยวกับเนื้อหาและการใช้ระบบข้อมูลว่าจะมีความเป็นไปได้เพียงใด และศึกษาความคุ้มค่าในการลงทุน ตัวแปรที่นำมาศึกษาได้แก่ ความคิดเห็นเกี่ยวกับเนื้อหาและการใช้ระบบข้อมูล และความคุ้มค่าในการลงทุน ตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัยได้แก่ผู้นำชุมชนทั้งภาครัฐบาลและเอกชน เก็บรวบรวมข้อมูลโดยการให้กลุ่มตัวอย่างตอบแบบสอบถาม ผลการวิจัยพบว่าการใช้ระบบข้อมูลเกี่ยวกับคุณภาพชีวิตของท้องถิ่นเพื่อใช้ในการวิเคราะห์นโยบายควรได้รับการสนับสนุน

โรว์เล็ทท์ (Rowlette. 1984 : 3576 - A) ได้ศึกษาความเป็นไปได้ในการจัดตั้งศูนย์เลี้ยงดูคนชรา โดยมีจุดมุ่งหมายที่จะศึกษาถึงความต้องการความสนใจ และสภาพปัญหาของคนชรา รวมทั้งประโยชน์ที่จะได้รับจากการจัดตั้งศูนย์คนชรา ตัวแปรที่นำมาศึกษาได้แก่ ความต้องการของคนชรา ความสนใจของคนชรา และประโยชน์ที่จะได้รับจากการจัดตั้งศูนย์คนชรา กลุ่มตัวอย่างในการวิจัยครั้งนี้ได้แก่กลุ่มคนชราที่มีอายุตั้งแต่ 60 ปีขึ้นไป จำนวน 98 คน และกลุ่มนักวางแผน ซึ่งรับผิดชอบโครงการที่เกี่ยวกับคนชรา จำนวน 40 คน เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูลเป็นแบบสัมภาษณ์และแบบสอบถามประเภทมาตราส่วนประมาณค่าของลิเคิร์ท เก็บรวบรวมข้อมูลโดยวิธีการสัมภาษณ์คนชราและใช้แบบสอบถามกับนักวางแผนโดยให้ตอบและรับคืนทางไปรษณีย์ ผลการวิเคราะห์ข้อมูลพบว่า คนชรา มีการยอมรับและสนับสนุนแนวคิดในการจัดตั้งศูนย์คนชรา มากกว่านักวางแผนซึ่งมีอคติเกี่ยวกับพฤติกรรมของคนชรา นอกจากนั้นยังพบว่า แนวคิดเกี่ยวกับการจัดตั้งศูนย์คนชราดังกล่าวเป็นโครงการทางเลือกที่จะให้บริการแก่คนชราให้สามารถอาศัยอยู่อย่างเป็นอิสระได้

/ แบรดชอว์ (Bradshaw. 1985 : 2319 - A) ได้ศึกษาความเป็นไปได้ทางการเงินในการจัดตั้งระบบโรงเรียนในมณฑลอาร์คันซัส โดยมีจุดมุ่งหมายที่จะเปรียบเทียบค่าใช้จ่ายในการดำเนินการระหว่างระบบโรงเรียนแบบปัจจุบัน (เก่า) กับระบบโรงเรียนแบบใหม่ว่าระบบใดจะมีประสิทธิภาพมากกว่ากัน ตัวแปรที่นำมาศึกษาได้แก่ ค่าใช้จ่ายทางด้านบริการ ค่าใช้จ่ายทางด้านบริหารและค่าใช้จ่ายทางด้านวัสดุอุปกรณ์ ผลการศึกษาพบว่าโดยส่วนรวมแล้วการจัดตั้งระบบโรงเรียนแบบใหม่มีประสิทธิภาพมากกว่าการจัดระบบโรงเรียนแบบเก่า และเมื่อพิจารณาถึงความคุ้มทุนทางการเงิน พบว่าการจัดระบบโรงเรียนแบบเก่ามีความคุ้มทุน เกี่ยวกับค่าใช้จ่ายทางด้านบริการ ค่าใช้จ่ายบริหาร และค่าใช้จ่ายด้านวัสดุอุปกรณ์ มากกว่าการจัดระบบโรงเรียนแบบใหม่ ผลจากการศึกษาครั้งนี้ เน้นประโยชน์เกี่ยวกับการปรับปรุงสถานภาพทางการเงินของระบบการจัดการศึกษาของอาร์คันซัส ทั้งนี้เพราะถึงแม้ว่าระบบโรงเรียนใหม่ที่จะจัดตั้งขึ้น จะมีประสิทธิภาพสูงกว่าระบบเดิม แต่การปรับปรุงทางการเงินก็ไม่ได้ดีไปกว่าระบบการจัดโรงเรียนแบบเก่ามากนัก ความคิดเห็นและข้อเสนอแนะที่ได้จากการศึกษาครั้งนี้ คือ หอจกัณควรได้คำนึงถึงความคุ้มทุนทางการเงินของการจัดระบบการศึกษา โดยอาศัยความร่วมมือจากศูนย์ต่าง ๆ ที่อยู่ในห้องจกัณ และควรพิจารณาการจัดสรรงบประมาณให้มีประสิทธิภาพมากที่สุด

/ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร (มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร 2520 : 1 - 80) ได้จัดทำแผนพัฒนาโครงการสร้างวิทยาเขตวังน้อย โดยมีวัตถุประสงค์ของการศึกษาและจัดทำแผนพัฒนาวังน้อย คือ เพื่อเป็นข้อมูลพื้นฐานในการพิจารณาประกอบการตัดสินใจ เลือกรายมหาวิทยาลัยเขตการจัดการศึกษาของมหาวิทยาลัยไปอยู่ที่อำเภอวังน้อย ตัวแปรต่าง ๆ ในการพิจารณาประกอบการวางแผนได้แก่ ภูมิหลังและสภาพแวดล้อมของมหาวิทยาลัยที่วังน้อย ได้แก่ สถานที่ตั้ง รวมทั้งบริเวณที่พักอาศัย การพัฒนาโครงสร้างพื้นฐาน ค่าใช้จ่ายในการพัฒนา จำนวนนิสิตที่คาดว่าจะมาเรียน ความต้องการทางด้านสังคมได้แก่ ปัญหาทางการศึกษา การพัฒนาสังคม การพัฒนาบุคลากร ความต้องการด้านวิชาการ ได้แก่ การฝึกอบรม การค้นคว้าวิจัย การเผยแพร่ทางวิชาการ และการทำนุบำรุงศิลปวัฒนธรรม ความต้องการด้านบริหาร ได้แก่ บทบาทและภารกิจหน้าที่ และการบริหารงานของมหาวิทยาลัย ความต้องการในอนาคตกับสถานที่ที่มีอยู่ ได้แก่ การขยายงานวิชาการ ออกเป็นคณะหรือสาขาวิชา ความต้องการพัฒนาบริเวณมหาวิทยาลัย ความต้องการสิ่งอำนวยความสะดวกต่าง ๆ เงินทุนและค่าใช้จ่ายต่าง ๆ ในการดำเนินงานก่อสร้างและพัฒนามหาวิทยาลัย ทำการศึกษาและเก็บรวบรวมข้อมูลโดยการศึกษาจาก เอกสาร สถิติและรายงานต่าง ๆ สืบหาข้อมูลและสภาพข้อเท็จจริงต่าง ๆ ของวิทยาเขตวังน้อย ตลอดจนสอบถามและสัมภาษณ์ที่เกี่ยวข้องนำข้อมูลมาวิเคราะห์เพื่อศึกษาตัวแปรต่าง ๆ ผลปรากฏว่าวิทยาเขตวังน้อย มีความเป็นไปได้สูงในการขยายมหาวิทยาลัยไปอยู่ที่วังน้อยทั้งด้านสภาพแวดล้อม สิ่งอำนวยความสะดวกต่าง ๆ ความปลอดภัย ตลอดจนความต้องการของนิสิตผู้เรียน

/ วรวิทย์ จินดาพล (วรวิทย์ จินดาพล 2520 : ง - 8) ได้ศึกษาความพร้อมในการจัดตั้งศูนย์ฝึกอบรมบุคลากรทางการศึกษาประจำการในเขตความรับผิดชอบของวิทยาลัยครู นครศรีธรรมราช โดยมีวัตถุประสงค์ของการศึกษาเพื่อศึกษาความพร้อมในการจัดตั้งศูนย์ฝึกอบรมบุคลากรทางการศึกษาประจำการ และนำผลที่ได้จากการศึกษาไปประกอบการพิจารณา กำหนดจุดที่ตั้งศูนย์ฝึกอบรมบุคลากรทางการศึกษาประจำการในเขตความรับผิดชอบของวิทยาลัยครู นครศรีธรรมราช ตัวแปรที่นำมาศึกษาได้แก่ความต้องการทางการศึกษาต่อเนื่อง และการฝึกอบรมของครูประจำการ ความคิดเห็นต่อการจัดตั้งศูนย์ฝึกอบรมบุคลากรทางการศึกษาประจำการ ความคิดเห็นต่อการจัดตั้งศูนย์ฝึกอบรมบุคลากรทางด้านการศึกษาประจำการในด้าน หลักการ

อาคาร สถานที่ วัสดุอุปกรณ์ ความสะดวกในการคมนาคม ความสะดวกในการบริการไฟฟ้า และความสะดวกในการบริการน้ำประปา ของผู้บริหารการศึกษาระดับอำเภอในจังหวัดนครศรีธรรมราช และความคิดเห็นต่อการจัดตั้งศูนย์ฝึกอบรมบุคลากรทางการศึกษาประจำการของผู้บริหารการศึกษา ระดับจังหวัดกับผู้บริหารวิทยาลัยครูนครศรีธรรมราช กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการศึกษาได้แก่ ครูประจำการในจังหวัดนครศรีธรรมราชจำนวน 640 คน อาจารย์วิทยาลัยครูนครศรีธรรมราช จำนวน 110 คน ผู้บริหารการศึกษาระดับอำเภอจำนวน 64 คน และผู้บริหารการศึกษาระดับ จังหวัด จำนวน 14 คน เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูลเป็นแบบสอบถามจำนวน 4 ฉบับ คือ แบบสอบถามความต้องการทางการศึกษาของครูประจำการ แบบสอบถามความคิดเห็นของ อาจารย์วิทยาลัยครู แบบสอบถามความเห็นของผู้บริหารการศึกษาระดับอำเภอ และแบบสอบถาม ความคิดเห็นของผู้บริหารการศึกษาระดับจังหวัด กับผู้บริหารวิทยาลัยครู วิเคราะห์ข้อมูลด้วยการหาค่าความแตกต่างของความต้องการทางการศึกษาประจำการด้วย ไคสแควร์ (Chi-square test) ส่วนความคิดเห็นของอาจารย์วิทยาลัยครู ผู้บริหารการศึกษาระดับอำเภอ ผู้บริหารการศึกษาระดับจังหวัดกับผู้บริหารวิทยาลัยครู ใช้ค่ามัธยิมเลขคณิตเป็นเครื่องมือพิจารณา ความแตกต่าง/ผลการศึกษปรากฏว่า ครูประจำการในแต่ละวุฒิมีความต้องการไม่แตกต่างกัน อาจารย์วิทยาลัยครูมีความคิดเห็นต่อการจัดตั้งศูนย์ฝึกอบรมไม่แตกต่างกันผู้บริหารการศึกษา ระดับอำเภอที่มีความคิดเห็นต่อการจัดตั้งศูนย์ฝึกอบรมในด้านหลักการ อาคาร สถานที่ วัสดุอุปกรณ์ ความสะดวกในการคมนาคม ความสะดวกในการบริการประปาและไฟฟ้า แตกต่างกัน ผู้บริหารการศึกษาระดับจังหวัดกับผู้บริหารวิทยาลัยครูมีความคิดเห็นต่อการจัดตั้ง ศูนย์ฝึกอบรมในด้านยานพาหนะ และวัสดุเครื่องเพลิงแตกต่างกัน

สมศักดิ์ ชำนาญทองไพวัลย์ (สมศักดิ์ ชำนาญทองไพวัลย์ 2523 : 4) ได้ศึกษา ความเป็นไปได้เบื้องต้นของการลงทุนสร้างโรงงานผลิตแอมโมเนีย โดยใช้แก๊สธรรมชาติเป็น วัตถุดิบ โดยมีจุดประสงค์เพื่อนำข้อมูลไปประกอบการพิจารณาสร้างโรงงานผลิตปุ๋ยในประเทศไทย ตัวแปรที่นำมาศึกษาได้แก่ ความต้องการปุ๋ยในโตรเจนของประเทศไทย กระบวนการผลิต แอมโมเนีย การเลือกกระบวนการผลิต การออกแบบเครื่องมือเบื้องต้นในการผลิต การลงทุน ในการสร้างโรงงาน และการสร้างแบบจำลองของโรงงานเก็บรวบรวมข้อมูลโดยการศึกษา จากเอกสารต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้อง ระเบียบสถิติต่าง ๆ และสัมภาษณ์เพื่อศึกษาข้อมูลความต้องการ

จากโรงงานต่าง ๆ วิเคราะห์ค่าใช้จ่ายต่าง ๆ ในการลงทุน ผลการศึกษาปรากฏว่า
มีความเป็นไปได้ที่จะลงทุนสร้างโรงงาน ดังนั้น จึงควรมีการศึกษาถึงการสร้างโรงงาน
ผลิตภัณฑ์ไอเอ็มโม่เนี่ยต่อไป

ฉัตรชัย เฉชะชัยอนันต์ (ฉัตรชัย เฉชะชัยอนันต์ 2524 : 4 - 3) ได้ศึกษา
ความเป็นไปได้ในการลงทุนตั้งโรงงานผลิตกาวนีโอพรีน ตัวแปรที่นำมาศึกษาได้แก่ การตลาด
วิศวกรรม ต้นทุนการผลิตและการลงทุนที่ตั้งโรงงาน และกรรมวิธีในการผลิตที่ถูกต้อง จากการ
ศึกษาข้อมูลและข้อเท็จจริงต่าง ๆ และจากการสำรวจทางด้านการลงทุน และจากการศึกษา
ที่ตั้งของโรงงานและสภาพลักษณะทั่วไปของโรงงาน จากการวิเคราะห์ค่าใช้จ่ายต่าง ๆ ใน
การลงทุนปรากฏว่าหลังจากสร้างโรงงานเรียบร้อยแล้วจะมีรายได้สูง และมีความเป็นไปได้
ในการลงทุน

ศูนย์วิจัยและพัฒนาการทหาร กรมการศึกษาวิจัย (ศูนย์การวิจัยและพัฒนาการทหาร
กองบัญชาการสูงสุด 2523 : 1 - 70) ได้ศึกษาความเป็นไปได้ของการสร้างรถยนต์สงคราม
ชนิดหน่วยรบ โดยมีความมุ่งหมายเพื่อ ศึกษาว่ากระบวนกลาโหมจะสามารถสร้างรถยนต์ทหาร
โดยใช้ทรัพยากรในประเทศให้มากที่สุดได้หรือไม่เพียงพอ และเพื่อเปรียบเทียบการลงทุน
ประกอบรถยนต์ทหารกับการสั่งซื้อรถยนต์สำเร็จรูปจากต่างประเทศ ตัวแปรในการศึกษาได้แก่
สภาพแวดล้อมของอุตสาหกรรมประกอบรถยนต์ในประเทศ เช่น นโยบายของรัฐบาล ฯลฯ
ความเป็นไปได้ในการสร้างรถยนต์สงครามชนิดหน่วยรบ ความเป็นไปได้ของการประกอบ
รถยนต์สงครามชนิดหน่วยรบ โดยสั่งซื้อชิ้นส่วนจากต่างประเทศมาประกอบ เช่น ความต้องการ
ประกอบรถยนต์ กระบวนการในการผลิต การลงทุน และความคุ้มค่าของการประกอบรถยนต์
โดยสั่งซื้อชิ้นส่วนจากต่างประเทศ วิธีการเก็บรวบรวมข้อมูล โดยการศึกษาจากเอกสารต่าง ๆ
ที่เกี่ยวกับการสร้างรถยนต์ รวบรวมสถิติข้อมูลต่าง ๆ เกี่ยวกับรถบรรทุกทหารที่มีใช้ในปัจจุบัน
ความต้องการเทคโนโลยีในเรื่องการผลิต ต้นทุนการผลิตและซื้อสำเร็จรูปจากต่างประเทศ
สัมภาษณ์ผู้ที่มีประสบการณ์ทางด้านอุตสาหกรรมประกอบรถยนต์ รวมทั้งการเยี่ยมชมโรงงาน
ต่าง ๆ แล้วนำข้อมูลต่าง ๆ มาวิเคราะห์เปรียบเทียบ ผลการศึกษาสรุปได้ว่า การสร้างรถยนต์
สงครามชนิดหน่วยรบ โดยใช้วัสดุภายในประเทศทั้งหมดนั้น ขณะนี้ประเทศไทยยังไม่สามารถ
สร้างได้ เนื่องจากส่วนประกอบยังไม่มีเพียงพอ สำหรับเรื่องความคุ้มค่าในการลงทุนนั้น

ผลจากการเปรียบเทียบปรากฏว่า การลงทุนโดยประกอบเองจะประหยัดเงินกว่าการซื้อรถยนต์สำเร็จรูป

สุวิทย์ คำพยอม (สุวิทย์ คำพยอม 2525 : 3 - 20) ได้ศึกษาความเป็นไปได้ทางเศรษฐกิจของการผลิต เชื้อเพลิง แอลกอฮอล์ในประเทศไทย โดยมีวัตถุประสงค์ของการศึกษาคือ ศึกษาความเป็นไปได้ทางเศรษฐกิจ ของการลงทุนในโครงการซึ่งเป็นการพิจารณาผลได้ผลเสียของระบบเศรษฐกิจ โดยใช้ค่าเสียโอกาสที่แท้จริงหรือราคาเงา โดยพิจารณาถึงรายจ่ายที่แท้จริง หรือต้นทุนทางสังคม ผลประโยชน์ที่แท้จริงหรือประโยชน์ที่สังคมได้รับ เปรียบเทียบต้นทุนทางสังคมกับผลประโยชน์ที่สังคมได้รับ และวิเคราะห์ความอ่อนไหวของโครงการ นอกจากนี้ยังทำการศึกษาความสมดุลทางพลังงานด้วยว่า พลังงานต่าง ๆ ที่ใช้ในการผลิตคุ้มค่างกับพลังงานที่ได้รับหรือไม่ ผลจากการศึกษาดังกล่าวทั้งหมดนี้จะทำให้ทราบว่า มีความเหมาะสมที่จะลงทุนในโครงการผลิต เอธิลแอลกอฮอล์หรือไม่ ตัวแปรที่ทำการศึกษาได้แก่การผลิตและการตลาดเอธิลแอลกอฮอล์ในปัจจุบันของประเทศไทย ภาษีเอธิลแอลกอฮอล์ในประเทศไทย วัตถุดิบในการผลิตแอลกอฮอล์ ขบวนการผลิตเอธิลแอลกอฮอล์ ต้นทุนของโครงการ ผลประโยชน์ของโครงการ วิธีการศึกษาโดยการวิเคราะห์เพื่อเปรียบเทียบต้นทุนทางสังคมกับผลประโยชน์ที่สังคมได้รับ เก็บรวบรวมข้อมูลจากการศึกษาเอกสารและสถิติตัวเลขจากสถิติและรายงานต่าง ๆ ผลจากการศึกษาสรุปได้ว่า ไม่มีโครงการใด (ใช้กากน้ำตาล ใช้มันสำปะหลังสด ใช้ข้าวโพด ใช้อ้อย และมันสำปะหลังสด เป็นวัตถุดิบ) เหมาะสมที่จะลงทุนเลย กล่าวคือ ถ้าลงทุนแล้วผลประโยชน์ที่สังคมได้รับจะน้อยกว่าต้นทุนต่าง ๆ ที่สังคมต้องสูญเสียไป เพื่อทำการศึกษาต่อไปพบว่า อัตราการเพิ่มต่อปีของราคาน้ำมันเบนซินจะต้องสูงมากประมาณร้อยละ 24 ต่อปี และอัตราการเพิ่มต่อปีของราคารัตถุดิบและวัตถุดิบประกอบจะต้องต่ำมากจึงจะทำให้โครงการมีความคุ้มทุน

บุญธรรม กิจปรีดาบริสุทธิ์ (บุญธรรม กิจปรีดาบริสุทธิ์ 2523 : 105 - 119) ได้ศึกษาความเป็นไปได้ในการจัดโครงการการศึกษาต่อเนื่องให้กับเจ้าหน้าที่วิทยาศาสตร์การแพทย์ มหาวิทยาลัยมหิดล โดยมีวัตถุประสงค์ในการศึกษาดังนี้

1. ศึกษาความพร้อมของคณะเทคนิคการแพทย์ มหาวิทยาลัยมหิดล เกี่ยวกับการจัดโครงการการศึกษาต่อเนื่องให้แก่เจ้าหน้าที่วิทยาศาสตร์การแพทย์
2. ความเห็นและความต้องการของเจ้าหน้าที่วิทยาศาสตร์การแพทย์เกี่ยวกับการจัดโครงการการศึกษาต่อเนื่อง
3. ความเห็นของผู้อำนวยการโรงพยาบาลเกี่ยวกับการจัดโครงการการศึกษาต่อเนื่องให้แก่เจ้าหน้าที่วิทยาศาสตร์การแพทย์

ตัวแปรที่ใช้ในการศึกษาครั้งนี้ได้แก่ คณะเทคนิคการแพทย์มหาวิทยาลัยมหิดล เจ้าหน้าที่วิทยาศาสตร์การแพทย์ และผู้อำนวยการโรงพยาบาล เป็นตัวแปรอิสระความพร้อมในการจัดโครงการการศึกษาต่อเนื่องของคณะเทคนิคการแพทย์ มหาวิทยาลัยมหิดล ความเห็นและความต้องการของเจ้าหน้าที่วิทยาศาสตร์การแพทย์เกี่ยวกับโครงการการศึกษาต่อเนื่องและความเห็นของผู้อำนวยการโรงพยาบาลเกี่ยวกับโครงการการศึกษาต่อเนื่องเป็นตัวแปรตาม

กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัย ได้แก่ เจ้าหน้าที่วิทยาศาสตร์การแพทย์ที่จบหลักสูตร 1 ปี หรือ 2 ปี จากคณะเทคนิคการแพทย์ มหาวิทยาลัยมหิดล คณะแพทยศาสตร์ วชิรพยาบาล คณะแพทยศาสตร์โรงพยาบาลรามาธิบดี กรมวิทยาศาสตร์การแพทย์ คณะแพทยศาสตร์ มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์ คณะเทคนิคการแพทย์ มหาวิทยาลัยขอนแก่น และจากโรงพยาบาลราชวิถี และผู้อำนวยการโรงพยาบาลจาก โรงพยาบาลศูนย์ โรงพยาบาลจังหวัด โรงพยาบาลอำเภอ และโรงพยาบาลเอกชน เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูลเป็นแบบสอบถาม 2 ชุด สำหรับเจ้าหน้าที่วิทยาศาสตร์การแพทย์และผู้อำนวยการโรงพยาบาล เก็บรวบรวมข้อมูลโดยการส่งและรับคืนทางไปรษณีย์ วิเคราะห์ข้อมูลโดยการคำนวณหาค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ย และทดสอบความแตกต่างของตัวแปรด้วย สถิติทดสอบไคสแควร์ (Chi-square test)

ผลการวิเคราะห์ข้อมูล ปรากฏว่า คณะเทคนิคการแพทย์มหาวิทยาลัยมหิดลมีความพร้อมที่จะจัดโครงการการศึกษาต่อเนื่องให้กับเจ้าหน้าที่วิทยาศาสตร์การแพทย์ได้ สำหรับความเห็นและความต้องการของเจ้าหน้าที่วิทยาศาสตร์การแพทย์ และผู้อำนวยการโรงพยาบาลนั้น ทุกคนมีความเห็นว่าควรจัดโครงการการศึกษาต่อเนื่อง และเจ้าหน้าที่

ส่วนใหญ่มักมีความต้องการจะศึกษาต่อ ดังนั้นจึงสรุปได้ว่า มีความเป็นไปได้ที่จะจัดโครงการ การศึกษาต่อเนื่องที่คณะเทคนิคการแพทย์ มหาวิทยาลัยมหิดล

อุไร แฉล้ม (อุไร แฉล้ม 2529 : 6 - 8) ทำการศึกษาความเป็นไปได้ ในการเปิดวิชาชีพต่าง ๆ ในวิทยาลัยครูยะลา โดยกำหนดจุดประสงค์ในการศึกษาคือ เพื่อหาข้อสรุปว่า ในจำนวน 20 สาขาวิชาชีพที่ท้องถิ่นต้องการนั้น วิชาใดที่สมควรเปิดสอน ตามลำดับก่อน - หลัง เมื่อพิจารณาจากความพร้อมของปัจจัยต่าง ๆ 4 ด้าน อันได้แก่ ความพร้อมของวิทยาลัยครูยะลา ความพร้อมของทรัพยากรชุมชน ความต้องการศึกษาต่อของ นักเรียนชั้น ม.6 และความต้องการของผู้ปกครองนักเรียนที่จะให้ศึกษาต่อสาขาวิชาชีพต่าง ๆ ตัวแปรในการศึกษาครั้งนี้ได้แก่ ความพร้อมของปัจจัยด้านต่าง ๆ ในการเปิดวิชาชีพในวิทยาลัย-ครูได้แก่ ความพร้อมทางด้าน บุคลากร อาจารย์ อาคารสถานที่ อุปกรณ์ เครื่องมือเครื่องใช้ ในการสอน ความพร้อมของทรัพยากรท้องถิ่น ได้แก่ ผู้เชี่ยวชาญสาขาวิชาชีพต่าง ๆ ใน ท้องถิ่น แหล่งฝึกงานของนักศึกษา แหล่งรองรับแรงงานจากผลผลิตของวิทยาลัยหรือโอกาส ในการมีงานทำของนักศึกษา ความต้องการศึกษาต่อวิชาชีพต่าง ๆ ในวิทยาลัยครูยะลาของ นักเรียนชั้น ม.6 ความต้องการของผู้ปกครองนักเรียนชั้น ม.6 ที่ต้องการให้นักเรียนศึกษาต่อ สาขาวิชาชีพต่าง ๆ ในวิทยาลัยครูยะลาและสาขาวิชาชีพที่อยู่ในความต้องการของท้องถิ่น ที่ควรเปิดในวิทยาลัยครูยะลา เมื่อพิจารณาความพร้อมในข้อ 1 ทั้งหมดรวม 20 สาขา กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการศึกษาได้แก่อาจารย์วิทยาลัยครูยะลา ทั้งหมด 120 คน ผู้เชี่ยวชาญ ในท้องถิ่นจำนวน 30 คน นักเรียนชั้น ม.6 จำนวน 1,534 คน และผู้ปกครองนักเรียนชั้น ม.6 ในจังหวัดยะลา ปัตตานี และนราธิวาสจำนวน 1,340 คน

เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล เป็นแบบสอบถามชนิดเลือกตอบผสมกับ แบบสอบถามประเภทมาตราส่วนประเมินค่า จำนวน 4 ฉบับ สำหรับถามอาจารย์วิทยาลัยครูยะลา ถามความเห็นของผู้เชี่ยวชาญในท้องถิ่น ถามความต้องการที่จะศึกษาต่อในวิชาชีพต่าง ๆ ของนักเรียนชั้น ม.6 และ ถามความต้องการของผู้ปกครองนักเรียนที่จะให้ศึกษาต่อในวิชาชีพ ดังกล่าว วิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้สถิติ ค่าเฉลี่ย ค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐาน เพื่อจัดลำดับความ พร้อมของปัจจัยด้านต่าง ๆ ที่กล่าวมาแล้วลงในตารางจัดเก็บใจ แล้วพิจารณาผลรวมของลำดับที่ ของปัจจัยด้านต่าง ๆ ในแต่ละสาขาวิชาชีพ สาขาวิชาชีพใดมีผลรวมของลำดับความพร้อมใน

ปัจจัยด้านต่าง ๆ น้อยที่สุด แสดงว่ามีความพร้อมมากที่สุด ผลการวิเคราะห์ข้อมูลปรากฏว่า จากสภาพความพร้อมของปัจจัยทั้ง 4 ด้าน สาขาวิชาชีพที่ควรเปิดสอนในวิทยาลัยครูตามลำดับ ก่อน-หลัง คือ การจัดการ และการบริหารธุรกิจขนาดย่อม ธุรกิจการเกษตร การท่องเที่ยว และมีคฤหาสน์ ช่างไฟฟ้าและอิเล็กทรอนิกส์ ช่างไม้และช่างก่อสร้าง สัตวบาล (ปศุสัตว์ และสัตว์ปีก) กลีกรรรมสาขาพืชสวนและพืชไร่ กลีกรรรมสาขาการทำสวนยางพารา ตามลำดับ นอกจากนี้จากการวิเคราะห์ความเป็นไปได้ทางสภาพวัฒนธรรมและเศรษฐกิจของท้องถิ่น และการวิเคราะห์ความเป็นไปได้ของนักเรียน ม.4, ม.5 และ ม.6 ปีการศึกษา 2528 กับการตอบสนองความต้องการของสถาบันอุดมศึกษาต่าง ๆ ในท้องถิ่นพบว่าโครงการเปิดสอน วิชาชีพในวิทยาลัยครูยะลา สอดคล้องกับสภาพวัฒนธรรมและเศรษฐกิจของท้องถิ่นและจะ ตอบสนองความต้องการของผู้เรียนได้อย่างมาก หากวิทยาลัยครูยะลาสามารถจัดดำเนินการ พัฒนาบุคลากร อาจารย์ และจัดหาสิ่งอำนวยความสะดวกในการเรียนการสอนได้

จากการศึกษางานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการศึกษาความเป็นไปได้ของโครงการ ทางด้านธุรกิจอุตสาหกรรม และด้านการศึกษา ทั้งของไทยและต่างประเทศ สรุปได้ว่า งานวิจัยทุกเรื่องมีจุดประสงค์เหมือนกันคือ เพื่อตรวจสอบความเป็นไปได้ของโครงการที่จะ ดำเนินงานว่าควรจะดำเนินการต่อไปหรือยุติโครงการเสีย ปัจจัยหรือตัวแปรที่นำมาศึกษาใน งานวิจัยแต่ละเรื่องแตกต่างกันไปบ้างทั้งนี้ขึ้นอยู่กับลักษณะเฉพาะ และประเภทของโครงการ นั้น ๆ อย่างไรก็ตามตัวแปรหรือปัจจัยที่บ่งชี้ถึงความเป็นไปได้ที่นำมาศึกษา ได้แก่

1. ตัวแปรทางด้านเศรษฐกิจและการเงิน ได้แก่ งานวิจัยที่ทำการศึกษาความ ความเป็นไปได้ทางด้านอุตสาหกรรม เช่นการจัดตั้งโรงงาน (สมศักดิ์ ชำนาญทองไพรวัลย์ 2523, ฉัตรชัย เดชะชัยอนันต์ 2524) การลงทุนทางธุรกิจ (สุวิทย์ คำพยอม 2525, กองบัญชาการทหารสูงสุด 2523, Palank. 1984) และทางด้านการศึกษา เช่น งานวิจัยเกี่ยวกับความเป็นไปได้ในการจัดตั้งสถาบัน หรือรูปแบบการสอน การอบรม (Javalera. 1984, Bradshaw. 1985, มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ 2520) งานวิจัยที่ศึกษาตัวแปรในด้านนี้ มักจะพิจารณาหรือวิเคราะห์สภาพความคุ้มทุน โดยวิเคราะห์ ค่าใช้จ่ายในการลงทุนและผลตอบแทนหรือประโยชน์ทางสังคมที่ได้รับ ทั้งนี้เพื่อหาข้อยุติว่า จะมีความคุ้มทุน หรือได้รับผลประโยชน์ตอบแทนคุ้มค่างับการลงทุนหรือไม่ นอกจากนี้รวมถึง

ตัวแปรที่เกี่ยวข้องกับการใช้วัสดุต่าง ๆ เช่น เครื่องมือ เครื่องใช้ อุปกรณ์ต่าง ๆ ซึ่งพิจารณาค่าใช้จ่ายต่าง ๆ เหล่านี้ด้วย

2. ตัวแปรด้านการตลาด ไม่ว่าจะเป็นการลงทุนทางด้านใด ๆ ก็ตาม ตัวแปรที่บ่งชี้ความเป็นไปได้ที่สำคัญอีกด้านหนึ่งคือ ด้านการตลาด ซึ่งถ้าพิจารณาความเป็นไปได้ของการลงทุนทางด้านธุรกิจ และอุตสาหกรรม ตัวแปรด้านการตลาดก็ให้ความต้องการของผู้บริโภค เช่น ผู้ซื้อ หรือผู้ใช้บริการ ถ้าพิจารณาทางด้านการศึกษา ตัวแปรทางด้านตลาดก็คือความต้องการของผู้เกี่ยวข้องหรือได้รับผลของโครงการนั้น ๆ จากตัวอย่างงานวิจัยดังกล่าวมาแล้ว (Mahoney. 1979, Gaboury. 1982, Javalera. 1984, ฉัตรชัย เศษะทัยอนันต์ 2524, วรวิทย์ จินดาพล, สุวิทย์ คำพยอม, บุญธรรม กิจปรีดาบริสุทธิ์ 2528, และอุไร แฉล้ม 2529)

3. ตัวแปรด้านสังคม ตัวแปรทางด้านสังคมที่งานวิจัยนำมาศึกษาเพื่อเป็นตัวบ่งชี้ความเป็นไปได้ของโครงการ ได้แก่ ตัวแปรต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้องกับบุคคลที่เกี่ยวข้องหรือได้รับผลของโครงการ เช่น ความคิดเห็น และทัศนคติของกลุ่มตัวอย่าง ความยอมรับการเปลี่ยนแปลง หรือวิธีการใหม่ ๆ เป็นต้น ดังตัวอย่างงานวิจัยที่กล่าวแล้วทุกเรื่อง

4. ตัวแปรด้านเทคนิค หรือวิศวกรรม ตัวแปรด้านเทคนิคหรือวิศวกรรมในการศึกษาตัวแปรที่งานวิจัยเกือบทุกเรื่องจะต้องทำการศึกษา ได้แก่ ตัวแปรประเภทเครื่องมือเครื่องใช้ต่าง ๆ วัสดุอุปกรณ์ รวมทั้งสิ่งอำนวยความสะดวกต่าง ๆ เพื่อใช้ในการดำเนินโครงการ รวมทั้งกระบวนการผลิต และวิธีการดำเนินการหรือการจัดดำเนินการต่าง ๆ ของโครงการ

5. ตัวแปรด้านทรัพยากรบุคคล หรือด้านสังคม ตัวแปรในด้านนี้เป็นตัวแปรสำคัญอีกด้านหนึ่งที่บ่งชี้ถึงความเป็นไปได้ของโครงการ โดยเฉพาะอย่างยิ่งในโครงการที่มีบุคคลเป็นเป้าหมายสำคัญของการดำเนินงาน เช่น การศึกษาความเป็นไปได้ในการวางแผนงานทางการศึกษา (Rowlette. 1984, วรวิทย์ จินดาพล 2520, บุญธรรม กิจปรีดาบริสุทธิ์ 2528, และอุไร แฉล้ม 2529) ตัวแปรต่าง ๆ ที่นำมาศึกษาได้แก่ ความพร้อมในการปฏิบัติงาน การฝึกอบรม เป็นต้น

หนึ่ง ตัวแปรที่บ่งชี้ถึงความเป็นไปได้ของโครงการที่ศึกษาได้จากงานวิจัยต่าง ๆ ดังกล่าวแล้วนั้น แตกต่างกันไปในงานวิจัยแต่ละเรื่อง และมีอยู่หลายโครงการที่มีได้ศึกษาตัวแปรทั้งหมดหรือทุกด้าน แต่บางงานวิจัยจะศึกษาเฉพาะบางตัวแปรที่สนใจหรือเป็นประโยชน์ต่อการตัดสินใจเท่านั้น เช่น ศึกษาเฉพาะความเป็นไปได้ทางด้านเศรษฐกิจและการเงิน (Bradshaw, 1985) เท่านั้น นอกจากนี้ในงานวิจัยบางเรื่องมีข้อจำกัดในเรื่องงบประมาณเวลาและบุคลากร จึงศึกษาความเป็นไปได้เฉพาะบางด้านเท่านั้น

วิธีการศึกษาของงานวิจัย อนุমানได้ว่า ส่วนใหญ่เป็นงานวิจัยประเภทเชิงบรรยาย (Descriptive Research) มากกว่าเป็นการวิจัยเชิงทดลองนอกจากงานวิจัยในทางอุตสาหกรรมบางเรื่อง หรือในทางการศึกษาบางเรื่องเท่านั้นที่จะใช้วิธีการทดลอง สำหรับงานวิจัยที่เสนอไว้ในตอนต้น เป็นงานวิจัยที่ใช้วิธีดำเนินการวิจัยแบบการวิจัยเชิงบรรยาย มีการสร้างเครื่องมือและนำไปเก็บรวบรวมข้อมูลกับกลุ่มตัวอย่างที่ต้องการ แล้วนำมาวิเคราะห์เพื่อสรุปผลต่อไป ดังนั้น วิธีการศึกษาจึงมักจะใช้วิธีสอบถาม และการสัมภาษณ์กลุ่มตัวอย่างเป็นส่วนใหญ่ นอกจากนี้ก็ใช้วิธีศึกษาจากเอกสาร ศึกษาจากการสำรวจหรือค้นคว้าจากสถิติต่าง ๆ

เครื่องมือที่ใช้ในการศึกษาหรือการเก็บรวบรวมข้อมูลได้แก่ แบบสอบถาม ซึ่งมีหลายชนิด ได้แก่ แบบสอบถามชนิดปลายเปิด ชนิดเติมคำ ชนิดเลือกตอบ และแบบมาตราส่วนประมาณค่า เป็นต้น นอกจากนี้ก็จะเป็นแบบสำรวจรายการต่าง ๆ และแบบสัมภาษณ์ วิธีการเก็บรวบรวมข้อมูล นอกจากการไปสัมภาษณ์ด้วยตนเองแล้วส่วนใหญ่จะใช้วิธีเก็บรวบรวมข้อมูลโดยการส่งและรับคืนทางไปรษณีย์มีน้อยรายมากที่ส่งแบบสอบถามและรับคืนด้วยตนเอง

การวิเคราะห์ข้อมูล สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูลส่วนใหญ่เกือบทุกเรื่องจะใช้สถิติพื้นฐาน ซึ่งได้แก่ ค่าเฉลี่ย (Mean) ค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard Deviation) และค่าร้อยละในการวิเคราะห์ สำหรับการทดสอบความแตกต่างกันของตัวแปรนั้น สถิติทดสอบที่ใช้ได้แก่ t - test และ Chi-square เป็นต้น

สำหรับผลการวิจัยของงานวิจัยต่าง ๆ ที่ได้เสนอไปแล้วนั้น ได้ให้ข้อสรุปดังที่เป็นไปได้และสมควรที่จะดำเนินการลงทุนได้ แต่บางโครงการ (สุวิทย์ คำพยอม 2525) ก็ได้ผลสรุปว่า มีความเป็นไปได้หรือไม่หรือไม่เหมาะสมที่จะลงทุนดำเนินโครงการ

หนึ่ง ในการศึกษาความเป็นไปได้ของโครงการใด ๆ นั้น ถ้าหากได้ดำเนินการอย่างรัดกุม เหมาะสม และถูกต้องตามหลักการและระเบียบวิธีแล้ว ผลของการศึกษาก็จะช่วยลดอัตราการเสี่ยงหรือหลีกเลี่ยงการตัดสินใจที่ผิดพลาดได้ แต่อย่างไรก็ตามการศึกษากลับเป็นไปไม่ได้ของโครงการใด ๆ อาจให้ผลไม่คุ้มค่า กล่าวคือ ไม่สามารถช่วยลดอัตราการเสี่ยงของการลงทุนหรือการปฏิบัติตามโครงการได้ ทั้งนี้อาจมีสาเหตุมาจากสิ่งต่อไปนี้คือ (Hussain. 1973 : 216 - 217)

1. ใช้วิธีการหรือทำงานเร่งรัด ไม่มีเวลาอย่างเพียงพอสำหรับการศึกษาแต่ละขั้นตอน
2. ไม่ใช้วิธีการแบบบูรณาการ ดังนั้นจึงมิได้คำนึงถึงบทบาทของโครงการและการเปลี่ยนแปลงระบบแผนหลัก หรือแผนระยะยาว
3. คณะผู้ทำการศึกษากลับเป็นไปไม่ได้ ขาดคุณลักษณะหรือขาดความสามารถในการดำเนินการศึกษา เช่น ขาดความรู้และประสบการณ์
4. ไม่สามารถกำหนด จุดมุ่งหมายเฉพาะ ข้อจำกัด และขอบเขตของปัญหาที่จะศึกษาได้อย่างชัดเจน
5. ขาดการสนับสนุนจากองค์กรหรือหน่วยงานบริหาร
6. การคาดคะเนที่ผิดพลาด อาจเกิดการผิดพลาดจากการคาดคะเนปฏิกริยาต่อต้านจากองค์กร อุปสรรคของปัญหา การไม่ทรัพยากร และผลกระทบต่อองค์กร เป็นต้น

ตัวแปรที่บ่งชี้ถึงความเป็นไปได้ของการวิจัย

จากการศึกษาและวิเคราะห์ เอกสาร หลักการและแนวคิด รวมทั้งงานวิจัยต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้องคงได้เสนอมาแล้วในตอนต้น โดยเฉพาะ แนวคิดและหลักการในการประเมินความต้องการทางการศึกษา หลักและวิธีการในการศึกษาความเป็นไปได้ของโครงการ ได้ชี้ให้เห็นถึงตัวแปรต่าง ๆ ที่เข้ามาศึกษาเพื่อบ่งชี้ถึงความเป็นไปได้ของโครงการที่ทางการศึกษา ตลอดจน ศึกษาระดับต่าง ๆ และกระบวนการศึกษาความเป็นไปได้ ในวงการต่าง ๆ โดยเฉพาะ การศึกษาความเป็นไปได้ทางการศึกษานั้นมีตัวแปรที่สำคัญหลายประการที่จำเป็นต้องศึกษา แต่อย่างไรก็ตามในการเลือกและกำหนดตัวแปรที่จะศึกษานั้น ย่อมขึ้นอยู่กับความจำเป็น

เวลาในการศึกษาและวัตถุประสงค์ของการศึกษาเป็นประการสำคัญด้วย (มณเฑียร ประจวบดี 2528 : 39) เท่านั้น เพื่อให้การศึกษาในครั้งนี้เป็นไปอย่างสมบูรณ์และมีประสิทธิภาพ ในการตอบสนองวัตถุประสงค์ และปัญหาของการวิจัยอย่างถูกต้อง รวมทั้งเหมาะสมกับเวลา ในการดำเนินการศึกษา ผู้วิจัยได้พิจารณากำหนดตัวแปรที่บ่งชี้ถึงความเป็นไปได้ในการจัดตั้ง สถาบันบัณฑิตทางการทหาร และตัวแปรที่แสดงถึงความต้องการสาขาวิชาที่จำเป็นรับคํานวณของ กองทัพเพื่อจัดการศึกษาในระดับปริญญาโท ดังต่อไปนี้

1. ตัวแปรที่ใช้ในการศึกษา ตอนที่ 1

ตัวแปรที่ใช้ในการศึกษา ตอนที่ 1 เป็นตัวแปรที่ใช้ในการศึกษาความเป็นไปได้ ในการจัดตั้งสถาบันบัณฑิตทางการทหาร ซึ่งได้แก่ตัวแปรต่อไปนี้

1.1 ตัวแปรทางด้านสังคม ประกอบด้วยตัวแปรย่อย ๆ ดังนี้

1.1.1 การเมืองและการปกครอง

1.1.2 เศรษฐกิจ

1.1.3 ความพึงพอใจ

1.2 ตัวแปรด้านการบริหารและการจัดการ ประกอบด้วยตัวแปรย่อย ๆ

ดังต่อไปนี้

1.2.1 ระเบียบ กฎเกณฑ์ พระราชบัญญัติ และกฎหมายต่าง ๆ ที่ว่าด้วย

การจัดการศึกษาของกระทรวงกลาโหม และทบวงมหาวิทยาลัย

1.2.2 นโยบายการพัฒนากําลังพลของกองทัพ

1.2.3 ความสามารถในการบริหารสถาบัน

1.3 ตัวแปรด้านการลงทุน ประกอบด้วยตัวแปรย่อย ๆ ดังนี้

1.3.1 ค่าใช้จ่ายในการลงทุน ในด้านการดำเนินงานทั่วไป และ

อาคารสถานที่

1.3.2 ความคุ้มทุน ประกอบด้วยตัวแปรต่อไปนี้คือ

1.3.2.1 ค่าใช้จ่ายทั้งหมดในการจัดตั้งสถาบัน และค่าใช้จ่าย

รายหัวของผู้เรียน

1.3.2.2 ค่าใช้จ่ายทั้งหมด และค่าใช้จ่ายรายหัวในการจัด

ส่งข้าราชการไปศึกษาต่อในต่างประเทศ

1.4 ตัวแปรด้านทรัพยากร ประกอบด้วยตัวแปรมួយ ๆ ดังนี้

1.4.1 ความพร้อมด้านอาคารสถานที่ ซึ่งได้แก่ สถานที่เรียน

ห้องสมุด และแหล่งฝึกงาน

1.4.2 ความพร้อมด้านวัสดุอุปกรณ์และเครื่องมือเครื่องใช้

1.4.3 ความพร้อมทางด้านวิชาการ ซึ่งได้แก่ ตำราและเอกสาร

ประกอบการศึกษา และผลงานวิจัยต่าง ๆ

1.4.4 ความพร้อมด้านงบประมาณ

1.4.5 ความพร้อมด้านบุคลากร ซึ่งได้แก่ เจ้าหน้าที่ต่าง ๆ และ

อาจารย์ผู้สอน

1.4.6 ความต้องการและความพร้อมในการศึกษาต่อ ของข้าราชการทหาร

และนักเรียนเหล่าทัพต่าง ๆ ซึ่งได้แก่ความพร้อมในเรื่อง สุขภาพ ความรู้ความสามารถพื้นฐาน

สถานภาพครอบครัว และสถานภาพทางการเงิน

2. ตัวแปรที่ใช้ในการศึกษา ตอนที่ 2

ตัวแปรที่ใช้ในการศึกษา ตอนที่ 2 เป็นตัวแปรที่ใช้สำหรับศึกษาสาขาวิชาที่กองทัพบก

ต้องการจัดการศึกษาอย่างรีบด่วน และความเป็นไปได้ในการจัดการศึกษาตามสาขาวิชาที่

กองทัพบกต้องการตามความจำเป็นรีบด่วนเหล่านั้น

2.1 ตัวแปรที่บ่งชี้ถึงสาขาวิชาที่กองทัพบกต้องการจัดการศึกษารีบด่วน ประกอบด้วย

ตัวแปรต่อไปนี้ คือ

2.1.1 ความต้องการพัฒนาความรู้ความสามารถของกำลังพลในกองทัพบก

2.1.2 สาขาวิชาที่กองทัพบกจัดส่งข้าราชการทหาร ไปศึกษาต่อในระดับ

ปริญญาโทภายนอกกองทัพบก

2.1.3 สาขาวิชาที่หน่วยงานต่าง ๆ ในกองทัพบก ต้องการให้จัดการศึกษา

ตามความจำเป็นรีบด่วน

2.2 ตัวแปรที่บ่งชี้ถึงความเป็นไปได้ในการจัดการศึกษาตามสาขาวิชาที่กองทัพบก

ต้องการตามความจำเป็นรีบด่วน ประกอบด้วยตัวแปรต่อไปนี้ คือ

2.2.1 ความพร้อมด้านทรัพยากร ซึ่งประกอบด้วย

2.2.1.1 อาคารสถานที่ ได้แก่ ห้องสมุด และแหล่งฝึกงาน

2.2.1.2 วัสดุอุปกรณ์

2.2.1.3 เอกสารและผลงานด้านวิชาการ ได้แก่ เอกสาร

ประกอบการศึกษา ตำราเรียน และผลงานวิจัย

2.2.2 ความพร้อมของอาจารย์ผู้สอน ซึ่งประกอบด้วย

2.2.2.1 ความรู้

2.2.2.2 ความสามารถในการสอน

2.2.2.3 ประสบการณ์ในการสอน

2.2.2.4 ความพร้อมในการสอน

2.2.3 ความต้องการศึกษาต่อในสาขาวิชาต่าง ๆ ของข้าราชการทหาร

/ 2.2.4 ความต้องการศึกษาต่อในสาขาวิชาต่าง ๆ ของนักเรียนเหล่าทัพ

ต่าง ๆ

ขั้นตอนในการศึกษาความเป็นไปได้ในการจัดตั้งสถาบันบัณฑิตทางการทหาร

วิธีการศึกษาความเป็นไปได้ในการจัดตั้งสถาบันในครั้งนี้ ใช้ระเบียบวิธีการวิจัยเชิงบรรยาย ทำการเก็บรวบรวมข้อมูล โดยใช้วิธีการสัมภาษณ์ การตอบแบบสอบถามและการสำรวจ จากประชากรและกลุ่มตัวอย่างที่เป็นข้าราชการทหารในหน่วยงานต่าง ๆ ของกระทรวงกลาโหม มีขั้นตอนในการศึกษา 2 ขั้นตอนคือ

ตอนที่ 1 ศึกษาความเป็นไปได้ในการจัดตั้งสถาบัน

ตอนที่ 2

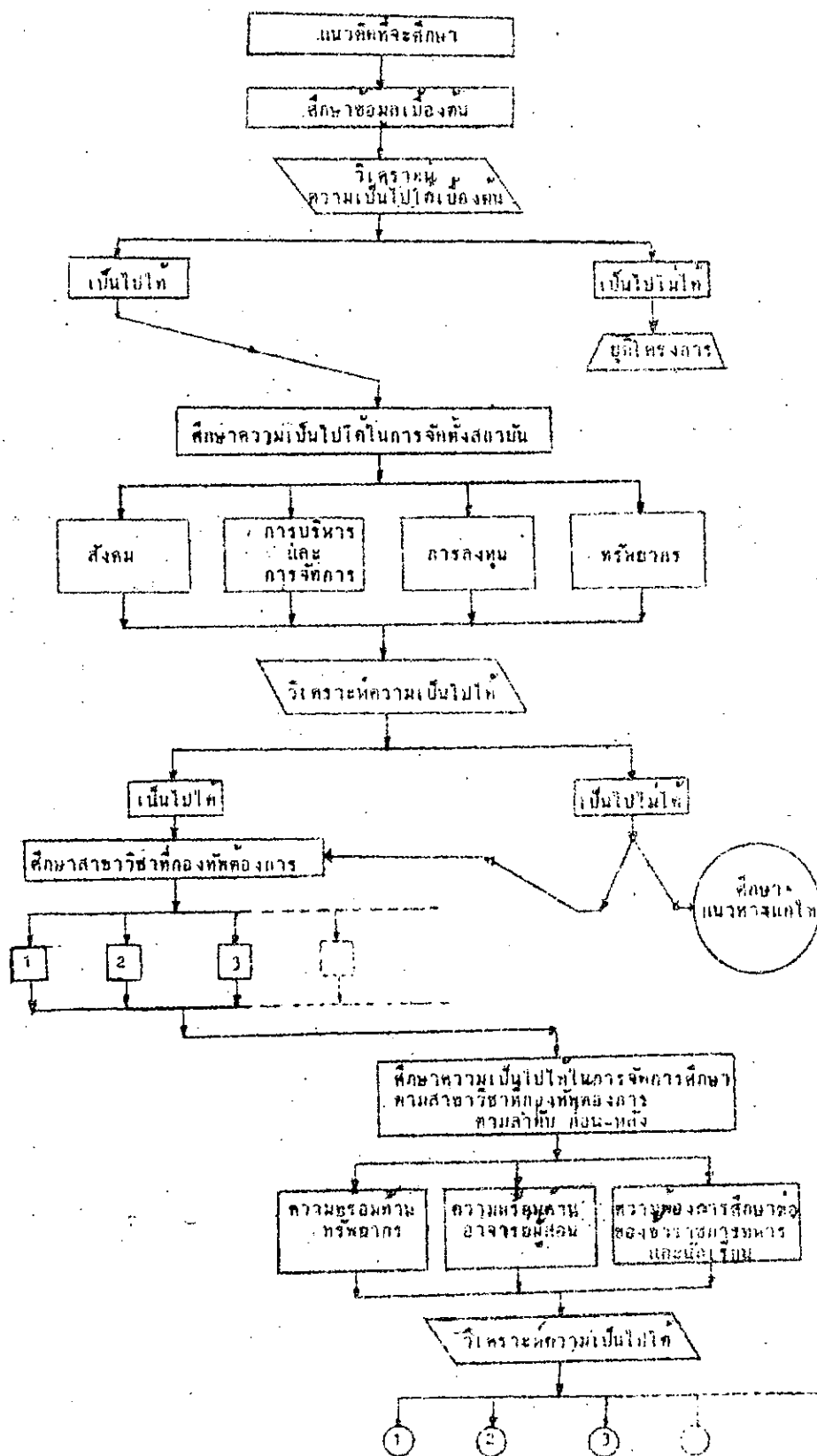
2.1 ศึกษาสาขาวิชาที่กองทัพต้องการจัดการศึกษาตามความจำเป็น

รับคำนวณ

2.2 ศึกษาความเป็นไปได้ ในการจัดการศึกษาตามสาขาวิชาที่กองทัพ

มีความต้องการตามความจำเป็นรับคำนวณเหล่านั้น

สำหรับขั้นตอน และรายละเอียด การศึกษาความเป็นไปได้ในการจัดตั้งสถาบัน
สรุปได้ดังแสดงในแผนผังต่อไป

ภาพประกอบ 19 ขั้นตอนการศึกษาความเป็นไปได้ในการจัดตั้งสถาบันบัณฑิตทางการทหาร

วิธีดำเนินการวิจัย

วิธีดำเนินการวิจัยของการศึกษาความเป็นไปได้ในการจัดตั้ง สถาบันบัณฑิตทางการทหาร มีรายละเอียดในการดำเนินการ 2 ขั้นตอน คือ

ตอนที่ 1 ศึกษาความเป็นไปได้ในการจัดตั้งสถาบันบัณฑิตทางการทหาร

ตอนที่ 2

1. ศึกษาสาขาวิชาที่กองทัพต้องการจัดการศึกษาตามความจำเป็นรับด่วน
2. ศึกษาความเป็นไปได้ในการจัดการศึกษาตามสาขาวิชาที่กองทัพต้องการรับด่วน ซึ่งเป็นผลการศึกษาจากข้อ 1.

การดำเนินการวิจัย

รายละเอียดของการดำเนินการวิจัย ทั้ง 2 ขั้นตอน มีดังต่อไปนี้คือ

แหล่งข้อมูลในการศึกษา

ในการดำเนินการวิจัยทั้ง 2 ขั้นตอน ศึกษาจากแหล่งข้อมูล 2 ประเภท คือ

1. ประเภทเอกสาร ได้แก่เอกสารต่อไปนี้

- 1.1 เอกสารทฤษฎี แนวความคิด หลักการต่าง ๆ และผลงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการศึกษาความเป็นไปได้ และการศึกษาความต้องการทางการศึกษา
 - 1.2 เอกสารต่าง ๆ ของทางราชการทหาร และส่วนราชการอื่น ๆ ที่เกี่ยวข้อง
- ได้แก่

1. บทบาทภาระหน้าที่ของกองทัพ
2. นโยบายการจัดการศึกษาเพื่อพัฒนากำลังพลของกองทัพ
3. กฎหมายและพระราชบัญญัติต่าง ๆ ที่เกี่ยวกับการจัดการศึกษาของกองทัพ
4. งบประมาณ และค่าใช้จ่ายต่าง ๆ ในการจัดการศึกษาของกองทัพ

5. โครงการศึกษาต่อระดับปริญญาโทของข้าราชการทหารนอกกองทัพบก
6. เกณฑ์มาตรฐานของทบวงมหาวิทยาลัย
7. เอกสารอื่น ๆ ที่เกี่ยวข้อง

2. ประเภทบุคคล

ศึกษาความคิดเห็นของกลุ่มบุคคล 4 ประเภท ที่ปฏิบัติงานในกระทรวงกลาโหม ซึ่งได้แก่

1. ผู้บังคับบัญชาในหน่วยงานต่าง ๆ
2. ข้าราชการทหาร
3. อาจารย์ผู้สอนในสถานศึกษาของกระทรวงกลาโหม
4. นักเรียนเหล่าทัพต่าง ๆ ได้แก่ นักเรียนนายร้อย นายเรือ และนายเรืออากาศ

สำหรับแหล่งข้อมูลประเภทบุคคลนั้น ศึกษาความคิดเห็นจากประชากร และกลุ่มตัวอย่างของบุคคลแต่ละประเภท ได้เสนอรายละเอียด จำนวนประชากรและกลุ่มตัวอย่าง ตลอดจนวิธีการเลือกประชากรและกลุ่มตัวอย่าง ดังนี้

กลุ่มตัวอย่างและวิธีการเลือกกลุ่มตัวอย่าง

กลุ่มตัวอย่างและการเลือกกลุ่มตัวอย่าง สำหรับการศึกษาครั้งนี้ มีดังนี้

1. ผู้บังคับบัญชาจากหน่วยงานต่าง ๆ ใช้จำนวนประชากรทั้งหมดที่มีอยู่
2. ข้าราชการทหาร ที่ปฏิบัติงานในกระทรวงกลาโหม และจบการศึกษาระดับ

ปริญญาตรีหรือเทียบเท่า สุ่มตัวอย่างโดยวิธีการสุ่มแบบง่าย (Simple Random Sampling) จากหน่วยงานทุกหน่วยงาน ในกระทรวงกลาโหม อย่างเป็นสัดส่วนกัน

3. อาจารย์ผู้สอนในสถาบันการศึกษาในกระทรวงกลาโหม ที่มีวุฒิตั้งแต่ปริญญาโทหรือเทียบเท่าขึ้นไป และเกี่ยวข้องกับสาขาวิชาที่กองทัพต้องการ ซึ่งสุ่มตัวอย่างโดยวิธีการสุ่มแบบง่าย

4. นักเรียนเหล่าทัพต่าง ๆ ซึ่งได้แก่ นักเรียนนายร้อย นักเรียนนายเรือ และนักเรียนนายเรืออากาศ ที่กำลังศึกษาในชั้นปีที่ 5 ในปีการศึกษา 2529 ใช้ประชากรทั้งหมดที่มีอยู่

รายละเอียดของจำนวนกลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการศึกษาค้างนี้ แสดงในตาราง 2

ตาราง 2 จำนวนประชากร และกลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการศึกษา

สังกัด กลุ่มตัวอย่าง	จำนวนประชากรและกลุ่มตัวอย่าง					
	สำนักงาน ปลัด กระทรวง	กองบัญชา การทหาร สูงสุด	กองทัพบก	กองทัพอากาศ	กองทัพอากาศ	รวม
1. ผู้บังคับบัญชา	11	22	49	35	38	155
2. ข้าราชการทหาร	64	128	320	164	180	856
3. อาจารย์ผู้สอน	-	17	15	16	31	79
4. นักเรียนเหล่า ทัพต่าง ๆ	-	-	243	86	101	
รวม	75	167	627	301	350	1,460

ตัวแปรที่ใช้ในการศึกษา

ตัวแปรที่ใช้ในการศึกษาของแต่ละขั้นตอนมีดังต่อไปนี้

1. ตัวแปรที่ใช้ในการศึกษา ตอนที่ 1

ตัวแปรที่ใช้ในการศึกษา ตอนที่ 1 เป็นตัวแปรที่ใช้ในการศึกษาความเป็นไปได้ในการจัดตั้งสถาบันนิติทหารการทหาร ซึ่งได้แก่ตัวแปรต่อไปนี้

1.1 ตัวแปรทางด้านสังคม ประกอบด้วยตัวแปรย่อย ๆ ดังนี้

1.1.1 การเมืองและการปกครอง

1.1.2 เศรษฐกิจ

1.1.3 ความพึงพอใจ

1.2 ตัวแปรด้านการบริหารและการจัดการประกอบด้วยตัวแปรย่อย ๆ ดังต่อไปนี้^๕

1.2.1 ระเบียบ กฎเกณฑ์ พระราชบัญญัติ และกฎหมายต่าง ๆ ที่ว่าด้วยการจัดการศึกษาของกระทรวงกลาโหม และทบวงมหาวิทยาลัย

1.2.2 นโยบายการพัฒนากำลังพลของกองทัพ

1.2.3 ความสามารถในการบริหารสถาบัน

1.3 ตัวแปรด้านการลงทุน ประกอบด้วยตัวแปรย่อย ๆ ดังนี้

1.3.1 ค่าใช้จ่ายในการลงทุน ในด้านการดำเนินงานทั่วไป และอาคารสถานที่

1.3.2 ความคุ้มค่า ประกอบด้วยตัวแปรต่อไปนี้^๕

1.3.2.1 ค่าใช้จ่ายทั้งหมดในการจัดตั้งสถาบัน และค่าใช้จ่ายรายหัวของผู้เรียน

1.3.2.2 ค่าใช้จ่ายทั้งหมด และค่าใช้จ่ายรายหัวในการจัดส่งข้าราชการไปศึกษาต่อในต่างประเทศ

1.4 ตัวแปรด้านทรัพยากร ประกอบด้วยตัวแปรย่อย ๆ ดังนี้

1.4.1 ความพร้อมด้านอาคารสถานที่ ซึ่งได้แก่ สถานที่เรียน ห้องสมุด และแหล่งฝึกงาน

1.4.2 ความพร้อมด้านวัสดุอุปกรณ์และเครื่องมือเครื่องใช้

1.4.3 ความพร้อมทางด้านวิชาการ ซึ่งได้แก่ ตำราและเอกสาร

ประกอบการศึกษา และผลงานวิจัยต่าง ๆ

1.4.4 ความพร้อมด้านงบประมาณ

1.4.5 ความพร้อมด้านบุคลากร ซึ่งได้แก่ เจ้าหน้าที่ต่าง ๆ และ

อาจารย์ผู้สอน

1.4.6 ความต้องการและความพร้อมในการศึกษาต่อ ของข้าราชการทหาร และนักเรียนเหล่าทัพต่าง ๆ ซึ่งได้แก่ ความพร้อมในเรื่อง สุขภาพ ความรู้ความสามารถพื้นฐาน สถานภาพครอบครัว และสถานภาพทางการเงิน

2. ตัวแปรที่ใช้ในการศึกษา ตอนที่ 2

ตัวแปรที่ใช้ในการศึกษา ตอนที่ 2 เป็นตัวแปรที่ใช้สำหรับศึกษาสาขาวิชาที่กองทัพบกต้องการจัดการศึกษาอย่างรีบด่วน และความเป็นไปได้ในการจัดการศึกษาตามสาขาวิชาที่กองทัพบกต้องการตามความจำเป็นรีบด่วนเหล่านั้น

2.1 ตัวแปรที่บ่งชี้ถึงสาขาวิชาที่กองทัพบกต้องการจัดการศึกษาอย่างรีบด่วน ประกอบด้วย ตัวแปรต่อไปนี้ คือ

2.1.1 ความต้องการพัฒนาความรู้ความสามารถของกำลังพลในกองทัพบก

2.1.2 สาขาวิชาที่กองทัพบกจัดส่งข้าราชการทหาร ไปศึกษาต่อในระดับปริญญาโท ภายนอกกองทัพบก

2.1.3 สาขาวิชาที่หน่วยงานต่าง ๆ ในกองทัพบก ต้องการให้จัดการศึกษาตามความจำเป็นรีบด่วน

2.2 ตัวแปรที่บ่งชี้ถึงความเป็นไปได้ในการจัดการศึกษาตามสาขาวิชาที่กองทัพบกต้องการตามความจำเป็นรีบด่วน ประกอบด้วยตัวแปรต่อไปนี้ คือ

2.2.1 ความพร้อมด้านทรัพยากร ซึ่งประกอบด้วย

2.2.1.1 อาคารสถานที่ ได้แก่ ห้องสมุด และแหล่งฝึกงาน

2.2.1.2 วัสดุอุปกรณ์

2.2.1.3 เอกสารและผลงานด้านวิชาการ ได้แก่ เอกสาร

ประกอบการศึกษา ตำราเรียน และผลงานวิจัย

2.2.2 ความพร้อมของอาจารย์ผู้สอน ซึ่งประกอบด้วย

2.2.2.1 ความรู้

2.2.2.2 ความสามารถในการสอน

2.2.2.3 ประสบการณ์ในการสอน

2.2.2.4 ความพร้อมในการสอน

2.2.3 ความต้องการศึกษาต่อในสาขาวิชาต่าง ๆ ของข้าราชการทหาร

2.2.4 ความต้องการศึกษาต่อในสาขาวิชาต่าง ๆ ของนักเรียนเหล่าทัพ

ต่าง ๆ

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูลสำหรับการวิจัยเรื่องนี้ประกอบด้วย แบบสอบถาม จำนวน 4 ฉบับ และแบบสำรวจ จำนวน 1 ฉบับ ซึ่งมีรายละเอียดดังต่อไปนี้

ฉบับที่ 1 แบบสอบถามสำหรับผู้บังคับบัญชา

ลักษณะของแบบสอบถาม

แบบสอบถามมีลักษณะเป็นแบบเลือกตอบและเติมข้อความ มีจำนวน 27 ข้อ แบ่งออกเป็น 3 ตอน ดังนี้

ตอนที่ 1 ประกอบด้วยข้อคำถามเกี่ยวกับข้อมูลส่วนตัวของผู้ตอบ

ตอนที่ 2 ประกอบด้วยข้อคำถามที่มีลักษณะเป็นแบบเลือกตอบประเภทมาตราส่วนประมาณค่า (Rating Scale) ประกอบด้วยข้อคำถามที่เกี่ยวกับความเป็นไปได้ในการจัดตั้งสถาบันผลิตทางการทหาร และสาขาวิชาที่จะจัดการศึกษา ซึ่งมีรายละเอียดดังต่อไปนี้

1. ความคิดเห็นเกี่ยวกับความพึงพอใจในการจัดตั้งสถาบันผลิตทางการทหาร
2. ความคิดเห็นเกี่ยวกับการเมือง และการปกครอง และเศรษฐกิจที่เกี่ยวข้องกับการจัดตั้งสถาบันผลิตทางการทหาร

3. ความคิดเห็นเกี่ยวกับนโยบายการพัฒนากำลังพลของกองทัพ

4. ความสามารถในการบริหารสถาบันผลิตทางการทหาร

5. ความคิดเห็นเกี่ยวกับความพร้อมทางด้านทรัพยากร ได้แก่ อาคารสถานที่ วัสดุอุปกรณ์ เครื่องมือเครื่องใช้ วิชาการ บุคลากร และการเงิน

ตอนที่ 3 ประกอบด้วยข้อคำถามที่มีลักษณะเป็นแบบสอบถามประเภทเลือกตอบ และข้อคำถามปลายเปิด ซึ่งมีรายละเอียดในเรื่องต่อไปนี้

1. ความต้องการพัฒนากำลังพลให้มีความรู้ความสามารถในด้านต่าง ๆ

2. สาขาวิชาที่ต้องการจัดการศึกษาในระดับปริญญาโท ตามความต้องการของ

กองทัพ

3. ความคิดเห็นและข้อเสนอแนะทั่วไป ในการจัดตั้งสถาบัน

ฉบับที่ 2 แบบสอบถามสำหรับข้าราชการทหาร

ลักษณะของแบบสอบถาม

แบบสอบถามมีลักษณะ เป็นแบบ เลือกตอบและแบบ เติมข้อความ มีจำนวน

ทั้งหมด จำนวน 19 ข้อ แบ่งออกเป็น 3 ตอน ดังนี้

ตอนที่ 1 ประกอบด้วยข้อคำถามเกี่ยวกับข้อมูลส่วนตัวของผู้ตอบ

ตอนที่ 2 ประกอบด้วยข้อคำถามที่มีลักษณะ เป็นแบบ เลือกตอบประเภทมาตราส่วน

ประมาณค่า และแบบเลือกตอบ ซึ่งมีรายละเอียดในเรื่องต่อไปนี้

1. ความคิดเห็นเกี่ยวกับความพึงพอใจต่อการจัดตั้งสถาบันบัณฑิตทหารทหาร
2. ความต้องการศึกษาต่อในสถาบันบัณฑิตทหารทหาร และสาขาวิชาที่

ต้องการศึกษาต่อ

3. ความพร้อมที่จะเข้าศึกษาในสถาบันบัณฑิตทหารทหาร

ตอนที่ 3 ประกอบด้วยข้อคำถามที่มีลักษณะเป็นแบบสอบถามปลายเปิด ประกอบด้วยข้อคำถามเกี่ยวกับความคิดเห็นและข้อเสนอแนะทั่ว ๆ ไป เกี่ยวกับการจัดตั้งสถาบัน และการศึกษาต่อในระดับปริญญาโท ในสถาบันบัณฑิตทหารทหาร

ฉบับที่ 3 แบบสอบถามสำหรับอาจารย์ผู้สอน

ลักษณะของแบบสอบถาม

แบบสอบถามมีลักษณะ เป็นแบบ เลือกตอบและเติมข้อความ มีจำนวนทั้งหมด

14 ข้อ แบ่งออกเป็น 3 ตอน ดังนี้

ตอนที่ 1 ประกอบด้วยข้อคำถามเกี่ยวกับข้อมูลส่วนตัวของผู้ตอบ

ตอนที่ 2 ประกอบด้วยข้อคำถามที่มีลักษณะ เป็นแบบ เลือกตอบประเภทมาตราส่วน

ประมาณค่า ซึ่งมีรายละเอียดในเรื่องต่อไปนี้

1. ความคิดเห็นเกี่ยวกับความพึงพอใจในการจัดตั้งสถาบันบัณฑิตทหารทหาร
2. ความพร้อมในการจัดการเรียนการสอน ซึ่งได้แก่ รายละเอียดเกี่ยวกับ

ความพร้อมของอาจารย์ในเรื่องความรู้ ความสามารถในการสอน ประสิทธิภาพในการสอน และความพร้อมในการสอน

5. ความพร้อมทางด้านทรัพยากร

ตอนที่ 3 ประกอบด้วยข้อคำถามที่มีลักษณะเป็นแบบสอบถามปลายเปิด ประกอบด้วย
ข้อคำถามเกี่ยวกับความคิดเห็นและข้อเสนอแนะทั่ว ๆ ไป ในการจัดตั้งสถาบันบัณฑิตทางการทหาร

ฉบับที่ 4 แบบสอบถามสำหรับนักเรียนเหล่าทัพต่าง ๆ

ลักษณะของแบบสอบถาม

แบบสอบถามมีลักษณะเป็นแบบเลือกตอบ และเติมข้อความ มีจำนวนทั้งหมด

15 ข้อ แบ่งออกเป็น 3 ตอน ดังต่อไปนี้

ตอนที่ 1 ประกอบด้วยข้อคำถามเกี่ยวกับข้อมูลส่วนตัวของผู้ตอบ

ตอนที่ 2 ประกอบด้วยข้อคำถามที่มีลักษณะเป็นแบบเลือกตอบประเภทมาตราส่วน
ประมาณค่า และแบบเลือกตอบ ซึ่งมีรายละเอียดในเรื่องต่อไปนี้

1. ความคิดเห็นเกี่ยวกับความพึงพอใจในการจัดตั้งสถาบันบัณฑิตทางการทหาร
2. ความต้องการศึกษาต่อในสถาบันบัณฑิตทางการทหาร และสาขาวิชาที่ต้องการ

ศึกษาต่อ

3. ความพร้อมที่จะเข้าศึกษาต่อในสถาบันบัณฑิตทางการทหาร

ตอนที่ 3 ประกอบด้วยข้อคำถามที่มีลักษณะเป็นแบบสอบถามปลายเปิด ประกอบด้วย
ข้อคำถามเกี่ยวกับความคิดเห็นทั่ว ๆ ไป และข้อเสนอแนะในการจัดตั้งสถาบันบัณฑิตทาง
การทหาร และการศึกษาต่อในระดับปริญญาโท

ฉบับที่ 5 แบบสำรวจค่าใช้จ่ายในการศึกษาต่อในสถาบันบัณฑิตทางการทหาร ประกอบ
ด้วย รายการสำรวจเกี่ยวกับค่าใช้จ่ายต่าง ๆ ในการจัดตั้งสถาบันบัณฑิตทางการทหาร และ
ค่าใช้จ่ายในการศึกษาต่อระดับปริญญาโทของข้าราชการทหาร มีลักษณะเป็นแบบเติมข้อความ
ซึ่งมีรายละเอียดเกี่ยวกับเรื่องต่อไปนี้

1. ค่าใช้จ่ายในการลงทุนจัดตั้งสถาบันบัณฑิตทางการทหาร
2. ค่าใช้จ่ายรายหัวในการผลิตบัณฑิตของสถาบันบัณฑิตทางการทหาร
3. ค่าใช้จ่ายรายหัวสำหรับการจัดส่งข้าราชการไปศึกษาต่อต่างประเทศ
4. ค่าใช้จ่ายสำหรับจัดส่งข้าราชการไปศึกษาต่อในต่างประเทศทั้งหมด

การสร้างและการทดลองใช้เครื่องมือ

การสร้างเครื่องมือ

การสร้างแบบสอบถามและแบบสำรวจทั้ง 5 ฉบับดังกล่าวข้างต้น ผู้วิจัยดำเนินการสร้างเองโดยศึกษาจากเอกสารต่าง ๆ ทฤษฎี หลักการ รวมทั้งงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง แล้วนำไปทดลองใช้ เพื่อนำมาปรับปรุงแก้ไข และนำไปศึกษากับประชากรและกลุ่มตัวอย่างต่อไป

การทดลองใช้เครื่องมือ และการตรวจสอบคุณภาพเครื่องมือ

ดำเนินการตรวจสอบคุณภาพของเครื่องมือดังนี้

1. นำแบบสอบถามที่ผู้วิจัยสร้างขึ้นจำนวน 5 ฉบับ ไปให้ผู้เชี่ยวชาญด้านการวิจัยทางการศึกษา การวัดและการประเมินผล และทางการทหาร รวมจำนวน 5 ท่าน พิจารณาตรวจสอบความถูกต้อง และความเหมาะสมกับเรื่องที่ต้องการศึกษา และนำมาปรับปรุงแก้ไขให้สมบูรณ์ขึ้น แบบสอบถามทั้งหมดจึงมีความเที่ยงตรงเชิงพื้นผิว (Face Validity) ซึ่งมีคุณภาพพอเพียงที่จะนำไปใช้ (สำเร็จ บุญเรืองรัตน์ 2528 : 90 - 91)

2. นำแบบสอบถามที่ใช้สำหรับ ผู้บังคับบัญชา ข้าราชการทหาร และนักเรียนเหล่าทัพต่าง ๆ ซึ่งมีความเที่ยงตรงเชิงพื้นผิว ทดลองใช้เพื่อตรวจสอบความเชื่อมั่น กับบุคคลต่อไปนี้ คือ

2.1 ผู้บังคับบัญชาในหน่วยงานต่าง ๆ ที่มีตั้งแต่ พันเอก (พิเศษ) ขึ้นไป หรือเทียบเท่า ซึ่งไม่ได้รับเลือกเป็นกลุ่มตัวอย่างในการศึกษาครั้งนี้ จำนวน 48 คน

2.2 ข้าราชการทหารในหน่วยงานต่าง ๆ ของกองทัพบก ซึ่งมีวุฒิปริญญาตรี หรือเทียบเท่า ที่ไม่ได้รับเลือกเป็นกลุ่มตัวอย่างในการศึกษาครั้งนี้ จำนวน 60 คน

2.3 นักเรียนเหล่าทัพต่าง ๆ ซึ่งได้แก่ นักเรียนนายร้อย นายเรือ และนายเรืออากาศ ที่ไม่ได้รับเลือกเป็นกลุ่มตัวอย่างในการศึกษาครั้งนี้ จำนวน 60 คน

คำนวณหาค่าสัมประสิทธิ์ความเชื่อมั่นแบบแอลฟา (Reliability Coefficient Cronbach's Alpha) พบว่า แบบสอบถามสำหรับผู้บังคับบัญชา แบบสอบถามสำหรับข้าราชการทหาร และแบบสอบถามสำหรับนักเรียนเหล่าทัพต่าง ๆ มีค่าความเชื่อมั่น เท่ากับ 0.82

0.78 และ 0.79 ตามลำดับ

แบบสอบถามสำหรับอาจารย์ผู้สอนและแบบสำรวจนั้น ตรวจสอบเฉพาะในเรื่องของความเที่ยงตรง

นำแบบสอบถามที่มัลคณาตังกล่าวแล้วข้างต้น ไปดำเนินการเก็บรวบรวมข้อมูลกับประชากรและกลุ่มตัวอย่างต่อไป

การเก็บรวบรวมข้อมูล

ในการเก็บรวบรวมข้อมูลในการศึกษารังนี้ ดำเนินการเป็น 2 ระยะ คือ

ระยะที่ 1 เก็บรวบรวมข้อมูลจากกลุ่มตัวอย่างที่เป็นผู้บังคับบัญชาจากหน่วยงานต่าง ๆ รังนี้เพื่อนำข้อมูลในส่วนที่เป็นสาขาวิชาที่กองทัพต้องการให้จัดการศึกษามาวិเคราะห์ แล้วนำผลการวิเคราะห์มาใช้เป็นแนวทางในการเก็บรวบรวมข้อมูลในระยะที่ 2

ระยะที่ 2 นำข้อมูลเกี่ยวกับสาขาวิชาที่กองทัพต้องการ จากการวิเคราะห์ได้ในการเก็บรวบรวมข้อมูลระยะที่ 1 มาใช้เป็นแนวทางในการเก็บรวบรวมข้อมูลในระยะที่ 2 จากข้าราชการทหาร อาจารย์ผู้สอน และนักเรียนเหล่าทัพต่าง ๆ รังนี้ เพื่อนำข้อมูลที่ได้มาวิเคราะห์ร่วมกับข้อมูลจากการเก็บได้ในระยะที่ 1 ต่อไป

สำหรับวิธีการเก็บรวบรวมข้อมูลนี้ ได้ดำเนินการดังต่อไปนี้

1. นำหนังสือจากบัณฑิตวิทยาลัย เพื่อขออนุญาตและอำนวยความสะดวกในการเก็บรวบรวมข้อมูลภายในหน่วยงานต่าง ๆ ของกระทรวงกลาโหม
2. ผู้วิจัยนำแบบสอบถามไปให้ประชากรและกลุ่มตัวอย่างตอบ และรับกลับคืนมาด้วยตนเอง
3. ผู้วิจัยนำแบบสำรวจค่าใช้จ่ายไปเก็บรวบรวมข้อมูลจากเอกสาร สถิติต่าง ๆ ในกระทรวงกลาโหม พร้อมกันนี้ได้ทำการสอบถามหรือสัมภาษณ์ผู้ที่เกี่ยวข้องโดยตรงในเรื่องค่าใช้จ่ายต่าง ๆ ในการไปศึกษาต่อของข้าราชการทหาร เช่น เจ้าหน้าที่การเงิน และข้าราชการทหารที่กำลังศึกษาต่อ หรือข้าราชการที่เคยศึกษาต่อในต่างประเทศ ที่เพิ่งสำเร็จการศึกษาในปี พ.ศ. 2528 - 2529 รวมทั้งค่าใช้จ่ายในการก่อสร้างอาคารสำหรับจัดการศึกษา

4. นำแบบสอบถามที่ได้รับคืนมาทั้งหมด (ครบตามจำนวนประชากรและกลุ่มตัวอย่าง) และแบบสำรวจมาตรวจสอบความถูกต้อง เรียบร้อย แล้วนำข้อมูลทั้งหมดมาวิเคราะห์ต่อไป

การวิเคราะห์ข้อมูล

1. การวิเคราะห์ข้อมูลในการศึกษา ตอนที่ 1

การวิเคราะห์ข้อมูลในตอนที่ 1 เพื่อตอบปัญหาและวัตถุประสงค์ของการวิจัยเกี่ยวกับความเป็นไปได้ในการจัดตั้งสถาบันบัณฑิตทางการทหาร ดำเนินการวิเคราะห์ข้อมูลดังนี้

1. วิเคราะห์ข้อมูลในส่วนที่เป็นข้อมูลส่วนตัว โดยการหาความถี่ และคำนวณค่าร้อยละ

2. ข้อมูลเกี่ยวกับ นโยบาย กฎเกณฑ์ พระราชบัญญัติ และกฎหมายต่าง ๆ ซึ่งเป็นตัวแปรในด้าน การบริหารและการจัดการนั้น วิเคราะห์และตีความในลักษณะของการบรรยาย โดยถือเกณฑ์และระเบียบจากหน่วยราชการทหาร และเกณฑ์จากทบวงมหาวิทยาลัยเป็นมาตรฐาน

3. การวิเคราะห์ข้อมูลด้านการลงทุนนั้น ได้วิเคราะห์ในลักษณะของการบรรยาย ดังนี้

3.1 ค่าใช้จ่ายในการลงทุนในด้านการดำเนินงานทั่วไป และอาคารสถานที่นั้น วิเคราะห์ความเป็นไปได้ โดยพิจารณาจากค่าใช้จ่าย ซึ่งได้มาจากการคำนวณค่าใช้จ่ายในการก่อสร้างอาคารวิทยาลัยการทัพอากาศ (กำลังก่อสร้าง ในปี พ.ศ. 2529 - 2530) แผนพัฒนามหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ วิทยาเขตวังน้อย (ศรีนครินทรวิโรฒ 2520 : 6 - 83) ค่าใช้จ่ายในการดำเนินการของการเปิดหลักสูตรศิลปศาสตรมหาบัณฑิต (การทหาร) ของกองทัพบก และสถานศึกษาอื่น ๆ ที่จัดการศึกษาขั้นสูงของกระทรวงกลาโหม

3.2 ความคุ้มทุน พิจารณาจากค่าใช้จ่ายทั้งหมด และค่าใช้จ่ายรายหัวในการผลิตบัณฑิตของสถาบัน วิเคราะห์โดยการเปรียบเทียบค่าใช้จ่ายทั้งหมดและค่าใช้จ่ายรายหัวในการผลิตบัณฑิตของสถาบัน กับค่าใช้จ่ายที่ได้จากการสำรวจจากเอกสารการเงินของกองทัพบกต่าง ๆ ที่จัดส่งข้าราชการทหารไปศึกษาต่อต่างประเทศในปัจจุบัน (ปี พ.ศ. 2528 - 2529)

หาพบปรากฏว่า ถ้าใช้จ่ายตัววิเคราะห์ได้จากการสำรวจจากการศึกษาในสถาบันผลิต
ทางการทหาร ต่ำกว่า สรุปได้ว่า มีความคุ้มค่า หรือมีความเป็นไปได้ในการลงทุนในการจัดตั้ง
สถาบันผลิตทางการทหาร

4. ในการวิเคราะห์ข้อมูลเกี่ยวกับตัวแปรอื่น ๆ นอกจากที่กล่าวแล้วข้างต้น ซึ่ง
ได้แก่ ตัวแปรด้านสังคม ด้านการบริหารและการจัดการ และด้านทรัพยากรนั้น ในส่วนของ
คำถามที่เป็นประเภทมาตราส่วนประมาณค่า (Rating Scale) นั้น ได้วิเคราะห์โดยการ
หาค่าเฉลี่ยของน้ำหนักของคะแนนที่กำหนด ดังนี้

น้อยที่สุด	ไม่เห็นด้วยอย่างยิ่ง	ไม่ต้องการเลย	ไม่พร้อม	มีค่า 1	คะแนน
น้อย	ไม่เห็นด้วย	ไม่ต้องการ	ค่อนข้างไม่พร้อม	มีค่า 2	คะแนน
ปานกลาง	ไม่แน่ใจ	เฉย ๆ	ไม่แน่ใจ	มีค่า 3	คะแนน
มาก	เห็นด้วย	ต้องการ	ค่อนข้างพร้อม	มีค่า 4	คะแนน
มากที่สุด	เห็นด้วยอย่างยิ่ง	ต้องการมากที่สุด	พร้อม	มีค่า 5	คะแนน

โดยใช้เกณฑ์ของค่าคะแนนเฉลี่ย ดังนี้

ช่วงคะแนน	ความหมาย			
0.5 - 1.49	ไม่เห็นด้วยอย่างยิ่ง	ไม่ต้องการเลย	ไม่พร้อม	น้อยที่สุด
1.50 - 2.49	ไม่เห็นด้วย	ไม่ต้องการ	ค่อนข้างไม่พร้อม	น้อย
2.50 - 3.49	ไม่แน่ใจ	เฉย ๆ	ไม่แน่ใจ	ปานกลาง
3.50 - 4.49	เห็นด้วย	ต้องการ	ค่อนข้างพร้อม	มาก
4.50 - 5.0	เห็นด้วยอย่างยิ่ง	ต้องการมากที่สุด	พร้อม	มากที่สุด

ดังนั้น ในการพิจารณาความเป็นไปได้ของตัวแปรด้านต่าง ๆ ในการจัดตั้งสถาบัน
พิจารณาจากเกณฑ์ค่าคะแนนเฉลี่ย ดังนี้

ค่าคะแนนเฉลี่ย 0.5 - 1.49 แสดงว่า เป็นไปไม่ได้สูง

ค่าคะแนนเฉลี่ย 1.50 - 2.49 แสดงว่า เป็นไปไม่ได้

ค่าคะแนนเฉลี่ย 2.50 ~ 3.49 แสดงว่า ไม่แน่ใจ

ค่าคะแนนเฉลี่ย 3.50 ~ 4.49 แสดงว่า เป็นไปได้

ค่าคะแนนเฉลี่ย 4.50 ~ 5.00 แสดงว่า เป็นไปได้สูง

5. การวิเคราะห์ข้อมูลในส่วนที่เป็นความคิดเห็น ที่มีลักษณะเป็นแบบสอบถามปลายเปิด วิเคราะห์โดยการบรรยาย ซึ่งพิจารณาจากความถี่ของคำตอบ

สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล

1. คะแนนเฉลี่ย จากสูตร (Garrett. 1973 : 27)

$$\bar{X} = \frac{\sum X}{N}$$

เมื่อ $\bar{X}$ แทน ค่าคะแนนเฉลี่ย

$\sum X$ แทน ผลรวมของคะแนน

N แทน จำนวน

2. ค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard Deviation) จากสูตร

(Garrett. 1973 : 53)

$$S.D = \sqrt{\frac{N\sum X^2 - (\sum X)^2}{N(N-1)}}$$

เมื่อ S.D แทน ค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐาน

$\sum X$ แทน ผลรวมของคะแนน

$\sum X^2$ แทน ผลรวมของค่าคะแนนแต่ละตัวยกกำลังสอง

N แทน จำนวนกลุ่มตัวอย่าง

2. การวิเคราะห์ข้อมูลในการศึกษา ตอนที่ 2

การวิเคราะห์ข้อมูลในการศึกษาตอนที่ 2 เพื่อตอบปัญหาและวัตถุประสงค์ของการวิจัยในประเด็นที่ว่า สาขาวิชาใดที่กองทัพอากาศต้องการให้จัดการศึกษาตามความจำเป็นรีบด่วน และมีความเป็นไปได้หรือไม่ ในการจัดการศึกษาตามสาขาวิชาที่จำเป็นรีบด่วนเหล่านั้น จึงดำเนินการวิเคราะห์ข้อมูลดังนี้

1. วิเคราะห์สาขาวิชา ที่กองทัพมีความต้องการให้จัดการศึกษาตามความจำเป็น รับด่วน

1.1 วิเคราะห์ความต้องการพัฒนาความรู้ของกำลังพลในกองทัพ โดยพิจารณาจากจำนวนความถี่ของความคิดเห็นจากผู้บังคับบัญชาในหน่วยงานต่าง ๆ

1.2 จัดลำดับความสำคัญของสาขาวิชาต่าง ๆ โดยพิจารณาความสอดคล้องของสาขาวิชาที่ได้จากการวิเคราะห์เอกสารโครงการศึกษาต่อระดับปริญญาโทภายนอกกองทัพของหน่วยงานในสังกัดต่าง ๆ

1.3 จัดลำดับความสำคัญของสาขาวิชาต่าง ๆ ที่หน่วยงานในแต่ละสังกัดต้องการให้จัดการศึกษา โดยรวมความถี่ของความคิดเห็นเกี่ยวกับสาขาวิชาที่หน่วยงานในแต่ละสังกัดต้องการให้จัดการศึกษา จากความคิดเห็นของผู้บังคับบัญชาในหน่วยงานต่าง ๆ เหล่านั้น

1.4 จัดลำดับความสำคัญของสาขาวิชาต่าง ๆ ที่กองทัพต้องการให้จัดการศึกษาตามความจำเป็นรับด่วน โดยใช้ตารางการตัดสินใจ (Decision Matrix) รวมลำดับที่ของสาขาวิชาต่าง ๆ (จากผลการวิเคราะห์ในข้อ 1.3) ที่หน่วยงานต่าง ๆ ในแต่ละสังกัดต้องการ (อุไร แฉล้ม 2529 : 94 - 99 อ้างอิงมาจาก U.S. Army Command and General Staff College. 1981 : 1 - 8 รกจักร สวัสดิเกียรติ ม.ป.ป. : 36 - 41)

2. วิเคราะห์ความเป็นไปได้ในการจัดการศึกษาตามสาขาวิชาต่าง ๆ ที่กองทัพต้องการให้จัดการศึกษาก่อน - หลัง ซึ่งพิจารณาจากความเป็นไปได้ตามลำดับความพร้อมสูงสุดของตัวแปรต่าง ๆ ซึ่งได้แก่ ความพร้อมด้านทรัพยากร ความพร้อมด้านอาจารย์ผู้สอน ความต้องการศึกษาต่อในสาขาวิชาต่าง ๆ ของข้าราชการทหารและนักเรียนเหล่าทัพต่าง ๆ โดยใช้ตารางการตัดสินใจ (Decision Matrix) รวมลำดับที่ความพร้อมของตัวแปรต่าง ๆ

ผลการวิเคราะห์ข้อมูล

การศึกษาความเป็นไปได้ในการจัดตั้งสถาบันบัณฑิตทางการทหารครั้งนี้ ผู้วิจัยได้ทำการวิเคราะห์ข้อมูลและเสนอผลการวิเคราะห์ข้อมูลตามลำดับขั้นตอนของการวิจัยดังนี้

ตอนที่ 1 ผลการศึกษาความเป็นไปได้ในการจัดตั้งสถาบันบัณฑิตทางการทหารซึ่งเสนอรายละเอียดของผลการวิเคราะห์ดังนี้

1. ข้อมูลส่วนตัวของกลุ่มตัวอย่าง
2. ความเป็นไปได้ในการจัดตั้งสถาบันบัณฑิตทางการทหาร โดยวิเคราะห์จากความเป็นไปได้ของตัวแปรด้านต่าง ๆ

3. ความคิดเห็นและข้อเสนอแนะในการจัดตั้งสถาบันบัณฑิตทางการทหาร

ตอนที่ 2 ผลการศึกษาด้านวิชาชีพที่กองทัพต้องการให้จัดการศึกษาตามความจำเป็นรีบด่วนและความเป็นไปได้ในการจัดการศึกษาในสาขาวิชาที่จำเป็นรีบด่วนเหล่านั้นเสนอความสำคัญดังนี้

1. ความต้องการพัฒนาความรู้ของกำลังพลในกองทัพ
2. สาขาวิชาที่กองทัพต้องการรีบด่วนตามลำดับความสำคัญ
3. ความเป็นไปได้ในการจัดการศึกษาตามสาขาวิชาที่กองทัพต้องการรีบด่วนโดยพิจารณาตามลำดับความพร้อมสูงสุดของตัวแปรต่าง ๆ

เพื่อความสะดวกและความเข้าใจตรงกันในการเสนอผลการวิเคราะห์ ผู้วิจัยได้กำหนดสัญลักษณ์ และอักษรย่อที่จำเป็นดังนี้

สถาบัน	แทน	สถาบันบัณฑิตทางการทหาร
สป.	แทน	สำนักงานปลัดกระทรวง
บก.ทหารสูงสุด	แทน	กองบัญชาการทหารสูงสุด
ทบ.	แทน	กองทัพบก
ทร.	แทน	กองทัพเรือ
ทอ.	แทน	กองทัพอากาศ

$\bar{X}$	แทน	ค่าคะแนนเฉลี่ย
S.D	แทน	ค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐาน

เกณฑ์ในการพิจารณาผลการวิเคราะห์ข้อมูลของตัวแปรด้านต่าง ๆ ต่อการจัดตั้งสถาบันบัณฑิตทางการทหารนั้น พิจารณาจากมาตราส่วนประมาณค่าจากการตอบของกลุ่มตัวอย่าง ซึ่งมีความหมายของช่วงคะแนนต่าง ๆ ดังนี้

1. ความเป็นไปได้ของตัวแปรด้านต่าง ๆ ในการจัดตั้งสถาบัน

ช่วงคะแนน	ความหมาย
1.00 - 1.49	เป็นไปได้สูง
1.50 - 2.49	เป็นไปได้
2.50 - 3.49	ไม่แน่ใจ
3.50 - 4.49	เป็นไปได้
4.50 - 5.00	เป็นไปได้สูง

2. ความพร้อมของตัวแปรด้านต่าง ๆ

1.00 - 1.49	ไม่พร้อม
1.50 - 2.49	ค่อนข้างไม่พร้อม
2.50 - 3.49	ไม่แน่ใจ
3.50 - 4.49	ค่อนข้างพร้อม
4.50 - 5.00	พร้อม

3. ความรู้ ความสามารถในการสอน ประสิทธิภาพในการสอน และความพร้อมในการสอน

1.00 - 1.49	น้อยที่สุด
1.50 - 2.49	น้อย
2.50 - 3.49	ไม่แน่ใจ
3.50 - 4.49	มาก
4.50 - 5.00	มากที่สุด

4. ความต้องการศึกษาต่อในสถาบัน

1.00 - 1.49	ไม่ต้องการเลย
1.50 - 2.49	ไม่ต้องการ
2.50 - 3.49	เฉย ๆ
3.50 - 4.49	ต้องการ
4.50 - 5.00	ต้องการมากที่สุด

5. ความเพียงพอมาตรฐานของตัวแปรต่าง ๆ

0.00 - 1.00	สอดคล้องกันสูง
1.01 - 1.50	สอดคล้องกันปานกลาง
1.51 ขึ้นไป	สอดคล้องกันต่ำ

ผลการวิเคราะห์ข้อมูลตอนที่ 1 ผลการศึกษาความเป็นไปได้ในการจัดตั้งสถาบันบัณฑิตทางการทหาร1. ข้อมูลส่วนตัวของกลุ่มตัวอย่าง

กลุ่มตัวอย่างสำหรับศึกษาความเป็นไปได้ ในการจัดตั้งสถาบันบัณฑิตทางการทหาร ประกอบด้วย ผู้บังคับบัญชา ข้าราชการทหาร อาจารย์ที่สอนในสถาบันการศึกษาของทหาร และนักเรียนเหล่าทัพต่าง ๆ รายละเอียดเกี่ยวกับข้อมูลส่วนตัวของกลุ่มตัวอย่างเสนอตามลำดับดังนี้

1.1 ผู้บังคับบัญชา

ผู้บังคับบัญชาที่เป็นกลุ่มตัวอย่างทั้งหมดจำนวน 155 คน จากหน่วยงานในสังกัดกระทรวงกลาโหม คือ สำนักงานปลัดกระทรวง กองบัญชาการทหารสูงสุด กองทัพบก กองทัพเรือ และกองทัพอากาศ ซึ่งผลการวิเคราะห์ข้อมูลส่วนตัวของผู้บังคับบัญชามีตามสังกัด มีรายละเอียดดังแสดงในตาราง 3

ตาราง 3 ข้อมูลส่วนตัวของผู้บังคับบัญชา จำแนกตามสังกัด

สังกัด	สป.		บก.ทหารสูงสุด		ทบ.		ทร.		ทอ.		รวม	
	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ
ข้อมูลส่วนตัว วิถีทางการศึกษา	10	90.91	18	81.82	40	81.63	24	68.57	32	84.21	124	80.00
	1	9.09	4	18.18	7	14.29	8	22.86	6	15.79	26	16.77
	--	-	--	--	2	4.08	3	8.57	-	--	5	3.23
	11	100.00	22	100.00	49	100.00	35	100.00	38	100.00	155	100.00

จากตาราง 3 เมื่อพิจารณาข้อมูลส่วนตัวของผู้บังคับบัญชาในแต่ละสังกัด ปรากฏว่าทุกสังกัดมีผู้บังคับบัญชาที่มีวุฒิปริญญาตรีมากกว่าวุฒิปริญญาโทและวุฒิปริญญาเอก สำหรับวุฒิปริญญาเอกนั้น ในแต่ละสังกัดมีน้อยที่สุด และมีอยู่เพียง 2 สังกัด คือ สังกัดกองทัพบกและกองทัพอากาศ

ผู้บังคับบัญชาสังกัดสำนักงานปลัดกระทรวง มีวุฒิปริญญาตรีมากที่สุด คิดเป็นร้อยละ 90.91 นอกนั้นมีวุฒิปริญญาโท และไม่มีวุฒิปริญญาเอก

ผู้บังคับบัญชาสังกัดกองบัญชาการทหารสูงสุด มีวุฒิปริญญาตรีมากที่สุด คิดเป็นร้อยละ 81.82 นอกนั้นมีวุฒิปริญญาโท และไม่มีวุฒิปริญญาเอก

ผู้บังคับบัญชาสังกัดกองทัพบก มีวุฒิปริญญาตรีมากที่สุด คิดเป็นร้อยละ 81.63 จำนวนมารองลงมาคือวุฒิปริญญาโท และมีวุฒิปริญญาเอกจำนวนน้อยที่สุด คิดเป็นร้อยละ 4.08

ผู้บังคับบัญชาสังกัดกองทัพอากาศ มีวุฒิปริญญาตรีมากที่สุด คิดเป็นร้อยละ 68.57 จำนวนมารองลงมาคือวุฒิปริญญาโท และมีวุฒิปริญญาเอกจำนวนน้อยที่สุด คิดเป็นร้อยละ 8.57

ผู้บังคับบัญชาสังกัดกองทัพอากาศ มีวุฒิปริญญาตรีมากที่สุด คิดเป็นร้อยละ 84.21 นอกนั้นมีวุฒิปริญญาโท และไม่มีวุฒิปริญญาเอก

โดยสรุป ผู้บังคับบัญชารวมทุกสังกัด ส่วนใหญ่มีวุฒิปริญญาตรีมากที่สุด คิดเป็นร้อยละ 80.00 จำนวนมารองลงมา คือวุฒิปริญญาโท คิดเป็นร้อยละ 16.77 และจำนวนน้อยที่สุดคือปริญญาเอก คิดเป็นร้อยละ 3.23 และเมื่อพิจารณาผู้บังคับบัญชาที่มีวุฒิปริญญาตรีในแต่ละสังกัด ปรากฏว่า ผู้บังคับบัญชาสังกัดสำนักงานปลัดกระทรวงมีจำนวนมากที่สุด คิดเป็นร้อยละ 90.91 จำนวนมารองลงมาตามลำดับคือ ผู้บังคับบัญชาสังกัดกองทัพอากาศ กองบัญชาการทหารสูงสุด กองทัพบก และกองทัพอากาศ มีจำนวนน้อยที่สุด คิดเป็นร้อยละ 68.57 สำหรับวุฒิปริญญาโทนั้น ผู้บังคับบัญชาสังกัดกองทัพอากาศ มีจำนวนมากที่สุด คิดเป็นร้อยละ 22.86 จำนวนมารองลงมาตามลำดับคือ กองบัญชาการทหารสูงสุด กองทัพอากาศ กองทัพบก และสำนักงานปลัดกระทรวงมีจำนวนน้อยที่สุด คิดเป็นร้อยละ 9.09 ส่วนวุฒิปริญญาเอกนั้น มีอยู่เพียง 2 สังกัด คือ สังกัดกองทัพอากาศ กับกองทัพบก และกองทัพอากาศมีจำนวนมากกว่ากองทัพบก จึงคิดเป็นร้อยละ 8.57 และ 4.08 ตามลำดับ

1.2 ข้าราชการทหาร

ข้าราชการทหารที่เป็นกลุ่มตัวอย่างทั้งหมดจำนวน 856 คน จากหน่วยงานในสังกัด
กระทรวงกลาโหม คือ สำนักงานปลัดกระทรวง กองบัญชาการทหารสูงสุด กองทัพบก
กองทัพอากาศ และกองทัพอากาศ ซึ่งผลการวิเคราะห์ข้อมูลส่วนตัวจำแนกตามสังกัดมีรายละเอียด
ดังแสดงในตาราง 4

ตาราง 4 ข้อมูลส่วนตัวของข้าราชการทหาร จำแนกตามสังกัด

สังกัด	สป.		บก. ทหารสูงสุด		ทบ.		ทร.		ทอ.		รวม		
	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	
ข้อมูลส่วนตัว													
	1. เพศ												
	ชาย	46	71.88	91	71.09	303	94.69	145	88.41	165	91.67	750	87.62
	หญิง	18	28.12	37	28.91	17	5.31	19	11.59	15	8.33	106	12.38
รวม	64	100.00	128	100.00	320	100.00	164	100.00	180	100.00	856	100.00	
2. อายุ													
	ต่ำกว่า 25 ปี												
	25 - 34 ปี	37	57.81	60	46.38	230	71.88	108	65.85	88	48.89	523	61.10
	35 - 44 ปี	14	21.88	42	32.81	85	26.56	46	28.05	86	47.78	273	31.89
	45 ปีขึ้นไป	6	9.37	18	14.06	2	0.62	4	2.44	2	1.11	32	3.74
รวม	64	100.00	128	100.00	320	100.00	164	100.00	180	100.00	856	100.00	

ตาราง 4 (ต่อ)

สังกัด ข้อมูลส่วนตัว	สป.		บก.ทหารสูงสุด		ทป.		ทร.		ทอ.		รวม	
	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ
3. ประสิทธิภาพในการ รับราชการ												
1 - 5 ปี	35	54.69	22	17.19	24	7.50	25	15.24	6	3.33	112	13.08
6 - 10 ปี	8	12.50	45	35.16	220	68.75	97	59.15	86	47.78	456	53.27
11 - 15 ปี	10	15.62	30	23.44	57	17.81	34	20.73	61	33.89	192	22.43
16 - 20 ปี	4	6.25	15	11.71	16	5.00	2	1.30	19	10.56	56	6.54
21 - 25 ปี	6	9.38	9	7.03	3	9.04	4	2.44	7	3.89	29	3.39
26 ปีขึ้นไป	1	1.56	7	5.47	-	-	2	1.22	1	0.55	11	1.29
รวม	64	100.00	128	100.00	320	100.00	164	100.00	180	100.00	856	100.00

จากตาราง 4 เมื่อพิจารณาข้อมูลส่วนตัวของข้าราชการทหารในแต่ละสังกัด
ปรากฏผลดังนี้

1. สังกัดสำนักงานปลัดกระทรวง

ข้าราชการทหารส่วนใหญ่คิดเป็นร้อยละ 71.88 เป็นเพศชาย มีอายุอยู่ระหว่าง
25 - 34 ปีมากที่สุด คิดเป็นร้อยละ 57.81 จำนวนมารองลงมาตามลำดับคือ มีอายุอยู่
ในระหว่าง 35 - 44 ปี ต่ำกว่า 25 ปี และ 45 ปีขึ้นไปน้อยที่สุด คิดเป็นร้อยละ 9.37
สำหรับประสบการณ์ในการรับราชการนั้น ข้าราชการทหารในสังกัดนี้ มีประสบการณ์อยู่ใน
ระหว่าง 1 - 5 ปีมากที่สุด คิดเป็นร้อยละ 54.69 จำนวนมารองลงมาตามลำดับคือ อยู่
ในระหว่าง 11 - 15 ปี 6 - 10 ปี 21 - 25 ปี 16 - 20 ปี และ 1 - 5 ปีขึ้นไป
มีจำนวนน้อยที่สุด คิดเป็นร้อยละ 1.56

2. สังกัดกองบัญชาการทหารสูงสุด

ข้าราชการทหารส่วนใหญ่ คิดเป็นร้อยละ 71.09 เป็นเพศชาย มีอายุระหว่าง
25 - 34 ปี มากที่สุด คิดเป็นร้อยละ 46.88 จำนวนมารองลงมาตามลำดับคือมีอายุอยู่
ในระหว่าง 35 - 44 ปี 45 ปีขึ้นไป และอยู่ในระหว่างต่ำกว่า 25 ปีจำนวนน้อยที่สุด
คิดเป็นร้อยละ 6.25 สำหรับประสบการณ์ในการรับราชการทหารนั้น ข้าราชการในสังกัดนี้
จำนวนมากที่สุด คิดเป็นร้อยละ 35.16 มีประสบการณ์อยู่ในระหว่าง 6 - 10 ปี จำนวนมาก
รองลงมาตามลำดับ คือ มีประสบการณ์อยู่ระหว่าง 11 - 15 ปี 1 - 5 ปี 16 - 20 ปี
21 - 25 ปี และ 26 ปีขึ้นไป มีจำนวนน้อยที่สุด คิดเป็นร้อยละ 5.47

3. สังกัดกองทัพบก

ข้าราชการทหารส่วนใหญ่ คิดเป็นร้อยละ 94.69 เป็นเพศชาย มีอายุระหว่าง
25 - 34 ปีมากที่สุด คิดเป็นร้อยละ 71.88 จำนวนมารองลงมาคือ มีอายุอยู่ระหว่าง
35 - 44 ปี ส่วนอายุระหว่างต่ำกว่า 25 ปี และ 45 ปีขึ้นไปนั้นมีจำนวนน้อยที่สุดใกล้เคียงกัน
คือคิดเป็นร้อยละ 0.94 และ 0.62 ตามลำดับ สำหรับประสบการณ์ในการรับราชการทหารนั้น
ข้าราชการทหารในสังกัดนี้จำนวนมากที่สุด คิดเป็นร้อยละ 68.75 มีประสบการณ์อยู่ระหว่าง
6 - 10 ปี จำนวนมารองลงมาตามลำดับคือ มีประสบการณ์อยู่ระหว่าง 11 - 15 ปี
21 - 25 ปี 1 - 5 ปี และ 16 - 20 ปี มีจำนวนน้อยที่สุด คิดเป็นร้อยละ 5.00

4. สังกัดกองทัพเรือ

ข้าราชการทหารส่วนใหญ่ คิดเป็นร้อยละ 88.41 เป็นเพศชาย มีอายุอยู่ระหว่าง 25 - 34 ปีมากที่สุด คิดเป็นร้อยละ 65.85 จำนวนมากที่สุดรองลงมาตามลำดับคือ มีอายุอยู่ระหว่าง 35 - 44 ปี ต่ำกว่า 25 ปี และ 45 ปีขึ้นไปมีจำนวนน้อยที่สุด คิดเป็นร้อยละ 2.44 สำหรับประสบการณ์ในการรับราชการนั้น ข้าราชการในสังกัดนี้ จำนวนมากที่สุด คิดเป็นร้อยละ 59.15 มีประสบการณ์อยู่ระหว่าง 6 - 10 ปี และจำนวนมารองลงมาตามลำดับคือ 11 - 15 ปี 1 - 5 ปี 21 - 25 ปี 16 - 20 ปี และ 26 ปีขึ้นไป มีน้อยที่สุด คิดเป็นร้อยละ 1.22

5. สังกัดกองทัพอากาศ

ข้าราชการในสังกัดนี้ส่วนใหญ่ คิดเป็นร้อยละ 91.67 เป็นเพศชาย มีอายุอยู่ระหว่าง 25 - 34 ปีมากที่สุด คิดเป็นร้อยละ 48.89 จำนวนมารองลงมาตามลำดับคือ มีอายุอยู่ระหว่าง 35 - 44 ปี ต่ำกว่า 25 ปี และ 45 ปีขึ้นไปมีจำนวนน้อยที่สุด คิดเป็นร้อยละ 1.11 สำหรับประสบการณ์ในการรับราชการนั้น ข้าราชการในสังกัดนี้มีจำนวนมากที่สุด คิดเป็นร้อยละ 47.78 มีประสบการณ์อยู่ระหว่าง 6 - 10 ปี และจำนวนมารองลงมาตามลำดับคือ มีประสบการณ์อยู่ระหว่าง 11 - 15 ปี 16 - 20 ปี 21 - 25 ปี 1 - 5 ปี และ 26 ปีขึ้นไป มีจำนวนน้อยที่สุด คิดเป็นร้อยละ 0.55

โดยสรุป เมื่อพิจารณาข้อมูลส่วนตัวข้าราชการทหารรวมทุกสังกัด ปรากฏว่า เป็นเพศชายมากที่สุด คิดเป็นร้อยละ 87.62 เมื่อพิจารณาแต่ละสังกัดปรากฏว่า ข้าราชการทหาร สังกัดกองทัพบก เป็นเพศชายมากที่สุด คิดเป็นร้อยละ 94.69 จำนวนมารองลงมาตามลำดับคือ ข้าราชการทหารในสังกัดกองทัพบกกองทัพอากาศ กองทัพเรือ สำนักงานปลัดกระทรวง และ กองบัญชาการทหารสูงสุดมีจำนวนน้อยที่สุด คิดเป็นร้อยละ 71.09

สำหรับอายุนั้น ข้าราชการทหารส่วนใหญ่คิดเป็นร้อยละ 61.10 มีอายุอยู่ระหว่าง 25 - 34 ปี จำนวนมารองลงมาตามลำดับคือ อายุระหว่าง 35 - 44 ปี 45 ปีขึ้นไป และต่ำกว่า 5 ปี มีจำนวนน้อยที่สุด คิดเป็นร้อยละ 3.27

ส่วนประสบการณ์ในการรับราชการทหารนั้น ข้าราชการทหารส่วนใหญ่ คิดเป็นร้อยละ 53.27 มีประสบการณ์อยู่ระหว่าง 6 - 10 ปี จำนวนมารองลงมาตามลำดับคือ มีประสบการณ์

อยู่ระหว่าง 11 - 15 ปี 1 - 5 ปี 16 - 20 ปี 21 - 25 ปี และ 26 ปีขึ้นไปมี
จำนวนน้อยที่สุด คิดเป็นร้อยละ 1.29

1.3 อาจารย์ผู้สอนในสถานศึกษาของกระทรวงกลาโหม

อาจารย์ผู้สอนที่เป็นกลุ่มตัวอย่างทั้งหมดจำนวน 79 คน จากหน่วยงานต่าง ๆ ใน
สังกัดกระทรวงกลาโหม คือ กองบัญชาการทหารสูงสุด กองทัพบก กองทัพเรือ และกองทัพอากาศ
ปรากฏผลการวิเคราะห์ข้อมูลส่วนตัว ดังแสดงรายละเอียดในตาราง 5

ตาราง 5 ข้อมูลส่วนตัวของอาจารย์ผู้สอน ในสถานศึกษาของกระทรวงกลาโหม

สังกัด ข้อมูลส่วนตัว	บก.ทหารสูงสุด		ทบ.		ทร.		ทอ.		รวม	
	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ
1. เพศ										
ชาย	15	88.24	15	100.00	15	93.75	29	93.55	74	93.67
หญิง	2	11.76	-	-	1	6.25	2	6.45	5	6.33
รวม	17	100.00	15	100.00	16	100.00	31	100.00	79	100.00
2. อายุ										
25 - 34 ปี	1	5.88	10	66.67	6	37.50	10	32.26	27	34.17
35 - 44 ปี	8	47.06	3	20.00	4	25.00	11	35.48	26	32.91
45 - 54 ปี	8	47.06	2	13.33	4	25.00	9	29.03	23	29.12
55 ปีขึ้นไป	-	-	-	-	2	12.50	1	3.23	3	3.80
รวม	17	100.00	15	100.00	16	100.00	31	100.00	79	100.00

ตาราง 5 (ต่อ)

สังกัด ข้อมูลส่วนตัว	บก. ทหารสูงสุด		ทป.		พร.		ทอ.		รวม	
	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ
3. วุฒิ										
ปริญญาโท สาขาวิชา ...										
คอมพิวเตอร์	3	17.66	1	6.67	3	18.75	5	16.13	12	15.19
วิศวกรรมไฟฟ้า (อิเล็กทรอนิกส์)	1	5.88	2	13.33	2	12.50	2	6.45	7	8.86
การบริหารราชการทหาร	2	11.76	2	13.33	3	18.75	5	16.13	12	15.19
วิศวกรรมเครื่องกล	-	-	4	26.67	2	12.50	4	12.90	10	12.66
วิศวกรรมไฟฟ้า (สื่อสาร)	2	11.76	2	13.33	2	12.50	-	-	6	7.59
วิศวกรรมอากาศยาน	-	-	-	-	-	-	5	16.13	5	6.33
การวิจัยเชิงปฏิบัติการ	4	23.54	1	6.67	2	12.50	5	16.13	12	15.19
รวม	12	70.60	12	80.00	14	87.50	26	83.87	64	81.01

สังกัด ข้อมูลส่วนตัว	บก.ทหารสูงสุด		ทบ.		ทร.		ทอ.		รวม	
	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ
ปริญญาเอก สาขาวิชา คอมพิวเตอร์ วิศวกรรมไฟฟ้า (อิเล็กทรอนิกส์) การบริหารราชการทหาร วิศวกรรมเครื่องกล วิศวกรรมไฟฟ้า (สื่อสาร) วิศวกรรมอากาศยาน การวิจัยเชิงปฏิบัติการ	1	5.88	-	-	-	-	-	-	1	1.27
	1	5.88	1	6.67	1	6.25	1	3.23	4	5.06
	-	-	-	-	-	-	1	3.23	1	1.27
	-	-	1	6.67	1	6.25	2	6.45	4	5.06
	1	5.88	1	6.67	-	-	-	-	2	2.53
	-	-	-	-	-	-	1	3.23	1	1.27
	2	11.76	-	-	-	-	-	-	2	2.53
	5	29.40	3	20.00	2	12.50	5	16.14	15	18.99
รวม										

จากตาราง 5 เมื่อพิจารณาข้อมูลของอาจารย์ผู้สอนในแต่ละสังกัด ปรากฏผล ดังนี้ คือ

1. สังกัดกองบัญชาการทหารสูงสุด

อาจารย์ส่วนใหญ่คิดเป็นร้อยละ 88.24 เป็นเพศชาย มีอายุอยู่ระหว่าง 35 - 44 ปี และ 45 - 54 ปี มากที่สุด คิดเป็นร้อยละ 47.06 เท่ากัน นอกจากนี้มีอายุอยู่ระหว่าง 25 - 34 ปี คิดเป็นร้อยละ 5.86 สำหรับวุฒิทางการศึกษานั้น อาจารย์ในสังกัดนี้ส่วนใหญ่คิดเป็นร้อยละ 70.59 มีวุฒิปริญญาโท นอกจากนี้มีวุฒิปริญญาเอก

2. สังกัดกองทัพบก

อาจารย์ทุกคนเป็นเพศชาย มีอายุอยู่ระหว่าง 25 - 34 ปีมากที่สุด คิดเป็นร้อยละ 66.67 จำนวนมารองลงมาตามลำดับคือ มีอายุอยู่ระหว่าง 35 - 44 ปี และจำนวนน้อยที่สุดคือมีอายุอยู่ระหว่าง 45 - 54 ปี คิดเป็นร้อยละ 13.33 สำหรับวุฒิทางการศึกษานั้น อาจารย์ส่วนใหญ่ คิดเป็นร้อยละ 80 มีวุฒิปริญญาโท นอกจากนี้มีวุฒิปริญญาเอก

3. สังกัดกองทัพระือ

อาจารย์ส่วนใหญ่ คิดเป็นร้อยละ 93.75 เป็นเพศชาย มีอายุอยู่ระหว่าง 25 - 34 ปีมากที่สุด คิดเป็นร้อยละ 37.50 จำนวนมารองลงมาคือ มีอายุอยู่ระหว่าง 35 - 44 ปี และ 45 - 54 ปี คิดเป็นร้อยละ 25.00 เท่ากัน และมีอายุอยู่ระหว่าง 55 ปีขึ้นไปมีจำนวนน้อยที่สุด คิดเป็นร้อยละ 12.50 สำหรับวุฒิทางการศึกษานั้น อาจารย์ในสังกัดนี้ส่วนใหญ่ คิดเป็นร้อยละ 87.50 มีวุฒิปริญญาโท นอกจากนี้มีวุฒิปริญญาเอก

4. สังกัดกองทัพอากาศ

อาจารย์ส่วนใหญ่ คิดเป็นร้อยละ 93.55 เป็นเพศชาย มีอายุอยู่ระหว่าง 35 - 44 ปี มากที่สุด คิดเป็นร้อยละ 35.48 จำนวนมารองลงมาตามลำดับคือ มีอายุอยู่ระหว่าง 25 - 34 ปี 45 - 54 ปี และมีอายุอยู่ระหว่าง 55 ปีขึ้นไปน้อยที่สุด คิดเป็นร้อยละ 3.23 สำหรับวุฒิทางการศึกษานั้น อาจารย์ส่วนใหญ่ คิดเป็นร้อยละ 83.87 มีวุฒิปริญญาโท นอกจากนี้มีวุฒิปริญญาเอก

โดยสรุปข้อมูลส่วนตัวของอาจารย์รวมทุกสังกัด ปรากฏว่า อาจารย์ส่วนใหญ่คิดเป็น ร้อยละ 93.67 เป็นเพศชาย เมื่อพิจารณาแต่ละสังกัดปรากฏว่า อาจารย์สังกัดกองทัพบก เป็นเพศชายสูงสุด และจำนวนมากรองลงมาตามลำดับคือ สังกัดกองทัพอากาศ และกองบัญชาการทหารสูงสุดมีจำนวนน้อยที่สุด คิดเป็นร้อยละ 88.24

สำหรับอายุของอาจารย์นั้น โดยส่วนรวมแล้วอาจารย์มีอายุอยู่ในช่วงอายุที่ใกล้เคียงกัน เป็นส่วนใหญ่ คือมีอายุอยู่ระหว่าง 35 - 44 ปี 25 - 34 ปี และ 45 - 54 ปี เป็นจำนวน ใกล้เคียงกัน คิดเป็นร้อยละ 35 - 48 32.26 และ 29.03 ตามลำดับ และมีอายุอยู่ระหว่าง 55 ปีขึ้นไปน้อยที่สุด คิดเป็นร้อยละ 3.23

ส่วนวุฒิทางการศึกษาของอาจารย์นั้น ส่วนใหญ่คิดเป็นร้อยละ 81.01 มีวุฒิปริญญาโท สำหรับวุฒิปริญญาเอกนั้นยังมีจำนวนน้อย คือ คิดเป็นร้อยละ 18.99

เมื่อพิจารณาสาขาวิชาที่อาจารย์ผู้สอนในสถานศึกษาของกระทรวงกลาโหม จบการศึกษา ปรากฏรายละเอียดดังนี้

1. อาจารย์วุฒิปริญญาโท

ปรากฏว่า สาขาวิชาคอมพิวเตอร์ การบริหารราชการทหาร และการวิจัยเชิงปฏิบัติการ มีอาจารย์วุฒิปริญญาโทมากที่สุด คิดเป็นจำนวนร้อยละ 15.19 ซึ่งส่วนใหญ่เป็น อาจารย์ในสังกัด กองบัญชาการทหารสูงสุด กองทัพอากาศ กองทัพเรือ และกองทัพบก ตามลำดับ

สาขาวิชาที่มีอาจารย์วุฒิปริญญาโทมากรองลงมาตามลำดับคือ สาขาวิชาวิศวกรรม เครื่องกล ซึ่งส่วนใหญ่เป็นอาจารย์ในสังกัด กองทัพบก กองทัพอากาศ กองทัพเรือ และ กองบัญชาการทหารสูงสุด ตามลำดับ สาขาวิชาวิศวกรรมไฟฟ้า (อิเล็กทรอนิกส์) กับสาขาวิชา วิศวกรรมไฟฟ้า (สื่อสาร) ซึ่งส่วนใหญ่เป็นอาจารย์ในสังกัด กองทัพบก กองทัพเรือ กองทัพอากาศ และกองบัญชาการทหารสูงสุด ตามลำดับ และสาขาวิชาวิศวกรรมอากาศยาน มี อาจารย์วุฒิปริญญาโทจำนวนน้อยที่สุด คิดเป็นร้อยละ 6.33 ซึ่งเป็นอาจารย์สังกัดกองทัพอากาศ เพียงสังกัดเดียว

2. อาจารย์วุฒิปริญญาเอก

ปรากฏว่า สาขาวิชา วิศวกรรมไฟฟ้า (อิเล็กทรอนิกส์) กับสาขาวิชาวิศวกรรมเครื่องกล มีอาจารย์วุฒิปริญญาเอกจำนวนมากที่สุด คิดเป็นจำนวนร้อยละ 5.06 ซึ่งส่วนใหญ่เป็นอาจารย์ในสังกัด กองทัพอากาศ กองทัพบก กองทัพเรือ และกองบัญชาการทหารสูงสุด ตามลำดับ

สาขาวิชาที่มีอาจารย์วุฒิปริญญาเอกมารองลงมาตามลำดับคือ สาขาวิชาวิศวกรรมไฟฟ้า (สื่อสาร) กับสาขาวิชาการวิจัยเชิงปฏิบัติการ ซึ่งส่วนใหญ่เป็นอาจารย์ในสังกัด กองบัญชาการทหารสูงสุด กองทัพบก และกองทัพอากาศ ตามลำดับ และสาขาวิชาคอมพิวเตอร์ การบริหารราชการทหาร และสาขาวิศวกรรมอากาศยาน มีอาจารย์วุฒิปริญญาเอกน้อยที่สุด คิดเป็นจำนวนร้อยละ 1.27 ซึ่งเป็นอาจารย์ในสังกัด กองบัญชาการทหารสูงสุด และกองทัพอากาศ

ดังนั้นเมื่อพิจารณาจำนวนอาจารย์ผู้สอนในแต่ละสาขาวิชา ปรากฏว่า มีอาจารย์ผู้สอนในแต่ละสาขาวิชา วุฒิปริญญาโท จำนวน 5 - 12 คน และอาจารย์วุฒิปริญญาเอก จำนวน 1 - 4 คน

1.4 นักเรียนเหล่าทัพต่าง ๆ

นักเรียนเหล่าทัพต่าง ๆ ซึ่งได้แก่ นักเรียนนายร้อย นักเรียนนายเรือ และนักเรียนนายเรืออากาศ ที่กำลังเรียนในชั้นปีที่ 5 ขอหลักฐานสรุปปัญหาตรีจากโรงเรียนนายร้อย พระจุลจอมเกล้า โรงเรียนนายเรือ และโรงเรียนนายเรืออากาศ จำนวนทั้งหมด 430 คน ดังแสดงรายละเอียดในตาราง 6

ตาราง 6 จำนวนนักเรียนจำแนกตามเหล่าทัพต่าง ๆ

สังกัด	โรงเรียน	จำนวน	ร้อยละ
ทบ.	นายร้อยพระจุลจอมเกล้า	243	56.51
ทร.	นายเรือ	86	20.00
ทอ.	นายเรืออากาศ	101	23.49
รวม		430	100.00

จากตาราง 6 ปรากฏว่า นักเรียนนายร้อยพระจุลจอมเกล้า มีจำนวนมากที่สุด คิดเป็นร้อยละ 56.51 จำนวนมากรองลงมาคือ นักเรียนนายเรืออากาศ และจำนวน น้อยที่สุด คือ นักเรียนนายเรือ คิดเป็นร้อยละ 20.00

2. ความเป็นไปได้ในการจัดตั้งสถาบันผลิตทางการทหาร

การวิเคราะห์ความเป็นไปได้ในการจัดตั้งสถาบันผลิตทางการทหารในครั้งนี้ วิเคราะห์จากความเป็นไปได้ของตัวแปรด้านต่าง ๆ ซึ่งตัวแปรต่าง ๆ เหล่านี้ ในบาง ตัวแปรศึกษาจากแหล่งข้อมูลประเภท กลุ่มประชากร และกลุ่มตัวอย่าง ในบางตัวแปรศึกษา จากแหล่งข้อมูล ข้อมูลประเภทเอกสารและในบางตัวแปรศึกษาจากแหล่งข้อมูลทั้ง 2 ประเภท คือ ข้อมูลจากกลุ่มตัวอย่างและข้อมูลจากเอกสาร ผลการวิเคราะห์ความเป็นไปได้ของตัวแปร ด้านต่าง ๆ มีรายละเอียดดังต่อไปนี้

2.1 ความเป็นไปได้ทางด้านสังคม

ผลการวิเคราะห์ความเป็นไปได้ทางด้านสังคม จากความคิดเห็นของผู้บังคับบัญชา ข้าราชการ อาจารย์ผู้สอน และนักเรียน ปรากฏรายละเอียดดังต่อไปนี้

2.1.1 ความเป็นไปได้ด้านการเมืองและการปกครอง

ความเป็นไปได้ด้านการเมืองและการปกครอง วิเคราะห์จากความคิดเห็นของ ผู้บังคับบัญชาของหน่วยงานต่าง ๆ ในกระทรวงกลาโหม ปรากฏผลการวิเคราะห์ดังแสดง รายละเอียดในตาราง 7

ตาราง 7 ค่าคะแนนเฉลี่ย และค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐานของความพึงพอใจด้านการเมืองและการปกครองความคิดเห็นของผู้บังคับบัญชา จำแนกตามสังกัด

สังกัด ตัวแปรด้าน	ส.ป.		บก.ทหารสูงสุด		พล.		พร.		พอ.		รวม	
	$\bar{X}$	S.D	$\bar{X}$	S.D	$\bar{X}$	S.D	$\bar{X}$	S.D	$\bar{X}$	S.D	$\bar{X}$	S.D
1. อุปสรรคทางด้านการเมืองและการปกครองในการจัดตั้งสถาบัน	4.36	0.67	3.82	0.91	4.24	0.85	4.17	0.86	3.76	0.94	4.05	0.88
2. การจัดตั้งสถาบันจะเป็นการเสริมสร้างระบอบการปกครองประเทศให้ดียิ่งขึ้น	4.45	0.93	3.86	0.94	4.00	1.08	4.26	0.88	3.92	0.99	4.04	0.99
รวม	4.40	0.78	3.54	0.90	4.10	0.97	4.21	0.86	3.84	0.96	4.05	0.94

จากตาราง 7 ปรากฏว่า ค่าคะแนนเฉลี่ยความคิดเห็นเกี่ยวกับอุปสรรค ด้าน การเมืองและการปกครอง ในการจัดตั้งสถาบัน ของผู้บังคับบัญชาทุกสังกัด มีค่าสูงกว่า 3.50 โดยมีค่าคะแนนเฉลี่ยอยู่ระหว่าง 3.76 - 4.36 และมีค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐานอยู่ ระหว่าง 0.67 - 0.96 เมื่อพิจารณาแต่ละสังกัด ปรากฏว่า ค่าคะแนนเฉลี่ยความคิดเห็น ของผู้บังคับบัญชา สังกัดสำนักงานปลัดกระทรวง มีค่าสูงสุดเท่ากับ 4.36 ค่าคะแนนเฉลี่ยที่ สูงรองลงมาตามลำดับคือ สังกัดกองทัพบก กองทัพอากาศ กองบัญชาการทหารสูงสุด และสังกัด กองทัพอากาศ มีค่าคะแนนเฉลี่ยต่ำสุดเท่ากับ 3.76 เมื่อสรุปรวมทุกสังกัดปรากฏว่า มีค่า คะแนนเฉลี่ยเท่ากับ 4.05 ค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐาน เท่ากับ 0.88 ดังนั้นแสดงว่า ความคิดเห็นเกี่ยวกับอุปสรรคด้านการเมืองและการปกครอง ของผู้บังคับบัญชา อยู่ในระดับ น้อย และสอดคล้องกันสูง

สำหรับค่าคะแนนเฉลี่ยความคิดเห็น เกี่ยวกับการจัดตั้งสถาบันจะเป็นการเสริมสร้าง ระบบการปกครองประเทศให้มั่นคงขึ้น ของผู้บังคับบัญชาทุกสังกัดมีค่าสูงกว่า 3.50 โดยมี ค่าคะแนนเฉลี่ยอยู่ระหว่าง 3.86 - 4.45 และมีค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐานอยู่ระหว่าง 0.88 - 1.08 เมื่อพิจารณาแต่ละสังกัดปรากฏว่า ค่าคะแนนเฉลี่ยความคิดเห็นของผู้บังคับบัญชา สังกัดสำนักงานปลัดกระทรวงมีค่าสูงสุดเท่ากับ 4.45 ค่าคะแนนเฉลี่ยที่สูงรองลงมาตามลำดับ คือ สังกัดกองทัพอากาศ กองทัพบก กองทัพอากาศ และสังกัดกองบัญชาการทหารสูงสุด มีค่า คะแนนเฉลี่ยต่ำสุด เท่ากับ 3.86 เมื่อสรุปรวมทุกสังกัด ปรากฏว่า มีค่าคะแนนเฉลี่ยเท่ากับ 4.04 ค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐานเท่ากับ 0.99 ดังนั้นแสดงว่า ความคิดเห็นเกี่ยวกับ การจัดตั้งสถาบันจะเป็นการเสริมสร้างระบบการปกครองของประเทศให้มั่นคงยิ่งขึ้น ของผู้บังคับบัญชา อยู่ในระดับมาก และสอดคล้องกันสูง

เมื่อพิจารณาค่าคะแนนเฉลี่ยความคิดเห็นเกี่ยวกับความเป็นไปได้ ด้านการเมืองและ การปกครอง รวมทุกด้านของผู้บังคับบัญชาทุกสังกัด มีค่าสูงกว่า 3.50 โดยมีค่าคะแนนเฉลี่ย อยู่ระหว่าง 3.84 - 4.40 และมีค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐานอยู่ระหว่าง 0.78 - 0.97 เมื่อพิจารณาแต่ละสังกัด ปรากฏว่า ค่าคะแนนเฉลี่ยความคิดเห็นของผู้บังคับบัญชา สังกัด สำนักงานปลัดกระทรวง มีค่าสูงสุดเท่ากับ 4.40 ค่าคะแนนเฉลี่ยที่สูงรองลงมาตามลำดับคือ สังกัดกองทัพอากาศ กองทัพบก และสังกัดกองบัญชาการทหารสูงสุด กับสังกัดกองทัพอากาศ มีค่า

ต่ำสุดเท่ากับ 3.84 เมื่อสรุปรวมทุกสังกัด ปรากฏว่ามีค่าคะแนนเฉลี่ยเท่ากับ 4.05 ค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐานเท่ากับ 0.94 ดังนั้นแสดงว่าผู้บังคับบัญชา มีความคิดเห็นว่า มีความเป็นไปได้ทางด้านการเมืองและการปกครอง ในการจัดตั้งสถาบันและ เป็นความคิดเห็นที่สอดคล้องกันสูง

สรุปความคิดเห็นของผู้บังคับบัญชาเกี่ยวกับความเป็นไปได้ด้านการเมืองและการปกครอง เมื่อพิจารณาตามเกณฑ์ที่กำหนด ปรากฏว่ามีความเป็นไปได้ในการจัดตั้งสถาบัน

2.1.2 ความเป็นไปได้ด้านเศรษฐกิจ

ความเป็นไปได้ด้านเศรษฐกิจ วิเคราะห์จากความคิดเห็นของผู้บังคับบัญชาของหน่วยงานต่าง ๆ ในกระทรวงกลาโหม ปรากฏผลการวิเคราะห์แสดงรายละเอียดในตาราง 8

ตาราง 8 ค่าคะแนนเฉลี่ย และค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐานของความพึงพอใจด้านเศรษฐกิจ ตามความคิดเห็นของผู้บังคับบัญชา

จำแนกตามสังกัด

สังกัด	ส.ป.		บก.ทหารสูงสุด		ทบ.		ทร.		พอ.		รวม	
	$\bar{X}$	S.D	$\bar{X}$	S.D	$\bar{X}$	S.D	$\bar{X}$	S.D	$\bar{X}$	S.D	$\bar{X}$	S.D
1. การจัดตั้งสถาบันจะเป็นการ ประหยัดเงินงบประมาณของ แผ่นดินที่จะตั้งจัดตั้งข้าราชการ ทหารไปฝึกงานนอกกองทัพ	4.36	1.02	3.73	0.77	3.80	1.00	3.71	1.20	3.82	0.98	3.85	1.00
2. อุปสรรคทางด้านเศรษฐกิจใน ปัจจุบันต่อการจัดตั้งสถาบัน	4.00	0.77	3.05	1.09	3.52	1.09	3.37	0.97	3.42	0.92	3.41	1.01
รวม	4.18	0.88	3.87	0.98	3.50	1.06	3.54	1.09	3.61	0.96	3.63	1.01

จากตาราง 8 ปรากฏว่าค่าคะแนนเฉลี่ยความคิดเห็นเกี่ยวกับ การจัดตั้งสถาบัน จะเป็นการประหยัดเงินงบประมาณแผ่นดิน ที่จะต้องจัดส่งข้าราชการไปศึกษาต่อนอกกองทัพ ของผู้บังคับบัญชาทุกสังกัด มีค่าสูงกว่า 3.50 โดยมีค่าเฉลี่ยอยู่ระหว่าง 3.71 - 4.36 และมีค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐานอยู่ระหว่าง 0.77 - 1.20 เมื่อพิจารณาแต่ละสังกัด ปรากฏว่า ค่าคะแนนเฉลี่ยความคิดเห็นของผู้บังคับบัญชาสังกัดสำนักงานปลัดกระทรวง มีค่าสูงสุดเท่ากับ 4.36 ค่าคะแนนเฉลี่ยที่สูงรองลงมาตามลำดับคือ สังกัดกองทัพอากาศ กองทัพบก กองบัญชาการทหารสูงสุด และสังกัดกองทัพเรือ มีค่าคะแนนเฉลี่ยต่ำสุด เมื่อสรุปรวมความคิดเห็นของผู้บังคับบัญชาทุกสังกัด ปรากฏว่า มีค่าคะแนนเฉลี่ยเท่ากับ 3.85 ค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐานเท่ากับ 1.00 ดังนั้นแสดงว่า ผู้บังคับบัญชา มีความเห็นว่าการจัดตั้งสถาบัน จะเป็นการประหยัดเงินงบประมาณแผ่นดิน อยู่ในระดับมาก และเป็นความคิดเห็นที่สอดคล้องกัน

สำหรับค่าคะแนนเฉลี่ยความคิดเห็นของผู้บังคับบัญชานี้ในเรื่องอุปสรรคทางด้าน เศรษฐกิจในการจัดตั้งสถาบันนั้น มีค่าอยู่ระหว่าง 3.05 - 4.00 และมีค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐานอยู่ระหว่าง 0.77 - 1.09 เมื่อพิจารณาแต่ละสังกัด ปรากฏว่า ค่าคะแนนเฉลี่ยความคิดเห็นของผู้บังคับบัญชาสังกัดสำนักงานปลัดกระทรวงมีค่าสูงสุดเท่ากับ 4.00 ค่าคะแนนเฉลี่ยที่สูงรองลงมาตามลำดับคือ สังกัดกองทัพบก กองทัพอากาศ กองทัพเรือ และสังกัดกองบัญชาการทหารสูงสุดมีค่าคะแนนเฉลี่ยต่ำสุดเท่ากับ 3.05 เมื่อสรุปความคิดเห็นของผู้บังคับบัญชาทุกสังกัด ปรากฏว่า มีค่าเท่ากับ 3.41 และค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐานเท่ากับ 1.01 แสดงว่า ผู้บังคับบัญชา มีความเห็นว่ามีอุปสรรคทางด้าน เศรษฐกิจในการจัดตั้งสถาบัน อยู่ในระดับ ไม่น่าพอใจ และเป็นความคิดเห็นที่สอดคล้องกันปานกลาง อย่างไรก็ตาม จากการพิจารณา ค่าคะแนนเฉลี่ยทุกค่า ปรากฏว่า ค่าคะแนนเฉลี่ยของผู้บังคับบัญชา สังกัดสำนักงานปลัดกระทรวง มีค่าสูงกว่า 3.50 เพียงสังกัดเดียว ซึ่งแสดงว่า ผู้บังคับบัญชาในสังกัดนี้มีความเห็นว่าการจัดตั้งสถาบัน มีอุปสรรคด้านเศรษฐกิจ อยู่ในระดับน้อย

สำหรับค่าคะแนนเฉลี่ยความคิดเห็นของผู้บังคับบัญชา สังกัดอื่น ๆ อีก 4 สังกัด มีค่าต่ำกว่า 3.50 เล็กน้อย และเมื่อพิจารณาค่าคะแนนเฉลี่ยโดยส่วนรวม มีค่าต่ำกว่า 3.50 เล็กน้อยเช่นเดียวกัน ซึ่งแสดงว่าความคิดเห็นของผู้บังคับบัญชาทุกสังกัด อยู่ในระดับไม่น่าพอใจ

อย่างไรก็ตามจากการพิจารณาค่าคะแนนเฉลี่ย สามารถกล่าวได้ว่า ความคิดเห็นของ ผู้บังคับบัญชามีแนวโน้มที่จะเห็นด้วยมาก เกี่ยวกับการจัดตั้งสถาบันจะมีบุคลากรน้อย

เมื่อพิจารณาค่าคะแนนเฉลี่ยความคิดเห็นเกี่ยวกับความเป็นไปได้ทางด้านเศรษฐกิจ ในการจัดตั้งสถาบันรวมทุกด้านของผู้บังคับบัญชา มีค่าอยู่ระหว่าง 3.50 - 4.18 และค่า ความเบี่ยงเบนมาตรฐานอยู่ระหว่าง 0.88 - 1.09 เมื่อพิจารณาแต่ละสังกัด ปรากฏว่า ค่าคะแนนเฉลี่ยของผู้บังคับบัญชาสังกัดสำนักงานปลัดกระทรวงมีค่าสูงสุดเท่ากับ 4.18 ค่าคะแนนเฉลี่ยที่สูงรองลงมาตามลำดับ คือ สังกัดกองบัญชาการทหารสูงสุด กองทัพอากาศ กองทัพเรือ และสังกัดกองทัพบก มีคะแนนค่าเฉลี่ยต่ำสุดเท่ากับ 3.50 เมื่อสรุปรวมทุกสังกัด ปรากฏว่า มีค่าคะแนนเฉลี่ยเท่ากับ 3.63 ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐานเท่ากับ 1.01 ซึ่ง แสดงว่าความคิดเห็นเกี่ยวกับความเป็นไปได้ทางด้านเศรษฐกิจในการจัดตั้งสถาบันรวมทุกด้าน ของผู้บังคับบัญชาอยู่ในระดับมากและสอดคล้องกันปานกลาง

สรุปความคิดเห็นของผู้บังคับบัญชาเกี่ยวกับความเป็นไปได้ด้านเศรษฐกิจในการจัดตั้ง สถาบัน เมื่อพิจารณาตามเกณฑ์ที่กำหนด ปรากฏว่า มีความเป็นไปได้ในการจัดตั้งสถาบัน

2.1.3 ความเป็นไปได้ทางด้านความพึงพอใจในการจัดตั้งสถาบัน

ความเป็นไปได้ทางด้านความพึงพอใจในการจัดตั้งสถาบัน วิเคราะห์จากความ พึงพอใจของผู้บังคับบัญชา ข้าราชการทหาร อาจารย์ผู้สอน และนักเรียน ปรากฏผลการ วิเคราะห์ตามลำดับดังนี้

1. ความพึงพอใจของผู้บังคับบัญชา

ผลการวิเคราะห์ความพึงพอใจในการจัดตั้งสถาบันของผู้บังคับบัญชาแสดงรายละเอียด ในตาราง 9

ตาราง 9 ค่าคะแนนเฉลี่ยและค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐานของความเป็นไปได้ทางด้านความพึงพอใจของผู้บังคับบัญชา จำแนกตามสังกัด

สังกัด	ส.ป.		บก.ทหารสูงสุด		ทบ.		พร.		ทอ.		รวม	
	$\bar{X}$	S.D	$\bar{X}$	S.D	$\bar{X}$	S.D	$\bar{X}$	S.D	$\bar{X}$	S.D	$\bar{X}$	S.D
ตัวแปรด้านความพึงพอใจ												
1. การสนับสนุนการจัดตั้งสถาบัน	4.55	0.99	4.14	0.87	4.16	0.98	4.23	1.11	4.05	0.99	4.19	0.98
2. กองทัพอากาศมีประสิทธิภาพในการปฏิบัติภารกิจเพิ่มขึ้น	4.27	0.86	3.52	0.89	3.90	0.96	3.94	0.84	3.63	0.96	3.85	0.93
รวม	4.41	0.96	3.84	0.95	4.01	1.00	4.11	0.92	3.84	1.00	4.00	0.97

จากตาราง 9 ปรากฏว่า ค่าคะแนนเฉลี่ยความพึงพอใจเกี่ยวกับการสนับสนุนในการจัดตั้งสถาบันของผู้บังคับบัญชาทุกสังกัด มีค่าสูงกว่า 3.50 โดยมีค่าเฉลี่ยอยู่ระหว่าง 4.05 - 4.55 และมีค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐานอยู่ระหว่าง 0.87 - 1.11 เมื่อพิจารณาแต่ละสังกัด ปรากฏว่า ค่าคะแนนเฉลี่ยของผู้บังคับบัญชาสังกัดสำนักงานปลัดกระทรวง มีค่าสูงสุด เท่ากับ 4.55 ค่าเฉลี่ยที่สูงรองลงมาตามลำดับคือ สังกัดกองทัพเรือ กองทัพบก กองบัญชาการทหารสูงสุด และสังกัดกองทัพอากาศ มีค่าคะแนนเฉลี่ยต่ำสุด เท่ากับ 4.05 เมื่อสรุปรวมทุกสังกัด ปรากฏว่า มีค่าคะแนนเฉลี่ย เท่ากับ 4.19 ค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐาน เท่ากับ 0.98 ซึ่งแสดงว่า ความพึงพอใจเกี่ยวกับการสนับสนุนในการจัดตั้งสถาบันของผู้บังคับบัญชาอยู่ในระดับมาก และสอดคล้องกัน

สำหรับค่าคะแนนเฉลี่ยความพึงพอใจเกี่ยวกับกองทัพจะมีประสิทธิภาพในการปฏิบัติงานเพิ่มขึ้น ของผู้บังคับบัญชาทุกสังกัด มีค่าสูงกว่า 3.50 โดยมีค่าเฉลี่ยอยู่ระหว่าง 3.52 - 4.27 และมีความเบี่ยงเบนมาตรฐานอยู่ระหว่าง 0.86 - 0.96 เมื่อพิจารณาแต่ละสังกัด ปรากฏว่า ค่าคะแนนเฉลี่ยของผู้บังคับบัญชาสังกัดสำนักงานปลัดกระทรวง มีค่าสูงสุด เท่ากับ 4.27 ค่าคะแนนเฉลี่ยที่สูงรองลงมาตามลำดับ คือ สังกัดกองทัพเรือ กองทัพบก กองทัพอากาศ และสังกัดกองบัญชาการทหารสูงสุด มีค่าคะแนนเฉลี่ยต่ำสุด เท่ากับ 3.52 เมื่อสรุปรวมทุกสังกัด ปรากฏว่า มีค่าคะแนนเฉลี่ย เท่ากับ 3.85 และค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐาน มีค่าเท่ากับ 0.93 ซึ่งแสดงว่า ความพึงพอใจเกี่ยวกับกองทัพจะมีประสิทธิภาพในการปฏิบัติงานเพิ่มขึ้นของผู้บังคับบัญชาอยู่ในระดับมาก และสอดคล้องกัน

เมื่อพิจารณาค่าคะแนนเฉลี่ยของความพึงพอใจในการจัดตั้งสถาบันรวมทุกด้านของผู้บังคับบัญชา มีค่าสูงกว่า 3.50 โดยมีค่าเฉลี่ยอยู่ระหว่าง 3.84 - 4.41 และมีค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐานอยู่ระหว่าง 0.92 - 1.00 เมื่อพิจารณาแต่ละสังกัด ปรากฏว่า ค่าคะแนนเฉลี่ยของผู้บังคับบัญชาสังกัดสำนักงานปลัดกระทรวง มีค่าสูงสุดเท่ากับ 4.41 ค่าคะแนนเฉลี่ยที่สูงรองลงมาตามลำดับคือ สังกัดกองทัพเรือ กองทัพบก กองทัพอากาศ และสังกัดกองบัญชาการทหารสูงสุด มีค่าคะแนนเฉลี่ยต่ำสุดเท่ากับ 3.84 เมื่อสรุปรวมทุกสังกัด ปรากฏว่า มีค่าคะแนนเฉลี่ย เท่ากับ 4.00 ค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐาน เท่ากับ 0.97

ดังนั้นแสดงว่า ความพึงพอใจในการจัดตั้งสถาบันรวมทุกด้านของผู้บังคับบัญชาอยู่ในระดับมาก และสอดคล้องกันสูง

สรุปความพึงพอใจในการจัดตั้งสถาบันของผู้บังคับบัญชา เมื่อพิจารณาตามเกณฑ์ที่กำหนด ปรากฏว่ามีความเป็นไปได้ในการจัดตั้งสถาบัน

2. ความพึงพอใจของข้าราชการทหาร

ผลการวิเคราะห์ความพึงพอใจในการจัดตั้งสถาบันของข้าราชการทหาร แสดงรายละเอียดในตาราง 10

ตาราง 10 ค่าคะแนนเฉลี่ยและค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐานของความเป็นไปได้ทางด้านความพึงพอใจของข้าราชการทหาร

จำแนกตามสังกัด

สังกัด	สพ.		บก.ทหารสูงสุด		ทพ.		พร.		ทอ.		รวม	
	$\bar{X}$	S.D	$\bar{X}$	S.D	$\bar{X}$	S.D	$\bar{X}$	S.D	$\bar{X}$	S.D	$\bar{X}$	S.D
ตัวแปรด้านความพึงพอใจ												
1. ความเห็นด้วยในการจัดตั้งสถาบัน	4.34	0.64	4.21	0.63	4.15	0.77	4.01	0.78	4.14	0.88	4.15	0.77
2. การเพิ่มประสิทธิภาพของการ ทำงานเมื่อได้ศึกษาต่อในสถาบัน	4.22	0.65	4.09	0.66	4.08	0.69	3.98	0.76	4.03	0.80	4.06	0.72
3. ผลดีต่อการปฏิบัติงาน ของทั้งในการจัดตั้งสถาบัน	4.27	0.69	4.01	0.68	4.19	0.65	3.93	0.80	4.06	0.76	4.11	0.72
รวม	4.28	0.66	4.13	0.66	4.14	0.71	3.98	0.78	4.06	0.82	4.11	0.74

จากตาราง 10 ปรากฏว่า ค่าคะแนนเฉลี่ยความพึงพอใจเกี่ยวกับความเห็นด้วยในการจัดตั้งสถาบันของข้าราชการทหารทุกสังกัดมีค่าสูงกว่า 3.50 โดยมีค่าอยู่ระหว่าง 4.01 - 4.34 และมีค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐานอยู่ระหว่าง 0.65 - 0.80 เมื่อพิจารณาแต่ละสังกัดปรากฏว่า ค่าคะแนนเฉลี่ยของข้าราชการสังกัดสำนักงานปลัดกระทรวงมีค่าสูงสุดเท่ากับ 4.34 ค่าคะแนนเฉลี่ยที่สูงรองลงมาตามลำดับคือ ข้าราชการสังกัดกองบัญชาการทหารสูงสุด กองทัพบก กองทัพอากาศ และกองทัพเรือมีค่าคะแนนเฉลี่ยต่ำสุดเท่ากับ 4.01 เมื่อสรุปรวมทุกสังกัด ปรากฏว่ามีค่าคะแนนเฉลี่ยเท่ากับ 4.15 ค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐานเท่ากับ 0.77 ดังนั้นแสดงว่า ความพึงพอใจเกี่ยวกับความเห็นด้วยในการจัดตั้งสถาบันของข้าราชการทหารอยู่ในระดับมาก และสอดคล้องกันสูง

สำหรับค่าคะแนนเฉลี่ยความพึงพอใจเกี่ยวกับการเพิ่มประสิทธิภาพในการปฏิบัติงาน เมื่อได้ศึกษาต่อในสถาบันแล้ว ของข้าราชการทหารทุกสังกัด มีค่าสูงกว่า 3.50 โดยมีค่าอยู่ระหว่าง 3.98 - 4.22 และมีค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐานอยู่ระหว่าง 0.65 - 0.80 เมื่อพิจารณาแต่ละสังกัดปรากฏว่า ค่าคะแนนเฉลี่ยของข้าราชการสังกัดสำนักงานปลัดกระทรวงมีค่าสูงสุดเท่ากับ 4.27 และค่าคะแนนเฉลี่ยที่สูงรองลงมาตามลำดับคือ สังกัดกองทัพบก กองทัพอากาศ กองบัญชาการทหารสูงสุด และสังกัดกองทัพเรือ มีค่าคะแนนเฉลี่ยต่ำสุดเท่ากับ 3.93 เมื่อสรุปรวมทุกสังกัด ปรากฏว่า มีค่าคะแนนเฉลี่ยเท่ากับ 4.06 ค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐานเท่ากับ 0.72 ดังนั้นแสดงว่า ความพึงพอใจเกี่ยวกับการเพิ่มประสิทธิภาพในการปฏิบัติงาน เมื่อได้ศึกษาต่อในสถาบันแล้วของข้าราชการทหาร อยู่ในระดับมากและสอดคล้องกันสูง

ส่วนค่าคะแนนเฉลี่ยความพึงพอใจเกี่ยวกับผลดีต่อการปฏิบัติการกิจของกองทัพในการจัดตั้งสถาบันของข้าราชการทหารทุกสังกัด มีค่าสูงกว่า 3.50 โดยมีค่าระหว่าง 3.93 - 4.27 และมีค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐานอยู่ระหว่าง 0.65 - 0.80 เมื่อพิจารณาแต่ละสังกัดปรากฏว่า ค่าคะแนนเฉลี่ยของข้าราชการสังกัดสำนักงานปลัดกระทรวงมีค่าสูงสุดเท่ากับ 4.27 และค่าคะแนนเฉลี่ยที่สูงรองลงมาตามลำดับคือ สังกัดกองทัพบก กองบัญชาการทหารสูงสุด กองทัพอากาศ และสังกัดกองทัพเรือ มีค่าคะแนนเฉลี่ยต่ำสุดเท่ากับ 3.98 เมื่อสรุปรวมทุกสังกัด ปรากฏว่า มีค่าคะแนนเฉลี่ยเท่ากับ 4.11 ค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐานเท่ากับ 0.72 ดังนั้นแสดงว่า ความพึงพอใจเกี่ยวกับผลดีต่อการปฏิบัติการกิจของกองทัพ เมื่อมีการจัดตั้งสถาบันของข้าราชการทหาร อยู่ในระดับมาก และสอดคล้องกันสูง

เมื่อพิจารณาค่าคะแนนเฉลี่ยของความพึงพอใจในการจัดตั้งสถาบันรวมทุกด้านของข้าราชการทหาร มีค่าสูงกว่า 3.50 โดยมีค่าอยู่ระหว่าง 3.98 – 4.28 และมีค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐานอยู่ระหว่าง 0.66 – 0.82 เมื่อพิจารณาแต่ละสังกัดก็ปรากฏว่า ค่าคะแนนเฉลี่ยของข้าราชการสังกัดสำนักงานปลัดกระทรวง มีค่าสูงสุดเท่ากับ 4.28 ค่าคะแนนเฉลี่ยที่สูงรองลงมาตามลำดับคือ สังกัดกองทัพบก กองบัญชาการทหารสูงสุด กองทัพอากาศ และกองทัพอากาศเรือมีค่าคะแนนเฉลี่ยต่ำสุด เท่ากับ 3.98 เมื่อสรุปรวมทุกสังกัดปรากฏว่ามีค่าคะแนนเฉลี่ยเท่ากับ 4.11 ค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐานเท่ากับ 0.74 ดังนั้นแสดงว่าความพึงพอใจในการจัดตั้งสถาบันรวมทุกด้านของข้าราชการทหารอยู่ในระดับมาก และสอดคล้องกันสูง

สรุปความพึงพอใจในการจัดตั้งสถาบันของข้าราชการทหาร เมื่อพิจารณาตามเกณฑ์ที่กำหนด ปรากฏว่ามีความเป็นไปได้

3. ความพึงพอใจของอาจารย์ผู้สอน

ผลการวิเคราะห์ความพึงพอใจในการจัดตั้งสถาบันของอาจารย์ผู้สอน แสดงรายละเอียดในตาราง 11

ตาราง 11 ค่าคะแนนเฉลี่ยและค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐานของความเป็นไปไ้ทางด้านความพึงพอใจของอาจารย์ผู้สอนในสถาบัน
การศึกษารองทหาร จำแนกตามสังกัด

สังกัด	บก.ทหารสูงสุด		ทพ.		พร.		ทอ.		รวม	
	$\bar{X}$	S.D	$\bar{X}$	S.D	$\bar{X}$	S.D	$\bar{X}$	S.D	$\bar{X}$	S.D
ตัวแปรด้านความพึงพอใจ										
1. การสนับสนุนในการจัดตั้งสถาบัน	4.06	0.80	3.80	0.98	4.13	0.86	3.65	1.21	3.86	1.04
2. กองทัพมีประสิทธิภาพในการปฏิบัติภารกิจเพิ่มขึ้น	4.11	0.83	3.87	1.02	4.13	0.86	3.81	1.12	3.95	1.01
3. กำลังพลมีความสามารถในการปฏิบัติภารกิจได้อย่างมีประสิทธิภาพเพิ่มขึ้น	3.82	1.09	3.80	0.98	4.06	0.83	3.74	0.72	3.87	0.83
รวม	4.06	0.83	3.82	0.99	4.10	0.85	3.73	1.04	3.90	0.96

จากตาราง 11 ปรากฏว่า ค่าคะแนนเฉลี่ยความพึงพอใจเกี่ยวกับการสนับสนุนในการจัดตั้งสถาบันของอาจารย์ผู้สอนทุกสังกัด มีค่าสูงกว่า 3.50 โดยมีค่าอยู่ระหว่าง 3.65 - 4.13 และมีค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐานอยู่ระหว่าง 0.80 - 1.21 เมื่อพิจารณาแต่ละสังกัด ปรากฏว่า ค่าคะแนนเฉลี่ยของอาจารย์ผู้สอนสังกัดกองทัพอากาศ มีค่าสูงสุดเท่ากับ 4.13 ค่าคะแนนเฉลี่ยที่สูงรองลงมาตามลำดับ คือ สังกัดกองบัญชาการทหารสูงสุด กองทัพบก และ สังกัดกองทัพอากาศ มีค่าคะแนนเฉลี่ยต่ำสุดเท่ากับ 3.65 เมื่อสรุปรวมทุกสังกัด ปรากฏว่า มีค่าคะแนนเฉลี่ยเท่ากับ 3.68 ค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐาน เท่ากับ 1.04 แสดงว่าความพึงพอใจเกี่ยวกับการสนับสนุนในการจัดตั้งสถาบันของอาจารย์ผู้สอนในระดับมากและสอดคล้องกันปานกลาง

สำหรับค่าคะแนนเฉลี่ยความพึงพอใจ เกี่ยวกับกองทัพอากาศจะมีประสิทธิภาพในการปฏิบัติภารกิจเพิ่มขึ้นของอาจารย์ผู้สอนทุกสังกัดนั้น มีค่าสูงกว่า 3.50 โดยมีค่าอยู่ระหว่าง 3.81 - 4.13 และมีค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐานอยู่ระหว่าง 0.83 - 1.12 เมื่อพิจารณาแต่ละสังกัด ปรากฏว่า ค่าคะแนนเฉลี่ยของอาจารย์ผู้สอนสังกัดกองทัพอากาศ มีค่าสูงสุดเท่ากับ 4.13 ค่าคะแนนเฉลี่ยที่สูงรองลงมาตามลำดับ คือ สังกัดกองบัญชาการทหารสูงสุด กองทัพบก และ สังกัดกองทัพอากาศ มีค่าคะแนนเฉลี่ยต่ำสุดเท่ากับ 3.81 เมื่อสรุปรวมทุกสังกัด ปรากฏว่า มีค่าคะแนนเฉลี่ยเท่ากับ 3.95 ค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐานเท่ากับ 1.01 ดังนั้นแสดงว่าความพึงพอใจเกี่ยวกับกองทัพอากาศจะมีประสิทธิภาพในการปฏิบัติภารกิจเพิ่มขึ้นของอาจารย์ผู้สอนอยู่ในระดับมาก และสอดคล้องกันปานกลาง

ส่วนค่าคะแนนเฉลี่ยความพึงพอใจเกี่ยวกับกำลังพลจะมีความสามารถในการปฏิบัติภารกิจได้เพิ่มขึ้นของอาจารย์ผู้สอนทุกสังกัด มีค่าสูงกว่า 3.50 โดยมีค่าอยู่ระหว่าง 3.74 - 4.06 และมีค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐานอยู่ระหว่าง 0.72 - 1.09 เมื่อพิจารณาแต่ละสังกัด ปรากฏว่า ค่าคะแนนเฉลี่ยของอาจารย์ผู้สอนสังกัดกองทัพอากาศ มีค่าสูงสุดเท่ากับ 4.06 ค่าคะแนนเฉลี่ยที่สูงรองลงมาตามลำดับ คือ สังกัดกองบัญชาการทหารสูงสุด กองทัพบก และ สังกัดกองทัพอากาศ มีค่าคะแนนเฉลี่ยต่ำสุดเท่ากับ 3.74 เมื่อสรุปรวมทุกสังกัด ปรากฏว่า มีค่าคะแนนเฉลี่ยเท่ากับ 3.87 ค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐาน เท่ากับ 0.83 ดังนั้นแสดงว่า

ความพึงพอใจเกี่ยวกับกำลังพลจะมีความสามารถในการปฏิบัติงานได้เพิ่มขึ้นของอาจารย์ผู้สอนอยู่ในระดับมาก และสอดคล้องกัน

เมื่อพิจารณาค่าคะแนนเฉลี่ยของความพึงพอใจในการจัดตั้งสถาบันรวมทุกด้านของอาจารย์ผู้สอนทุกสังกัดมีค่าสูงกว่า 3.50 โดยมีค่าเฉลี่ยอยู่ระหว่าง 3.73 - 4.10 และมีค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐานอยู่ระหว่าง 0.83 - 1.04 เมื่อพิจารณาแต่ละสังกัด ปรากฏว่า ค่าคะแนนเฉลี่ยของอาจารย์ผู้สอนสังกัดกองทัพบก มีค่าสูงสุดเท่ากับ 4.10 ค่าคะแนนเฉลี่ยที่สูงรองลงมาตามลำดับ คือ สังกัดกองบัญชาการทหารสูงสุด กองทัพบก และสังกัดกองทัพอากาศ มีค่าคะแนนเฉลี่ยต่ำสุด เท่ากับ 3.73 เมื่อสรุปรวมทุกสังกัด ปรากฏว่า มีค่าคะแนนเฉลี่ยเท่ากับ 3.90 ค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐานเท่ากับ 0.96 แสดงว่าความพึงพอใจในการจัดตั้งสถาบันรวมทุกด้านของอาจารย์ผู้สอนอยู่ในระดับมากและสอดคล้องกันสูง

สรุปความพึงพอใจในการจัดตั้งสถาบันของอาจารย์ผู้สอนในสถานศึกษาของกระทรวงกลาโหม เมื่อพิจารณาตามเกณฑ์ที่กำหนด ปรากฏว่า มีความเป็นไปได้

4. ความพึงพอใจของนักเรียนเหล่าทัพต่าง ๆ

ผลการวิเคราะห์ความพึงพอใจในการจัดตั้งสถาบันของนักเรียนเหล่าทัพต่าง ๆ

แสดงรายละเอียดในตาราง 12

ตาราง 12 ค่าคะแนนเฉลี่ยและค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐานของความพึงพอใจทางด้านความพึงพอใจของนักเรียน จำแนกตาม
เพศที่ต่าง ๆ

นักเรียนเพศที่ต่าง ๆ	นายร้อย		นายเรือ		นายเรืออากาศ		รวม	
	$\bar{X}$	S.D	$\bar{X}$	S.D	$\bar{X}$	S.D	$\bar{X}$	S.D
ตัวแปรด้านความพึงพอใจ								
1. ความเห็นด้วยในการจัดตั้งสถาบัน	4.02	1.01	4.16	0.88	3.91	1.25	4.03	1.05
2. ผลต่อการปฏิบัติงานบริการกิจของกองทัพอากาศ	3.90	0.97	4.00	0.85	4.01	1.17	3.95	0.99
รวม	3.96	0.99	4.08	0.87	3.96	1.21	3.99	1.02

จากตาราง 12 ปรากฏว่า ค่าคะแนนเฉลี่ยความพึงพอใจเกี่ยวกับความเห็นด้วย ในการจัดตั้งสถาบันของนักเรียนทุกเหล่าทัพ มีค่าสูงกว่า 3.50 โดยมีค่าอยู่ระหว่าง 3.91 - 4.16 และมีค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐานอยู่ระหว่าง 1.01 - 1.25 เมื่อพิจารณาแต่ละเหล่าทัพ ปรากฏว่า ค่าคะแนนเฉลี่ยของนักเรียนนายเรือมีค่าสูงสุดเท่ากับ 4.16 ค่าคะแนนเฉลี่ยที่สูงรองลงมาตามลำดับ คือ นักเรียนนายร้อย และค่าคะแนนเฉลี่ยต่ำสุดคือของนักเรียนนายเรืออากาศ ซึ่งมีค่าเท่ากับ 3.91 เมื่อสรุปรวมทุกเหล่าทัพ ปรากฏว่า มีค่าคะแนนเฉลี่ยเท่ากับ 4.03 ค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐานเท่ากับ 1.05 แสดงว่า ความพึงพอใจเกี่ยวกับความเห็นด้วยในการจัดตั้งสถาบันของนักเรียนทุกเหล่าทัพอยู่ในระดับมากและสอดคล้องกันปานกลาง

สำหรับค่าคะแนนเฉลี่ยความพึงพอใจเกี่ยวกับผลดีต่อการปฏิบัติภารกิจของกองทัพบก ในการจัดตั้งสถาบันของนักเรียนทุกเหล่าทัพ มีค่าสูงกว่า 3.50 โดยมีค่าเฉลี่ยอยู่ระหว่าง 3.90 - 4.01 และมีค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐานอยู่ระหว่าง 0.85 - 1.17 เมื่อพิจารณาแต่ละเหล่าทัพ ปรากฏว่า ค่าคะแนนเฉลี่ยของนักเรียนทั้งสามเหล่าทัพ มีค่าใกล้เคียงกัน โดยที่ค่าคะแนนเฉลี่ยของนักเรียนนายเรืออากาศมีค่าสูงกว่านักเรียนเหล่าทัพอื่น ๆ เมื่อสรุปรวมทุกเหล่าทัพ ปรากฏว่า มีค่าคะแนนเฉลี่ยเท่ากับ 3.95 ค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐานเท่ากับ 0.99 แสดงว่าความพึงพอใจเกี่ยวกับผลดีต่อการปฏิบัติภารกิจของกองทัพบกในการจัดตั้งสถาบันของนักเรียนทุกเหล่าทัพอยู่ในระดับมาก และสอดคล้องกันสูง

เมื่อพิจารณาค่าคะแนนเฉลี่ยของความพึงพอใจในการจัดตั้งสถาบันรวมทุกด้านของนักเรียนทั้งสามเหล่าทัพ มีค่าสูงกว่า 3.50 โดยมีค่าเฉลี่ยอยู่ระหว่าง 4.08 - 3.96 และมีค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐานอยู่ระหว่าง 0.87 - 1.21 เมื่อพิจารณาแต่ละเหล่าทัพ ปรากฏว่า ค่าคะแนนเฉลี่ยของนักเรียนทั้งสามเหล่าทัพมีค่าใกล้เคียงกัน โดยที่ค่าคะแนนเฉลี่ยของนักเรียนนายเรือมีค่าสูงกว่านักเรียนเหล่าทัพอื่น ๆ เมื่อสรุปรวมทุกเหล่าทัพ ปรากฏว่า มีค่าคะแนนเฉลี่ยเท่ากับ 3.99 ค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐานเท่ากับ 1.02 แสดงว่า ความพึงพอใจในการจัดตั้งสถาบัน รวมทุกด้านของนักเรียนทั้งสามเหล่าทัพ อยู่ในระดับมากและสอดคล้องกันปานกลาง

สรุปความพึงพอใจในการจัดตั้งสถาบันของนักเรียนเหล่าทัพต่าง ๆ เมื่อพิจารณาตามเกณฑ์ที่กำหนด ปรากฏว่า มีความเป็นไปได้

จากการวิเคราะห์ข้อมูลความไปได้ด้านสังคม จากกลุ่มตัวอย่างซึ่งประกอบด้วย ผู้บังคับบัญชา ข้าราชการทหาร อาจารย์ผู้สอน และนักเรียนเหล่าทัพต่าง ๆ เกี่ยวกับความเป็นไปได้ด้านการเมืองและการปกครอง เศรษฐกิจ และความพึงพอใจปรากฏว่า เมื่อพิจารณาตามเกณฑ์ของค่าคะแนนเฉลี่ยที่กำหนดแล้ว มีความเป็นไปได้ทุกด้าน นอกจากนี้ เมื่อพิจารณาจากค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐาน ปรากฏว่า ความคิดเห็นของกลุ่มตัวอย่างมีความสอดคล้องกันสูง ดังนั้นจึงสรุปได้ว่า มีความเป็นไปได้ทางด้านสังคม ในการจัดตั้งสถาบันบัณฑิตทางการทหาร

2.2 ความเป็นไปได้ทางด้านการบริหารและการจัดการ

การวิเคราะห์ความเป็นไปได้ทางด้านการบริหารและการจัดการนั้น ศึกษาจากแหล่งข้อมูลที่เป็นเอกสารของทางราชการ และความคิดเห็นของผู้บังคับบัญชา โดยมีรายละเอียดผลการวิเคราะห์ดังนี้

2.2.1 ความเป็นไปได้ทางด้านระเบียบ กฎเกณฑ์ พระราชบัญญัติ และกฎหมายต่าง ๆ ในการจัดตั้งสถาบัน

ผลการวิเคราะห์ความเป็นไปได้ทางด้านระเบียบ กฎหมาย พระราชบัญญัติและกฎหมายต่าง ๆ ในการจัดตั้งสถาบัน ซึ่งวิเคราะห์จากเอกสารต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้อง มีรายละเอียดดังต่อไปนี้

1. กฎหมายรองรับสถาบัน

การจัดตั้งสถาบันเพื่อจัดการเรียนการสอนในระดับปริญญาโทนั้น จำเป็นจะต้องมีกฎหมายและพระราชบัญญัติรองรับ ทั้งนี้เพื่อให้อำนาจสถาบันในการกำหนดและพัฒนาหลักสูตร ตลอดจนให้อำนาจสถาบันประสาทปริญญาโทให้แก่ผู้สำเร็จการศึกษาได้ ดังนั้นในการศึกษาความเป็นไปได้ในการจัดตั้งสถาบันบัณฑิตทางการทหารในครั้งนี้จำเป็นต้องทำการวิเคราะห์ความเป็นไปได้เกี่ยวกับกฎหมาย และพระราชบัญญัติที่เกี่ยวข้องในการให้อำนาจแก่สถาบันดังกล่าวแล้ว ซึ่งจะต้องเกี่ยวข้องโดยตรงกับกฎหมายที่จะรองรับดังนี้คือ

1. พระราชบัญญัติที่ให้อำนาจสถาบันบัณฑิตทางการทหารว่าเป็นสถาน
การศึกษาที่สามารถให้การศึกษาในระดับปริญญาโทได้
2. พระราชบัญญัติที่ให้อำนาจสถาบันกำหนด อนุมัติ ตลอดจนพัฒนาหลักสูตร
การศึกษาระดับปริญญาโทได้
3. พระราชบัญญัติที่ให้อำนาจสถาบันประสาทปริญญาโทให้แก่ผู้สำเร็จ
การศึกษาได้

จากการศึกษาและวิเคราะห์พระราชบัญญัติต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้องกับการจัดการศึกษา
ในกระทรวงกลาโหมในปัจจุบันนี้ ปรากฏว่า ได้มีพระราชบัญญัติกำหนดวิทยฐานะผู้สำเร็จ
วิชาทหารทั้งหมดรวม 3 ฉบับ ฉบับแรกเป็นการกำหนดวิทยฐานะผู้สำเร็จวิชาทหาร
พ.ศ. 2497 ซึ่งว่าด้วยการอนุมัติหลักสูตรวิชาต่าง ๆ การประสาทปริญญาและประกาศนียบัตร
แก่ผู้สำเร็จจากโรงเรียนนายร้อยพระจุลจอมเกล้าของกองทัพบก โดยใช้ชื่อย่อว่า วท.บ.
(ทบ.) ผู้สำเร็จจากโรงเรียนนายเรือของกองทัพระเรือ โดยใช้ชื่อย่อว่า วท.บ. (ทร.)
และผู้สำเร็จการศึกษาจากโรงเรียนนายเรืออากาศ โดยใช้ชื่อย่อว่า วท.บ. (ทอ.)
เหตุผลในการประกาศใช้พระราชบัญญัตินี้ คือ โดยที่ในขณะนั้นโรงเรียนนายร้อยพระจุลจอมเกล้า
โรงเรียนนายเรือ และโรงเรียนนายเรืออากาศ ได้ปรับปรุงหลักสูตรการศึกษาเทียบเข้าชั้น
มหาวิทยาลัย เป็นการสมควรกำหนดวิทยฐานะแก่ผู้สำเร็จการศึกษาจากโรงเรียนทั้งสามนี้ให้
ได้รับปริญญาเช่นเดียวกับผู้สำเร็จการศึกษามหาวิทยาลัยอื่น ๆ

ต่อมาได้มีการแก้ไขเพิ่มเติมกฎหมายว่าด้วยการกำหนดวิทยฐานะของผู้สำเร็จวิชาทหาร
ในปี พ.ศ. 2505 จึงได้ตราพระราชบัญญัติที่เรียกว่า พระราชบัญญัติกำหนดวิทยฐานะผู้สำเร็จ
วิชาทหาร (ฉบับที่ 2) พ.ศ. 2505 โดยคำแนะนำและยินยอมของสภาร่างรัฐธรรมนูญในฐานะ
รัฐสภา ประกาศใช้เป็นฉบับที่ 2 เหตุผลในการประกาศใช้พระราชบัญญัตินี้ก็คือ โดยที่
กรมเสนาธิการกลาโหมได้ถูกยุบเลิกไป โดยพระราชบัญญัติจัดระเบียบราชการกระทรวงกลาโหม
พ.ศ. 2503 และได้จัดตั้งกองบัญชาการทหารสูงสุดขึ้นแทน ตำแหน่งเสนาธิการกลาโหมซึ่งเป็น
ผู้บังคับบัญชากรมเสนาธิการกลาโหม และเป็นกรรมการผู้หนึ่งในสภาการศึกษาวิชาทหารได้
ถูกยุบเลิกไปด้วย เห็นควรแต่งตั้งให้เสนาธิการทหารเป็นกรรมการสภาการศึกษาวิชาทหาร
แทนกับควรแต่งตั้งให้เจ้ากรมการศึกษาวัยผู้มีความรู้เกี่ยวกับการศึกษาทางทหารตามพระราช
กฤษฎีกา แบ่งส่วนราชการและกำหนดหน้าที่ของส่วนราชการ กองบัญชาการทหารสูงสุดกระทรวง

กลาโหม (ฉบับที่ 2) พ.ศ. 2503 เป็นกรรมการเพิ่มขึ้น จึงจำเป็นต้องแก้ไขเพิ่มเติมพระราชบัญญัติ กำหนดวิทยฐานะผู้สำเร็จวิชาทหาร พ.ศ. 2497

ต่อมาในปี พ.ศ. 2513 ได้มีการแก้ไขเพิ่มเติมกฎหมายว่าด้วยการกำหนดวิทยฐานะผู้สำเร็จวิชาทหาร โดยให้ตราพระราชบัญญัติขึ้นไว้โดยคำแนะนำและยินยอมของรัฐสภา ซึ่งเรียกว่า พระราชบัญญัติกำหนดวิทยฐานะผู้สำเร็จการศึกษาวิชาทหาร (ฉบับที่ 3) พ.ศ. 2513 เหตุผลในการประกาศใช้พระราชบัญญัติฉบับนี้คือ เนื่องจากกระทรวงกลาโหมได้กำหนดวิทยฐานะผู้สำเร็จวิชาทหารจากโรงเรียนนายร้อยพระจุลจอมเกล้า โรงเรียนนายเรือ และโรงเรียนนายเรืออากาศ ให้มีวุฒิปริญญาแล้วจึงควรให้ผู้สำเร็จวิชาทหารจากโรงเรียนแผนที่ กรมแผนที่ทหารกองบัญชาการทหารสูงสุด ซึ่งเป็นสถานศึกษาระดับอุดมศึกษาเช่นเดียวกัน และมีระยะเวลาศึกษาไม่น้อยกว่า 4 ปี ได้รับการยกฐานะให้ได้รับปริญญาเช่นเดียวกัน

จากการศึกษาพระราชบัญญัติทั้ง 3 ฉบับ จะเห็นได้ว่ากฎหมายสำหรับรองรับสถาบันการศึกษา ในการจัดทำและพัฒนาหลักสูตรตลอดจนประสาทปริญญานั้น สามารถแก้ไขเพิ่มเติมได้ตามความจำเป็นและเหมาะสมโดยคำแนะนำและยินยอมจากรัฐสภาเป็นคราว ๆ ไป และเนื่องจากสถาบันบัณฑิตทางการทหารนั้นเป็นสถานศึกษาที่จะจัดตั้งขึ้นใหม่ในกระทรวงกลาโหม กระทบกับการกำหนดวิทยฐานะของผู้สำเร็จวิชาทหารในปัจจุบัน ประสาทปริญญาดเฉพาะในระดับปริญญาตรีเท่านั้น ดังนั้นจึงน่าจะเป็นไปได้ที่จะทำการแก้ไขเพิ่มเติมกฎหมายว่าด้วยการกำหนดวิทยฐานะของผู้สำเร็จวิชาทหารเสียใหม่ ด้วยเหตุผลก็คือ โดยที่กฎหมายว่าด้วยการกำหนดวิทยฐานะผู้สำเร็จวิชาทหาร ซึ่งได้ใช้บังคับมาตั้งแต่ พ.ศ. 2497 และได้มีการแก้ไขหลายครั้ง ครั้งสุดท้ายเมื่อ พ.ศ. 2513 นั้น กล่าวเฉพาะการศึกษาวิชาทหารระดับปริญญาตรีของโรงเรียนนายร้อยสามเหล่าทัพ และโรงเรียนแผนที่ กรมแผนที่ทหารสังกัดกองบัญชาการทหารสูงสุด ดังนั้นในสภาพปัจจุบัน หากมีการจัดตั้งสถาบันบัณฑิตทางการทหาร จึงสามารถกล่าวได้ว่าจะเป็นสถานศึกษานั้นสูงของกระทรวงกลาโหม ที่มุ่งส่งเสริมการศึกษา โดยการจัดการศึกษาที่สูงกว่าระดับปริญญาตรีขึ้นภายในกองทัพ ตามนโยบายในการพัฒนา กำลังพลของกองทัพ และเป็นการสนองความต้องการของหน่วยงานต่าง ๆ ในกองทัพด้วย ดังนั้นจึงสมควรปรับปรุงแก้ไขกฎหมายว่าด้วยการจัดการศึกษาให้เหมาะสมกับสภาพปัจจุบัน

อนึ่งนอกจากการแก้ไขเพิ่มเติมกฎหมายว่าด้วยพระราชบัญญัติกำหนดวิทยฐานะ
ผู้สำเร็จวิชาการทหาร ทั้ง 3 ฉบับดังกล่าว โดยคำแนะนำยินยอมของรัฐสภาแล้ว อาจจะต้องมีการแก้ไขเพิ่มเติม พระราชกฤษฎีกาว่าด้วยการแบ่งส่วนราชการและกำหนดหน้าที่ของ
ส่วนราชการในกระทรวงกลาโหม ซึ่งประกาศเพื่อเพิ่มอำนาจหน้าที่ให้แก่หน่วยงานที่รับผิดชอบ
ในการให้การศึกษาและประชาสัมพันธ์ ที่สามารถกระทำได้เช่นเดียวกับการแก้ไขเพิ่มเติม
กฎหมายฉบับอื่น ๆ

ดังนั้นสรุปได้ว่า ในการจัดตั้งสถาบันในครั้งนี้ แม้ว่าจะต้องมีการพิจารณาออก
กฎหมายที่รองรับสถาบัน และให้อำนาจต่าง ๆ แก่สถาบันดังกล่าวแล้วในตอนต้น ก็ย่อมสามารถ
กระทำการแก้ไขเพิ่มเติมกฎหมายดังกล่าวแล้วได้ตามขั้นตอนต่าง ๆ ของราชการกระทรวง
กลาโหม โดยไม่น่าจะมีปัญหาหรืออุปสรรคใด ๆ

2. ระเบียบหรือกฎเกณฑ์เกี่ยวกับการรับรองหรือเปรียบเทียบมาตรฐานของ หลักสูตร

ในการจัดตั้งสถาบันบัณฑิตทางการทหาร เพื่อจัดการเรียนการสอนในระดับปริญญาโทนั้น
นอกจากจะต้องมีกฎหมายรองรับเพื่อให้อำนาจแก่สถาบัน ดังได้กล่าวในตอนต้น ยังต้องมีการ
พิจารณาในเรื่องของมาตรฐานของหลักสูตรด้วย ทั้งนี้เพราะในการพัฒนาหลักสูตรของสถาบัน
อุดมศึกษานั้นจำเป็นต้องมีการรับรองหรือ เปรียบ เทียบมาตรฐานหลักสูตรกับทบวงมหาวิทยาลัย
กล่าวคือทบวงมหาวิทยาลัยจะต้องพิจารณาให้ความเห็นชอบและรับรองมาตรฐานของหลักสูตร
ทั้งนี้โดยคำนึงถึงสิ่งต่อไปนี้

1. การมีคณาจารย์ระดับปริญญาเอก ปริญญาโท ทั้งประจำและไม่ประจำ
พร้อมด้วยเจ้าหน้าที่ทางธุรการ ที่มีอัตราส่วนเหมาะสมใกล้เคียงกับมาตรฐานสากล ทั้งนี้เพื่อ
ให้ได้รับการยอมรับจากสถาบันการศึกษาอื่น

2. การมีอาคารสถานที่ สิ่งอำนวยความสะดวกในการจัดการเรียนการสอน
เช่น ห้องเรียน ห้องทดลองค้นคว้า ห้องสมุด เป็นต้น

จากการศึกษาประกาศทบวงมหาวิทยาลัย เรื่องเกณฑ์มาตรฐานหลักสูตรปริญญาโท
พ.ศ. 2522 ได้ระบุถึงเกณฑ์ต่าง ๆ ในการเปิดปริญญาโทไว้ดังนี้

1. จำนวนหน่วยกิตตลอดหลักสูตรตามระบบทวิภาค จะต้องไม่น้อยกว่า 39 หน่วยกิต ทั้งนี้ต้องใช้เวลาศึกษาอย่างมากไม่เกิน 5 ปี โดยแบ่งออกเป็น 2 แผนการศึกษา คือ

แผน ก. ศึกษาจนรายวิชาไม่น้อยกว่า 24 หน่วยกิต แล้วทำวิทยานิพนธ์

แผน ข. ศึกษาจนรายวิชาอย่างเดียว ไม่น้อยกว่า 39 หน่วยกิต โดยไม่ต้องทำวิทยานิพนธ์ แต่ควรส่งเสริมให้มีประสบการณ์ศึกษาค้นคว้าด้วยตนเอง การจัดประสบการณ์ดังกล่าว หากจะต้องมีการกำหนดหน่วยกิตเป็นการเฉพาะ ก็ให้กำหนดไว้ไม่เกิน 6 หน่วยกิต

2. การเรียกชื่อปริญญา ชื่อสาขา ให้ใช้คำว่า "มหาบัณฑิต" ต่อท้ายชื่อวิชาหลัก และอาจตามด้วยชื่อสาขาวิชาภายในวงเล็บ

3. เกณฑ์มาตรฐานนี้ให้ใช้กับหลักสูตรที่จะเปิดใหม่ รวมทั้งหลักสูตรเก่าที่จะปรับปรุงแก้ไขต่อไปใหม่ หากหลักสูตรที่มีระบบการศึกษาแตกต่างไปจากที่กำหนดไว้ข้างต้น ให้ใช้เกณฑ์มาตรฐานนี้โดยอนุโลม ในกรณีที่ไม้อาจอนุโลมตามเกณฑ์มาตรฐานนี้ได้ทั้งหมด ให้สถาบันทำความตกลงกับทางทบวงมหาวิทยาลัยเป็นกรณีไป

นอกจากนี้จากการศึกษาประกาศทบวงมหาวิทยาลัย เรื่องแนวทางและวิธีการพิจารณาหลักสูตรระดับบัณฑิตศึกษา พ.ศ. 2527 ได้ระบุว่าสถาบันการศึกษาที่จะเปิดสอนหลักสูตรระดับบัณฑิตศึกษาจะต้องคำนึงถึงเรื่องต่าง ๆ ดังต่อไปนี้

1. ความสอดคล้องและเหมาะสมกับความต้องการทางเศรษฐกิจสังคมและสภาพการณ์ของประเทศและเป็นไปตามวัตถุประสงค์และนโยบายของแผนพัฒนาการอุดมศึกษา

2. ควรมีวัตถุประสงค์ดังนี้

1. เพื่อสนองความต้องการกำลังคนในสาขาวิชานั้น ๆ

2. เพื่อส่งเสริมความก้าวหน้าในสาขาวิชาต่าง ๆ โดยอาศัยผลการวิจัย

ค้นคว้า เป็นปัจจัยสำคัญและส่งเสริมประสิทธิภาพการสอน

3. เพื่อส่งเสริมให้ผู้ศึกษาเป็นผู้มีความรู้ความสามารถทางวิชาการในระดับสูง และเป็นผู้มีจริยธรรม

3. ต้องได้รับความเห็นชอบหรืออนุมัติจากสภามหาวิทยาลัยหรือสภาสถาบันเจ้าของหลักสูตรก่อนที่จะเสนอหลักสูตรให้ทบวงมหาวิทยาลัยพิจารณาและควรเป็นหลักสูตรที่ได้รับการบรรจุไว้ในแผนพัฒนาการศึกษาระดับอุดมศึกษาแล้วเท่านั้น

4. สาขาวิชาที่เปิดสอนไม่ควรซ้ำซ้อนกับหลักสูตรในสถาบันเดียวกัน ส่วนการเปิดหลักสูตรซ้ำซ้อนกันระหว่างสถาบันนั้น ควรพิจารณาความต้องการบัณฑิตในสาขาวิชานั้นของประเทศหรือแผนพัฒนาการศึกษาระดับอุดมศึกษาประกอบด้วย

เงื่อนไขในการพิจารณาหลักสูตร

1. ต้องมีโครงสร้างหรือองค์ประกอบของหลักสูตรสอดคล้องตามเกณฑ์มาตรฐานการศึกษาที่ทบวงมหาวิทยาลัยกำหนด

2. หลักสูตรปริญญาโท ควรมีผู้เข้าศึกษาอย่างน้อยรุ่นละ 5 คน

3. ต้องมีคณาจารย์ประจำทำหน้าที่อาจารย์บัณฑิตศึกษาในสาขาวิชาที่เปิดสอนซึ่งมีคุณสมบัติครบถ้วนตามที่ได้กำหนดไว้ เป็นจำนวนอย่างน้อย 5 คน ซึ่งต้องมีคุณสมบัติดังนี้

3.1 หลักสูตรปริญญาโท ต้องมีอาจารย์วุฒิปริญญาเอก หรือเทียบเท่าอย่างน้อย 1 คน

3.2 อาจารย์ผู้หนึ่งควรควบคุมการทำวิทยานิพนธ์ของนิสิตนักศึกษาระดับปริญญาโท และปริญญาเอกไม่เกิน 5 คน

3.3 คุณสมบัติของอาจารย์ผู้สอน ผู้สอบวิทยานิพนธ์และผู้ควบคุมวิทยานิพนธ์ระดับบัณฑิตศึกษา จะต้องมีคุณสมบัติดังนี้

หลักสูตรปริญญาโท

ก. อาจารย์ผู้สอนและผู้สอบวิทยานิพนธ์ ต้องเป็นผู้ได้รับปริญญาเอกหรือเทียบเท่าในสาขาวิชานั้น หรือสาขาวิชาที่สัมพันธ์กัน หากมีวุฒิต่ำกว่าปริญญาเอกต้องเป็นผู้ดำรงตำแหน่งทางวิชาการ ไม่ต่ำกว่าผู้ช่วยศาสตราจารย์ หรือเป็นผู้มีผลงานวิจัยเพิ่มเติม นอกเหนือจากงานวิจัยที่เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาเพื่อรับปริญญา หรือเป็นผู้ชำนาญพิเศษในสาขาวิชานั้น

ข. อาจารย์ผู้ควบคุมวิทยานิพนธ์ ต้องเป็นผู้ได้รับปริญญาเอก หรือเทียบเท่าในสาขาวิชานั้น หรือสาขาวิชาที่สัมพันธ์กันและมีผลงานวิจัยเพิ่มเติม นอกเหนือจากงานวิจัยที่เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาเพื่อรับปริญญา หากมีคุณสมบัติต่ำกว่าปริญญาเอก ต้องเป็นผู้ดำรงตำแหน่งทางวิชาการไม่ต่ำกว่ารองศาสตราจารย์ หรือเป็นผู้ชำนาญในสาขาวิชานั้น

4. เอกสารโครงการหลักสูตร ที่สถาบันอุดมศึกษาเสนอให้ทบวงมหาวิทยาลัยพิจารณาให้ความเห็นชอบ ต้องมีหัวข้อและรายละเอียดการเสนอโครงการตามที่ทบวงมหาวิทยาลัยกำหนด

เมื่อวิเคราะห์จากเกณฑ์มาตรฐานและเงื่อนไขต่าง ๆ ในการพิจารณารับรองมาตรฐานหลักสูตรของทบวงมหาวิทยาลัย สามารถวิเคราะห์ความเป็นไปได้ของการจัดตั้งสถาบัน และหลักสูตรที่จะจัดการเรียนการสอนได้ดังนี้

1. โครงสร้างของหลักสูตร จำนวนหน่วยกิต การเลือกแผนการเรียน และการเรียกชื่อปริญญา นั้น สถาบันจะสามารถบริหารในเรื่องต่าง ๆ เหล่านี้ให้เป็นไปตามเกณฑ์ของทบวงมหาวิทยาลัยได้
2. เรื่องต่าง ๆ ที่สถาบันจะต้องคำนึงถึงตามเกณฑ์ของทบวงมหาวิทยาลัย วิเคราะห์ได้ดังนี้

2.1 การจัดตั้งสถาบัน เพื่อจัดการเรียนการสอนในระดับปริญญาโทของกระทรวงกลาโหม มีความสอดคล้องและเหมาะสมกับความต้องการทางเศรษฐกิจ สังคม และเป็นไปตามนโยบายของแผนพัฒนาการอุดมศึกษา

2.2 วัตถุประสงค์ของการจัดตั้งสถาบัน เป็นไปตามเกณฑ์และวัตถุประสงค์ที่ทบวงมหาวิทยาลัยกำหนดไว้

2.3 การขอปรับปรุงแก้ไขกฎหมายเกี่ยวกับการจัดตั้งสถาบันและหลักสูตรที่จะดำเนินการจัดการเรียนการสอนนั้น สามารถกระทำได้โดยใช้เวลาในการปรับปรุงแก้ไขตามกระบวนการทางกฎหมายอย่างน้อยประมาณ 2 ปี

2.4 สาขาวิชาที่กองทัพต้องการให้จัดการศึกษาตามความจำเป็นรีบด่วนนั้น ปรากฏว่ายังไม่มีการจัดการศึกษาในสถาบันใดภายในกระทรวงกลาโหม จึงกล่าวได้ว่าหลักสูตรที่จะจัดการศึกษาในสถาบันที่จะจัดตั้งนั้นไม่มีการซ้ำซ้อนกันกับสถาบันอื่น ๆ ภายในกระทรวงกลาโหม

2.5 จำนวนผู้เรียนที่จะรับเข้าศึกษาในสถาบันนั้น เป็นไปตามเกณฑ์ที่ทบวงมหาวิทยาลัยกำหนด ทั้งนี้เพราะสถาบันจะรับผู้เข้าศึกษาจำนวนอย่างน้อยรุ่นละ 20 คน

2.6 อาจารย์ผู้สอนในสถาบัน จากการสำรวจสถานภาพของอาจารย์ที่สอนในสถาบันการศึกษาในกระทรวงกลาโหม พบว่าในแต่ละสาขาวิชาที่กองทัพบกต้องการให้จัดการศึกษา มีอาจารย์ผู้มีความรู้เฉพาะมากกว่า 1 คน และปริญญาโทมากกว่า 4 คน จึงเป็นไปตามเกณฑ์ที่ทบวงมหาวิทยาลัยกำหนด

2.7 การควบคุมวิทยานิพนธ์ของอาจารย์ต่อจำนวนผู้เรียน สามารถกำหนดให้เป็นไปตามเกณฑ์ที่ทบวงมหาวิทยาลัยกำหนดได้

2.8 คุณสมบัติของอาจารย์ผู้สอน ผู้สอบวิทยานิพนธ์ และผู้ควบคุมวิทยานิพนธ์ สามารถที่จะเลือกให้เป็นไปตามเกณฑ์ของทบวงมหาวิทยาลัยได้

โดยสรุป เรื่องโครงสร้างหลักสูตร ระเบียบกฎเกณฑ์ต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้องกับการจัดตั้งสถาบัน เพื่อจัดการเรียนการสอนในระดับปริญญาโททางการทหารนั้น สามารถกำหนดให้เป็นไปตามเกณฑ์ที่ทบวงมหาวิทยาลัยกำหนดได้ ดังนั้นในการขอรับรองมาตรฐานของหลักสูตรต่อทบวงมหาวิทยาลัยนั้น สมควรได้รับการรับรองมาตรฐานจากทบวงมหาวิทยาลัยได้

ดังนั้นกล่าวได้ว่า จากการวิเคราะห์เอกสารต่าง ๆ เกี่ยวกับระเบียบกฎเกณฑ์ พระราชบัญญัติ และกฎหมายต่าง ๆ ที่ว่าด้วยการจัดการศึกษาของกระทรวงกลาโหม และทบวงมหาวิทยาลัย เพื่อจัดตั้งสถาบันนั้น สามารถที่จะดำเนินการให้มีกฎหมายรองรับสถาบันได้ พร้อมกันนี้สามารถที่จะจัดการและบริหารสถาบัน ให้เป็นไปตามระเบียบและกฎเกณฑ์ที่ทบวงมหาวิทยาลัยกำหนด เพื่อรับรองหรือเปรียบเทียบมาตรฐานของหลักสูตร จึงสรุปได้ว่ามีความเป็นไปได้เกี่ยวกับระเบียบ กฎเกณฑ์ พระราชบัญญัติและกฎหมายต่าง ๆ ในการจัดตั้งสถาบัน

2.2.2 นโยบายการพัฒนากำลังพลของกองทัพบก

1. จากการศึกษาค้นคว้าความคิดเห็นเกี่ยวกับความเป็นไปได้ด้านนโยบายการพัฒนา กำลังพลของกองทัพบก ของผู้บังคับบัญชา ปรากฏผลการวิเคราะห์ดังมีรายละเอียดแสดงในตาราง 13

ตาราง 13 ค่าคะแนนเฉลี่ยและค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐานความจำเป็นไปด้านนโยบายการพัฒนาทำลิ่งพลของกองทัพ ตามความลึกเห็น

ของผู้บังคับบัญชา จำแนกตามสังกัด

สังกัด	ส.ป.		บก.ทหารสูงสุด		ท.บ.		ท.ร.		ท.อ.		รวม	
	ข.	S.D	ข.	S.D	ข.	S.D	ข.	S.D	ข.	S.D	ข.	S.D
ตัวแปรค่า:												
นโยบายการพัฒนาทำลิ่งพล												
การจัดตั้งสถาบันจะเป็นการสนับสนุน												
นโยบายการพัฒนาทำลิ่งพล	4.82	0.60	4.41	0.59	4.18	0.95	4.40	0.81	4.34	0.75	4.39	0.78

จากตาราง 13 ปรากฏว่า ค่าคะแนนเฉลี่ยความคิดเห็นเกี่ยวกับการจัดตั้งสถาบัน จะเป็นการสนับสนุนนโยบายการพัฒนากำลังพลของกองทัพ ของผู้บังคับบัญชาทุกสังกัด มีค่า สูงกว่า 3.50 โดยมีค่าคะแนนเฉลี่ยอยู่ระหว่าง 4.18 - 4.82 และมีค่าความเบี่ยงเบน- มาตรฐานอยู่ระหว่าง 0.59 - 0.95 เมื่อพิจารณาแต่ละสังกัดปรากฏว่า ค่าคะแนนเฉลี่ย ของผู้บังคับบัญชาสังกัดสำนักงานปลัดกระทรวงมีค่าสูงสุดเท่ากับ 4.82 ค่าคะแนนเฉลี่ยที่สูง รองลงมาตามลำดับคือ สังกัดกองบัญชาการทหารสูงสุด กองทัพเรือ กองทัพอากาศ และ กองทัพบก มีค่าคะแนนเฉลี่ยต่ำสุด เท่ากับ 4.18 เมื่อสรุปรวมทุกสังกัด ปรากฏว่า มีค่า คะแนนเฉลี่ยเท่ากับ 4.39 ค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐานเท่ากับ 0.78 ดังนั้นแสดงว่า ผู้บังคับบัญชามีความเห็นด้วยว่า การจัดตั้งสถาบันจะ เป็นการสนับสนุนนโยบายการพัฒนา กำลังพลของกองทัพ และเป็นความนึกเห็นที่สอดคล้องกันสูง

2. ผลการศึกษาเอกสารต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้องกับนโยบายการพัฒนากำลังพลของ กองทัพ

จากการศึกษานโยบายในการพัฒนากำลังพลของหน่วยงานต่าง ๆ ในกระทรวง กลาโหม ปรากฏว่านโยบายที่สำคัญประการหนึ่ง ของทุกหน่วยงานคือ นโยบายในการจัดการ ศึกษา อบรมข้าราชการทหาร ให้มีความรู้ความสามารถสูงขึ้นทันต่อความเจริญก้าวหน้าทาง ด้านวิทยาศาสตร์ เทคโนโลยี และสังคมที่เปลี่ยนแปลงอยู่ตลอดเวลา ทั้งนี้เพื่อให้ข้าราชการ ทหาร มีความสามารถปฏิบัติงานในหน้าที่ได้อย่างมีประสิทธิภาพ โดยเฉพาะมีความรู้ความ สามารถในการใช้อาวุธยุทโธปกรณ์สมัยใหม่ ที่มีราคาแพงอย่างคุ้มค่า และเกิดประโยชน์สูงสุด ในการพัฒนาและป้องกันประเทศ

นโยบายในการจัดการศึกษาของหน่วยงานต่าง ๆ ในกระทรวงกลาโหม สรุป สาระสำคัญโดยย่อได้ดังนี้

1. นโยบายการจัดการศึกษาของสำนักงานปลัดกระทรวง

การจัดการศึกษาในสำนักงานปลัดกระทรวงนั้น สำนักงานปลัดกระทรวงไม่มี สถานศึกษาเป็นของตนเองแต่มีนโยบายในการพัฒนากำลังพล โดยการให้การศึกษาและการ อบรมเช่นเดียวกับหน่วยงานอื่น ๆ ของกระทรวงกลาโหม ทั้งนี้ได้มีนโยบายในการฝาก กำลังพลเข้าศึกษาในสถานศึกษาอื่นทั้งภายในและภายนอกกองทัพ อาจเป็นสถานศึกษาใน

กองทัพบก มหาวิทยาลัยภายในประเทศ หรือมหาวิทยาลัยในต่างประเทศ ทั้งนี้ขึ้นอยู่กับสาขาวิชาที่หน่วยงานต่าง ๆ ต้องการ ทั้งในระดับปริญญาโทและเอก

2. นโยบายการจัดการศึกษาของกองบัญชาการทหารสูงสุด

กองบัญชาการทหารสูงสุดมีนโยบายในการจัดการศึกษาให้แก่กำลังพลโดยการพัฒนากำลังพลของหน่วยงานต่าง ๆ ในสังกัดกองบัญชาการทหารสูงสุด ให้มีความรู้ความสามารถทันต่อความก้าวหน้าทางเทคโนโลยีและสังคม ส่งเสริมและสนับสนุนให้เข้าศึกษาในสถานศึกษาของกองบัญชาการทหารสูงสุดเอง หรือฝากเรียนในหน่วยราชการอื่น ๆ ทั้งภายในและภายนอกกองทัพบก รวมทั้งจัดส่งไปศึกษาต่อในต่างประเทศ ตามความต้องการที่จำเป็นของหน่วยงานต่าง ๆ นอกจากนี้ยังกำหนดให้แต่ละหน่วยงานจัดทำแผนพัฒนาบุคลากรระยะ 5 ปี เพื่อเสนอว่าแต่ละหน่วยงานมีความต้องการจะพัฒนากำลังพลในด้านใด และระดับใด (ปริญญาโทหรือเอก) กองบัญชาการทหารสูงสุดจะได้พิจารณาให้การสนับสนุน จัดส่งข้าราชการไปศึกษาในสาขาวิชาที่เหมาะสม และสอดคล้องกับความต้องการของหน่วยงานนั้น ๆ

3. นโยบายการจัดการศึกษาของกองทัพบก

กองทัพบกมีนโยบายในการจัดการศึกษาให้แก่กำลังพล โดยการเร่งรัดปรับปรุงพัฒนาการศึกษาของทุกหน่วยงานและเหล่าสายวิทยาการ ทั้งนี้ให้สอดคล้องกับนโยบายการฝึกศึกษาของกองทัพบก และพัฒนากำลังพลให้สอดคล้องกับวิวัฒนาการและเทคโนโลยีสมัยใหม่ เพื่อนำมาใช้ให้เกิดประโยชน์สูงสุดแก่กองทัพบก โดยให้หน่วยและเหล่าสายวิทยาการที่จำเป็นต้องอาศัยวิทยาการหรือเทคนิคขั้นสูง จัดโครงการศึกษาเพิ่มเติม พิจารณาคัดเลือกกำลังพลเข้ารับการฝึกหรือเข้ารับการอบรมเพิ่มเติมในสถานศึกษาทั้งภายในประเทศ ระดับปริญญาโทหรือเอกตามความเหมาะสมโดยต่อเนื่อง

นอกจากนี้ยังมีนโยบายในการปรับปรุง และพัฒนาหลักสูตรของสถานศึกษาต่าง ๆ ภายในกองทัพบก ให้ทันสมัยและทันต่อเหตุการณ์ของสังคมปัจจุบันด้วย

4. นโยบายการจัดการศึกษาของกองทัพอากาศ

กองทัพอากาศมีนโยบายในการจัดการศึกษา โดยการส่งเสริมและสนับสนุนให้ข้าราชการของกองทัพอากาศ มีความรู้ความสามารถเพิ่มพูนและสูงขึ้น ทั้งนี้โดยเปิดโอกาสให้ผู้มีความรู้และ

ความสามารถที่เด่น ได้มีโอกาสไปศึกษาต่อภายนอกกองทัพ ทั้งในประเทศและต่างประเทศ นอกจากนี้ยังมีโครงการจัดสรรทุนให้ข้าราชการของกองทัพไปศึกษาต่อเพิ่มเติมในระดับปริญญาโทและปริญญาเอก นอกเหนือจากงบประมาณประจำปีด้วย

5. นโยบายการจัดการศึกษาของกองทัพอากาศ

กองทัพอากาศมีนโยบายในการจัดการศึกษาอย่างมีระบบ โดยเริ่มตั้งแต่การพัฒนามนุษย์ จนถึงการศึกษาเป็นหน่วย เริ่มพัฒนาตั้งแต่บุคคลเริ่มเข้ารับราชการทหาร ตลอดจนมารับราชการในตำแหน่งที่สูงขึ้น ในการจัดการศึกษาให้แก่งำลังพลนั้นนอกจากจัดการศึกษาภายในกองทัพแล้ว กองทัพอากาศได้สนับสนุนให้กำลังพลที่ต้องการมีความรู้สูงขึ้นไปกว่าระดับปริญญาตรี ไปศึกษาต่อในระดับปริญญาโทหรือเอกในมหาวิทยาลัยต่าง ๆ ภายนอกกองทัพทั้งภายในประเทศและต่างประเทศ

อนึ่งการจัดการศึกษาของหน่วยงานต่าง ๆ ในกระทรวงกลาโหม แต่ละสังกัดจะมีสถานศึกษาในสังกัดของตนเอง ยกเว้นสำนักงานปลัดกระทรวง ซึ่งดำเนินการให้การศึกษาแก่ข้าราชการโดยฝากเข้าศึกษา ในสถานศึกษาต่าง ๆ ภายในกองทัพและจัดส่งไปศึกษาต่อภายนอกกองทัพ ส่วนการจัดการศึกษาของหน่วยงานอื่น ๆ นั้น นอกจากจัดการศึกษาในระดับต่าง ๆ จนถึงระดับปริญญาตรีแล้วการจัดการศึกษาในระดับที่สูงขึ้นไป ส่วนใหญ่จะเน้นไปในด้านการฝึกอบรมระยะสั้น และการให้การศึกษาเพื่อเพิ่มพูนความรู้ความสามารถแก่ข้าราชการทหารระดับผู้อำนวยการหรือระดับผู้กำหนดนโยบายเป็นส่วนใหญ่ ดังนั้นกล่าวได้ว่า กองทั่วยังไม่สามารถจัดการศึกษาในระดับที่สูงกว่าปริญญาให้แก่ข้าราชการทหารที่ทำงานในฝ่ายปฏิบัติการได้อย่างเพียงพอ แต่อย่างไรก็ตามหน่วยงานต่าง ๆ ได้จัดสรรเงินงบประมาณไว้สำหรับจัดส่งข้าราชการไปศึกษาต่อในระดับที่สูงกว่าระดับปริญญาตรี ในมหาวิทยาลัยต่าง ๆ ภายนอกกองทัพเป็นประจำตลอดมา ซึ่งแสดงว่ากระทรวงกลาโหมจำเป็นจะต้องจัดสรรเงินงบประมาณสำหรับการศึกษาที่สูงกว่าระดับปริญญาตรีของข้าราชการทหารในหน่วยงานต่าง ๆ เป็นจำนวนมากทุกปี

ด้วยเหตุที่หน่วยงานต่าง ๆ ในกระทรวงกลาโหม มีนโยบายอย่างเด่นชัดที่จะพัฒนากำลังพล ให้มีความรู้ความสามารถสูงขึ้นทันต่อความเจริญก้าวหน้าของเทคโนโลยีและสังคม ดังจะเห็นได้จาก จำนวนข้าราชการทหารที่หน่วยงานต่าง ๆ ส่งไปศึกษาต่อในระดับปริญญาโท

และปริญญาเอกภายนอกกองทัพ นอกจากนี้จากการศึกษาเอกสารเกี่ยวกับการจัดการศึกษาของหน่วยงานต่าง ๆ ปรากฏว่า กองทัพบก กองทัพเรือ และกองทัพอากาศ มีความต้องการพัฒนากำลังพลโดยจัดการศึกษาในระดับปริญญาโทขึ้นภายในแต่ละกองทัพ (กองทัพอากาศ 2524 : 1 - 5, กองทัพเรือ 2526 : 1 - 2 และกองทัพบก 2528 : 1 - 11) แต่จากการศึกษาเอกสารเกี่ยวกับนโยบายในการจัดการศึกษาของหน่วยงานต่าง ๆ ปรากฏว่า ยังไม่มีการกำหนดหรือระบุนโยบายเป็นลายลักษณ์อักษร ที่จะจัดการศึกษาให้สูงกว่าระดับปริญญาตรีภายในกองทัพ ดังนั้นหากจะมีการขออนุมัติเป็นนโยบายในการจัดการศึกษาระดับปริญญาโทภายในกองทัพ เพื่อความสะดวกและรวดเร็วในการบริหารสถาบัน ก็น่าจะได้รับการอนุมัติได้ ทั้งนี้เพราะเหตุผลและข้อสนับสนุนดังกล่าวแล้วในคอนตัน

ดังนั้น จากการศึกษาค้นคว้าความคิดเห็นเกี่ยวกับนโยบายในการพัฒนากำลังพลของผู้บังคับบัญชา และจากการวิเคราะห์เอกสารที่เกี่ยวข้อง กล่าวได้ว่าการจัดตั้งสถาบันเพื่อจัดการศึกษาให้แก่ข้าราชการทหาร จะเป็นการสนับสนุนนโยบายในการพัฒนากำลังพลของกองทัพ นอกจากนี้ในเรื่องที่เกี่ยวกับการขออนุมัติกำหนดเป็นนโยบายในการจัดการศึกษาระดับปริญญาโทภายในกองทัพ เพื่อความสะดวกและคล่องตัวในการดำเนินการบริหารสถาบัน ก็สามารถจะดำเนินการขออนุมัติได้ จึงสรุปได้ว่า มีความเป็นไปได้ทางด้านนโยบายในการพัฒนากำลังพลของกองทัพในการจัดตั้งสถาบัน

2.2.3 ความสามารถในการบริหารสถาบัน

ผลการวิเคราะห์ความคิดเห็นเกี่ยวกับความสามารถในการบริหารสถาบันของผู้บังคับบัญชา ปรากฏรายละเอียดดังแสดงในตาราง 14

ตาราง 14 ถ้าคะแนนเฉลี่ยและค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐานความจำเป็นไปด้านการบริหารสถานเป็นไปตามความคิดเห็นของผู้บังคับบัญชา

จำแนกตามสังกัด

สังกัด	ส.ป.		บป.บริหารสูงสุด		ทบ.		ทร.		พอ.		รวม	
	$\bar{X}$	S.D	$\bar{X}$	S.D	$\bar{X}$	S.D	$\bar{X}$	S.D	$\bar{X}$	S.D	$\bar{X}$	S.D
กัณเฑาะด้าน												
การบริหารถ่ายโอน												
1. ความสามารถในการบริหาร												
ศักยภาพของกองทัพอ	4.00	1.00	3.68	0.84	3.94	1.07	4.11	0.93	3.87	0.81	3.93	0.94
2. ความสามารถในการบริหาร												
ศักยภาพของผู้บังคับบัญชา	4.36	0.92	3.73	0.88	4.12	0.83	4.11	0.99	3.94	0.96	3.97	1.09
รวม	4.19	0.95	3.71	0.86	4.03	0.95	4.11	0.96	3.91	0.88	3.95	0.99

จากตาราง 14 ปรากฏว่า ค่าคะแนนเฉลี่ยความคิดเห็นเกี่ยวกับความสามารถในการบริหารสถาบันของกองทัพของผู้บังคับบัญชาทุกสังกัด มีค่าสูงกว่า 3.50 โดยมีค่าอยู่ระหว่าง 3.68 - 4.11 และมีค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐานอยู่ระหว่าง 0.81 - 1.07 เมื่อพิจารณาแต่ละสังกัดปรากฏว่า ค่าคะแนนเฉลี่ยของผู้บังคับบัญชาสังกัดกองทัพเรือมีค่าสูงสุดเท่ากับ 4.11 ค่าคะแนนเฉลี่ยที่สูงรองลงมาตามลำดับคือ สังกัดสำนักงานปลัดกระทรวง กองทัพบก กองทัพอากาศ และสังกัดกองบัญชาการทหารสูงสุด มีค่าคะแนนเฉลี่ยต่ำสุดเท่ากับ 3.68 เมื่อสรุปรวมทุกสังกัด ปรากฏว่ามีค่าคะแนนเฉลี่ยเท่ากับ 3.93 ค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐานเท่ากับ 0.94 ดังนั้นแสดงว่า ความสามารถในการบริหารสถาบันของกองทัพตามความคิดเห็นของผู้บังคับบัญชายุ้งในระดั้มากและเป็นความคิดเห็นที่สอดคล้องกันสูง

สำหรับค่าคะแนนเฉลี่ยความคิดเห็นเกี่ยวกับความสามารถในการบริหารสถาบันของผู้บังคับบัญชาทุกสังกัดมีค่าสูงกว่า 3.50 โดยมีค่าเฉลี่ยอยู่ระหว่าง 3.73 - 4.36 และมีความเบี่ยงเบนมาตรฐานอยู่ระหว่าง 0.73 - 0.96 เมื่อพิจารณาแต่ละสังกัดปรากฏว่า ค่าคะแนนเฉลี่ยของผู้บังคับบัญชาสังกัดสำนักงานปลัดกระทรวงมีค่าสูงสุดเท่ากับ 4.36 ค่าคะแนนเฉลี่ยที่สูงรองลงมาตามลำดับคือ สังกัดกองทัพบก กองทัพเรือ กองทัพอากาศ และกองบัญชาการทหารสูงสุดมีค่าคะแนนเฉลี่ยต่ำสุดเท่ากับ 3.73 เมื่อสรุปรวมทุกสังกัดปรากฏว่า มีค่าคะแนนเฉลี่ยเท่ากับ 3.97 ค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐานเท่ากับ 1.09 ดังนั้นแสดงว่า ความสามารถในการบริหารสถาบันของผู้บังคับบัญชาตามความคิดเห็นของผู้บังคับบัญชายุ้งในระดั้มากและเป็นความคิดเห็นที่สอดคล้องกันปานกลาง

เมื่อพิจารณาค่าคะแนนเฉลี่ยความคิดเห็นเกี่ยวกับความสามารถในการบริหารสถาบันรวมทุกด้านของผู้บังคับบัญชาทุกสังกัดมีค่าสูงกว่า 3.50 โดยมีค่าคะแนนเฉลี่ยอยู่ระหว่าง 3.71 - 4.19 และมีค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐานอยู่ระหว่าง 0.86 - 0.96 เมื่อพิจารณาแต่ละสังกัดปรากฏว่า ค่าคะแนนเฉลี่ยของผู้บังคับบัญชาสังกัดสำนักงานปลัดกระทรวงมีค่าสูงสุดเท่ากับ 4.19 ค่าคะแนนเฉลี่ยที่สูงรองลงมาตามลำดับคือ สังกัดกองทัพเรือ กองทัพบก กองทัพอากาศ และสังกัดกองบัญชาการทหารสูงสุด มีค่าคะแนนเฉลี่ยต่ำสุดเท่ากับ 3.71 เมื่อสรุปรวมทุกสังกัดปรากฏว่ามีค่าคะแนนเฉลี่ยเท่ากับ 3.95 ค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐานเท่ากับ 1.00

ดังนั้นแสดงว่าความสามารถในการบริหารสถาบันรวมทุกด้านตามความคิดเห็นของผู้บังคับบัญชา อยู่ในระดับมากและ เป็นความคิดเห็นที่สอดคล้องกันสูง

สรุปความคิดเห็นเกี่ยวกับความสามารถในการบริหารสถาบันของผู้บังคับบัญชา เมื่อพิจารณาตามเกณฑ์ที่กำหนด ปรากฏว่า มีความเป็นไปได้ในการจัดตั้งสถาบัน

ดังนั้นจากการวิเคราะห์ความคิดเห็นของผู้บังคับบัญชา เกี่ยวกับความเป็นไปได้ทาง ด้านนโยบายในการพัฒนากำลังพลของกองทัพบก และความสามารถในการบริหารสถาบัน รวมทั้ง การวิเคราะห์จากเอกสารต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้อง กับระเบียบกฎเกณฑ์ พระราชบัญญัติ และกฎหมาย ต่าง ๆ ในการจัดการศึกษาของกระทรวงกลาโหม และทบวงมหาวิทยาลัย สรุปได้ว่ามีความ เป็นไปได้ในด้านการบริหารและการจัดการ ให้เป็นไปตามระเบียบกฎเกณฑ์ต่าง ๆ ดังกล่าว แล้ว สำหรับการจัดตั้งสถาบัน

2.3 ความเป็นไปได้ในด้านการลงทุน

ผลจากการสำรวจข้อมูลเกี่ยวกับค่าใช้จ่ายต่าง ๆ ในการบริหารสถานศึกษาของ กองทัพบก การศึกษาเอกสารเกี่ยวกับค่าใช้จ่าย และจากการสัมภาษณ์ผู้ที่ทำหน้าที่รับผิดชอบ โดยตรงเกี่ยวกับงบประมาณในสถานศึกษาระดับบัณฑิตศึกษาของหน่วยงานต่าง ๆ ทั้งภายใน และภายนอกกองทัพบก เพื่อนำข้อมูลมาเป็นแนวทางในการประมาณการเกี่ยวกับงบประมาณ สำหรับจัดตั้งสถาบันบัณฑิตทางการทหาร ปรากฏว่า สามารถสรุปประมาณการค่าใช้จ่ายต่าง ๆ ในการจัดตั้งสถาบันได้ดังนี้

2.3.1 ค่าใช้จ่ายในการลงทุน ด้านการดำเนินการทั่วไป (ไม่รวม ค่าก่อสร้างอาคาร) สำหรับจัดการศึกษาในปีแรกตามความจำเป็น จำนวน 1 สาขาวิชาและมีจำนวนผู้เรียนประมาณ 20 คน ทั้งนี้โดยการใช้อาคารสถานที่ที่มีอยู่แล้วในกระทรวงกลาโหม เป็นสถานที่จัดการศึกษา ปรากฏมีรายการค่าใช้จ่ายโดยประมาณการดังนี้ (รายละเอียดแสดง ในภาคผนวก)

1. ค่าจ้างสอนบรรยายจากบุคคลภายนอกประมาณ	31,500	บาท
2. ค่าอุปกรณ์การศึกษาคิดโดยเฉลี่ย 4,400 บาท/ คน/ปี คิดเป็นเงินโดยประมาณ	88,000	บาท
3. ค่าจ้างพิมพ์เอกสารแสดงหลักสูตรประมาณ	40,000	บาท
4. ค่าจ้างเจ้าหน้าที่ประจำสำนักงาน	313,080	บาท
5. ค่าครุภัณฑ์สำนักงาน	610,900	บาท
6. ค่าเครื่องเขียนประจำสำนักงาน	79,630	บาท
7. ค่าจัดซื้อเอกสารค้นคว้าวิจัย และตำราประกอบ การเรียนการสอน	150,000	บาท
รวมเป็นเงิน	1,313,110	บาท

จากการศึกษาเอกสารและสัมภาษณ์เจ้าหน้าที่ที่มีส่วนเกี่ยวข้องกับงบประมาณสำหรับการศึกษาเพื่อพัฒนากำลังพลในกระทรวงกลาโหม พบว่าการจัดสรรงบประมาณเพื่อจัดการศึกษาเป็นนโยบายที่สำคัญมาก หากงบประมาณประจำปีที่ได้รับไม่พอเพียงสำหรับโครงการที่เป็นความต้องการของกองทัพแล้ว สามารถที่จะยืดหยุ่นงบประมาณสำรองมาสนับสนุนโครงการที่จำเป็นรับด่วนได้ สำหรับค่าใช้จ่ายในการดำเนินงานของโครงการจัดตั้งสถาบันในครั้งนี้ จากการสัมภาษณ์ผู้บังคับบัญชาและผู้ที่เกี่ยวข้อง สรุปได้ว่า สามารถจัดหางบประมาณสนับสนุนได้

ในกรณีที่ในการจัดตั้งสถาบันครั้งนี้ จำเป็นจะต้องก่อสร้างอาคารสถานที่ต่าง ๆ เพื่อใช้เป็นอาคารเรียนและปฏิบัติการกิจกรรมต่าง ๆ ของสถาบัน จากการศึกษาค่าใช้จ่ายต่าง ๆ ในการก่อสร้างอาคารและสถานที่ต่าง ๆ ตามโครงสร้างของสถาบันในปีแรก โดยพิจารณาราคาวัสดุอุปกรณ์และค่าแรงต่าง ๆ ตามราคาในปัจจุบัน ปรากฏว่า มีค่าใช้จ่ายต่าง ๆ รวมทั้งสิ้นเป็นเงิน 27,650,000 บาท (ค่าก่อสร้างอาคารวิทยาลัยกองทัพอากาศ 2529 - 2530)

เมื่อเปรียบเทียบค่าใช้จ่ายในการก่อสร้างอาคารสำหรับเป็นอาคารเรียน ตามแผนพัฒนามหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ วิทยาลัยเขตวังน้อย เมื่อปี พ.ศ. 2520 เพื่อก่อสร้างอาคาร 1 หลัง โดยมีห้องต่าง ๆ อย่างพอเพียงที่จะเปิดการเรียนการสอนได้ 1 คณะจะห้อง

ใช้งบประมาณในการก่อสร้างอาคารประมาณ 26,518,000 บาท แม้ว่าการก่อสร้างอาคารของสถาบันจะมากกว่าประมาณ 1,132,000 บาท แต่เมื่อวิเคราะห์อัตราการเพิ่มหรือขยายค่าของเงินบาทในปัจจุบันกับอัตราเงินเมื่อปี พ.ศ. 2520 แล้ว พบว่า ค่าใช้จ่ายในการก่อสร้างอาคารของสถาบันมากกว่าอาคารของมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ วิทยาเขตวังน้อยเป็นจำนวนไม่มาก เมื่อเปรียบเทียบค่าของเงินที่เพิ่มขึ้น ในช่วง 10 ปี นอกจากนี้ลักษณะและรูปแบบของอาคารสถาบัน สร้างขึ้นตามความจำเป็นและความเหมาะสมกับประโยชน์ในการใช้สอยต่าง ๆ ทางทหารเป็นพิเศษ ค่าใช้จ่ายในการก่อสร้างและวัสดุจึงสูงกว่าเกณฑ์ อย่างไรก็ตามอาจกล่าวได้ว่า ค่าใช้จ่ายในการก่อสร้างอาคารของสถาบันนั้นมีความเหมาะสมกับเศรษฐกิจในสภาพปัจจุบัน ซึ่งกระทรวงกลาโหมสามารถจะจัดงบประมาณเพื่อการนี้ได้

ดังนั้น จากการวิเคราะห์ค่าใช้จ่ายต่าง ๆ ในการลงทุน เพื่อดำเนินการจัดตั้งสถาบัน เมื่อพิจารณาตามเกณฑ์ความเป็นไปได้ที่กำหนด สรุปได้ว่า มีความเป็นไปได้ในด้านการลงทุนในการจัดตั้งสถาบัน เพื่อจัดการศึกษาในระดับปริญญาโท

2.3.2 ความคุ้มค่า

การวิเคราะห์ความคุ้มค่าในการจัดตั้งสถาบันบัณฑิตทางการทหาร เพื่อจัดการศึกษาในระดับปริญญาโทนั้น วิเคราะห์จากค่าใช้จ่ายทั้งหมดและค่าใช้จ่ายรายหัวในการผลิตบัณฑิตของสถาบัน โดยการเปรียบเทียบค่าใช้จ่ายทั้งหมดและค่าใช้จ่ายรายหัวในการผลิตบัณฑิตของสถาบัน กับค่าใช้จ่ายของกระทรวงกลาโหม เพื่อจัดส่งข้าราชการทหารไปศึกษาต่อในต่างประเทศ ปรากฏผลการวิเคราะห์ดังนี้

1. ค่าใช้จ่ายทั้งหมดในการจัดตั้งสถาบันบัณฑิตทางการทหาร

1.1 ค่าใช้จ่ายทั้งหมดที่เป็นงบประมาณเพื่อดำเนินการจัดตั้งสถาบัน โดยไม่พิจารณาค่าปลูกสร้างอาคาร เป็นเงินทั้งหมด 1,313,110 บาท

1.2 ค่าใช้จ่ายทั้งหมดที่เป็นงบประมาณเพื่อดำเนินการจัดตั้งสถาบัน เมื่อรวมค่าก่อสร้างอาคาร เป็นเงินทั้งหมด 28,963,100 บาท

2. ค่าใช้จ่ายรายหัวในการผลิตบัณฑิตของสถาบัน

พิจารณาเฉพาะงบประมาณเพื่อดำเนินการ ไม่รวมค่าก่อสร้างอาคาร (ทั้งนี้เพราะอาคารที่ก่อสร้างแล้ว จะเป็นวัสดุอาคารที่จะใช้ในการจัดการศึกษาได้ตลอดไป) ในการจัด

การศึกษา 1 สาขาวิชา ซึ่งมีจำนวนผู้เรียนทั้งหมด 20 คน ดังนั้นคิดเป็นค่าใช้จ่ายรายหัวในการผลิตบัณฑิต เป็นเงิน 60,655 บาท

3. ค่าใช้จ่ายทั้งหมดสำหรับจัดส่งข้าราชการไปศึกษาต่อในต่างประเทศของ

กระทรวงกลาโหม

จากการศึกษาระเบียบว่าด้วยอัตราค่าใช้จ่ายในการไปศึกษาต่อในต่างประเทศของกระทรวงกลาโหม ปรากฏรายละเอียดค่าใช้จ่ายรายหัวของนักศึกษา ดังนี้

1. ค่าใช้จ่ายประจำตัว 510 เหรียญ ต่อเดือน ประมาณ	165,240	บาทต่อปี
2. ค่าค่าเล่าเรียน 390 เหรียญ ประมาณ	10,530	บาท
3. ค่าการศึกษา 5,600 เหรียญ ประมาณ	67,200	บาท
4. ค่าประกันสุขภาพ 234 เหรียญ ประมาณ	6,318	บาท
5. ค่าส่งของกลับทางเรือประมาณ 300 เหรียญ	8,100	บาท
6. ค่าภาษีและค่าธรรมเนียม	1,150	บาท
7. ค่าเครื่องบิน	35,000	บาท
8. ค่าทำวิทยานิพนธ์ 500 เหรียญ	13,500	บาท
9. ค่าเครื่องแต่งตัวอย่างต่ำ	7,500	บาท

รวมค่าใช้จ่ายทั้งหมด 314,538 บาท

จากรายละเอียดค่าใช้จ่ายดังกล่าวแล้วข้างต้นนี้ เป็นค่าใช้จ่ายส่วนตัวของข้าราชการที่จะส่งไปศึกษาต่อในต่างประเทศในปีการศึกษาแรก ซึ่งมีบางรายการเป็นค่าใช้จ่ายที่จ่ายให้ครั้งเดียว เช่น ค่าส่งของกลับทางเรือ ค่าทำวิทยานิพนธ์ เป็นต้น ดังนั้น ค่าใช้จ่ายในปีต่อไปจึงอาจลดลงบ้างเล็กน้อย โดยปกติแล้วในปีหนึ่ง ๆ กระทรวงกลาโหมจะส่งข้าราชการของทุกหน่วยไปศึกษาต่อในระดับปริญญาโทประมาณ 15 นาย และใช้เวลาเรียนประมาณ 3 ปี ดังนั้น ค่าใช้จ่ายทั้งหมดในการส่งข้าราชการไปศึกษาต่ออย่างน้อยปีละ

4,718,070 บาท

เมื่อนำค่าใช้จ่ายทั้งหมดและค่าใช้จ่ายรายหัว สำหรับข้าราชการที่ไปศึกษาต่อในต่างประเทศไปเปรียบเทียบกับค่าใช้จ่ายทั้งหมดและค่าใช้จ่ายรายหัวของข้าราชการที่จะศึกษาในสถาบัน จะเห็นว่าค่าใช้จ่ายทั้งหมด และค่าใช้จ่ายรายหัว ในการผลิตบัณฑิตของสถาบัน เป็นจำนวนเงินน้อยกว่า

นอกจากนี้ เมื่อพิจารณาถึงค่าใช้จ่ายในปีต่อไปของค่าใช้จ่ายในสถาบัน จะเห็นว่า ค่าใช้จ่ายจะน้อยลง ทั้งนี้เพราะค่าใช้จ่ายบางอย่างจ่ายเพื่อซื้อวัสดุ เช่น วัสดุครุภัณฑ์ ค่าเครื่องเขียน ค่าตำรา หรือแม้กระทั่งค่าใช้จ่ายในการปลูกสร้างอาคาร ก็ไม่ต้องจ่ายอีก เพราะสามารถใช้ได้ในปีต่อไป ดังนั้น ค่าใช้จ่ายทั้งหมดและค่าใช้จ่ายรายหัวในการผลิตบัณฑิตของสถาบันในปีต่อไปจึงน้อยลง แต่สำหรับค่าใช้จ่ายในการส่งข้าราชการไปศึกษาต่อในต่างประเทศนั้น จะยังคงเท่าเดิม ไม่น้อยลง แต่อาจจะเพิ่มขึ้นถ้าจำนวนข้าราชการไปศึกษาต่อมากขึ้น ค่าเงินตราแลกเปลี่ยนเพิ่มขึ้น หรือค่าธรรมเนียมต่าง ๆ ในการศึกษาเพิ่มขึ้น

ดังนั้น จึงสามารถสรุปได้ว่า ถ้าพิจารณาในด้านตัวเงินที่เป็นค่าใช้จ่ายต่าง ๆ ในการดำเนินการ เพื่อผลิตบัณฑิตจากสถาบันผลิตทางการทหาร ย่อมน้อยกว่าค่าใช้จ่ายในการจัดส่งข้าราชการไปศึกษาต่อในต่างประเทศ แต่คงว่าการจัดตั้งสถาบันจะเป็นการประหยัด และมีความคุ้มค่า หรือกล่าวได้ว่า มีความเป็นไปได้ในด้านการคุ้มทุน

สรุปผลการวิเคราะห์ค่าใช้จ่ายต่าง ๆ ในการลงทุนและค่าใช้จ่ายต่าง ๆ ในการผลิตบัณฑิตของสถาบัน เมื่อเปรียบเทียบกับค่าใช้จ่ายต่าง ๆ ตามเกณฑ์ที่กำหนด ปรากฏว่ากองทัพสามารถลงทุนในการดำเนินการจัดตั้งสถาบันได้ และมีความคุ้มค่าในการลงทุนดำเนินการในครั้งนี้ ดังนั้นจึงกล่าวได้ว่า มีความเป็นไปได้ในด้านการลงทุนเพื่อจัดตั้งสถาบัน

2.4 ความเป็นไปได้ทางด้านทรัพยากร

2.4.1 ความพร้อมทางด้านทรัพยากร

ผลการวิเคราะห์ความพร้อมทางด้านทรัพยากรที่จำเป็นในการจัดตั้งสถาบัน จากความคิดเห็นของผู้บังคับบัญชา ปรากฏรายละเอียดผลการวิเคราะห์ความพร้อมของตัวแปรต่าง ๆ ดังแสดงในตาราง 15

ตาราง 15 ค่าคะแนนเฉลี่ยและค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐานของความพร้อมทางด้านทรัพยากร ตามความถี่เห็นชอบของผู้บังคับบัญชา
จำแนกตามสังกัด

สังกัด	ส.ป.		บก.ทหารสูงสุด		ทบ.		พร.		ทอ.		รวม	
	$\bar{X}$	S.D.	$\bar{X}$	S.D.	$\bar{X}$	S.D.	$\bar{X}$	S.D.	$\bar{X}$	S.D.	$\bar{X}$	S.D.
ตัวแปรด้านทรัพยากร												
1. อาคารสถานที่												
1.1 สถานที่เรียน	4.55	0.69	3.27	1.42	3.47	1.46	3.69	1.50	3.39	1.42	3.55	1.42
1.2 ห้องสมุด	4.00	1.09	3.00	1.51	3.16	1.43	3.09	1.12	3.32	1.50	3.22	1.37
1.3 แหล่งฝึกงาน	4.18	0.98	3.64	1.18	3.51	1.29	3.86	1.00	3.53	1.25	3.56	1.23
รวม	4.24	0.95	3.30	1.38	3.38	1.37	3.55	1.26	3.41	1.36	3.44	1.38
2. วิชาการ												
2.1 ตำราและเอกสารประกอบ												
การศึกษา	4.00	1.18	3.00	1.35	3.27	1.27	3.14	1.06	3.24	1.36	3.25	1.26
2.2 ผลงานวิจัย	3.55	1.37	2.91	1.27	3.29	1.27	3.00	1.03	3.11	1.43	3.14	1.26
รวม	3.77	1.22	2.95	1.30	3.28	1.27	3.07	1.04	3.17	1.39	3.26	1.26

ตาราง 15 (ต่อ)

สังกัด	สพ.		บก.ทหารสูงสุด		ทบ.		พร.		พอ.		รวม	
	$\bar{X}$	S.D	$\bar{X}$	S.D	$\bar{X}$	S.D	$\bar{X}$	S.D	$\bar{X}$	S.D	$\bar{X}$	S.D
ตัวแปรด้านทรัพยากร												
3. วัสดุอุปกรณ์และเครื่องมือ เครื่องใช้	4.09	1.22	3.14	1.40	3.33	1.26	3.50	1.20	3.29	1.23	3.37	1.28
4. งบประมาณ	3.55	1.04	2.36	1.12	3.26	1.17	2.80	1.83	3.11	1.18	3.01	1.21
5. บุคลากร												
5.1 เจ้าหน้าที่	4.27	1.01	3.41	1.37	3.88	1.22	3.89	1.41	3.73	1.25	3.79	1.28
5.2 อาจารย์ผู้สอน	4.00	0.89	3.27	1.45	3.60	1.26	3.31	1.41	3.52	1.35	3.50	1.32
รวม	4.13	0.98	3.34	1.40	3.74	1.24	3.60	1.41	3.47	1.31	3.64	1.30

จากตาราง 15 ปรากฏผลการวิเคราะห์ดังนี้

1. ความพร้อมด้านอาคารสถานที่

1.1 สถานที่เรียน

ค่าคะแนนเฉลี่ยความคิดเห็นเกี่ยวกับความพร้อมด้านสถานที่เรียนของผู้บังคับบัญชา

ทุกสังกัด มีค่าอยู่ระหว่าง 3.27 - 4.55 และมีค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐานอยู่ระหว่าง 0.69 - 1.46 เมื่อพิจารณาแต่ละสังกัดปรากฏว่า ค่าคะแนนเฉลี่ยความคิดเห็นของผู้บังคับบัญชา สังกัดสำนักงานปลัดกระทรวง มีค่าสูงสุดเท่ากับ 4.55 ค่าคะแนนเฉลี่ยที่สูงรองลงมาตามลำดับ คือ สังกัดกองทัพอากาศ กองทัพบก กองทัพเรือ และกองบัญชาการทหารสูงสุด มีค่าคะแนนเฉลี่ยต่ำสุดเท่ากับ 3.27 เมื่อสรุปรวมทุกสังกัด ปรากฏว่า มีค่าคะแนนเฉลี่ยเท่ากับ 3.55 และค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐานเท่ากับ 1.42 ดังนั้นแสดงว่า ผู้บังคับบัญชามีความคิดเห็นเกี่ยวกับความพร้อมด้านสถานที่เรียนว่ามีความพร้อมอยู่ในระดับค่อนข้างพร้อม และเป็นความคิดเห็นที่สอดคล้องกันปานกลาง

1.2 ห้องสมุด

ค่าคะแนนเฉลี่ยความคิดเห็นเกี่ยวกับความพร้อมด้านห้องสมุดของผู้บังคับบัญชา

ทุกสังกัด มีค่าอยู่ระหว่าง 3.00 - 4.00 และมีค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐานอยู่ระหว่าง 1.09 - 1.51 เมื่อพิจารณาแต่ละสังกัดปรากฏว่า ค่าคะแนนเฉลี่ยความคิดเห็นของผู้บังคับบัญชา สังกัดสำนักงานปลัดกระทรวงมีค่าสูงสุดเท่ากับ 4.00 ค่าคะแนนเฉลี่ยที่สูงรองลงมาตามลำดับ คือ สังกัดกองทัพอากาศ กองทัพบก กองทัพเรือ และกองบัญชาการทหารสูงสุด มีค่าคะแนนเฉลี่ยต่ำสุดเท่ากับ 3.00 เมื่อสรุปรวมทุกสังกัด ปรากฏว่า มีค่าคะแนนเฉลี่ยเท่ากับ 3.22 และค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐานเท่ากับ 1.37 ดังนั้นแสดงว่าผู้บังคับบัญชามีความคิดเห็นว่าไม่แน่ใจว่าจะมีความพร้อมในเรื่องห้องสมุด และเป็นความคิดเห็นที่สอดคล้องกันปานกลาง

1.3 แหล่งฝึกงาน

ค่าคะแนนเฉลี่ยความคิดเห็นเกี่ยวกับความพร้อมด้านแหล่งฝึกงานของผู้บังคับบัญชา

ทุกสังกัดมีค่าสูงกว่า 3.50 โดยมีค่าอยู่ระหว่าง 3.51 - 4.18 และมีค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐานอยู่ระหว่าง 0.98 - 1.29 เมื่อพิจารณาแต่ละสังกัด ปรากฏว่า ค่าคะแนนเฉลี่ยความคิดเห็น

ของผู้บังคับบัญชาสังกัดสำนักงานปลัดกระทรวง มีค่าสูงสุดเท่ากับ 4.18 ค่าคะแนนเฉลี่ยที่สูงรองลงมาตามลำดับ คือ สังกัดกองทัพเรือ กองบัญชาการทหารสูงสุด กองทัพอากาศ และกองทัพบก มีค่าคะแนนเฉลี่ยต่ำสุดเท่ากับ 3.51 เมื่อสรุปรวมทุกสังกัด ปรากฏว่า มีค่าคะแนนเฉลี่ยเท่ากับ 3.56 และค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐานเท่ากับ 1.23 ดังนั้นแสดงว่า ผู้บังคับบัญชามีความเห็นเกี่ยวกับความพร้อมด้านแหล่งฝึกงานว่า มีความพร้อมอยู่ในระดับค่อนข้างพร้อม และเป็นความคิดเห็นที่สอดคล้องกันปานกลาง

เมื่อพิจารณาคะแนนเฉลี่ยความคิดเห็นเกี่ยวกับความพร้อมด้านอาคารสถานที่รวมทุกด้านของผู้บังคับบัญชา มีค่าอยู่ระหว่าง 3.30 - 4.24 และมีค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐานอยู่ระหว่าง 0.95 - 1.38 เมื่อพิจารณาแต่ละสังกัดปรากฏว่า ค่าคะแนนเฉลี่ยความคิดเห็นของผู้บังคับบัญชาสังกัดสำนักงานปลัดกระทรวงมีค่าสูงสุดเท่ากับ 4.24 ค่าคะแนนเฉลี่ยที่สูงรองลงมาตามลำดับคือ สังกัดกองทัพเรือ กองทัพอากาศ กองทัพบก และสังกัดกองบัญชาการทหารสูงสุดมีค่าคะแนนเฉลี่ยต่ำสุดเท่ากับ 3.30 เมื่อสรุปรวมทุกสังกัดปรากฏว่า มีค่าคะแนนเฉลี่ยเท่ากับ 3.44 และค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐานเท่ากับ 1.38 ดังนั้นแสดงว่า ผู้บังคับบัญชามีความคิดเห็นเกี่ยวกับความพร้อมด้านอาคารสถานที่ อยู่ในระดับไม่แน่ใจ และเป็นความคิดเห็นที่สอดคล้องกันปานกลาง

สรุปความคิดเห็นเกี่ยวกับความพร้อมด้านอาคารสถานที่ในการจัดตั้งสถาบันของผู้บังคับบัญชา เมื่อพิจารณาตามเกณฑ์ที่กำหนด ปรากฏว่า มีความเป็นไปได้ในเรื่องความพร้อมของสถานที่เรียนและแหล่งฝึกงาน ส่วนห้องสมุดนั้น ไม่แน่ใจว่ามีความเป็นไปได้หรือไม่

2. ความพร้อมด้านวิชาการ

2.1 ตำราและเอกสารประกอบการศึกษา

ค่าคะแนนเฉลี่ยความคิดเห็นเกี่ยวกับความพร้อมด้านตำราและเอกสารประกอบการศึกษาของผู้บังคับบัญชามีค่าอยู่ระหว่าง 3.00 - 4.00 และมีค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐานอยู่ระหว่าง 1.06 - 1.36 เมื่อพิจารณาแต่ละสังกัด ปรากฏว่า ค่าคะแนนเฉลี่ยความคิดเห็นของผู้บังคับบัญชาสังกัดสำนักงานปลัดกระทรวง มีค่าสูงสุดเท่ากับ 4.00 ค่าคะแนนเฉลี่ยที่สูงรองลงมาตามลำดับ คือ สังกัดกองทัพบก กองทัพอากาศ กองทัพเรือ และกองบัญชาการ

ทหารสูงสุด มีค่าคะแนนเฉลี่ยต่ำสุดเท่ากับ 3.00 เมื่อสรุปรวมทุกสังกัด ปรากฏว่า มีค่าคะแนนเฉลี่ยเท่ากับ 3.25 และค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐานเท่ากับ 1.26 ดังนั้นแสดงว่า ผู้บังคับบัญชามีความคิดเห็นว่า ไม่แน่ใจว่าจะมีความพร้อมในเรื่องตำราและเอกสารประกอบการศึกษา และเป็นความคิดเห็นที่สอดคล้องกันปานกลาง

2.2 ผลงานวิจัย

ค่าคะแนนเฉลี่ยความคิดเห็นเกี่ยวกับความพร้อมด้านงานวิจัยของผู้บังคับบัญชา มีค่าอยู่ระหว่าง 2.91 ~ 3.55 และมีค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐานอยู่ระหว่าง 1.03 ~ 1.37 เมื่อพิจารณาแต่ละสังกัด ปรากฏว่า ค่าคะแนนเฉลี่ยความคิดเห็นของผู้บังคับบัญชา สังกัดสำนักงานปลัดกระทรวง มีค่าสูงสุดเท่ากับ 3.55 ค่าคะแนนเฉลี่ยที่สูงรองลงมา ตามลำดับ คือ สังกัดกองทัพบก กองทัพอากาศ กองทัพเรือ และกองบัญชาการทหารสูงสุด มีค่าคะแนนเฉลี่ยต่ำสุดเท่ากับ 2.91 เมื่อสรุปรวมทุกสังกัด ปรากฏว่า มีค่าคะแนนเฉลี่ยเท่ากับ 3.14 และค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐานเท่ากับ 1.23 ดังนั้นแสดงว่า ผู้บังคับบัญชามีความคิดเห็นว่า ไม่แน่ใจว่าจะมีความพร้อมในเรื่องผลงานวิจัยหรือไม่ และเป็นความคิดเห็นที่สอดคล้องกันปานกลาง

เมื่อพิจารณาค่าคะแนนเฉลี่ยความคิดเห็นเกี่ยวกับความพร้อมด้านวิชาการ รวมทุกด้านของผู้บังคับบัญชา มีค่าอยู่ระหว่าง 2.95 ~ 3.77 และมีค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐานอยู่ระหว่าง 1.04 ~ 1.39 เมื่อพิจารณาแต่ละสังกัดปรากฏว่า ค่าคะแนนเฉลี่ยความคิดเห็นของผู้บังคับบัญชาสังกัดสำนักงานปลัดกระทรวง มีค่าสูงสุดเท่ากับ 3.77 ค่าคะแนนเฉลี่ยที่สูงรองลงมาตามลำดับคือ สังกัดกองทัพบก กองทัพอากาศ กองทัพเรือ และสังกัดกองบัญชาการทหารสูงสุด มีค่าคะแนนเฉลี่ยต่ำสุดเท่ากับ 2.95 เมื่อสรุปรวมทุกสังกัดปรากฏว่า มีค่าคะแนนเฉลี่ยเท่ากับ 3.26 และค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐานเท่ากับ 1.26 ดังนั้นแสดงว่า ผู้บังคับบัญชามีความคิดเห็นเกี่ยวกับความพร้อมด้านวิชาการ อยู่ในระดับไม่แน่ใจ และเป็นความคิดเห็นที่สอดคล้องกันปานกลาง

สรุปความคิดเห็นเกี่ยวกับความพร้อมด้านวิชาการในการจัดตั้งสถาบันของผู้บังคับบัญชา เมื่อพิจารณาตามเกณฑ์ความเป็นไปได้ที่กำหนด ปรากฏว่า ไม่แน่ใจว่าจะมีความเป็นไปได้หรือไม่

3. ความพร้อมด้านวัสดุอุปกรณ์และ เครื่องมือ เครื่องใช้

ค่าคะแนนเฉลี่ยความคิดเห็นเกี่ยวกับความพร้อมด้านวัสดุอุปกรณ์และ เครื่องมือ เครื่องใช้ของผู้บังคับบัญชา มีค่าอยู่ระหว่าง 3.14 - 4.09 และมีค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐานอยู่ระหว่าง 1.20 - 1.40 เมื่อพิจารณาแต่ละสังกัด ปรากฏว่า ค่าคะแนนเฉลี่ยความคิดเห็นของผู้บังคับบัญชาสังกัดสำนักงานปลัดกระทรวงมีค่าสูงสุดเท่ากับ 4.09 ค่าคะแนนเฉลี่ยที่สูงรองลงมาตามลำดับคือ สังกัดกองทัพเรือ กองทัพบก กองทัพอากาศ และกองบัญชาการทหารสูงสุด มีค่าคะแนนเฉลี่ยต่ำสุดเท่ากับ 3.14 เมื่อสรุปรวมทุกสังกัด ปรากฏว่า มีค่าคะแนนเฉลี่ยเท่ากับ 3.37 และค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐานเท่ากับ 1.28 ดังนั้นแสดงว่า ผู้บังคับบัญชามีความคิดเห็นว่า ไม่แน่ใจว่าจะมีความพร้อมในเรื่องวัสดุอุปกรณ์และ เครื่องมือ เครื่องใช้และ เป็นความคิดเห็นที่สอดคล้องกันปานกลาง

ดังนั้นความคิดเห็นเกี่ยวกับความพร้อมด้านวัสดุอุปกรณ์และ เครื่องมือ เครื่องใช้ของผู้บังคับบัญชา เมื่อพิจารณาตามเกณฑ์ความเป็นไปได้ตามที่กำหนด ปรากฏว่า ไม่แน่ใจว่าจะมีความเป็นไปได้หรือไม่

4. ความพร้อมด้านงบประมาณ

ค่าคะแนนเฉลี่ยความคิดเห็นเกี่ยวกับความพร้อมด้านงบประมาณของผู้บังคับบัญชา มีค่าอยู่ระหว่าง 2.36 - 3.55 และมีค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐานอยู่ระหว่าง 1.04 - 1.83 เมื่อพิจารณาแต่ละสังกัด ปรากฏว่า ค่าคะแนนเฉลี่ยความคิดเห็นของผู้บังคับบัญชาสังกัดสำนักงานปลัดกระทรวงมีค่าสูงสุดเท่ากับ 3.55 ค่าคะแนนเฉลี่ยที่สูงรองลงมาตามลำดับคือ สังกัดกองทัพบก กองทัพอากาศ กองทัพเรือ และกองบัญชาการทหารสูงสุด มีค่าคะแนนเฉลี่ยต่ำสุดเท่ากับ 2.36 เมื่อสรุปรวมทุกสังกัด ปรากฏว่า มีค่าคะแนนเฉลี่ยเท่ากับ 3.01 และค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐานเท่ากับ 1.21 ดังนั้นแสดงว่า ผู้บังคับบัญชามีความคิดเห็นว่า ไม่แน่ใจว่าจะมีความพร้อมในเรื่องงบประมาณหรือไม่ และ เป็นความคิดเห็นที่สอดคล้องกันปานกลาง

ดังนั้นความคิดเห็นเกี่ยวกับความพร้อมด้านงบประมาณของผู้บังคับบัญชา เมื่อพิจารณาตามเกณฑ์ความเป็นไปได้ตามที่กำหนด ปรากฏว่า ไม่แน่ใจว่าจะมีความเป็นไปได้หรือไม่

5. ความพร้อมด้านบุคลากร

5.1 เจ้าหน้าที่

ค่าคะแนนเฉลี่ยความคิดเห็นเกี่ยวกับความพร้อมด้านบุคลากรของผู้บังคับบัญชา ทุกสังกัด มีค่าอยู่ระหว่าง 3.41 - 4.27 และมีค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐานอยู่ระหว่าง 1.01 - 1.41 เมื่อพิจารณาแต่ละสังกัด ปรากฏว่า ค่าคะแนนเฉลี่ยความคิดเห็นของผู้บังคับบัญชาสังกัดสำนักงานปลัดกระทรวงมีค่าสูงสุดเท่ากับ 4.27 ค่าคะแนนเฉลี่ยที่สูง รองลงมาตามลำดับคือ สังกัดกองทัพบก กองทัพบก กองทัพอากาศ และสังกัดกองบัญชาการทหารสูงสุด มีค่าคะแนนเฉลี่ยต่ำสุดเท่ากับ 3.41 เมื่อสรุปรวมทุกสังกัด ปรากฏว่า มีค่าคะแนนเฉลี่ยเท่ากับ 3.79 และค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐานเท่ากับ 1.28 ดังนั้นแสดงว่า ความคิดเห็นเกี่ยวกับความพร้อมด้านเจ้าหน้าที่ของผู้บังคับบัญชา อยู่ในระดับค่อนข้างพร้อม และเป็นความคิดเห็นที่สอดคล้องกันปานกลาง

5.2 อาจารย์ผู้สอน

ค่าคะแนนเฉลี่ยความคิดเห็นเกี่ยวกับความพร้อมด้านอาจารย์ผู้สอนของผู้บังคับบัญชา มีค่าอยู่ระหว่าง 3.27 - 4.00 และมีค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐานอยู่ระหว่าง 0.89 - 1.45 เมื่อพิจารณาแต่ละสังกัด ปรากฏว่า ค่าคะแนนเฉลี่ยความคิดเห็นของผู้บังคับบัญชา สังกัดสำนักงานปลัดกระทรวง มีค่าสูงสุดเท่ากับ 4.00 ค่าคะแนนเฉลี่ยที่สูง รองลงมา ตามลำดับคือ สังกัดกองทัพบก กองทัพอากาศ กองทัพเรือ และสังกัดกองบัญชาการทหารสูงสุด มีค่าคะแนนเฉลี่ยต่ำสุดเท่ากับ 3.27 เมื่อสรุปรวมทุกสังกัดปรากฏว่า มีค่าคะแนนเฉลี่ยเท่ากับ 3.50 และค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐานเท่ากับ 1.32 ดังนั้นแสดงว่า ผู้บังคับบัญชามีความเห็นเกี่ยวกับความพร้อมด้านอาจารย์ผู้สอน ว่ามีความพร้อมอยู่ในระดับค่อนข้างพร้อม และเป็นความคิดเห็นที่สอดคล้องกันปานกลาง

เมื่อพิจารณาค่าคะแนนเฉลี่ยความคิดเห็นเกี่ยวกับความพร้อมทางด้านบุคลากร รวมทุกด้านของผู้บังคับบัญชา มีค่าอยู่ระหว่าง 3.34 - 4.13 และมีค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐานอยู่ระหว่าง 0.98 - 1.41 เมื่อพิจารณาแต่ละสังกัดปรากฏว่า ค่าคะแนนเฉลี่ยความคิดเห็นของผู้บังคับบัญชาสังกัดสำนักงานปลัดกระทรวงมีค่าสูงสุดเท่ากับ 4.13 ค่าคะแนนเฉลี่ยที่สูง รองลงมาตามลำดับคือ สังกัดกองทัพบก กองทัพเรือ กองทัพอากาศ และสังกัดกองบัญชาการ

ทหารสูงสุดมีค่าต่ำสุดเท่ากับ 3.34 เมื่อสรุปรวมทุกสังกัด ปรากฏว่า มีค่าคะแนนเฉลี่ยเท่ากับ 3.64 และค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐานเท่ากับ 1.30 ดังนั้นแสดงว่า ผู้บังคับบัญชามีความคิดเห็นเกี่ยวกับความพร้อมด้านบุคลากร อยู่ในระดับค่อนข้างพร้อม และเป็นความคิดเห็นที่สอดคล้องกันปานกลาง

ดังนั้นความคิดเห็นเกี่ยวกับความพร้อมด้านบุคลากรของผู้บังคับบัญชา เมื่อพิจารณาตามเกณฑ์ความเป็นไปได้ที่กำหนด ปรากฏว่ามีความเป็นไปได้ในการจัดตั้งสถาบัน

สรุปความคิดเห็นเกี่ยวกับความพร้อมทางด้านทรัพยากรในการจัดตั้งสถาบันของผู้บังคับบัญชา เมื่อพิจารณาตามเกณฑ์ความเป็นไปได้ที่กำหนด ปรากฏว่า มีความเป็นไปได้ทางด้านบุคลากร สำหรับด้านอื่น ๆ ซึ่งได้แก่ ด้านอาคารสถานที่ ด้านวิชาการ ด้านวัสดุอุปกรณ์ และเครื่องมือเครื่องใช้ และด้านงบประมาณ ไม่แน่ใจว่าจะมีความเป็นไปได้

2.4.2 ความต้องการและความพร้อมสำหรับการศึกษาต่อในสถาบัน ของข้าราชการทหารและนักเรียนเหล่าทัพต่าง ๆ

1. ความต้องการและความพร้อมในการศึกษาต่อของข้าราชการทหาร

ผลการวิเคราะห์ความต้องการและความพร้อมในการศึกษาต่อของข้าราชการทหาร แสดงรายละเอียดในตาราง 16

ตาราง 16 ค่าคะแนนเฉลี่ยและค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐานของความพึงพอใจในการศึกษาต่อในสถาบันของข้าราชการ

พหุร จำแนกตามสังกัด

ตัวแปรด้าน	สังกัด	ส.ป.			บก.ท.ว.ร.สูงสุต			ท.บ.			ท.ร.			ท.อ.			รวม		
		$\bar{X}$	S.D		$\bar{X}$	S.D		$\bar{X}$	S.D		$\bar{X}$	S.D		$\bar{X}$	S.D		$\bar{X}$	S.D	
ความต้องการและความพร้อม																			
1. <u>ความต้องการ</u>																			
1.1 ความจำเป็นต้องการเพิ่มพูนความรู้ ให้สูงขึ้น																			
1.2 ความต้องการศึกษาต่อ																			
รวม																			
2. <u>ความพร้อม</u>																			
2.1 สุขภาพ																			
2.2 ความรู้ความสามารถพื้นฐาน																			
2.3 สถานภาพครอบครัว																			
2.4 สถานภาพทางการเงิน																			
รวม																			

จากตาราง 16 ปรากฏผลการวิเคราะห์ ดังนี้

1. ความต้องการศึกษาต่อของข้าราชการทหาร

1.1 ความจำเป็นต้องเพิ่มพูนความรู้ให้สูงขึ้น

ค่าคะแนนเฉลี่ยความคิดเห็นเกี่ยวกับความจำเป็นที่จะต้องเพิ่มพูนความรู้ให้สูงขึ้นของข้าราชการทหารทุกสังกัด มีค่าสูงกว่า 3.50 โดยมีค่าอยู่ระหว่าง 4.00 - 4.29 และมีความเบี่ยงเบนมาตรฐานอยู่ระหว่าง 0.71 - 0.85 เมื่อพิจารณาแต่ละสังกัด ปรากฏว่า ค่าคะแนนเฉลี่ยความคิดเห็นของข้าราชการทหารสังกัดกองทัพบก มีค่าสูงสุดเท่ากับ 4.29 ค่าคะแนนเฉลี่ยที่สูงรองลงมาตามลำดับคือ สังกัดสำนักงานปลัดกระทรวง กองบัญชาการทหารสูงสุด กองทัพอากาศ และสังกัดกองทันเรือ มีค่าคะแนนเฉลี่ยต่ำสุดเท่ากับ 4.00 เมื่อสรุปรวมทุกสังกัด ปรากฏว่า มีค่าคะแนนเฉลี่ยเท่ากับ 4.14 และค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐานเท่ากับ 0.78 ดังนั้นแสดงว่า ข้าราชการทหารมีความคิดเห็นว่า มีความจำเป็นต้องเพิ่มพูนความรู้ให้สูงขึ้นอยู่ในระดับมาก และเป็นความคิดเห็นที่สอดคล้องกันสูง

1.2 ความต้องการศึกษาต่อ

ค่าคะแนนเฉลี่ยเกี่ยวกับความต้องการศึกษาต่อในสถาบันของข้าราชการทหารทุกสังกัด มีค่าสูงกว่า 3.50 โดยมีค่าอยู่ระหว่าง 3.71 - 4.01 และมีค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐานอยู่ระหว่าง 0.73 - 0.89 เมื่อพิจารณาแต่ละสังกัด ปรากฏว่า ค่าคะแนนเฉลี่ยความต้องการศึกษาต่อของข้าราชการทหารสังกัดสำนักงานปลัดกระทรวง มีค่าสูงสุดเท่ากับ 4.01 ค่าคะแนนที่สูงรองลงมาตามลำดับคือ สังกัดกองบัญชาการทหารสูงสุด กองทัพเรือ กองทัพอากาศ และสังกัดกองทัพบก มีค่าคะแนนเฉลี่ยต่ำสุดเท่ากับ 3.71 และค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐานเท่ากับ 0.81 ดังนั้นแสดงว่า ข้าราชการทหารมีความต้องการศึกษาต่ออยู่ในระดับมาก และเป็นความต้องการที่มีความสอดคล้องกันสูง

เมื่อพิจารณาค่าคะแนนเฉลี่ยความต้องการศึกษาต่อรวมทุกด้านของข้าราชการทหารทุกสังกัด มีค่าสูงกว่า 3.50 โดยมีค่าอยู่ระหว่าง 3.87 - 4.09 และมีความเบี่ยงเบนมาตรฐานอยู่ระหว่าง 0.73 - 0.85 เมื่อพิจารณาแต่ละสังกัดปรากฏว่า ค่าคะแนนเฉลี่ยความต้องการศึกษาต่อของข้าราชการทหารสังกัดสำนักงานปลัดกระทรวง มีค่าสูงสุดเท่ากับ 4.09 ค่าคะแนนเฉลี่ยที่สูงรองลงมาตามลำดับคือ สังกัดกองบัญชาการทหารสูงสุด กองทัพบก

กองทัพอากาศ และสังกัดกองทัพอากาศเรือมีค่าต่ำสุดเท่ากับ 3.88 เมื่อสรุปรวมทุกสังกัด ปรากฏว่ามีค่าคะแนนเฉลี่ยเท่ากับ 3.96 และค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐานเท่ากับ 0.80 ดังนั้นแสดงว่าข้าราชการทหารมีความต้องการศึกษาต่ออยู่ในระดับมาก และเป็นความต้องการที่สอดคล้องกันสูง

สรุปความต้องการศึกษาต่อของข้าราชการทหาร เมื่อพิจารณาตามเกณฑ์ที่กำหนด ปรากฏว่า มีความเป็นไปได้ในการจัดตั้งสถาบัน

2. ความพร้อมในการศึกษาต่อของข้าราชการทหาร

2.1 ความพร้อมด้านสุขภาพ

ค่าคะแนนเฉลี่ยเกี่ยวกับความพร้อมด้านสุขภาพของข้าราชการทหารทุกสังกัด มีค่าสูงกว่า 4.50 โดยมีค่าอยู่ระหว่าง 4.56 - 4.65 และมีค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐานอยู่ระหว่าง 0.73 - 0.93 เมื่อพิจารณาแต่ละสังกัด ปรากฏว่า ค่าคะแนนเฉลี่ยความพร้อมด้านสุขภาพของข้าราชการทหารสังกัดกองทัพอากาศ มีค่าสูงสุดเท่ากับ 4.65 ค่าคะแนนเฉลี่ยที่สูงรองลงมาตามลำดับคือ สังกัดกองทัพบก กองทัพอากาศ กองบัญชาการทหารสูงสุด และสังกัดสำนักงานปลัดกระทรวง มีค่าคะแนนต่ำสุดเท่ากับ 4.56 เมื่อสรุปรวมทุกสังกัด ปรากฏว่า มีค่าคะแนนเฉลี่ยเท่ากับ 4.63 และค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐานเท่ากับ 0.72 ดังนั้นแสดงว่า ข้าราชการทหารมีความพร้อมด้านสุขภาพอยู่ในระดับพร้อม และมีความสอดคล้องกันสูง

2.2 ความพร้อมด้านความรู้ความสามารถพื้นฐาน

ค่าคะแนนเฉลี่ยเกี่ยวกับความพร้อมด้านความรู้ความสามารถพื้นฐานของข้าราชการทหารทุกสังกัด มีค่าสูงกว่า 3.50 โดยมีค่าอยู่ระหว่าง 4.08 - 4.44 และมีค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐานอยู่ระหว่าง 0.78 - 1.00 เมื่อพิจารณาแต่ละสังกัด ปรากฏว่า ค่าคะแนนเฉลี่ยความพร้อมด้านความรู้ความสามารถพื้นฐานของข้าราชการทหารสังกัดกองบัญชาการทหารสูงสุด มีค่าสูงสุดเท่ากับ 4.44 ค่าคะแนนเฉลี่ยที่สูงรองลงมาตามลำดับคือ สังกัดสำนักงานปลัดกระทรวง กองทัพอากาศ กองทัพเรือ และสังกัดกองทัพบก มีค่าคะแนนเฉลี่ยต่ำสุดเท่ากับ 4.08 เมื่อสรุปรวมทุกสังกัด ปรากฏว่า มีค่าคะแนนเฉลี่ยเท่ากับ 4.27 และ

ค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐานเท่ากับ 0.89 ดังนั้นแสดงว่า ข้าราชการทหารมีความพร้อมด้านความรู้ความสามารถพื้นฐานอยู่ในระดับค่อนข้างพร้อม และมีความสอดคล้องกันสูง

2.3 ความพร้อมด้านสภาพภาพครอบครัว

ค่าคะแนนเฉลี่ยเกี่ยวกับความพร้อมด้านสภาพภาพครอบครัวของข้าราชการทหารทุกสังกัด มีค่าสูงกว่า 3.50 โดยมีค่าคะแนนเฉลี่ยอยู่ระหว่าง 4.05 - 4.67 และมีค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐานอยู่ระหว่าง 0.78 - 1.29 เมื่อพิจารณาแต่ละสังกัด ปรากฏว่า ค่าคะแนนเฉลี่ยความพร้อมด้านสภาพภาพครอบครัวของข้าราชการทหารสังกัดสำนักงานปลัดกระทรวง มีค่าสูงสุดเท่ากับ 4.67 ค่าคะแนนเฉลี่ยที่สูงรองลงมาตามลำดับคือ สังกัดกองทัพเรือ กองบัญชาการทหารสูงสุด กองทัพอากาศ และสังกัดกองทัพบก มีค่าคะแนนเฉลี่ยต่ำสุดเท่ากับ 4.05 เมื่อสรุปรวมทุกสังกัด ปรากฏว่า มีค่าคะแนนเฉลี่ยเท่ากับ 4.34 และค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐานเท่ากับ 1.07 ดังนั้นแสดงว่า ข้าราชการทหารมีความพร้อมด้านสภาพภาพครอบครัวอยู่ในระดับค่อนข้างพร้อม และมีความสอดคล้องกันปานกลาง

2.4 ความพร้อมด้านสภาพภาพทางการเงิน

ค่าคะแนนเฉลี่ยเกี่ยวกับความพร้อมด้านสภาพภาพทางการเงินของข้าราชการทหารทุกสังกัด มีค่าสูงกว่า 3.50 โดยมีค่าคะแนนเฉลี่ยอยู่ระหว่าง 3.99 - 4.48 และค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐานอยู่ระหว่าง 0.79 - 1.26 เมื่อพิจารณาแต่ละสังกัด ปรากฏว่า ค่าคะแนนเฉลี่ยความพร้อมด้านสภาพภาพทางการเงินของข้าราชการทหารสังกัดสำนักงานปลัดกระทรวงมีค่าสูงสุดเท่ากับ 4.48 ค่าคะแนนเฉลี่ยที่สูงรองลงมาตามลำดับคือ สังกัดกองบัญชาการทหารสูงสุด กองทัพเรือ กองทัพอากาศ และสังกัดกองทัพบก มีค่าคะแนนเฉลี่ยต่ำสุดเท่ากับ 3.99 เมื่อสรุปรวมทุกสังกัด ปรากฏว่า มีค่าคะแนนเฉลี่ยเท่ากับ 4.19 และค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐานเท่ากับ 1.09 ดังนั้นแสดงว่า ข้าราชการทหารมีความพร้อมด้านสภาพภาพทางการเงินอยู่ในระดับค่อนข้างพร้อม และมีความสอดคล้องกันปานกลาง

เมื่อพิจารณาค่าคะแนนเฉลี่ยความพร้อมในการศึกษาต่อ รวมทุกด้านของข้าราชการทหารทุกสังกัด มีค่าสูงกว่า 3.50 โดยมีค่าอยู่ระหว่าง 4.19 - 4.53 และมีค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐานอยู่ระหว่าง 0.83 - 1.07 เมื่อพิจารณาแต่ละสังกัด ปรากฏว่า ค่าคะแนนเฉลี่ยความพร้อมในการศึกษาต่อของข้าราชการทหารสังกัดสำนักงานปลัดกระทรวงมีค่าสูงสุด

เท่ากับ 4.53 ค่าคะแนนเฉลี่ยที่สูงรองลงมาตามลำดับคือ สังกัดกองบัญชาการทหารสูงสุด กองทัพเรือ กองทัพอากาศ และสังกัดกองทัพบกมีค่าคะแนนเฉลี่ยต่ำสุดเท่ากับ 4.19 เมื่อสรุปรวมทุกสังกัด ปรากฏว่า มีค่าคะแนนเฉลี่ยเท่ากับ 4.36 และมีค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐานเท่ากับ 0.92 ดังนั้นแสดงว่า ข้าราชการทหารมีความพร้อมในการศึกษาต่อ อยู่ในระดับค่อนข้างพร้อม และมีความสอดคล้องกันสูง

สรุปความพร้อมในการศึกษาต่อของข้าราชการทหาร เมื่อพิจารณาตามเกณฑ์ความเป็นไปได้ที่กำหนด ปรากฏว่า มีความเป็นไปได้สูงทางด้านสุขภาพ สำหรับด้านอื่น ๆ ซึ่งได้แก่ ความรู้ความสามารถพื้นฐาน สถานภาพครอบครัว และสถานภาพทางการเงิน มีความเป็นไปได้ในการจัดตั้งสถาบัน

ดังนั้น ในการพิจารณาความเป็นไปได้ในการจัดตั้งสถาบัน จากการวิเคราะห์ความต้องการและความพร้อมในการศึกษาต่อในสถาบันของข้าราชการทหารแล้ว กล่าวได้ว่า มีความเป็นไปได้ในการจัดตั้งสถาบัน

3. ความต้องการและความพร้อมในการศึกษาต่อของนักเรียนเหล่าทัพต่าง ๆ

ผลการวิเคราะห์ความต้องการและความพร้อมในการศึกษาต่อของนักเรียนเหล่าทัพต่าง ๆ แสดงรายละเอียดในตาราง 17

ตาราง 17 ค่าคะแนนเฉลี่ยและค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐานของความถี่ของการศึกษาต่อในสถาบันของนักเรียน
จำแนกตามแหล่งที่ต่าง ๆ

นักเรียนแหล่งที่ต่าง ๆ	นายร้อย		นายเรือ		นายเรืออากาศ		รวม
	$\bar{X}$	S.D	$\bar{X}$	S.D	$\bar{X}$	S.D	
ตัวแปรต้น							
ความต้องการและความพร้อม							
1. <u>ความต้องการ</u>							
1.1 ความจำเป็นที่จะเพิ่มทุนความรู้สูงขึ้น	3.79	1.06	3.66	1.14	4.02	0.97	3.82 1.07
1.2 ความต้องการศึกษาต่อ	3.74	0.89	3.72	0.94	3.80	0.94	3.75 0.92
รวม	3.77	0.99	3.69	1.06	3.91	0.97	3.79 0.99
2. <u>ความพร้อม</u>							
2.1 สุขภาพ	4.65	0.80	4.49	0.81	4.66	0.62	4.63 0.71
2.2 ความรู้ความสามารถพื้นฐาน ^๕	4.04	0.97	3.88	0.99	4.30	0.73	4.07 0.93
2.3 สถานภาพครอบครัว	4.24	1.14	4.31	1.07	4.50	0.76	4.32 1.05
2.4 สถานภาพทางการเงิน	3.68	1.36	3.73	1.16	3.81	1.25	3.72 1.30
รวม	4.15	1.06	4.10	1.00	4.31	0.84	4.19 0.99

จากตาราง 17 ปรากฏผลการวิเคราะห์ดังนี้

1. ความต้องการศึกษาต่อของนักเรียนเหล่าทัพต่าง ๆ

1.1 ความจำเป็นต้องเพิ่มทุนความรู้ให้สูงขึ้น

ค่าคะแนนเฉลี่ยความคิดเห็นเกี่ยวกับความจำเป็นที่จะต้องเพิ่มทุนความรู้ให้สูงขึ้น ของนักเรียนทุกเหล่าทัพ มีค่าสูงกว่า 3.50 โดยมีค่าอยู่ระหว่าง 3.66 – 4.02 และมีค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐานอยู่ระหว่าง 0.97 – 1.14 เมื่อพิจารณาแต่ละเหล่าทัพ ปรากฏว่า ค่าคะแนนเฉลี่ยความคิดเห็นของนักเรียนนายเรืออากาศ มีค่าสูงสุดเท่ากับ 4.02 ค่าคะแนนเฉลี่ยที่สูงรองลงมาคือ นักเรียนนายร้อย และนักเรียนนายเรือ มีค่าคะแนนเฉลี่ยต่ำสุดเท่ากับ 3.66 เมื่อสรุปรวมทุกเหล่าทัพ ปรากฏว่า มีค่าคะแนนเฉลี่ยเท่ากับ 3.82 และค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐานเท่ากับ 1.07 ดังนั้นแสดงว่า นักเรียนเหล่าทัพต่าง ๆ มีความคิดเห็นว่า มีความจำเป็นจะต้องเพิ่มทุนความรู้ให้สูงขึ้นอยู่ในระดับมาก และเป็นความคิดเห็นที่สอดคล้องกันปานกลาง

1.2 ความต้องการศึกษาต่อ

ค่าคะแนนเฉลี่ยเกี่ยวกับความต้องการศึกษาต่อในสถาบันของนักเรียนทุกเหล่าทัพ มีค่าสูงกว่า 3.50 โดยมีค่าอยู่ระหว่าง 3.72 – 3.80 และมีค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐานอยู่ระหว่าง 0.89 – 0.94 เมื่อพิจารณาแต่ละเหล่าทัพ ปรากฏว่า ค่าคะแนนเฉลี่ยความต้องการศึกษาต่อของนักเรียนนายเรืออากาศมีค่าสูงสุดเท่ากับ 3.80 ค่าคะแนนเฉลี่ยที่สูงรองลงมาคือ นักเรียนนายร้อย และนักเรียนนายเรือ มีค่าคะแนนเฉลี่ยต่ำสุดเท่ากับ 3.72 เมื่อสรุปรวมทุกเหล่าทัพ ปรากฏว่า มีค่าคะแนนเฉลี่ยเท่ากับ 3.75 และค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐานเท่ากับ 0.92 ดังนั้นแสดงว่า นักเรียนเหล่าทัพต่าง ๆ มีความต้องการศึกษาต่ออยู่ในระดับมาก และเป็นความต้องการที่สอดคล้องกันสูง

เมื่อพิจารณาค่าคะแนนเฉลี่ยความต้องการศึกษาต่อ รวมทุกด้านของนักเรียนเหล่าทัพต่าง ๆ ทุกเหล่าทัพ มีค่าสูงกว่า 3.50 โดยมีค่าอยู่ระหว่าง 3.69 – 3.91 และมีค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐานอยู่ระหว่าง 0.97 – 1.06 เมื่อพิจารณาแต่ละเหล่าทัพ ปรากฏว่า ค่าคะแนนเฉลี่ยความต้องการศึกษาต่อของนักเรียนนายเรืออากาศมีค่าสูงสุดเท่ากับ 3.91 ค่าคะแนนเฉลี่ยที่สูงรองลงมาตามลำดับคือนักเรียนนายร้อย และนักเรียนนายเรืออากาศ

มีคะแนนเฉลี่ยต่ำสุดเท่ากับ 3.69 เมื่อสรุปรวมทุกเหล่าทัพ ปรากฏว่า มีค่าคะแนนเฉลี่ยเท่ากับ 3.79 และความเบี่ยงเบนมาตรฐานเท่ากับ 0.99 ดังนั้นแสดงว่านักเรียนเหล่าทัพต่าง ๆ มีความต้องการศึกษาต่ออยู่ในระดับมาก และเป็นความต้องการที่สอดคล้องกันสูง

สรุปความต้องการศึกษาต่อของนักเรียนเหล่าทัพต่าง ๆ เมื่อพิจารณาตามเกณฑ์ความเป็นไปได้ที่กำหนด ปรากฏว่า มีความเป็นไปได้ในการจัดตั้งสถาบัน

2. ความพร้อมในการศึกษาต่อของนักเรียนเหล่าทัพต่าง ๆ

2.1 ความพร้อมด้านสุขภาพ

ค่าคะแนนเฉลี่ยเกี่ยวกับความพร้อมด้านสุขภาพของนักเรียนทุกเหล่าทัพมีค่าสูงกว่า 3.50 โดยมีค่าอยู่ระหว่าง 4.49 - 4.66 และมีค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐานอยู่ระหว่าง 0.62 - 0.81 เมื่อพิจารณาแต่ละเหล่าทัพ ปรากฏว่า ค่าคะแนนเฉลี่ยความพร้อมทุกด้านสุขภาพของนักเรียนนายเรืออากาศมีค่าสูงสุดเท่ากับ 4.66 ค่าคะแนนเฉลี่ยที่สูงรองลงมาคือ นักเรียนนายร้อย และนักเรียนนายเรือ มีค่าคะแนนเฉลี่ยต่ำสุดเท่ากับ 4.49 เมื่อสรุปรวมทุกเหล่าทัพ ปรากฏว่า มีค่าคะแนนเฉลี่ยเท่ากับ 4.63 และค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐานเท่ากับ 0.71 ดังนั้นแสดงว่า นักเรียนเหล่าทัพต่าง ๆ มีความพร้อมด้านสุขภาพอยู่ในระดับพร้อมและมีความสอดคล้องกันสูง

2.2 ความพร้อมด้านความรู้ความสามารถพื้นฐาน

ค่าคะแนนเฉลี่ยเกี่ยวกับความพร้อมด้านความรู้ความสามารถพื้นฐานของนักเรียนทุกเหล่าทัพ มีค่าสูงกว่า 3.50 โดยมีค่าอยู่ระหว่าง 3.88 - 4.30 และมีค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐานอยู่ระหว่าง 0.73 - 0.99 เมื่อพิจารณาแต่ละเหล่าทัพ ปรากฏว่า ค่าคะแนนเฉลี่ยความพร้อมด้านความรู้ความสามารถพื้นฐานของนักเรียนนายเรืออากาศ มีค่าสูงสุดเท่ากับ 4.30 ค่าคะแนนเฉลี่ยที่สูงรองลงมาคือ นักเรียนนายเรือ และนักเรียนนายเรือ มีค่าคะแนนเฉลี่ยต่ำสุดเท่ากับ 3.88 เมื่อสรุปรวมทุกเหล่าทัพ ปรากฏว่า มีค่าคะแนนเฉลี่ยเท่ากับ 4.07 และค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐานเท่ากับ 0.93 ดังนั้นแสดงว่า นักเรียนเหล่าทัพต่าง ๆ มีความพร้อมด้านความรู้ความสามารถพื้นฐานอยู่ในระดับค่อนข้างพร้อม และมีความสอดคล้องกันสูง

2.3 ความพร้อมด้านสถานภาพครอบครัว

ค่าคะแนนเฉลี่ยเกี่ยวกับความพร้อมด้านสถานภาพครอบครัวของนักเรียนทุกเหล่าทัพ มีค่าสูงกว่า 2.50 โดยมีค่าคะแนนเฉลี่ยอยู่ระหว่าง 4.24 - 4.50 และมีค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐานอยู่ระหว่าง 0.76 - 1.14 เมื่อพิจารณาแต่ละเหล่าทัพ ปรากฏว่า ค่าคะแนนเฉลี่ยความพร้อมด้านสถานภาพครอบครัวของนักเรียนนายเรืออากาศ มีค่าสูงสุดเท่ากับ 4.50 ค่าคะแนนเฉลี่ยที่สูงรองลงมาคือ นักเรียนนายเรือ และนักเรียนนายร้อย มีค่าคะแนนเฉลี่ยต่ำสุดเท่ากับ 4.24 เมื่อสรุปรวมทุกเหล่าทัพ ปรากฏว่า มีค่าคะแนนเฉลี่ยเท่ากับ 4.32 และค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐานเท่ากับ 1.05 ดังนั้นแสดงว่า นักเรียนเหล่าทัพต่าง ๆ มีความพร้อมด้านสถานภาพครอบครัวอยู่ในระดับค่อนข้างพร้อม และมีความสอดคล้องกันปานกลาง

2.4 ความพร้อมด้านสถานภาพทางการเงิน

ค่าคะแนนเฉลี่ยเกี่ยวกับความพร้อมทางการเงินของนักเรียนทุกเหล่าทัพสูงกว่า 3.50 โดยมีค่าคะแนนเฉลี่ยอยู่ระหว่าง 3.68 - 3.81 และมีค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐานอยู่ระหว่าง 1.16 - 1.36 เมื่อพิจารณาแต่ละเหล่าทัพ ปรากฏว่า ค่าคะแนนเฉลี่ยความพร้อมด้านสถานภาพทางการเงินของนักเรียนนายเรืออากาศ มีค่าสูงสุดเท่ากับ 3.81 ค่าคะแนนเฉลี่ยที่สูงรองลงมาคือ นักเรียนนายเรือ และนักเรียนนายร้อย มีค่าคะแนนเฉลี่ยต่ำสุดเท่ากับ 3.68 เมื่อสรุปรวมทุกเหล่าทัพ ปรากฏว่า มีค่าคะแนนเฉลี่ยเท่ากับ 3.72 และค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐานเท่ากับ 1.30 ดังนั้นแสดงว่า นักเรียนเหล่าทัพต่าง ๆ มีความพร้อมด้านสถานภาพทางการเงินอยู่ในระดับค่อนข้างพร้อม และมีความสอดคล้องกันปานกลาง

เมื่อพิจารณาค่าคะแนนเฉลี่ยความพร้อมในการศึกษาต่อรวมทุกด้านของนักเรียนเหล่าทัพต่าง ๆ ทุกเหล่าทัพ มีค่าสูงกว่า 3.50 โดยมีค่าอยู่ระหว่าง 4.10 - 4.31 และมีค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐานอยู่ระหว่าง 0.84 - 1.06 เมื่อพิจารณาแต่ละสังกัด ปรากฏว่า ค่าคะแนนเฉลี่ยความพร้อมในการศึกษาต่อของนักเรียนนายเรืออากาศ มีค่าสูงสุดเท่ากับ 4.31 ค่าคะแนนเฉลี่ยที่สูงรองลงมาคือ นักเรียนนายร้อย และนักเรียนนายเรือ มีค่าคะแนนเฉลี่ยต่ำสุดเท่ากับ 4.10 เมื่อสรุปรวมทุกเหล่าทัพ ปรากฏว่า มีค่าคะแนนเฉลี่ยเท่ากับ 4.19 และ

ค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐานเท่ากับ 0.99 ซึ่งแสดงว่านักเรียนเหล่าทัพต่าง ๆ มีความพร้อมในการศึกษาต่อ อยู่ในระดับค่อนข้างพร้อม และมีความสอดคล้องกันสูง

สรุปความพร้อมในการศึกษาต่อของนักเรียนเหล่าทัพต่าง ๆ เมื่อพิจารณาตามเกณฑ์ของความเป็นไปได้ที่กำหนด ปรากฏว่า มีความเป็นไปได้สูง ทางด้านสุขภาพ สำหรับด้านอื่น ๆ ซึ่งได้แก่ ความรู้ความสามารถพื้นฐาน สถานภาพครอบครัว และสถานภาพทางการเงิน มีความเป็นไปได้ในการจัดตั้งสถาบัน

ดังนั้นสรุปได้ว่า เมื่อพิจารณาความเป็นไปได้ในการจัดตั้งสถาบัน จากการวิเคราะห์ความต้องการและความพร้อมในการศึกษาต่อในสถาบันของนักเรียนเหล่าทัพต่าง ๆ แล้ว กล่าวได้ว่า มีความเป็นไปได้ในการจัดตั้งสถาบัน

สรุปผลการวิเคราะห์ข้อมูลในตอนี่ 1

จากการวิเคราะห์ความเป็นไปได้ในการจัดตั้งสถาบันบัณฑิตทางการทหาร โดยการวิเคราะห์ความเป็นไปได้ของตัวแปรด้านต่าง ๆ คือ ตัวแปรทางด้านสังคม ด้านการบริหาร และการจัดการ ด้านการลงทุน และด้านทรัพยากร ปรากฏผลคือ ตัวแปรเกือบทุกด้าน มีความเป็นไปได้เมื่อเทียบกับเกณฑ์ที่กำหนด นอกจากตัวแปรด้านทรัพยากร มีความเป็นไปได้ อยู่ในระดับไม่แน่ใจ แต่อย่างไรก็ตาม แม้ว่าตัวแปรด้านนี้ จะเป็นไปไม่ได้ตามเกณฑ์ที่กำหนด เมื่อพิจารณาค่าคะแนนเฉลี่ยของความคิดเห็นของกลุ่มตัวอย่าง พบว่ามีค่าใกล้เคียงกับ เกณฑ์ที่กำหนดมาก ซึ่งแสดงว่า ตัวแปรด้านทรัพยากร มีแนวโน้มที่จะมีความเป็นไปได้เป็นอย่างมาก ผู้วิจัยจึงวิเคราะห์ข้อมูลในตอนี่ 2 ต่อไป

3. ความคิดเห็นและข้อเสนอแนะทั่วไปในการจัดตั้งสถาบันบัณฑิตทางการทหาร
ความคิดเห็นและข้อเสนอแนะทั่วไป ๆ ไปในการจัดตั้งสถาบันของผู้บังคับบัญชา ข้าราชการทหาร อาจารย์ผู้สอน และนักเรียนเหล่าทัพต่าง ๆ เสนอตามลำดับดังนี้

3.1 ความคิดเห็นและข้อเสนอแนะของผู้บังคับบัญชา

ผู้บังคับบัญชาได้เสนอความคิดเห็นและข้อเสนอแนะในการจัดตั้งสถาบันไว้

3.1.1 สถานที่สำหรับจัดตั้งสถาบัน

ผู้บังคับบัญชาส่วนใหญ่ในทุกสังกัดมีความเห็นว่าสถานที่สำหรับจัดตั้งสถาบัน ควรจะเป็นสถานที่หนึ่งที่ใดในกองทัพ โดยเสนอไว้ 2 ลักษณะคือ

1. เป็นสถานศึกษาที่เป็นเอกเทศ จัดตั้งเป็นสถาบันรวมทั้ง 3 เหล่าทัพ โดยจัดตั้งที่ใดก็ได้ภายในกองทัพตามความเหมาะสมและได้เสนอว่าควรจะขึ้นตรงต่อกองบัญชาการทหารสูงสุด ทั้งนี้เพื่อสะดวกต่อการบริหารงานของสถาบัน

2. เป็นสถานศึกษาที่อยู่ภายในกองทัพ โดยจัดตั้งไว้ในสถานศึกษาต่าง ๆ ของกองทัพที่มีอยู่เดิมแล้ว ทั้งนี้เพื่อเป็นการประหยัดในด้านอาคารสถานที่ เครื่องมือเครื่องใช้ และทรัพยากรต่าง ๆ ซึ่งมีอยู่แล้วในสถานศึกษาต่าง ๆ ของกองทัพ สถานศึกษาที่ผู้บังคับบัญชาเสนอไว้สำหรับจัดตั้งสถาบัน ตามลำดับจำนวนผู้เสนอสูงสุด ดังนี้คือ

- โรงเรียนเตรียมทหาร
- โรงเรียนนายร้อยพระจุลจอมเกล้า (เก่า)
- สถาบันศึกษาระดับสูงของทั้ง 3 เหล่าทัพ
- วิทยาลัยป้องกันราชอาณาจักร
- โรงเรียนเสนาธิการทหารของทั้งสามเหล่าทัพ
- กรมยุทธศึกษา
- กรมการศึกษาวิจัย
- โรงเรียนของเหล่าทัพต่าง ๆ

3.1.2 ปัญหาและอุปสรรคในการจัดตั้งสถาบัน

ผู้บังคับบัญชาได้เสนอแนวคิดเกี่ยวกับปัญหาต่าง ๆ อันอาจเกิดขึ้นในการจัดตั้งสถาบันไว้ตามลำดับจำนวนความถี่สูงสุดดังนี้คือ

1. ปัญหาด้านงบประมาณ และค่าใช้จ่ายอื่น ๆ
2. ปัญหาจำนวนและคุณภาพของอาจารย์ผู้สอนเฉพาะสาขาวิชา
3. สถานที่สำหรับจัดตั้งสถาบันที่เหมาะสม
4. การยอมรับมาตรฐานจากบุคคลภายนอกกองทัพ
5. ความสนใจที่จะให้ความร่วมมือของผู้ที่เกี่ยวข้อง

6. สภาพเศรษฐกิจและการเมืองในปัจจุบัน
7. ความพร้อมของอาคารสถานที่ ทรัพยากร เครื่องมือ เครื่องใช้ รวมทั้งผู้เรียน
8. กำลังพลที่ไปเรียนอาจก่อปัญหาให้แก่หน่วยงาน เพราะปกติหน่วยงานต่าง ๆ

มีกำลังพลอยู่น้อย

3.1.3 ความคิดเห็นและข้อเสนอแนะในการจัดตั้งสถาบัน

ผู้บังคับบัญชาส่วนใหญ่ของทุกสังกัดมีความเห็นว่าควรจัดตั้งสถาบันผลิตทางการทหาร เพราะจะเป็นประโยชน์อย่างยิ่งต่อการพัฒนากำลังพลและกองทัพให้มีประสิทธิภาพยิ่งขึ้น และมีผู้บังคับบัญชาบางท่าน (จำนวนน้อย) มีความเห็นว่าไม่ควรจัดตั้งสถาบัน เพราะส่งไปเรียนนอกกองทัพจะสิ้นเปลืองน้อยกว่า อย่างไรก็ตามผู้บังคับบัญชาจำนวนหนึ่งได้ให้ข้อเสนอแนะในการจัดตั้งสถาบันไว้ โดยสรุปได้ดังนี้คือ

1. ในการจัดการเรียนการสอนในสถาบันนั้น ควรให้อาจารย์ภายนอกกองทัพมีส่วนร่วมดำเนินการสอนด้วย
2. ควรจัดการเรียนการสอนในสาขาวิชาที่เกี่ยวข้องกับทางทหารโดยตรงเท่านั้น ส่วนในสาขาวิชาอื่น ๆ ที่มีอยู่ทั่วไปในภายนอกกองทัพ ควรฝากเรียนตามมหาวิทยาลัยต่าง ๆ
3. ควรเสนอให้ผู้บังคับบัญชาชั้นสูงได้เข้าใจถึงเหตุผลและความจำเป็นในการจัดตั้งสถาบันนี้ เพื่อที่จะพิจารณาสนับสนุนให้จัดตั้งสถาบันต่อไป
4. ในการดำเนินงานเพื่อบริหารสถาบัน ควรมีการประสานงานร่วมกันระหว่างเหล่าทัพต่าง ๆ และผู้ที่ทรงคุณวุฒิที่เป็นพลเรือนหรือผู้ทรงคุณวุฒิจากมหาวิทยาลัยต่าง ๆ ของรัฐ
5. ควรเป็นหน้าที่ของกรมการศึกษาวัยจึ่งที่จะดำเนินการเขียนโครงการ และมีการประสานงานขอความเห็นจากผู้ที่เกี่ยวข้อง และขอความเห็นชอบในเรื่องความเป็นไปได้ในแง่ต่าง ๆ จากผู้บังคับบัญชา เพื่อขออนุมัติการจัดตั้งต่อไป
6. ควรจัดการศึกษาเฉพาะสาขาที่จำเป็นรีบด่วนและมีความพร้อมเพียง 2 - 3 สาขา ก่อนแล้วขยายการเปิดเรียนสาขาอื่น ๆ ภายหลัง
7. ควรไปเรียนร่วมกับพลเรือนในมหาวิทยาลัยของรัฐเพื่อแลกเปลี่ยนแนวความคิด และเพิ่มความสามัคคีระหว่างพลเรือนและทหาร

8. ควรมีการพิจารณาแก้ไขระเบียบและกฎหมาย เพื่อรองรับหลักสูตรและสถาบัน
 9. ควรส่งเสริมให้ครูอาจารย์ได้เรียนในสถาบันนี้ก่อน
 10. ควรเปิดโอกาสให้นายทหารทุกเหล่าทัพ ได้ศึกษาในสถาบันนี้โดยเฉพาะ
- เหล่ายุทธบริการที่ศึกษาเกี่ยวกับเทคโนโลยี และนายทหารที่ไม่ได้เข้าเรียนหลักสูตร เสนาธิการ ได้มีโอกาสเข้าศึกษาในสถาบันนี้ด้วย
11. การจัดการศึกษาควร เป็นการเรียนเพื่อนำไปปฏิบัติได้จริงในกองทัพ มิฉะนั้น จะเป็นการสูญเปล่าทั้งเวลา เศรษฐกิจ และทรัพยากร
 12. การบริหารสถาบันเป็นสิ่งที่สำคัญที่สุด
 13. ควรมีการประชาสัมพันธ์ให้ประชาชนหรือหน่วยงานที่เกี่ยวข้องทราบและ เข้าใจ เพื่อการสนับสนุนในการจัดตั้งสถาบัน
 14. ควรพยายามจัดทำหลักสูตรและการจัดการศึกษาให้มีมาตรฐานเป็นที่ยอมรับ ของบุคคลภายนอกและสถาบันอื่น ๆ ทั่วไป

3.1.4 ลักษณะของสถาบันมณฑิตทางการทหาร

ผู้บังคับบัญชาของหน่วยงานต่าง ๆ ในกระทรวงกลาโหมได้เสนอแนวคิดเกี่ยวกับ ลักษณะของสถาบันมณฑิตทางการทหารไว้สรุปได้ดังนี้คือ

1. เปิดเป็นสถาบันสำหรับจัดการศึกษาร่วมกันทั้ง 3 เหล่าทัพ โดยพิจารณาเปิด สาขาวิชาที่จำเป็นสำหรับแต่ละเหล่าทัพ และมีวิชาแกนที่สามารถเรียนร่วมกันได้ทั้งนี้เพื่อ เป็นการประหยัดและแลกเปลี่ยนความรู้ทำให้เกิดความสามัคคี
2. เป็นหน่วยงานขึ้นตรงต่อกระทรวงกลาโหม หรือกองบัญชาการทหารสูงสุด
3. ควรมีลักษณะ เป็นทั้งสถาบันให้การศึกษาและสถาบันสำหรับค้นคว้าทำการวิจัย นอกจากนี้ควรมีที่พักสำหรับผู้ที่มีส่วนเกี่ยวข้องในสถาบันด้วย
4. ควรมีลักษณะ เป็นสถานศึกษาเปิดให้ผู้สนใจเข้าเรียนได้ไม่จำกัดเฉพาะทหาร เท่านั้น

3.2 ความคิดเห็นและข้อเสนอแนะของข้าราชการทหาร

ข้าราชการทหารได้เสนอความคิดเห็นและข้อเสนอแนะ เกี่ยวกับการจัดตั้งสถาบัน ดังต่อไปนี้

3.2.1 สถานที่สำหรับจัดตั้งสถาบัน

ข้าราชการทหารส่วนใหญ่ของทุกสังกัดมีความเห็นว่าสถานที่สำหรับจัดตั้งสถาบันควรเป็นสถานที่หนึ่งที่ได้ภายในกองทัพและได้เสนอแนวทางอื่น ๆ ไว้หลายแนวทางดังนี้

1. เป็นสถานศึกษาที่สร้างขึ้นใหม่เป็นเอกเทศภายในกองทัพ โดยขึ้นตรงต่อกองบัญชาการทหารสูงสุด
2. เป็นสถานที่ที่สร้างขึ้นใหม่เป็นเอกเทศแถวชานเมืองกรุงเทพ ฯ ทั้งนี้เพื่อเป็นการลดความแออัด การจราจรติดขัด และง่ายต่อการขยายให้ใหญ่ขึ้นเป็นเมืองมหาวิทยาลัยได้ในอนาคต
3. จัดการศึกษาร่วมกับสถานศึกษาของมหาวิทยาลัยต่าง ๆ ของรัฐ เช่น จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์ เป็นต้น ทั้งนี้เพราะมหาวิทยาลัยต่าง ๆ เหล่านี้เปิดเรียนอยู่แล้ว จึงมีอาจารย์ สถานที่ วัสดุอุปกรณ์ ตลอดจนตำราต่าง ๆ อย่างพร้อมมูล จึงเป็นการสะดวกที่จะเพิ่มสาขาวิชาทหารเข้าไปเรียนร่วมด้วย
4. ใช้สถานศึกษาที่มีอยู่ภายในกองทัพเป็นสถาบัน ทั้งนี้เพราะเป็นสถานที่ที่มีอยู่พร้อมแล้ว ทั้งอาคารสถานที่ เครื่องมือเครื่องใช้และอุปกรณ์ต่าง ๆ หากจะมีการสร้างเพิ่มเติมขึ้นก็ไม่ต้องใช้งบประมาณมาก ซึ่งจะเป็นการประหยัดงบประมาณสถานศึกษาที่ข้าราชการส่วนใหญ่เสนอไว้ตามลำดับความคิดเห็นมากที่สุดดังนี้
 - โรงเรียนนายร้อยพระจุลจอมเกล้า (เก่า)
 - โรงเรียนเตรียมทหาร
 - โรงเรียนเสนาธิการของทั้งสามเหล่าทัพ
 - โรงเรียนนายร้อยพระจุลจอมเกล้าที่เขาสะโงก
 - สถาบันการศึกษาวิชาทหารชั้นสูงของเหล่าทัพต่าง ๆ
 - วิทยาลัยป้องกันราชอาณาจักร
 - โรงเรียนเหล่าทัพต่าง ๆ
 - กรมการศึกษาวิจัย

3.2.2 ปัญหาอุปสรรคในการศึกษาต่อในสถาบันนิติศึกษาทางทหาร

ในการศึกษาต่อในสถาบันนิติศึกษาทางทหารนั้น ข้าราชการทหารบางส่วนคิดว่าไม่มีปัญหาอุปสรรคใด ๆ แต่มีข้าราชการทหารบางส่วนคิดว่าจะมีปัญหาอุปสรรคในเรื่องต่าง ๆ ซึ่งพอสรุปได้ดังนี้

1. ปัญหาด้านการเงินสำหรับใช้จ่ายในการศึกษา เนื่องจากต้องมีการหางานประกอบ
2. สถานที่พักในการศึกษา
3. การเดินทางมาศึกษาหากสถานที่เรียนไกลจากที่พักมาก
4. พื้นฐานความรู้ในระดับปริญญาตรีอาจไม่เพียงพอ
5. การสนับสนุนของผู้บังคับบัญชา ในบางหน่วยงานอาจมีกำลังพลน้อย ผู้บังคับบัญชาจึงไม่ให้การสนับสนุนในการมาศึกษาต่อ
6. สภาพปัญหาทางครอบครัว

3.2.3 ความคิดเห็นและข้อเสนอแนะต่าง ๆ ในการจัดตั้งสถาบัน

ในการจัดตั้งสถาบันนิติศึกษาทางทหาร เพื่อจัดการศึกษาระดับปริญญาโทในกองทัพนั้น ข้าราชการทหารส่วนใหญ่มีความเห็นว่าควรจัดตั้ง เพราะจะเพิ่มพูนความรู้แก่กำลังพลและประสิทธิภาพให้แก่กองทัพบากยิ่งขึ้น แต่อย่างไรก็ตาม ข้าราชการทหารได้เสนอความคิดเห็นเกี่ยวกับการจัดตั้งสถาบันไว้ดังต่อไปนี้

1. ควรเปิดเป็นสถาบันที่ใช้การศึกษาเฉพาะสาขาวิชาการทางทหารเท่านั้น
2. ควรจัดการบริหารสถาบันให้มีมาตรฐานเป็นที่ยอมรับของบุคคลภายนอกและสถาบันอื่น ๆ นอกกองทัพ
3. ควรมีการคัดเลือกบุคลากรและอาจารย์ที่มีคุณภาพและประสิทธิภาพสำหรับสอนในสถาบัน
4. ควรเปิดสอนสาขาวิชาที่ไม่มีในมหาวิทยาลัยอื่น ๆ
5. ควรมีบุคลากรที่มีความรู้ความสามารถจากต่างประเทศมาให้ความรู้แก่ผู้เรียนเป็นครั้งคราว

1. เป็นสถานศึกษาที่เป็นเอกเทศ เพื่อจัดการศึกษารวมกันทั้ง 3 เหล่าทัพ จัดตั้ง ณ สถานที่หนึ่งท่ามกลางในกองทัพ เช่น กรมยุทธศึกษาทหารบก กรมการศึกษาวัด และ สนามเสือป่า เป็นต้น

2. เป็นสถานศึกษาที่ร่วมกับมหาวิทยาลัยอื่น ๆ ของรัฐบาลกล่าวคือ จัดตั้งเป็น คณะหนึ่งของมหาวิทยาลัย

3. เป็นสถานศึกษาที่ตั้งอยู่ในกองทัพโดยอยู่ในสถานศึกษาต่าง ๆ ของกองทัพที่มีความสะดวกและความพร้อมสูงสุด สถานศึกษาในกองทัพที่อาจารย์ผู้สอนเห็นว่ามีความพร้อมเหมาะสมที่จะใช้เป็นสถานที่ตั้งสถาบันตามลำดับจำนวนผู้มีความเห็นสูงสุดมีดังนี้คือ

- โรงเรียนนายร้อยพระจุลจอมเกล้า ที่เขาชะโงก
- โรงเรียนเตรียมทหาร
- โรงเรียนเหล่าทัพต่าง ๆ
- วิทยาลัยป้องกันราชอาณาจักร
- โรงเรียนเสนาธิการของเหล่าทัพต่าง ๆ
- กรมยุทธศึกษาทหารบก

3.3.2 ปัญหาและอุปสรรคในการจัดตั้งสถาบัน

ในการจัดตั้งสถาบันมณฑลทหารบกนั้น อาจารย์ผู้สอนในสถานศึกษาของ กระทรวงกลาโหม มีความเห็นว่า อาจมีปัญหาลักษณะต่อไปนี้คือ

1. อาจขาดงบประมาณหรือได้รับเงินสนับสนุนในการจัดสร้างไม่เพียงพอ
2. ยังไม่มีความพร้อมในด้านต่าง ๆ เช่น วัสดุอุปกรณ์ ค่าเช่า และเอกสารต่าง ๆ เป็นต้น

3. ความรู้ความสามารถของอาจารย์ผู้สอนและบุคลากรอื่น ๆ อาจมียังไม่เพียงพอ
4. การจัดทำหลักสูตรและมาตรฐานของสถาบัน
5. ความพร้อมของผู้เรียน

3.3.3 ความคิดเห็นและข้อเสนอแนะในการจัดตั้งสถาบัน

อาจารย์ผู้สอนในสถานศึกษาของกระทรวงกลาโหม ได้เสนอความคิดเห็นและ ข้อเสนอแนะในการจัดตั้งสถาบันมณฑลทหารบกไว้ดังต่อไปนี้

1. ควรมีการศึกษาความต้องการของแต่ละกองทัพอันต้องการให้จัดการเรียนการสอนในสาขาวิชาใดและสามารถจะใช้อุปกรณ์ร่วมกันได้มากน้อยเพียงใด
2. ควรจัดหาเอกสารตำราเรียน ตลอดจนผลงานวิจัยจากแหล่งต่าง ๆ ให้พอเพียง
3. ควรมีอาจารย์ควบคุมการทำวิจัยอย่างเพียงพอ
4. ในการจัดตั้งสถาบันควรเน้นสาขาวิชาที่ทำประโยชน์แก่กองทัพมากที่สุด และคัดเลือกผู้เข้าเรียนที่มีประสิทธิภาพมากที่สุด
5. ควรมีการแลกเปลี่ยนความรู้กันระหว่างสถาบันบัณฑิตทางการทหารกับบัณฑิตวิทยาลัยของพลเรือน ทั้งภายในประเทศและต่างประเทศ
6. ควรมีการประสานงานกับมหาวิทยาลัยต่าง ๆ โดยใช้ผู้ทรงคุณวุฒิมาร่วมทำโครงสร้างของสถาบันและหลักสูตร นอกจากนี้ควรมีการแต่งตั้งอาจารย์จากมหาวิทยาลัยภายนอกมาร่วมเป็นคณะกรรมการของโครงการ และรับข้าราชการพลเรือนเข้ามาทำการศึกษาดู
7. การจัดการเรียนการสอนควรให้มีมาตรฐานและคุณภาพตามหลักสากล

3.3.4 ลักษณะของสถาบันบัณฑิตทางการทหาร

อาจารย์ผู้สอนในสถานศึกษาของกระทรวงกลาโหมมีความเห็นเกี่ยวกับลักษณะของสถาบัน ว่าควรมีลักษณะพอสรุปได้ดังนี้คือ

1. ควรมีลักษณะเป็นสถาบันที่รวมวิทยาการของทั้งสามเหล่าทัพ อาจขึ้นตรงต่อกองบัญชาการทหารสูงสุดหรือกระทรวงกลาโหม
2. ควรมีลักษณะเช่นเดียวกับสถาบันอุดมศึกษาของรัฐ
3. ควรมีลักษณะที่เป็นเสรีภาพทางวิชาการมากที่สุด เพื่อจะใ้การบริหารงานทางวิชาการได้มีมาตรฐานและมีประสิทธิภาพ
4. ลักษณะของหลักสูตรที่เปิดสอนในสถาบันควรเน้นทางด้านเทคนิคหรือการบริหารงาน เพื่อนำมาใช้ปฏิบัติงานในกองทัพได้จริง ๆ
5. ควรเปิดให้มีลักษณะเป็นสถาบันบัณฑิตทางการทหารแห่งชาติและจัดการเรียนการสอนในสาขาวิชาที่จำเป็นต่อกองทัพจริง ๆ

3.4 ความคิดเห็นและข้อเสนอแนะของนักเรียนเหล่าทัพต่าง ๆ

นักเรียนทั้งสามเหล่าทัพ คือนักเรียนนายร้อย นักเรียนนายเรือ และนักเรียนนายเรืออากาศ ได้เสนอความคิดเห็นและข้อเสนอแนะในการจัดตั้งสถาบันไว้ดังนี้

3.4.1 สถานที่สำหรับจัดตั้งสถาบัน

นักเรียนทั้งสามเหล่าทัพได้เสนอแนวคิดเกี่ยวกับสถานที่ในการจัดตั้งสถาบัน พอสรุปความคิดเห็นได้ดังต่อไปนี้

1. สถานที่ภายในกองทัพ เป็นที่ใดก็ได้ จัดตั้งเป็นเอกเทศเพื่อเป็นสถานที่ร่วมกันทั้งสามเหล่าทัพ ขึ้นตรงต่อกองบัญชาการทหารสูงสุด หรือกระทรวงกลาโหม
2. สถานที่ภายนอกกองทัพโดยไปตั้งเป็นเอกเทศ โดยพิจารณาการเดินทางไปมาได้สะดวก เช่น แถบชานเมืองกรุงเทพฯ ฯ หรือคอนเมือง เป็นต้น ทั้งนี้เพราะสภาพแวดล้อมดีไม่แออัด
3. เป็นส่วนหนึ่งของมหาวิทยาลัยของรัฐ เช่น นิติฯ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย เป็นต้น ทั้งนี้เพราะเป็นมหาวิทยาลัยที่ได้ทำการสอนมานานแล้ว จึงมีความพร้อมทุก ๆ ด้านก่อนข้างสูง
4. ใช้สถานที่เก่าที่เป็นสถานศึกษาที่มีอยู่แล้วภายในกองทัพ เพื่อความสะดวกและประหยัดงบประมาณ ทั้งนี้เพราะสถานที่ที่เป็นสถานศึกษาอยู่แล้วนั้น จะมีความพร้อมในด้านต่าง ๆ อยู่แล้ว โดยเฉพาะอาคารสถานที่ วัสดุอุปกรณ์ต่าง ๆ สถานที่ศึกษาที่เหมาะสมจะจัดตั้งสถาบันตามลำดับจำนวนผู้มีความเห็นสูงสุดมีดังนี้ คือ
 - โรงเรียนเตรียมทหาร
 - โรงเรียนนายร้อยพระจุลจอมเกล้า (เก่า)
 - โรงเรียนของเหล่าทัพต่าง ๆ
 - โรงเรียนเสนาธิการของเหล่าทัพต่าง ๆ
 - วิทยาลัยป้องกันราชอาณาจักร
 - สถาบันการศึกษาชั้นสูงของเหล่าทัพต่าง ๆ
 - กรมยุทธศึกษาของทั้งสามเหล่าทัพ

3.4.2 ปัญหาอุปสรรคในการศึกษาต่อในสถาบันนวัตวิถีทางการทหาร

ในการเข้าศึกษาต่อในสถาบันนวัตวิถีทางการทหารนั้น นักเรียนทั้งสามเหล่าทัพจะมีปัญหาอุปสรรคในเรื่องต่อไปนี้ คือ

1. ปัญหาด้านการเงิน
2. ปัญหาด้านความรู้พื้นฐานยังไม่ดีพอ
3. การเดินทางไปเรียนและสถานที่พัก
4. การสนับสนุนของหน่วยงาน เนื่องจากปัจจุบันกำลังหลักในหน่วยงานต่าง ๆ

มีไม่มาก หากلامาศึกษาต่ออาจกระทบกระเทือนการปฏิบัติงาน ดังนั้นอาจไม่ได้รับการสนับสนุนจากผู้บังคับบัญชาให้มาเรียน

3.4.3 ความคิดเห็นและข้อเสนอแนะในการจัดตั้งสถาบัน

ความคิดเห็นและข้อเสนอแนะในการจัดตั้งสถาบันของนักเรียนทั้งสามเหล่าทัพสรุปได้ดังต่อไปนี้

1. ควรจัดตั้งสถาบันขึ้นเพราะจะเป็นการเพิ่มประสิทธิภาพในการทำงานของกำลังพล และเพิ่มประสิทธิภาพของกองทัพให้ดีขึ้น
2. ไม่ควรจัดตั้งสถาบันเพราะจะเป็นการสิ้นเปลืองงบประมาณ ในขณะที่สามารถไปฝากเรียนในมหาวิทยาลัยอื่น ๆ ได้ นอกจากนี้บางความคิดเห็นได้เสนอว่า ควรปรับปรุงสถาบันการศึกษาต่าง ๆ ที่มีอยู่เดิมให้มีคุณภาพมากขึ้นด้วย
3. ควรเปิดโอกาสให้ทหารทุกคนได้เข้าเรียนโดยมีเกณฑ์ในการพิจารณาที่เหมาะสม โดยไม่จำเป็นต้องคำนึงถึงคะแนนที่สอบได้ในระดับปริญญาตรี
4. การเรียนร่วมกันทั้งสามเหล่าทัพอาจไม่ได้ผลดี ทั้งนี้เพราะความรู้เฉพาะเหล่าทัพแตกต่างกัน
5. ควรกำหนดวัตถุประสงค์ของการเปิดสถาบันให้ชัดเจน ไม่ซ้ำซ้อนกับสถาบันการศึกษาที่มีอยู่เดิมแล้ว
6. ควรมีอาจารย์จากบุคลากรภายนอกกองทัพมาร่วมสอนด้วย
8. ในการจัดตั้งสถาบันควรพิจารณาและคำนึงถึงความสิ้นเปลืองและงบประมาณในการจัดตั้ง ตลอดจนอาจารย์ผู้สอนที่มีคุณภาพ และการผลิตนายทหารที่มีคุณภาพ

3.4.4 ลักษณะของสถาบัน

ลักษณะของสถาบันตามความคิดเห็นของนักเรียนทั้งสามเหล่าทัพ สรุปได้ดังต่อไปนี้

1. มีลักษณะเป็นแบบมหาวิทยาลัยเปิด มีการบริการส่งเอกสารและตำราเรียนทางไปรษณีย์ และมีการเรียนการสอนในวันเสาร์ -- อาทิตย์
2. ควรเป็นสถาบันเอกเทศ จัดการศึกษาารวมกันทั้งสามเหล่าทัพรวมทั้งตำรวจด้วย
3. ลักษณะการเรียนการสอนในสถาบัน ควรเป็นวิชาการทางการทหารและพยายามให้ผู้เรียนสามารถนำความรู้ไปปฏิบัติได้จริงในหน่วยงาน
4. ควรมีการพิจารณาระบบการศึกษาภายนอกกองทัพมาบริหารสถาบันและมีการแลกเปลี่ยนความคิดเห็นของบุคลากรทั้งทหารและพลเรือนด้วย
5. เป็นสถาบันที่เป็นศูนย์รวมทางวิชาการของทหาร มีสถานที่ วัสดุอุปกรณ์ห้องสมุด และตำราเรียนที่ทันสมัย
6. สถาบันนี้ควรมีการยอมรับและรับรองมาตรฐานเทียบเท่าสถาบันการศึกษาภายนอกกองทัพ ทั้งภายในและต่างประเทศ

โดยสรุป จากความคิดเห็นของผู้บังคับบัญชา ข้าราชการ อาจารย์ผู้สอน และนักเรียนทั้งสามเหล่าทัพ ความคิดเห็นและข้อเสนอแนะส่วนมากสอดคล้องกันโดยส่วนรวมเกือบทุกเรื่อง โดยเฉพาะลักษณะของสถาบัน ส่วนมากมีความเห็นว่าควรมีลักษณะเป็นสถาบันที่จัดการศึกษารวมกันทั้งสามเหล่าทัพ โดยใช้สถานที่ซึ่งเป็นสถานศึกษาของกองทัพต่าง ๆ ที่มีอยู่แล้ว ทั้งนี้เพื่อความประหยัดในเรื่องงบประมาณการก่อสร้าง นอกจากนี้ยังมีความพร้อมในด้านต่าง ๆ มาก เพราะเป็นสถานศึกษาอยู่แล้ว แต่อย่างไรก็ตาม ได้มีข้อเสนอแนะว่า สถาบันบัณฑิตทางการทหารนี้ ควรมีความพร้อมในทุกด้าน ทั้งด้านทรัพยากร อาคารสถานที่ ตำราเอกสาร เป็นศูนย์รวมวิชาการทางทหาร มีมาตรฐานเทียบเท่ากับสถาบันอื่น ๆ ภายนอกกองทัพ และมีการผลิตบัณฑิตที่เน้นคุณภาพมากกว่าปริมาณ

สรุปผลการวิเคราะห์ความเป็นไปได้ในการจัดตั้งสถาบัน จากการวิเคราะห์ความเป็นไปได้ของตัวแปรด้านต่าง ๆ ดังแสดงในตาราง 18

ตาราง 18 ผลการวิเคราะห์ความเป็นไปได้ของตัวแปรด้านต่าง ๆ ที่แสดงถึงความเป็นไปได้
ในการจัดตั้งสถาบันบัณฑิตทางการทหาร

ตัวแปร	เป็นไปได้สูง	เป็นไปได้	ไม่แน่ใจ	เป็นไปได้	เป็นไปได้สูง
1. ด้านสังคม				+	
1.1 การเมืองและการปกครอง				+	
1.2 เศรษฐกิจ				+	
1.3 ความพึงพอใจ				+	
2. ด้านการบริหารและการจัดการ				+	
2.1 ระเบียบ กฎเกณฑ์ พระราชบัญญัติ และกฎหมายต่าง ๆ				+	
2.2 นโยบายการพัฒนากำลังพลของกองทัพบก				+	
2.3 ความสามารถในการบริหารสถาบัน				+	
3. ด้านการลงทุน				+	
3.1 ค่าใช้จ่ายในการลงทุน				+	
3.2 ความคุ้มค่า				+	
4. ด้านทรัพยากร			+		
4.1 ความพร้อมด้านอาคารสถานที่			+		
4.2 ความพร้อมด้านวัสดุอุปกรณ์ และเครื่องมือ เครื่องใช้			+		
4.3 ความพร้อมด้านวิชาการ			+		
4.4 ความพร้อมด้านงบประมาณ			+		
4.5 ความพร้อมด้านบุคลากร				+	
4.6 ความพร้อมและความต้องการศึกษาต่อของ ข้าราชการทหารและนักเรียนเหล่าทัพต่าง ๆ				+	
ความเป็นไปได้ในการจัดตั้งสถาบันของตัวแปรทุกด้าน				+	

ตอนที่ 2 ผลการศึกษาสาขาวิชาที่กองทัพต้องการให้จัดการศึกษาอย่างรีบด่วน และความเป็นไปได้ในการจัดการศึกษาตามสาขาวิชาที่กองทัพต้องการรีบด่วนเหล่านั้น

จากผลการวิเคราะห์ข้อมูลในตอนที่ 1 สรุปได้ว่า มีความเป็นไปได้ในการจัดตั้ง สถาบันนิติทหาร ผู้วิจัยจึงทำการศึกษาความเป็นไปได้ในการจัดการศึกษาตาม สาขาวิชาที่กองทัพต้องการรีบด่วน เพื่อจะดำเนินการพัฒนาหลักสูตรและจัดการเรียนการสอน ตามความต้องการของกองทัพต่อไป ผลการวิเคราะห์ในตอนที่ 2 เสนอดังต่อไปนี้

1. ความต้องการพัฒนาความรู้ของกำลังพลในกองทัพ

ผลการวิเคราะห์ความคิดเห็นจากการตอบแบบสอบถามและสัมภาษณ์ผู้บังคับบัญชา หน่วยงานต่าง ๆ ที่ขึ้นตรงต่อกระทรวงกลาโหม เกี่ยวกับความต้องการพัฒนากำลังพลใน หน่วยงานต่าง ๆ ของกองทัพ เพื่อให้กำลังพลมีความรู้ความสามารถสูงขึ้นและสอดคล้อง กับความเจริญก้าวหน้าของเทคโนโลยีใหม่ ๆ เพื่อความมั่นคงของชาตินั้น ปรากฏว่า ผลการ วิเคราะห์ความต้องการของแต่ละหน่วยงานมีดังต่อไปนี้

1.1 สำนักงานปลัดกระทรวงกลาโหม

สำนักงานปลัดกระทรวงกลาโหม มีความต้องการพัฒนากำลังพลให้มีความรู้ความ สามารถในด้านต่าง ๆ ตามลำดับความสำคัญดังนี้คือ

1. วิศวกรรมสาขาต่าง ๆ ซึ่งได้แก่ วิศวกรรมไฟฟ้า วิศวกรรมเครื่องกล วิศวกรรมอุตสาหการ เป็นต้น (จำนวน 5 ใน 11 คน)
2. การบริหาร และการจัดการ ซึ่งได้แก่ การบริหารทรัพยากร เป็นต้น (จำนวน 3 ใน 11 คน)
3. วิทยาศาสตร์สาขาต่าง ๆ (จำนวน 3 ใน 11 คน)
4. การศึกษาทั่ว ๆ ไป (จำนวน 2 ใน 11 คน)
5. เทคโนโลยีต่าง ๆ (จำนวน 2 ใน 11 คน)
6. คอมพิวเตอร์

1.2 กองบัญชาการทหารสูงสุด

กองบัญชาการทหารสูงสุด มีความต้องการพัฒนากำลังพลให้มีความรู้ความสามารถในด้านต่าง ๆ ตามลำดับความสำคัญดังนี้

1. การบริหาร ซึ่งเกี่ยวข้องโดยตรงกับการบริหารทรัพยากรมนุษย์หรือการบริหารงานบุคคล (จำนวน 8 ใน 22 คน)
2. วิศวกรรมสาขาต่าง ๆ ได้แก่ วิศวกรรมไฟฟ้า วิศวกรรมเครื่องกล วิศวกรรมอุตสาหการ (จำนวน 7 ใน 22 คน)
3. เทคโนโลยีทางการทหาร (จำนวน 4 ใน 22 คน)
4. คอมพิวเตอร์ (จำนวน 4 ใน 22 คน)
5. เทคนิคในการใช้เครื่องมือทางการทหาร (จำนวน 2 ใน 22 คน)
6. ความเชี่ยวชาญเฉพาะสาขาต่าง ๆ เช่น ด้านเศรษฐกิจ การเมือง สังคมวิทยา และรัฐศาสตร์ (จำนวน 2 ใน 22 คน)
7. การวิจัยและประเมินผล
8. การวิจัยเชิงปฏิบัติการ
9. การวิเคราะห์งาน
10. วิทยาศาสตร์สาขาต่าง ๆ

1.3 กองทัพบก

กองทัพบก มีความต้องการพัฒนากำลังพลให้มีความรู้ความสามารถในด้านต่าง ๆ ตามลำดับความสำคัญดังนี้

1. การบริหาร ซึ่งได้แก่ การบริหารงานและการบริหารบุคลากร (จำนวน 21 ใน 49 คน)
2. วิศวกรรมสาขาต่าง ๆ ซึ่งได้แก่ วิศวกรรมไฟฟ้า (อิเล็กทรอนิกส์และสื่อสาร) วิศวกรรมเครื่องกล วิศวกรรมอุตสาหการ วิศวกรรมโรงงาน เป็นต้น (จำนวน 15 ใน 49 คน)
3. คอมพิวเตอร์ (จำนวน 13 ใน 49 คน)

4. เทคโนโลยีต่าง ๆ (จำนวน 8 ใน 49 คน)
5. วิทยาาสตร์ทางการทหารในสาขาต่าง ๆ ซึ่งได้แก่ สาขาเคมี นิวเคลียร์ และฟิสิกส์ (จำนวน 5 ใน 49 คน)
6. ความรู้ทางวิชาการด้านสาขาต่าง ๆ ซึ่งได้แก่ สาขาเศรษฐกิจ จิตวิทยา และการเมือง เป็นต้น (จำนวน 3 ใน 49 คน)
7. ยุทธศาสตร์ทางการทหาร (จำนวน 3 ใน 49 คน)
8. การวิจัยเชิงปฏิบัติการ

1.4 กองทัพเรือ

กองทัพเรือ มีความต้องการพัฒนากำลังพลให้มีความรู้ความสามารถในด้านต่าง ๆ ตามลำดับความสำคัญดังนี้

1. วิศวกรรมสาขาต่าง ๆ (จำนวน 19 ใน 35 คน) ซึ่งได้แก่ วิศวกรรมไฟฟ้า (อิเล็กทรอนิกส์และสื่อสาร) วิศวกรรมเครื่องกล วิศวกรรมการต่อเรือ
2. การบริหาร (จำนวน 13 ใน 35 คน) และการจัดการ
3. คอมพิวเตอร์ (จำนวน 9 ใน 35 คน)
4. วิทยาศาสตร์ (จำนวน 3 ใน 35 คน)
5. ความเป็นผู้นำ
6. เทคโนโลยีต่าง ๆ
7. แพทย์สาขาต่าง ๆ
8. การวิจัยเชิงปฏิบัติการ
9. วิชาการสาขาต่าง ๆ ได้แก่ ฟิสิกส์ เคมี เป็นต้น

1.5 กองทัพอากาศ

กองทัพอากาศ มีความต้องการพัฒนากำลังพลให้มีความรู้ความสามารถในด้านต่าง ๆ ตามลำดับความสำคัญดังนี้

1. การบริหาร และการจัดการ (จำนวน 24 ใน 38 คน)
2. คอมพิวเตอร์ (จำนวน 17 ใน 38 คน)

3. วิศวกรรมสาขาต่าง ๆ (จำนวน 15 ใน 38 คน) ซึ่งได้แก่ วิศวกรรมอากาศยาน วิศวกรรมไฟฟ้า (อิเล็กทรอนิกส์และสื่อสาร) เป็นต้น
 4. การวิจัยเชิงปฏิบัติการและการวัดผล (จำนวน 6 ใน 38 คน)
 5. เทคโนโลยีต่าง ๆ (จำนวน 5 ใน 38 คน)
 6. อากาศยาน (จำนวน 3 ใน 38 คน)
 7. วิชาการสาขาต่าง ๆ (จำนวน 3 ใน 38 คน) ได้แก่ การเมือง เศรษฐกิจ และสังคม เป็นต้น
 8. ยุทธศาสตร์ทางการทหาร (จำนวน 3 ใน 38 คน)
- จากความต้องการพัฒนากำลังพลด้านต่าง ๆ ของหน่วยงานต่าง ๆ ในกระทรวงกลาโหม ดังได้เสนอในตอนต้นนั้น สรุปรายละเอียดเพื่อให้เห็นชัดเจนดังแสดงในตาราง 19

ตาราง 19 ความต้องการพัฒนากำลัังผลของหน่วยงานต่าง ๆ ในกระทรวงกลาโหม

ความต้องการพัฒนากำลัังผลของหน่วยงานต่าง ๆ ในกระทรวงกลาโหม				
สพ.	บก.ทหารสูงสุด	ทบ.	ทร.	ทอ.
วิภากรรมสาขาต่าง ๆ	การบริหาร	การบริหาร	วิภากรรมสาขาต่าง ๆ	การบริหาร
การบริหาร	วิภากรรมสาขาต่าง ๆ	วิภากรรมสาขาต่าง ๆ	การบริหาร	คอมพิวเตอร์
วิเทศศาสตร์ทางการทหาร	เทคโนโลยีทางการทหาร	คอมพิวเตอร์	คอมพิวเตอร์	วิภากรรมสาขาต่าง ๆ
การฝึกวิชาทั่วไป	คอมพิวเตอร์	เทคโนโลยีต่าง ๆ	วิเทศศาสตร์ทางการทหาร	การวิจัยเชิงปฏิบัติการ
เทคโนโลยีต่าง ๆ	เทคนิคในการใช้เครื่องเรือ	วิเทศศาสตร์ทางการทหาร	เทคโนโลยีต่าง ๆ	เทคโนโลยีต่าง ๆ
คอมพิวเตอร์	ความเชี่ยวชาญเฉพาะสาขา	วิชาการสาขาต่าง ๆ	ความเชี่ยวชาญ	วิชาการสาขาต่าง ๆ
	การวิจัยเชิงปฏิบัติการ	ยุทธศาสตร์ทางการทหาร	การวิจัยเชิงปฏิบัติการ	ยุทธศาสตร์ทางการทหาร
	การวิเคราะห์งาน	การวิจัยเชิงปฏิบัติการ	วิชาการสาขาต่าง ๆ	อาวุธนำวิถี
	วิเทศศาสตร์ทางการทหาร		ยุทธศาสตร์	

2. สาขาวิชาที่กองทัพต้องการรับด่วนตามลำดับความสำคัญ

การศึกษาศาखाวิชาที่กองทัพต้องการให้จัดการศึกษาตามความจำเป็นรีบด่วน เพื่อพัฒนากำลังพลของกองทัพนั้น คำเน้นการศึกษาดังนี้

1. ศึกษาเอกสารโครงการศึกษาต่อระดับปริญญาโทภายนอกกองทัพ โดยทุนราชการ ประจำปีงบประมาณ 2529 - 2531 จากกองการศึกษาของหน่วยงานสังกัดสำนักงาน ปลัดกระทรวง กองบัญชาการทหารสูงสุด กองทัพบก กองทัพเรือ และกองทัพอากาศ เพื่อศึกษา แนวโน้มความต้องการ ในการจัดส่งข้าราชการไปศึกษาต่อภายนอกกองทัพของหน่วยงานต่าง ๆ

2. ศึกษาความคิดเห็นเกี่ยวกับสาขาวิชาที่กองทัพต้องการให้จัดการศึกษาตามความ จำเป็นรีบด่วน ของผู้บังคับบัญชาในหน่วยงานต่าง ๆ โดยนำผลการศึกษาเอกสารโครงการ ศึกษาต่อระดับปริญญาโทภายนอกกองทัพ จากข้อที่ 1 มาเป็นแนวทางในการสร้างเครื่องมือ ในการศึกษา

ผลการวิเคราะห์ข้อมูลเพื่อศึกษาศาखाวิชาที่กองทัพต้องการจัดการศึกษาตามความ จำเป็นรีบด่วนมีดังต่อไปนี้

2.1 ผลการศึกษาศาखाวิชาที่กองทัพต่าง ๆ มีโครงการจัดส่งกำลังพลไป ศึกษาต่อระดับปริญญาโทภายนอกกองทัพ

จากการศึกษาเอกสารโครงการศึกษาต่อระดับปริญญาโทภายนอกกองทัพ โดยทุน ราชการ งบประมาณประจำปี 2529 - 2531 สามารถสรุปสาขาวิชาต่าง ๆ ที่หน่วยงาน ในกระทรวงกลาโหมจัดส่งข้าราชการไปศึกษาต่อในระดับปริญญาโท ตามลำดับความสำคัญ ซึ่งพิจารณาจากจำนวนข้าราชการที่จัดส่ง ในแต่ละสาขาวิชา จากมากที่สุดลงไปตามลำดับ รายละเอียดดังแสดงในตาราง 20

ตาราง 20 สาขาวิชาหน่วยงานต่าง ๆ ในกระทรวงกลาโหมจัดตั้งข้าราชการไปศึกษาในระดับปริญญาโท

สป.	บก.ทหารสูงสุด	ทบ.	ทร.	ทอ.
วิศวกรรมโยธา	การบริหารราชการทหาร	วิศวกรรมโยธา	วิศวกรรมไฟฟ้า (อิเล็กทรอนิกส์)	คอมพิวเตอร์
วิศวกรรมอุตสาหกรรม	การวิจัยเชิงปฏิบัติการ	วิศวกรรมอุตสาหกรรม	วิศวกรรมเครื่องกล	วิศวกรรมอากาศยาน
วิศวกรรมน้ำ	วิศวกรรมไฟฟ้า (สื่อสาร)	การบริหารทั่วไป	คอมพิวเตอร์	อาวุธนำวิถี
ธรณีวิทยา	วิศวกรรมไฟฟ้า (อิเล็กทรอนิกส์)	วิศวกรรมไฟฟ้า (อิเล็กทรอนิกส์)	การบริหารราชการทหาร	วิศวกรรมไฟฟ้า (อิเล็กทรอนิกส์)
เภสัชศาสตร์	วิศวกรรมอุตสาหกรรม	การบริหารราชการทหาร	การวิจัยเชิงปฏิบัติการ	วิศวกรรมไฟฟ้า (สื่อสาร)
การบริหารราชการทหาร	วิศวกรรมเครื่องกล	คอมพิวเตอร์	วิทยาศาสตร์สาขาต่าง ๆ	วิศวกรรมเครื่องกล
ความสัมพันธ์ระหว่างประเทศ	วิศวกรรมโยธา	แพทยศาสตร์	วิศวกรรมไฟฟ้าสื่อสาร	วิศวกรรมโยธา
บัญชี	คอมพิวเตอร์	ฟิสิกส์	อุตุนิยมวิทยา	การบริหารราชการทหาร
	วิทยาศาสตร์สาขาต่าง ๆ	รัฐศาสตร์	วิศวกรรมอากาศยาน	
	ภาษาต่างประเทศ	ความสัมพันธ์ระหว่างประเทศ		
	สถาปัตย์	วิศวกรรมเครื่องกล		
	แพทยศาสตร์			
	สถิติประยุกต์			
	กฎหมาย			

จากตาราง 20 ปรากฏว่า หน่วยงานต่าง ๆ ในแต่ละสังกัดของกระทรวงกลาโหม มีโครงการจัดส่งข้าราชการไปศึกษาต่อในระดับปริญญาโท ในสาขาวิชาที่ตรงกันเป็นส่วนใหญ่ และเมื่อวิเคราะห์ความสอดคล้องของสาขาวิชาต่าง ๆ ที่หน่วยงานในแต่ละสังกัดมีโครงการจัดส่งข้าราชการไปศึกษาต่อในระดับปริญญาโท ปรากฏว่า มีสาขาวิชาต่าง ๆ ที่สอดคล้องกัน ดังแสดงรายละเอียดในตาราง 21

ตาราง 21 ผลการวิเคราะห์ความสอดคล้องของสาขาวิชาที่หน่วยงานในสังกัดต่าง ๆ
จัดส่งข้าราชการทหารไปศึกษาระดับปริญญาโทนอกกองทัพ

ลำดับที่	สาขาวิชา	สังกัด				
		สป.	บก.ทหาร สูงสุด	ทบ.	ทร.	ทอ.
1	วิศวกรรมโยธา	+	+	+		+
2	วิศวกรรมอุตสาหการ	+	+	+		
3	วิศวกรรมน้ำมัน	+				
4	ธรณีวิทยา	+				
5	เภสัชศาสตร์	+				
6	การบริหารราชการทหาร	+	+	+	+	+
7	ความสัมพันธ์ระหว่างประเทศ	+		+		
8	บัญชี	+				
9	การวิจัยเชิงปฏิบัติการ		+		+	
10	วิศวกรรมไฟฟ้า (สื่อสาร)		+		+	
11	วิศวกรรมไฟฟ้า (อิเล็กทรอนิกส์)		+	+	+	+
12	วิศวกรรมเครื่องกล		+	+	+	+
13	คอมพิวเตอร์		+	+	+	+
14	วิทยาศาสตร์สาขาต่าง ๆ (เคมี ฟิสิกส์)		+	+	+	
15	ภาษาศาสตร์		+			
16	สถาปนิก		+			
17	แพทยศาสตร์		+	+		
18	สถิติประยุกต์	+				

ตาราง 21 (ต่อ)

ลำดับที่	สาขาวิชา	สังกัด				
		สป.	บก.ทหาร สูงสุด	ทบ.	ทร.	ทอ.
19	กฎหมาย		+			
20	รัฐศาสตร์			+		
21	อุตุนิยมวิทยา				+	
22	วิศวกรรมอากาศยาน				+	+
23	อาวุธนำวิถี (ระเบิดเคมี)					+

จากตาราง 21 ปรากฏว่าผลการวิเคราะห์ความสอดคล้องของสาขาวิชาของหน่วยงานในสังกัดต่าง ๆ ตั้งแต่ 2 สังกัดขึ้นไป มีจำนวน 12 สาขา ดังต่อไปนี้คือ

1. วิศวกรรมโยธา
2. วิศวกรรมอุตสาหการ
3. การบริหารราชการทหาร
4. ความสัมพันธ์ระหว่างประเทศ
5. การวิจัยเชิงปฏิบัติการ
6. วิศวกรรมไฟฟ้า (สื่อสาร)
7. วิศวกรรมไฟฟ้า (อิเล็กทรอนิกส์)
8. วิศวกรรมเครื่องกล
9. คอมพิวเตอร์
10. วิทยาศาสตร์สาขาต่าง ๆ (เคมี ฟิสิกส์)
11. แพทย์ศาสตร์
12. วิศวกรรมอากาศยาน

เมื่อพิจารณาจำนวนความถี่ของความสอดคล้องจากความถี่สูงสุดลงไปตามลำดับ สามารถจัดลำดับสาขาวิชาที่หน่วยงานต่าง ๆ มีโครงการจัดส่งข้าราชการทหารไปศึกษาต่อระดับปริญญาโทได้ตามลำดับดังนี้

1. การบริหารราชการทหาร
2. วิศวกรรมโยธา
3. วิศวกรรมไฟฟ้า (อิเล็กทรอนิกส์)
4. วิศวกรรมเครื่องกล
5. คอมพิวเตอร์
6. วิศวกรรมอุตสาหกรรม
7. วิทยาศาสตร์สาขาต่าง ๆ (เคมี ฟิสิกส์)
8. ความสัมพันธ์ระหว่างประเทศ
9. การวิจัยเชิงปฏิบัติการ
10. วิศวกรรมไฟฟ้า (สื่อสาร)
11. แพทย์ศาสตร์
12. วิศวกรรมอากาศยาน

2.2 ผลการศึกษาสาขาวิชาที่กองทัพต้องการให้จัดการศึกษาตามความจำเป็นเร่งด่วน

จากการวิเคราะห์ความคิดเห็นเกี่ยวกับสาขาวิชา ที่กองทัพต้องการให้จัดการศึกษาตามความจำเป็นเร่งด่วน ของผู้บังคับบัญชาในหน่วยงานต่าง ๆ โดยพิจารณาจากผลการจัดลำดับความสำคัญของสาขาวิชาต่าง ๆ ปรากฏผลการวิเคราะห์ดังแสดงรายละเอียดใน

ตาราง 22 ลำดับที่ของสาขาวิชาที่กองทัพอากาศต้องการให้จัดการศึกษาอย่างรีบด่วน จำแนกตาม
สังกัด

สังกัด สาขาวิชา	ส.บ.		บก.ทหาร สูงสุด		ทบ.		ทร.		ทอ.	
	จำ นวน	ลำดับ ที่	จำ นวน	ลำดับ ที่	จำ นวน	ลำดับ ที่	จำ นวน	ลำดับ ที่	จำ นวน	ลำดับ ที่
1. การบริหารราชการทหาร	7	3	14	1	17	9	18	4	21	5
2. วิศวกรรมโยธา	7	3	3	11	16	11	7	10	17	8
3. วิศวกรรมไฟฟ้า(อิเล็กทรอนิกส์)	9	1	8	6	23	5	28	2	26	3
4. วิศวกรรมเครื่องกล	8	2	5	8	21	6	21	3	24	4
5. คอมพิวเตอร์	7	3	12	3	32	1	31	1	31	1
6. วิศวกรรมอุตสาหการ	5	6	6	7	21	6	8	9	11	10
7. วิทยาศาสตร์สาขาต่าง ๆ	4	8	4	9	11	12	12	6	8	12
8. ความสัมพันธ์ระหว่างประเทศ	3	11	3	11	17	9	7	10	13	9
9. การวิจัยเชิงปฏิบัติการ	5	6	13	2	24	3	10	8	10	11
10. วิศวกรรมไฟฟ้า(สื่อสาร)	4	8	8	3	27	2	15	5	18	7
11. แพทย์ศาสตร์	3	11	8	3	19	8	4	12	6	13
12. วิศวกรรมอากาศยาน	4	8	4	9	24	3	12	6	27	2
13. การเมือง	-	-	-	-	1	14	-	-	-	-
14. เศรษฐกิจ	-	-	-	-	1	14	-	-	-	-
15. รัฐศาสตร์	-	-	-	-	1	14	-	-	-	-
16. การบริหารทรัพยากร	-	-	-	-	1	14	-	-	-	-
17. นิเวศวิทยา	-	-	-	-	2	13	-	-	-	-
18. รัฐศาสตร์	-	-	-	-	-	-	1	13	-	-

ตาราง 22 (ต่อ)

สาขาวิชา	สังกัด		สป.		บก.ทหาร		ทบ.		ตร.		ทอ.	
			สูงสศ									
	จำ	ลำดับ	จำ	ลำดับ	จำ	ลำดับ	จำ	ลำดับ	จำ	ลำดับ	จำ	ลำดับ
	นวน	ที่	นวน	ที่	นวน	ที่	นวน	ที่	นวน	ที่	นวน	ที่
19. อูริกจั่วไโป	--	--	--	--	--	--	--	--	1	13	--	--
20. วิศวกรรมรถต่อเรือ	--	--	--	--	--	--	--	--	1	13	--	--
21. อารุณาวี	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	20	6

จากตาราง 22 ปรากฏว่า สาขาวิชาที่หน่วยงานในสังกัดต่าง ๆ หรือกองทัพอ้าง
การให้จัดการศึกษาอย่างรับค่านั้น มีลำดับความสำคัญสอดคล้องกัน ได้แก่ สาขาวิชาต่าง ๆ
ดังต่อไปนี้ การบริหารราชการทหาร วิศวกรรมโยธา วิศวกรรมไฟฟ้า (อิเล็กทรอนิกส์)
วิศวกรรมเครื่องกล คอมพิวเตอร์ วิศวกรรมอุตสาหกรรม วิทยาศาสตร์สาขาวิชาต่าง ๆ
ความสัมพันธ์ระหว่างประเทศ การวิจัยเชิงปฏิบัติการ วิศวกรรมไฟฟ้า (สื่อสาร) แพทย์
และวิศวกรรมอากาศยาน สำหรับสาขาวิชาอื่น ๆ นอกจากที่กล่าวมาแล้วนั้น เป็นความต้องการ
ของหน่วยงานสังกัดต่าง ๆ แตกต่างกันไป

2.3 ผลการจัดลำดับความสำคัญของสาขาวิชาที่กองทัพอ้างการให้จัดการศึกษาใน

สถาบัน

จากผลการศึกษาลำดับที่ของสาขาวิชาที่กองทัพอ้างการให้จัดการศึกษาอย่างรับค่านั้น
ดังแสดงในตาราง 22 เพื่อตัดสินใจว่า สาขาวิชาใดที่กองทัพอ้างการและควรจัดการศึกษา
ในสถาบัน ตามลำดับก่อน - หลังนั้น โดยใช้ตารางการตัดสินใจรวมลำดับที่ของความต้องการ
สาขาวิชาต่าง ๆ ของหน่วยงานในแต่ละสังกัด และพิจารณาว่าสาขาวิชาใดมีผลรวมของลำดับที่
ที่มีค่าน้อยที่สุด แสดงว่า สาขาวิชานั้น เป็นความต้องการรับค่านมากที่สุดที่จะให้จัดการศึกษาใน
สถาบัน ส่วนสาขาวิชาที่มีผลรวมของลำดับที่มากขึ้นตามลำดับ แสดงว่า เป็นความต้องการลำดับ
รองลงมาตามลำดับ

ผลจากการลำดับความสำคัญของสาขาวิชาต่าง ๆ เพื่อจัดการศึกษาตามลำดับก่อน - หลัง ในสถาบัน แสดงรายละเอียดในตาราง 23

ตาราง 23 ตารางการตัดสินใจ (Decision Matrix) แสดงลำดับความสำคัญของสาขาวิชาที่กองทัพต้องการให้จัดการศึกษาในสถาบันบัณฑิตทหาร ตามลำดับก่อน - หลัง

สาขาวิชา	ลำดับที่ของสาขาวิชาที่กองทัพต้องการให้จัดการศึกษาในแต่ละสังกัด						ลำดับความสำคัญของสาขาวิชาที่กองทัพต้องการ
	สป.	บก. ทหาร สูงสุด	ทบ.	ทร.	ทอ.	รวม ลำดับ ต่าง ๆ	
1. การบริหารราชการทหาร	3	1	9	4	5	22	3
2. วิศวกรรมโยธา	3	11	11	10	8	43	9
3. วิศวกรรมไฟฟ้า(อิเล็กทรอนิกส์)	1	6	5	2	3	17	2
4. วิศวกรรมเครื่องกล	2	8	6	3	4	23	4
5. คอมพิวเตอร์	3	3	1	1	1	9	1
6. วิศวกรรมอุตสาหกรรม	6	7	6	9	10	38	8
7. วิทยาศาสตร์สาขาต่าง ๆ	8	9	12	6	12	47	10
8. ความสัมพันธ์ระหว่างประเทศ	11	11	9	10	9	50	12
9. การวิจัยเชิงปฏิบัติการ	6	2	3	8	11	30	7
10. วิศวกรรมไฟฟ้า(สื่อสาร)	8	3	2	5	7	25	5
11. แพทย์ศาสตร์	11	3	8	12	13	47	10
12. วิศวกรรมอากาศยาน	8	9	3	6	2	28	6
13. การเมือง	-	-	14	-	-	-	-
14. เศรษฐกิจ	-	-	14	-	-	-	-
15. รัฐประศาสนศาสตร์	-	-	14	-	-	-	-
16. การบริหารทรัพยากร	-	-	14	-	-	-	-

ตาราง 23 (ต่อ)

สาขาวิชา	ลำดับที่ของสาขาวิชาที่กองทัพต้องการให้จัดการศึกษาในแต่ละสังกัด						ลำดับความ สำคัญของสาขาวิชา ที่กองทัพต้องการ
	สป.	บก. ทหาร สูงสุด	ทบ.	ทร.	ทอ.	รวม ลำดับ ต่างฯ	
17. นิวเคลียร์	-	-	13	-	-	-	-
18. รัฐศาสตร์	-	-	-	13	-	-	-
19. ธุรกิจทั่วไป	-	-	-	13	-	-	-
20. วิศวกรรมต่อเรือ	-	-	-	13	-	-	-
21. อาวุธนำวิถี	-	-	-	-	6	-	-

จากตาราง 23 เพื่อพิจารณาผลรวมของลำดับที่ของสาขาวิชาต่าง ๆ จากทุกสังกัด
จากตารางการตัดสินใจ ปรากฏว่า สาขาวิชาที่มีค่าผลรวมของลำดับที่น้อยกว่าหรือเท่ากับ 30
มีอยู่ทั้งหมดจำนวน 7 สาขาวิชา แสดงว่า สาขาวิชาต่าง ๆ เหล่านี้ เป็นความต้องการของ
กองทัพค่อนข้างมาก สาขาวิชาดังกล่าวมีดังต่อไปนี้คือ

1. การบริหารราชการทหาร
2. วิศวกรรมไฟฟ้า (อิเล็กทรอนิกส์)
3. วิศวกรรมเครื่องกล
4. คอมพิวเตอร์
5. วิศวกรรมไฟฟ้า (สื่อสาร)
6. วิศวกรรมอากาศยาน
7. การวิจัยเชิงปฏิบัติการ

ส่วนสาขาวิชาอื่น ๆ นอกจากที่กล่าวแล้ว มีค่าผลรวมลำดับที่ค่อนข้างสูง คือ ผลรวม
ของลำดับที่มีค่าสูงกว่า 30 ขึ้นไป ซึ่งแสดงว่าเป็นความต้องการที่น้อยกว่า 7 สาขาวิชาที่
กล่าวไว้ในตอนต้น

สาขาวิชาที่กองทัพต้องการให้จัดการศึกษาในสถาบัน ตามความจำเป็นรีบด่วน โดยพิจารณาตามลำดับความสำคัญ ก่อน - หลัง มีลำดับดังต่อไปนี้

1. คอมพิวเตอร์
2. วิศวกรรมไฟฟ้า (อิเล็กทรอนิกส์)
3. การบริหารราชการทหาร
4. วิศวกรรมเครื่องกล
5. วิศวกรรมไฟฟ้า (สื่อสาร)
6. วิศวกรรมอากาศยาน
7. การวิจัยเชิงปฏิบัติการ

เมื่อพิจารณาความสอดคล้องของลำดับที่ ซึ่งแต่ละสังกัดมีความต้องการให้จัดการศึกษาในสถาบันตามความจำเป็นรีบด่วนนั้น ปรากฏว่า

สาขาวิชาลำดับที่ 1 คือ คอมพิวเตอร์นั้น ผู้บังคับบัญชาของหน่วยงานทุกสังกัดจัดลำดับความต้องการไว้สอดคล้องกัน อยู่ในลำดับสูงมากโดยเฉพาะสังกัดกองทัพบก กองทัพเรือ และกองทัพอากาศ จัดไว้เป็นความต้องการในลำดับที่ 1 ส่วนสังกัดสำนักงานปลัดกระทรวง และกองบัญชาการทหารสูงสุด จัดไว้ในลำดับที่ 3 ซึ่งนับว่าอยู่ในลำดับที่สูง ดังนั้นแสดงว่าในการปฏิบัติงานทุกหน่วยงานในกองทัพนั้น จำเป็นจะต้องพิจารณาพัฒนากำลังพลให้มีความรู้ความสามารถในสาขาวิชาคอมพิวเตอร์เป็นลำดับแรก

สาขาวิชาลำดับที่ 2 คือ วิศวกรรมไฟฟ้า (อิเล็กทรอนิกส์) ผู้บังคับบัญชาในสังกัดสำนักงานปลัดกระทรวง และกองทัพเรือ จัดลำดับความต้องการในสาขาวิชานี้ไว้ค่อนข้างสูง สอดคล้องกัน สำหรับผู้บังคับบัญชาสังกัดกองทัพบก กองทัพอากาศ และกองบัญชาการทหารสูงสุด จัดลำดับความต้องการไว้ในลำดับปานกลางสอดคล้องกัน

สาขาวิชาลำดับที่ 3 คือ การบริหารราชการทหาร ผู้บังคับบัญชาเกือบทุกสังกัด ยกเว้นผู้บังคับบัญชาสังกัดกองทัพบก จัดลำดับความต้องการไว้สูงสอดคล้องกัน ส่วนผู้บังคับบัญชาสังกัดกองทัพบก มีความต้องการในลำดับที่ค่อนข้างต่ำ

สาขาวิชาลำดับที่ 4 คือ วิศวกรรมเครื่องกล ผู้บังคับบัญชาสังกัดสำนักงานปลัดกระทรวงและสังกัดกองทัพเรือจัดลำดับความต้องการไว้ค่อนข้างสูง ส่วนอีก 3 สังกัดที่เหลือ นั้น จัดลำดับความสำคัญไว้ในลำดับกลาง ๆ สอดคล้องกัน

สาขาวิชาลำดับที่ 5 คือ วิศวกรรมไฟฟ้า (สื่อสาร) ผู้บังคับบัญชาสังกัดกองทัพบก และกองบัญชาการทหารสูงสุด จัดลำดับความต้องการไว้ค่อนข้างสูง และผู้บังคับบัญชาสังกัดสำนักงานปลัดกระทรวงกลาโหมเรือ จัดลำดับความต้องการไว้ในลำดับปานกลางสอดคล้องกัน ส่วนผู้บังคับบัญชาสังกัดกองทัพอากาศนั้น จัดลำดับความต้องการไว้ค่อนข้างต่ำ

สาขาวิชาลำดับที่ 6 คือ วิศวกรรมอากาศยาน ผู้บังคับบัญชาสังกัดกองทัพบก และกองทัพอากาศจัดลำดับความสำคัญของสาขานี้ไว้ค่อนข้างสูงสอดคล้องกัน ส่วนอีก 3 สังกัดที่เหลือ จัดลำดับไว้ในลำดับปานกลางสอดคล้องกัน

สาขาวิชาลำดับที่ 7 คือ การวิจัยเชิงปฏิบัติการ ผู้บังคับบัญชาสังกัดกองบัญชาการทหารสูงสุด และสำนักงานปลัดกระทรวง จัดลำดับความสำคัญของสาขาวิชาไว้ค่อนข้างสูง ส่วนผู้บังคับบัญชาอีก 3 สังกัดที่เหลือ จัดลำดับความสำคัญไว้ค่อนข้างต่ำสอดคล้องกัน

สำหรับสาขาวิชาอีก 5 สาขาวิชา คือ วิศวกรรมอุตสาหกรรม แพทย์ วิศวกรรมโยธา วิทยาศาสตร์สาขาต่าง ๆ และความสัมพันธ์ระหว่างประเทศนั้น ซึ่งมีลำดับความต้องการอยู่ในลำดับต่ำจนถึงต่ำสุดนั้น จะเห็นว่า ผู้บังคับบัญชาส่วนใหญ่เกือบทุกสังกัด จัดลำดับความต้องการไว้ในลำดับปานกลางและค่อนข้างต่ำสอดคล้องกัน

ส่วนสาขาวิชาที่เหลือ คือ การเมือง เศรษฐกิจ รัฐศาสตร์ การบริหารทรัพยากร นิวเคลียร์ รัฐศาสตร์ ธุรกิจทั่วไป วิศวกรรมต่อเรือ และอาวุธนาวิกิ ไม่ได้นำไปจัดลำดับความสำคัญของสาขาวิชาที่กองทัพอากาศ ทั้งนี้ เพราะแต่ละสาขามีความต้องการอยู่ในระดับความต้องการของหน่วยงานเพียงสังกัดเดียว ซึ่งในการจัดการศึกษาในสถาบันในระยะแรกนั้น มีวัตถุประสงค์ที่จะจัดการศึกษาสนองความต้องการในการพัฒนากำลังพลของทุกเหล่าทัพ ดังนั้น สาขาวิชาต่าง ๆ ดังกล่าว จึงไม่ได้รับการพิจารณาในระยะแรกของการจัดตั้งสถาบันนี้

3. ความเป็นไปได้ในการจัดการศึกษาตามสาขาวิชาที่กองทัพอากาศรับด้าน

การวิเคราะห์ความเป็นไปได้ในการจัดการศึกษาในสถาบันตามสาขาวิชาที่กองทัพอากาศรับด้าน ซึ่งเป็นผลจากการวิเคราะห์ในข้อ 2 นั้น จะวิเคราะห์โดยการพิจารณาความเป็นไปได้ตามลำดับความพร้อมสูงสุดของตัวแปรต่าง ๆ โดยการใช้ตารางการตัดสินใจรวมลำดับที่ของความพร้อมของตัวแปรต่าง ๆ ดังเสนอผลการวิเคราะห์ตามลำดับดังนี้

- 3.1 ความพร้อมด้านทรัพยากรซึ่งประกอบด้วย
 1. อาคารสถานที่
 2. วัสดุอุปกรณ์
 3. เอกสารและผลงานทางด้านวิชาการ
- 3.2 ความพร้อมของอาจารย์ผู้สอน ซึ่งประกอบด้วย
 1. ความรู้
 2. ความสามารถในการสอน
 3. ประสบการณ์ในการสอน
 4. ความพร้อมในการสอน
- 3.3 ความต้องการศึกษาต่อในสาขาวิชาต่าง ๆ ของข้าราชการทหาร
- 3.4 ความต้องการศึกษาต่อในสาขาวิชาต่าง ๆ ของนักเรียนเหล่าทัพต่าง ๆ
- 3.5 สรุปความเป็นไปได้ในการจัดการศึกษาตามสาขาวิชาที่กองทัพต้องการ

รับด่วน

ผลการวิเคราะห์ความพร้อมของตัวแปรต่าง ๆ มีดังต่อไปนี้

3.1 ความพร้อมด้านทรัพยากร

จากการศึกษาความพร้อมเกี่ยวกับทรัพยากรสำหรับการจัดการศึกษาในสาขาวิชาต่าง ๆ ที่กองทัพต้องการรับด่วน โดยศึกษาจากความคิดเห็นของอาจารย์ผู้สอนในสถานศึกษาของกระทรวงกลาโหม และเกี่ยวข้องกับสาขาวิชาต่าง ๆ ที่กองทัพต้องการรับด่วนดังกล่าว ปรากฏผลการวิเคราะห์ข้อมูลมีดังต่อไปนี้

1. ความพร้อมด้านอาคารสถานที่

ผลการวิเคราะห์ความพร้อมด้านอาคารสถานที่ ปรากฏรายละเอียดดังแสดงใน

ตาราง 24 ลำดับความพร้อมด้านอาคารสถานที่สำหรับจัดการศึกษาในสาขาวิชาที่กองทัพบ.

ต้องการรับด่วน

ความพร้อมด้านอาคารสถานที่ สาขาวิชา	ห้องสมุด			แหล่งฝึกงาน			รวม ลำดับที่ ต่าง ๆ	ลำดับที่ ของ ความพร้อม
	ข	S.D	ลำดับ ที่	ข	S.D	ลำดับ ที่		
1. คอมพิวเตอร์	2.78	0.79	5	3.22	1.23	3	8	4
2. วิศวกรรมไฟฟ้า(อิเล็กทรอนิกส์)	3.09	0.90	3	3.09	1.16	4	7	3
3. การบริหารราชการทหาร	3.84	0.95	2	3.85	0.94	1	3	1
4. วิศวกรรมเครื่องกล	2.07	0.92	7	2.15	0.77	7	14	7
5. วิศวกรรมไฟฟ้า (สื่อสาร)	4.25	1.09	1	3.50	0.50	2	3	1
6. วิศวกรรมอากาศยาน	2.25	1.09	6	2.50	1.12	6	12	6
7. การวิจัยเชิงปฏิบัติการ	2.91	1.16	4	3.09	1.16	4	8	4

จากตาราง 24 ปรากฏว่า ความพร้อมด้านอาคารสถานที่สำหรับใช้จัดการศึกษาในสาขาวิชาที่กองทัพบ.ต้องการรับด่วนนั้น ในเรื่องห้องสมุด สาขาวิชาวิศวกรรมไฟฟ้า (สื่อสาร) มีความพร้อมสูงสุดเป็นลำดับที่ 1 และสาขาวิชาการบริหารราชการทหารมีความพร้อมรองลงมาเป็นลำดับที่ 2 เมื่อพิจารณาค่าคะแนนเฉลี่ยความพร้อมของทั้ง 2 สาขา ปรากฏว่า มีค่าสูงกว่า 3.50 ซึ่งแสดงว่า มีความพร้อมอยู่ในระดับค่อนข้างพร้อม สำหรับสาขาวิชาอื่น ๆ ที่มีความพร้อมรองลงมาตามลำดับ คือ สาขาวิชาวิศวกรรมไฟฟ้า (อิเล็กทรอนิกส์) สาขาวิชาการวิจัยเชิงปฏิบัติการ สาขาวิชาคอมพิวเตอร์ สาขาวิชาวิศวกรรมอากาศยาน และสาขาวิชาวิศวกรรมเครื่องกล มีความพร้อมอยู่ในลำดับสุดท้ายคือลำดับที่ 7 และเมื่อพิจารณาค่าคะแนนเฉลี่ยของความพร้อม ปรากฏว่า สาขาวิชาวิศวกรรมไฟฟ้า (อิเล็กทรอนิกส์) การวิจัยเชิงปฏิบัติการ และคอมพิวเตอร์ มีความพร้อมอยู่ในระดับไม่แน่ใจ ส่วนสาขาวิชาวิศวกรรมอากาศยาน กับ วิศวกรรมเครื่องกล นั้น มีความพร้อมอยู่ในระดับค่อนข้างพร้อม

สำหรับความพร้อมทางด้านแหล่งฝึกงานนั้น ปรากฏว่า สาขาวิชาบริหารราชการ
ทหาร มีความพร้อมสูงสุดเป็นลำดับที่ 1 และสาขาวิชาวิศวกรรมไฟฟ้า (สื่อสาร) มีความ
พร้อมรองลงมาเป็นลำดับที่ 2 เมื่อพิจารณาค่าคะแนนเฉลี่ยความพร้อมของทั้ง 2 สาขา
ปรากฏว่า มีค่าสูงกว่า 3.50 ซึ่งแสดงว่า มีความพร้อมอยู่ในระดับค่อนข้างพร้อม สำหรับ
สาขาอื่น ๆ ที่มีความพร้อมรองลงมาตามลำดับ คือ สาขาคอมพิวเตอร์ สาขาวิจัยเชิงปฏิบัติการ
สาขาวิชาวิศวกรรมไฟฟ้า (อิเล็กทรอนิกส์) สาขาวิชาวิศวกรรมอากาศยาน และสาขาวิชา
วิศวกรรมเครื่องกล มีความพร้อมอยู่ในลำดับสุดท้าย คือ ลำดับที่ 7 และเมื่อพิจารณาค่า
คะแนนเฉลี่ยของความพร้อม ปรากฏว่า สาขาวิชาคอมพิวเตอร์ วิศวกรรมไฟฟ้า (อิเล็กทรอนิกส์)
การวิจัยเชิงปฏิบัติการ และวิศวกรรมอากาศยาน มีความพร้อมอยู่ในระดับไม่แน่ใจ ส่วนสาขา
วิชาวิศวกรรมเครื่องกลนั้น มีความพร้อมอยู่ในระดับค่อนข้างไม่พร้อม

เมื่อพิจารณาความพร้อมจากการรวมลำดับที่ของทุกสาขาวิชาปรากฏว่า สาขาวิชาบริหาร
ราชการทหาร และสาขาวิชาวิศวกรรมไฟฟ้า (สื่อสาร) มีความพร้อมอยู่ในลำดับที่ 1 และ
สาขาที่มีความพร้อมรองลงมาตามลำดับ คือ สาขาวิชาวิศวกรรมไฟฟ้า (อิเล็กทรอนิกส์)
สาขาวิชาคอมพิวเตอร์ สาขาวิชาการวิจัยเชิงปฏิบัติการ สาขาวิชาวิศวกรรมอากาศยาน และ
สาขาวิชาวิศวกรรมเครื่องกล มีความพร้อมเป็นลำดับสุดท้าย

2. ความพร้อมด้านวัสดุอุปกรณ์

ผลการวิเคราะห์ความพร้อมด้านวัสดุอุปกรณ์ ปรากฏรายละเอียดดังแสดงในตาราง 25

ตาราง 25 ลำดับความพร้อมด้านวัสดุอุปกรณ์สำหรับการศึกษาในสาขาวิชาที่กองทัพ
ต้องการรับด่วน

สาขาวิชา	ความพร้อมด้าน วัสดุอุปกรณ์		ลำดับที่
	ขั	S.D	
1. คอมพิวเตอร์	3.11	1.19	4
2. วิศวกรรมไฟฟ้า (อิเล็กทรอนิกส์)	3.09	1.31	5
3. การบริหารราชการ	3.46	0.93	1
4. วิศวกรรมเครื่องกล	2.58	0.92	7
5. วิศวกรรมไฟฟ้า (สื่อสาร)	3.25	0.83	3
6. วิศวกรรมอากาศยาน	2.75	0.83	6
7. การวิจัยเชิงปฏิบัติการ	3.45	1.08	2

จากตาราง 25 ปรากฏว่า ความพร้อมด้านวัสดุอุปกรณ์สำหรับใช้ในการจัดการศึกษาตามสาขาวิชาที่กองทัพต้องการรับด่วนนั้น สาขาวิชาการบริหารราชการทหารมีความพร้อมสูงสุดเป็นลำดับที่ 1 และสาขาวิชาการวิจัยเชิงปฏิบัติการมีความพร้อมรองลงมาเป็นลำดับที่ 2 เมื่อพิจารณาค่าคะแนนเฉลี่ยความพร้อมของทั้ง 2 สาขาวิชานี้ ปรากฏว่า มีค่าใกล้เคียง 3.50 มาก ซึ่งแสดงว่า มีความพร้อมอยู่ในระดับค่อนข้างพร้อม ส่วนสาขาวิชาอื่น ๆ ที่มีความพร้อมรองลงมาตามลำดับ คือ สาขาวิชาวิศวกรรมไฟฟ้า (สื่อสาร) สาขาวิชาคอมพิวเตอร์ สาขาวิชาวิศวกรรมไฟฟ้า (อิเล็กทรอนิกส์) สาขาวิชาวิศวกรรมอากาศยาน และสาขาวิชาวิศวกรรมเครื่องกล มีความพร้อมเป็นลำดับสุดท้าย คือ ลำดับที่ 7 และเมื่อพิจารณาค่าคะแนนเฉลี่ยของความพร้อมปรากฏว่า ทุกสาขาวิชาที่มีค่าคะแนนเฉลี่ยอยู่ระหว่าง 2.58 - 3.25 ซึ่งแสดงว่า มีความพร้อมอยู่ในระดับไม่แน่ใจ

3. ความพร้อมด้านเอกสารและผลงานด้านวิชาการ

ผลการวิเคราะห์ความพร้อมด้านเอกสารและผลงานด้านวิชาการ ปรากฏผล

รายละเอียดดังแสดงในตาราง 26

ตาราง 26 ลำดับความพร้อมด้านเอกสารและผลงานทางวิชาการสำหรับใช้ในการจัดการศึกษาในสาขาวิชาชีพของห้องปฏิบัติการรับด่วน

ความพร้อมด้านเอกสาร และผลงานทาง วิชาการ สาขาวิชา	เอกสารประกอบ การศึกษา			ตำราเรียน			ผลงานวิจัย			รวม ลำดับที่ ต่าง ๆ	ลำดับที่ ของ ความพร้อม
	$\bar{X}$	S.D	ลำดับ ที่	$\bar{X}$	S.D	ลำดับ ที่	$\bar{X}$	S.D	ลำดับ ที่		
1. คอมพิวเตอร์	3.11	0.74	3	3.22	0.79	2	2.56	0.83	2	7	2
2. วิศวกรรมไฟฟ้า (อิเล็กทรอนิกส์)	2.55	0.99	5	2.82	0.94	5	2.27	0.96	4	14	5
3. การบริหารราชการทหาร	3.38	0.92	1	3.38	0.92	1	3.00	1.11	1	3	1
4. วิศวกรรมเครื่องกล	2.38	0.74	6	2.38	0.92	6	1.76	0.58	7	19	6
5. วิศวกรรมไฟฟ้า (สื่อสาร)	3.00	0.71	4	3.00	0.71	4	2.25	0.43	5	13	4
6. วิศวกรรมอากาศยาน	2.25	1.09	7	2.25	0.43	7	2.25	1.29	5	19	6
7. การวิจัยเชิงปฏิบัติการ	3.36	1.07	2	3.18	1.11	3	2.45	1.16	3	8	3

จากตาราง 26 ปรากฏว่า ความพร้อมด้านเอกสารประกอบการศึกษาสำหรับใช้ ในการจัดการศึกษาในสาขาวิชาที่กองทัพบกต้องการรับค่านั้น สาขาวิชาการบริหารราชการทหาร มีความพร้อมสูงสุดเป็นลำดับที่ 1 และสาขาวิชาอื่น ๆ ที่มีความพร้อมรองลงมาตามลำดับ คือ สาขาวิชาการวิจัยเชิงปฏิบัติการ สาขาวิชาคอมพิวเตอร์ สาขาวิชาวิศวกรรมไฟฟ้า (สื่อสาร) สาขาวิชาวิศวกรรม (อิเล็กทรอนิกส์) และสาขาวิชาวิศวกรรมเครื่องกล กับสาขาวิชา วิศวกรรมอากาศยานมีความพร้อมเป็นลำดับสุดท้าย คือ ลำดับที่ 6 เมื่อพิจารณาค่าคะแนน เฉลี่ยของความพร้อม ปรากฏว่า สาขาวิชาการบริหารราชการทหาร การวิจัยเชิงปฏิบัติการ คอมพิวเตอร์ วิศวกรรมไฟฟ้า (สื่อสาร) และสาขาวิชาวิศวกรรมไฟฟ้า (อิเล็กทรอนิกส์) มีความพร้อมอยู่ในระดับไม่แน่ใจ ส่วนสาขาวิชาวิศวกรรมเครื่องกลและสาขาวิชาวิศวกรรม อากาศยาน มีความพร้อมอยู่ในระดับค่อนข้างไม่พร้อม

สำหรับความพร้อมทางด้านตำราเรียนนั้น ปรากฏว่า สาขาวิชาการบริหารราชการ ทหาร มีความพร้อมสูงสุดเป็นลำดับที่ 1 และสาขาอื่น ๆ ที่มีความพร้อมรองลงมาตามลำดับ คือ สาขาวิชาคอมพิวเตอร์ สาขาวิชาการวิจัยเชิงปฏิบัติการ สาขาวิชาวิศวกรรมไฟฟ้า (สื่อสาร) สาขาวิชาวิศวกรรมไฟฟ้า (อิเล็กทรอนิกส์) สาขาวิชาวิศวกรรมเครื่องกล และสาขาวิชา วิศวกรรมอากาศยาน มีความพร้อมเป็นลำดับสุดท้าย คือลำดับที่ 7 และเมื่อพิจารณาค่าคะแนน เฉลี่ยของความพร้อม ปรากฏว่า สาขาวิชาการบริหารราชการทหาร คอมพิวเตอร์ การวิจัย เชิงปฏิบัติการ วิศวกรรมไฟฟ้า (สื่อสาร) และสาขาวิชาวิศวกรรมไฟฟ้า (อิเล็กทรอนิกส์) มีความพร้อมอยู่ในระดับไม่แน่ใจ ส่วนสาขาวิชาวิศวกรรมเครื่องกล และสาขาวิชาวิศวกรรม อากาศยาน มีความพร้อมอยู่ในระดับค่อนข้างไม่พร้อม

ส่วนความพร้อมทางด้านผลงานวิจัยนั้น ปรากฏว่า สาขาวิชาการบริหารราชการทหาร มีความพร้อมสูงสุดเป็นลำดับที่ 1 และสาขาอื่น ๆ ที่มีความพร้อมรองลงมาตามลำดับ คือ สาขา วิชาคอมพิวเตอร์ สาขาวิชาการวิจัยเชิงปฏิบัติการ สาขาวิชาวิศวกรรมไฟฟ้า (อิเล็กทรอนิกส์) สาขาวิชาวิศวกรรมไฟฟ้า (สื่อสาร) สาขาวิชาวิศวกรรมอากาศยาน และสาขาวิชาเครื่องกล มีความพร้อมเป็นลำดับสุดท้าย เมื่อพิจารณาค่าคะแนนเฉลี่ยของความพร้อม ปรากฏว่า สาขาวิชา การบริหารราชการทหาร และสาขาวิชาคอมพิวเตอร์ มีความพร้อมอยู่ในระดับค่อนข้างไม่พร้อม ส่วนสาขาวิชาการวิจัยเชิงปฏิบัติการ วิศวกรรมไฟฟ้า (อิเล็กทรอนิกส์) วิศวกรรมไฟฟ้า (สื่อสาร)

วิศวกรรมอากาศยาน และสาขาวิชาวิศวกรรมเครื่องกล มีความพร้อมอยู่ในระดับค่อนข้างไม่พร้อม

เมื่อพิจารณาความพร้อมรวมลำดับที่ทุกสาขาวิชา ปรากฏว่า สาขาวิชาการบริหารราชการทหาร มีความพร้อมสูงสุดเป็นลำดับที่ 1 และสาขาที่มีความพร้อมรองลงมาตามลำดับ คือ สาขาวิชาคอมพิวเตอร์ สาขาวิชาการวิจัยเชิงปฏิบัติการ สาขาวิชาวิศวกรรมไฟฟ้า (สื่อสาร) สาขาวิชาวิศวกรรมไฟฟ้า (อิเล็กทรอนิกส์) สาขาวิชาวิศวกรรมเครื่องกล และสาขาวิชาวิศวกรรมอากาศยาน มีความพร้อมเป็นลำดับสุดท้าย คือลำดับที่ 6

สรุปความพร้อมทางด้านทรัพยากร จากการรวมลำดับที่ของความพร้อมทุกด้าน ซึ่งได้แก่ ความพร้อมด้านอาคารสถานที่ วัสดุอุปกรณ์ และด้านเอกสารและผลงานทางวิชาการ ปรากฏผลการวิเคราะห์ ดังแสดงรายละเอียดในตาราง 27

ตาราง 27 ลำดับความพร้อมด้านทรัพยากรสำหรับจัดการศึกษาในสาขาวิชาที่กองทัพต้องการ

สาขาวิชา	ความพร้อมด้าน ทรัพยากร	อาคาร	วัสดุ-	เอกสารและผล	รวม	ลำดับที่ ของ ความพร้อม
		สถานที่	อุปกรณ์	งานทางวิชาการ	ลำดับที่ ต่าง ๆ	
1. คอมพิวเตอร์		4	4	2	10	4
2. วิศวกรรมไฟฟ้า (อิเล็กทรอนิกส์)		3	5	5	13	5
3. การบริหารราชการทหาร		1	1	1	3	1
4. วิศวกรรมเครื่องกล		7	7	6	20	7
5. วิศวกรรมไฟฟ้า (สื่อสาร)		1	3	4	8	2
6. วิศวกรรมอากาศยาน		6	6	6	18	6
7. การวิจัยเชิงปฏิบัติการ		4	2	3	9	3

จากตาราง 27 สาขาวิชาการบริหารราชการทหารมีความพร้อมด้านทรัพยากรสูงที่สุดเป็นลำดับที่ 1 สำหรับสาขาวิชาอื่น ๆ ที่มีความพร้อมทางด้านทรัพยากรเป็นลำดับรองลงมาตามลำดับคือ สาขาวิชาวิศวกรรมไฟฟ้า (สื่อสาร) สาขาวิชาการวิจัยเชิงปฏิบัติการ สาขาวิชาคอมพิวเตอร์ สาขาวิชาวิศวกรรมไฟฟ้า (อิเล็กทรอนิกส์) สาขาวิชาวิศวกรรมอากาศยาน และสาขาวิชาวิศวกรรมเครื่องกล มีความพร้อมด้านทรัพยากรเป็นลำดับสุดท้ายคือ ลำดับที่ 7

3.2 ความพร้อมของอาจารย์ผู้สอน

จากการศึกษาความพร้อมของอาจารย์ผู้สอนในสถานศึกษาของกระทรวงกลาโหมที่เกี่ยวข้องกับสาขาวิชาที่กองทัพต้องการ เพื่อที่จะทำการสอนในสาขาวิชาที่กองทัพต้องการรับด่วน เหล่านั้น ปรากฏผลการวิเคราะห์ความพร้อมของอาจารย์ผู้สอน ด้านต่าง ๆ ดังนี้

1. ความรู้

ผลการวิเคราะห์ความพร้อมของอาจารย์ผู้สอนในด้านความรู้ ปรากฏรายละเอียด

ดังแสดงในตาราง 28

ตาราง 28 ลำดับความรู้ ของอาจารย์ผู้สอน ในสาขาวิชาต่าง ๆ ที่กองทัพต้องการรับด่วน

สาขาวิชา	ความรู้		ลำดับที่
	$\bar{X}$	S.D	
1. คอมพิวเตอร์	4.30	0.61	5
2. วิศวกรรมไฟฟ้า (อิเล็กทรอนิกส์)	4.54	0.49	1
3. การบริหารราชการทหาร	4.23	0.69	6
4. วิศวกรรมเครื่องกล	4.07	0.70	7
5. วิศวกรรมไฟฟ้า (สื่อสาร)	4.50	0.50	2
6. วิศวกรรมอากาศยาน	4.50	0.50	2
7. การวิจัยเชิงปฏิบัติการ	4.42	0.49	4

จากตาราง 28 ปรากฏว่า อาจารย์ผู้สอน มีความรู้ สูงสุดเป็นลำดับที่ 1 ในสาขา วิชาวิศวกรรมไฟฟ้า (อิเล็กทรอนิกส์) สาขาวิชาที่อาจารย์มีความรู้สูงเป็นลำดับที่ 2 คือ สาขาวิชาวิศวกรรมไฟฟ้า (สื่อสาร) กับสาขาวิชาวิศวกรรมอากาศยาน เมื่อพิจารณาค่าคะแนนเฉลี่ย ปรากฏว่า ทั้ง 3 สาขาวิชาดังกล่าวแล้ว มีค่าคะแนนเฉลี่ย ตั้งแต่ 4.50 ขึ้นไป ซึ่ง แสดงว่า อาจารย์ผู้สอนมีความรู้ ในทั้ง 3 สาขาวิชาอยู่ในระดับ มากที่สุด ส่วนสาขาวิชาอื่น ๆ ที่เหลือ อาจารย์มีความรู้สูงเป็นลำดับที่รองลงมาตามลำดับ คือ สาขาวิชาการวิจัยเชิงปฏิบัติการ คอมพิวเตอร์ การบริหารราชการทหาร และสาขาวิชาวิศวกรรมเครื่องกล อาจารย์มีความรู้ อยู่ในลำดับสุดท้าย คือ ลำดับที่ 7 เมื่อพิจารณาค่าคะแนนเฉลี่ยของสาขาวิชาดังกล่าว ปรากฏว่า มีค่าสูงกว่า 3.50 แสดงว่า อาจารย์มีความรู้ในสาขาวิชาดังกล่าว อยู่ในระดับมาก

2. ความสามารถในการสอน

ผลการวิเคราะห์ ความสามารถ ในการสอนของอาจารย์ผู้สอน ปรากฏรายละเอียด ดังแสดงในตาราง 29

ตาราง 29 ลำดับความสามารถในการสอนของอาจารย์ในการสอนสาขาวิชาต่าง ๆ ที่
กองทัพอากาศรับค่าน

สาขาวิชา	ความสามารถในการสอน		ลำดับที่
	ข	S.D	
1. คอมพิวเตอร์	4.00	0.55	5
2. วิศวกรรมไฟฟ้า (อิเล็กทรอนิกส์)	4.45	0.66	3
3. การบริหารราชการทหาร	3.84	0.66	7
4. วิศวกรรมเครื่องกล	4.00	0.53	5
5. วิศวกรรมไฟฟ้า (สื่อสาร)	4.50	0.50	1
6. วิศวกรรมอากาศยาน	4.50	0.50	1
7. การวิจัยเชิงปฏิบัติการ	4.42	0.64	4

จากตาราง 29 ปรากฏว่า อาจารย์ผู้สอน มีความสามารถในการสอน สูงสุด
เป็นลำดับที่ 1 ในสาขาวิชา วิศวกรรมไฟฟ้า (สื่อสาร) กับสาขาวิชาวิศวกรรมอากาศยาน
ทั้ง 2 สาขาวิชา เมื่อพิจารณาค่าคะแนนเฉลี่ย ปรากฏว่า สาขาวิชาทั้ง 2 มีค่าเท่ากับ
4.50 ซึ่งแสดงว่า มีความสามารถในการสอนอยู่ในระดับมากที่สุด สำหรับสาขาวิชาอื่น ๆ
ที่อาจารย์มีความสามารถสูงเป็นลำดับที่รองลงมา คือ สาขาวิชาวิศวกรรมไฟฟ้า (อิเล็กทรอนิกส์)
สาขาวิชาการวิจัยเชิงปฏิบัติการ สาขาวิชาคอมพิวเตอร์ สาขาวิชาวิศวกรรมเครื่องกล และ
สาขาวิชาการบริหารราชการทหาร อาจารย์มีความสามารถในการสอนเป็นลำดับสุดท้าย คือ
ลำดับที่ 7 เมื่อพิจารณาค่าคะแนนเฉลี่ยของความสามารถในการสอนของอาจารย์ ปรากฏว่า
ทั้ง 5 สาขาวิชา มีค่าคะแนนเฉลี่ยสูงกว่า 3.50 แสดงว่า อาจารย์มีความสามารถในการ
สอนอยู่ในระดับมาก

3. ประสิทธิภาพในการสอน

ผลการวิเคราะห์ด้านประสิทธิภาพในการสอน ปรากฏรายละเอียดดังแสดงใน

ตาราง 30 ลำดับประสิทธิภาพในการสอนของอาจารย์ในสาขาวิชาที่กองทัพอากาศรับด้วย

สาขาวิชา	ประสิทธิภาพในการสอน		ลำดับที่
	$\bar{X}$	S.D	
1. คอมพิวเตอร์	3.79	0.87	7
2. วิศวกรรมไฟฟ้า (อิเล็กทรอนิกส์)	4.18	0.94	5
3. การบริหารราชการทหาร	4.23	0.58	4
4. วิศวกรรมเครื่องกล	3.92	0.83	6
5. วิศวกรรมไฟฟ้า (สื่อสาร)	4.25	0.66	3
6. วิศวกรรมอากาศยาน	4.33	0.74	2
7. การวิจัยเชิงปฏิบัติการ	4.43	0.49	1

จากตาราง 30 ปรากฏว่า อาจารย์ผู้สอน มีประสิทธิภาพในการสอน สูงสุดเป็นลำดับที่ 1 ในสาขาวิชาการวิจัยเชิงปฏิบัติการ สาขาวิชาอื่น ๆ ที่อาจารย์มีประสิทธิภาพในการสอนสูงเป็นลำดับที่รองลงมาตามลำดับ คือ สาขาวิชาวิศวกรรมอากาศยาน สาขาวิชาวิศวกรรมไฟฟ้า (สื่อสาร) สาขาวิชาการบริหารราชการทหาร สาขาวิชาวิศวกรรมไฟฟ้า (อิเล็กทรอนิกส์) สาขาวิชาวิศวกรรมเครื่องกล และสาขาวิชาคอมพิวเตอร์ อาจารย์มีประสิทธิภาพในการสอนเป็นลำดับสุดท้าย คือ ลำดับที่ 7 เมื่อพิจารณาค่าคะแนนเฉลี่ยของประสิทธิภาพในการสอน ปรากฏว่า ค่าคะแนนเฉลี่ยของทุกสาขาวิชา มีค่าสูงกว่า 3.50 แสดงว่า อาจารย์ผู้สอนมีประสิทธิภาพในการสอนสาขาวิชาต่าง ๆ ดังกล่าวแล้วอยู่ในระดับมาก

4. ความพร้อมด้านการสอน

ผลการวิเคราะห์ความพร้อมด้านการสอนของอาจารย์ ปรากฏรายละเอียดดังแสดงในตาราง 31

ตาราง 31 ลำดับความพร้อมด้านการสอนของอาจารย์ในการสอนสาขาวิชาต่าง ๆ ที่กองทัพบก
ต้องการรับด่วน

สาขาวิชา	ความพร้อมด้านการสอน		ลำดับที่
	$\bar{x}$	S.D	
1. คอมพิวเตอร์	4.15	0.42	5
2. วิศวกรรมไฟฟ้า (อิเล็กทรอนิกส์)	4.45	0.75	1
3. การบริหารราชการทหาร	4.23	0.58	4
4. วิศวกรรมเครื่องกล	3.92	0.91	7
5. วิศวกรรมไฟฟ้า (สื่อสาร)	4.37	0.65	2
6. วิศวกรรมอากาศยาน	4.33	0.74	3
7. การวิจัยเชิงปฏิบัติการ	4.07	0.83	6

จากตาราง 31 ปรากฏว่า อาจารย์ผู้สอน มีความพร้อมด้านการสอน สูงสุดเป็นลำดับที่ 1 ในสาขาวิชา วิศวกรรมไฟฟ้า (อิเล็กทรอนิกส์) สาขาวิชาอื่น ๆ ที่อาจารย์มีความพร้อมในการสอนสูงเป็นลำดับที่รองลงมา ตามลำดับคือ สาขาวิชาวิศวกรรมไฟฟ้า (สื่อสาร) สาขาวิชาวิศวกรรมอากาศยาน สาขาวิชาการบริหารราชการทหาร สาขาวิชาคอมพิวเตอร์ สาขาวิชาการวิจัยเชิงปฏิบัติการ และสาขาวิชาวิศวกรรมเครื่องกล อาจารย์มีความพร้อมในการสอนเป็นลำดับสุดท้าย คือลำดับที่ 7 เมื่อพิจารณาค่าคะแนนเฉลี่ยของความพร้อมในการสอนของอาจารย์ ปรากฏว่าค่าคะแนนเฉลี่ยของทุกสาขาวิชา มีค่าคะแนนเฉลี่ยใกล้เคียงกัน และมีค่าสูงกว่า 3.50" แสดงว่า อาจารย์มีความพร้อมในด้านการสอนอยู่ในระดับมาก พร้อมทั้งจะสอนในสาขาวิชาต่าง ๆ ดังกล่าวแล้วข้างต้น

สรุปความพร้อมด้านอาจารย์ผู้สอน จากการพิจารณาคะแนนเฉลี่ยรวมทุกด้าน และจากการรวมลำดับที่ของความพร้อมทุกด้าน ซึ่งได้แก่ ด้านความรู้ ความสามารถในการสอน ประสิทธิภาพในการสอน และความพร้อมในการสอน ปรากฏผลการวิเคราะห์ ดังแสดง

รายละเอียดในตาราง 32

ตาราง 32 ลำดับความพร้อมของอาจารย์ผู้สอนในการจัดการศึกษาตามสาขาวิชาที่กองทัพอากาศต้องการรับตัว

สาขาวิชา	ความรู้		ความสามารถ		ประสบการณ์การสอน				รวม	ลำดับที่	ลำดับความพร้อม
	เฉลี่ย	ลำดับที่	เฉลี่ย	ลำดับที่	เฉลี่ย	ลำดับที่	เฉลี่ย	ลำดับที่			
1. คอมพิวเตอร์	4.30	5	4.00	5	3.79	7	4.15	5	4.09	22	6
2. วิศวกรรมไฟฟ้า (อิเล็กทรอนิกส์)	4.54	1	4.45	3	4.18	5	4.45	1	4.42	10	3
3. การบริหารราชการทหาร	4.23	6	3.84	7	4.23	4	4.23	4	4.14	21	5
4. วิศวกรรมเครื่องกล	4.07	7	4.00	5	3.92	6	3.92	7	3.98	25	7
5. วิศวกรรมไฟฟ้า (สื่อสาร)	4.50	2	4.50	1	4.25	3	4.37	2	4.40	8	1
6. วิศวกรรมอากาศยาน	4.50	2	4.50	1	4.33	2	4.33	3	4.42	9	1
7. การวิจัยเชิงปฏิบัติการ	4.42	4	4.42	4	4.43	1	4.07	6	4.35	15	4

จากตาราง 32 ปรากฏว่า ค่าคะแนนเฉลี่ยรวมของความพร้อมทุกด้านของอาจารย์ผู้สอนทุกสาขาวิชา มีค่าสูงกว่า 3.50 ซึ่งแสดงว่า อาจารย์ผู้สอนมีความพร้อมอยู่ในระดับค่อนข้างพร้อม ในการจัดการเรียนการสอนทุกสาขาวิชา และเมื่อพิจารณาจากการรวมลำดับที่ของความพร้อม ปรากฏว่า สาขาวิชาวิศวกรรมไฟฟ้า (สื่อสาร) และสาขาวิชาวิศวกรรมอากาศยาน อาจารย์มีความพร้อมสูงสุดเป็นลำดับที่ 1 สำหรับความพร้อมของอาจารย์ในการสอนสาขาวิชาอื่น ๆ เป็นลำดับที่รองลงมาตามลำดับ คือ สาขาวิชาวิศวกรรมไฟฟ้า (อิเล็กทรอนิกส์) การวิจัยเชิงปฏิบัติการ การบริหารราชการทหาร คอมพิวเตอร์ และสาขาวิชาวิศวกรรมเครื่องกล อาจารย์มีความพร้อมเป็นลำดับสุดท้าย คือ ลำดับที่ 7

3.3 ความต้องการศึกษาต่อในสาขาวิชาต่าง ๆ ของข้าราชการทหาร

จากการศึกษาความต้องการศึกษาต่อในสาขาวิชาต่าง ๆ ที่กองทัพต้องการอย่าง
รับค่านของข้าราชการทหารในสังกัดต่าง ๆ ปรากฏดำกับความต้องการศึกษาต่อ ดังแสดง
รายละเอียดในตาราง 33

ตาราง 33 ลำดับความถี่ของการศึกษาต่อในสถานศึกษาในสาขาวิชาชีพทางการทหาร ในสาขาวิชาทหารของข้าราชการตำรวจชั้นประทวน

สาขาวิชา	สพ.		บก.ทหารสูงสุด		ทบ.		พร.		ทอ.		รวม ลำดับที่ ต่าง ๆ	ลำดับที่ ความ ถี่ของการ
	จำนวน	ลำดับที่	จำนวน	ลำดับที่	จำนวน	ลำดับที่	จำนวน	ลำดับที่	จำนวน	ลำดับที่		
1. คอมพิวเตอร์	23	2	45	2	133	2	54	2	63	2	10	2
2. วิศวกรรมไฟฟ้า (ดีโพลเทคนิค)	1	6	12	4	20	4	14	5	17	3	22	4
3. การบริหารราชการทหาร	30	1	69	1	173	1	72	1	91	1	5	1
4. วิศวกรรมเครื่องกล	3	4	10	5	19	5	17	4	13	6	24	5
5. วิศวกรรมไฟฟ้า (สื่อสาร)	2	5	9	6	9	6	3	7	1	7	31	7
6. วิศวกรรมอากาศยาน	1	6	9	6	7	7	9	6	15	4	29	6
7. การวิจัยเชิงปฏิบัติการ	4	3	21	3	38	3	28	3	15	4	16	3

จากตาราง 33 ปรากฏว่า ข้าราชการสังกัดสำนักงานปลัดกระทรวงมีความต้องการศึกษาต่อในสาขาวิชาการบริหารราชการทหารมากที่สุดเป็นลำดับที่ 1 สาขาวิชาที่ข้าราชการทหารต้องการศึกษามากเป็นลำดับรองลงมาตามลำดับ คือ สาขาวิชาคอมพิวเตอร์ สาขาวิชาการวิจัยเชิงปฏิบัติการ สาขาวิชาวิศวกรรมเครื่องกล สาขาวิชาวิศวกรรมไฟฟ้า (สื่อสาร) และสาขาวิชาวิศวกรรมไฟฟ้า (อิเล็กทรอนิกส์) กับสาขาวิชาวิศวกรรมอากาศยาน เป็นสาขาวิชาที่ข้าราชการทหารในสังกัดนี้ต้องการศึกษาค่อนข้างน้อยที่สุดเป็นลำดับสุดท้าย

ข้าราชการสังกัดกองบัญชาการทหารสูงสุดมีความต้องการศึกษาต่อในสาขาวิชาการบริหารราชการทหารมากที่สุดเป็นลำดับที่ 1 สาขาวิชาที่ข้าราชการทหารต้องการศึกษาค่อนข้างมากเป็นลำดับรองลงมาตามลำดับ คือ สาขาวิชาคอมพิวเตอร์ สาขาวิชาการวิจัยเชิงปฏิบัติการ สาขาวิชาวิศวกรรมไฟฟ้า (อิเล็กทรอนิกส์) สาขาวิชาวิศวกรรมเครื่องกล และสาขาวิชาวิศวกรรมไฟฟ้า (สื่อสาร) กับสาขาวิชาวิศวกรรมอากาศยาน เป็นสาขาวิชาที่ข้าราชการทหารในสังกัดนี้ต้องการศึกษาค่อนข้างน้อยที่สุดเป็นลำดับสุดท้าย

ข้าราชการสังกัดกองทัพบก ต้องการศึกษาต่อในสาขาวิชาการบริหารราชการทหารมากที่สุดเป็นลำดับที่ 1 สาขาวิชาที่ข้าราชการทหารต้องการศึกษาค่อนข้างมากเป็นลำดับรองลงมาตามลำดับ คือ สาขาวิชาคอมพิวเตอร์ สาขาวิชาการวิจัยเชิงปฏิบัติการ สาขาวิชาวิศวกรรมไฟฟ้า (อิเล็กทรอนิกส์) สาขาวิชาวิศวกรรมเครื่องกล สาขาวิชาวิศวกรรมไฟฟ้า (สื่อสาร) และสาขาวิชาวิศวกรรมอากาศยาน เป็นสาขาวิชาที่ข้าราชการทหารในสังกัดนี้ต้องการศึกษาค่อนข้างน้อยที่สุดเป็นลำดับสุดท้าย

ข้าราชการทหารสังกัดกองทัพอากาศ มีความต้องการศึกษาต่อในสาขาวิชาการบริหารราชการทหารมากที่สุดเป็นลำดับที่ 1 สาขาวิชาที่ข้าราชการทหารต้องการศึกษาค่อนข้างมากรองลงมาตามลำดับ คือ สาขาวิชาคอมพิวเตอร์ สาขาวิชาการวิจัยเชิงปฏิบัติการ สาขาวิชาวิศวกรรมเครื่องกล สาขาวิชาวิศวกรรมไฟฟ้า (อิเล็กทรอนิกส์) สาขาวิชาวิศวกรรมอากาศยาน และสาขาวิชาวิศวกรรมไฟฟ้า (สื่อสาร) เป็นสาขาวิชาที่ข้าราชการทหารในสังกัดนี้ต้องการศึกษาค่อนข้างน้อยที่สุดเป็นลำดับสุดท้าย

ข้าราชการทหารสังกัดกองทัพอากาศ มีความต้องการศึกษาต่อในสาขาวิชาการบริหารราชการทหารมากที่สุดเป็นลำดับที่ 1 สาขาวิชาที่ข้าราชการทหารต้องการศึกษาต่อมากเป็นลำดับรองลงมาตามลำดับ คือ สาขาวิชาคอมพิวเตอร์ สาขาวิชาวิศวกรรมไฟฟ้า (อิเล็กทรอนิกส์) สาขาวิชาวิศวกรรมอากาศยาน สาขาวิชาการวิจัยเชิงปฏิบัติการ สาขาวิชาวิศวกรรมเครื่องกล และสาขาวิชาวิศวกรรมไฟฟ้า (สื่อสาร) เป็นสาขาวิชาที่ข้าราชการทหารในสังกัดนี้ ต้องการศึกษาค้นคว้าที่น้อยที่สุดเป็นลำดับสุดท้าย

โดยสรุป เมื่อนำลำดับที่ของความต้องการศึกษาต่อของข้าราชการทหารทุกสังกัดมารวมกัน ปรากฏว่า ข้าราชการของกระทรวงกลาโหมมีความต้องการศึกษาต่อในสาขาวิชาการบริหารราชการทหารมากที่สุดเป็นลำดับที่ 1 สาขาวิชาที่ข้าราชการทหารต้องการศึกษาต่อมากเป็นลำดับรองลงมาตามลำดับ คือ สาขาวิชาคอมพิวเตอร์ สาขาวิชาการวิจัยเชิงปฏิบัติการ สาขาวิชาวิศวกรรมไฟฟ้า (อิเล็กทรอนิกส์) สาขาวิชาวิศวกรรมเครื่องกล สาขาวิชาวิศวกรรมอากาศยาน และสาขาวิชาวิศวกรรมไฟฟ้า (สื่อสาร) เป็นสาขาวิชาที่ข้าราชการทหารต้องการศึกษาค้นคว้าที่น้อยที่สุดเป็นลำดับสุดท้าย

3.4 ความต้องการศึกษาต่อในสาขาวิชาต่าง ๆ ของนักเรียนเหล่าทัพต่าง ๆ

จากการศึกษาความต้องการศึกษาต่อในสาขาวิชาต่าง ๆ ที่กองทัพบกต้องการรับตัวนของนักเรียนเหล่าทัพต่าง ๆ ปรากฏลำดับความต้องการศึกษาต่อดังแสดงรายละเอียดในตาราง 34

ตาราง 34 ลำดับความต้องการศึกษาต่อในสถาบันจัดตั้งทางการทหารของนักเรียนเหล่าทัพ
ต่าง ๆ ในสาขาวิชาที่กองทัพต้องการรับด่วน

สาขาวิชา	นักเรียน นายร้อย		นักเรียน นายเรือ		นักเรียน นายเรืออากาศ		รวม ลำดับที่ ต่าง ๆ	ลำดับที่ ความ ต้องการ
	จำนวน	ลำดับที่	จำนวน	ลำดับที่	จำนวน	ลำดับที่		
1. คอมพิวเตอร์	125	1	44	1	39	1	3	1
2. วิศวกรรมไฟฟ้า (อิเล็กทรอนิกส์)	20	4	35	2	13	4	10	3
3. การบริหารราชการ ทหาร	62	2	15	3	25	2	7	2
4. วิศวกรรมเครื่องกล	21	3	13	4	9	5	12	4
5. วิศวกรรมไฟฟ้า (สื่อสาร)	11	6	4	6	3	7	19	7
6. วิศวกรรมอากาศยาน	5	7	2	7	23	3	17	6
7. การวิจัยเชิงปฏิบัติการ	12	5	6	5	4	6	16	5

จากตาราง 34 ปรากฏว่า นักเรียนนายร้อยมีความต้องการศึกษาต่อในสาขาวิชา
คอมพิวเตอร์มากที่สุดเป็นลำดับที่ 1 สาขาวิชาที่นักเรียนนายร้อยต้องการศึกษาต่อมากเป็น
ลำดับรองลงมาตามลำดับ คือ สาขาวิชาการบริหารราชการทหาร สาขาวิชาวิศวกรรมเครื่องกล
สาขาวิชาวิศวกรรมไฟฟ้า (อิเล็กทรอนิกส์) สาขาวิชาการวิจัยเชิงปฏิบัติการ สาขาวิชา
วิศวกรรมไฟฟ้า (สื่อสาร) และสาขาวิชาวิศวกรรมอากาศยาน เป็นสาขาวิชาที่นักเรียนนายร้อย
ต้องการศึกษาน้อยที่สุดเป็นลำดับสุดท้าย

นักเรียนนายเรือ มีความต้องการศึกษาต่อในสาขาวิชาคอมพิวเตอร์มากที่สุดเป็นลำดับ
ที่ 1 สาขาวิชาที่นักเรียนนายเรือต้องการศึกษาต่อมากเป็นลำดับรองลงมาตามลำดับ คือ

สาขาวิชาวิศวกรรมไฟฟ้า (อิเล็กทรอนิกส์) สาขาวิชาการบริหารราชการทหาร สาขาวิชา
วิศวกรรมเครื่องกล สาขาวิชาการวิจัยเชิงปฏิบัติการ สาขาวิชาวิศวกรรมไฟฟ้า (เร)
และสาขาวิชาวิศวกรรมอากาศยาน เป็นสาขาวิชาที่นักเรียนนายเรือต้องการเรียนน้อยที่สุด
เป็นลำดับสุดท้าย

นักเรียนนายเรืออากาศ มีความต้องการศึกษาต่อในสาขาวิชาคอมพิวเตอร์มากที่สุด
เป็นลำดับที่ 1 สาขาวิชาที่นักเรียนนายเรืออากาศต้องการศึกษาต่อมากเป็นลำดับรองลงมา
ตามลำดับ คือ สาขาวิชาการบริหารราชการทหาร สาขาวิชาวิศวกรรมอากาศยาน สาขา
วิชาวิศวกรรมไฟฟ้า (อิเล็กทรอนิกส์) สาขาวิชาวิศวกรรมเครื่องกล สาขาวิชาการวิจัย
เชิงปฏิบัติการ และสาขาวิชาวิศวกรรมไฟฟ้า (สื่อสาร) เป็นสาขาวิชาที่นักเรียนนายเรือ
อากาศต้องการศึกษาต่อน้อยที่สุดเป็นลำดับสุดท้าย

โดยสรุป เมื่อนำลำดับที่ความต้องการของนักเรียนทุกเหล่าทัพมารวมกัน ปรากฏว่า
นักเรียนทั้งหมดมีความต้องการศึกษาต่อในสาขาวิชาคอมพิวเตอร์มากที่สุดเป็นลำดับที่ 1 สาขา
วิชาที่นักเรียนทั้งหมดต้องการศึกษาต่อมากเป็นลำดับรองลงมาตามลำดับ คือ สาขาวิชาการ
บริหารราชการทหาร สาขาวิชาวิศวกรรมไฟฟ้า (อิเล็กทรอนิกส์) สาขาวิชาวิศวกรรม
เครื่องกล สาขาวิชาการวิจัยเชิงปฏิบัติการ สาขาวิชาวิศวกรรมอากาศยาน และสาขาวิชา
วิศวกรรมไฟฟ้า (สื่อสาร) เป็นสาขาวิชาที่นักเรียนทั้งหมดมีความต้องการศึกษาต่อน้อยที่สุด
เป็นลำดับสุดท้าย

3.5 ความเป็นไปได้ในการจัดการศึกษาตามสาขาวิชาที่กองทัพต้องการรับค่าน

โดยพิจารณาจากความพร้อมของตัวแปรต่าง ๆ

จากลำดับความพร้อมของตัวแปรด้านต่าง ๆ ของความเป็นไปได้ในการจัดการศึกษา
ตามสาขาวิชาที่กองทัพต้องการรับค่าน ซึ่งได้แก่ ความพร้อมด้านทรัพยากร ความพร้อมของ
อาจารย์ผู้สอน ความต้องการศึกษาต่อของข้าราชการ และความต้องการศึกษาต่อของนักเรียน
เหล่าทัพต่าง ๆ ดังได้เสนอผลการวิเคราะห์มาแล้วนั้น เพื่อเป็นการตัดสินใจว่า ทั้ง 7 สาขาวิชา
ที่กองทัพต้องการรับค่านนั้น สาขาวิชาใดควรจัดการเรียนการสอนก่อน - หลัง จึงใช้ตาราง
การตัดสินใจรวมลำดับความพร้อมของตัวแปรต่าง ๆ สาขาวิชาที่มีผลรวมลำดับที่ ที่มีค่าน้อยที่สุด
แสดงว่า สาขาวิชานั้นสมควรเปิดก่อนสาขาวิชาที่มีผลรวมมากขึ้นตามลำดับ

ผลรวมของลำดับความถี่ของตัวแปรต่าง ๆ ซึ่งแสดงถึงความเป็นไปได้ในการจัด
การศึกษาตามสาขาวิชาที่กองทัพต้องการตามลำดับ ก่อน - หลัง ดังแสดงรายละเอียดใน
ตาราง 35

ตาราง 35 ตารางการตัดสินใจ (Decision Matrix) แสดงลำดับความสำคัญของสาขาวิชาต่าง ๆ ที่ควรเปิดสอนตามลำดับก่อน - หลัง โดยพิจารณาจากผลรวมลำดับที่ของความพร้อมของตัวแปรต่าง ๆ

สาขาวิชา	ลำดับความพร้อมของตัวแปรต่าง ๆ							รวมลำดับที่ต่าง ๆ	ลำดับที่ความพร้อมของสาขาวิชาที่ควรเปิดสอน
	ความพร้อมด้านทรัพยากร			ความพร้อมของอาจารย์	ความต้องการการศึกษาต่อของข้าราชการ	ความต้องการการศึกษาต่อของข้าราชการ			
	อาคารสถานที่	วัสดุอุปกรณ์	เอกสารและผลงานทางวิชาการ						
1. คอมพิวเตอร์	4	4	2	6	2	1	19	2	
2. วิศวกรรมไฟฟ้า (อิเล็กทรอนิกส์)	3	5	5	3	4	3	23	4	
3. การบริหารราชการทหาร	1	1	1	5	1	2	11	1	
4. วิศวกรรมเครื่องกล	7	7	6	7	5	4	36	7	
5. วิศวกรรมไฟฟ้า (สื่อสาร)	1	3	4	1	7	7	23	4	
6. วิศวกรรมอากาศยาน	6	6	6	1	6	6	31	6	
7. การวิจัยเชิงปฏิบัติการ	4	2	3	4	3	5	21	3	

จากตาราง 35 ปรากฏผลรวมลำดับความพร้อมของตัวแปรต่าง ๆ ของสาขาวิชา การบริหารราชการทหารมีค่าน้อยที่สุด แสดงว่า เป็นสาขาวิชาที่มีความพร้อมในการจัดการศึกษา มากที่สุด ผลรวมลำดับความพร้อมที่มีค่าสูงขึ้นตามลำดับ ซึ่งแสดงว่า มีความพร้อมมากในการ จัดการศึกษารองลงมาตามลำดับ คือ สาขาวิชาคอมพิวเตอร์ สาขาวิชาการวิจัยเชิงปฏิบัติการ สาขาวิชาวิศวกรรมไฟฟ้า (สื่อสาร) สาขาวิชาวิศวกรรมไฟฟ้า (อิเล็กทรอนิกส์) สาขา วิชาวิศวกรรมอากาศยาน และสาขาวิชาวิศวกรรมเครื่องกล มีค่าผลรวมลำดับความพร้อม มากที่สุด แสดงว่า มีความพร้อมที่จะจัดการศึกษาเป็นลำดับสุดท้าย

ดังนั้น สรุปผลการศึกษาลำดับความพร้อมของสาขาวิชาต่าง ๆ ที่จะจัดการศึกษาใน สถาบัน จากลำดับความพร้อมสูงสุดตามลำดับ ปรากฏว่า สาขาวิชาที่มีความเป็นไปได้สูงและ สามารถดำเนินการจัดการศึกษาได้ ตามลำดับก่อน - หลัง ดังนี้

1. การบริหารราชการทหาร
2. คอมพิวเตอร์
3. การวิจัยเชิงปฏิบัติการ
4. วิศวกรรมไฟฟ้า (อิเล็กทรอนิกส์)
- 4 วิศวกรรมไฟฟ้า (สื่อสาร)
6. วิศวกรรมอากาศยาน
7. วิศวกรรมเครื่องกล

จากผลการรวมลำดับความพร้อมของตัวแปรต่าง ๆ จะเห็นว่าความพร้อมในการ จัดการศึกษาไม่เป็นไปตามลำดับความต้องการสาขาวิชาที่กองทัพจำเป็นต้องการรับตัวน ก่อน -- หลัง มีเพียงสาขาวิชาเดียว คือ สาขาวิชาวิศวกรรมอากาศยาน ที่มีลำดับความต้องการ ของกองทัพและลำดับความพร้อมในการจัดการศึกษาตรงกันเป็นลำดับที่ 6 สำหรับสาขาวิชา อื่น ๆ มีลำดับความต้องการของกองทัพและลำดับความพร้อมในการจัดการเรียนการสอน ต่างกันออกไปดังนี้

1. สาขาวิชาคอมพิวเตอร์ กองทัพต้องการเป็นลำดับที่ 1 แต่มีความพร้อมใน การจัดการศึกษาเป็นลำดับที่ 2

2. สาขาวิชาวิศวกรรมไฟฟ้า (อิเล็กทรอนิกส์) กองทัพอากาศเป็นลำดับที่ 2 แต่มีความพร้อมในการจัดการศึกษาเป็นลำดับที่ 4
3. สาขาวิชาการบริหารราชการทหาร กองทัพอากาศเป็นลำดับที่ 3 แต่มีความพร้อมในการจัดการศึกษาเป็นลำดับที่ 1
4. สาขาวิชาวิศวกรรมเครื่องกล กองทัพอากาศเป็นลำดับที่ 4 แต่มีความพร้อมในการจัดการศึกษาเป็นลำดับที่ 7
5. สาขาวิชาวิศวกรรมไฟฟ้า (สื่อสาร) กองทัพอากาศเป็นลำดับที่ 5 แต่มีความพร้อมในการจัดการศึกษาเป็นลำดับที่ 4
6. สาขาวิชาการวิจัยเชิงปฏิบัติการ กองทัพอากาศเป็นลำดับที่ 7 แต่มีความพร้อมในการจัดการศึกษาเป็นลำดับที่ 3

สรุปผลการวิจัย อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ

การศึกษาความเป็นไปได้ในการจัดตั้งสถาบันบัณฑิตทางการทหาร เพื่อจัดการศึกษาในระดับปริญญาโท ให้แก่ข้าราชการทหารที่จบปริญญาตรี ในกระทรวงกลาโหม เป็นการศึกษาสภาพต่าง ๆ ในปัจจุบันนี้ ตลอดจนความพร้อมด้านต่าง ๆ ที่จะเอื้อต่อการเปิดสถาบันบัณฑิตทางการทหาร ให้ได้ประโยชน์และมีความคุ้มค่าสูงสุด ในการศึกษาครั้งนี้มุ่งตอบปัญหาของการวิจัย ดังนี้

1. การจัดตั้งสถาบันบัณฑิตทางการทหาร เพื่อจัดการศึกษาในระดับปริญญาโท มีความเป็นไปได้หรือไม่
2. สาขาวิชาใดที่กองทัพต้องการให้จัดการศึกษาตามความจำเป็นรีบด่วน และมีความเป็นไปได้หรือไม่ที่จะจัดการศึกษาตามสาขาวิชาที่ต้องการ เหล่านั้น

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

การศึกษาความเป็นไปได้ในการจัดตั้งสถาบันบัณฑิตทางการทหารในครั้งนี้มีวัตถุประสงค์ คือ

1. เพื่อศึกษาความเป็นไปได้ในการจัดตั้งสถาบันบัณฑิตทางการทหาร
2. เพื่อศึกษาสาขาวิชาที่กองทัพต้องการจัดการศึกษาอย่างรีบด่วน และความเป็นไปได้ในการจัดการศึกษาตามสาขาวิชาที่ต้องการเหล่านั้น

วิธีการดำเนินการวิจัย

ในการศึกษาความเป็นไปได้ในการจัดตั้งสถาบันบัณฑิตทางการทหาร ในครั้งนี้ดำเนินการวิจัย 2 ขั้นตอน คือ

ตอนที่ 1 ศึกษาความเป็นไปได้ในการจัดตั้งสถาบันบัณฑิตทางการทหาร

ตอนที่ 2 ศึกษาสาขาวิชาที่กองทัพต้องการจัดการศึกษาตามความจำเป็นรีบด่วน และความเป็นไปได้ในการจัดการศึกษาตามสาขาวิชาที่กองทัพต้องการ

ผู้วิจัยดำเนินการศึกษาแต่ละขั้นตอนดังนี้

ตอนที่ 1 การศึกษาความเป็นไปได้ในการจัดตั้งสถาบันบัณฑิตทางการทหาร ดำเนินการศึกษาดังนี้

1. ศึกษาความเป็นไปได้ในการจัดตั้งสถาบันจากความเป็นไปได้ของตัวแปร 4 ด้าน คือ ด้านสังคม ด้านบริหารและการจัดการ ด้านการลงทุน และด้านความพร้อมของทรัพยากรต่าง ๆ โดยการสร้างแบบสอบถาม จำนวน 4 ฉบับ เพื่อนำไปสอบถามจากกลุ่มตัวอย่าง 4 กลุ่ม คือ

1.1 ผู้บังคับบัญชา เพื่อสอบถามเกี่ยวกับความเป็นไปได้ทางด้านสังคม ด้านการบริหารและการจัดการ และด้านความพร้อมของทรัพยากรต่าง ๆ และความคิดเห็นในการจัดตั้งสถาบัน

1.2 ข้าราชการทหาร เพื่อสอบถามเกี่ยวกับความพึงพอใจ และความพร้อมในการศึกษาในสถาบัน และความคิดเห็นต่าง ๆ ในการจัดตั้งสถาบัน

1.3 อาจารย์ผู้สอน เพื่อสอบถามเกี่ยวกับความพึงพอใจ และความพร้อมในการจัดการเรียนการสอนในสถาบัน และความคิดเห็นต่าง ๆ ในการจัดตั้งสถาบัน

1.4 นักเรียนเหล่าทัพต่าง ๆ เพื่อสอบถามเกี่ยวกับความพึงพอใจ ความต้องการศึกษาต่อในสถาบัน และความคิดเห็นต่าง ๆ ในการจัดตั้งสถาบัน

2. การสร้างแบบสอบถามนั้น ผู้วิจัยสร้างเองโดยมีลักษณะเป็นแบบมาตราส่วนประมาณค่าแบบของลิเคอร์ต์ 5 ระดับ ทำการทดลองใช้กับกลุ่มตัวอย่าง และให้ผู้เชี่ยวชาญพิจารณาก่อนนำไปใช้ดำเนินการจริง ๆ

3. วิเคราะห์ความเป็นไปได้ของตัวแปรด้านต่าง ๆ โดยพิจารณาจากค่าเฉลี่ย (X) และค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.)

4. สำหรับตัวแปรด้านการบริหารและการจัดการในเรื่องที่เกี่ยวกับระเบียบกฎเกณฑ์ต่าง ๆ นั้น ศึกษาจากเอกสารของทางราชการที่เกี่ยวข้อง ซึ่งได้แก่ นโยบายของกองทัพต่าง ๆ และระเบียบกฎเกณฑ์ของทบวงมหาวิทยาลัย

5. การวิเคราะห์ความเป็นไปได้ด้านการลงทุนนั้น ผู้วิจัยทำการวิเคราะห์จากเอกสารเกี่ยวกับการลงทุนในด้านการก่อสร้างอาคาร และเอกสารของแต่ละเหล่าทัพต่าง ๆ เกี่ยวกับค่าใช้จ่ายในการจัดตั้งข้าราชการทหารไปศึกษาต่อยังต่างประเทศ

ตอนที่ 2 การศึกษา สาขาวิชาที่กองทัพต้องการให้จัดการศึกษาปรับตัว และความเป็นไปได้ในการจัดการศึกษาในสาขาวิชาต่าง ๆ เหล่านั้น ผู้วิจัยดำเนินการศึกษาดังนี้

1. สอบถามผู้บังคับบัญชา เกี่ยวกับสาขาวิชาที่กองทัพต้องการให้จัดการศึกษาอย่างปรับตัว
2. จัดลำดับความสำคัญของสาขาวิชาต่าง ๆ ที่กองทัพต้องการปรับตัว
3. สอบถามอาจารย์ผู้สอนในแต่ละสาขาวิชา เกี่ยวกับความพร้อมด้านอาจารย์ผู้สอนด้านทรัพยากรสำหรับใช้ในการสอนในสาขาต่าง ๆ
4. สอบถามข้าราชการทหาร และนักเรียนเหล่าทัพต่าง ๆ เกี่ยวกับความต้องการในการศึกษาต่อตามสาขาวิชาต่าง ๆ ที่กองทัพต้องการปรับตัว
5. เรียงลำดับความพร้อมของอาจารย์ ทรัพยากร และความต้องการศึกษาต่อของข้าราชการทหาร และนักเรียนเหล่าทัพต่าง ๆ โดยพิจารณาค่าคะแนนเฉลี่ย (X) และค่าความถี่ของข้อมูล
6. รวมลำดับความพร้อมของตัวแปรต่าง ๆ ในข้อ 3, 4 และ 5 โดยใช้ตารางการตัดสินใจ สาขาวิชาที่มีผลรวมน้อยที่สุด แสดงว่า มีความพร้อมในการจัดการศึกษาในสาขานั้นมากที่สุด หรือกล่าวได้ว่า มีความเป็นไปได้ในการจัดการศึกษาสูงสุด
7. วิเคราะห์จำนวนผู้เรียน และจำนวนอาจารย์พร้อมทั้งคุณสมบัติที่เหมาะสมในการสอนแต่ละสาขาวิชา จากข้อมูลเบื้องต้นของกลุ่มตัวอย่าง โดยพิจารณาความเหมาะสมของมหาวิทยาลัย

สรุปผลการวิจัย

1. ผลการวิจัยตอนที่ 1

จากการวิเคราะห์ความเป็นไปได้หรือความพร้อมของตัวแปรด้านต่าง ๆ ซึ่งได้แก่ความเป็นไปได้ทางด้านสังคม ด้านการบริหารและการจัดการ ด้านการลงทุน ความพร้อมของทรัพยากรต่าง ๆ และความต้องการศึกษาต่อของข้าราชการทหารและนักเรียนเหล่าทัพต่าง ๆ สรุปผลการวิจัยตามจุดมุ่งหมาย ข้อที่ 1 ดังนี้

1. ความเป็นไปได้ทางด้านสังคม

จากค่าคะแนนเฉลี่ยความคิดเห็นของผู้บังคับบัญชาเกี่ยวกับความเป็นไปได้ทางด้านการเมืองการปกครอง มีค่ามากกว่า 3.50 แสดงว่า การจัดตั้งสถาบันบัณฑิตทางการทหารนั้น มีปัญหาทางด้านการเมืองการปกครองน้อย และการจัดตั้งสถาบันนี้ จะเป็นการสร้างเสริมระบอบการปกครองให้มั่นคงขึ้น จึงกล่าวได้ว่า มีความเป็นไปได้อย่างมากสำหรับด้านการเมืองการปกครองในการจัดตั้งสถาบัน

สำหรับค่าคะแนนเฉลี่ยความคิดเห็นของผู้บังคับบัญชาในด้านเศรษฐกิจนั้น ค่าคะแนนเฉลี่ยของความคิดเห็นเกี่ยวกับการประหยัดเงินงบประมาณแผ่นดินในการส่งข้าราชการไปศึกษาต่อต่างประเทศ มีค่ามากกว่า 3.50 ส่วนค่าคะแนนเฉลี่ยความคิดเห็นเกี่ยวกับปัญหาอุปสรรคด้านเศรษฐกิจในการจัดตั้งสถาบัน มีค่า 3.41 แสดงว่า ผู้บังคับบัญชามีความเห็นว่าการจัดตั้งสถาบันจะเป็นการประหยัดเงินงบประมาณในการจัดส่งข้าราชการไปศึกษาต่อต่างประเทศ แต่ยังไม่แน่ใจว่า สถานะเศรษฐกิจในปัจจุบันจะทำให้เป็นอุปสรรคในการจัดตั้งสถาบันเพียงใด แต่อย่างไรก็ตาม ค่าคะแนนเฉลี่ยมีค่าใกล้เคียงกับ 3.50 แสดงว่า ความคิดเห็นมีแนวโน้มที่จะมีปัญหาลดอุปสรรคในเรื่องนี้น้อย เมื่อพิจารณาค่าคะแนนเฉลี่ยรวม ปรากฏว่า มีค่า 3.50 แสดงว่า การจัดตั้งสถาบันจะเป็นการประหยัดเงินงบประมาณแผ่นดิน และมีแนวโน้มที่จะมีปัญหาลดอุปสรรคด้านเศรษฐกิจน้อย หรือกล่าวได้ว่า มีความเป็นไปได้ทางด้านเศรษฐกิจในการจัดตั้งสถาบัน

ค่าคะแนนเฉลี่ยด้านความพึงพอใจในการจัดตั้งสถาบันของผู้บังคับบัญชา ของข้าราชการทหาร ของนักเรียนเหล่าทัพต่าง ๆ และของอาจารย์ผู้สอน มีค่ามากกว่า 3.50 แสดงว่า กลุ่มตัวอย่างทั้งหมดมีความพึงพอใจมากในการจัดตั้งสถาบันบัณฑิตทางการทหาร โดยมีความเห็นว่าจะจะเป็นประโยชน์แก่กำลังพลและกองทัพบกในการปฏิบัติการกิจ และควรได้รับการสนับสนุนอย่างมากให้จัดตั้ง ดังนั้น จึงกล่าวได้ว่า การจัดตั้งสถาบันบัณฑิตทางการทหารนั้น เป็นที่พึงพอใจหรือได้รับการยอมรับจากสังคมของทหาร แสดงว่า มีความเป็นไปได้เป็นอย่างมากในการสนับสนุนและยอมรับในการจัดตั้งสถาบัน

จากการพิจารณาค่าคะแนนเฉลี่ยของความเป็นไปได้ทางด้านสังคม ปรากฏว่า เป็นไปตามเกณฑ์ที่กำหนด จึงสรุปได้ว่า ในการจัดตั้งสถาบันบัณฑิตทางการทหารนั้น มีความเป็นไปได้ทางด้านสังคม

2. ความเป็นไปได้ทางด้านการบริหารและการจัดการ

ค่าคะแนนเฉลี่ยความคิดเห็นของผู้บังคับบัญชาในเรื่องความสามารถในการบริหารสถาบัน และนโยบายการพัฒนากำลังพลของกองทัพบกมากกว่า 3.50 แสดงว่า ผู้บังคับบัญชามีความเห็นว่ ตัวผู้บริหารเองและกองทัพบกมีความสามารถในการบริหารสถาบันได้ และเห็นว่าการจัดตั้งสถาบันจะเป็นการสนับสนุนนโยบายการพัฒนากำลังพลของกองทัพ ดังนั้น กล่าวได้ว่า ความเป็นไปได้ทางด้านการบริหารและการจัดการในการจัดตั้งสถาบัน

ผลจากการวิเคราะห์จากเอกสารเกี่ยวกับเรื่องระเบียบ และกฎเกณฑ์ต่าง ๆ ในการจัดตั้งสถาบันนั้น ปรากฏว่า การขอแก้ไขระเบียบและพระราชบัญญัติต่าง ๆ เพื่อให้มีการออกพระราชบัญญัติที่เกี่ยวข้องกับการจัดตั้งสถาบัน 3 ฉบับ คือ

1. พระราชบัญญัติให้อำนาจสถาบัน ว่าเป็นสถานศึกษาที่ให้การศึกษาในระดับสูงกว่าปริญญาตรีได้

2. พระราชบัญญัติให้อำนาจสถาบัน กำหนด อนุมัติ ตลอดจนพัฒนาหลักสูตรการศึกษาในระดับปริญญาโทได้

3. พระราชบัญญัติให้อำนาจ สถาบันประสาทปริญญาโทแก่ผู้สำเร็จการศึกษาได้

จากการศึกษาเอกสารและหลักการต่าง ๆ ในการขอแก้ไขเปลี่ยนแปลงเพิ่มเติม พระราชบัญญัตินี้ดังกล่าวแล้วข้างต้น พบว่า ได้เคยมีแบบอย่างการขอแก้ไขเพิ่มเติมมาแล้ว โดยเฉพาะการขอแก้ไขเพิ่มเติมกฎหมายว่าด้วยการกำหนดวิทยฐานะของผู้สำเร็จการศึกษาของโรงเรียนนายร้อยทั้ง 3 เหล่าทัพ ครึ่งสุดท้ายเมื่อ ปี พ.ศ. 2513 ดังนั้น การขอเปลี่ยนแปลงกฎหมายและพระราชบัญญัติต่าง ๆ ในการจัดตั้งสถาบันย่อมทำได้เช่นเดียวกัน

สำหรับระเบียบหรือกฎเกณฑ์เกี่ยวกับการรับรองหรือเทียบมาตรฐานของหลักสูตรของสถาบันกับทบวงมหาวิทยาลัยนั้น หากสถาบันได้รับความเห็นชอบ และได้รับการอนุมัติให้จัดตั้ง โดยมีความพร้อมด้านทรัพยากรต่าง ๆ ตรงตามเกณฑ์ที่ทบวงกำหนด ก็จะได้รับ การรับรองมาตรฐานหลักสูตร จากทบวงมหาวิทยาลัยเช่นเดียวกัน

ดังนั้น จึงสรุปได้ว่า ในเรื่องระเบียบกฎเกณฑ์ และกฎหมายต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้องกับ การจัดตั้งสถาบันนั้น ความเป็นไปได้อย่างมากที่จะได้รับการพิจารณาสนับสนุนตามที่ขอแก้ไขเพิ่มเติม ตลอดจนการรับรองมาตรฐานของหลักสูตรจากทบวงมหาวิทยาลัย

3. ความเป็นไปได้ด้านการลงทุน

ผลการวิเคราะห์ค่าใช้จ่ายต่าง ๆ ในการลงทุนจัดตั้งสถาบันนั้น ปรากฏว่า งบประมาณในการดำเนินการจัดตั้งสถาบัน (โดยไม่รวมค่าก่อสร้างอาคาร) คิดเป็นเงินประมาณ 1,313,110 บาท เมื่อคิดเฉลี่ยค่าใช้จ่ายรายหัวในการผลิตบัณฑิตต่อปี ต่อ 1 คน คิดเป็นเงิน 65,655 บาท ซึ่งเมื่อเปรียบเทียบกับค่าใช้จ่ายรายหัวในการจัดส่งข้าราชการทหารไปศึกษาต่อยังต่างประเทศแล้ว ปรากฏว่า ค่าใช้จ่ายเมื่อศึกษาในสถาบันน้อยกว่า ดังนั้น จึงสรุปได้ว่าการศึกษาในสถาบัน ซึ่งเป็นของกองทัพเองจะเป็นการประหยัดและคุ้มค่าใช้จ่ายในด้านการลงทุนมากกว่าในการจัดส่งไปศึกษาต่อในต่างประเทศ

4. ความเป็นไปได้ด้านทรัพยากร

4.1 ความพร้อมทางด้านอาคารสถานที่

ค่าคะแนนเฉลี่ยของความพร้อมด้านสถานที่เรียน และแหล่งสำหรับฝึกงานมีค่ามากกว่า 3.50 ซึ่งสรุปได้ว่า มีความพร้อมสำหรับในการจัดตั้งสถาบัน แต่สำหรับความพร้อมด้านห้องสมุดมีค่าคะแนนเฉลี่ยต่ำกว่า 3.50 ซึ่งสรุปได้ว่า ในเรื่องห้องสมุดนั้น ไม่แน่ใจว่าจะมีความพร้อมสำหรับการจัดการศึกษาในระดับปริญญาโท

4.2 ความพร้อมด้านวิชาการ

ค่าคะแนนเฉลี่ยในเรื่องความพร้อมด้านตำราและเอกสารประกอบการศึกษาและผลงานวิจัย ต่ำกว่า 3.50 ซึ่งแสดงว่า ผู้บังคับบัญชาไม่แน่ใจว่าจะมีความพร้อมหรือไม่

4.3 ความพร้อมด้านวัสดุอุปกรณ์และเครื่องมือเครื่องใช้

ค่าคะแนนเฉลี่ยในเรื่องความพร้อมด้านเครื่องมือเครื่องใช้และวัสดุอุปกรณ์มีค่าต่ำกว่า 3.50 แสดงว่า ผู้บังคับบัญชาไม่แน่ใจในเรื่องของความพร้อมด้านวัสดุอุปกรณ์และเครื่องมือเครื่องใช้

4.4 ความพร้อมด้านงบประมาณ

ค่าคะแนนเฉลี่ยในเรื่องความพร้อมด้านงบประมาณมีค่าต่ำกว่า 3.50 แสดงว่า ผู้บังคับบัญชามีความเห็นที่ไม่แน่ใจว่างบประมาณในการจัดตั้งสถาบันนั้นจะมีความพร้อมเพียงใด

4.5 ความพร้อมด้านบุคลากร

ค่าคะแนนเฉลี่ยของความพร้อมด้านเจ้าหน้าที่ อาจารย์ผู้สอน มีค่ามากกว่า 3.50 แสดงว่า ผู้บังคับบัญชามีความเห็นว่ามีความพร้อมในด้านบุคลากร

4.6 ความต้องการและความพร้อมในการศึกษาต่อของข้าราชการทหารและนักเรียนเหล่าทัพต่าง ๆ

ผลการวิเคราะห์ความต้องการศึกษาต่อปรากฏว่า ข้าราชการทหารและนักเรียนเหล่าทัพต่าง ๆ มีความต้องการศึกษาต่ออยู่ในระดับมาก สำหรับความพร้อมในด้านต่าง ๆ ซึ่งได้แก่ ความพร้อมด้านสุขภาพ ความรู้และความสามารถพื้นฐาน สถานภาพทางครอบครัวและสถานภาพทางการเงินของข้าราชการทหารและนักเรียน อยู่ในระดับค่อนข้างพร้อม

โดยสรุป ในเรื่องความพร้อมทางด้านทรัพยากรสำหรับใช้ในการจัดตั้งสถาบัน ซึ่งได้แก่ อาคารสถานที่ ด้านวิชาการ วัสดุอุปกรณ์ งบประมาณ บุคลากร ความต้องการและความพร้อมในการศึกษาต่อของข้าราชการทหารและนักเรียนเหล่าทัพต่าง ๆ ปรากฏว่า มีความพร้อมในเรื่องอาคารสถานที่ บุคลากร ความต้องการและความพร้อมในการศึกษาต่อของข้าราชการทหารและนักเรียนเหล่าทัพต่าง ๆ ส่วนด้านอื่น ๆ ที่เหลือนั้น ยังไม่แน่ใจว่าจะมีความพร้อมมากน้อยเพียงใด ดังนั้น ความเป็นไปได้ในการจัดตั้งสถาบันในด้านทรัพยากรนั้น สรุปได้ว่ายังไม่แน่ใจว่าจะมีความเป็นไปได้

ดังนั้น ผลการวิเคราะห์ในตอนต้นที่ 1 เพื่อตอบปัญหาที่ว่ามีความเป็นไปได้หรือไม่ในการจัดตั้งสถาบันผลิตทางการทหาร ปรากฏว่า ตัวแปรด้านสังคม การบริหารและการจัดการด้านการลงทุน มีความเป็นไปได้ แต่สำหรับตัวแปรด้านทรัพยากร ในบางด้านนั้น ไม่แน่ใจว่าจะมีความเป็นไปได้หรือไม่ หากพิจารณาโดยสรุป สามารถกล่าวได้ว่า มีความเป็นไปได้ในการจัดตั้งสถาบัน แต่สำหรับตัวแปรด้านทรัพยากรต้องมีการพิจารณาเป็นพิเศษ โดยเฉพาะทางด้านวิชาการ วัสดุอุปกรณ์ และงบประมาณ

ในเรื่องความคิดเห็นและข้อเสนอแนะของกลุ่มตัวอย่างในการจัดตั้งสถาบันนั้น ส่วนใหญ่มีความเห็นว่าควรจัดตั้ง เพราะจะเป็นประโยชน์แก่กองทัพเป็นอันมาก สถานที่ที่จัดตั้งนั้นควรเป็นสถานที่หนึ่งที่ใดที่เป็นสถานศึกษาอยู่แล้วในกองทัพ เช่น โรงเรียนเตรียมทหาร โรงเรียนนายร้อยพระจุลจอมเกล้า (เดิม) เป็นต้น ทั้งนี้ เพื่อความประหยัดงบประมาณ และการเดินทางไปศึกษาได้สะดวก และสถานศึกษาที่กล่าวแล้วมีวัสดุอุปกรณ์เครื่องมือเครื่องใช้พร้อมอยู่แล้ว ถ้าจะซื้อเพิ่มเติมก็จะใช้เงินงบประมาณไม่มากนัก สำหรับลักษณะของสถาบันนั้น กลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่เสนอแนะว่า ควรจะเป็นสถาบันที่เป็นเอกเทศ และจัดการศึกษารวมกันทั้ง 3 เหล่าทัพ โดยเป็นหน่วยงานหนึ่งที่ขึ้นตรงต่อกระทรวงกลาโหม หรือกองบัญชาการทหารสูงสุด

2. ผลการวิจัยตอนที่ 2

1. สาขาวิชาที่กองทัพอากาศต้องการให้จัดการศึกษาในระดับปริญญาโทอย่างรีบด่วน

จากการศึกษาเอกสารโครงการจัดส่งข้าราชการทหารไปศึกษาต่อต่างประเทศในระดับปริญญาโท และผลการวิเคราะห์ลำดับความสำคัญของสาขาวิชาที่ผู้บังคับบัญชามีความเห็นว่ามีควมจำเป็นรีบด่วนจะต้องจัดการศึกษาในระดับปริญญาโท มีจำนวน 7 สาขาวิชา ตามลำดับความต้องการรีบด่วนก่อน - หลัง ดังนี้คือ

- ลำดับที่ 1 คอมพิวเตอร์
- ลำดับที่ 2 วิศวกรรมไฟฟ้า (อิเล็กทรอนิกส์)
- ลำดับที่ 3 การบริหารราชการทหาร
- ลำดับที่ 4 วิศวกรรมเครื่องกล
- ลำดับที่ 5 วิศวกรรมไฟฟ้า (สื่อสาร)
- ลำดับที่ 6 วิศวกรรมอากาศยาน
- ลำดับที่ 7 การวิจัยเชิงปฏิบัติการ

2. ความเป็นไปได้ในการจัดการศึกษาตามสาขาวิชาที่กองทัพอากาศต้องการรีบด่วน

ผลการวิเคราะห์ความเป็นไปได้ในการจัดการศึกษาตามสาขาวิชาที่กองทัพอากาศต้องการรีบด่วน จากการพิจารณาลำดับความพร้อมสูงสุดของตัวแปรต่าง ๆ ซึ่งได้แก่ ความพร้อมด้านทรัพยากร ความพร้อมของอาจารย์ผู้สอน ความต้องการศึกษาต่อในสาขาวิชาต่าง ๆ ของข้าราชการทหารและนักเรียนเหล่าทัพต่าง ๆ โดยใช้ตารางการตัดสินใจรวมลำดับที่ของความพร้อมของตัวแปรต่าง ๆ และพิจารณาจากจำนวนผู้เรียน จำนวนและวุฒิของอาจารย์ผู้สอนในแต่ละสาขาวิชา สรุปได้ว่า สาขาวิชาที่ควรจัดการศึกษาในระดับปริญญาโท ตามลำดับก่อน - หลัง ตามความพร้อมสูงสุด มีดังนี้คือ

- ลำดับที่ 1 การบริหารราชการทหาร
- ลำดับที่ 2 คอมพิวเตอร์
- ลำดับที่ 3 การวิจัยเชิงปฏิบัติการ
- ลำดับที่ 4 วิศวกรรมไฟฟ้า (อิเล็กทรอนิกส์)

ลำดับที่ 5 วิศวกรรมไฟฟ้า (สื่อสาร)

ลำดับที่ 6 วิศวกรรมอากาศยาน

ลำดับที่ 7 วิศวกรรมเครื่องกล

เมื่อพิจารณาผลการวิเคราะห์แยกตามตัวแปรต่าง ๆ สรุปผลการวิเคราะห์ที่ได้ดังนี้

1. ความพร้อมด้านอาคารสถานที่

ในด้านอาคารสถานที่ คือ ห้องสมุดและแหล่งฝึกงาน เมื่อพิจารณาค่าคะแนนเฉลี่ยของความพร้อม และลำดับที่ของความพร้อม สาขาวิชาที่มีความพร้อมอยู่ในระดับค่อนข้างพร้อม ตามเกณฑ์ที่กำหนดไว้ คือ สาขาวิชาการบริหารราชการทหาร และวิศวกรรมไฟฟ้า (สื่อสาร) ซึ่งมีความพร้อมเป็นลำดับที่ 1 ส่วนสาขาวิชาอื่น ๆ คือ วิศวกรรมไฟฟ้า (อิเล็กทรอนิกส์) การวิจัยเชิงปฏิบัติการและคอมพิวเตอร์ มีความพร้อมในระดับไม่แน่ใจ ซึ่งอยู่ในลำดับ 3 และ 4 ตามลำดับ ส่วนสาขาวิชาวิศวกรรมอากาศยาน และวิศวกรรมเครื่องกล มีความพร้อมอยู่ในระดับค่อนข้างไม่พร้อม ซึ่งอยู่ในลำดับที่ 6 และ 7

2. ความพร้อมด้านวัสดุอุปกรณ์

วัสดุอุปกรณ์สำหรับจัดการศึกษาในสาขาวิชาที่กองทัพต้องการจับคู่แนบ เมื่อพิจารณาค่าคะแนนเฉลี่ย ปรากฏว่า มีความพร้อมอยู่ในระดับค่อนข้างพร้อม ซึ่งเป็นไปตามเกณฑ์ที่กำหนด เพียงสาขาวิชาเดียว คือ สาขาวิชาการบริหารราชการทหาร มีความพร้อมเป็นลำดับที่ 1 ส่วนสาขาวิชาอื่น ๆ อีก 5 สาขาวิชา คือ การวิจัยเชิงปฏิบัติการ วิศวกรรมไฟฟ้า (สื่อสาร) คอมพิวเตอร์ วิศวกรรมไฟฟ้า (อิเล็กทรอนิกส์) และวิศวกรรมอากาศยาน มีความพร้อมเป็นลำดับที่ 2, 3, 4, 5 และ 6 ตามลำดับ ซึ่งอยู่ในระดับไม่แน่ใจ สำหรับสาขาวิชาวิศวกรรมเครื่องกลนั้น มีความพร้อมอยู่ในลำดับที่ 7 ซึ่งอยู่ในระดับค่อนข้างไม่พร้อม

3. ความพร้อมด้านเอกสารและผลงานทางวิชาการ

ความพร้อมด้านเอกสารประกอบการศึกษาไม่มีสาขาวิชาใดที่มีความพร้อมอยู่ในระดับตามเกณฑ์ที่กำหนด สาขาวิชาการบริหารราชการทหาร การวิจัยเชิงปฏิบัติการ คอมพิวเตอร์ วิศวกรรมไฟฟ้า (สื่อสาร) และวิศวกรรมไฟฟ้า (อิเล็กทรอนิกส์) มีความพร้อมเป็นลำดับที่ 1, 2, 3, 4, และ 5 ซึ่งอยู่ในระดับไม่แน่ใจ ส่วนสาขาวิชาวิศวกรรมเครื่องกล และวิศวกรรมอากาศยาน มีความพร้อมเป็นลำดับที่ 6 และ 7 ซึ่งอยู่ในระดับค่อนข้างไม่พร้อม

ความพร้อมด้านตำราเรียน ไม่มีสาขาวิชาใดที่มีความพร้อมอยู่ในระดับตามเกณฑ์ที่กำหนด สาขาวิชาการบริหารราชการทหาร คอมพิวเตอร์ การวิจัยเชิงปฏิบัติการ วิศวกรรมไฟฟ้า (สื่อสาร) วิศวกรรมไฟฟ้า (อิเล็กทรอนิกส์) มีความพร้อมอยู่ในระดับไม่แน่ใจ ซึ่งมีความพร้อมเป็นลำดับที่ 1, 2, 3, 4 และ 5 ตามลำดับ สำหรับสาขาวิชาวิศวกรรมเครื่องกล และ วิศวกรรมอากาศยาน มีความพร้อมเป็นลำดับที่ 6 และ 7 ซึ่งอยู่ในระดับค่อนข้างไม่พร้อม

ความพร้อมในด้านผลงานวิจัย ไม่มีสาขาวิชาใดที่มีความพร้อมอยู่ในระดับตามเกณฑ์ที่กำหนด สาขาวิชาการบริหารราชการทหาร และสาขาวิชาคอมพิวเตอร์ มีความพร้อมเป็นลำดับที่ 1 และ 2 ซึ่งอยู่ในระดับไม่แน่ใจ ส่วนสาขาวิชาที่เหลืออีก 5 สาขาวิชา คือ สาขาวิชาการวิจัยเชิงปฏิบัติการ สาขาวิชาวิศวกรรมไฟฟ้า (อิเล็กทรอนิกส์) สาขาวิชาวิศวกรรมไฟฟ้า (สื่อสาร) สาขาวิชาวิศวกรรมอากาศยาน และสาขาวิชาวิศวกรรมเครื่องกล มีความพร้อมเป็นลำดับที่ 3, 4, 5, 5 และ 7 ตามลำดับ ซึ่งอยู่ในระดับค่อนข้างไม่พร้อม

รวมลำดับความพร้อมทั้งหมดแล้ว สาขาวิชาการบริหารราชการทหาร สาขาวิชาคอมพิวเตอร์ สาขาวิชาการวิจัยเชิงปฏิบัติการ สาขาวิชาวิศวกรรมไฟฟ้า (สื่อสาร) สาขาวิชาวิศวกรรมไฟฟ้า (อิเล็กทรอนิกส์) สาขาวิชาวิศวกรรมเครื่องกล และสาขาวิชาวิศวกรรมอากาศยาน มีความพร้อมเป็นลำดับที่ 1, 2, 3, 4, 5, 6, 6 ตามลำดับ โดยที่ไม่มีสาขาวิชาใดมีความพร้อมในระดับตามเกณฑ์ที่กำหนด

4. ความพร้อมของอาจารย์ผู้สอน

ความพร้อมของอาจารย์ผู้สอนในด้านความรู้ ความสามารถในการสอน ประสิทธิภาพในการสอน และความพร้อมด้านการสอน เมื่อพิจารณาค่าคะแนนเฉลี่ย ปรากฏว่า มีความพร้อมอยู่ในระดับค่อนข้างพร้อม และพร้อมทุกสาขาวิชา

ในด้านความรู้นั้น สาขาวิชาวิศวกรรมไฟฟ้า (อิเล็กทรอนิกส์) อาจารย์มีความรู้มากเป็นลำดับที่ 1 สาขาวิชาวิศวกรรมไฟฟ้า (สื่อสาร) สาขาวิชาวิศวกรรมอากาศยาน สาขาวิชาการวิจัยเชิงปฏิบัติการ สาขาวิชาคอมพิวเตอร์ สาขาวิชาการบริหารราชการทหาร และสาขาวิชาวิศวกรรมเครื่องกล อาจารย์มีความรู้มากเป็นลำดับที่ 2, 2, 4, 5, 6 และ 7 ตามลำดับ

ความสามารถในการสอนนั้น สาขาวิชาวิศวกรรมไฟฟ้า (สื่อสาร) และสาขาวิชา วิศวกรรมอากาศยาน อาจารย์มีความสามารถในการสอนเป็นลำดับที่ 1 และสาขาวิชาวิศวกรรม ไฟฟ้า (อิเล็กทรอนิกส์) สาขาวิชา การวิจัยเชิงปฏิบัติการ สาขาวิชาคอมพิวเตอร์ สาขาวิชา วิศวกรรมเครื่องกล และสาขาวิชาการบริหารราชการทหาร อาจารย์มีความสามารถในการ สอนเป็นลำดับที่ 3, 4, 5, 5 และ 7 ตามลำดับ

สำหรับประสบการณ์ในการสอนของอาจารย์นั้น สาขาวิชาการวิจัยเชิงปฏิบัติการ อาจารย์มีประสบการณ์ในการสอนมากที่สุดเป็นลำดับที่ 1 สาขาวิชาวิศวกรรมอากาศยาน สาขาวิชา วิศวกรรมไฟฟ้า (สื่อสาร) สาขาวิชาการบริหารราชการทหาร สาขาวิชาวิศวกรรมไฟฟ้า (อิเล็กทรอนิกส์) สาขาวิชาวิศวกรรมเครื่องกล และสาขาวิชาคอมพิวเตอร์ อาจารย์มีประสบการณ์ ในการสอนมากเป็นลำดับที่ 2, 3, 4, 5, 6 และ 7 ตามลำดับ

ส่วนความพร้อมในด้านการสอนนั้น สาขาวิชาวิศวกรรมไฟฟ้า (อิเล็กทรอนิกส์) อาจารย์มีความพร้อมเป็นลำดับที่ 1 สาขาวิชาวิศวกรรมไฟฟ้า (สื่อสาร) สาขาวิชา วิศวกรรมอากาศยาน สาขาวิชาการบริหารราชการทหาร สาขาวิชาคอมพิวเตอร์ การวิจัย เชิงปฏิบัติการ และสาขาวิชาวิศวกรรมเครื่องกล มีความพร้อมเป็นลำดับที่ 2, 3, 4, 5, 6 และ 7 ตามลำดับ

เมื่อรวมลำดับความพร้อมของทุกด้าน อาจารย์ผู้สอนสาขาวิชาวิศวกรรมไฟฟ้า (สื่อสาร) และสาขาวิชาวิศวกรรมอากาศยาน มีความพร้อมเป็นลำดับที่ 1 สาขาวิชา วิศวกรรมไฟฟ้า (อิเล็กทรอนิกส์) สาขาวิชาการวิจัยเชิงปฏิบัติการ สาขาวิชาการบริหาร ราชการทหาร สาขาวิชาคอมพิวเตอร์ และสาขาวิชาวิศวกรรมเครื่องกล อาจารย์มีความ พร้อมเป็นลำดับที่ 3, 4, 5, 6 และ 7 ตามลำดับ

5. ความต้องการศึกษาต่อในสาขาวิชาต่าง ๆ ของข้าราชการทหาร

ข้าราชการทหารต้องการศึกษาต่อในสาขาวิชาการบริหารราชการทหารมากเป็นลำดับ ที่ 1 สำหรับสาขาวิชาคอมพิวเตอร์ สาขาวิชาการวิจัยเชิงปฏิบัติการ สาขาวิชาวิศวกรรมไฟฟ้า (อิเล็กทรอนิกส์) สาขาวิชาวิศวกรรมเครื่องกล สาขาวิชาวิศวกรรมอากาศยาน และสาขา วิชาวิศวกรรมไฟฟ้า (สื่อสาร) ข้าราชการทหารต้องการศึกษาต่อเป็นลำดับที่ 2, 3, 4, 5, 6 และ 7 ตามลำดับ

6. ความต้องการศึกษาต่อในสาขาวิชาต่าง ๆ ของนักเรียนเหล่าทัพต่าง ๆ

นักเรียนเหล่าทัพทั้ง 3 มีความต้องการศึกษาต่อในสาขาวิชาคอมพิวเตอร์ เป็นลำดับที่ 1 สาขาวิชาการบริหารราชการทหาร สาขาวิชาวิศวกรรมไฟฟ้า (อิเล็กทรอนิกส์) สาขาวิชาวิศวกรรมเครื่องกล สาขาวิชาการวิจัยเชิงปฏิบัติการ สาขาวิชาวิศวกรรมอากาศยาน และสาขาวิชาวิศวกรรมไฟฟ้า (สื่อสาร) นักเรียนต้องการศึกษาต่อเป็นลำดับที่ 2, 3, 4, 5, 6 และ 7 ตามลำดับ

7. ความพร้อมด้านจำนวนผู้เรียน จำนวนและวุฒิของอาจารย์ผู้สอน

เมื่อพิจารณา จำนวนผู้เรียน ปรากฏว่า มีผู้ต้องการศึกษาต่อในทุกสาขาวิชามากกว่าสาขาวิชาละ 5 คน สำหรับอาจารย์ผู้สอนนั้น ในแต่ละสาขาวิชา มีอาจารย์ที่มีความรู้ความสามารถเฉพาะสาขาวิชา โดยมีวุฒิปริญญาโทและเอก เป็นไปตามเกณฑ์ที่ทบวงมหาวิทยาลัยกำหนด กล่าวคือ มีอาจารย์วุฒิปริญญาโทในแต่ละสาขา มากกว่า 4 คน และวุฒิปริญญาเอกในสาขาวิชาต่าง ๆ มากกว่าสาขาวิชาละ 1 คน ซึ่งกล่าวได้ว่า มีความเป็นไปได้ในด้านจำนวนผู้เรียนและอาจารย์ผู้สอนทุกสาขาวิชา

อภิปรายผลการวิจัย ✓

ผลการศึกษาความเป็นไปได้ในการจัดตั้งสถาบันบัณฑิตทางการทหาร จะนำมาอภิปรายในประเด็นต่าง ๆ ตามลำดับดังนี้ คือ

1. ผลการวิเคราะห์ความเป็นไปได้ในการจัดตั้งสถาบันบัณฑิตทางการทหาร

ผลการวิเคราะห์ความเป็นไปได้ของการจัดตั้งสถาบัน เมื่อพิจารณาจากตัวแปรด้านต่าง ๆ ตามลำดับดังนี้

1.1 ความเป็นไปได้ทางด้านสังคม

จากการพิจารณาค่าคะแนนเฉลี่ยของความเป็นไปได้ด้านการเมืองการปกครอง ด้านเศรษฐกิจ และด้านความพึงพอใจของผู้บังคับบัญชา พบว่า ค่าคะแนนเฉลี่ยความคิดเห็นในด้านเศรษฐกิจมีค่าต่ำสุด โดยเฉพาะความคิดเห็นเกี่ยวกับสภาพของเศรษฐกิจในปัจจุบันจะเป็นปัญหาในการจัดตั้งสถาบันนั้น มีค่าต่ำกว่า 3.50 ซึ่งแสดงว่า ผู้บังคับบัญชาไม่แน่ใจในสภาพเศรษฐกิจในปัจจุบันจะสามารถมีเงินงบประมาณอย่างพอเพียงในการจัดตั้งสถาบันหรือไม่

เมื่อพิจารณาค่าคะแนนเฉลี่ยปรากฏว่า มีแนวโน้มใกล้เคียงตามเกณฑ์ที่กำหนดถึงความเป็นไปได้ และจากการสัมภาษณ์อย่างไม่เป็นทางการกับผู้บังคับบัญชาเกี่ยวกับปัญหาทางด้านเศรษฐกิจในการจัดตั้งสถาบัน ได้กล่าวว่า ในการจัดตั้งสถาบันเพื่อจัดการศึกษาในระดับปริญญาโทนั้น หากเป็นความต้องการที่จำเป็นของกองทัพ เพื่อความมั่นคงของชาติแล้ว เรื่องงบประมาณไม่น่าจะมีปัญหามากนัก เพราะกองทัพสามารถจะจัดสรรเงินงบประมาณในการจัดตั้งได้ ดังนั้น แม้ว่าสภาพเศรษฐกิจในปัจจุบันอาจจะไม่เอื้อต่อการลงทุนใด ๆ ก็ตาม แต่สำหรับการลงทุนเพื่อการศึกษา และมีความจำเป็นต่อการพัฒนาประเทศ ย่อมเป็นไปได้ที่จะได้รับการสนับสนุน

สำหรับตัวแปรทางการเมืองการปกครองนั้น ค่าคะแนนเฉลี่ยความเห็นของผู้บังคับบัญชามีค่าค่อนข้างสูง ซึ่งแสดงว่า การที่กำลังพลของกองทัพจะได้รับการพัฒนาให้มีความรู้สูงขึ้นนั้น จะไม่เป็นอุปสรรคต่อระบอบการปกครองและการเมือง แต่ในทางตรงกันข้าม การที่กำลังพลมีความรู้มากขึ้น ก็จะส่งเสริมให้ระบอบการเมืองการปกครองเป็นไปตามวิถีทางที่พึงประสงค์ยิ่งขึ้น

ส่วนค่าคะแนนเฉลี่ยของความพึงพอใจนั้น กลุ่มตัวอย่างทั้งหมด ซึ่งได้แก่ ผู้บังคับบัญชา ข้าราชการทหาร อาจารย์ผู้สอน และนักเรียนเหล่าทัพต่าง ๆ มีความเห็นด้วยเป็นอย่างมาก ในการที่จะมีการพัฒนาความรู้ให้สูงขึ้น หากมีการจัดตั้งสถาบันขึ้นในกองทัพเมื่อใดก็น่าที่จะได้รับความร่วมมือและสนับสนุนเป็นอย่างดี จากกำลังพลของกองทัพทุกฝ่าย ดังนั้น เมื่อสรุปความเป็นไปได้ของตัวแปรทั้งหมดทางด้านสังคม สามารถกล่าวได้ว่า มีความเป็นไปได้ทางด้านสังคมในการจัดตั้งสถาบัน

1.2 ความเป็นไปได้ทางการบริหารและการจัดการ

เมื่อพิจารณาผลการวิเคราะห์ข้อมูลจากเอกสาร ที่เกี่ยวกับระเบียบกฎเกณฑ์ต่าง ๆ และนโยบายในการพัฒนากำลังพลของกองทัพ โดยเฉพาะในเรื่องนโยบายในการพัฒนากำลังพลของกองทัพ ปรากฏว่า กองทัพได้ระบุนโยบายไว้อย่างชัดเจนว่า จะพัฒนากำลังพลให้มีความรู้ความสามารถในการปฏิบัติงานให้สูงขึ้น หันต่อความเปลี่ยนแปลงไปอย่างรวดเร็ว ของสังคมและเทคโนโลยี แต่ปรากฏว่าไม่มีนโยบายที่เป็นลายลักษณ์อักษร เพื่อพัฒนากำลังพลให้มีความรู้สูงขึ้นจนถึงระดับใด อย่างไรก็ตามกองทัพได้มีการจัดส่งข้าราชการทหารไปศึกษาต่อในระดับปริญญาโทและเอก เป็นประจำตลอดมา ซึ่งแสดงว่า กองทัพมีความต้องการ **เพิ่มทุนความรู้**

ของข้าราชการทหารให้สูงขึ้น จนถึงระดับปริญญาโทและปริญญาเอก เนื่องจากกองทัพไม่มีสถานศึกษาที่จัดการศึกษาในระดับนี้ ที่จะสนองความต้องการได้อย่างเพียงพอ จึงต้องจัดส่งข้าราชการไปศึกษาต่อภายนอกกองทัพ

ถ้ามีการจัดตั้งสถาบัน เพื่อจัดการศึกษาระดับปริญญาโทขึ้น ซึ่งกล่าวได้ว่าเป็นการสนับสนุนนโยบายการพัฒนากำลังพลของกองทัพ ควรจะมีการขออนุมัติกำหนดเป็นนโยบายของกองทัพให้ชัดเจน เกี่ยวกับการจัดการศึกษาระดับปริญญาโทภายในกองทัพ เพื่อความสะดวก รวดเร็ว และมีความคล่องตัวในการบริหารสถาบัน ซึ่งน่าจะเป็นความเป็นไปได้ ในการขอกำหนดเป็นนโยบายดังกล่าว

กรณี ด้านกฎหมายต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้องกับการจัดตั้งสถาบัน ซึ่งได้แก่ การให้อำนาจจัดการศึกษาระดับปริญญาโท และให้อำนาจในการประสาทปริญญาโท นั้น จากการศึกษาเอกสารที่เกี่ยวกับกฎหมายในการจัดการศึกษาของกระทรวงกลาโหม พบว่า หากกองทัพมีนโยบายจะขยายการศึกษาของกองทัพให้สูงขึ้น ถึงระดับปริญญาโท ก็จะสามารถทำได้โดยการขอแก้ไขเปลี่ยนแปลงพระราชบัญญัติที่ให้อำนาจจัดการศึกษา เฉพาะระดับปริญญาตรีภายในกองทัพ โดยการขอขยายอำนาจ หรือขออำนาจให้สถานศึกษา หรือสถาบันมีอำนาจกำหนดหลักสูตร และประสาทปริญญาโทได้ ซึ่งการขอเปลี่ยนแปลงแก้ไขกฎหมาย และพระราชบัญญัติต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้องทั้งหมด จะใช้เวลาในการดำเนินการอย่างน้อยประมาณ 2 ปี (กองทัพบก เอกสารสรุปรายงานการประชุม เรื่อง การขออนุมัติเปิดหลักสูตรปริญญาโท ลงวันที่ 12 มีนาคม 2529) หากสถาบันจะดำเนินการจัดการศึกษา ในขณะที่ดำเนินการขอเปลี่ยนแปลงกฎหมาย ก็น่าจะเป็นไปได้ ทั้งนี้เพราะการผลิตบัณฑิตต้องใช้เวลาประมาณ 2 ปี เป็นอย่างน้อย ดังนั้น เมื่อแก้ไขกฎหมายเรียบร้อยแล้ว สถาบันก็จะสามารถประสาทปริญญาให้แก่ผู้จบการศึกษาได้ทันที

ส่วนการรับรองมาตรฐานหลักสูตร ซึ่งจะต้องได้รับการเห็นชอบ จากทบวงมหาวิทยาลัย นั้น จากการศึกษาข้อมูลต่าง ๆ พบว่า คุณสมบัติของอาจารย์ และจำนวน มีพอเพียง และเป็นไปตามเกณฑ์ที่กำหนด สำหรับเรื่องการจัดทำหลักสูตร ปรากฏว่า ในกองทัพมีผู้ทรงคุณวุฒิเข้าร่วมดำเนินการด้วย ดังนั้น น่าจะกล่าวได้ว่า ในเรื่องนโยบายและการแก้ไข กฎหมายและพระราชบัญญัติต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้องกับการจัดตั้งสถาบัน ไม่น่าจะเป็นปัญหาสำหรับการจัดตั้งสถาบัน

1.3 ความเป็นไปได้ในการลงทุน

จากการวิเคราะห์ค่าใช้จ่ายในการลงทุนเพื่อดำเนินงานจัดตั้งสถาบัน โดยเฉพาะค่าก่อสร้างอาคารสถานที่ พบว่า ต้องใช้งบประมาณในการก่อสร้างทั้งหมด ประมาณ 27,650,000 บาท ซึ่งนับว่าเป็นการลงทุนที่สูงพอสมควร และเมื่อพิจารณาค่าใช้จ่ายรายหัวในการผลิตบัณฑิต (ไม่รวมงบประมาณในการดำเนินการจัดตั้ง) ปรากฏว่า ค่าใช้จ่ายดังกล่าว ยังน้อยกว่าค่าใช้จ่ายที่กองทัพจัดส่งข้าราชการทหารไปศึกษาภายนอกกองทัพ โดยเฉพาะค่าใช้จ่ายในการจัดส่งข้าราชการทหารไปศึกษาต่อในต่างประเทศในแต่ละปี แม้ว่าจะต้องเสียงบประมาณค่าใช้จ่ายรายหัวคนหนึ่งเป็นจำนวนมากแล้ว ในบางรายเมื่อเรียนจบแล้ว วิชาที่เรียนมาในบางครั้ง ก็ไม่สามารถนำมาใช้ประโยชน์ในประเทศได้ และในบางรายก็เรียนมาไม่ตรงตามสาขาวิชาที่กองทัพต้องการ ดังนั้น หากมีการเรียนในสถาบันการศึกษาที่จัดขึ้นภายในกองทัพเองน่าจะเป็นการประหยัดมากกว่า และได้ผู้เรียนจบมีความรู้ตรงตามความต้องการของกองทัพ

สำหรับเรื่องการลงทุนก่อสร้างอาคารในปีแรกและปีต่อ ๆ ไปนั้น จากการสอบถามความคิดเห็นของกลุ่มตัวอย่าง ส่วนใหญ่ให้ข้อเสนอแนะที่ตรงกันว่า ในการจัดตั้งสถาบันผลิตทางการทหารนั้น ยังไม่มีความจำเป็นที่จะปลูกสร้างอาคาร แต่สามารถจะใช้สถานศึกษาต่าง ๆ ที่มีอยู่แล้วในกองทัพ เช่น โรงเรียนเตรียมทหาร สถาบันการศึกษาของทหารชั้นสูงต่าง ๆ เป็นต้น ซึ่งสามารถทำประโยชน์ในด้านการให้การศึกษได้อีกมาก นอกจากนี้ อุปกรณ์เครื่องมือเครื่องใช้ต่าง ๆ ก็มีอยู่พร้อมแล้ว สามารถที่จะนำมาใช้ในสถาบันได้โดยไม่ต้องลงทุนใหม่ทั้งหมด จะเห็นว่า ถ้าสามารถลดค่าใช้จ่ายด้านการลงทุน เกี่ยวกับอาคารสถานที่ในการจัดการศึกษา และวัสดุอุปกรณ์ต่าง ๆ โดยใช้วัสดุสิ่งของที่มีอยู่ในกองทัพ จะทำให้การจัดตั้งสถาบันมีความเป็นไปได้สูงมาก เพราะไม่ต้องสิ้นเปลืองงบประมาณในส่วนนี้ และไม่ต้องจัดซื้ออุปกรณ์เครื่องมือเครื่องใช้ใหม่ทั้งหมด ซึ่งจะเป็นการประหยัดอย่างยิ่ง จึงกล่าวได้ว่า ถ้ามีการลงทุนในการจัดตั้งสถาบันผลิตทางการทหาร ผลที่ได้รับย่อมคุ้มค่า

1.4 ความเป็นไปได้ด้านทรัพยากร

จากผลการวิเคราะห์ความพร้อมของทรัพยากรที่จำเป็นต่อการจัดตั้งสถาบัน ซึ่งได้แก่ อาคารสถานที่ วิชาการ วัสดุอุปกรณ์และเครื่องมือเครื่องใช้ งบประมาณ และบุคลากร พบว่า

ทรัพยากรที่มีความพร้อมเพียงพอสำหรับการจัดตั้งสถาบันได้แก่ บุคลากร สำหรับอาคารสถานที่ นั้นมีความพร้อมเฉพาะสถานที่เรียน กับ แหล่งฝึกงาน ส่วนด้านอื่น ๆ ซึ่งได้แก่ วิชาการ วัสดุ อุปกรณ์และเครื่องมือเครื่องใช้ และงบประมาณ ปรากฏว่าไม่เป็นไปตามเกณฑ์ที่กำหนด โดยไม่แน่ใจว่าจะมีความพร้อมหรือไม่

การที่กลุ่มตัวอย่างผู้ตอบมีความเห็นว่า สถานที่เรียน และแหล่งฝึกงานมีความพร้อม พอเพียงในการจัดตั้งสถาบันนั้น อาจเป็นเพราะว่า สถานที่เรียนนั้น กลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่มีความเห็นว่า สามารถจะใช้สถานที่ต่าง ๆ ซึ่งเป็นสถานศึกษาภายในกองทัพเป็นสถานที่เรียนได้ และแหล่งฝึกงานก็เช่นเดียวกัน สามารถจะขอความร่วมมือจากหน่วยงานต่าง ๆ ภายในกองทัพ หรือสถาบันการศึกษา ส่วนทรัพยากรในด้านอื่น ๆ เช่น ห้องสมุด ตำราประกอบการศึกษา และ ผลงานวิจัยต่าง ๆ นั้น แม้ว่าสถานศึกษาต่าง ๆ ของกองทัพจะมีทรัพยากรดังกล่าวแล้วอยู่บ้าง แต่ก็ยังไม่แน่ใจว่าจะมีตรงกับสาขาวิชาที่กองทัพต้องการให้เปิดหรือไม่ จากการสำรวจและสอบถาม เจ้าหน้าที่ พบว่า ทรัพยากรต่าง ๆ ดังกล่าวแล้ว มีอยู่กระจัดกระจายในสถานศึกษาต่าง ๆ หากมีการสำรวจว่าอุปกรณ์ชนิดใดมีอยู่ ณ ที่ใดบ้าง และสามารถนำมารวมกันไว้ในสถานที่เดียว หรือมีการขอยืม เมื่อมีความจำเป็นที่จะต้องใช้ ก็ย่อมจะสามารถจัดหาได้โดยไม่ยากนัก และ หากว่าจะต้องการซื้อเพิ่มเติมบ้าง ก็คงจะใช้งบประมาณไม่มาก เมื่อเทียบกับจะต้องลงทุนซื้อใหม่ทั้งหมด ดังนั้น แม้ว่าค่าคะแนนเฉลี่ยจะแสดงว่า ไม่แน่ใจ แต่ก็สามารถจะแก้ปัญหาได้ โดยการขอยืมจากหน่วยงานต่าง ๆ ของกองทัพ เพื่อใช้ในสถาบันได้ หรือจัดสรรเงินงบประมาณเพียงเล็กน้อยเพื่อจัดซื้อเพิ่มเติมในบางสิ่งที่ยังขาดอยู่

สำหรับความพร้อมทางด้านบุคลากรนั้น โดยเฉพาะความต้องการศึกษาต่อของข้าราชการทหารและนักเรียนเหล่าทัพต่าง ๆ มีความต้องการศึกษาต่อมาก ซึ่งจะเห็นได้จากความพร้อมสูงมากในทุกด้าน โดยเฉพาะด้านสุขภาพ และด้านการเงิน ดังนั้น หากมีการจัดตั้งสถาบัน จึงไม่เป็นปัญหาในด้านจำนวนผู้เรียน แต่อาจจะมีผู้ต้องการเรียนมากจนต้องมีการพิจารณาสอบคัดเลือก สำหรับผู้ที่ต้องการศึกษาต่อ

ดังนั้น ในการพิจารณาข้อมูลต่าง ๆ เกี่ยวกับความเป็นไปได้ในการจัดตั้งสถาบัน โดยพิจารณาจากความเป็นไปได้ในด้านต่าง ๆ นั้น แม้ว่าบางเรื่องจะยังมีความไม่แน่ใจถึงความเป็นไปได้ แต่เมื่อพิจารณาในรายละเอียด พบว่า จะสามารถดำเนินการในการจัดตั้ง

สถาบันบัณฑิตทางการทหารได้ ซึ่งสามารถกล่าวได้ว่า มีความเป็นไปได้อย่างมากในการจัดตั้ง
สถาบันบัณฑิตทางการทหาร

2. ผลการวิเคราะห์สาขาวิชาที่กองทัพต้องการรับด่วน และความเป็นไปได้ในการ จัดการศึกษาในสาขาวิชานั้น ๆ

2.1 สาขาวิชาที่กองทัพต้องการให้จัดการศึกษาอย่างรีบด่วน

จากการศึกษาสาขาวิชาที่กองทัพต้องการให้จัดการศึกษาจากความคิดเห็นของผู้บังคับบัญชา
ปรากฏว่า สาขาวิชาที่กองทัพต้องการให้จัดการศึกษาส่วนใหญ่สอดคล้องกัน เช่น สาขาวิชา
การบริหารราชการทหาร และสาขาวิชาคอมพิวเตอร์ เป็นต้น ทั้งนี้ เพราะการปฏิบัติการของ
กองทัพนั้น ต้องใช้หลักการและยุทธวิธีที่เหมือนกัน แต่ต่างกันเฉพาะในรายละเอียด ดังนั้น
ความต้องการพัฒนากำลังพล ของหน่วยงานต่าง ๆ จึงเป็นสาขาวิชาที่สอดคล้องกัน

สำหรับสาขาวิชาที่นำมาพิจารณาความสอดคล้องกันนั้น พบว่า สาขาวิชาที่มีความ
สอดคล้องกันตั้งแต่ 2 หน่วยงานขึ้นไป มีจำนวนทั้งหมด 12 สาขาวิชา สำหรับสาขาวิชาที่มี
ความสอดคล้องกันสูงสุด คือ สาขาวิชาการบริหารราชการทหาร ปรากฏว่า หน่วยงานต่าง ๆ
มีความต้องการทุกหน่วยงาน ทั้งนี้ อาจจะเป็นเพราะในการศึกษาระดับปริญญาตรีไม่มีการ
เรียนการสอนเกี่ยวกับเรื่องการบริหารมากนัก แต่ในการปฏิบัติงานจำเป็นต้องอาศัยความรู้
การบริหารในการปฏิบัติงาน ดังนั้น จึงเป็นความต้องการสูงสุดของทุกกองทัพ และสาขาวิชานี้
สามารถจะจัดการเรียนการสอนให้เรียนร่วมกันได้ทุกกองทัพได้อย่างมีประสิทธิภาพด้วย

เมื่อนำลำดับที่ความสำคัญของสาขาวิชามารวมกัน ปรากฏว่า สาขาวิชาต่าง ๆ ที่
กองทัพต้องการจัดการศึกษาอย่างรีบด่วน โดยพิจารณาลำดับที่มีค่ารวมที่น้อยกว่าหรือเท่ากับ
30 ลงไป มีจำนวนทั้งหมด 7 สาขาวิชา ตามลำดับ คือ คอมพิวเตอร์ วิศวกรรมไฟฟ้า
(อิเล็กทรอนิกส์) การบริหารราชการทหาร วิศวกรรมเครื่องกล วิศวกรรมไฟฟ้า (สื่อสาร)
วิศวกรรมอากาศยาน และการวิจัยเชิงปฏิบัติการ สำหรับสาขาวิชาที่กองทัพต้องการลำดับท้าย ๆ
ซึ่งรวมลำดับที่แล้วมีค่ามากกว่า 30 นั้น ส่วนใหญ่เป็นสาขาวิชาที่สามารถนำไปฝากเรียนกับ
มหาวิทยาลัยภายนอกได้ เช่น วิทยาศาสตร์สาขาต่าง ๆ รัฐศาสตร์ เป็นต้น

สำหรับ สาขาวิชาลำดับแรกที่กองทัพต้องการให้จัดการศึกษา คือ สาขาวิชา
คอมพิวเตอร์ นั้น อาจเป็นเพราะในปัจจุบันวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยีต่าง ๆ เจริญก้าวหน้ามาก

และคอมพิวเตอร์เข้าไปมีบทบาทในทุกองค์การ โดยเฉพาะทางทหาร คอมพิวเตอร์ใช้มา มีบทบาทมาก เช่น ในการควบคุมการยิง ทั้งทางบก ทางเรือ และทางอากาศ ดังนั้น การที่ กองทัพต้องการคนที่มีความรู้ด้านนี้ นับว่าเป็นไปตามสภาพของสังคมที่แท้จริง สำหรับสาขาวิชาอื่น ๆ นั้น ส่วนใหญ่เป็นประเภทวิศวกรรม ซึ่งสาขาวิชาต่าง ๆ เหล่านี้ ก็มีเปิดสอนในมหาวิทยาลัยต่าง ๆ หากแต่ยังไม่ตรงกับความรู้ที่กองทัพต้องการ และเหตุผลที่สำคัญอีกประการหนึ่งก็คือ ผู้ที่สำเร็จจากมหาวิทยาลัยทั่ว ๆ ไปแล้ว ไม่นิยมหรือไม่ต้องการทำงานในกองทัพ เนื่องจากมีรายได้น้อยและไม่ก้าวหน้าเท่าที่ควร ดังนั้น กองทัพต่าง ๆ จึงขาดแคลนผู้ที่จบสาขาวิชาต่าง ๆ เหล่านี้ตลอดมา ด้วยเหตุนี้ สาขาวิชาประเภทวิศวกรรมจึงเป็นความต้องการที่จะให้จัดการศึกษาภายในกองทัพเอง

2.2 ความเป็นไปได้ในการจัดการศึกษาตามสาขาวิชาที่กองทัพต้องการระดับ เมื่อพิจารณาความเป็นไปได้ในการจัดการศึกษาตามสาขาวิชาที่กองทัพต้องการ ซึ่งประกอบด้วย ความพร้อมด้านทรัพยากร ความพร้อมของอาจารย์ผู้สอน ความต้องการศึกษาต่อของข้าราชการทหาร ความต้องการศึกษาต่อของนักเรียนเหล่าทัพต่าง ๆ และจำนวนผู้เรียนในแต่ละสาขาวิชา จำนวนอาจารย์และวุฒิที่จะสอนในแต่ละสาขาวิชา สามารถนำมาอภิปรายได้ในประเด็นต่อไปนี้

2.2.1 ความพร้อมด้านทรัพยากร

ความพร้อมด้านอาคารสถานที่ ซึ่งประกอบด้วย ห้องสมุด และแหล่งฝึกงาน เมื่อพิจารณาค่าคะแนนเฉลี่ยความเป็นไปได้ตามเกณฑ์ที่กำหนด ปรากฏว่า มีอยู่ 2 สาขาวิชาที่มีความพร้อม และสามารถจัดการศึกษาได้คือ สาขาวิชาการบริหารราชการทหารและสาขาวิชาวิศวกรรมไฟฟ้า (สื่อสาร)

ความพร้อมทางด้านวัสดุอุปกรณ์สำหรับจัดการศึกษาในสถาบัน เมื่อพิจารณาค่าคะแนนเฉลี่ยความเป็นไปได้ตามเกณฑ์ที่กำหนด ปรากฏว่า ไม่มีสาขาวิชาใดมีความพร้อมที่จะจัดการศึกษาได้เลย นอกจากสาขาวิชาการบริหารราชการทหาร และสาขาวิชาการวิจัยเชิงปฏิบัติการ ซึ่งเมื่อพิจารณาค่าคะแนนเฉลี่ยแล้วมีค่าใกล้เคียงกับเกณฑ์ความเป็นไปได้ที่กำหนด ส่วนสาขาวิชาอื่น ๆ นั้น อยู่ในระดับไม่แน่ใจ

สำหรับความพร้อมทางด้านเอกสารตำราเรียนและผลงานวิจัย ปรากฏว่า ไม่มีสาขาใดเลยที่มีความพร้อมตามเกณฑ์จากค่าคะแนนเฉลี่ยที่กำหนด นอกจากนี้ในบางสาขามีค่าใกล้เคียง ซึ่งแสดงว่า มีแนวโน้มที่จะจัดการศึกษาได้ คือ สาขาวิชาการบริหารราชการทหาร สาขาวิชาคอมพิวเตอร์ และสาขาวิชาการวิจัยเชิงปฏิบัติการ

เมื่อนำลำดับที่มารวมกันเพื่อพิจารณาจากตารางการตัดสินใจ พบว่า สาขาวิชาที่มีความพร้อมด้านทรัพยากรสูงสุด คือ สาขาวิชาการบริหารราชการทหาร และรองลงมา คือ สาขาวิชาวิศวกรรมไฟฟ้า (สื่อสาร) และการวิจัยเชิงปฏิบัติการ สำหรับสาขาวิชาการบริหารราชการทหารนั้น เป็นความต้องการของกองทัพเป็นลำดับที่ 3 สาขาวิชาวิศวกรรมไฟฟ้า (อิเล็กทรอนิกส์) เป็นความต้องการของกองทัพ ลำดับที่ 5 และการวิจัยเชิงปฏิบัติการนั้น เป็นความต้องการลำดับที่ 7 ดังนั้น จะเห็นได้ว่า หากจะจัดการศึกษาในปีแรก ก็คงจะพอจัดได้เพียง 1 - 3 สาขาวิชาเท่านั้น และก็ยังจำเป็นจะต้องจัดหาวัสดุอุปกรณ์และเอกสารต่าง ๆ เพิ่มเติม ซึ่งในการปฏิบัติน่าจะทำได้ ทั้งนี้ เพราะในเรื่องวัสดุอุปกรณ์และเอกสารตำราเรียนนั้น ทางกองทัพยังไม่เคยเปิดการสอนสาขาวิชาต่าง ๆ เหล่านี้มาก่อน และจำเป็นจะต้องใช้วัสดุอุปกรณ์และตำราที่ทันสมัย ดังนั้น การจัดหาซื้อเพิ่มเติม ก็จะทำให้สามารถจัดการศึกษาได้ อย่างไรก็ตาม ถ้าผลการศึกษา ปรากฏว่า มีอุปกรณ์และตำราเรียนพอเพียง ก็จำเป็นจะต้องหาซื้อเพิ่มเติมเพื่อให้ได้วัสดุอุปกรณ์ เครื่องมือเครื่องใช้ และตำราเรียนที่ทันสมัย เหมาะสมกับกาลเวลาด้วย สำหรับสาขาวิชาคอมพิวเตอร์นั้น เป็นความต้องการลำดับที่ 1 ของกองทัพ แต่ยังไม่มีความพร้อมในเรื่องทรัพยากร หากต้องการจะจัดการศึกษาในปีแรก ก็อาจจะจำเป็นต้องลงทุนในการจัดหาซื้อ และเตรียมด้านทรัพยากรมากกว่า ในสาขาวิชาการบริหารราชการทหาร วิศวกรรมไฟฟ้า (สื่อสาร) และการวิจัยเชิงปฏิบัติการ ซึ่งมีความพร้อมมากกว่า

2.2.2 ความพร้อมของอาจารย์ผู้สอน

ความพร้อมของอาจารย์ผู้สอน ซึ่งประกอบด้วย ความรู้ ความสามารถในการสอน ประสิทธิภาพในการสอน และความพร้อมในการสอน พบว่า อาจารย์มีความพร้อมทุกด้านในทุกสาขาวิชา ทั้งนี้ เมื่อพิจารณาจากค่าคะแนนเฉลี่ยแล้วมีความเป็นไปได้ตามเกณฑ์ที่กำหนด เมื่อนำลำดับที่ของความพร้อมทุกด้านมารวมกัน พบว่า อาจารย์มีความพร้อมที่จะจัดการเรียนการสอนได้ในสาขาวิชาวิศวกรรมไฟฟ้า (สื่อสาร) และวิศวกรรมอากาศยานมากที่สุด สำหรับสาขาวิชาอื่น ๆ อาจารย์ มีความพร้อมเป็นลำดับรองลงมา

ดังนั้น จะเห็นว่าในด้านความพร้อมของอาจารย์ผู้สอนนี้ไม่มีปัญหา หากจะจัดการเรียนการสอนในสาขาใดก็ตาม แต่อย่างไรก็ตาม หากมีการจัดการเรียนการสอนในสาขาวิชาวิศวกรรมไฟฟ้า (สื่อสาร) ซึ่งอาจารย์มีความพร้อมมากที่สุด และจากการพิจารณาความพร้อมด้านทรัพยากร ก็มีความพร้อมมากที่สุดเป็นลำดับที่ 2 ก็น่าจะทำให้ การจัดการศึกษาของสถาบันนี้เป็แรกดำเนินการไปได้ โดยมีปัญหาน้อยกว่าการจัดการศึกษาในสาขาอื่น ๆ

2.2.3 ความต้องการศึกษาต่อของข้าราชการทหารและนักเรียน

เหล่าทัพต่าง ๆ

จากการวิเคราะห์ความต้องการศึกษาต่อของข้าราชการทหาร พบว่า มีผู้ต้องการเรียนทั้ง 7 สาขาวิชา สาขาวิชาที่ต้องการเรียนมากที่สุด คือ สาขาวิชาการบริหารราชการทหาร รองลงมา คือ สาขาวิชาคอมพิวเตอร์ และสาขาวิชาการวิจัยเชิงปฏิบัติการ สำหรับนักเรียนเหล่าทัพต่าง ๆ นั้น ต้องการศึกษาต่อในสาขาวิชาคอมพิวเตอร์มากที่สุด และรองลงมา คือ สาขาวิชาการบริหารราชการทหาร และวิศวกรรมไฟฟ้า (อิเล็กทรอนิกส์) ดังนั้น หากพิจารณาตามเกณฑ์ของทบวงมหาวิทยาลัย ที่ต้องมีผู้เรียนสาขาวิชาละไม่น้อยกว่า 5 คน แล้ว จะเห็นว่าสามารถจัดการเรียนการสอนได้ทุกสาขาวิชา เพราะมีผู้ต้องการเรียนเป็นจำนวนมากอยู่แล้ว

เมื่อพิจารณาความต้องการสูงสุดของทั้งข้าราชการทหารและนักเรียนเหล่าทัพต่าง ๆ จะเห็นว่า มีความต้องการสอดคล้องกัน ในสาขาวิชาคอมพิวเตอร์ และสาขาวิชาการบริหารราชการทหาร สำหรับสาขาวิชาการบริหารราชการทหารนั้น มีความพร้อมทุกด้าน เป็นลำดับที่สูงที่สุด และมากกว่าสาขาวิชาอื่น ๆ ดังนั้น สามารถสรุปได้ว่า สาขาวิชาการบริหารราชการทหาร เป็นสาขาวิชาหนึ่งที่น่าจะจัดการศึกษาได้ในปีแรกที่เปิดสถาบันบัณฑิตทางการทหาร ส่วนสาขาวิชาคอมพิวเตอร์นั้น หากจะจัดการศึกษา ก็จะต้องพิจารณาเพิ่มเติมความพร้อมในด้านที่ยังขาดอยู่

2.2.4 จำนวนผู้เรียน อาจารย์และวุฒิของอาจารย์ผู้สอน

ในเรื่องจำนวนผู้เรียน จำนวนอาจารย์ ถ้าพิจารณาความพร้อมตามเกณฑ์ที่ทบวงมหาวิทยาลัยกำหนด กล่าวคือ ต้องมีนักเรียนไม่น้อยกว่าสาขาวิชาละ 5 คน อาจารย์มีวุฒิตรือตรงตามสาขาวิชาที่สอนไม่ต่ำกว่าปริญญาโทสาขาวิชาละ 5 คน และต้องมีวุฒิปริญญาเอกในสาขา

วิชานั้นอย่างน้อย 1 คนนั้น จากการสำรวจข้อมูลด้านอาจารย์ พบว่า อาจารย์ในแต่ละสาขาวิชาเป็นไปตามเกณฑ์ที่กำหนด ทั้งด้านจำนวนและวุฒิ ดังนั้น จึงไม่มีปัญหาอุปสรรคในเรื่องนี้แต่อย่างใด

2.2.5 สรุปสาขาวิชาที่ควรจัดการศึกษาตามลำดับก่อน - หลัง

จากการพิจารณาความเป็นไปได้ในการจัดการศึกษาตามสาขาวิชาที่มีความพร้อมสูงสุดตามลำดับก่อน - หลัง จากตารางการตัดสินใจ โดยรวมความพร้อมทุกด้าน พบว่า สาขาวิชาที่ควรจัดการศึกษาก่อน คือ สาขาวิชาการบริหารราชการทหาร ซึ่งเป็นความต้องการของกองทัพลำดับที่ 3 และสาขาวิชาคอมพิวเตอร์ ซึ่งเป็นความต้องการของกองทัพลำดับที่ 1

ถ้ากองทัพจะจัดการศึกษาในสาขาวิชาการบริหารราชการทหารก่อน ก็จะใช้งบประมาณในการลงทุนน้อยที่สุด ทั้งนี้ เพราะมีความพร้อมมากที่สุด สำหรับสาขาวิชาคอมพิวเตอร์นั้น กองทัพก็ต้องลงทุน และใช้งบประมาณในการเตรียมความพร้อมในเรื่อง ทรัพยากร ซึ่งได้แก่ อาคารสถานที่ วัสดุอุปกรณ์ และเอกสาร ตำราเรียน มากกว่าสาขาวิชาการบริหารราชการทหาร ส่วนสาขาวิชาการวิจัยเชิงปฏิบัติการ ซึ่งมีความพร้อมเป็นลำดับที่ 3 แต่เป็นความต้องการที่จำเป็นลำดับสุดท้าย หรือลำดับที่ 7 อาจจะต้องมีการพิจารณาควบคู่ไปถึงสาขาวิชาวิศวกรรมไฟฟ้า (อิเล็กทรอนิกส์) ซึ่งมีความพร้อมเป็นลำดับที่ 4 แต่กองทัพมีความต้องการเป็นลำดับที่ 2

โดยสรุปแล้ว หากพิจารณาจากความพร้อมที่เป็นไปได้มากที่สุดในการจัดการศึกษาระดับปริญญาโท ในสถาบันบัณฑิตทหาร ทหาร สาขาวิชาที่ควรจัดการศึกษาก่อนเป็นลำดับแรก คือ สาขาวิชาการบริหารราชการทหาร และสาขาวิชาคอมพิวเตอร์ ส่วนสาขาวิชาอื่น ๆ ควรพิจารณาจัดในโอกาสต่อไปตามลำดับ คือ สาขาวิชาการวิจัยเชิงปฏิบัติการ สาขาวิชาวิศวกรรมไฟฟ้า (อิเล็กทรอนิกส์) สาขาวิชาวิศวกรรมไฟฟ้า (สื่อสาร) สาขาวิชาวิศวกรรมอากาศยาน และสาขาวิชาวิศวกรรมเครื่องกล

ในการที่จะจัดการศึกษาในสาขาวิชาใดก่อน ข้อที่ควรจะต้องพิจารณาและคำนึงถึงมากที่สุด คือ เรื่องของทรัพยากร โดยเฉพาะวัสดุอุปกรณ์ และเครื่องมือเครื่องใช้ รวมทั้งเอกสาร ตำราเรียน และผลงานทางวิชาการที่จะใช้ประกอบการเรียนการสอน ซึ่งในทุกสาขาวิชามีความพร้อมในเรื่องเหล่านี้้อย สำหรับด้านอาจารย์ผู้สอน มีความพร้อมอยู่แล้ว จึงไม่น่า

จะเป็นปัญหาแก่อย่างใด หากการจัดการศึกษาในสถาบันได้พิจารณาความพร้อมทุกด้านก่อนจัดการศึกษา โดยเฉพาะด้านทรัพยากรควรให้มีความพร้อมมากที่สุด ก็จะทำให้การจัดการศึกษาระดับปริญญาโทภายในกองทัพเอง มีประโยชน์สูงสุดและคุ้มค่ากับการลงทุน

ข้อเสนอแนะสำหรับการนำผลการวิจัยไปใช้เพื่อดำเนินการ

ผู้วิจัยใคร่เสนอแนะสิ่งที่ควรคำนึง สำหรับการนำผลการวิจัยไปใช้ ประกอบการพิจารณาตัดสินใจ หรือประกอบการพิจารณาอนุมัติในการดำเนินการจัดการศึกษา ของกองทัพ และผู้ที่เกี่ยวข้องดังนี้

1. ควรมีการพิจารณาหรือศึกษาข้อมูลด้านอื่น ๆ ซึ่งไม่ปรากฏในการวิจัยเรื่องนี้ที่มีความจำเป็นต่อการจัดตั้งสถาบันและการบริหารการเรียนการสอน เพิ่มเติม ทั้งนี้ เพราะข้อมูลบางประการของกองทัพ เป็นความลับมีอาจเปิดเผยได้ จึงไม่สามารถนำมาศึกษาได้อย่างครบถ้วนในการวิจัยครั้งนี้
2. การศึกษาความเป็นไปได้ในการจัดตั้งสถาบันบัณฑิตทางการทหาร ครั้งนี้ เป็นการศึกษาในสภาพปัจจุบัน หากกองทัพยังไม่สามารถดำเนินการจัดตั้งสถาบันได้ในระยะเวลา 1 - 2 ปี และในอนาคตต้องการจัดตั้งสถาบัน จำเป็นจะต้องมีการศึกษาความเป็นไปได้ในทำนองเดียวกันกับเรื่องนี้อีกครั้งหนึ่ง ทั้งนี้ เพราะสภาพสังคม ความต้องการ และความพร้อมด้านต่าง ๆ ของกองทัพ อาจมีการเปลี่ยนแปลงไป ผลการวิจัยเรื่องนี้ อาจมีข้อมูลบางประการ ไม่สอดคล้องและเหมาะสม ที่จะนำไปประกอบการพิจารณาตัดสินใจเพื่อดำเนินการใด ๆ
3. การวิจัยครั้งนี้ มีจุดมุ่งหมายที่จะศึกษาความเป็นไปได้ในการจัดตั้งสถาบัน เพื่อจัดการศึกษาระดับปริญญาโทเป็นประการสำคัญ ถ้ากองทัพมีความต้องการจะขยายการศึกษาในระดับที่สูงกว่านี้ ควรมีการศึกษาความเป็นไปได้ ตลอดจนความพร้อมของกองทัพ ในแง่มุมอื่น ๆ เพิ่มเติม เพื่อให้ได้ข้อมูลสำหรับประกอบการพิจารณา และตัดสินใจที่ถูกต้องและเป็นประโยชน์สูงสุด

ข้อเสนอแนะเพื่อการวิจัยต่อไป

ผลการวิจัยครั้งนี้มีข้อเสนอแนะเพื่อการวิจัยในครั้งต่อไปดังนี้

1. ควรมีการศึกษาแนวทางในการพัฒนา อาคารสถานที่ แหล่งปฏิบัติงาน เครื่องมือ เครื่องใช้ และตำราเอกสารประกอบการเรียนการสอน รวมทั้งผลงานทางวิชาการ ในการ จัดการศึกษาในสาขาวิชาที่มีความเป็นไปได้สูง ทั้งนี้ เพื่อให้การจัดการศึกษาได้ผลสมบูรณ์ที่สุด
2. ควรมีการวิจัยเกี่ยวกับการยอมรับ หรือความพึงพอใจในสังคมอื่น ๆ (ไม่ใช่ สังคมทหาร) ต่อการจัดตั้งสถาบันผลิตทางการทหาร เพื่อจัดการศึกษาในระดับปริญญาโท
3. ควรมีการศึกษาวิจัยเกี่ยวกับการพัฒนาหลักสูตร ในสาขาวิชาที่มีความเป็นไปได้ ในการจัดการศึกษา
4. ควรมีการศึกษาความเป็นไปได้ในด้านอื่น ๆ ที่เกี่ยวข้องกับการจัดตั้งสถาบัน เช่น ความเป็นไปได้ในด้านการบริหารทรัพยากร ความเป็นไปได้ในด้านการบริหารงบประมาณ เป็นต้น เพื่อเป็นการสนับสนุนผลจากการวิจัยในครั้งนี้ และนำผลมารวมพิจารณาดำเนินการ เพื่อให้ได้ประโยชน์สูงสุดแก่กองทัพ

บรรณาการ

บรรณานุกรม

กลาโหม, กระทรวง คำสั่งกระทรวงกลาโหม (เฉพาะ) ที่ 18/1741 เรื่องการจัดตั้ง

โรงเรียนเตรียมทหาร ลงวันที่ 27 มกราคม พ.ศ. 2501

"มติสภากลาโหม" รายงานการประชุม สภากลาโหม ครั้งที่ 5/2500

ลงวันที่ 16 กรกฎาคม 2500 (ลับ)

กองทัพบก "คำสั่งที่ กท. 0317/237 บันทึกข้อความ เรื่อง นโยบายการศึกษาของ ทบ.

พ.ศ. 2525 - 2529 ลงวันที่ 9 มกราคม พ.ศ. 2524

กองทัพอากาศ คำสั่งกองทัพอากาศที่ 369/2523 เรื่อง นโยบายการศึกษาของกองทัพอากาศ 2523

ลงวันที่ 7 พฤศจิกายน พ.ศ. 2523

สถาบันวิชาการทหารเรือชั้นสูง หลักสูตรปริญญาวิศวกรรมศาสตรมหาบัณฑิต

สาขาวิศวกรรมทางเรือ 2527, กองทัพอากาศ ม.ป.ป., 13 หน้า

การศึกษาวิจัย, กรม ประวัติศาสตร์กองทัพอากาศในรอบ 200 ปี พ.ศ. 2325 - 2525

กรมการศึกษาวิจัย 2525, 447 หน้า

โรงเรียนรวมเหล่า หลักสูตรการอบรม สำหรับนักเรียนรวมเหล่า ตอนที่ 1 - 2

กรมการศึกษาวิจัย ม.ป.ป., 170 หน้า

โกศล จินะวัฒน์, พันเอก การศึกษากับการพัฒนากำลังพลของกองทัพบก วิทยานิพนธ์

โรงเรียนเสนาธิการทหาร 2525, 73 หน้า อัดสำเนา

จันทนา จันทโร และศิริจันทร์ ทองประเสริฐ การศึกษาความเป็นไปได้ของโครงการ

ด้านธุรกิจ และอุตสาหกรรม จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย 2524, 326 หน้า

ฉัตรชัย เคชะชัยอนันต์ การศึกษาความเป็นไปได้ในการลงทุนตั้งโรงงานผลิตกาวบีโอพริน

วิทยานิพนธ์ วศ.ม. จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย 2524, 112 หน้า อัดสำเนา

ชวาล วิสุวรรณ, นาวาอากาศโท การฝึกและศึกษาเป็นระบบเพื่อการพัฒนากองทัพอากาศ

วิทยานิพนธ์ โรงเรียนเสนาธิการทหาร 2521, 52 หน้า อัดสำเนา

เชาวลิต ยงใจยุทธ, พลเอก "ผบ.ทบ. ไขลานกำลังพลเต็มหน้าเข้าสู่ความพร้อมรบ"

หนังสือพิมพ์บ้านเมือง ปีที่ 15 ฉบับที่ 8575 วันพฤหัสบดีที่ 3 กรกฎาคม พ.ศ. 2529

ณัฐพล ชันธไชย "การจัดเตรียม การวิเคราะห์ และการบริหารโครงการ"

วารสารรวมคำแหง 1 : 8 - 39 ฉบับบริหารธุรกิจ 2526

เตรียมทหาร, โรงเรียน รายงานในพิธีเปิดอาคารโรงเรียนเตรียมทหาร 2504

โรงเรียนเตรียมทหาร ไทยวัฒนาพานิช 2510, 52 หน้า

นายร้อยพระจุลจอมเกล้า, โรงเรียน หลักสูตรการศึกษา 2527 ม.ป.ท., 2527, 180 หน้า

นิตยา ชูโต การประเมินโครงการ ภาควิชาวิจัยการศึกษา คณะครุศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย 2526, 177 หน้า

บุญเกียรติ ชีวะตระกูลกิจ "การศึกษาความเป็นไปได้ของโครงการ" วารสาร มกค.
1 : 22 - 26 พฤษภาคม - สิงหาคม 2529

บุญธรรม กิจปรีดาวิสุทธิ "การศึกษาความเป็นไปได้ในการจัดโครงการการศึกษาต่อเนื่องให้กับเจ้าหน้าที่วิทยาศาสตร์การแพทย์ มหาวิทยาลัยมหิดล" ใน การวิจัยทางการศึกษา : กรณีตัวอย่าง หน้า 105 - 119 ภาควิชาศึกษาศาสตร์ คณะสังคมศาสตร์และมนุษยศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหิดล 2528

ประชุม รอดประเสริฐ นโยบายและการวางแผน : หลักการและทฤษฎี พิมพ์ครั้งที่ 2 ภาควิชาบริหารการศึกษา คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร 2528, 372 หน้า

ประพัฒน์ จันทวิรัช, พลเรือตรี "หลักการท่าสงคราม" เอกสารประกอบคำบรรยาย
ณ โรงเรียนเสนาธิการทหารเรือ 2519

ฝ่ายเสนาธิการทหารบก, กรม สรุปรายงานการประชุม ครั้งที่ 7/29 เรื่องการศึกษาระดับปริญญาโททางทหาร 12 มีนาคม 2529

"พระราชกฤษฎีกาแบ่งส่วนราชการ และกำหนดหน้าที่ของส่วนราชการกองทัพบก กองบัญชาการทหารสูงสุด กระทรวงกลาโหม (ฉบับที่ 5) พ.ศ. 2522"

ราชกิจจานุเบกษา ฉบับพิเศษ เล่ม 96 ตอนที่ 42 ลงวันที่ 25 มีนาคม 2522

"พระราชกฤษฎีกาแบ่งส่วนราชการ และกำหนดหน้าที่ของส่วนราชการกองทัพเรือ

กองบัญชาการทหารสูงสุด กระทรวงกลาโหม" ราชกิจจานุเบกษา ฉบับพิเศษ
เล่ม 95 ตอนที่ 30 ลงวันที่ 16 มีนาคม 2521

"พระราชกฤษฎีกาแบ่งส่วนราชการ และกำหนดหน้าที่ของส่วนราชการกองทัพอากาศ

กองบัญชาการทหารสูงสุด กระทรวงกลาโหม" ราชกิจจานุเบกษา ฉบับพิเศษ

เล่ม 98 ตอนที่ 210 ลงวันที่ 23 ธันวาคม 2524

"พระราชกฤษฎีกาแบ่งส่วนราชการ และกำหนดหน้าที่ของส่วนราชการกองทัพอากาศ

กองบัญชาการทหารสูงสุด กระทรวงกลาโหม (ฉบับที่ 2)" ราชกิจจานุเบกษา

ฉบับพิเศษ เล่ม 99 ตอนที่ 137 ลงวันที่ 26 กันยายน 2525

"พระราชกฤษฎีกากำหนดวิทยฐานะผู้สำเร็จวิชาการทหาร พ.ศ. 2497" ลงวันที่ 24

กุมภาพันธ์ พ.ศ. 2497

"พระราชกฤษฎีกากำหนดวิทยฐานะผู้สำเร็จวิชาการทหาร พ.ศ. 2513" ลงวันที่ 14

สิงหาคม พ.ศ. 2513

"พระราชบัญญัติจัดระเบียบราชการกระทรวงกลาโหม พ.ศ. 2503" ราชกิจจานุเบกษา

เล่ม 77 ตอนที่ 19 ลงวันที่ 15 มีนาคม 2503

✓ ไพฑูรย์ โปธิสาร ความต้องการทางการศึกษาของหัวหน้าฝ่ายของศูนย์การศึกษานอกโรงเรียน

จังหวัด รายงานการวิจัยประกอบการศึกษาวิชา หลักสูตร 773 หลักสูตรการศึกษา

คุรุภัณฑ์ บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร 2526,

164 หน้า อัดสำเนา

✓ มนเฑียร ประจวบคี, พันเอก "การศึกษาความเป็นไปได้จะช่วยผู้บริหารตัดสินใจทรัพยากร

ได้อย่างไร" วารสารบริหารธุรกิจ 34 : 33 - 40 มกราคม - มีนาคม 2528

ยุทธการทหารบก, กรม คำสั่ง กท. 0403/3209 บันทึกข้อความ เรื่องสพส. ขออนุมัติ

เปิดการศึกษาระดับปริญญาโท หลักสูตรศิลปศาสตรมหาบัณฑิต (การทหาร) ลงวันที่ 26

มีนาคม พ.ศ. 2529

_____ คำสั่ง กท. 0403/3994 บันทึกข้อความ เรื่อง สพส. ขออนุมัติเปิดการศึกษา

ระดับปริญญาโท หลักสูตรศิลปศาสตรมหาบัณฑิต (การทหาร) ลงวันที่ 17 เมษายน 2529

"รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช 2521" ราชกิจจานุเบกษา ฉบับพิเศษ

เล่ม 95 ตอนที่ 16 ลงวันที่ 22 ธันวาคม 2521

รววิทย์ จินดาพล การศึกษาความพร้อมในการจัดตั้งศูนย์ฝึกอบรมบุคลากรทางการศึกษา
ประจำการในเขตความรับผิดชอบของวิทยาลัยครูนครศรีธรรมราช วิทยานิพนธ์ ศษ.ม.

มหาวิทยาลัยศิลปากร 2520, 122 หน้า อัดสำเนา

✓ วัฒนสิทธิ์ หรยางกูร การจัดทำรายละเอียดโครงการเพื่อการออกแบบงานสถาปัตยกรรม
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย 2528, 463 หน้า

วิจัยและพัฒนาการทหาร, ศูนย์ กรมการศึกษาวิจัย รายงานโครงการการศึกษาความ
เป็นไปได้ของการสร้างรถยนต์สงครามชนิดขีปนาวุธ ศูนย์วิจัยและพัฒนาการทหาร
 กรมการศึกษาวิจัย 2523, 71 หน้า

วิชาการ, กอง เกณฑ์มาตรฐานหลักสูตรของทบวงมหาวิทยาลัย กองวิชาการ
 ทบวงมหาวิทยาลัย 2528, 65 หน้า

วีระ กิจจาทร, พลอากาศตรี โรงเรียนนายเรืออากาศกับอนาคตของกองทัพอากาศ
เอกสารงานวิจัย วิทยาลัยป้องกันราชอาณาจักร 2527, 76 หน้า อัดสำเนา

วีระ ไชยกกล้า, พลอากาศเอก บันทึกประชุมเรื่องการเปิดการศึกษาระดับปริญญาโทวิชาการ
บริหารราชการทหาร ณ ห้องบรรยาย โรงเรียนเสนาธิการทหารอากาศ 16 เมษายน
 2524

วีระพล สุวรรณนันท การศึกษาความเป็นไปได้ของแผน และโครงการ สถาบันบัณฑิต
 พัฒนบริหารศาสตร์ 2524, 129 หน้า

ศิริชัย โกมลฤกษ์, นาวาเอก การจัดการศึกษาของข้าราชการกองบัญชาการทหารสูงสุด
 วิทยานิพนธ์ โรงเรียนเสนาธิการทหาร 2518, 54 หน้า

ศึกษาธิการ, กระทรวง กองแผนงาน ทิศทางแผนพัฒนาการศึกษา ศาสนา และศิลปวัฒนธรรม
ระยะที่ 6 (พ.ศ. 2530 - 2534) กองแผนงาน สำนักงานปลัดกระทรวง 2528,
 158 หน้า อัดสำเนา

ศรีนครินทร์วิโรจน์ ประสานมิตร, มหาวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทร์วิโรจน์แผนพัฒนา
วิทยาลัยเขตวังน้อย มหาวิทยาลัยศรีนครินทร์วิโรจน์ 2520, 88 หน้า

✓ สงบ ลักษณะ การประเมินความต้องการทางการศึกษา : การคัดเลือกและกำหนดตัวแปร
กองวิจัยทางการศึกษา ม.ป.ป., 9 หน้า อัดสำเนา

สมพงศ์ เกษมสิน การพัฒนาบุคคล โรงพิมพ์วิธ 2512, 349 หน้า

สมหวัง พิมพ์พันธ์ุ, นาวาเอก การพัฒนาองค์บุคคลของกองทัพเรือ วิทยานิพนธ์

โรงเรียนเสนาธิการทหาร 2527, 77 หน้า

สมศักดิ์ ชำนาญทองไพวัธน์ การศึกษาความเป็นไปได้เบื้องต้นของการลงทุนสร้างโรงงาน

ผลิตแอมโมเนียม โดยใช้แก๊สธรรมชาติเป็นวัตถุดิบ วิทยานิพนธ์ วศ.ม. จุฬาลงกรณ์

มหาวิทยาลัย 2523, 95 หน้า

สุวิทย์ คำพยอม ความเป็นไปได้ทางเศรษฐกิจของการผลิตเชื้อเพลิงแอลกอฮอล์ ใน

ประเทศไทย วิทยานิพนธ์ ศศ.ม. มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์ 2525, 211 หน้า

อัสสัม

เสนาธิการทหารบก, โรงเรียน โครงการศึกษาระดับปริญญาโทโรงเรียนเสนาธิการ

ทหารบก โรงเรียนเสนาธิการทหารบก 2528, 4 หน้า อัสสัม

เอกสารหลักสูตรศิลปศาสตรมหาบัณฑิต (การทหาร) พุทธศักราช 2528

โรงเรียนเสนาธิการทหารบก 2528, 44 หน้า อัสสัม

สำเร็จ บุญเรืองรัตน์ "ความเที่ยงตรง" สารานุกรมศึกษาศาสตร์ คณะศึกษาศาสตร์

มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ 1 : 90 - 91 กรกฎาคม - กันยายน 2528

อาทิตย์ กำลังเอก, พลเอก "บทบาทของทหารกับความมั่นคงของชาติ" ใน จิตวิทยา

ความมั่นคง หน้า 177 - 199 เจ้าพระยาการพิมพ์ 2529

อุไร แฉล้ม การศึกษาความเป็นไปได้ในการเปิดวิชาชีพต่าง ๆ ในวิทยาลัยครูยะลา

ปริญญาโท กศ.ค. มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร 2529,

118 หน้า อัสสัม

✓ Anderson, Searvia B. Samuel Ball and Richard T Murphy "Need Assessment," in Encyclopedia of Educational Evaluation.
p. 254 - 256 San Francisco, Jossey - Bass Publishers, 1976.

✓ Bradshaw, Ronald Herman. "The Financial Feasibility and Desirability of Establishing A County School Stytem in Arkansas," Dissertation Abstracts International. 45 : 2319 - A, February, 1985.

✓ Clifton, D.S. Jr. and Fyffe, D.E. Project Feasibility Analysis.
New York, John Wiley & Sons, 1977. 399 p.

- ✓ Epstein, Sandra Sterling. "A Needs Assessment Approach to Curriculum Development in Jewish Education," Dissertation Abstracts International. 44 : 2341 - A, February, 1984.
- ✓ Gaboury, John Dolan. "A Feasibility Study for a Regional Cooperative System to Meet the Needs for media services in Massachusetts Northeastern Community Colleges," Dissertation Abstracts International. 42 : 4987 - A, June, 1982
- ✓ Garret, Henry E. Statistics in Psychology and Education. Bombay, Vakils, Feffer and Simons Private, 1967. 491 p.
- ✓ Gay, L.R. Educational Evaluation and Measurement Competencies for Analysis and Application. 2nd.ed., London, A Bele & Howell Company, 1985. 441 p.
- ✓ Hornby, A.S., Gatenby E.V. and Wakefield H. The Advanced Learner's Dictionary of Current English. 2nd.ed., London, Oxford University Press, 1963. 1200 p.
- ✓ Hussain, Khateeb M. Development of Information Systems for Education. Englewood Cliffs, New Jersey, Prentice - Hall, Inc., 1973. 419 p.
- ✓ Hyde, Mary Cotherine. "Teacher Inservice Needs : A Comparison of the Perceptions of Professors of Teacher Education, Building Level Administrators, and Elementary Classroom Teachers Located in East Central Indiana," Dissertation Abstracts International. 44 : 2352 - A - 2353 - A, February, 1984.
- Ighedo, Jashua Aruoture. "Manpower Feasibility Study with Implications for Vocational Technical Education in Bendel State of Nigeria," Dissertation Abstracts International. 40 : 2518 - A - 2519 - A, November, 1979.
- Javalera, Elizabeth Rico. "Training For Voluntary Non - formal Educators : Needs Resources, and Feasibility," Dissertation Abstracts International. 45 : 1023 - A, October, 1984.
- ✓ Kaufman, Roger A. Educational System Planning. Englewood Cliffs, New Jersey, Prentice - Hall, Inc., 1972. 165 p.
- ✓ Kaufman, Roger A. and Frenwick W. English. Needs Assessment : Concept and Application. Englewood Cliffs, New Jersey, E Educational Technology Publication, Inc., 1979. 355 p.
- ✓ Kothbuntau, Sunthorn. Adult Education in Thailand. A Needs Assessment for the Degree of Doctor of Philosophy, The University of Oregon, 1978. 175 p.
- ✓ Lennon, Ametia O. "An Analysis of Prereterrment Planning Needs," Dissertation Abstracts International. 46 : 49 - A, July, 1985.

- Mahoney, John Potrick. "Important Factors Involved in Determining the Feasibility of Catholic Secondary School in Inner City Areas : Specially, The Feasibility of A Cotholic Secondary School on the North Side of the City of St. Louis," Dissertation Abstracts International. 40 : 2582 - A, November, 1979.
- Mathews, Charles Edgar. "The Implementation of A year - Round School : A Feasibility Study For Kadena Air Base, Ikinawa Japan," Dissertation Abstracts International. 39 : 3955 - A - 3956 - A, January, 1979.
- Muth, John William. "The Feasibility of Community - Based Economic Education At the High School Level," Dissertation Abstracts Internation. 39 : 5046 - A, February, 1979.
- Palank, Robert F. "Public Policy Analysis Through Quality of Life Monitoring A Feasibility Assessment for the St. Louis Region," Dissertation Abstracts International. 45 : 1871 - A, December, 1984.
- Rowlette, Annic - Lou (Cowan). "A Study to Determine The Feasibility of Developing A Model Day Care Center for Older Adult," Dissertation Abstracts International. 44 : 3576 - A - 3577 - A, June, 1984.
- Scissons, Edward H. "A Typology of Needs Assessment Definition in Adult Education," Adult Education. 33 : 20 - 28, 1982.
- Werdelin, Ingvar. Manual of Education Planning 9 : Evaluation. Department of Education, Linkoping School of Education, Sweden, 1977. 331 p.
- Witkin, Belle Ruth. Assessing Needs in Educational and Social Program. California, Jossey - Bass Inc., 1984. 415 p.
- Worthen, Blaine and Sanders, James R. Educational Evaluation : Theory and Practice. Charles A. Jones Publishing Company, 1973. 371 p.
- Yamane, Taro. Statistic : An Introductory Analysis. 3rd.ed., New York, Harper & Row, Publishers, Inc., 1973. 1130 p.

ภาคผนวก

ภาคผนวก ก.

พระราชบัญญัติที่เกี่ยวข้องกับการจัดการศึกษา

ของ

กระทรวงกลาโหม

พระบรมราชโองการ

พระราชบัญญัติ

กำหนดวิทยฐานะผู้สำเร็จวิชาการทหาร

พ.ศ. 2497

ภูมิพลอดุลยเดช ป.ร.

ให้ไว้ ณ วันที่ 28 กุมภาพันธ์ พ.ศ. 2497

เป็นปีที่ 9 ในรัชการปัจจุบัน

พระบาทสมเด็จพระปรมินทรมหาภูมิพลอดุลยเดช มีพระบรมราชโองการโปรดเกล้าฯ ให้ประกาศว่า

โดยที่เป็นการสมควรกำหนดวิทยฐานะผู้สำเร็จวิชาการทหารจากโรงเรียนนายร้อย พระจุลจอมเกล้าของกองทัพบก โรงเรียนนายเรือของกองทัพเรือ และโรงเรียนนายเรืออากาศของกองทัพอากาศ

จึงทรงพระกรุณาโปรดเกล้าฯ ให้ตราพระราชบัญญัติขึ้นไว้โดยคำแนะนำและยินยอมของสภาผู้แทนราษฎร ดังต่อไปนี้

มาตรา 1 พระราชบัญญัตินี้เรียกว่า "พระราชบัญญัติกำหนดวิทยฐานะผู้สำเร็จวิชาการทหาร พ.ศ. 2497"

มาตรา 2 พระราชบัญญัตินี้ให้ใช้บังคับตั้งแต่วันถัดจากวันประกาศในราชกิจจานุเบกษา เป็นต้นไป

มาตรา 3 ให้ผู้สำเร็จวิชาการทหารจากโรงเรียนนายร้อยพระจุลจอมเกล้าของกองทัพบก โรงเรียนนายเรือของกองทัพเรือ และโรงเรียนนายเรืออากาศของกองทัพอากาศได้รับปริญญาทางวิทยาศาสตร์ เรียกว่า วิทยาศาสตรบัณฑิตและให้ใช้อักษรย่อดังต่อไปนี้

(1) ผู้สำเร็จวิชาการทหารจากโรงเรียนนายร้อยพระจุลจอมเกล้าของกองทัพบก ใช้อักษรย่อว่า "ท.บ. (ทบ.)"

(2) ผู้สำเร็จวิชาการทหารจากโรงเรียนนายเรือของกองทัพเรือ ใช้อักษรย่อว่า "ท.บ. (ทร.)"

(3) ผู้สำเร็จวิชาการทหารจากโรงเรียนนายเรืออากาศของกองทัพอากาศ
ใช้อักษรย่อว่า "วท.บ.(ทอ.)"

มาตรา 4 นอกจากการให้ได้รับปริญญาตามมาตรา 3 นักเรียนเป็นวิชาการทหาร
อาจได้รับประกาศนียบัตรแสดงว่าสอบความรู้ได้ตามที่สภาการศึกษาวิชาการทหารกำหนด

มาตรา 5 เพื่อปฏิบัติการให้เป็นไปตามบทแห่งพระราชบัญญัตินี้ให้มีสภานั้นเรียกว่า
"สภาการศึกษาวิชาการทหาร" มีอำนาจหน้าที่ดังต่อไปนี้

- (1) พิจารณานุมัติหลักสูตรวิชาต่าง ๆ
- (2) กำหนดวิธีอื่นจะยังการศึกษาวิชาการทหารให้เจริญยิ่งขึ้น
- (3) กำหนดพื้นความรู้ คุณสมบัติ หลักเกณฑ์การเข้าเป็นนักเรียน ระยะเวลา
การศึกษา การสอบ และเงื่อนไขในการรับปริญญา

(4) ให้ปริญญา และประกาศนียบัตร

(5) ออกข้อบังคับเพื่อปฏิบัติการตามพระราชบัญญัตินี้

มาตรา 6 สภาการศึกษาวิชาการทหาร ประกอบด้วยรัฐมนตรีว่าการกระทรวง
กลาโหม รัฐมนตรีช่วยว่าการกระทรวงกลาโหม ปลัดกระทรวงกลาโหม เสนาธิการกลาโหม
ผู้บัญชาการทหารบก ผู้บัญชาการทหารเรือ ผู้บัญชาการทหารอากาศ เสนาธิการทหารบก
เสนาธิการทหารเรือ เสนาธิการทหารอากาศ เจ้ากรมยุทธศึกษาทหารบก เจ้ากรมยุทธศึกษา
ทหารเรือ เจ้ากรมยุทธศึกษาทหารอากาศ ผู้บัญชาการโรงเรียนนายเรือพระจุลจอมเกล้า
ผู้บังคับกองโรงเรียนนายเรือ และผู้บังคับการโรงเรียน นายเรืออากาศ เป็นกรรมการ
ให้มีเลขาธิการหนึ่งนาย โดยนายกสภาการศึกษาวิชาการทหารแต่งตั้งบุคคลที่เห็น
สมควรตามมติของสภาการศึกษาวิชาการทหาร

การถอดถอนเลขาธิการให้เป็นไปตามมติของสภาการศึกษาวิชาการทหาร

มาตรา 7 ให้รัฐมนตรีว่าการกระทรวงกลาโหม เป็นนายกสภาการศึกษาวิชาการ
ทหารโดยตำแหน่ง รัฐมนตรีช่วยว่าการกระทรวงกลาโหมเป็นอุปนายกโดยตำแหน่ง

มาตรา 8 การประชุมของสภาการศึกษาวิชาการทหารต้องมีกรรมการประชุม
อย่างน้อยถึงหนึ่งของจำนวนกรรมการทั้งหมดจึงเป็นองค์ประชุมได้

การลงมติให้ถือคะแนนเสียงข้างมากเป็นประมาท ถ้าในการลงมตินั้นมีคะแนนเสียงเท่ากัน ให้ประธานในที่ประชุมออกเสียงเพิ่มขึ้นได้อีกเสียงหนึ่งเป็นเสียงชี้ขาด

มาตรา 9 ให้นายกสภาการศึกษาวิชาการทหารเป็นประธานในที่ประชุม ถ้านายกสภาการศึกษาวิชาการทหารไม่อยู่ในที่ประชุม ให้อุปนายกสภาการศึกษาวิชาการทหารเป็นประธาน ถ้าอุปนายกสภาการศึกษาวิชาการทหารไม่อยู่ในที่ประชุม ก็ให้กรรมการเลือกตั้งกรรมการคนหนึ่งขึ้นเป็นประธานในที่ประชุม

มาตรา 10 ให้สภาการศึกษาวิชาการทหารมีอำนาจให้ปริญญาตามพระราชบัญญัตินี้แก่ผู้สำเร็จวิชาการทหารก่อนวันใช้พระราชบัญญัตินี้จากโรงเรียนนายร้อยทหารบก โรงเรียนเทคนิคทหารบก และโรงเรียนนายร้อยพระจุลจอมเกล้าของกองทัพบก และโรงเรียนนายเรือของกองทัพเรือ ซึ่งมีหลักสูตรการศึกษาและวิทยฐานะเทียบเท่ากัน

มาตรา 11 ผู้ใดไม่มีสิทธิใช้ปริญญา อักษรย่อปริญญาหรือประกาศนียบัตร ตามพระราชบัญญัตินี้ กระทำการเพื่อให้บุคคลใดเชื่อว่าตนมีสิทธิ มีความผิดต้องระวางโทษปรับไม่เกินหนึ่งพันบาท หรือจำคุกไม่เกินหกเดือน หรือทั้งปรับทั้งจำ

มาตรา 12 ให้รัฐมนตรีว่าการกระทรวงกลาโหมรักษาการตามพระราชบัญญัตินี้

ผู้รับสนองพระบรมราชโองการ

จอมพล ป.พิบูลสงคราม

นายกรัฐมนตรี

หมายเหตุ :

เหตุผลในการประกาศใช้พระราชบัญญัตินี้ คือโดยที่เวลานี้โรงเรียนนายร้อยพระจุลจอมเกล้าของกองทัพบก โรงเรียนนายเรือของกองทัพเรือ และโรงเรียนนายเรืออากาศของกองทัพอากาศ ได้ปรับปรุงหลักสูตรการศึกษาเทียบเข้าชั้นมหาวิทยาลัย เป็นการสมควรกำหนดวิทยฐานะผู้สำเร็จการศึกษาจากโรงเรียนทั้งสามนี้ โดยให้ได้รับปริญญาเช่นเดียวกับผู้สำเร็จจากมหาวิทยาลัยอื่น ๆ

พระบรมราชโองการ

พระราชบัญญัติ

กำหนดวิทยฐานะผู้สำเร็จวิชาอาหารทหาร (ฉบับที่ 2)

พ.ศ. 2505

ภูมิพลอดุลยเดช ป.ร.

ให้ไว้ ณ วันที่ 3 สิงหาคม พ.ศ. 2505

เป็นปีที่ 17 ในรัชการปัจจุบัน

พระบาทสมเด็จพระปรมินทรมหาภูมิพลอดุลยเดช มีพระบรมราชโองการโปรดเกล้าฯ ให้ประกาศว่า

โดยที่เป็นการสมควรแก้ไขเพิ่มเติมกฎหมายว่าด้วยการกำหนดวิทยฐานะผู้สำเร็จวิชาอาหารทหาร

จึงทรงพระกรุณาโปรดเกล้าฯ ให้ตราพระราชบัญญัติขึ้นไว้ โดยคำแนะนำและยินยอมของสภาร่างรัฐธรรมนูญในฐานะสภา ดังต่อไปนี้

มาตรา 1 พระราชบัญญัตินี้เรียกว่า "พระราชบัญญัติกำหนดวิทยฐานะผู้สำเร็จวิชาอาหารทหาร (ฉบับที่ 2) พ.ศ. 2505"

มาตรา 2 พระราชบัญญัตินี้ให้ใช้บังคับตั้งแต่วันถัดจากวันประกาศในราชกิจจานุเบกษาเป็นต้นไป

มาตรา 3 ให้ยกเลิกความในมาตรา 6 แห่งพระราชบัญญัติกำหนดวิทยฐานะผู้สำเร็จวิชาอาหารทหาร พ.ศ. 2497 และให้ใช้ความต่อไปนี้แทน

"มาตรา 6 สภาการศึกษาวิชาทหารประกอบด้วยรัฐมนตรีว่าการกระทรวงกลาโหม ปลัดกระทรวงกลาโหม เสนาธิการทหาร ผู้บัญชาการทหารบก ผู้บัญชาการทหารเรือ ผู้บัญชาการทหารอากาศ เสนาธิการทหารบก เสนาธิการทหารเรือ เสนาธิการทหารอากาศ เจ้ากรมการศึกษาวิจัย เจ้ากรมยุทธศึกษาทหารบก เจ้ากรมยุทธศึกษาทหารเรือ เจ้ากรมยุทธศึกษาทหารอากาศ ผู้บัญชาการโรงเรียนนายร้อยพระจุลจอมเกล้า ผู้บัญชาการโรงเรียนนายเรือ

และผู้บัญชาการโรงเรียนนายเรืออากาศ เป็นกรรมการ

ในกรณีที่รัฐมนตรีช่วยว่าการกระทรวงกลาโหมให้รัฐมนตรีช่วยว่าการกระทรวง
กลาโหมเป็นกรรมการด้วย

ให้มีเลขาธิการหนึ่งนาย แต่งตั้งและถอดถอนโดยนายสภาการศึกษาวิชาการทหาร
ตามมติของสภาการศึกษาวิชาการทหาร"

ผู้รับสนองพระบรมราชโองการ

จอมพล ส. ณะรักษ์

นายกรัฐมนตรี

หมายเหตุ :

เหตุผลในการประกาศใช้พระราชบัญญัติฉบับนี้คือ โดยมีกรมเสนาธิการกลาโหม
ได้ถูกยุบเลิกไป โดยพระราชบัญญัติจัดระเบียบราชการกระทรวงกลาโหม พ.ศ. 2503
และได้จัดตั้งกองบัญชาการทหารสูงสุดขึ้นแทนตำแหน่งเสนาธิการกลาโหม ซึ่งเป็นผู้บังคับบัญชา
กรมเสนาธิการกลาโหม และเป็นกรรมการผู้หนึ่งในสภาการศึกษาวิชาการทหารได้ถูกยุบเลิก
ไปด้วย เห็นควรแต่งตั้งให้เสนาธิการทหารเป็นกรรมการสภาการศึกษาวิชาการทหารแทน
กับควรแต่งตั้งให้เจ้ากรมการศึกษาวัยผู้มีความรู้เกี่ยวกับการศึกษาทางทหารตามพระราช-
กฤษฎีกา แบ่งส่วนราชการและกำหนดหน้าที่ของส่วนราชการ กองบัญชาการทหารสูงสุด
กระทรวงกลาโหม (ฉบับที่ 2) พ.ศ. 2503 เป็นกรรมการเพิ่มขึ้น จึงจำเป็นต้องแก้ไข
เพิ่มเติมพระราชบัญญัติกำหนดวิธีวิธีสำเร็จวิชาการทหาร พ.ศ. 2497

พระบรมราชโองการ

พระราชบัญญัติ

กำหนดวิทยฐานะผู้สำเร็จวิชาการทหาร (ฉบับที่ 3)

พ.ศ. 2513

ภูมิพลอดุลยเดช ป.ร.

ให้ไว้ ณ วันที่ 14 สิงหาคม พ.ศ. 2513

เป็นปีที่ 25 ในรัชกาลปัจจุบัน

พระบาทสมเด็จพระปรมินทรมหาภูมิพลอดุลยเดช มีพระบรมราชโองการโปรดเกล้า

ให้ประกาศว่า

โดยที่เป็นการสมควรแก้ไขเพิ่มเติมกฎหมายว่าด้วยการกำหนดวิทยฐานะผู้สำเร็จ

วิชาการทหาร

จึงทรงพระกรุณาโปรดเกล้าฯ ให้ตราพระราชบัญญัติขึ้นไว้โดยคำแนะนำและยินยอม
ของรัฐสภา ดังต่อไปนี้

มาตรา 1 พระราชบัญญัตินี้เรียกว่า "พระราชบัญญัติกำหนดวิทยฐานะผู้สำเร็จ
วิชาการทหาร (ฉบับที่ 3) พ.ศ. 2523"

มาตรา 2 พระราชบัญญัตินี้ให้ใช้บังคับตั้งแต่วันถัดจากวันประกาศในราชกิจจานุเบกษา
เป็นต้นไป

มาตรา 3 ให้เพิ่มเติมความต่อไปนี้เป็นวรรคสองของมาตรา 3 แห่งพระราชบัญญัติ
กำหนดวิทยฐานะผู้สำเร็จวิชาการทหาร พ.ศ. 2497

"ให้ผู้สำเร็จวิชาการทหารจากโรงเรียนแผนที่ กรมแผนที่ทหาร กองบัญชาการทหาร
สูงสุด ได้รับปริญญาทางวิศวกรรมศาสตร์ เรียกว่า วิศวกรรมศาสตรบัณฑิต และให้ใช้อักษรย่อว่า
"วศ.บ.(ผท.)"

มาตรา 4 ให้ยกเลิกความในมาตรา 6 แห่งพระราชบัญญัติกำหนดวิทยฐานะผู้สำเร็จ
วิชาการทหาร พ.ศ. 2497 ซึ่งแก้ไขเพิ่มเติมโดยพระราชบัญญัติกำหนดวิทยฐานะผู้สำเร็จวิชา
การทหาร (ฉบับที่ 2) พ.ศ. 2505 และให้ใช้ความต่อไปนี้แทน

“มาตรา 6 สภาการศึกษาวิชาการทหารประกอบด้วยรัฐมนตรีว่าการกระทรวงกลาโหม ปลัดกระทรวงกลาโหม เสนาธิการทหาร ผู้บัญชาการทหารบก ผู้บัญชาการทหารเรือ ผู้บัญชาการทหารอากาศ เสนาธิการทหารบก เสนาธิการทหารเรือ เสนาธิการทหารอากาศ เจ้ากรมการศึกษาวิจัย ผู้บัญชาการโรงเรียนแผนที่ กรมแผนที่ทหาร เจ้ากรมยุทธศึกษาทหารบก เจ้ากรมยุทธศึกษาทหารเรือ เจ้ากรมยุทธศึกษาทหารอากาศ ผู้บัญชาการโรงเรียนนายร้อย พระจุลจอมเกล้า ผู้บัญชาการโรงเรียนนายเรือ และผู้บัญชาการโรงเรียนนายเรืออากาศ เป็นกรรมการ

ในกรณีที่รัฐมนตรีช่วยว่าการกระทรวงกลาโหม ก็ให้รัฐมนตรีช่วยว่าการกระทรวงกลาโหมเป็นกรรมการด้วย

ให้มีเลขาธิการหนึ่งนาย แต่งตั้งและถอดถอนโดยนายกสภาการศึกษาวิชาการทหาร ตามมติของสภาการศึกษาวิชาการทหาร

มาตรา 5 ให้ยกเลิกความในมาตรา 10 แห่งพระราชบัญญัติกำหนดวิध्यฐานะผู้สำเร็จวิชาการทหาร พ.ศ. 2497 และให้ใช้ความต่อไปนี้แทน

“มาตรา 10 ให้สภาการศึกษาวิชาการทหารมีอำนาจให้ปริญญาตามพระราชบัญญัตินี้ แก่ผู้สำเร็จวิชาการทหารก่อน วันที่พระราชบัญญัตินี้ใช้บังคับจากโรงเรียนนายร้อยทหารบก โรงเรียนเทคนิคทหารบก โรงเรียนนายร้อยพระจุลจอมเกล้า และโรงเรียนแผนที่ของกองทัพบกและโรงเรียนนายเรือของกองทัพเรือ ซึ่งมีหลักสูตรการศึกษาและวิทยฐานะเทียบเท่ากัน”

ผู้รับสนองพระบรมราชโองการ

จอมพล ถนอม กิตติขจร

นายกรัฐมนตรี

หมายเหตุ :

เหตุผลในการประกาศใช้พระราชบัญญัติฉบับนี้ คือเนื่องจากกระทรวงกลาโหมได้กำหนดวิध्यฐานะผู้สำเร็จวิชาการทหารจากโรงเรียนนายร้อยพระจุลจอมเกล้า โรงเรียนนายเรือ และโรงเรียนนายเรืออากาศ ให้มีวุฒิชั้นปริญญาแล้ว จึงควรให้ผู้สำเร็จวิชาการทหารจากโรงเรียนแผนที่ กรมแผนที่ทหาร กองบัญชาการทหารสูงสุด ซึ่งเป็นโรงเรียนชั้นอุดมศึกษาเช่นเดียวกันและมีระยะเวลาศึกษาไม่น้อยกว่าสี่ปี ได้รับการยกฐานะให้ได้รับปริญญาเช่นเดียวกันด้วย

?

ภาคผนวก ข
ตารางสัมพัทธ์เพื่อช่วยในการตัดสินใจ
(Decision Matrix)

ตารางสัมพันธ์เพื่อช่วยในการตัดสินใจ (Decision Matrix)

แนวคิดและรูปแบบตารางสัมพันธ์เพื่อช่วยในการตัดสินใจที่จะกล่าวถึงต่อไปนี้ได้มาจากเอกสารคำบรรยายของโรงเรียนเสนาธิการทหารบกสหรัฐอเมริกา (U.S. Army Command and General Staff College. 1981 : 1 - 8) และจากการแปลความของ พ.ท. รณจักร สวัสดิเกียรติ (รณจักร สวัสดิเกียรติ ม.ป.ป. : 3 - 41) ซึ่งได้บรรยายถึงความสำคัญของบทบาทในการตัดสินใจในหน่วยงานทุกแห่ง สิ่งที่ยุ้บริหารต้องประสบเสมอก็คือ การที่จะต้องพิจารณาหนทางเลือก (alternativer) หรือหนทางปฏิบัติ (courses of action) แล้วเลือกหนทางเลือกหรือหนทางปฏิบัติที่ทำให้บรรลุวัตถุประสงค์หรือภาระกิจ (mission) ได้ดีที่สุด

ตารางสัมพันธ์เพื่อช่วยในการตัดสินใจ เป็นเครื่องมือแบบหนึ่งให้ผู้บริหารสามารถจะหาหนทางเลือกที่บรรลุวัตถุประสงค์ได้ดีที่สุด โดยเฉพาะอย่างยิ่งเมื่อต้องตัดสินใจในกรณีที่มีวัตถุประสงค์ หรือภาระกิจหลาย ๆ ประการรวมกันอยู่ องค์ประกอบที่สำคัญของตารางสัมพันธ์คือ การจัดลำดับที่ และการให้ค่าน้ำหนัก (ranking and weighting) (U.S. Army Command and General Staff College. 1981 : 1 - 8) (รณจักร สวัสดิเกียรติ ม.ป.ป. : 37 - 41) ดังจะกล่าวรายละเอียดต่อไป

การจัดลำดับที่และการให้ค่าน้ำหนัก

ในกรณีที่จะต้องมีการตัดสินใจหาทางเลือกที่เหมาะสมที่สุด เพื่อให้บรรลุวัตถุประสงค์หลาย ๆ ด้านที่สุด ในสถานการณ์ใดสถานการณ์หนึ่ง ตัวอย่างง่าย ๆ เช่นการตัดสินใจซื้อรถยนต์คันหนึ่งจากบริษัทรถยนต์ 4 บริษัท ที่นำมาให้เลือก ซึ่งยากที่จะตัดสินใจได้ว่าคันไหนดีกว่ากัน วิธีการที่ได้รับการพิสูจน์ว่าช่วยในการตกลงใจได้มากวิธีหนึ่งคือ การจัดลำดับที่และการให้ค่าน้ำหนักแก่ปัจจัยต่าง ๆ หรือองค์ประกอบต่าง ๆ ที่ช่วยในการตัดสินใจ

รูปแบบของ decision matrix ที่ใช้จัดลำดับที่ และให้ค่าน้ำหนัก เป็นดังนี้

ปัจจัย ทางเลือก	ปัจจัยที่ 1	ปัจจัยที่ 2	ปัจจัยที่ 3		ปัจจัยที่
ทางเลือกที่ 1					
ทางเลือกที่ 2		ค่าโดยตรงของ แต่ละปัจจัย			
ทางเลือกที่ 3					
ทางเลือกที่ 4					

กระบวนการตัดสินใจโดยใช้วิธีการจัดลำดับที่ และการให้ค่าน้ำหนัก มีองค์ประกอบดังต่อไปนี้

1. วัตถุประสงค์ (Objectives) วัตถุประสงค์คือ หาทางเลือกที่เหมาะสมที่สุด (Optimum Strategy) เพื่อให้มีการตัดสินใจได้ "ดีที่สุด"
 2. ปัจจัยต่าง ๆ (Factors) คือปัจจัย หรือองค์ประกอบที่ช่วยในการตัดสินใจเป็นตัวแปรที่ควบคุมไม่ได้ (Uncontrollable Variables) ในกระบวนการตัดสินใจนั้น ๆ
 3. ทางเลือก (Alternatives of Strategies) คือการตัดสินใจจากทรัพยากรต่าง ๆ ที่มีอยู่ในอำนาจและหน้าที่ของผู้ตัดสินใจ
 4. ค่าโดยตรงของปัจจัย (Pertinent Values of the Factors) คือค่าของแต่ละปัจจัยที่บรรจุใน matrix ค่าของแต่ละปัจจัยจะต้องเป็นค่าที่แน่นอนในระดับสูง
- ในกรณีเลือกจาก 4 บริษัท วัตถุประสงค์ก็คือ ความต้องการสอดคล้องกับวัตถุประสงค์ต่อไปนี้
- ก. มีราคาต่ำสุด (วัดเป็นบาท)
 - ข. กินน้ำมันน้อยที่สุด (วัดเป็นกิโลเมตร/ลิตร)
 - ค. มีช่วงเวลาซ่อมบำรุงเฉื่อยฉานที่สุด (วัดเป็นชั่วโมง)

ข้อ ก ข ค คือปัจจัย หรือองค์ประกอบที่ใช้วัดวัตถุประสงค์ หรือเป็นปัจจัยที่ช่วยในการตัดสินใจ ที่ผู้ตัดสินใจไม่สามารถควบคุมได้

ค่าโดยตรงของปัจจัยต่าง ๆ ใน ก ข ค สามารถทราบได้แน่นอน จึงเขียนได้ดังนี้

ปัจจัย ทางเลือก	ราคาารถ (บาท)	อัตราการกิน น้ำมัน (กม./ลิตร)	ห้วงเวลาซ่อม บำรุงเฉลี่ย (ชม.)
บริษัท ก	150,000	6	135
บริษัท ข	170,000	12	130
บริษัท ก	200,000	15	140
บริษัท ง	240,000	20	150

จากตาราง decision matrix เปรื่องต้นนี้ ก็พิจารณาจัดลำดับที่โดยวิธีการดังต่อไปนี้

- กำหนดค่าลำดับที่ของแต่ละปัจจัยในช่องตามแนวตั้ง

(เช่น 1 = ดีที่สุด, 2 = ดีรองลงมา เป็นต้น)

- บวกตัวเลขลำดับที่ตามช่องแต่ละแนวทางเลือกในแนวนอน

- จากข้อมูลใน matrix นี้ แนวทางเลือกที่ดีที่สุดก็คือแนวทางเลือกที่มีผลรวมของลำดับที่น้อยที่สุด

จัดลำดับที่ของแต่ละปัจจัยแล้วจะมีลักษณะดังนี้

ปัจจัย หนทางเลือก	ราคารถ (บาท)	อัตรา การกินน้ำมัน (กม./ลิตร)	ห้วงเวลา ซ่อมบำรุง (ชม.)	รวม
บริษัท ก	1	4	3	8
บริษัท ข	2	3	4	9
บริษัท ค	3	2	2	7
บริษัท ง	4	1	1	6

จาก matrix นี้ จะเห็นว่าทางเลือกที่ดีที่สุด คือ การเลือกบริษัท ง เพราะมีค่าผลรวมของการจัดลำดับน้อยที่สุด

จากตัวอย่างที่กล่าวมานี้ เราถือว่าปัจจัยในการตัดสินใจมีความสำคัญเท่าเทียมกัน ซึ่งโดยทั่วไปแล้วส่วนใหญ่จะไม่เป็นเช่นนั้น แต่ละปัจจัยมักจะมีค่าสำคัญไม่เท่ากัน ซึ่งหมายถึงมีค่าน้ำหนักมากน้อยต่างกันออกไป

ดังนั้นในขั้นต่อไป จึงกำหนดค่าน้ำหนักให้แก่แต่ละปัจจัยใน Decision Matrix ข้างต้น แล้วนำค่าลำดับที่ กับค่าน้ำหนักของปัจจัยต่าง ๆ มาคำนวณหาทางเลือกที่เหมาะสมที่สุดอีกครั้งหนึ่ง ซึ่งมีวิธีการเป็นขั้นตอนดังนี้

1. จัดลำดับที่ของปัจจัยดังกล่าวมาแล้วข้างต้น
2. กำหนดค่าน้ำหนักให้แก่แต่ละปัจจัย
3. นำค่าลำดับที่คูณกับค่าน้ำหนักของปัจจัย
4. บวกค่าที่ได้ในข้อ 3 ในแต่ละทางเลือก
5. จากผลบวกในข้อ 4 จะพบว่าการตัดสินใจที่ดีที่สุดก็คือ หนทางเลือกที่มีผลรวม

ต่ำสุด

ต่อไปนี้จะแสดงข้อมูลซึ่งจัดลำดับที่ และให้ค่าน้ำหนักแล้ว สมมติว่าราคามีน้ำหนักความสำคัญเป็น 3 เท่าของห้วงเวลาซ่อม และอัตราการกินน้ำมันมีน้ำหนักความสำคัญเป็น 2 เท่า

ของช่วงเวลาซ่อม ดังต่อไปนี้

น้ำหนักร ปัจจัย	3	2	1	
หนทางเลือก	ราคา (บาท)	อัตรา การกินน้ำมัน (กม./ลิตร)	ช่วงเวลา ซ่อมบำรุง (ชม.)	รวม
บริษัท ก	1(3)	4(8)	3(3)	14
บริษัท ข	2(6)	3(6)	4(4)	16
บริษัท ค	3(9)	2(4)	2(2)	15
บริษัท ง	4(12)	1(2)	1(1)	15

ตัวอย่างในวงเล็บ = น้ำหนัก x ลำดับที่

จากตาราง decision matrix นี้ การตัดสินใจที่ดีที่สุดคือเลือกจากบริษัท ก (ซึ่งแตกต่างจากวิธีจัดลำดับแต่เพียงอย่างเดียวที่ผ่านมา)

ตัวเลขที่อยู่ในช่องรวม คือ ค่าอรรถประโยชน์ (utility) ซึ่งไม่มีหน่วยนับและเมื่อเป็นตัวเลขโดด ๆ จะไม่มีความหมายใด ๆ แต่เมื่อเปรียบเทียบกันหลาย ๆ ค่าจะแสดงข้อมูลที่เป็นประโยชน์ต่อการตัดสินใจ หากได้มีการบวนการสร้าง Decision Matrix ใช้อย่างเหมาะสมแล้ว ก็จะช่วยให้ผู้มีหน้าที่ตัดสินใจตกลงใจได้รับข้อมูลที่ทำให้สามารถตัดสินใจหรือตกลงใจได้ดีขึ้น หรือดีที่สุด

แนวความคิดเรื่องการจัดลำดับที่และการให้ค่าน้ำหนักแก่ปัจจัยต่าง ๆ ที่ช่วยในการตัดสินใจนี้เป็นแนวคิดที่ง่าย แต่การนำไปประยุกต์ใช้กับปัญหาจริง ๆ นั้นไม่่ง่ายนัก ผู้ใช้จะต้องพิจารณาอย่างรอบคอบในเรื่องต่อไปนี้

1. กำหนดปัจจัยต่าง ๆ ให้เด่นชัด
2. กำหนดค่าที่เหมาะสมถูกต้องแก่ปัจจัยต่าง ๆ ในแต่ละหนทางเลือกที่มีอยู่
3. กำหนดลำดับที่และค่าน้ำหนักความสำคัญให้เหมาะสมถูกต้อง

ภาคผนวก ค

ค่าใช้จ่ายในการจัดตั้งสถาบันบัณฑิตทางการทหาร

ค่าใช้จ่ายในการจัดตั้งสถาบันบัณฑิตทางการทหาร

จากการสำรวจข้อมูลต่าง ๆ เกี่ยวกับค่าใช้จ่ายต่าง ๆ ในการลงทุน เพื่อจัดตั้งสถาบันบัณฑิตทางการทหาร เพื่อจัดการศึกษาในระดับปริญญาโท จากการสำรวจจากเอกสารจากการสัมภาษณ์ผู้เกี่ยวข้อง และจากการศึกษาราคาค่าก่อสร้างและราคาค่าใช้จ่ายต่าง ๆ ในปัจจุบัน ปรากฏรายละเอียดต่าง ๆ ดังนี้

ค่าใช้จ่ายในการดำเนินการทั่ว ๆ ไป

1. ค่าใช้จ่ายสำหรับการก่อสร้างอาคารเรียน

ในการดำเนินการจัดตั้งสถาบันบัณฑิตทางการทหารนั้น หากจะจัดตั้งโดยก่อสร้างอาคารใหม่เป็นเอกเทศในปีแรก เป็นอาคาร 1 หลัง มีห้องเรียนและห้องอื่น ๆ ตามความจำเป็นในการจัดการเรียนการสอน 1 สาขาวิชา คาดว่าต้องใช้ค่าใช้จ่ายต่าง ๆ เป็นเงินประมาณ 27,650,000 บาท (ราคาค่าก่อสร้างวิทยาลัยการทัพอากาศ ปี พ.ศ.

2529 - 2530)

2. ค่าใช้จ่ายอื่น ๆ ทั่วไป มีรายละเอียดต่าง ๆ ดังนี้

2.1 ค่าจ้างสอนผู้บรรยายจากบุคคลภายนอกกองทัพ

สอน 3 วิชา ๆ ละ 75 ชั่วโมง ค่าจ้างสอนชั่วโมงละ 140 บาท
เป็นเงินทั้งหมด (3) (75) (240) 31,500 บาท

2.2 ค่าอุปกรณ์ศึกษาติดโดยเฉลี่ย 4,400 บาท/คน/ปี

เป็นเงิน (20) (4,400) 88,000 บาท

2.3 ค่าจ้างพิมพ์เอกสารแถลงหลักสูตร

สำหรับนายทหารนักเรียน. 40 เล่ม

อาจารย์ 30 เล่ม

ทบวงมหาวิทยาลัย 30 เล่ม

ผู้สนใจ 100 เล่ม

รวม 200 เล่ม ค่าจ้างพิมพ์เล่มละ 200 บาท

เป็นเงิน (200) (200) 40,000 บาท

2.4 ค่าจัดซื้อเอกสารประกอบการศึกษา คำรา สำหรับจัดการเรียนการสอน
ในระดับปริญญาโท รวมทั้งสิ้นเป็นเงิน 150,000 บาท

2.5 ค่าจ้างเจ้าหน้าที่ประจำสำนักงาน ซึ่งมีรายละเอียดดังนี้

	ตำแหน่ง	คุณวุฒิขั้นต่ำ	อัตราค่าจ้าง (บาท/เดือน)	
			ขั้นต่ำสุด	ขั้นสูงสุด
1	เจ้าหน้าที่บริหารหลักสูตร	ปริญญาโท	7,285	11,415
2	ผู้ช่วยเจ้าหน้าที่บริหารหลักสูตร (ฝ่ายธุรการ)	ปริญญาตรี	2,765	6,935
3	ผู้ช่วยเจ้าหน้าที่บริหารหลักสูตร (ฝ่ายประชาสัมพันธ์)	ปริญญาตรี	2,765	6,935
4	เจ้าหน้าที่บรรณารักษ์	ปวส. (บรรณารักษ์)	4,425	8,475
5	เจ้าหน้าที่คอมพิวเตอร์	ปวส. (คอมพิวเตอร์)	4,425	8,475
6	เลขานุการ	ปวส. (เลขานุการ)	4,425	8,475
		รวม	26,090	50,710
			12 เดือน	12 เดือน
			313,080 บาท/ปี	608,520 บาท/ปี

ดังนั้น รวมค่าจ้างเจ้าหน้าที่ประจำสำนักงานในอัตราขั้นต่ำสุด/ปี คิดเป็นเงิน
ทั้งหมด 313,080 บาท

2.6 ค่าใช้จ่ายสำหรับค่าครุภัณฑ์ประจำสำนักงาน รวมเป็นเงินทั้งหมดประมาณ
610,900 บาท ซึ่งมีรายละเอียดดังแสดงในตารางต่อไปนี้

ตารางแสดงค่าครุภัณฑ์ประจำสำนักงาน

ลำดับ	รายการ	จำนวน	ราคาต่อหน่วย	รวมราคา
1	โต๊ะทำงานพร้อมเก้าอี้			
	1.1 ระดับ 9 - 10 1 ชุด	1	4,300	4,300
	1.2 ระดับ 7 - 8 1 ชุด	1	3,000	3,000
	1.3 ระดับ 3 - 6 1 ชุด	4	1,900	7,600
2	โต๊ะพิมพ์ดีด พร้อมเก้าอี้ 4 ชุด	4	1,200	4,800
3	โต๊ะประชุม พร้อมเก้าอี้ ขนาด 8 คน 1 ชุด	1	5,000	5,000
4	ชุดรับแขก 1 ชุด	1	5,900	5,900
5	ชั้นวางเอกสารแบบโครงเหล็ก ถอดประกอบได้ 4 ชั้น	4	1,200	4,800
6	ตู้เหล็กเก็บเอกสาร 4 ล็อก 6 ตู้	6	1,400	8,400
7	ตู้เหล็กเก็บเอกสาร 2 บาน 2 ตู้	2	1,400	2,800
8	ตู้टरชนิดขนาด 5 นิ้ว กว้าง 8 นิ้ว ชนิด 12 ล็อก 1 ตู้	1	2,200	2,200
9	กระดานไวท์บอร์ด ขนาดไม่ต่ำกว่า 80 ซม. กว้าง 120 ซม. ชนิดติดแม่เหล็กได้ 6 แผ่น	6	500	3,000
10	นาฬิกาแบบแขวน ขนาดไม่ต่ำกว่า 11 นิ้ว 1 เรือน	1	400	400
11	เครื่องพิมพ์ดีด			
	11.1 แบบธรรมดา ขนาดแคร์ยาวไม่ต่ำกว่า 24 นิ้ว (ภาษาไทย) 2 เครื่อง	2	11,500	23,000
	11.2 แบบไฟฟ้า ขนาดแคร์ยาวไม่ต่ำกว่า 15 นิ้ว (สองภาษา) 2 เครื่อง	2	28,000	56,000
12	เครื่องคำนวณเลข ชนิดมีกระดาษบันทึกและจอภาพ ขนาดไม่ต่ำกว่า 12 หลัก มี 1 เมมโมรี่ 1 เครื่อง	1	2,500	2,500

ตารางแสดงค่าครุภัณฑ์ประจำสำนักงาน (ต่อ)

ลำดับ	รายการ	จำนวน	ราคาต่อหน่วย	รวมราคา
13	เครื่องถ่ายภาพเอกสารระบบกระดาษธรรมดาชนิดหมีผง ถ่ายย่อและขยายได้ ความเร็วไม่น้อยกว่า 20 แผ่น/ นาที	1	90,000	90,000
14	เครื่องอัดสำเนา ชนิดใช้ไฟฟ้าและมือหมุน 1 เครื่อง	1	24,000	24,000
15	จอรับภาพ แบบขาดังขนาด 70 นิ้ว กว้าง 70 นิ้ว 1 จอ	1	3,200	3,200
16	เครื่องไมโครคอมพิวเตอร์ ของ ไอ บี เอ็ม ขนาด 250 เค พร้อมเครื่องพิมพ์ แบบคอตเมตริก และ เครื่องพิมพ์ไฟฟ้า รวมทั้ง ซอฟต์แวร์ ครบชุด 1 ชุด (ค่าบำรุงรักษาเครื่องคอมพิวเตอร์ ประมาณ 2,500 บาท/ปี)	1	360,000	360,000
	รวมค่าครุภัณฑ์			610,900

2.7 ค่าเครื่องเขียนประจำสำนักงาน เป็นเงิน 79,630 บาท ซึ่งมี
รายละเอียดต่าง ๆ ดังนี้

อันดับ	รายการ	หน่วยรับ	จำนวน	ราคาหน่วยละ		จำนวนเงิน	
				บาท	สต.	บาท	สต.
1	กระดาษอัดสำเนา ชนิด 80 แกรม	รีม	300	63	25	18,975	--
2	กระดาษพิมพ์หนา ชนิด 60 แกรม	รีม	100	47	50	4,750	--
3	กระดาษพิมพ์ ชนิด 50 แกรม	รีม	100	39	75	3,975	--
4	กระดาษคาร์บอน	กล่อง	50	25	--	1,200	--
5	กระดาษไขอย่างดี	กล่อง	50	195	--	9,750	--
6	กระดาษไขอย่างธรรมดา	กล่อง	50	105	--	5,250	--
7	สมุดปกแข็ง เบอร์ 3 อย่างเล็ก	เล่ม	20	22	--	440	--
8	แฟ้มสปริงหนีบกกลาง	แฟ้ม	100	10	--	1,000	--
9	แฟ้มเจาะปกแข็ง	แฟ้ม	200	6	--	1,200	--
10	แฟ้มเสนอเชินต์	แฟ้ม	10	71	--	710	--
11	ลวดเสียบกระดาษ	กล่อง	61	4	--	240	--
12	เข็มหมุด	กล่อง	60	4	--	240	--
13	ลวดเย็บกระดาษ เบอร์ 26/6	กล่อง	60	25	--	1,500	--
14	เครื่องเย็บกระดาษ	อัน	10	46	--	460	--
15	หมึกอัดสำเนา	หลอด	60	50	--	3,000	--
16	หมึกประทับตราสีม่วง	ขวด	10	4	50	45	--
17	ผ้าหมึกพิมพ์ ขนาด 1/2 นิ้ว	ม้วน	50	19	--	950	--
18	ปากกาถูกลิ้นสีน้ำเงิน	ด้าม	60	2	--	120	--
19	ปากกาถูกลิ้นสีแดง	ด้าม	60	2	--	120	--
20	ดินสอดำ	แท่ง	300	1	50	450	--
21	ดินสอเขียว - แดง	แท่ง	50	3	--	150	--

อันดับ	รายการ	หน่วยรับ	จำนวน	ราคาหน่วยละ		จำนวนเงิน	
				บาท	ส.ต.	บาท	ส.ต.
22	ยางสนหมึกพิมพ์ ชนิดกลมมีแปลง	แท่ง	20	14	-	280	-
23	กาวน้ำ	ขวด	10	15	-	50	-
24	ชอล์คสีต่าง ๆ	กล่อง	20	9	75	195	-
25	ชอล์คขาว	กล่อง	50	4	50	225	-
26	น้ำยาลบกระดาษไข	ขวด	30	20	-	600	-
27	กล่องหมึกประทับตรา	กล่อง	5	20	-	100	-
28	ไม้บรรทัด 18 นิ้ว	อัน	10	5	-	50	-
29	ไม้บรรทัดยาว 12 นิ้ว	อัน	20	2	-	40	-
30	ปกเก็บคำสั่งขนาดเล็ก	ปก	20	7	-	140	-
31	ปกเก็บคำสั่งขนาดใหญ่	ปก	20	11	-	220	-
32	กระดาษถ่ายเอกสาร	รีม	30	110	-	3,300	-
33	หมึกสี 5350	ขวด	5	495	-	2,475	-
34	น้ำมัน สี 1000 เอ็ม แอล	ขวด	10	148	-	1,480	-
35	กระดาษต่อเนื่องสำหรับคอมพิวเตอร์						
	กว้าง 15 นิ้ว	กล่อง	15	450	-	6,750	-
36	ดิสเก็ตเก็บข้อมูลคอมพิวเตอร์ขนาด						
	1.2 เอ็มไมท์	กล่อง	3	1,800	-	6,400	-
37	ผ้าหมึกพิมพ์สำหรับเครื่องพิมพ์						
	คอมพิวเตอร์	กล่อง	15	250	-	3,750	-
	รวม					79,630	-

สรุปค่าใช้จ่ายในการดำเนินการทั่วไปในปีแรกของการจัดตั้งสถาบันบัณฑิตทางการทหาร

ดังนี้ คือ

1.	ค่าจ้างผู้สอนบรรยายจากภายนอก	31,500	บาท
2.	ค่าอุปกรณ์การศึกษา	88,000	บาท
3.	ค่าจ้างพิมพ์เอกสารแถลงหลักสูตร	40,000	บาท
4.	ค่าจัดซื้อเอกสารค้นคว้าวิจัย และตำรา ที่ใช้ประกอบการเรียนการสอน	150,000	บาท
5.	ค่าจ้างเจ้าหน้าที่ประจำสำนักงาน	313,080	บาท
6.	ค่าครุภัณฑ์สำนักงาน	610,900	บาท
7.	ค่าเครื่องเขียนประจำสำนักงาน	79,630	บาท
	<u>รวมเป็นเงิน</u>	1,313,110	บาท

ภาคผนวก ง.
เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

แบบสอบถามสำหรับผู้บังคับบัญชา
ความคิดเห็นเกี่ยวกับการจัดตั้งสถาบันนิติทางการแพทย์

คำชี้แจง

แบบสอบถามฉบับนี้ มีวัตถุประสงค์เพื่อรวบรวมข้อมูลในการวิจัยเรื่อง "การศึกษาความเป็นไปได้ในการจัดตั้งสถาบันนิติทางการแพทย์" (สถาบันนิติทางการแพทย์ หมายถึง สถานศึกษาสำหรับการเรียนการสอนในระดับปริญญาโท สาขาวิชาต่าง ๆ ให้แก่ข้าราชการในกระทรวงกลาโหม) เพื่อเป็นข้อมูลประกอบการพิจารณาจัดตั้งสถาบัน ฯ และจัดการศึกษาระดับปริญญาโท ตามความต้องการของกองทัพ

ความคิดเห็นและข้อเท็จจริงที่ได้รับจากการตอบแบบสอบถามฉบับนี้ จะเป็นข้อมูลที่มีความสำคัญอย่างยิ่งในการวางแผนจัดการศึกษาเพื่อพัฒนากำลังพลตามนโยบายของกองทัพแห่งชาติ โปรดพิจารณาและตอบแบบสอบถามทุกข้อด้วยความจริงใจ คำตอบที่ได้รับจากการตอบแบบสอบถามฉบับนี้รับรองว่าจะเก็บ เป็นความลับและใช้ประโยชน์เฉพาะการวิจัยเรื่องนี้เท่านั้น

ขอขอบพระคุณในความร่วมมืออย่างดียิ่งจากท่าน

พันตรีวีระ วงศ์สรรค์

คำชี้แจงในการตอบแบบสอบถาม

แบบสอบถามฉบับนี้มี 3 ตอน โปรดตอบแบบสอบถามให้ครบทุกข้อตามความคิดเห็น และข้อเท็จจริงที่ท่านทราบ แต่ละตอนมีข้อคำถามดังต่อไปนี้

ตอนที่ 1 ข้อมูลส่วนตัวของผู้ตอบ

โปรดเขียนเครื่องหมาย ✓ ลงในช่อง ☐ และหรือเขียนข้อความเติมลงในช่องว่างตามความเป็นจริงเกี่ยวกับตัวท่าน

1. วุฒิ

- ☒ ปริญญาตรี
- ☐ ปริญญาโท
- ☐ ปริญญาเอก
- ☐ อื่น ๆ (โปรดระบุ)

2. ตำแหน่ง

3. สถานที่ทำงาน : กรม

- ☐ สำนักงานเลขาธิการรัฐมนตรี
- ☐ สำนักงานปลัดกระทรวง
- ☐ กองบัญชาการทหารสูงสุด
- ☐ กองทัพบก
- ☐ กองทัพเรือ
- ☐ กองทัพอากาศ
- ☐ อื่น ๆ (โปรดระบุ)

ตอนที่ 2 ความคิดเห็นเกี่ยวกับการจัดตั้งสถาบันบัณฑิตทางการทหาร

โปรดเขียนเครื่องหมาย × ทั้ขหมายเลขหน้าข้อความที่ตรงตามความคิดเห็นของท่าน

มากที่สุด

4. การจัดตั้งสถาบันบัณฑิตทางการทหารเพื่อจัดการศึกษาในระดับปริญญาโทนั้นควรจะได้รับ การสนับสนุน 1. ไม่เห็นด้วยอย่างยิ่ง 2. ไม่เห็นด้วย 3. ไม่แน่ใจ 4. เห็นด้วย 5. เห็นด้วยอย่างยิ่ง	7. สถานการณ์ทางด้านเศรษฐกิจในปัจจุบันจะเป็นอุปสรรคในการจัดตั้งสถาบันบัณฑิตทางการทหารมากน้อยเพียงใด 1. น้อยที่สุด 2. น้อย 3. ไม่แน่ใจ 4. มาก 5. มากที่สุด
5. การจัดตั้งสถาบันบัณฑิตทางการทหารจะทำให้กองทัพมีประสิทธิภาพในการปฏิบัติการกิจเพิ่มขึ้น 1. ไม่เห็นด้วยอย่างยิ่ง 2. ไม่เห็นด้วย 3. ไม่แน่ใจ 4. เห็นด้วย 5. เห็นด้วยอย่างยิ่ง	8. สถานการณ์ด้านการเมืองและการปกครองในปัจจุบันจะเป็นอุปสรรคต่อการจัดตั้งสถาบันและการจัดการศึกษาในระดับปริญญาโทมากน้อยเพียงใด 1. น้อยที่สุด 2. น้อย 3. ไม่แน่ใจ 4. มาก 5. มากที่สุด
6. การจัดตั้งสถาบันบัณฑิตทางการทหารจะเป็นการประหยัดเงินงบประมาณแผ่นดินโดยไม่ต้องใช้เงินให้ข้าราชการไปศึกษาต่อต่างประเทศ 1. ไม่เห็นด้วยอย่างยิ่ง 2. ไม่เห็นด้วย 3. ไม่แน่ใจ 4. เห็นด้วย 5. เห็นด้วยอย่างยิ่ง	9. การจัดตั้งสถาบันบัณฑิตทางการทหารจะเป็นการเสริมสร้างระบอบการปกครองในปัจจุบันให้มั่นคงยิ่งขึ้น 1. ไม่เห็นด้วยอย่างยิ่ง 2. ไม่เห็นด้วย 3. ไม่แน่ใจ 4. เห็นด้วย 5. เห็นด้วยอย่างยิ่ง

10. การจัดตั้งสถาบันบัณฑิตทางการทหารจะ
เป็นการสนับสนุนนโยบายการพัฒนากำลัง
พลของกองทัพ

1. ไม่เห็นด้วยอย่างยิ่ง
2. ไม่เห็นด้วย
3. ไม่แน่ใจ
4. เห็นด้วย
5. เห็นด้วยอย่างยิ่ง

11. กองทัพจะสามารถบริหารสถาบันบัณฑิต
ทางการทหารให้เป็นประโยชน์ต่อความ
มั่นคงของชาติได้มากน้อยเพียงใด

1. น้อยที่สุด
2. น้อย
3. ไม่แน่ใจ
4. มาก
5. มากที่สุด

12. ถ้าท่านมีหน้าที่รับผิดชอบในการบริหาร
สถาบันบัณฑิตทางการทหาร ท่านคิดว่า
จะบริหารสถาบันให้สนองความต้องการ
พัฒนากำลังพลของแต่ละกองทัพได้มาก
น้อยเพียงใด

1. น้อยที่สุด
2. น้อย
3. ไม่แน่ใจ
4. มาก
5. มากที่สุด

13. กองทัพมีสถานที่ต่าง ๆ ต่อไปนี้พร้อมที่จะใช้
ในการจัดตั้งสถาบันมากน้อยเพียงใด

13.1 สถานที่เรียน

1. ไม่พร้อม
2. ก่อนข้างไม่พร้อม
3. ไม่แน่ใจ
4. ก่อนข้างพร้อม
5. พร้อม

13.2 ห้องสมุด

1. ไม่พร้อม
2. ก่อนข้างไม่พร้อม
3. ไม่แน่ใจ
4. ก่อนข้างพร้อม
5. พร้อม

13.3 แหล่งฝึกงาน หรือสถานที่อื่น ๆ

1. ไม่พร้อม
2. ก่อนข้างไม่พร้อม
3. ไม่แน่ใจ
4. ก่อนข้างพร้อม
5. พร้อม

14. กองทัพมีความพร้อมทางด้านวิชาการ
ต่อไปนี้มากน้อยเพียงใด

- 14.1 ตำราและเอกสารประกอบการศึกษา
1. ไม่พร้อม
 2. ก่อนข้างไม่พร้อม
 3. ไม่แน่ใจ
 4. ก่อนข้างพร้อม
 5. พร้อม
- 14.2 ผลงานวิจัยต่าง ๆ
1. ไม่พร้อม
 2. ก่อนข้างไม่พร้อม
 3. ไม่แน่ใจ
 4. ก่อนข้างพร้อม
 5. พร้อม
15. กองทัพบกมีความพร้อมในเรื่องวัสดุอุปกรณ์ และเครื่องมือเครื่องใช้ต่าง ๆ ที่จำเป็นต่อการจัดตั้งสถาบันฯ มากน้อยเพียงใด
1. ไม่พร้อม
 2. ก่อนข้างไม่พร้อม
 3. ไม่แน่ใจ
 4. ก่อนข้างพร้อม
 5. พร้อม
16. กองทัพบกมีงบประมาณพร้อมที่จัดตั้งสถาบันฯ มากน้อยเพียงใด
1. ไม่พร้อม
 2. ก่อนข้างไม่พร้อม
 3. ไม่แน่ใจ
 4. ก่อนข้างพร้อม
 5. พร้อม
17. กองทัพบกมีความพร้อมเกี่ยวกับบุคลากร ค่อนข้างน้อยเพียงใด
- 17.1 เจ้าหน้าที่
1. ไม่พร้อม
 2. ก่อนข้างไม่พร้อม
 3. ไม่แน่ใจ
 4. ก่อนข้างพร้อม
 5. พร้อม
- 17.2 อาจารย์ผู้สอน
1. ไม่พร้อม
 2. ก่อนข้างไม่พร้อม
 3. ไม่แน่ใจ
 4. ก่อนข้างพร้อม
 5. พร้อม

ตอนที่ 3 ความต้องการ ความคิดเห็นและข้อเสนอแนะทั่ว ๆ ไปในการจัดตั้งสถาบันบัณฑิตทางการทหาร

โปรดเขียนแสดงความต้องการ ความคิดเห็น และข้อเสนอแนะทั่ว ๆ ไปตามความคิดเห็น

ของท่านอย่างจริงใจ

18. ในสภาพปัจจุบันกองทัพควรพัฒนากำลังพลให้มีความรู้ความสามารถในด้านใดบ้าง

1.
2.
3.

19. หน่วยงานของท่านมีความต้องการกำลังพลระดับปริญญาโท ในสาขาวิชาใดบ้าง

(เลือกตอบได้มากกว่า 1 สาขาวิชา)

1. การบริหารราชการทหาร
2. วิศวกรรมโยธา
3. วิศวกรรมไฟฟ้า (อิเล็กทรอนิกส์)
4. วิศวกรรมเครื่องกล
5. คอมพิวเตอร์
6. วิศวกรรมอุตสาหการ
7. วิทยาศาสตร์สาขาต่าง ๆ
8. ความสัมพันธ์ระหว่างประเทศ
9. การวิจัยเชิงปฏิบัติการ
10. วิศวกรรมไฟฟ้า (สื่อสาร)
11. แพทย์
12. วิศวกรรมอากาศยาน
13. อื่น ๆ (โปรดระบุ)
-
-

20. ท่านคิดว่าสถานที่ที่เหมาะสมสำหรับการจัดตั้งสถาบันบัณฑิตทางการทหารควรจะเป็นที่ใด
- ☐ สถาบันการศึกษาที่มีอยู่ในกองทัพ
เหตุผล
- ☐ สถานที่อื่น ๆ (โปรดระบุ)
เหตุผล
21. ท่านคิดว่าจะมีอุปสรรคในด้านใดบ้างในการจัดตั้งสถาบันบัณฑิตทางการทหาร
-
.....
.....
.....
22. ความคิดเห็นและข้อเสนอแนะต่าง ๆ ในการจัดตั้งสถาบันบัณฑิตทางการทหาร
-
.....
.....
.....
23. ท่านคิดว่าสถาบันบัณฑิตทางการทหารควรมีลักษณะอย่างไร
-
.....
.....
.....

ขอขอบพระคุณที่กรุณาตอบแบบสอบถามฉบับนี้ ๕

แบบสอบถามสำหรับข้าราชการทหาร

ความคิดเห็นและความต้องการศึกษาต่อในสถาบันผลิตทางการทหาร

คำชี้แจง

แบบสอบถามฉบับนี้ มีวัตถุประสงค์เพื่อรวบรวมข้อมูลในการวิจัยเรื่อง "การศึกษาความเป็นไปได้ในการจัดตั้งสถาบันผลิตทางการทหาร" (สถาบันผลิตทางการทหาร หมายถึง สถานศึกษาสำหรับการจัดการเรียนการสอนในระดับปริญญาโท สาขาวิชาต่าง ๆ ให้แก่ข้าราชการในกระทรวงกลาโหม) เพื่อเป็นข้อมูลประกอบการพิจารณาจัดตั้งสถาบันฯ และจัดการศึกษาระดับปริญญาโท ตามความต้องการของกองทัพ

ความคิดเห็นและข้อเท็จจริงที่ได้รับจากการตอบแบบสอบถามฉบับนี้ จะเป็นข้อมูลที่มีความสำคัญอย่างยิ่งในการวางแผนจัดการศึกษาเพื่อพัฒนากำลังพลตามนโยบายของกองทัพแห่งชาติ โปรดพิจารณาและตอบแบบสอบถามทุกข้อด้วยความจริงใจ คำตอบที่ได้รับจากการตอบแบบสอบถามฉบับนี้รับรองว่าจะเก็บ เป็นความลับและใช้ประโยชน์เฉพาะการวิจัยเรื่องนี้เท่านั้น

ขอขอบคุณในความร่วมมืออย่างดียิ่งจากท่าน

พันตรีวีระ วงศ์สรรค์

คำชี้แจงในการตอบแบบสอบถาม

แบบสอบถามฉบับนี้มี 3 ตอน โปรดตอบแบบสอบถามให้ครบทุกข้อตามความคิดเห็น และข้อเท็จจริงเกี่ยวกับตัวท่าน ให้ตรงตามความเป็นจริงมากที่สุด แต่ละตอนมีข้อคำถาม ดังต่อไปนี้

ตอนที่ 1 ข้อมูลส่วนตัวของผู้ตอบ

โปรดเขียนเครื่องหมาย ✓ ลงในช่อง ☐ หรือเขียนข้อความเติมลงในช่องว่าง ตามความเป็นจริงเกี่ยวกับตัวท่าน

1. เพศ ☐ ชาย ☐ หญิง
2. อายุ (มากกว่า 6 เดือน คิดเป็น 1 ปี)
 - ☐ ต่ำกว่า 25 ปี
 - ☐ 25 - 34 ปี
 - ☐ 35 - 44 ปี
 - ☐ 45 ปีขึ้นไป
3. สถานที่ทำงาน (กอง, กรม)

4. สังกัด
 - ☐ สำนักงานเลขาธิการรัฐมนตรี
 - ☐ สำนักงานปลัดกระทรวง
 - ☐ กองบัญชาการทหารสูงสุด
 - ☐ กองทัพบก
 - ☐ กองทัพเรือ
 - ☐ กองทัพอากาศ
5. ประสบการณ์ในการรับราชการ.....ปี (เกิน 6 เดือน นับเป็น 1 ปี)

ตอนที่ 2 ประกอบด้วยข้อความที่มีรายละเอียดเกี่ยวกับ

1. ความพึงพอใจในการจัดตั้งสถาบันนิติพิทักษ์ทางทหาร
2. ความต้องการศึกษาต่อในสถาบันนิติพิทักษ์ทางทหาร
3. ความพร้อมที่จะศึกษาต่อในสถาบันนิติพิทักษ์ทางทหาร

โปรดเขียนเครื่องหมาย × ทับหมายเลขหน้าข้อความที่ตรงตามความคิดเห็น

ความสนใจ ความต้องการและความพร้อมตามความเป็นจริงของท่านมากที่สุด

6. ท่านเห็นด้วยกับการจัดตั้งสถาบันนิติพิทักษ์ทางทหารเพื่อจัดการศึกษาในระดับปริญญาโท มากน้อยเพียงใด 1. ไม่เห็นด้วยอย่างยิ่ง 2. ไม่เห็นด้วย 3. ไม่แน่ใจ 4. เห็นด้วย 5. เห็นด้วยอย่างยิ่ง	8. การจัดตั้งสถาบันนิติพิทักษ์ทางทหารจะเป็นผลดีอย่างยิ่งต่อการปฏิบัติการกิจของกองทัพไทย 1. ไม่เห็นด้วยอย่างยิ่ง 2. ไม่เห็นด้วย 3. ไม่แน่ใจ 4. เห็นด้วย 5. เห็นด้วยอย่างยิ่ง
7. การศึกษาต่อในสถาบันนิติพิทักษ์ทางทหารจะช่วยให้ท่านปฏิบัติงานในหน้าที่ได้มีประสิทธิภาพมากขึ้น 1. ไม่เห็นด้วยอย่างยิ่ง 2. ไม่เห็นด้วย 3. ไม่แน่ใจ 4. เห็นด้วย 5. เห็นด้วยอย่างยิ่ง	9. การปฏิบัติงานตามหน้าที่ของท่านขณะนี้จำเป็นต้องมีความรู้ความสามารถสูงขึ้นกว่าเดิม 1. ไม่จำเป็นเลย 2. ไม่จำเป็น 3. ไม่แน่ใจ 4. จำเป็น 5. จำเป็นอย่างยิ่ง
	10. ท่านมีความต้องการที่จะศึกษาต่อระดับปริญญาโทในสถาบันนิติพิทักษ์ทางทหารมากน้อยเพียงใด 1. ไม่ต้องการเลย 2. ไม่ต้องการ 3. เฉย ๆ 4. ต้องการ 5. ต้องการมากที่สุด

11. ถ้าท่านต้องการศึกษาต่อในสถาบันฯ
จะเลือกศึกษาในสาขาวิชาใด
(เลือกได้ไม่เกิน 2 สาขาวิชา)

1. คอมพิวเตอร์
2. วิศวกรรมไฟฟ้า (อิเล็กทรอนิกส์)
3. การบริหารราชการทหาร
4. วิศวกรรมเครื่องกล
5. วิศวกรรมไฟฟ้า (สื่อสาร)
6. วิศวกรรมอากาศยาน
7. การวิจัยเชิงปฏิบัติการ

12. ถ้าท่านมีโอกาสนในการศึกษาต่อใน
สถาบันบัณฑิตทหารบก ท่านมี
ความพร้อมในเรื่องต่อไปนี้มากน้อย
เพียงใด

12.1 สุขภาพ

1. ไม่พร้อม
2. ก่อนข้างไม่พร้อม
3. ไม่แน่ใจ
4. ก่อนข้างพร้อม
5. พร้อม

12.2 ความรู้ความสามารถพื้นฐาน

1. ไม่พร้อม
2. ก่อนข้างไม่พร้อม
3. ไม่แน่ใจ
4. ก่อนข้างพร้อม
5. พร้อม

12.3 สถานภาพทางครอบครัว

1. ไม่พร้อม
2. ก่อนข้างไม่พร้อม
3. ไม่แน่ใจ
4. ก่อนข้างพร้อม
5. พร้อม

12.4 สถานภาพทางการเงิน

1. ไม่พร้อม
2. ก่อนข้างไม่พร้อม
3. ไม่แน่ใจ
4. ก่อนข้างพร้อม
5. พร้อม

ตอนที่ 3 ความคิดเห็นและข้อเสนอแนะทั่ว ๆ ไป

13. ท่านคิดว่าสถานที่ที่เหมาะสมในการจัดตั้งสถาบันผลิตทางการทหารคืออะไร

☐ สถาบันการศึกษาที่มีอยู่ในกองทัพ คือ

เหตุผล

☐ สถานที่อื่น ๆ (โปรดระบุ)

เหตุผล

.....

14. ท่านมีอุปสรรคอะไรบ้าง ถ้ามีโอกาสได้ศึกษาต่อในสถาบันผลิตทางการทหาร

.....

.....

.....

.....

15. ความคิดเห็นและข้อเสนอแนะต่าง ๆ ในการจัดตั้งสถาบันผลิตทางการทหาร

.....

.....

.....

.....

16. ท่านคิดว่าสถาบันผลิตทางการทหารควรมีลักษณะอย่างไร

.....

.....

.....

.....

ขอขอบคุณในความร่วมมืออย่างดียิ่งจากท่าน

แบบสอบถามสำหรับอาจารย์ผู้สอน
 ความคิดเห็นเกี่ยวกับการจัดตั้งและการจัดการเรียนการสอน
 ในสถาบันบัณฑิตทางการทหาร

คำชี้แจง

แบบสอบถามฉบับนี้ มีวัตถุประสงค์เพื่อรวบรวมข้อมูลในการวิจัยเรื่อง “การศึกษาความเป็นไปได้ในการจัดตั้งสถาบันบัณฑิตทางการทหาร” (สถาบันบัณฑิตทางการทหาร หมายถึง สถานศึกษาสำหรับจัดการเรียนการสอนในระดับปริญญาโท สาขาวิชาต่าง ๆ ให้แก่ข้าราชการ ในกระทรวงกลาโหม) เพื่อเป็นข้อมูลประกอบการพิจารณาจัดตั้งสถาบันฯ และจัดการศึกษาระดับปริญญาโท ตามความต้องการของกองทัพ

ความคิดเห็นและข้อเท็จจริง ที่ได้รับจากการตอบแบบสอบถามฉบับนี้จะเป็นข้อมูลที่มีความสำคัญยิ่งในการวางแผนจัดการศึกษาเพื่อพัฒนากำลังพลตามนโยบายของกองทัพแห่งชาติ โปรดพิจารณาและตอบแบบสอบถามทุกข้อด้วยความจริงใจ คำตอบที่ได้รับจากการตอบแบบสอบถามฉบับนี้รับรองว่าจะเก็บเป็นความลับและไม่ใช้ประโยชน์เฉพาะการวิจัยเรื่องนี้เท่านั้น

ขอขอบคุณในความร่วมมืออย่างดีจากท่าน

พันตรีวีระ วงศ์สรรค์

คำชี้แจงในการตอบแบบสอบถาม

แบบสอบถามฉบับนี้มี 3 ตอน โปรดตอบแบบสอบถามให้ครบทุกข้อ ตามความคิดเห็น และข้อเท็จจริงเกี่ยวกับตัวท่าน ให้ตรงตามความเป็นจริงมากที่สุด แต่ละตอนมีข้อคำถาม ดังต่อไปนี้

ตอนที่ 1 ข้อมูลส่วนตัวผู้ตอบ

โปรดเขียนเครื่องหมาย ✓ ลงในช่อง ☐ หรือเขียนข้อความลงในช่องว่าง ตามความเป็นจริงเกี่ยวกับตัวท่าน

1. เพศ ☐ ชาย ☐ หญิง
2. วุฒิทางการศึกษา (ตอบทุกวุฒิ)
 - ☐ ปริญญาตรี หรือเทียบเท่า สาขาวิชา
 - ☐ ปริญญาโท หรือเทียบเท่า สาขาวิชา
 - ☐ ปริญญาเอกหรือเทียบเท่า สาขาวิชา
 - ☐ อื่น ๆ (โปรดระบุ)
3. อายุ ปี (เกิน 6 เดือน คิดเป็น 1 ปี)
4. สถานที่ทำงาน สังกัด

ตอนที่ 2

2.1 ความพึงพอใจในการจัดตั้งสถาบันบัณฑิตทางการทหาร

คำชี้แจง โปรดเขียนเครื่องหมาย × หมายความว่าเลขหน้าข้อความที่ตรงกับความคิดเห็นของท่านมากที่สุด

5. การจัดตั้งสถาบันบัณฑิตทางการทหาร เพื่อจัดการศึกษาในระดับปริญญาโทนั้น เห็นควรได้รับการสนับสนุน 1. ไม่ควรอย่างยิ่ง 2. ไม่ควร 3. ไม่แน่ใจ 4. ควร 5. ควรอย่างยิ่ง	6. การจัดตั้งสถาบันบัณฑิตทางการทหารจะทำให้กองทัพ มีประสิทธิภาพในการปฏิบัติการได้เพิ่มขึ้น 1. ไม่เห็นด้วยอย่างยิ่ง 2. ไม่เห็นด้วย 3. ไม่แน่ใจ 4. เห็นด้วย 5. เห็นด้วยอย่างยิ่ง						
7. การจัดการศึกษาในระดับปริญญาโทตามความต้องการที่จำเป็นรับด้านของกองทัพ จะสามารถพัฒนากำลังพลให้มีความรู้และความสามารถในการปฏิบัติการได้ อย่างมีประสิทธิภาพเพิ่มขึ้น <table border="0" style="width: 100%;"> <tbody> <tr> <td style="width: 33%;">1. ไม่เห็นด้วยอย่างยิ่ง</td> <td style="width: 33%;">2. ไม่เห็นด้วย</td> <td style="width: 33%;">3. ไม่แน่ใจ</td> </tr> <tr> <td>4. เห็นด้วย</td> <td>5. เห็นด้วยอย่างยิ่ง</td> <td></td> </tr> </tbody> </table>		1. ไม่เห็นด้วยอย่างยิ่ง	2. ไม่เห็นด้วย	3. ไม่แน่ใจ	4. เห็นด้วย	5. เห็นด้วยอย่างยิ่ง	
1. ไม่เห็นด้วยอย่างยิ่ง	2. ไม่เห็นด้วย	3. ไม่แน่ใจ					
4. เห็นด้วย	5. เห็นด้วยอย่างยิ่ง						

2.2 ความพร้อมในการจัดการเรียนการสอน

คำชี้แจง ตั้งแต่ข้อ 8 - 9 โปรดเขียนเครื่องหมาย ✓ ลงในช่องความคิดเห็นที่ตรงกับความเป็นจริงมากที่สุด สำหรับการเรียนการสอนในสาขาวิชา (ระดับปริญญาโท)

8. ความพร้อมทางด้านทรัพยากร

ทรัพยากร	ไม่พร้อม	ค่อนข้าง ไม่พร้อม	ไม่แน่ใจ	ค่อนข้าง พร้อม	พร้อม
1. ห้องสมุด					
2. แหล่งฝึกงาน					
3. วัสดุอุปกรณ์					
4. เอกสารประกอบการศึกษา					
5. ตำราเรียน					
6. ผลงานวิจัย					

9. ความพร้อมของอาจารย์ผู้สอน

ความพร้อมของอาจารย์	น้อยที่สุด	น้อย	ปานกลาง	มาก	มากที่สุด
1. ความรู้					
2. ความสามารถในการสอน					
3. ประสบการณ์ในการสอน					
4. ความพร้อมในการสอน					

ตอนที่ 3 ความคิดเห็นและข้อเสนอแนะทั่ว ๆ ไป

10. ท่านมีปัญหาและอุปสรรคใดบ้าง หากได้รับเชิญให้ทำการสอนในสถาบันบัณฑิตทางการทหาร

.....

11. ท่านคิดว่า สถานที่ใดมีความเหมาะสมในการจัดตั้งสถาบันบัณฑิตทางการทหาร

☐ สถานที่เก่าที่มีอยู่ในกองทัพคือ

เหตุผล

☐ สถานที่อื่น (โปรดระบุ)

เหตุผล

.....

12. ท่านคิดว่าจะมีอุปสรรคในด้านใดบ้างในการจัดตั้งสถาบันบัณฑิตทางการทหาร

.....

13. ความคิดเห็นและข้อเสนอแนะต่าง ๆ ในการจัดตั้งสถาบันบัณฑิตทางการทหาร

.....

14. ท่านคิดว่า สถาบันบัณฑิตทางการทหารควรมีลักษณะอย่างไร

.....

ขอขอบคุณในความร่วมมืออย่างดียิ่งจากท่าน

แบบสอบถาม

สำหรับนักเรียน นายร้อย นายเรือ และนายเรืออากาศ
 ความคิดเห็นและความต้องการศึกษาต่อในสถาบันบัณฑิตทางการทหาร

คำชี้แจง

แบบสอบถามฉบับนี้ มีวัตถุประสงค์เพื่อรวบรวมข้อมูลในการวิจัยเรื่อง "การศึกษาความเป็นไปได้ในการจัดตั้งสถาบันบัณฑิตทางการทหาร" (สถาบันบัณฑิตทางการทหาร หมายถึง สถานศึกษาสำหรับการจัดการเรียนการสอนในระดับปริญญาโท สาขาวิชาต่าง ๆ ให้แก่ข้าราชการในกระทรวงกลาโหม) เพื่อเป็นข้อมูลประกอบการพิจารณาจัดตั้งสถาบันฯ และจัดการศึกษาระดับปริญญาโท ตามความต้องการของกองทัพ

ความคิดเห็นและข้อเท็จจริงที่ได้รับจากการตอบแบบสอบถามฉบับนี้ จะเป็นข้อมูลที่มีความสำคัญอย่างยิ่งในการวางแผนจัดการศึกษาเพื่อพัฒนากำลังพลตามนโยบายของกองทัพบก-เหล่ากาชาด โปรตพิจารณาและตอบแบบสอบถามทุกข้อด้วยความจริงใจ คำตอบที่ได้รับจากการตอบแบบสอบถามฉบับนี้รับรองว่าจะเก็บเป็นความลับและใช้ประโยชน์เฉพาะการวิจัยเรื่องนี้เท่านั้น

ขอขอบคุณในความร่วมมืออย่างดียิ่งจากท่าน

พันตรีวีระ วงศ์สรรค์

คำชี้แจงในการตอบแบบสอบถาม

แบบสอบถามฉบับนี้มี 3 ตอน โปรดตอบแบบสอบถามให้ครบทุกข้อ ตามความคิดเห็น และข้อเท็จจริงเกี่ยวกับตัวท่าน ให้ตรงกับความเป็นจริงมากที่สุด

ตอนที่ 1 ข้อมูลส่วนตัวของผู้ตอบ

โปรดเขียนเครื่องหมาย ☒ ลงในช่อง ☐ หรือเขียนข้อความเติมลงในช่องว่าง ตามความเป็นจริงเกี่ยวกับตัวท่าน

1. อายุ ปี (มากกว่า 6 เดือน คิดเป็น 1 ปี)

2. สถานศึกษา

- ☐ โรงเรียนนายร้อย
☐ โรงเรียนนายเรือ
☐ โรงเรียนนายเรืออากาศ

ตอนที่ 2 ประกอบด้วยข้อคำถามที่มีรายละเอียดเกี่ยวกับ

1. ความพึงพอใจในการจัดตั้งสถาบันบัณฑิตทางการทหาร
2. ความต้องการศึกษาต่อสาขาวิชาต่าง ๆ
3. ความพร้อมที่จะศึกษาต่อในสถาบันฯ

โปรดเขียนเครื่องหมาย x ทับหมายเลขหน้าข้อความที่ตรงตามความคิดเห็น

ความสนใจ ความต้องการ และความพร้อม ตามความเป็นจริงของท่านมากที่สุด

3. ท่านเห็นด้วยกับการจัดตั้งสถาบันบัณฑิตทางการทหารเพื่อจัดการศึกษาในระดับปริญญาโทมากขึ้นเพียงใด

1. ไม่เห็นด้วยอย่างยิ่ง
2. ไม่เห็นด้วย
3. ไม่แน่ใจ
4. เห็นด้วย
5. เห็นด้วยอย่างยิ่ง

4. การจัดตั้งสถาบันบัณฑิตทางการทหาร จะเป็นผลอย่างยิ่งต่อการปฏิบัติการกิจของกองทัพไทย

1. ไม่เห็นด้วยอย่างยิ่ง
2. ไม่เห็นด้วย
3. ไม่แน่ใจ
4. เห็นด้วย
5. เห็นด้วยอย่างยิ่ง

5. ในการปฏิบัติงานตามหน้าที่ของท่านใน
อนาคตมีความจำเป็นจะต้องมีความรู้
ความสามารถสูงขึ้นกว่าระดับปริญญาตรี

1. ไม่จำเป็นเลย
2. ไม่จำเป็น
3. ไม่แน่ใจ
4. จำเป็น
5. จำเป็นอย่างยิ่ง

6. ท่านมีความต้องการที่จะศึกษาต่อระดับ
ปริญญาโทในสถาบันบัณฑิตทางการทหาร
มากน้อยเพียงใด

1. ไม่ต้องการเลย
2. ไม่ต้องการ
3. เฉย ๆ
4. ต้องการ
5. ต้องการมากที่สุด

7. ถ้าท่านต้องการศึกษาต่อในสถาบันฯ จะ
เลือกศึกษาต่อในสาขาวิชาใด (เลือก
ไม่เกิน 2 สาขาวิชา)

1. คอมพิวเตอร์
2. วิศวกรรมไฟฟ้า (อิเล็กทรอนิกส์)
3. การบริหารราชการทหาร
4. วิศวกรรมเครื่องกล
5. วิศวกรรมไฟฟ้า (สื่อสาร)
6. วิศวกรรมอากาศยาน
7. การวิจัยเชิงปฏิบัติการ

8. ถ้าท่านมีโอกาสเข้าศึกษาต่อในสถาบันบัณฑิตทาง
การทหาร ท่านมีความพร้อมในเรื่องต่อไปนี้
มากน้อยเพียงใด

8.1 สุขภาพ

1. ไม่พร้อม
2. ค่อนข้างไม่พร้อม
3. ไม่แน่ใจ
4. ค่อนข้างพร้อม
5. พร้อม

8.2 ความรู้ความสามารถพื้นฐาน

1. ไม่พร้อม
2. ค่อนข้างไม่พร้อม
3. ไม่แน่ใจ
4. ค่อนข้างพร้อม
5. พร้อม

8.3 สถานภาพทางครอบครัว

1. ไม่พร้อม
2. ค่อนข้างไม่พร้อม
3. ไม่แน่ใจ
4. ค่อนข้างพร้อม
5. พร้อม

8.4 สถานภาพทางการเงิน

1. ไม่พร้อม
2. ค่อนข้างไม่พร้อม
3. ไม่แน่ใจ
4. ค่อนข้างพร้อม
5. พร้อม

ตอนที่ 3 ความคิดเห็นและข้อเสนอแนะทั่ว ๆ ไป

9. ท่านคิดว่าสถานที่ที่เหมาะสมในการจัดตั้งสถาบันบัณฑิตทางการทหารคือที่ใด

☐ สถาบันการศึกษาที่มีอยู่ในกองทัพ คือ

เหตุผล

.....

☐ สถานที่อื่น ๆ (โปรดระบุ)

เหตุผล

.....

10. ท่านมีข้อเสนอแนะอะไรบ้าง ถ้ามีโอกาสได้ศึกษาในสถาบันบัณฑิตทางการทหาร

.....

.....

.....

.....

11. ความคิดเห็นและข้อเสนอแนะต่าง ๆ ในการจัดตั้งสถาบันบัณฑิตทางการทหาร

.....

.....

.....

.....

12. ท่านคิดว่าสถาบันบัณฑิตทางการทหารควรมีลักษณะอย่างไร

.....

.....

.....

.....

ขอขอบคุณในความร่วมมืออย่างดียิ่งจากท่าน

แบบสำรวจค่าใช้จ่าย ในการลงทุนจัดตั้งสถาบันผลิตทางการทหาร

1. ค่าใช้จ่ายในการดำเนินการทั่วไป ในการจัดตั้งสถาบัน

รายการสำรวจ	จำนวนเงิน		หมายเหตุ
	บาท	ส.ค.	
1.1 ค่าก่อสร้างอาคารและตกแต่งสถานที่เรียน			
.....			
.....			
1.2 ค่าจ้างสอนผู้บรรยายจากภายนอก			
1.3 ค่าอุปกรณ์การศึกษา			
1.4 ค่าจ้างเจ้าหน้าที่ประจำสำนักงาน			
1.5 ค่าจ้างพิมพ์เอกสารแถลงหลักสูตร			
1.6 ค่าครุภัณฑ์สำนักงาน			
1.7 ค่าเครื่องเขียนประจำสำนักงาน			
1.8 ค่าจัดซื้อเอกสารและตำราประกอบการศึกษา			
1.9			
.....			

2. ค่าใช้จ่ายสำหรับจัดลงข้าราชการทหารไปศึกษาต่อต่างประเทศ (โดยเฉลี่ยต่อคน)
ของกระทรวงกลาโหม

รายการสำรวจ	จำนวนเงิน		หมายเหตุ
	บาท	สต.	
2.1 ค่าใช้จ่ายประจำตัว/เดือน			
2.2 ค่าตำราเรียน			
2.3 ค่าการศึกษา			
2.4 ค่าประกันสุขภาพ			
2.5 ค่าส่งของกลับทางเรือ			
2.6 ค่าภาษีและค่าธรรมเนียม			
2.7 ค่าเครื่องบิน			
2.8 ค่าหาวิทยานิพนธ์			
2.9 ค่าเครื่องแต่งตัวอย่างต่ำ			
2.10			
.....			
.....			

ประวัติผู้วิจัย

ประวัติส่วนตัว

พันตรี วีระ วงศ์สรรค์ เกิดที่ ค.ซากพง อ.แกลง จ.ระยอง เมื่อวันที่ 11 กรกฎาคม พ.ศ. 2495 เป็นบุตรคนที่ 3 ในจำนวน 4 คน ของ นายเสน่ห์ และนางจำนง วงศ์สรรค์

ประวัติการศึกษา

- พุทธศักราช 2508 สำเร็จชั้นประถมปีที่เจ็ด จากโรงเรียนวัดท่าเรือ (ท่าเรือวิทยาคาร) จังหวัดระยอง
- พุทธศักราช 2513 สำเร็จชั้นมัธยมศึกษาปีที่ห้า จากโรงเรียนระยองมิตรอุปถัมภ์ จังหวัดระยอง
- พุทธศักราช 2515 สำเร็จ ป.กศ.ชั้นสูง จากวิทยาลัยครูบ้านสมเด็จเจ้าพระยา
- พุทธศักราช 2517 สำเร็จการศึกษาระดับตรี (เกียรตินิยมอันดับสอง) วิชาเอกคณิตศาสตร์ จากวิทยาลัยวิชาการศึกษามหาสารคาม
- พุทธศักราช 2519 สำเร็จครุศาสตรมหาบัณฑิต สาขาสถิติการศึกษาจากจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย
- พุทธศักราช 2530 สำเร็จการศึกษาระดับปริญญาโท สาขาการวิจัยและพัฒนาหลักสูตร จากมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร

ประวัติการทำงาน

พุทธศักราช 2519 - ปัจจุบัน รับราชการที่โรงเรียนเตรียมทหาร กรมการศึกษาวิจัย กองบัญชาการทหารสูงสุด กระทรวงกลาโหม

การศึกษาความเป็นไปได้ในการจัดตั้งสถาบันบัณฑิตทางการทหาร

บทคัดย่อ
ของ
พันตรี วีระ วงศ์สรรค์

เสนอต่อมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร

เพื่อเป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตร

ปริญญาการศึกษาคุณวุฒิปรัชญา

กุมภาพันธ์ 2530

การวิจัยครั้งนี้มีจุดมุ่งหมายเพื่อศึกษาความเป็นไปได้ในการจัดตั้งสถาบันบัณฑิตทางการทหาร สำหรับจัดการศึกษาระดับปริญญาโท และศึกษาความเป็นไปได้ของการจัดการศึกษาในสาขาวิชาที่กองทัพต้องการตามความจำเป็นรีบด่วนตามลำดับก่อน-หลัง

วิธีดำเนินการวิจัยแบ่งเป็น 2 ขั้นตอน ดังนี้

ตอนที่ 1 ศึกษาความเป็นไปได้ในการจัดตั้งสถาบันบัณฑิตทางการทหาร โดยศึกษาความเป็นไปได้ของตัวแปร 4 ด้านคือ ตัวแปรทางด้านสังคม ด้านการบริหารและการจัดการ ด้านการลงทุนและด้านทรัพยากร เก็บรวบรวมข้อมูลจากการศึกษาเอกสารที่เกี่ยวข้อง สอดถามความคิดเห็นจากกลุ่มตัวอย่างทั้งหมดจำนวน 1,520 คน ซึ่งประกอบด้วย ข้าราชการในกระทรวงกลาโหม 4 ประเภท คือ ผู้บังคับบัญชาจำนวน 155 คน ข้าราชการทหารจำนวน 856 คน อาจารย์ผู้สอนจำนวน 79 คน นักเรียนนายร้อย นายเรือ และนายเรืออากาศจำนวน 430 คน โดยใช้แบบสอบถามที่มีลักษณะเป็นแบบเลือกตอบและแบบมาตราส่วนประมาณค่าจำนวน 4 ฉบับ และแบบสำรวจ 1 ฉบับ วิเคราะห์ข้อมูลโดยการวิเคราะห์เอกสาร และหาค่าจำนวนความถี่ ค่าร้อยละ ค่าคะแนนเฉลี่ย และค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐาน

ตอนที่ 2 ศึกษาความเป็นไปได้ของการจัดการศึกษาในสาขาวิชาที่กองทัพต้องการตามความจำเป็นรีบด่วนตามลำดับก่อน-หลัง ซึ่งมีรายละเอียดของการศึกษา 2 ประการคือ

1. ศึกษาสาขาวิชาที่กองทัพต้องการจัดการศึกษาตามความจำเป็นรีบด่วน โดยการประเมินความต้องการของกองทัพในเรื่องต่อไปนี้ (1) ความต้องการพัฒนาความรู้ความสามารถของกำลังพลในกองทัพ (2) สาขาวิชาที่กองทัพต้องการจัดส่งข้าราชการไปศึกษาต่อระดับปริญญาโทภายนอกกองทัพ (3) สาขาวิชาที่หน่วยงานต่าง ๆ ของกองทัพต้องการให้จัดการศึกษาในสถาบัน เก็บรวบรวมข้อมูลโดยการศึกษาดูเอกสารที่เกี่ยวข้องกับการจัดการศึกษาของกองทัพ สอดถามความคิดเห็นของผู้บังคับบัญชาจำนวน 155 คน โดยใช้แบบสอบถามดังกล่าวแล้วในการศึกษาตอนที่ 1 วิเคราะห์ข้อมูลโดยการจัดลำดับของความต้อการจากจำนวนความถี่ วิเคราะห์ความสอดคล้องของสาขาวิชาที่หน่วยงานต่าง ๆ ต้องการ และจัดลำดับความสำคัญของสาขาวิชาที่หน่วยงานต่าง ๆ ต้องการโดยใช้ตารางการตัดสินใจ

2. ศึกษาความเป็นไปได้ของการจัดการศึกษาในสาขาวิชาที่กองทัพต้องการตามความจำเป็นรีบด่วนตามลำดับก่อน - หลัง โดยพิจารณาจากความพร้อมของตัวแปร 4 ด้าน คือ ความพร้อมด้านทรัพยากร ความพร้อมด้านอาจารย์ผู้สอน ความต้องการศึกษาต่อของข้าราชการทหาร และนักเรียนนายร้อย นายเรือ และนายเรืออากาศ เก็บรวบรวมข้อมูลจากการศึกษาเอกสารและสอบถามความคิดเห็นของกลุ่มตัวอย่างทั้งหมดที่ใช้ในการศึกษา ตอนที่ 1 โดยใช้แบบสอบถามที่ใช้ในการศึกษาตอนที่ 1 วิเคราะห์ข้อมูลโดยการพิจารณาจำนวนความถี่ และค่าคะแนนเฉลี่ย เพื่อจัดลำดับความพร้อมของตัวแปรด้านต่าง ๆ ดังกล่าวแล้วลงในตารางการตัดสินใจ แล้วพิจารณาผลรวมลำดับความพร้อมของตัวแปรด้านต่าง ๆ ในแต่ละสาขาวิชา สาขาวิชาใดมีผลรวมของลำดับความพร้อมของตัวแปรด้านต่าง ๆ น้อยที่สุด แสดงว่าสาขาวิชานั้นมีความพร้อมมากที่สุด และมีความเป็นไปได้ในการจัดการศึกษาก่อนสาขาวิชาอื่น ๆ

ผลการวิจัยปรากฏ ดังนี้

1. มีความเป็นไปได้ทางด้านสังคม ด้านการบริหารและการจัดการ ด้านการลงทุน และมีแนวโน้มที่จะมีความเป็นไปได้ ทางด้านทรัพยากร ในการจัดตั้งสถาบัน จึงสรุปได้ว่ามีความเป็นไปได้ในการจัดตั้งสถาบันบัณฑิตทางการทหาร

2. สาขาวิชาที่กองทัพต้องการให้จัดการศึกษา ตามความจำเป็นรีบด่วน ตามลำดับก่อน-หลัง มีดังนี้คือ

- 1) คอมพิวเตอร์
- 2) วิศวกรรมไฟฟ้า (อิเล็กทรอนิกส์)
- 3) การบริหารราชการทหาร
- 4) วิศวกรรมเครื่องกล
- 5) วิศวกรรมไฟฟ้า (สื่อสาร)
- 6) วิศวกรรมอากาศยาน
- 7) การวิจัยเชิงปฏิบัติการ

3. สาขาวิชาที่มีความเป็นไปได้ ในการจัดการศึกษาระดับปริญญาโทตามลำดับก่อน-หลัง เมื่อพิจารณาจากความพร้อมของตัวแปรด้านต่าง ๆ มีดังนี้คือ

- 1) การบริหารราชการทหาร
- 2) คอมพิวเตอร์
- 3) การวิจัยเชิงปฏิบัติการ
- 4) วิศวกรรมไฟฟ้า (อิเล็กทรอนิกส์)
- 5) วิศวกรรมไฟฟ้า (สื่อสาร)
- 6) วิศวกรรมอากาศยาน
- 7) วิศวกรรมเครื่องกล

A FEASIBILITY STUDY FOR ESTABLISHING A MILITARY GRADUATE INSTITUTE

AN ABSTRACT

BY

MAJOR WEERA WONGSAN

Presented in Partial fulfillment of the requirements
for the Doctor of Education degree
at Srinakharinwirot University

February 1987

The purposes of this study were ; (1) To study the feasibility for establishing a military graduate institute in order to educate for a master degree, (2) To study the feasibility for educating in major courses of study which were priorities of the most necessary need for the army.

The research was undertaken in two stages.

Firstly, the four factors; society, administration and management, investment and resources which were the criteria of the feasibility for establishing a military graduate institute were studied. The relevant documents and four sets of multiple-choice questionnaires together with 5 rating scale questionnaires and one open-ended questionnaire were used in collecting data from 1,520 samples. The samples of this study consisted of 4 groups of officers in the Ministry of Defense; (1) 155 commanders (2) 856 officers (3) 79 instructors and (4) 430 the fifth year cadets of the three forces. The obtained data were analized by using documentary analysis, frequency, percentage, arithmetic mean and standard deviation.

Secondly, two issues were studied in order to find out the feasibility for education in major courses of study which were priorities of the most necessary need for the army. The procedure of the study were :

1. To study the major courses of study which the army required to educate for a master degree by assessing the three needs of the army, namely; 1) the need to develop the knowledge and capability of the officers, 2) the major courses of study which the army required

the officers to study at the university for a master degree,
(3) the major courses of study that each department in the army required some officers to study in the institute. The relevant documents and a questionnaire were sent to 155 commanders to collect data. The data were analyzed by ranking the need which was assessed from frequency and analyzing the congruency courses which and official department needs and ranked the order of contribution of major courses of study in **Decision Matrix**.

2. To study the feasibility for education in major courses of study which were priorities of the most necessary need for the army by considering the readiness of various factors, viz.;

(1) the readiness of the resources, (2) the readiness of instructors, (3) the need of the officers to further their studies, and (4) the need of the fifth year cadets of the three forces to further their studies. Data were collected by studying the relevant documents and using the same questionnaires from the same samples with the first stage of this study. Frequency and arithmetic mean were use in analyzing the data in order to rank the readiness of various factors in **Decision Matrix**. The overall result of ranking various factors for each course was then determined and a decision taken on the greatest readiness for each course. The major course of study with the lowest ranking indicated the most readiness and the feasibility for educating in that course before the others.

The results of this research were as follow ;

1. It is feasible in three factors; (1) society,
(2) administration and management, and (3) investment. There is

a certain degree of feasibility with regard to resources. In conclusion, it is feasible to establish a military graduate institute.

2. The major courses of study which the army required were arranged respectively according to the necessity;

- 1) Computer
- 2) Electrical Engineering (Electronics)
- 3) Military Management
- 4) Mechanical Engineering
- 5) Electrical Engineering (Communications)
- 6) Aeronautical Engineering
- 7) Operation Research

3. The following was the list of priorities of major courses of study which were feasible to be studied for a master degree, considered from the readiness of various factors;

- 1) Military Management
- 2) Computer
- 3) Operation Research
- 4) Electrical Engineering (Electronics)
- 5) Electrical Engineering (Communications)
- 6) Aeronautical Engineering
- 7) Mechanical Engineering